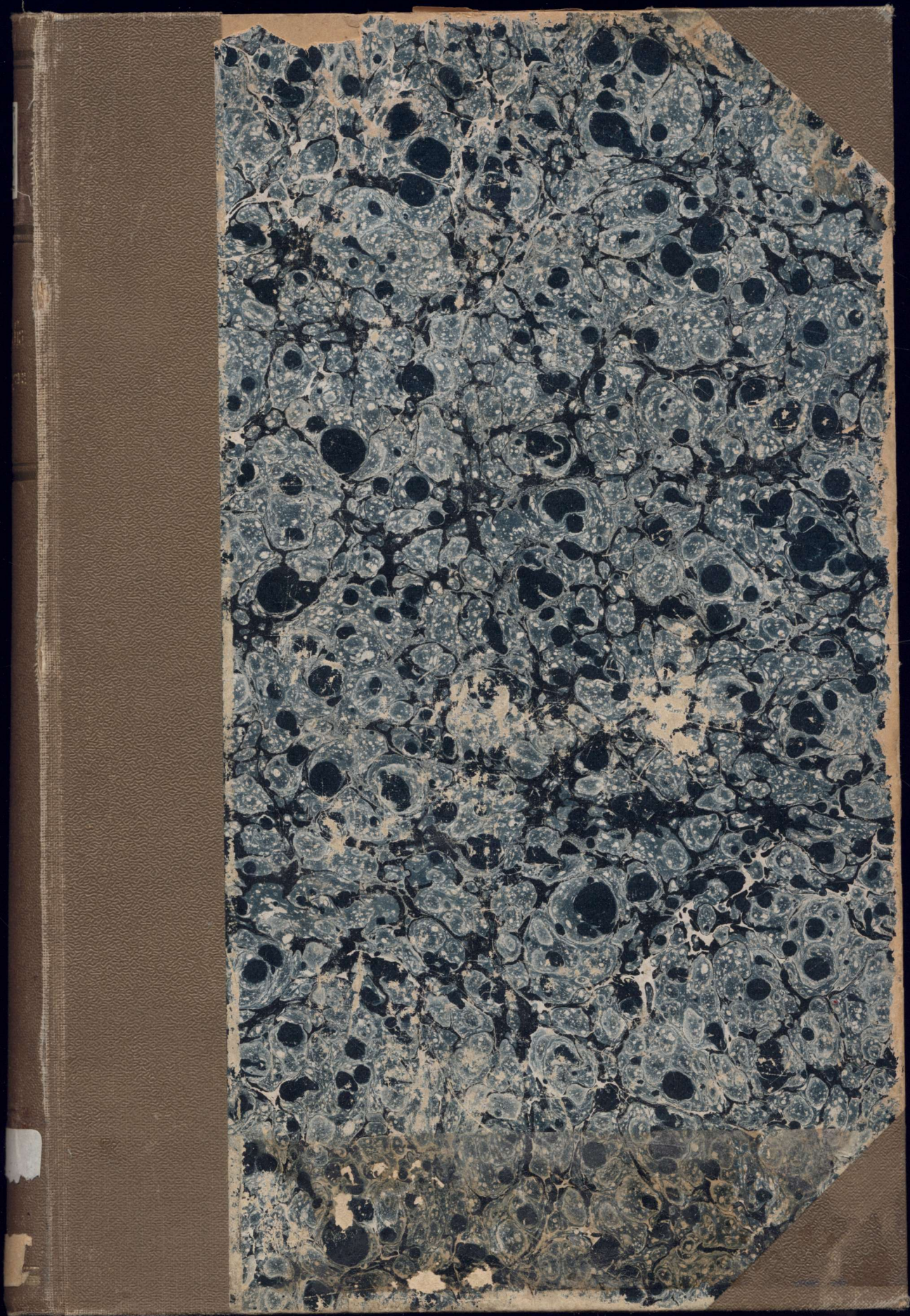
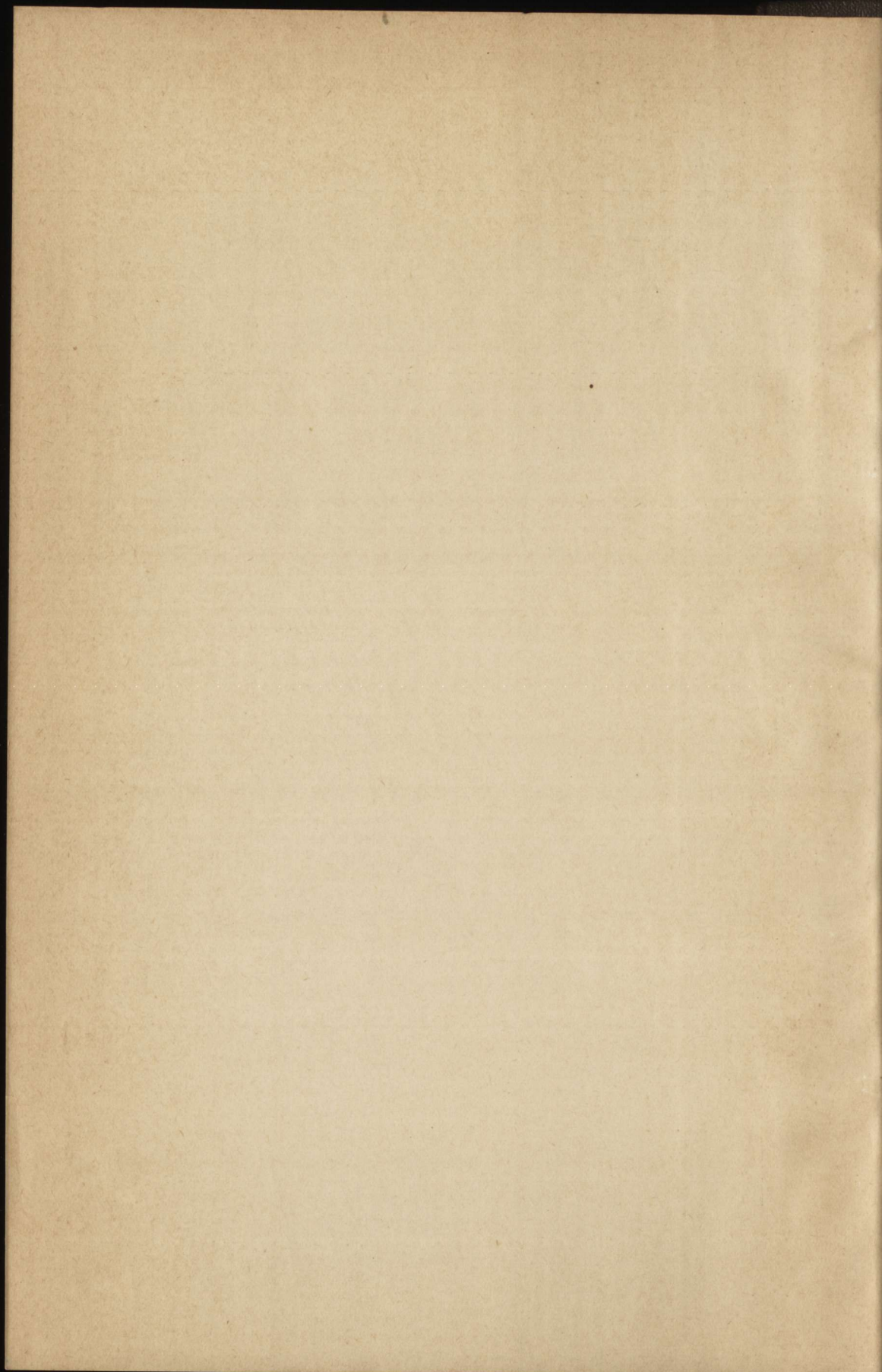

151

2514

BIBLIOGRAFIA
ROMÂNĂ-UNGARĂ

VOLUMUL III

FONDATION ROI CHARLES I.

BIBLIOGRAPHIE
ROUMAINE-HONGROISE

PAR

ANDRÉ VERESS

ANCIEN BIBLIOTHÉCAIRE

VOLUME III.

LES ROUMAINS DANS LA LITTÉRATURE HONGROISE

ET

LES HONGROIS DANS LA LITTÉRATURE ROUMAINE

(1839 — 1878)

BUCAREST

CARTEA ROMANEASCA

1 9 3 5

FUNDAȚIA REGELE CAROL I.

BIBLIOGRAFIA
ROMÂNĂ-UNGARĂ

DE

DR ANDREI VERESS

VOLUMUL III.

ROMÂNII ÎN LITERATURA UNGARĂ

ȘI

UNGURII ÎN LITERATURA ROMÂNĂ

(1839 — 1878)

BUCUREȘTI

CARTEA ROMÂNEASCĂ

1 9 3 5

5023972

~~I~~ 695

(R
2)

M 34.982/3:2

Országos Széchényi Könyvtár

Lejtári szám:

B 9900

1959.

P R E F A Ț Ă.

LUCRU firesc cu cât ne apropiem de epoca în care ni s'a dat să trăim, cu atât se înmulțesc cărțile ce interesează prezenta bibliografie. Iată cauza pentru care volumul de față a întârziat și se alătură celor două de pân'acuma abia după patru ani: ani trecuți într'o continuă muncă întru adunarea tipăriturilor de descris. Seria acestora începe cu o renumită carte pedagogică, tradusă de parohul evanghelic săsesc Mihail *Mökesch* care apoi împreună cu fiul său a dat la lumină și câteva colecțiuni de folklor, primele de acest fel (în 1846) pentru cunoașterea poeziei populare a Românilor din Ardeal. Tot Sas era și profesorul *I. C. Schuller* care dela 1851 încoace tipărea mai fiecare an — la serbarea Sfântului Silvestru — câte un studiu despre originea Românilor, despre legende, colinde și alte obiceiuri ale lor precum și o descriere a mănăstirii Argeșului, despre care *L. Reissenberger* publică (la 1860) o monografie artistică. Acestor studii li s'a asociat acelea ale profesorului din Sibiu *W. Schmidt* în 1866 despre anul și ziua în mitologia Românilor ardeleni și ale lui *L. Staufe* (în 1870) despre legendele în legătură cu zidiri de mănăstiri, legende cari se găsesc la toate popoarele din Balcani și chiar în legătură cu zidirea cetății Deva, în timp ce *Fr. Obert* publică basme românești în traducere germană.

În cărțile scriitorilor unguri despre Ardeal găsim deasemenea amănunte românești chiar dela reformatorul limbei ungare, *Francisc Kazinczy*, care la 1816 a cutreerat țara cu trăsura sa cu patru cai din Bihor până în Hunedoara, notându-și și două cântece românești păstrate astfel prin cartea sa. Pictorul *Nicolae Barabás* și *Carol P. Szathmári* ne-au lăsat pe lângă descrieri și portrete minunate despre Români, mai cu seamă acesta din urmă din 1842 și mai târziu, când stabilit la București, a devenit pictorul domnitorului Cuza, executând un număr mare de acvarele reprezentând locuri pitorești din România și portul țărănesc îna-

inte de 1866. În această vreme lucrează și Blasiu *Orbán* la descrierea Ardealului locuit de Secui, tipărindu-și cartea în șase volume dela 1868 încoace, carte plină de notițe despre Români și unică în acest fel chiar și până în ziua de astăzi.

Din monografiile speciale tratând câte o parte a țării avem despre Banat pe aceea a lui *Dorner* din 1839, a lui *Böhm* din 1861, a medicului *Fodor* despre Hunedoara din 1844, a lui *Schmidt* despre regiunea muntoasă a Bihorului, din 1863 și a lui *Kozma* despre Zărand, din 1848; despre Ardeal opere mari ca a lui *Paget* din 1839, a lui de *Gerando* din 1845, și a lui Ioan *Hünfalvy* din 1857 cu gravuri minunate, pe când medicul *Arányi* tipărește (la 1867) prima descriere a cetății medievale a lui Ioan Hunyadi cu o propunere pentru restaurarea ei, carte prețioasă care întregeste pe aceea a Sasului *Schmidt* apărută cu doi ani mai înainte. Din cărțile cari prezintă istoria orașelor cu amănunte și despre Români avem pe a lui *Preyer* despre Timișoara din 1853, a lui *Mogyoróssy* despre Gyula din 1858, opera în cinci volume a arhivarului *Jakab* despre Cluj din 1870 și din acelaș an a românului *Rozvány* despre Salonta, a lui *Parecz* despre Arad din 1871 și altele.

Frământările constituționale din Ardealul de dinainte de 1848 sunt reprezentate în volumul nostru printr' un număr mare de broșuri, iar pentru cunoașterea evenimentelor războiului pentru independență al Ungurilor dintre 1848 9 dăm — pentru prima oară — un repertoriu din care nu credem să lipsească ceva, indicând în el până și memoriile baronului Nicolae *Jósika* tipărite în limba germană (la 1851) anonim, despre cari puțini literați știu că sunt scrise de dânsul. Multe amănunte românești aflăm și în memoriile sale ungurești dela 1865. Tot el e autorul unui mare număr de romane având adeseori capitole întregi despre Români.

Jósika e întrecut firește de *Jókai* care în romanul său „Sărmanii bogați” cu subiectul din munții Hunedoarii, ne înfățișează tipuri românești scrise cu măiestrie.

Prin operele acestor doi romancieri, Românii — abia cunoscuți — au devenit simpatici în literatura ungară care s'a ocupat cu dragoste de viața lor simplă și obiceiurile lor originale. Așa de pildă avem deja la 1858 un roman de *Ormós* cu personaje române și altul (în 1859) de *Halmágyi* despre Zamfira fiica lui Moisi-Vodă precum și foarte multe nuvele și descrieri. Am reușit să adunăm aproape tot ce s'a scris în această pri-

vință în limba ungară — mai cu seamă în anii de după 1849 — și suntem de părere că dacă aceste opere de mult uitate s'ar publica reunite într'o colecție specială, ele ar fi o contribuție din cele mai utile studiului legăturilor dintre literaturile română și ungară.

Epoca absolutismului de după 1849 a fost crâncenă în Ungaria chiar și pentru Români cari s'au simțit înșelați de regimul austriac pentru jertfele aduse. De observat e că cenzura era mai îngăduitoare față de tipăriturile lor, iar mitropolitul Andrei Șaguna a desfășurat o activitate puternică pentru asigurarea nevoilor Românilor. Noua eră a pornit însă numai în primăvara anului 1861 după articolul fulminant al lui Francisc Deák când se simțea pretutindeni că Curtea vieneză va trebui să-și schimbe politica față de Ungaria supusă. Patriotii unguri nădăjduiau că vor reveni stările dela 1848 și țara se va bucura de continuitatea vieții constituționale în sensul legilor liberale de atunci. Intr'adevăr ziaristica și tribuna politică a reînviat întrucât cenzura s'a arătat mai liberă ca până atunci sub regimul lui Bach. Insa uni emuli unguri cari sprijineau din motive materiale egoiste regimul nou al lui Schmerling erau mai răi ca foștii slujbași austriaci și cehi ai guvernului vienez. Curentul național liberal nu se putea însă opri, cu atât mai puțin că el era favorabil și cetățenilor nemaghiari ai țării. Opiniunea publică alimentată de publiciști distinși cerea o îndreptățire a lor complet egală cu a Ungurilor în viața publică asigurată prin legi.

În această epocă se deschide primul parlament ungar, în 1861. Dintre preocupările acestui parlament cea mai de frunte a fost chestiunea naționalităților. Ea fusese propusă la dezbateri în ședințe publice de deputații români și discutată apoi în ziare și prin mijlocul unei serii nesfârșite de broșuri ocazionale. Am adunat și prezint cele mai meritoase din ele scrise atât în limba ungară cât și germană și română. Au trebuit însă șapte ani până la proclamarea legii decretate în sensul proiectului unui democrat idealist, poet, cum era baronul Iosif Eötvös care se pronunțase în mod liberal pentru rezolvirea chestiunii într'un studiu special încă din anul 1865. Dar pentru satisfacerea cerințelor Românilor și ale Sașilor ardeleni guvernul austriac a convocat o dietă parțială la Sibiu și alta la Cluj în cari deputații puteau vorbi în limba lor maternă. Aceste adunări n'au putut fi însă corespunzătoare intereselor generale și astfel legea a fost proclamată numai în parlamentul din Budapesta

prin art. de lege XLIV din 1868. Potrivit acestei legi ordonanțele și legile au apărut și în limba română precum era deja la 1848, iar în școlile române s'a introdus și limba oficială ungară propunându-se și istoria ungară. Primul manual de acest fel a fost acela a lui Zaharia Boiu, prima gramatică maghiară-română încă din 1852 a lui Ioan Fekete-Negruțiu și primul dicționar unguresc-românesc acela al lui George Bariț. Am adunat toate aceste manuale, descriind însă — din motive de economie — numai prima lor ediție cu indicația ultimelor ediții a lor.

În învățământul superior universitar susținându-se obiceiul tipăririi tezelor de doctorat, publicăm întreaga listă a tezelor Românilor scrise în latinește ori ungurește, prima fiind a lui Dumitru Nedelcu în 1839, iar în limba ungară aceea a lui Atanaz Marian Marienescu din 1861. Numele acestuia era deja cunoscut de doi ani în literatură prin cele două volume românești ale sale (de sub No. 1734) despre poezia populară română și colinde tipărite în Pesta. E interesant de observat că înaintea acestor publicațiuni a apărut încă la 1858 o culegere de poezii populare românești în limba ungară a lui Carol Acs care apoi a fost întregită de dânsul cu trei balade românești. Aceste tipărituri formau o dovadă a marelui interes al cititorilor unguri pentru literatura română chiar și pentru teme serioase. Așa de pildă avem două studii despre originea Românilor, patru cărți despre răscoala lui Horia și multe altele despre Ardeal, pline de amănunte despre Români. Pe lângă aceasta găsim și Unguri scriind românește cum și Români publicând în limba ungară. Aceștia aparțin a două categorii: scriitori ocazionali cu câte o odă sau vreun discurs ca Paul Novak, Carol și Dionisie Pascuțiu, Petru Rațiu, Emanoil Gojdu, Alois Vlad, Gavrilă Mihalyi, Ion Pap, medicul Vasile Szabó și autori cu vocațiune ca Iosif Vulcan care devine membru al Societății literare Kisfaludy, care apoi — la îndemnul său — publică un volum întreg de cântece populare românești, traduse de dânsul și alți doi scriitori; linguistul George Joannovics membru al Academiei Ungare, istoricul Ion Mircse, avocatul George Rozvány, canonicul Iustin Papffy, profesorul Grigore Moldovan și alții.

Literatura istorică ungară a reinviat la 1854 cu editarea câtorva cronicari și la 1857 când Academia Ungară pornește patru serii din Monumenta Historica Hungariae pline de amănunte privitoare la istoria Românilor, pe cari le-am înșirat la

locul lor. Dintre lucrările de sinteză ale numitei Academii, amintim aceea a lui *Pesty* despre Banatul Severinului în trei volume bogate în date și documente despre Români. Aceștia li s'au asociat publicațiunile istorice ale Sașilor, chiar dela 1840 încoace.

Aci se cade să facem mențiune de cărțile călătorilor unguri prin țările române ca de pildă a lui *Ürmösy* din 1844 despre Ungurii din Muntenia, a lui *Nogel* din 1847 despre fauna entomologică a Dobrogei, a medicului *Quitmann* din 1848 cu multe amănunte despre starea igienei în Muntenia, a lui *Jerney* din 1851 despre Ceangăii din Moldova, a lui *Klapka* din 1855 cu prețioase însemnări din timpul războiului Crimeii, a lui *Schmidl* din 1859 despre Dunărea de jos, raportul celor trei preoți catolici (*Veszely*, *Imets* și *Kovács*) despre misiunea lor din 1868 pentru studierea stării culturale a Ceangăilor din Moldova cu multe date statistice despre populația Moldovei; omițând pe ale acelora cari trecând prin țările române în alte țări vorbesc ocazional și de Români.

Nu putem descrie mai pe larg cuprinsul variat al volumului nostru de față, nici măcar pe materii, între care aflăm și rarități ca de pildă: semnele-timbre cari se aplicau pe șoldul cailor hergheliilor boierilor moldoveni, adunate de Nobilul *Máttyus* în cartea sa despre „Știința calului” din 1845; proclamațiile lui *Kossuth* și *Bem* către Români din 1848—49; tipăriturile franciscanilor din Moldova; albumul oferit în 1868 de scriitorii unguri prințesei *Ileana Ghika* (*Dora d'Istria*) cu prilejul vizitei ei la Budapesta; călătoria peste trei continente a Macedo-românului *Blana* din 1872 și altele. Ne mărginim a aminti că volumul se termină cu anii 1877/78, ani de mare însemnătate pentru România cu războiul ei de independență. Trebuie să notăm însă ca un lucru foarte surprinzător că acest războiu n'a avut niciun răsunet în literatura istorică ungară. Astfel — afară de mici broșuri efemere — n'a apărut în ea nici o carte despre el. Capitoale bune aflăm însă despre România epocii lui *Cuza-Vodă* în memoriile tatălui meu *Alexandru Veress* (de sub No. 2371) combatant dela 1848/9 și căpitan al legiunii italo-ungare dela 1859 scrise la București unde se stabilise ca inginer.

O statistică bună a Ungariei e a lui *Schwicker*, iar *Carol Ballagi* publică o geografie a țării plină de date românești, pe când fratele său *Aladár Ballagi* o istorie a tiparului în Ungaria, pomenind pentru prima oară în literatura ungară cărțile bise-

ricești românești, tipărite pe seama Românilor de principii Ardealului în veacul al XVI—XVII-lea.

Etnografia Ungariei de Paul *Hunfalvy* din 1876 e prima lucrare sistematică de acest fel. Însă sub titlul modest de „schite” publicase baronul Gabriel *Prónay* — încă la 1855 — un album cu minunate cromolitografii despre viața popoarelor din Ungaria și între ele o pereche română precum și un căruțaș român, picturi executate în mare format la Düsseldorf. Tot dela *Hunfalvy* avem un studiu despre limba română și altul despre istoriografia la Români, iar contele *Wimpffen*, un ofițer al armatei austro-ungare publică memoriile sale din timpul când România era ocupată de Austriaci între anii 1854—56 cu bune amănunte despre acele evenimente puțin cunoscute.

Cărți didactice românești despre istoria și geografia Ungariei, mici manuale rudimentare de câteva coale era tot ce la început se cerea de către guvern în școlile românești cari primeau pe lângă cărți și o revistă pedagogică română gratuit.

Trecând peste limita anului 1830 aleasă de *Bibliografia Românească Veche*, am urmat o cernere sistematică a materialului bibliografic adunat în cursul unei vieți întregi. Dacă însă am fost prea sever față de mine, omițând poate lucrări însemnate, primesc cu gratitudine orice întregire de folosit în apendicele volumului viitor care va fi ultimul al primei părți a operei noastre. Lacunele ce se află însă ici-colea la unele cărți atât la descrieri mai puțin complete, cât și eventual la lipsa numelor bibliotecilor ori a cotelor cărților să nu mi se ia în nume de rău, deoarece deseori nu mi-a fost posibil a le completa cum s'ar fi cuvenit, mai cu seamă la cărți pe cari nu le-am putut cunoaște mai de aproape, neavându-le în mâni. Dealtfel în ce privește cotele, trebuie să declar că ele se referă în primul rând la exemplare aflătoare în biblioteci române și dacă — din economie de spațiu — n'am putut da de cât cota unui singur exemplar, acest lucru nu înseamnă că lucrarea respectivă nu se află și în biblioteci din Ungaria ori aiurea.

Volumul de față îmbrățișează o epocă de patruzeci de ani, ani foarte agitați ai istoriei Europei, înfățișându-ne o oglindă credincioasă a relațiunilor politice și culturale dintre Români și Unguri cu un număr mare de amănunte necunoscute până acum.

Ajuns la sfârșitul acestor rânduri, deplângem două pierderi cari ne-au atins în timpul redactării acestui volum : a distinsului bibliograf Prof. Ioan *Bianu*, care a stăruit cu sfatul și fapta la

pornirea acestei opere și a elevului său Vicențiu *Bugariu*, colaborator la volumele anterioare. Locul acestuia l-a ocupat d. Dumitru A. *Vasilescu*, în persoana căruia am aflat un ajutor foarte talentat pentru lucrări bibliografice. Pe lângă dânsul am mai avut pentru literatura săsească ca ajutor pe d. profesor Norbert *Salmen* la Brașov și pe d. director Rudolf *Spek* la Sibiu, iar pentru cea maghiară pe bibliotecarul Anton *Valentiny* la Cluj.

O gratitudine deosebit ferbinte se cuvine, în sfârșit, d-lui căpitan Iulian *Marțian* din Năsăud, în a cărei casă ospitalieră am găsit și studiat cea mai mare parte a broșurilor descrise în volumul de față.

ANDREI VERESS

P R É F A C E.

PLUS nous nous rapprochons de notre époque et plus, naturellement, se multiplient les livres qui intéressent la présente bibliographie. Voilà pourquoi ce volume ne rejoint qu'au bout de quatre années les deux qui l'ont précédé. Il a fallu du temps pour réunir les livres à décrire. Leur série commence par un ouvrage renommé de pédagogie, traduit par le pasteur évangélique saxon Michel *Mökesch*, qui ensuite, avec son fils, a publié aussi quelques collections de folklore, les premières (en 1846) concernant la poésie populaire des Roumains de Transylvanie. Un autre saxon, le prof. *I. C. Schuller* imprima presque chaque année, à partir de 1851, le jour de la St. Sylvestre, des études concernant les Roumains, leur origine, leurs légendes et mœurs et une description du monastère d'Arges, auquel *L. Reissenberger* consacra (en 1860) une monographie. Il faut y ajouter les travaux du professeur de Sibiu *W. Schmidt* sur l'année et le jour dans la mythologie des Roumains de Transylvanie et ceux de *L. Staufe* (en 1870) sur les légendes autour des constructions de monastères, qu'on retrouve chez tous les peuples balkaniques, et aussi sur la fondation de la cité de Déva. Des contes roumains, en traduction allemande, furent publiés par *F. Obert*.

Dans les livres des écrivains hongrois de Transylvanie nous trouvons également des détails intéressant les Roumains, même chez le réformateur de la langue hongroise, François *Kazinczy*, qui en 1816 a traversé le pays en voiture à quatre chevaux, du Bihor jusqu'à Hunedoara, en notant aussi deux chants roumains, qui nous ont été ainsi conservés. Les peintres Nicolas *Barabás* et Charles P. *Szathmáry* nous ont laissé des descriptions et des portraits charmants de Roumains. Le dernier, établi à Bucarest, devint peintre du prince Couza et exécuta un grand nombre de dessins et aquarelles représentant les sites pitto-

resques de la Transylvanie et puis de la Roumanie et le costume paysan d'avant 1866. À partir de 1868, Blasius *Orbán* publie son ouvrage en six volumes sur la Transylvanie habitée par les Szeklers, qui est plein de notices concernant les Roumains et unique dans son genre jusqu'à aujourd'hui.

Parmi les monographies spéciales à caractère régional, il faut citer celles de *Dorner* en 1839, de *Böhm* en 1861, sur le Banat, de *Schmidt* sur la région montagneuse du Bihor, en 1863 et de *Kozma* sur Zarand, en 1848. Nous avons sur la Transylvanie de grands ouvrages, tels que ceux de *Paget* et de Jean *Hunfalvy*, admirablement illustrés. Le médecin *Arányi* publie (en 1867) la première description de la cité médiévale de Jean Hunyadi, avec un plan de restauration, livre précieux, qui complète celui du saxon *Schmidt*, paru deux années auparavant.

Parmi les livres qui relatent l'histoire des villes, contenant des détails aussi sur les Roumains, il faut citer celui de Preyer sur Temişoara (1853), celui de Mogyoróssy sur Gyula (1858), l'oeuvre en cinq volumes de l'archiviste Jakab sur Cluj (1870) et celui publié la même année par le Roumain Rozvány sur Salonta, le livre de Parecz sur Arad (1871) et d'autres encore.

Les agitations d'ordre constitutionnel en Transylvanie avant 1848, trouvent leur écho dans un grand nombre de brochures que nous publions. Quant à la guerre d'indépendance des Hongrois de 1848-9, nous donnons le premier répertoire, complet croyons-nous, des publications afférentes. Y figurent aussi les mémoires du baron Nicolas *Jósika*, imprimés (en 1851) en allemand, sans nom d'auteur, ce qui a empêché jusqu'ici son identification. Beaucoup de détails concernant les Roumains se trouvent dans ses mémoires en hongrois, de 1865. Il est aussi l'auteur de nombreux romans, qui contiennent souvent des chapitres entiers sur les Roumains.

Jósika est dépassé toutefois par *Jókai*, qui dans son roman „Les pauvres riches,” dont le sujet est tiré des montagnes de Hunedoara, décrit magistralement des types roumains.

Par l'oeuvre de ces deux romanciers, les Roumains, à peine connus, devinrent sympathiques dans la littérature hongroise, qui

commença à s'occuper de leur vie simple et de leurs coutumes. C'est ainsi que, dès 1858, dans un roman de *Ormós*, il y a des personnages roumains et dans un autre de *Halmágyi*, de 1859, il s'agit aussi de Zamfira, fille du voévode Moïse. Nous avons réussi à rassembler presque tout ce qui a été écrit en hongrois à ce sujet, surtout après 1849, et nous croyons que si ces ouvrages fort oubliés étaient publiés dans une collection spéciale, un grand service serait rendu à l'étude des rapports entre les littératures roumaine et hongroise.

L'époque de l'absolutisme d'après 1849, a été dure en Hongrie, même pour les Roumains, qui furent trompés par le régime autrichien auquel ils avaient rendu des services. Il faut observer que la censure était plus indulgente par rapport à leurs publications et le métropolite André Şaguna put déployer une grande activité pour les besoins des Roumains. La nouvelle ère ne commença toutefois qu'au printemps de l'année 1861, après un article fulminant de François Deák, lorsqu'on sentit partout que la cour de Vienne devait changer de politique à l'égard de la Hongrie soumise. Les patriotes hongrois espéraient revenir à la situation de 1848 et que le pays jouirait derechef de la vie constitutionnelle et des lois libérales d'alors. La presse et la tribune reprirent quelque essor, la censure s'étant adoucie sous le gouvernement de Bach. Toutefois, quelques émules hongrois qui, pour des motifs égoïstes d'ordre matériel, soutenaient le nouveau régime de Schmerling, étaient pires que les employés autrichiens et tchèques du gouvernement viennois. Le courant national libéral ne pouvait pourtant pas être arrêté, d'autant plus qu'il favorisait les citoyens non-magyars du pays. L'opinion publique, entretenue par des publicistes distingués, demandait l'égalité complète de droits de cette catégorie de citoyens avec les Hongrois dans la vie publique.

C'est à cette époque que s'ouvrit le premier parlement hongrois, en 1861. Sa principale préoccupation fut la question des nationalités. Elle fut mise en discussion, en séance publique, par les députés roumains et agitée ensuite dans les journaux et dans un nombre infini de brochures. J'ai rassemblé les plus importantes, en hongrois, allemand et roumain. Il fallut sept années pour que fût promulguée une loi dans le sens du projet d'un démocrate idéaliste, le poète baron Joseph Eötvös, publié dans une

étude spéciale de 1865. Pour satisfaire aux désirs des Roumains et des Saxons de Transylvanie, le gouvernement autrichien convoqua une diète régionale à Sibiu et une autre à Cluj, dans lesquelles les députés pouvaient faire usage de leur langue maternelle. On jugea toutefois que ces assemblées ne servaient pas les intérêts généraux et le projet ne fut voté que par le parlement de Budapest, en devenant la loi XLIV de 1868. En conséquence, les ordonnances et lois furent publiées dorénavant aussi en roumain, comme en 1848, mais d'autre part, dans les écoles roumaines fut introduite l'étude de la langue officielle hongroise et de l'histoire de Hongrie. Le premier manuel scolaire conforme à ce programme fut celui de *Zaharia Boiu* ; la première grammaire hongroise-roumaine celle de Jean Fekete-*Negrui* en 1852 et le premier dictionnaire hongrois-roumain celui de George *Baritz*. J'ai rassemblé tous ces manuels, mais, pour des raisons d'économie, je n'ai fait la description que des premières éditions, me bornant à mentionner les éditions suivantes.

Nous publions la liste entière des thèses de doctorat écrites, en latin ou hongrois, par des Roumains, à commencer par celles de Démètre *Nedelcu*, en latin, en 1839, et d'Athanase Marian *Mariencescu*, en hongrois, en 1861. Ce dernier était déjà connu depuis deux années dans la littérature, par deux volumes roumains (sous le No. 1734) sur la poésie populaire et les Noël. Ces publications avaient été précédées, en 1858, d'un recueil de poésies populaires roumaines, traduites en hongrois par Charles *Ács*, complété plus tard par trois ballades roumaines. C'était une preuve du grand intérêt des lecteurs hongrois pour la littérature roumaine. Nous avons aussi deux études sur l'origine des Roumains, quatre livres sur la révolte de Horia et plusieurs autres sur la Transylvanie, pleins de détails concernant les Roumains. Il y avait du reste des Hongrois qui écrivaient en roumain et des Roumains qui se servaient de la langue hongroise. Ces derniers étaient de deux catégories : ceux qui composèrent par hasard une ode ou un discours, tels que Paul Novak, Carol et Dionise Pascutiu, Pierre Ratiu, Emmanuel Gojdu, Aloïs Vlad, Gabriel Mihalyi, Jean Pop, le médecin Basile Szabó, et d'autre part des écrivains de profession, comme Joseph Vulcan, qui devint membre de la Société littéraire Kisfaludy, — qui plus tard, influencé par la Société, publia un volume entier de chants populaires roumains, traduits par lui et par deux autres écrivains, le linguiste George Joannovics,

membre de l'Académie hongroise, l'historien Jean Mircse, l'avocat George Rozvány, le chanoine Justin Papffy, le professeur Grégoire Moldovan et d'autres.

La littérature historique hongroise reprit son essor en 1854, par l'édition de quelques chroniques et en 1857, lorsque l'Académie hongroise publia quatre séries des *Monumenta Historica Hungariae*, pleines de détails relatifs à l'histoire des Roumains, que je n'ai pas manqué de reproduire. Parmi les travaux de synthèse de la dite Académie, nous signalons celui de *Pesty* sur le Banat de Severin, en trois volumes, riches en informations et en documents concernant les Roumains. Il faut y ajouter les publications historiques des Saxons, déjà à partir de 1840.

C'est ici qu'il convient de mentionner les livres des voyageurs hongrois dans les pays roumains tels, par exemple, ceux de *Ürmösy*, en 1844, sur les Hongrois de Valachie, de *Nogel*, en 1847, sur la faune entomologique de la Dobrogea, du médecin *Quitzmänn*, en 1848, contenant des détails sur l'état hygiénique de la Valachie, de *Jerney*, en 1851, sur les „Csángó” de Moldavie, de *Klapka*, en 1855, avec de précieuses notices sur la guerre de Crimée, de *Schmidl*, en 1859, sur le Bas-Danube, le rapport des trois prêtres catholiques (Veszely, Imets et Kovács) sur leur mission de 1868, entreprise pour étudier la culture des Ceangăi de Moldavie et contenant de nombreuses données statistiques sur la population de la Moldavie, sans parler des auteurs qui, en traversant les pays roumains, ne mentionnent les Roumains qu'en passant. Dans les ouvrages de ces derniers on trouve même des raretés, comme par exemple : les marques particulières appliquées sur les cuisses des chevaux des boïeri moldaves, recueillies par le chevalier Mátyus dans son livre sur „La Science du Cheval” (1845) ; les proclamations de Kossuth et de Bem adressées aux Roumains (1848—49) ; les publications des franciscains de Moldavie ; l'album offert en 1868 par les écrivains hongrois à la princesse Hélène Ghika (Dora d'Istria) à l'occasion de sa visite à Budapest ; le voyage de 1872 à travers trois continents du Roumain macédonien Blana etc.

Le présent volume s'arrête à l'année 1877-78, celle de la guerre d'indépendance de la Roumanie. Il est curieux de remarquer que cet événement n'a pas eu d'écho dans la littérature historique hongroise, si ce n'est quelques petites brochures éphé-

mères. Des chapitres intéressants sur la Roumanie du temps de Couza, se trouvent dans les mémoires de mon père, Alexandre Veress (sous le No. 2371) combattant en 1848/9, et capitaine de la légion italo-hongroise de 1859, écrits à Bucarest, où il s'était établi comme ingénieur.

Une bonne statistique de la Hongrie est celle de *Schwicker*. Charles *Ballagi* publie une géographie pleine de renseignements sur les Roumains, tandis que son frère, Aladár *Ballagi*, dans une histoire de l'imprimerie en Hongrie, mentionne, pour la première fois dans la littérature hongroise, les livres d'église roumains, imprimés par les princes de Transylvanie du XVI-e au XVII-e siècle.

L'ethnographie de la Hongrie par Paul *Hunfalvy*, est la première de ce genre. Mais sous le modeste titre d'Esquisses, le baron Gabriel *Prónay* avait publié déjà depuis 1855 — un album sur la vie des peuples de la Hongrie, contenant de splendides chromolithographies, entre autres un couple de Roumains, ainsi qu'un charretier roumain, peintures exécutées en grand format à Dusseldorf. Le même *Hunfalvy* écrit une étude sur la langue roumaine et une autre sur l'historiographie chez les Roumains. Le comte *Wimpffen*, officier de l'armée austro-hongroise, publie ses mémoires sur la Roumanie occupée par les Autrichiens en 1854—56.

Mes recherches se sont étendues en deçà de l'année 1830, limite de la „Bibliographie ancienne roumaine”, publication en roumain. Si, par excès de scrupules, j'ai omis quelque ouvrage important, je saurais gré à qui me le signalerait, pour être inséré dans l'appendice du prochain volume, le dernier de la première partie de notre œuvre. On voudra bien excuser les lacunes qu'on pourrait constater, soit dans la description de quelques livres, soit dans l'indication de la bibliothèque où ils se trouvent, soit enfin quant à leur cote. Il y a en a que je n'ai pas pu avoir en mains.

Le présent volume embrasse une période de quarante ans, fort agitée, de l'histoire de l'Europe et offre un tableau fidèle des relations politiques et intellectuelles entre Roumains et Hongrois, avec des détails jusqu'ici inconnus.

Je ne saurais clore cette préface, sans déplorer deux grandes pertes éprouvées pendant que le présent volume était sous presse : celle du distingué bibliographe, le professeur Jean *Bianu*, promoteur de notre œuvre et celle de son élève Vincent *Bugariu*, collaborateur aux précédents volumes. Ce dernier a été remplacé par M. Démètre A. *Vasilescu*, un aide précieux pour les travaux bibliographiques. J'ai eu également le concours, pour la littérature saxone, de M. le professeur Norbert *Salmen* à Brasov, M. le directeur Rodolphe *Spek* à Sibiu, et pour la littérature hongroise, du bibliothécaire Antoine *Valentiny* à Cluj.

Enfin, une gratitude chaleureuse est due à M. le capitaine Julian *Martian* de Nasaud, dans l'hospitalière maison duquel j'ai trouvé et étudié la plus grande partie des brochures décrites dans le présent volume.

ANDRÉ VERESS

BIBLIOGRAFIA

Vol. III: 1839 — 1878

1877

Sibiu

1839

Preatenul său Voitoriul de bine al Pruncilor și al tinerimii românești o Carte de cetire foarte folositoare, care pre sama Școalelor și a Norodului românesc din nemție spre românie au traduso I. M. M e k e ș i, Paroh Evangelicesc dela Ruscioriu.

Sibiî, tipărită în tipografia moșteaniilor lui M. de Hohmeister. In 8° foi iv și pag. 328.

Imprimatur. Cîbinii die 1. Sept. 1837.

Prefata: S'au scris la Ruscioriu lângă Sibiu în zilele lui Avgust 1837. De izvoditorul.

Formează traducerea cărții bine cunoscute a lui Friedrich Philip WILMSEN cu titlul de „Deutscher Kinderfreund” întrebuințată în școlile primare ale Sașilor, având și o ediție ungară din anul 1829.

Are două ediții din Iași și București, 1856 și una din Iași, 1862.

Foaia pentru minte 1839 No. 7 p. 56. — *Trausch*: vol. II p. 436. B. Acad. Rom. București. I. 492 și alte exemplare.

1878

Bratislava

1839

Das Banat in topographisch-naturhistorischer Beziehung, mit besonderer Berücksichtigung der Herculesbäder nächst Mehadia und ihrer Umgebungen. Nebst einer ausführlichen Schilderung der Reise in die Bäder mit den Dampfschiffen und zu Lande, und einer Beschreibung der an den banatischen Donauufeln vorkommenden Alterthümer, von Joseph von DORNER, Apotheker.

Pressburg, 1839. Druck und Verlag von C. F. Wigand. In 12° pag. XIII și 245.

Prefața: Pressburg, am Sylvesterabende 1838.

Autorul, petrecând în 1835 vreo șase luni în Banat, pe care l-a străbătut în toate colțurile, descrie țara pe baza celor văzute, folosind însă și literatura disponibilă. În expunerea lucrurilor face multe observații bune despre Români, despre cari scrie și separat, cu simpatie.

Din cuprins: Die Walachen, älteste bekannte Bewohner des heutigen Banats. (p. 49—59)

Bibl. Univ. Cluj 74941 și alte exemplare.

1839

P e s t

1379

Dissertatio inauguralis physiologico-pathologica de senectute quam consensu et auctoritate Magnifici Domini Praesidis et directoris Perillustris ac Spectabilis Domini Decani nec non Clarissimorum ac Celeberrimorum D. D. Professorum pro Doctoratus medicinae laurea summisque in medicina honoribus ac privilegiis rite obtinendis in Alma ac Celeberrima Universitate Pestiensis publicae eruditorum disquisitioni submittit Demetrius NEDELKO Lugoschino-Kraschoviensis. / Theses adnexae publice defendentur in Palatio Universitatis minori die...¹ 1839.

Pestini. Typis Jos. Beimel. In 8° pag. 24.

Bibl. Univ. Cluj 132336 și alte exemplare.
Crăinicianu p. 354. (Insuficient.)

¹ Loc lăsat gol pentru a se scrie cu mâna ziua examenului.

1839

B u d a

1380

Datorințele supușilor către Monarhul lor. Pentru folosul școalelor românești celor din Țara Ungurească, și din părțile ei împreunate. Cu milostiva îngăduință a Impărăteștei, Kesaro-Creești, și Apostoliceștei Măririi. (Nelegată cu 7 creiș.)

În Buda, 1839. Tipărite cu keltuiala Creeștei Tipografii a Universității Ungurești. In 8° pag. VI și 55.

Cărticică în formă de întrebări și răspunsuri, în 12 capitole, cu toată probabilitatea e scrisă — ori mai vârtos tradusă din nemțește — de Gheorghe ȘINCAI.

Este o retipărire (puțin schimbată) a ediției din 1806 descrisă în *Bibliografia Românească Veche* sub No. 698 și are și o ediție din 1847 și 1854 precum și o altă din Sibiu fără an.

Mus. Nat. Budapest.

1381

Cluj

1839

Deutsche Fundgruben der Geschichte Siebenbürgens. Herausgegeben durch G. Joseph KEMÉNY. Band I—II.

Klausenburg, 1839—1840. Verlag von J. Tilsch und Sohn Buchhändler. Gedruckt mit K. Lyceal Schriften. In 8° pag. 382 și 309.

Cuprinde 14 cronici și scrisori dintre anii 1514—1703 cu multe amănunte privitoare la Români. Vezi rezumatele lor în partea III a acestei Bibliografii.

B. Acad. Rom. București 2597, 3036 și alte exemplare.

1382

București

1839

Manual de Istoria Principatului Romaniei dela cele dintâi vremi istorice pînă în zilele de acum de F. AARON, Profesor de Istoria generală în Colegiul Național Sft. Sava din București.

București, 1839. În tip. Colegiului Sf. Sava. In 8° pag. 212.

Din cuprins: Istoria de mijloc. Period IV. Dela Radu Negru pînă la Ștefan Cantacuzen cel mai din urmă Prinț pămîntean, sau dela anul 1290 pînă la anul 1716 amintind și punctele de contact cu evenimentele istorice ungare. (p. 39)

B. Acad. Rom. București. A. 15151 și alte exemplare.

1383

Buda

1839

KAZINCZY Ferencz' utazásai. [Călătoriile lui Francisc Kazinczy.]

Budán, 1839. A' Magyar kir. egyetem' betűivel. In 8° mic foi 4 și pag. 416.

Prefața: Pesten, sept. 20. 1839. D. Schedel Ferencz, titoknok.

Marele scriitor ungar, reformator al limbei și literaturii ungare, a vizitat Ardealul în vara anului 1816 cu propria sa trăsură cu patru cai, perindând întreaga țară, din Bihor pînă în Hunedoara. Impresiile sale de călătorie sunt cuprinse în 25 scrisori, pline de amănunte istorice și etnografice și despre Români, despre cari scrie cu o deosebită iubire. (p. 160—366)

Din cuprins: Românul calvinist din Bihor. (p. 163) Ritu Traianului¹ pe valea Arieșului. (p. 197) Poarta satului Fejéregyháza, numită de Români *vranyîă*. (p. 231) Biserica românească din Sibiu. (p. 254) Nunta Românilor din Câmpeni (Topánfalva) și felul cum ei se însoară. (p. 262) Caracterul Românilor e sălbatec deoarece nu

¹ Rit, dialectal (din cuvîntul unguresc: rét) înseamnă la Români ardeni *câmp*, *livadă*; vasăzică Ritul lui Traian=Livada lui Traian.

văd pilde bune. (p. 273) Femea română mult mai harnică decât bărbații. Originea și limba lor. Poezie română făcută de *Zsombori László* :

Zike csinye cse o zicse,
Szorá mi sze kágye mie.
Krépe dráku gye nekász,
Jó gye szorá nu ma lász.

Dracul la Români. (p. 275—277) Dansul Românilor în grădina fișpanului baronul Ioan Jósika la Brănișca ; „Hățegana” jucată tot acolo. (p. 289—291) Ioan Huniade născut din părinți legitimi. (p. 391—396)

Partea întâia a cărții (p. 115—159) cuprinde o scurtă istorie a Ardealului și a principilor săi, cu multe note deslușitoare.

În ediția cea mai completă a acestor *Scrisori ardeleni*, îngrijită de *Abafi Lajos* la 1880 (ca vol. XII a colecțiunii *Nemzeti könyvtár*) găsim pe p. 191 și o poezie populară română de cinci versuri, primită de *Kazinczy* în călătoria sa dela polihistoricul *Iosif Thewrewk* de Ponor care începe cu următoare strofă :

In csáj vergye gregyínuce
Segye o dálbe kokonyice,
Pe vatre gye kalámir
Szupt umbre gye trandafir.

Tot acolo se mai găsesc și alte multe observări bune ale lui *Kazinczy* despre limba și obiceiurile Românilor ardeleni, omise aci în această ediție, puțin fidelă și îndestulătoare.

Cfr. și ediția : Budapest, 1885 și cealaltă, din 1880 cu titlul de : *Erdélyi levelek*.

Muz. Ard. Cluj 76164 și alte exemplare.

1839

I a și

1384

Conte Stefan Seceni de Cam. H. FLEHTENMAHER Iuris-Consult a Moldavei.

Eșii, 1839. La Institutul Albinei. In 8° mic foi 2 și pag. 16. (Cu cirilice.) Cu voia țenzurei, N. Suțu.

Dedicație : Ecsilenției Sale Kontelui Stefan Seceni & &. Dedică cu simțiri de mirare și respect, pre plecat K. H. Flehtenmaher.

Cuprinde o descriere elogioasă a vieții și a realizărilor marelui om de stat ungar Széchenyi (p. 1—13) urmată de o poezie cu titlul „Huniadi și Seceni” scrisă de autor (după o însemnare de pe foia de legătură a exemplarului Academiei Române) în 1837, în care face o paralelă între marele erou al creștinătății și marele om al muncii.

Foaia de titlu publicată în facsimile de *Bitay Árpád* în revista din Cluj „*Erdélyi Irodalmi Szemle*” 1928 p. 85.—Cfr. și articolul meu : *Pravilistul Flechtenmacher și familia sa în țările române* în „*Revista Istorică Română*” 1931 p. 129—131.

B. Acad. Rom. București. I. 68635.—Muz. Brukenthal. Sibiu.

1385

P e s t

1839

Panorama der Oesterreichischen Monarchie oder malerisch-romantisches Denkbuch der schönsten und merkwürdigsten Gegenden derselben. . . sowie der interessantesten Donau-Ansichten. Mit Stahlstichen. Vol. I—III.

Pesth und Leipzig, 1839—1840. C. A. Hartleben. In 8-vo.

Din cuprins: Mehadia und die Hercules-Bäder im Cserna-Thale im walachisch-illyrischen Gränzgebiete. Von Joseph von Dorner.

Anexat: Mehadia. Stampă în oțel, format 10×15 cm. Gez. v. Th. Ender, Gest. v. J. Sands. Ausgeführt d. Black und Armstrong. Muz. Ard. Cluj 30279 și alte exemplare.

1386

W i e n

1839

Siebenbürgens geographisch, topographisch, statistisch, hydrographisch und orographisches Lexikon, mittelst eines Versuches seiner Landkarten-Beschreibung bearbeitet und alphabetisch geordnet. . . Von Ignaz LENK von Treuenfeld, k. k. General-Feldmarschall-Lieutenant im Pensionstande. Vol. I—IV.

Wien, 1839. Gedruckt bey Anton Strauß's sel. Witwe. In 8-vo. Vol I. A-F. II. G-L. III. M-R. IV. S-Z.

Autorul acestui prețios dicționar topografic al Ardealului, servind ca ofițer în Ardeal, și-a adunat primul material cu ajutorul guvernatorului țării, Conte George *Bánfi*, care prin ordinul (din 8 Februarie 1819) a cerut dela comitate și diferite administrațiuni oficiale lista comunelor de sub ocârmuirea lor. Acest material fiind întregit în mod sistematic cu datele culese de autor aiurea — timp de douăzeci de ani — opera a devenit monumentală și pentru toponimia română a Ardealului, cu date și informațiuni însemnate despre viața și traiul lor în diferitele părți ale țării. De altfel autorul era născut în Kőszeg, la 1766.

Muz. Ard. Cluj 99371 și alte exemplare.

1387

L o n d o n

1839

Hungary and Transylvania; with remarks on their condition, social, political, and economical. By John PAGET, Esq. With num. illustrations from sketches by Mr. Hering. Vol. I—II. London, M.DCCC.XXXIX. John Murray. Printed by Samuel Bentley. In 8° pag. XIV și 483+631.

Prefața: London, September, 1839.

Autorul este un Englez nobil, care făcând o călătorie de plăcere prin Ungaria și Ardeal în vara anului 1835 a căpătat o dra-

goste așa de mare pentru aceste țări, încât întorcându-se peste puțin, s'a însurat (luând de soție pe baroneasa Polixena Wesselényi) și s'a stabilit în Ardeal, lăsându-ne una din cele mai bune descrieri ale țării și a locuitorilor ei.

Paget călătorind pe Dunăre dela Pesta până la Orșova trecu în Banat și intrând prin valea Hațegului în Ardeal până sus în județul Sălăgiului descrie (în volumul II) foarte amănunțit pe Români (pe cari îi ține de urmașii Dacilor, nu a Romanilor) cu limba, obiceiurile și ocupațiunile lor.

Capitolele și articolele privitoare la Români sunt următoarele : Chapter I. Danube from Pest to Moldova. II. Danube from Moldova to Orsova. (Sterbeczu ăl mare.) III. Banat. IV—V. The valley of Hatszeg. (Wallack beauty. Wallack language like the Italian. Wallacks of Dacian, not Roman, Origin. Paintings in Wallack churches. Wallack priests and their Wives. The Wallack women. Wallacks and Scotchmen. Wallack vices and Wallack virtues.) VI. Route to Klausenburg. (Wallack gallantry.) VII. Transylvania. History and politics. VIII. North of Transylvania. IX. The salt mines and gold mines. (The Wallack Judge. Wallack Charity.) X. The Szeklers and the Szekler-Land. XI. The Saxons and the Saxon land. (Smuggling from Wallachia. The Kalibaschen. A digression on Wallachia and Moldavia.)

Ilustrațiuni : Sterbeczu ăl mare. Wallacks. Two Wallack heads. Roman temple at Demsus. Village of Varhely. Wallack women. Castle of Hunyad. Valley of the Maros, from Deva castle. Kronstadt. Hermitage of Bucses. Old tower at Klausenburg. Hungarian lady in her national costume. (Desenurile în xilografie, de o rară fineță.)

Anexat : harta etnografică a Ungariei și a Ardealului, în culori.

Are și o ediție germană, tradusă de C. A. Moriarty tot în două volume ; Leipzig, 1842. (Cu o ediție de titlu din 1845.) Iar în 1850 a ieșit o ediție nouă engleză : pag. XXIV și 560+553. Aceasta are și o ediție de titlu din 1855 ; London, John Murray.

Cfr. Karadja, în „Arhivele Olteniei” vol. III p. 109.—Iorga : Istoria Românilor prin călători vol. IV p. 163—165.

B. Acad. Rom. București. A. 6180 și alte exemplare.

1839

P é c s

1388

Memoria Excellentissimi, Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Samuelis V u l c a n, Almae Dioecesis Magno-Varadinensis Gr. R. Catholicorum Episcopi, et S. C. et R. A. Majestatis Actualis Intimi Status Consilarii. In tesseram gratae patriae die 20. Decembris, 1839. Edita a Joanne Nep. MILLAKOVICH, Jurato Causarum F. U. Advocato.

Quinque-Ecclesiis. Typis Lycei Episcopalis. In 4° pag. 8.

Lucrarea în proză ne prezintă o biografie a episcopului Vulcan arătând că a fost născut în Blaj la 31 August 1758.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1389

București

1839

Cabinet de Conversație pentru zece limbi; sau Culegere de întrăvorbire pentru viața soțială în limba latinească, italienească, franțoească, românească, ungurească, nemțească, englezească. rusească, sârbească și grecească. / Cabinet de conversation etc. Vol. I—II.

București, 1839—1840. Tipărit și de vânzare la Fr. Valbaum, librerul Curții. În 8° oblong pag. 110 și 136.

Stilul părții ungurești este destul de bun, dar cartea pare a fi scrisă de vreun Român ardelean, care știa mai bine nemțește decât ungurește. Erori de tipar are foarte puține, însă de multe ori lipsesc tipografiei accentele ungurești.

B. Acad. Rom. București. I. 66181 și alte exemplare.

1390

Brașov

1840

Nachlese auf dem Felde der ungarischen und siebenbürgischen Geschichte... von A. K.

Kronstadt, 1840. Johann Gött's Buchdruckerei. În 8° pag. VII și 151.

Prefața: Geschrieben im Spätherbst des Jahres 1839.

Din cuprins: Connotationes historicae Stephani Bathori de Somlio comitis comitatus Kraszna. (p. 96—108) Cu date bune despre Petru-Vodă din 1541; Petru Șchiopul, Potcoava, 1577 și Mihai-Vodă, 1600.

Autorul cărții este: Anton KURZ ziarist.

B. Acad. Rom. București 5603 și alte exemplare.

1391

Sibiu

1840

Ambrosii SIMIGIANI notarii comit. Szolnok interior. Historia rerum Ungaricarum et Transsilvanicarum ab anno MCCCCXC usque MDCVI. quatuor libris comprehensa nunc primum typis edita. Liber II. III. IV. Accuravit Josephus Benigni de Mildenberg, civis Cibiniensis.

Cibinii, MDCCCXXXX. Typis sumtibusque haeredum Mart. de Hochmeister. În 4° foi 3 și pag. 434. (Scriptores rerum Transsilvanicarum Tomi II. Volumen II.)

Prefața: Scribebam Cibinii 1-a Septembris 1839.

Cuprinsul: Liber II. Anni 1542—1575. Liber III. Anni 1576—1600. Liber IV. Anni 1601—1605.

Cronica e contemporană evenimentelor, autorul ei fiind născut la 1564. Astfel partea a doua, povestind întâmplările din ultimii ani ai veacului al XVI-lea și primii patru ani ai veacului al XVII-lea,

pe baza lucrărilor văzute ori auzite de el, e de o deosebită importanță, conținând date ce nu se află aiurea, mai cu seamă despre intrarea lui Mihai-Vodă, respectiv Radu Șerban-Vodă în Ardeal și altele, despre cari iscusitul notar al comitatului Solnoc-Dobâca știe foarte multe.

Ediția are însă o scădere mare, întrucât nu are nici note, nici măcar un indice, ca prima parte a cronicii (din 1800 de sub No. 868) făcută încă de neobositul abate Carol Eder.

B. Acad. Rom. București 2350 și alte exemplare.

1840

S i b i u

1392

Umrisse und kritische Studien zur Geschichte von Siebenbürgen. Mit besonderer Berücksichtigung der Geschichte der deutschen Colonien im Lande. Von J. K. SCHULLER Professor. Fasc. I—IV.

Hermannstadt, 1840—1851 și 1872. Martin Hochmeister. In 8° mic.

Imprimatur: Cibinii, die 20. Nov. 1839. Jos. Benigni de Mildenberg.

Cuprinde studiile critice ale autorului despre istoria Ardealului în legătură cu Sașii, cu multe amănunte despre Români și între ele memorii speciale despre originea lor în § 20—22 (fasc. I. p. 13—16) despre limba lor § 32 (p. 25) Critica documentului „Andreanum” din 1224 cu privire la Valachii numiți în el § 109—112 (fasc. II. p. 61—69) Cercetări asupra „De silva Blacorum et Byssenororum” a documentului susnumit § 152—158. (fasc. III. p. 14—39)

Muz. Ard. Cluj 54220 și alte exemplare.

1840

S i b i u

1393

Kurze Geschichte des Grossfürstenthums Siebenbürgen. Nebst einer chronologischen Übersichts-Tabelle. Zum Gebrauch der deutschen Volksschulen und Volkslehrer in Siebenbürgen von J. H. BENIGNI E. v. Mildenberg k. k. Feldkriegs-Sekretär.

Hermannstadt, 1840. Gedruckt bei S. Filtsch. In 8° pag. 77.

Din cuprins: § 33. Der Woiwode Michael der Walachei, Statthalter. (p. 35—36)

Muz. Ard. Cluj 63363 și alte exemplare.

1840

T â r g u - M u r e ș

1394

Közönséges história, gyermekek' számára irta Bágyi TÖRÖK János... Professor. [Istorie simplă pentru copii.]

M. Vásárhelyen, 1840. Az ev. ref. kol. betűivel. In 8° pag. 105.

Din cuprins: Hogy alapult Moldvaország és Oláhország = Cum s'au întemeiat Moldova și Țara-Românească. (p. 53)

Are o ediție de titlu din 1845.

Muz. Ard. Cluj 55797 și alte exemplare.

1395

A r a d

1840

Elegia Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Gerasimo R a c z, Miseratione Divina Orthodoxae Ecclesiae Orientalis Episcopo Aradiensi, et M. Waradiensi, die nominis sui decima secunda Calend. Novembris Anni MDCCCXL. In tesseram filialis venerationis a Joanne ROSSU Theologiae auditore Anno II. oblata.

Aradini. Typis Josephi Schmidt. In 4° pag. 8. (Versuri.)

Imprimatur: Aradini die 14-ta Novembris 1840.

Isidorus Zsalud m. p. R. L. L. Revisor.
Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1396

B r a t i s l a v a

1840

Töredékes észrevételek a' Dunaszabályozás 's keleti kérdés iránt. Irta PULSZKY Ferencz O. K. M. A. L. [Observații fragmentare despre regularea Dunării și a chestiunii orientale.]

Pozsonyban, 1840. Nyomtatta Schmid Antal. In 8° pag. 65.

Autorul vorbind despre avantajele navigațiunii pe Dunăre, arată că un călător ungar, mergând până la mare, găsește conaționali de ai săi în Ceangăii din Moldova, despre cari scrie pe baza cărții părintelui Gegő din 1838 (de sub No. 1373) menționând și tratatul de comerț încheiat anul trecut la Milano, care dă porturilor Dunării de jos aceleași favoruri de cari se bucură porturile austriace.

Muz. Ard. Cluj 72370 și alte exemplare.

1397

B r a t i s l a v a

1840

Drága-Vilma. Szónyomozási játék Erdély helyneveivel. Irta Ponori THEWREWK József. [Joc etimologic cu numirile topografice ale Ardealului.]

Pozsonyban, 1840. Nyomtatta Wigand K. Fridrik. In 8° pag. 46.

Cuprinde o disertație filologică în formă beletristică cu multe lucruri privitoare la Româniile ardeleni.

Muz. Ard. Cluj 81542 și alte exemplare.

1398

W i e n

1840

Der Hermannstädter Stuhl im Grossfürstenthum Siebenbürgen. (Land der Sachsen.) Von M. ACKNER, evangelischem Pfarrer in Hermannstadt, und J. K. SCHULLER, Professor.

Wien, 1840. Gedruckt bei I. P. Sollinger. In 4° mare pag. 38. (Oesterreichs Topographie 2.)

Din cuprins : Die Wallachen. (p. 21—23)

Ilustrațiune : Wallachen. (Cromolitografie. Format 9×12,5 cm. Trichtl del. Georg Scheth lith.)

B. Baron Brukenthal. Sibiu și alte exemplare.

1840

Wien

1399

Tentamen criticum in originem, derivationem et formam linguae Romanae in utraque Dacia vigentis vulgo Valachicae. Auctore A. Trebonio LAURIANO.

Viennae, 1840. Typis Congregationis Mechitaristarum. In 8° pag. LXXVIII și 298.

Pe dosul foaiei de titlu : *τορνα, τορνα φρατρε!* Teophanes Chron.

Din cuprins : Ocuparea Transilvaniei de Maghiari. Luptele împăratului Emanuel cu Ungurii și citate din Thuroczi : Chronica Hungarorum, II. Cap. 63. Polemică cu învățații unguri. Regele Emeric al Ungariei și legatul papal trimis la Tarnovo. Scrisoarea regelui bulgar Calojohan către Papa despre raporturile cu regele maghiar. Lupte cu Turcii. Huniadeștii. Catastrofa dela Mohács. Mihaiu-Viteazul. (p. 16—50)

Muz. Ard. Cluj 43476 și alte exemplare.

1840

Cannstatt

1400

Skizze einer Geschichte der Zigeuner, ihrer Sitten und ihrer Sprache, nebst einem kleinen Wörterbuche dieser Sprache, von Michael von KOGALNITCHAN. Aus dem Französischen übersetzt und mit Anmerkungen und Zusätzen begleitet von Fr. Casca.

Stuttgart, 1840. (Cannstatt. Gedruckt bei C. F. Richter.) In 8° pag. IV și 71.

Prefața : Berlin, den 1. August 1837.

Din cuprins : Die Zigeuner in Ungarn (seit 1423) bis Kaiser Joseph II. (p. 12—13) Zigeuner-Musikanten in Ungarn. (p. 23)

Ediția franceză a apărut în Berlin, 1837.

B. Acad. Rom. București. I. 103258 și alte exemplare.

1840

Dresden

1401

Ungarn durchreiset, beurtheilet und beschrieben von J. G. ELSNER Band I—II.

Leipzig, 1840. Adolf Frobergger. (Druck B. G. Teubner in Dresden.) In 8° foi 2 și pag. IV+315 și 392.

Din cuprins : Wallachische Bauern in Siebenbürgen. (Vol. I p. 184—185) Wallachischer Landmann in seiner Winterkleidung. (p. 217) Die Nationalität der Wlachen in Ungarn. (Vol. II. p. 385—386)

Autorul nu e Ungur, însă timp de zece ani a petrecut (infolge Neigung und Geschäfte) fiecare an multă vreme în Ungaria, pe care a ajuns să o cunoască foarte bine. Era agronom de meserie și cu toate că i s'a tipărit o carte în limba ungară și alte trei în limba germană la Pesta, lipsește din bibliografia lui Szinnyei József a scriitorilor din Ungaria.

Muz. Ard. Cluj 50705 și alte exemplare.

1402

S i b i u

1840

Unterhaltungen aus der Geschichte Siebenbürgens von J. H. BENIGNI von Mildenberg. Vol. I—III.

Hermannstadt, 1840—1841. Bei Georg v. Closius. In 8-vo.

Prefața: Hermannstadt im Oktober 1839.

Din cuprins: Karol Robert's Zug nach der Walachei. Bassarab, der Fürst der Walachei. (vol. II p. 97—98) König Matthias I. Corvin in der Moldau. (vol. III p. 28) Woewoden Stephan, Radul, Wlad Tzepelusch. (p. 51—52) Woewoden Radul Drakul, Wlad. (p. 57)

Muz. Ard. Cluj 54250 și alte exemplare.

1403

I a ș i

1841

Kalendarium Francisco-Romano-Julianum pro Anno Domini 1841 ad usum Patrum Minorum S. Francisci Conventualium in Moldavia Apostolicam missionem exercentium, Jussu Illustrissimi et Reverendissimi D. D. Petri Raphaelis Ardojini eiusdem Ordinis episcopi Carrensis Visitatoris ac Praefecti apostolici totius Missionis Moldaviae editum.

Jassi, 1841. In 8° pag. 31.

Calendarul a apărut anual până în 1846.

B. Acad. Rom. București. P. I. 10461. (Exemplare din 1841—1846, 1850, 1852, 1854 și 1871.)

1404

A r a d

1841

Oktató Beszéd mely a' Nemes Arad Megye részéről állított Ujczoknak Nemes Ezredökezi elindulásuk' alkalmával a' megyeház' előtti téren Báró Vaquant Ö Méltósága 62-ik számú Ezrede' Lelkésze NOVÁK Pál Aradi Görög n. e. Szent Szék' Úlnöke és Tettes nemes Arad Megye Táblabirája által az 1841-dik év' harmadhava' 11-én oláh nyelven tartatott. Forditá P o p o v i t s János Hittan halgatója. / Sajtó alá bocsátva Tekintetes petrési S z a l b e k Jakab Ur, több Tettes Nemes Megyék Táblabirája, és az azon Ujczok' állítására választott Küldöttség

Elnöke költségén. [Discurs pedagogic ținut în limba română de... la plecarea regimentului de recruți... înființat din partea comitatului Arad... în piața din fața comitatului... tradus de Ion Popovici teolog, cu cheltuiala lui Iacob Szalbek de Petriș; etc.]

Aradon, nyomtatott Schmidt Jó'sef betűivel. In 8° pag. 9.

Cuvântarea confesorului militar ortodox Paul Novac din Arad, către recruții cari plecau în 1841 să fie încorporați în reg. 62.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1841

I a ș i

1405

Libellus alphabeticus latino-ungaricus. Ad usum Scholarum Missionis Catholicae Moldaviae.

Jassi, 1841. In 8° pag. 17 nepaginate.

Pe foaia de titlu Sf. Ioan botezătorul, iar pe verso Maica Domnului (în xilografie) cu rugăciune ungurească. Urmează abecedar latinesc-unguresc, tabla de înmulțire și prescrierile religiei catolice de asemenea latinește și pe verso ungurește, iar pe ultimele patru pagini ceremonialul Mesei, latinește.

Arch. Prop. Fide. Roma. Scritture non rif. Vol. 10.

1841

Z a g r e b

1406

Der Sprachkampf in Ungarn. Dargestellt von Thomas VILÁGOSVÁRY.

Agram, 1841. K. p. ilirische Nat. Typ. In 8° pag. 83.

Părerile autorului despre felul cum s'ar putea maghiariza naționalitățile din Ungaria, fără jignirea sentimentelor lor naționale, în interesul politicii și a culturii țării.

Bibl. Univ. Cluj 28082 și alte exemplare.

1841

P e s t

1407

Polgári szózat kelet' népéhez. 1841. Irta KUTHY Lajos. [Aviz civil către popoarele din Orient.]

Pesten, 1841. (Landerer és Heckenast.) In 8° foi 3 și pag. 217.

Din cuprins: Nemzeti jellem = Caracterul național. (p. 136) Caracterul național al Ungurilor este arțăgos, împrumutat și de neamul românesc. Intr'o monarhie compusă din mai multe popoare, nici unul n'ar trebui să uite de celelalte neamuri și de interesele lor speciale.

Muz. Ard. Cluj 45938 și alte exemplare.

1408

Braşov

1842

Kurze statistische Uebersicht des Fürstenthums Walachei.
Von Stephan Adolph WILHELM k. k. österr. Consular-Beamter
in Braila in der grossen Walachei.

Kronstadt, 1842. Gedruckt bei J. Gött. In 8° foi 2 şi pag. 46.

Prefaşa: Braila, am 1. August 1841.

Cuprinde o scurtă geografie a Țării-Româneşti.

Muz. Ard. Cluj 97061 şi alte exemplare.

1409

Oradea

1842

Hálaoltár, melyet fötisztelendő Erdélyi Vazul úrnak, nagyvárad g. e. kanonoknak, a' Szent Szék- és tekintetes Arad, Bihar, Csanád és Csongrád vármegyék' táblabírájának, és a' görög egyesült nevelőház' nagy-kegyü kormányozójának, mint legjobb attyoknak, midőn dicső neveünnepest ülné, fiúi szeretetből emeltek PASKUTZ Károl *első évi bölcselkedő által* a' görög egyesült nevelőház ez évi növendéki 'Télhó' 1-sőjén az ó naptár szerint 1842. [Altarul recunoştinţei... părintelui lor mai bun... canonicul Vasile Erdélyi... ridicat prin C. P. în numele elevilor Institutului greco-uniti.]

Nagyváradon. Tichy Alajos. In 4° foi 4.

Cuprinde Felicitarea studentului Carol Păscuţ către canonicul greco-catolic Vasile Erdélyi, cu prilejul zilei onomastice.

Bibl. Univ. Budapest. Üdvözlő versek No. 653.

1410

Buda

1842

DÖBRENTÉY Gábor kérdései 's Petrás Incze feleletei a' moldvai magyarok felől. [Intrebările lui G. D. puse lui I. P. şi răspunsurile acestuia despre Ungurii din Moldova.]

Budán, 1842. Trattner-Károlyi betűivel. In 8° pag. 51. (Extras din revista *Tudományos Gyűjtemény* fasc. August—Szeptemvrie.)

Cuprinde chestionarul propus de autor preotului romano-catolic ceangău din Cleje, Inocenţiu Petrás despre Ceangăii de acolo. Döbrentey făcuse cunoştinţa acestui preot la băile dela Borsec. După instrucţiunile sale a făcut o colecţie preţioasă din cântecele Ceangăilor, în parte inedită până astăzi.

Mus. Nat. Budapest.

1842

Braşov

1411

Die Nationen Siebenbürgens nach ihrem Herkommen und Charakter kurz beschrieben von Martin SCHNELL, Landes-Advokaten, und in treuen Abbildungen nach ihrer Nationaltracht in Original-Zeichnungen dargestellt von Georg Gottlieb Schnell, öffentlichem Lehrer der Zeichenkunst an der königl. Normal-Hauptschule und am evangelischen Gymnasium zu Kronstadt.

Kronstadt, 1842. Gedruckt bei Johann Gött. In 4° foi 9 prefață, XII pagini introduce, 77 pagini text și 4 desenuri în litografie.

Despre Români scrie pe foia 5.^v Impăratul Iosif II, întorcându-se acasă din călătoria din Ardeal, fiind întrebat de mamă-sa Maria Tereza, ce a văzut în Transilvania, a răspuns: „Ich habe einen stolzen Ungarn, einen neidischen Sachsen, einen gedrückten Walachen gesehen!”

Autorul avea de gând să descrie națiunile Ardealului în trei fascicule similabile și anume în a treia pe Români. Din lucrarea sa n'a apărut decât prima fascicolă, care cuprinde descrierea Ungurilor și a Secuilor. Cu toate acestea vorbește și de Români (die unstreitig Nachkommen eines alten dacischen Volkes sind) pe p. IX și 38 și 77, unde pomeneste de Obrist Freiherr von Purcell, care a întemeiat „das grosse Erziehungshaus in Kézdi-Vásárhely für die Szekler-Jünglinge” lucru puțin cunoscut astăzi.

B. Acad. Rom. București. II. 13264 și alte exemplare.

1842

Oradea

1412

Vallási párhuzamok. Unio és még valami. Irta RÁCZ Péter, ...szombatsági lelkész. [Paralele de religie, unire și altceva de preotul P. R. din Sâmbătsag.]

N. Váradon, 1842. In 8° pag. 74.

Prefața: Dată în Sâmbătsag 1.5.1842.

Dedicația: Méltóságos mező-kövesdi báró Huszár Lajos úr ő nagyságának mély tisztelete jeléül ajánlja a szerző.

Cuprinde o critică a articolului contelui Carol Zay apărut în ziarul „Pesti Hirlap” în anul 1841 și a lui Sigismund Bernáth despre uniunea bisericii române din Ungaria cu aceea a Rușilor.

Bibl. Episcopiei române unite. Oradea-Mare.

Márki Sándor: Bihari román írók p. 39.

1842

Buda

1413

Nemzetiség. (Jelenünk szempontjából.) Irta GOROVE István. [Naționalitatea din punct de vedere al prezentului.]

Pesten, 1842. Heckenast Gusztáv. (Budán, Magyar kir. egyetem betűivel.) In 8° foi 6 și pag. 114.

Prefața: Pest 1841. october 16 án.

Din cuprins: Oláhajku köznép = poporul de rând românesc.
(p. 91—92)

Vezi extrasul broşurii în: Gattajai Gorove István emlékezete
(Budapest, 1882) p. 37—46.

Muz. Ard. Cluj 39158 şi alte exemplare.

1414

Braşov

1842

Der Sprachkampf in Siebenbürgen. Eine Beleuchtung des Wo-
her und Wohin? Von Stephan Ludwig ROTH, Doktor und Magister.
Kronstadt, 1842. Druck und Verlag von Johann Gött. In 8° pag. 75.

Dixi. Nimesch in Mai 1842.

Cuprinsul: An den freundlichen Leser! Vorwort. I. Vorwand-
Schwindsucht oder Russenfieber? II. Eine Absicht legt man doch
jeder fremden Handlung unter. III. Die Unnöthigkeit der Madjari-
sierung und ihre Unvortheilhaftigkeit. IV. Die Sprachverwirrung oder
der Thurm zu Babel. V. Die römisch-katholische Kirche. VI. Pan-
slavismus, oder: Walachen und Adel. VII. Madjaria oder die Ver-
dächtigung, als erste Frucht der Madjarisierung. VIII. Gütlicher
Ausweg und Schluss.

Pe foaia de titlu următorul Motto caracteristic: Der Wind bläset,
wo er will, und du hörest sein Sausen wohl, aber du weissest nicht,
von wannen er kommt und wohin er fährt. (Ev. Joh. 3.8.)

Are o a II ediție; Hermannstadt, 1896. Jos. Drotleff. (Muz.
Ard. Cluj. 96429.) Se află retipărit şi în „Gesammelte Schriften” ale
autorului, vol. IV. Kronstadt, 1933.

B. Acad. Rom. Bucureşti. I. 43687 şi alte exemplare.

1415

Bucureşti

1842

Regeln bei dem Gebrauch der kalten Bäder in Zaizon. /
27. Juni 1842.

Bukarest. Hofbuchdr. des Friedrich Walbaum. In 8° pag. 5.

Cu text german, ungar şi românesc.

Liceul Honterus. Braşov. Coll. Trausch 1207 No. 29.

1416

Buda

1842

Versur veszelitare untru tsinste pre luminátuluj si pre ó
szfintzituluj Domnu Vázul Erdéli episkopul greko kátolitsesz-
kál Orádi Máre kund la ánnul 1842 un luná Szeptembrie szau
getit un Péstye. Nemes NAGY Teklá áu szkrisz átsásztá nesz-
kute un vármegye Bihari un Potseju.

La Buda, 1842. In typografie Regiaszka Universit. Un-
gureste. In 8° pag. 8. (Versuri.)

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1842

Blaj

1417

Icoana pamentului sau carte de geografie. Scrisă de Ion RUS, Profesorul de Hronologie, Geografie și Istoria Universală, în Liceul episcopesc din Blaj. Tom. I—III.

In Blaj, 1842. In Tipografia Seminariului. In 8° pag. XXIV + 345. 336 și 353. (Titlul și numele autorului cu litere latine. La sfârșit Insemnarea DD. Prenumeranți la Icoana Pământului. Două coale nepaginate.)

Prefața: Blaj, 2/14 Septemvrie 1842.

Din cuprins: Crăimea Ungariei cu Slavonia și Croația civilă. (tom II p. 50—68) M(are) principat a Transilvaniei cu Marginile ostășești a lui. (p. 68—87)

Mus. Nat. Budapest. Geo. 569 și alte exemplare.

1842

Brașov

1418

Rugămintea celor doi episcopi românești, a celui greco-unit Ioan Lemeni de Eadem și a celui greco-neunit Vasile Moga. Așternută Dietei dela 1842, în cauza românilor lăcuiitori pe pământul crăiesc, numit și săsesc.

Brașov, tipărită la Ioan Gätt. In 8° pag. 27. (Numele reprodus aci rărit sunt tipărite cu litere latine, celelalte cu cirilice ca și textul întreg al broșurii.)

Cererea adresată către *Cinstite Staturi!* citează între altele și următoarele decrete regale: No. 1792 din 1792 prin care Românii „sunt asigurați că vor fi norociți de toate acele binefaceri, pe care legile fără vătămarea celorlalte nații suferă;”¹ din 1786 pentru Reșinari; ² din 1819 sub No. 1059 despre vechimea Românilor în Ardeal; ³

¹ Qua quidem ratione Dominos Episcopos certos esse posse, quod eadem atefata gentem quoque valachicam cum clero suo inter caeteros fideles suos subditos clementia Sua Caesareo Regia complecti, et favore omnibusque illis beneficiis, quae leges citra praejudicium aliarum nationum et religionum admittunt, beare velit. (p. 5)

² Cum proinde fundi regii ea sit natura, ut incolae eius neminem praeter Principem dominum terrestrem agnoscant, pagum Resinar ab omni publici Cibiniensis dominatu absolvendum, et pro libero pago regali declarandum duximus. (p. 8)

³ Valachi absque discrimine nationis antistites eligantur, aequaliter ad supportationem onerum et beneficiorum admittantur, quia Valachos longe ante advenas et hospites Saxones in Transilvania praefuisse certum est, et prout tales, qui nobilitari praerogativa gaudent inter Hungaros referuntur, ita in fundo Regio degentes pro Saxonibus eo afortiori censeri debeant, quod natura fundi Regii diversitatem iurium excludat. (p. 9)

art. 45 al decretului regelui Vladislav II despre dreptul Românilor de a nu plăti dijmă¹ și decretul No. 5599 din 1820 despre emanciparea satelor românești din așa numitul Fundus regius.²

B. Acad. Rom. București. A. 417.—S. 4298 și alte exemplare.

¹ Et quia ipsae decimae in patrimonium Christi dedicatae a Christi fidelibus et non aliis Schismaticis hominibus exigī solent : et ob hoc ordinatum, et conclusum, quod a modo de caetero ab ipsis Rascianis, Ruthenis et Valachis, et aliis Schismaticis in quibuscunque terris Christianis residentibus nullae poenitus decimae exigantur. (p. 18)

² Cum fundi regii ea sit natura, ut incolae eius praeter Principem neminem dominum terrestrem agnoscant, et diversitatem iurim excludat. (p. 25).

1419

I a ș i

1842

Despre lucrarea minelor de metal și observații asupra pădurilor din valea Bistriței de C. MIHAILIC, nobil de Hodocin.

Iași, 1842. La Institutul Albinei. In 8° mic pag. 54.

Din cuprins : Apariția publicației se explică prin : „Geognosticele cercetări ce am făcut duple însărcinarea Cinstitei Epitropii a învățăturilor publice, încă în vara trecută 1839, părților muntenoase dela nord-vestul țerei Moldovei” și cuprinde : Despre folosurile (ce aduce unei țeri, lucrarea minelor seaă a băilor) de metal (p. 1—38) pomenind și de aurul extras de Transilvania și Ungaria în 1827 (p. 16) și Observații asupra stărei pădurilor din valea Bistriței de Sus. (p. 39—54)

Capitolul „Despre folosurile... minelor” este și în franțuzește.

B. Acad. Rom. București. A. 3258 și alte exemplare.

1420

P e s t

1842

Magyarország statistikája. Irta FÉNYES Elek, hites ügyvéd. Vol. I—III. [Statistica Ungariei.]

Pesten, 1842—1843. Trattner-Károlyi tulajdona. In 8° pag. VII și 306, 199+146.

Prefața : Pesten, nov. 3-kán, 1841.

Cuprinsul : I. Date statistice despre Români mai ales din punct de vedere confesional. Oláhok. (p. 76) Különböző vallásfelekezetek szám szerint. (p. 90) Görög katolikus egyházi személyek. (p. 101) Görög nem egyesült óhitű egyházi személyek. (p. 105) II. A király jogai a görög katolikus egyházban. (p. 40) A király jogai a görög nem egyesült óhitű egyházban. (p. 49) III. Oskolák a görög hitűeknél. (p. 96) Egyházkormány a görög nem egyesült óhitűeknél. (p. 137)

A apărut și în traducere germană ; Pest, 1843.

Muz. Ard. Cluj 57408 și alte exemplare.

1842

B u d a

1421

Régi magyar nyelvemlékek. Kiadta DÖBRENTÉI Gábor. Vol. III. [Monumente de limbă vechie ungară.]

Budán, 1842. A magyar királyi egyetem nyomtatása. In 4° pag. XXXIV+LVII și 366+erori de tipar. (Cu facsimile.)

Cuprinde textul Evangheliei ungurești copiată (și în parte chiar tradusă) de George Némethi în anul 1466 în Trotuș, fiind retras la călugării franciscani unguri de acolo. Aceasta reiese din semnătura sa proprie de pe ultima foaie a prețiosului codice (de 241 foi) păstrat în biblioteca regală din München, unde a fost descoperit de Nicolae Fejérváry în 1834. Codicele important și din punctul de vedere al istoriei limbei ungare, sfârșește cu următoarele rânduri ale evangheliei Sfântului Ioan — scrise cu negru și roșu — reproduse alături în facsimile :

Badnak fe(ve)sz és jofat
egybe(ve)sz, melyeket tött i(esu)s, me-
lyek ha mend (egyen)ként megirat-
tatnának, nem vallo(m), hogy mend
e' villág foglalná azokat, kif a'
könyveket irandók vol(ná)nak. /
E könyv megvég-ztetett Némethi
Györgynek, Henjel Emre fiának
keze miatt, Moldovában Tathros
városában Ur kületetének Ezer
négy ház hatvan hatod eften-
dejében.

Badnak fe(ve)sz és jofat
egybe(ve)sz, melyeket
tött i(esu)s, melyek ha mend
ként megirattatnának
nem vallo(m) hogy mend
e' világ foglalná azokat
kif a' könyveket irandók vol-
nának. / E könyv megv-
gztetett Némethi györg-
nek Henjel emre fiának
keze miatt az oldoualá
Tathros városában Ur
kületeten Ezer negyáz hatad hatod eften-
dejekben

Valoarea lingvistică și literară a cărții, scrise în țara Moldovei, e dată de Jászy Pál; iar în memoriul ce-i precede, editorul (Döbrentei) face un bun compendiu de tot ce se știa despre ungurii-ceangăi din Moldova, cu multe amănunte despre relațiunile lor cu Domnii Moldovei. Nu s'a observat însă de nimeni până acum că numele lui Isus Hristos fiind scris abreviat astfel: I-c, acest lucru arată că la traducerea sa traducătorul Némethi — fără îndoială un husit gonit din Ungaria cu mulți ai săi — s'a folosit și de un evangheliar slavon-român de pe acolo, în care numele Domnului era scris firește cu cirilice astfel: Icuc.

Textul Evangheliei a fost retipărit (cu abreviaturile sale) de George Volf în *Régi magyar codexek* (Budapest, 1874) p. 195—381 împreună cu calendarul lui, pe p. XXIII—XXVII.

Muz. Ard. Cluj 102707 [Arh. 46] și alte exemplare.

1422

Cluj

1842

Erdély képekben. Kiadja SZATHMÁRI Pap Károly. [Ardealul în cadre.]

Kolo'svárt, (1842—1843.) A kir. Lyceum' egyesített Könyv- és Könyv-mó-Intézetében. In 4° pag. 96 text și 31 litografii anexate și câteva în text. (Publicația a apărut în 7 fascicule, dar dela a patra încolo tipărite la Viena.)

Din cuprins: Segesvár a nemzeti fejedelmek alatt = Sighișoara sub principii naționali. (p. 33—35. Cu o descriere a intrării lui Mihai-Vodă în Ardeal.) Hátzegi népviselet = Port dela Hațeg. (p. 41—42) Vajda-Hunyad = Hunedoara. (p. 69—77. Cu legenda despre obârșia lui Ioan Hunyadi, fiul Elisavetei, fata lui Voic Buthi, cu regele Sigismund.) Küköllővár = Cetatea-de-Baltă. (In fasc. 4.) Nagyág = Săcărâmb. De Dózsa Dániel, cu istoria de amor a lui Vasile, Ilie și Iulia.

Ilustrațiuni: Române din jurul Brașovului. (p. 8) Româncă din Sălcina. (p. 26) Port românesc din Hațeg. (p. 36) Româncă din Hațeg. (p. 42. Litografie colorată de mână.) Port țărănesc din Hațeg. (p. 50) Port femeesc din Săliște. (p. 99) Litografie minunată, tipărită la J. Rauch, Viena.

Publicația necompletă conține desenele frumoase în parte colorate după natură ale lui Carol Szathmári, nobil ungar din Sătmár, care pe urmă se strămută la București, unde deveni pictorul principalului Cuza, deschizând totdeodată cel dintâi atelier fotografic.

Muz. Ard. Cluj 29770 și alte exemplare.

1423

Pápa

1842

A magyarok története. Irta HORVÁTH Mihály. Vol. I—IV. [Istoria Ungurilor.]

Pápán, 1842—1846. A ref. főiskola betűivel. In 8-vo.

Cuprinde istoria Ungurilor dela început până la 1792 și formează prima operă critică de sinteză în limba ungară, cu toate amănuntele privitoare la Români unde ei au stat în legături mai strânse cu Unguri. Autorul este astfel și primul dintre scriitorii unguri care prezintă răscoala Românilor sub Horia (vol. IV p. 85—97) fiind și primul care s'a folosit de cele cuprinse în cartea foarte rară a lui Adam Friedrich Geisler: Skizzen aus dem Charakter und Handlungen Josephs des Zweiten vol. VI (Halle, 1786) în care se tratează răscoala lui Horia (pe p. 124—169) precum și publicația ungară-latină contemporană cu titlul: Species facti de Ianienis per gentem Valachorum ... exhibita die 24. Decembris 1784.

Ediția II prelucrată a ieșit în 6 volume, tipărită în Pesta între anii 1860—63 sub pseudonimul de *Hatvani* Mihály, din cauza absolutismului; iar a III și ultima în 8 volume între 1870—72 tot acolo,

din nou sub numele adevărat al autorului care la 1848 a fost episcop al Cenadeului și apoi ministru al Cultelor și ca atare a trebuit să emigreze în Elveția, la Geneva unde și-a publicat celelalte opere, descrise la locul lor.

Cfr. și ediția germană prescurtată a operei, în 2 volume; Pesth, 1851—55. (B. Acad. Rom. București. S. 2351—2352.)

Muz. Ard. Cluj 75858 și alte exemplare.

1842

Brașov

1424

Kurzer Unterricht in der Geographie Siebenbürgens zum Schulgebrauch von Joseph BENIGNI. Ed. III.

Hermannstadt, 1842. (Von Johann Gött in Kronstadt.) In 8° pag. 40.

Din cuprins: Der Bezirk des ersten Walachen Regiments. (p. 34)

Der Bezirk des zweiten Walachen Infanterie-Regiments. (p. 38)

Anexat: Schulkarte von Siebenbürgen.

Cfr. edițiile anterioare sub No. 1157 și 1288.

Muz. Ard. Cluj 111126 și alte exemplare.

1843

Brașov

1425

Reisebriefe aus dem Lande der Sachsen in Siebenbürgen von Andreas WELLMANN, evang. Pfarrer zu Fogarasch in Siebenbürgen.

Kronstadt, 1843. Gedruckt in Johann Gött's Buchdruckerei. In 8° pag. XII și 127.

Prefața: Fogarasch, den 20. April 1843.

Cuprinsul: Brief 29. Allgemeine Charakteristik der Sachsen; ihr Verhältniss zu den Walachen. Anekdoten. (p. 112—115) Brief 30. List eines dreijährigen (rumänischen) Mädchens in Hermannstadt.

Muz. Ard. Cluj 55725 și alte exemplare.

1843

Oradea

1426

Ecloga intru marirea mariei suale prealuminatului si 'n naltu preaosfincitului domnu domnu Vasilie Erdélyi, episcopulu oradii-mari Greco-catholicu, la dioa venirii suale in dominiumul beiusului, Cu Cheltuiala multu onoratului domnu nu altcum in disul dominium alesului inspector Moysie Popovits, *Luna Februar 1. Annul 1843.* subtu Numele Tinerimei Romane Gymnasisti'ce din Beius o inchin'a umilitul fiu Georgie PHILIMON, *Professor 'n Beius.*

In Oradea Máre. Lá Typografiá C. R. privilegiata á lui Aloysiu Tichy. In 4° pag. 29. (Cu litere latine.)

Bibl. Univ. Budapest. Űdvözlő versek No. 650.

1427

Oradea

1843

Méltóságos és Főtitiztelendő bezdédi és kis-bákai Báró Bémer László urnak ő Nagyságának a' nagyváradi d. sz. püspöki székre igtatása' ünnepélyére tavaszutó' 28-kán 1843. [Către episcopul L. B. La inaugurarea sa de episcop.]

Váradon, Tichy Alajos' könyvnyomt. intézetében. In 4° foi 2.

Cuprinde : Felicitările lui Carol Pășcuț, student în filosofie, cu ocazia înscăunării episcopului de Oradea Baron Ladislau Bémer.

La sfârșit : PASKUTZ Károl 2. évi bölcsész.

Bibl. Univ. Budapest. Üdvözlő versek No. 834.

1428

Oradea

1843

Pré-Luminatului și Pré-Cinstitului Domnu Episcopu Basile Erdélyi Marirei Suale, cu privilegiul installatiei suale in scamnul archierescu gr. catholicu al Oradii-Mare, in anu 1843. 18. Junie au jertvitu Ignatie BALKU *Parochu in Santeu-Mare*.

In Oradea-Mare, cu typ. lui Al. Tichy. In 4° pag. 6. (Versuri.)

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1429

Iași

1843

Epistola pastoralis ad Clerum universumque populum Romano-Catholicum principatus Moldaviae.

Jassiis, 1843. Typis officii ephemeridum communalium. In 2° pag. 9.

Prefața : Dabamus Iassiis, die 20. Iunii 1843. Fr. Paulus SARDI ex Ordine Minorum S. Francisci Conventualium episcopus Verensis atque Romano-Catholicae missionis Moldaviae principatus Apostolicus visitator.

Arch. Prop. Fide. Roma. Scritture non rif. Vol. 10.

1430

Leipzig

1843

Szózat a magyar és szláv nemzetiség' ügyében. B. WESSELENYI Miklóstól. [Aviz in chestiunea națiunii ungare și slave.]

Lipcseben, 1843. Wigand Ottónál. Nyomatott Hálában, Heynemann Eduárd' betűivel. In 8° pag. VIII și 372.

Autorul scriind despre Românii din Ardeal și țările române (la p. 81—97)¹ pomenește și de fundațiunile episcopului Ioan Bobb făcute

¹ Acest capitol a fost tradus și publicat de A. Papiu Ilarian în cartea sa din 1851. (Vezi acolo.)

în interesul Românilor (p. 333) prevestind pericolul ce va naște pentru Unguri din năzuințele Românilor, cari locuiesc pe un teren aproape compact în număr de 7 milioane și țin tare la obârșia lor romană.

Baronul Wesselényi a fost cel dintâi dintre politicianii unguri, care a recunoscut starea fatală a Ungariei, pricinuită de desvoltarea culturală din ce în ce mai intensă a neamurilor nemaghiare, propunând mijloace pentru evitarea primejdiei.

Muz. Ard. Cluj 59254 și alte exemplare.

1843

P e s t

1431

A' Szózat critical birálatja. Szerző Báró Wesselényi Miklós. Biráló KÁLLAY Ferencz. [Critica Avizului baronului N. W. făcută de F. K.]

Pesten, 1843. Nyom. Trattner-Károlynál. In 8° pag. 38.

Este o critică a cărții baronului Niculae Wesselényi despre naționalități, autorul ei aparținând partidului conservatorilor unguri, a căror părere se reflectează în ea.

Muz. Ard. Cluj 79784 și alte exemplare.

1843

H a l l e

1432

Néhány észrevétel Báró Wesselényinek ezen munkájára „Szózat a magyar és szláv nemzetiség' ügyében“ és a magyar és szlávokhoz intézett tanács egy idegen baráttól. [Câteva observații la cartea baronului W. cu câteva sfaturi ale unui prieten străin către Unguri și Slavi.]

Lipcsében, 1843. Wigand Ottónál. (Nyomatott Hálában Heynemann Eduárd betüivel.)

Cuprinde câteva observații la scrierea Baronului Wesselényi descrisă la No. 1430.

Broșură atribuită mult timp consilierului împărătesc *Winkler Lajos*, dar e mai probabil că a fost scrisă de francezul *De GERANDO Ágost*, cu sentimente liberale.

Muz. Ard. Cluj 75989 și alte exemplare.

1843

L e i p z i g

1433

Ungern's Industrie und Kultur. Von Johann v. CSAPLOVICS. Leipzig, 1843. (Druck von Bernh. Tauchnitz jun.) In 8° pag. 83.

Autorul constatând că Nemții din Ungaria domină prin industrie și bunăstare poporul ungar, român, sârb și bulgar, printre cari locuiesc, pune întrebarea: *Warum lassen sich die letzteren nicht von*

den Deutschen mit der Cultur anstecken? (p. 32) Felul cum ar trebui răspândită limba ungară fără jignirea popoarelor Ungariei. (p. 69—78) Ungrische Kriegsmacht in ethnischer Beziehung, cu lista regimentelor române și a celorlalte nemaghiare. (p. 79—83)

Muz. Ard. Cluj 37291 și alte exemplare.

1434

O r a d e a

1844

Pre luminatului, si in alt pre santitului Domnu Domnu Basile Erdélyi, Mariei Suale, episcopului g. c. a Oradi Mare, pre serbare dilei onomastice in annu 1844 di 1 lunei Ianuar au iertvit, si au santit tinerime romana academistica g. c.

In Orade Mare, cu Typ. lui Al. Tichy. In 4° foi 2. (Versuri.)

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1435

L e i p z i g

1844

Magyaren - Spiegel oder wahre Schilderung der Völker-Verfassung und Richtung des ungarischen Reiches neuester Zeit. Von einem MAGYAREN.

Leipzig, 1844. Friedrich Volckmar. (Druck von I. B. Hirschfeld.) In 8° pag. VI și 225. (Mit einer Kupfertafel, die ungarische Krone und die Wappen Ungarns und der Nebenländer darstellend.)

Din recenziunea scriitorului Ioan Csaplovics (în Oesterreichische Blätter für Literatur und Kunst din 27 Ianuarie 1844 p. 41) aflăm că numele autorului, Dr. Gottfried MÜLLER din Orăștie a fost șters fără știrea lui de către editor și înlocuit „aus Verlegerpfiff” cu cuvintele de „Von einem Magyaren” și că titlul original al cărții era, după spusa autorului: „Wahre Schilderung der Völker, Verfassung und Richtung des ungarischen Reiches neuester Zeit” precum a mărturisit-o mai târziu însuși autorul. (Tausch vol. II. p. 452.)

Muz. Ard. Cluj 31799 și alte exemplare.

1436

T r n a v a - P e s t

1844

Magyarföld egyháztörténete. (Austria-házi korszak) Irta Dr. LÁNYI Károly. Vol. I—III. [Istoria bisericească a Ungariei din perioada casei Austriace.]

Nagyszombatban, 1844. (Nyom. Spanraft Mihály, majd Landerer-Heckenast, Pesten.) In 8-vo.

Prefața: Nagyszombatban 1843 ki majus 31 kén.

Cuprinde istoria tuturor bisericilor din Ungaria (dintre anii 1526—1840) și a instituțiilor bisericești. Din părțile privitoare la

Români notăm următoarele: Biografia arhiepiscopului primat Nicolae Olah. (Vol. I p. 134—165) Unirea bisericii Românilor din Ardeal primită cu neplăcere de enoriașii români. (Vol. II p. 252—255) Viața ortodocșilor români din Ardeal. (p. 352—355) Mănăstirea ortodocșă din Feldiod cu episcopul Cristof numit de regina Izabella. (p. 310) Armenii ortodocși veniți din Moldova. (p. 355—6) Călugării ortodocși din Ardeal și Ungaria. (Vol. III p. 201—7)

Importanța cărții este că formează primul compendiu în limba ungară despre Bisericele din Ungaria.

Bibl. Univ. Cluj 232591 și alte exemplare.

1844

B u d a

1437

Genus, incunabula et virtus Joannis Corvini de Hunyad, regni Hungariae gubernatoris, argumentis criticis illustrata. Georgius FEJÉR, bibliothecarius regius.

Budae, 1844. Typis typ. reg. univ. Ungaricae. In 8° pag. 340.

Prefața: Pestini, 9. October 1843.

Cuprinsul: I. Testimonia scriptorum genus et incunabula Joannis de Hunyad concernentia. II. Diplomata genus et incunabula ac virtutem Joannis de Hunyad spectantia. III. Genus et incunabula Joannis, regni Hungariae gubernatoris. V. Rationes adversariorum circa genus et incunabula Joannis de Hunyad, regni Hungariae gubernatoris. VI. Rationes adversariorum circa genus et incunabula Joannis de Hunyad, regni Hungariae gubernatoris. VII. Virtus Joannis de Hunyad insignis. VIII. Errorum, convitiarum et calumniarum, quae Joannem de Hunyad manserant, occasio, causae et auctores.

Este cea mai bună biografie a marelui erou, cu 93 documente dintre anii 1409—1511.

B. Acad. Rom. București. S. 2390 și alte exemplare.

1844

B r a t i s l a v a

1438

Statistika. Irta MICHNAY Endre Dániel... professor.

Pozsonyban, 1844. Wigand Károly Fridrik. In 8° pag. 435.

Prefața: Pozsonyban, november' 4. 1843.

Din cuprins: Török birodalom. I. Moldvaország és Havaselföld=Imperiul turcesc. I. Moldova și Țara-Românească. (p. 410)

Muz. Ard. Cluj 38214 și alte exemplare.

1844

B r a ș o v

1439

Borszék Siebenbürgens berühmtester Kurort, nebst einem kurzen Anhang über Belbor von Anton KURZ.

Kronstadt, 1844. Von Johann Gött. In 8° mic pag. VIII și 198

Prefața : Kronstadt, im Jahre 1843.

Din cuprins : Krankengeschichte des Jordatye Piribesko, Logofet mare aus Jassy im Jahre 1817. (p. 181)
Muz. Ard. Cluj 34814 și alte exemplare.

1440

B u d a

1844

Odă la zioa nașterii Maestatei Sale a Prea-luminatului și stăpânitorului Împărat al Austriei Craiul Ungariei ș. a. ș. a. Ferdinand I. compusă de Petru LUPULOV. In T. Cr. Institut Clerical de Legea G. n. U. în Zara (Capitala Dalmației) de a III. Classă Professor. In Zara 7 19 Aprilie 1844. / Ode walachisch.

In Buda, 1844. Cu tip. Cr. Universității. In 8° foi 4. (Versuri.)

Mus. Nat. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1441

B r a ș o v

1844

Foie de suvenire din Zaizon. De Joseph GREISSING. Traducere de George Baritiu și Andrei Mureșianu.

Brașov, 1844. Joan Gött. In 8° pag. 28.

Partea a doua din „Zaizoner Erinnerungsblätter” von Dr. Joseph von Greissing, tipărit în 1842. Ediția germană are și o listă a oaspeților (Zaizoner Badeliste) cu multe nume de boieri și ciocoi veniți din țările române. (Muz. Ard. Cluj. 72727.)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1442

B r a ș o v

1844

Die Sachsen in Siebenbürgen nach ihrem Herkommen und Charakter kurz beschrieben von Martin SCHNELL, Landes-Advokaten.

Kronstadt, 1844. Von Johann Gött. In 4° foi 5 și pag. 196.

Nu scrie direct despre Români, însă pomeneste de ei întotdeauna unde stau în legătură cu Sașii.

B. Acad. Rom. București : 2440 și alte exemplare.

1443

B r a ș o v

1844

Bemerkungen über die vom siebenbürgischen griechisch-nichtunirten Bischof Herrn Basilius Moga im Jahre 1837 den zu Hermannstadt versammelten Landesständen unterlegte Witschrift, von J. TR.

Kronstadt, 1844. Johann Gött. In 8° pag. VI și 7+61.

Prefața : Kronstadt, im April 1844.

Imprimatur : Coronae, die 3. Maji 1844.

Cuprinde textul latinesc al memoriului episcopului Moga datat Cibinii, die 18-a Julii 1837 (p. 7—17) și după aceea observațiile autorului scrise (în 23 Martie 1841) din însărcinarea Sașilor — Sächsische Nationaluniversität — prin cari caută să dovedească, bazat pe documente, că pretențiunile Românilor față de Sași nu sunt îndreptățite.

Autorul broșurii semnalat cu inițiale este: Kronstädter Magistratsbeamte Josef TRAUSCH. (Vezi programul broșurii apărute în ziua de 25 Mai 1844 în „Siebenbürger Wochenblatt” din 1844 No. 43 p. 184.)

Memoriul a apărut odată cu această broșură (tot la Gött în Brașov) și în limba românească, dar a fost confiscat de guvern; contele Iosif Kemény a văzut în Cluj 400 exemplare.¹

Cfr. Rugămintea celor doi episcopi... Lemeni și Moga din 1842 sub No. 1418.

Muz. Ard. Cluj 38943 și alte exemplare.

¹ După scrisorile sale din 12 și 26 Aprilie 1844, tipărite în Trauschenfels: Magazin vol. II (Kronstadt, 1860) p. 192—194.

1844

W i e n

1444

GALETTI J. G. A. Egyetemi világismerete... Magyarorszázghoz alkalmazva V á l l a s Antal philos. dra... által. [Cunoștința despre univers... adaptată Ungariei.]

Pesten, 1844. (Nyomatott A. Strauss özvegy' és Sommer' betüivel Bécsben.) In 4° pag. 620 pe două coloane. Cu 15 hărți.

Prefața: Költ Pesten, majus 1, 1844.

Din cuprins: Moldova și Țara-Românească. (p. 289)

Anexat: Turcia Europeană. Hartă litografiată (formatul 20×24 cm.) cuprinzând și țările române. Kőre metszette Másenek Rudolf Bécsben. Nyomtatta Rauh János Bécsben.

Are și o ediție întregită de Dr. Falk Miksa, din 1857.

Bibl. Univ. Budapest și alte exemplare.

1844

P á p a

1445

Földrajz... Készitette BOCSOR István. [Geografie.]

Pápán, 1844. A' ref. főiskola betüivel. In 8° foi 2 și pag. 199.

Din cuprins: Az aldunai vagy oláh-mélyszik=Șesul Dunării de jos sau românesc. (p. 60) A Duna az oláhsikon=Dunărea în șesul românesc. (p. 182)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1844

S i b i u

1446

Beleuchtung der Klagechrift gegen die sächsische Nation, welche die beiden walachischen H. B. Bischöfe auf dem Landtage von 1841—1843 den Ständen des Großfürstenthums Siebenbürgen überreicht haben, von

Johann Karl SCHULLER, Professor am evangelischen Gymnasium in Hermannstadt.

Hermannstadt, 1844. Druck der Martin v. Hochmeister'schen Erben.
In 8° foi 2 și pag. 144.

Prefața: Hermannstadt im Mai 1844.

Imprimatur: J. H. Benigni, Censor.

Cuprinde: Klagschrift der beiden walachischen Herren Bischöfe Johann Lemény und Basil Moga gegen die sächsische Nation. (p. 1—20. Traducere din originalul scris în limba ungară.) După aceea, observațiile autorului cu 111 note deslușitoare și citate din opere istorice și documente inedite, prin cari susține teza Sașilor împotriva pretențiilor Românilor față de ei.

B. Acad. Rom. București. A. 6169 și alte exemplare.

1447

S i b i u

1844

Megvilágítása azon vádiratnak, mellyet a' két Oláh Püspök Urak a' Szász nemzet ellen az 1841—1843-beli erdélyi országgyűlésen a' Rendekek benyújtottak. Németül szerkeszté SCHULLER Károly János a' Szebeni ágostai hitvallásu Oskola közoktatója és a' Berliini német nyelv ügyébeni társaság tiszteletbeli tagja. Magyarra fordítá H a n n Fridrik, a' Szebeni jogtudományi intézet közoktatója. [Lămurirea actului de acuză al celor doi episcopi români prezentate Ordinelor Dietei împotriva națiunii săsești. De C. Sch. Tradus de Fr. H.]

Szeben, 1844. Nyomatott a' Hochmeister Márton örökösseinél. In 8° pag. 151.

Prefața: Szeben 1844 Majusban.

Cuprinde memoriul episcopului unit (greco-catolic) Ioan Lemény și al celui neunit (greco-oriental ortodox) Vasile Moga prezentat Ordinilor dietei ardeline din 1841/3.

B. Acad. Rom. București. A. 428 și alte exemplare.

1448

C l u j

1844

Méhádia vagy a' Hercules fürdőők És útazás Hunyadmegyén keresztül a' mehádiai fürdőkre, onnan Drenkovára; a' mehádiai fürdők tulajdonságai 's hasznok némelly nevezetességeinek leírásával, 's hozzáadásokkal kivonatban Schwarzott szerint. Irta Lúgosi FODOR András Nemes Hunyadmegye főorvosa, Doboka, Hunyadmegye- Csik, Gyergyó, 's Kászonszékek táblabírája. [Mehadia ori băile Herculanee... după Schwarzott... de A. F. proto-medie al comitatului Hunedoara.

Kolozsvártt, 1844. Nyomatott az ev. ref. főisk. könyv- és könyvnyomó intézetében In 8° foi 4 și pag. 191. Cu 5 ilustr.

Din cuprins : Despre antichitățile romane dela Grădiște (Sarmizegetusa) aflătoare pe la țărani români de acolo. (p. 14) Bătălia dintre Moise Székely și Radu-Vodă, lângă Brașov în 1603. (p. 26) Cazul unui boier bolnav, vindecat la băile dela Mehadia. (p. 169)

Muz. Ard. Cluj 37884 și alte exemplare.

1844

Leipzig

1449

Neue Croquis aus Ungarn. Vol. I—II.

Leipzig, 1844. Von I. B. Hirschfeld. In 8° mic pag. 211 și 276.

Cuprinde o critică severă și adeseori sarcastică a împrejurărilor politice și sociale din Ungaria, scrisă de un deputat nenumit. Autorul prezentându-ne portretul celor 50 deputați ai țării, caracterizează cu cuvinte satirice și pe Baronul Emerich Stojka deputat al partidului român din Maramureș, pe lângă care a sosit în parlament și al doilea deputat român : Gabriel Mihályi. (Vol. II p. 254.)

Autorul venit din Moravia, a trăit ani îndelungați în Pesta ca redactor a două ziare germane la 1848 și 1850, apoi plecat la Viena, și-a publicat însemnările în trei diferite cărți, anonim. Numele său de familie era : Hugo SCHROTT ; *Szinnyei* vol. IV p. 1322 sub numele de *Hugo Károly*, folosit de el asemenea, ocazional.

Muz. Ard. Cluj 34030 și alte exemplare.

1844

Cluj

1450

Az elbujdosott magyarok Oláhországban. Utazása után irta ÜRMÖSY Sándor. [Ungurii pribegiți în Țara-Românească.]

Kolozsvárt, 1844. Az ev. ref. főiskola könyv- és könyvomó intézetében. Tilsch és fia bizománya. In 8° foi 3 și pag. 107.

Dedicația : Către Doctorul Wásárhelyi Mózes Károl, medicul regimentului II din Țara-Românească, care l-a ajutat în călătoriile sale și în tipărirea cărții, ca un adevărat Mecenat al protestanților unguri.

Cuprinde descrierea amănunțită a celor văzute și trăite printre Ungurii din Muntenia. Intrând în țară pe la Predeal, vorbește de călugării mănăstirii pe Buceci, de cimitirele ungurești dela Câmpina mică și mare, cu felul lor curios de înmormântare. Ploeshti cu locul bisericii Ungurilor și felul lor dialectal de a vorbi. Bisericile Ungurilor de diferite rituri din București. Robia țiganilor. Amintirea lui Ioan Huniadi în inima locuitorilor. Ceoplea cu Români ardeleni. Coloniile Ungurilor dela Câmpulung, Târgoviște, Pitești, Râmnicul-Vâlci, Craiova și Brăila. Cauzele pentru cari Ungurii se romanizează curând și botezul lor curios. Literatură română.

Autorul și-a făcut călătoria de studiu între 22 Mai și 21 Iulie 1841.

Cfr. Iorga : Istoria Românilor prin călători vol. IV p. 158. (Ediția numită — din eroare de tipar — ca fiind din 1884.)

Muz. Ard. Cluj 34411 și alte exemplare.

1451

P e s t

1844

Gyászhangok, melyeket tisztelendő Fretzilla János úr fogaras-megyei növendéknek a pesti középonti papnevelő intézetben a hittudományok első évi hallgatójának kora elhunytán zengének növendék-társai. Pest tavaszeli 16 kán 1844. [Sunete funebre cântate la moartea timpurie a lui I. Fr. de colegii săi.]

Pesten. Nyomt. Trattner-Károlyinál. In 8° foi 2. (Versuri.)

Cuprinde versuri funerare cântate de studenții Seminarului Central din Pesta la moartea colegului lor Ion Frățilă.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8° 37 No. 17.

1452

B u d a

1844

Regulele mai de kepetenie a poliției de câmp de după a IX-lea articol a legilor dela anul 1840 scrise de Ignatie JOLDOS în Papa 1843. Acum întâia oară de pe limba ungurească pe cea românească preintoarse în Arad 1844 de Alexie Popovici... Professor.

Buda, 1844. La Crăiasca Tip. a Univ. Ung. In 8° pag. 77.

Autorul originalului unguresc se scrie: Zsoldos.

Bibl. Univ. Cluj 180416 și alte exemplare.

1453

W i e n

1844

Die Verfassung des Grossfürstenthums Siebenbürgen, aus dem Gesichtspunkte der Geschichte, der Landesgesetze und des bestehenden öffentlichen Rechtes. Aufgefasst und dargestellt durch Jos. BEDEUS v. Scharberg.

Wien, 1844. Bei Carl Gerold. In 8° pag. VI și 106.

Compendiu bun (în opt capitole) despre constituțiunea Ardealului și a dezvoltării ei, cu bune citări, uneori din documente inedite. Românii neformând un „Ordin” al dietelor ardeleni, nu se face amintire de ei, numai într'un interesant pasaj despre presupusa autochtonie a lor.¹ (p. 13)

Cartea are și o traducere ungară făcută de ákosi Makoldy Samuel (Kolosváratt, 1846) în 8° mic pag. 193.

Muz. Ard. Cluj 52275 și alte exemplare.

¹ So ergibt sich also der sonderbare Umstand, dass keine der drei ständischen Nationen (Ungarn, Sekler und Sachsen) ihren Ursprung genau nachweisen kann. Und eben so ist auch in Betreff der in den Gebieten aller drei Nationen zerstreuten Wallachen noch nicht erwiesen, wer eigentlich ihre Vorältern waren. Ob sie zur Zeit der Besetzung des Landes durch die Ungarn schon in Siebenbürgen ansässig waren, und durch die Eroberer unterjocht wurden, oder nur später aus südlichen Gegenden dahin eingewandert sind.

1844

Leipzig

1454

Eine Stimme ueber die ungarische und slawische Nationalität. Von Baron Nicolaus WESSELÉNYI. (Aus dem Ungarischen übersetzt.)

Leipzig. 1844. Bei Wilh. Vogel, Sohn. In 8° pag. v și 262.

Cuprinsul: I. Ursprung der drohenden Gefahr. (p. 3) II. Ursachen, warum die Gefahr jetzt reif wurde. (p. 12) Von zwei andern entwickelten und sich entwickelnden, in Geschick und Zweck mit der slawischen Nationalität verwandten Nationalitäten, nämlich der griechischen und wallachischen. (p. 58—69) Lage des siebenbürgischen Landvolkes. Frohndienst des Ochsenbauers. Das Recht Grundstücke zu besitzen, in eigenem Namen Process zu führen und ein höheres Gubernial-Amt als das Sekretariat oder ein Comitatsamt zu bekleiden ist den Unadeligen noch versagt.¹ (p. 62—63) Stoff der Gefahr, nämlich die verschiedenen Schutz- und Heilmittel, welche gegen den Mangel der National Einheit angewendet zu werden pflegen und angewendet werden können. (p. 70) IV. Russlands älterer und gegenwärtiger Zustand, Einfluss und Politik. (p. 91) V. Europa's mögliche Zukunft. (p. 116) VI. Die von Europa zu ergreifenden Massregeln. (p. 129) VII. Die Gefahr, welche besonders unser Land bedroht.—Die von unserm Lande zu ergreifenden Massregeln. (p. 173)

Muz. Ard. Cluj 39167 și alte exemplare.

¹ Aceste restricțiuni de drept le suferiau și Ungurii și este un mare merit al autorului că a fost cel dintâi care a desvelit aceste anomalii într'o carte destinată în primul rând străinătății.

1845

Wien

1455

Allgemeines Geographisch-statistisches Lexikon aller Österreichischen Staaten . . . Herausgegeben von Franz RAFFELSPERGER etc. Vol. I—VI. Zweite Auflage.

Wien, 1845—1853. Druck und Verlag der k. k. a. p. topographischen Kunstanstalt. In 8-vo. Vol. 6 în 10 tomuri și un carton cu hărțile diferitelor provincii ale monarhiei austriace.

Prefața: Wien, im Monat October 1844.

Autorul născut în Modor (comitatul Pozsony) în 1793 a fost funcționar postal și și-a compilat lucrarea pe baza datelor oficiale, folosindu-se și de manuscrise.

Opera monumentală, importantă și din punct de vedere toponimic, cuprinde nu numai numirile satelor române, dar și numele de munți, văi și pâraie. În afară de acestea, cuprinde și indicațiuni statistice despre agronomie și comerțul, înșirate în ordine alfabetică. Astfel lucrarea e o întregire firească a operei lui Lenk, apărută cu 6 ani mai înainte și formează un tezaur de cunoștințe și despre toponimia română a țărilor monarhiei austro-ungare.

E de notat că la descrierea Dunării găsim și o schiță a cursului ei (vol. II p. 149) cu observația interesantă că la gura Dunării apa ei se deosebește de aceea a mării chiar la o depărtare de zece mii dela țarm. (p. 151)

Mai observ că expresiunea de Ediția II se referă la Dicționarul topografic al lui Curtius (din 1829) apărut în fascicule separate pe provincii, iar „scrisul” hărților litografiate e pus după metoda nouă cu tiparul, care însă nu arată de fel bine.

Muz. Ard. Cluj 31626 și alte exemplare.

1456

I a ș i

1845

Letopisițile Țării Moldovii, publicate pentru întâiașii dată de M. KOGĂLNICEANU. Tom. I—III.

Iași, 1845—1852. In 8-vo.

Cuprinsul a se vedea la ediția II din anul 1872 sub No. 2213. B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1457

I a ș i

1845

Ordo divini officii recitandi sacrique peragendi ad usum Fratrum Minorum S. Francisci Conventualium in Moldavia Apostolicam missionem exercentium Iussu Illustrissimi ac Reverendissimi D. D. Pauli Sardi episcopi Verensis visitoris ac praefecti Apostolici ejusdem Moldavicae missionis editus atque ad Iuliani calendarii supputationem dispositus pro Anno Domini 1845.

Jassii. Typis Officii Eph. Communalium. In 8° pag. 28.

Arch. Prop. Fide. Roma. Scritture non rif. Vol. 10.

1458

B r a ș o v

1845

Denkwürdige Ueberlieferung der am 4. Oktober 1823 unter der edlen Leitung des... Obersten... Baron Purcell v. Krestoven im Stabsorte Kézdi-Vásárhely abgehaltenen National-Instituts-Gröfnungs-Feierlichkeit. Verfaßt durch POPP Gabriel.

Kronstadt, 1845. In 8° pag. 16.

Gross No. 448.

1459

C l u j

1845

Erdélyország történetei hiteles kútfőkből. Irta aranyosrákosi SZÉKELY Sándor. [Istoriile Ardealului din izvoare autentice.]

Kolo'svártt, 1845. A kir. lyceum betüivel. In 8° foi 6 și pag. 220.

Compendiu scurt al istoriei Ardealului, formând prima încercare în limba ungară pe acest teren, cu multe amănunte privitoare la Români și legăturile lor cu Ungurii în cursul veacurilor.

Muz. Ard. Cluj 98015 și alte exemplare.

1845

B u d a

1460

Torontálvármegye' hajdana. Emlegette : BÁRÁNY Ágoston. [Trecutul comitatului Torontál.]

Budán, 1845. A' m. kir. egyetem' betűivel. In 8° pag. IV, 162 și 80.

Prefața : Nagy-Becskereken, május' 1-sőjén 1845.

Din cuprins : Partea I. Locuitori vechi : Valachi. (p. 147—149)

Partea II. Documente privitoare la istoria comitatului Torontál.

Muz. Ard. Cluj 38323 și alte exemplare.

1845

P e s t

1461

Lótudomány. Szerzé Alistáli 's padányi MÁRTYUS Nep. János, királyi udvarnok. [Știința calului.]

Pesten, 1845. (Trattner-Károlyi bet.) In 8° pag. XVI și 424.

Prefața : Pesten, Kisasszonyhava 15-kén 1845.

Din cuprins : Az erdélyi ló=Calul ardelean. (p. 121—123) Bezarábiai ló=Calul basarabean. (p. 141) A moldva ló. Az oláh ló=Calul moldovean. Calul românesc. (p. 143—144)

Autorul specialist în cunoașterea cailor descrie caii din Ardeal, Moldova, Basarabia și Țara-Românească, cartea sa fiind unică pentru acest lucru.

Bibl. Univ. Cluj 51503 și alte exemplare.

1845

P e s t

1462

Alistáli s padányi MÁRTYUS Nep. János által készített Lótudomány című munkát felvilágosító 20 tábla. [Tabele 20 deslușitoare la Cartea calului a lui I. N. M.]

Pesten, 1845. Nyomt. Grimm V.-Walzel A. F. (Eggenberger J. s Fia bizománya.) In 4° oblong tabele XXI. (In litografie.)

Cuprinde pe tabelele XII—XIII semnele-timbre ale cailor diferitelor herghelii din Bucovina, Galiția și Moldova și între ele 34 ale boierilor de acolo. (Vezi reproducerea lor alăturată.)

Muz. Ard. Cluj 91472 și alte exemplare.

1845

C l u j

1463

Erdélyország' történetei' tára... Kiadják Gróf KEMÉNY József és Nagy Ajtai KOVÁCS István. Vol. I—II. [Magazin istoric al Ardealului.]

SEMNELE-TIMBRE ALE HERGHELIILOR BOIERILOR MOLDOVENI.

(După o însemnare din 1828.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34						

1. Gojan Demetrie. 2. Adamaky. 3. Argiri.
4. Bogdan iunior B. B. 5. Bogdan senior. 6. Baricz.
7. Ballyca. 8. Czerkes. 9. Danilekul. 10. Illia.
11. Kostaky. 12. Princ. Kantakuzyn. 13. Kreczuniak.
14. Kalugier. 15. Kreskul. 16. Mukul. 17. Milo.
18. Princ. Moruzy. 19. Pireskul. 20. Paszkan.
21. Pucilla. 22. Pallady. 23. Petul. 24. Poharnik.
25. Prunkul. 26. Pittul. 27. Roznovan. 28. Sturza.
29. Stefanaky George. 30. Seizeskul. 31. Oprea.
32. Milovoi. 33. Pallady. 34. Katargi.

(Numele 10, 32 și 34 scrise rău, îndreptate.)

Kolozsvártt, 1845. Özvegy Barráné és Stein tulajdona. (Vol. I. Az ev. ref. collegium; vol. II. a kir. Lyceum betűivel.) In 8° pag. xxv și 256+XIII și 291. De fapt a ieșit încă în 1837 și 1839, dar publicația a fost retipărită acum, fără știrea editorilor, după ce prima ediție era cu totul epuizată.

Cuprinde următoarele cronici ungurești (dintre anii 1540—1600 și 1566—1613) ale lui Mindszenti Gábor, Bánffy Gergely, Gálfi János și Bors János precum și a lui Borsos Tamás, cu foarte multe amănunte privitoare la Români și istoria Românilor.

Anexat acte și între ele două dela Mihai-Viteazul din Alba-Iulia, 4 și 13 Noemvrie 1599 (vol. I p. 239—241) și articolele dietei din Alba-Iulia prezidate de Mihai, din 20 Noemvrie 1599. (p. 242—253)

Muz. Ard. Cluj 130445 și alte exemplare.

1845

P e s t

1464

Magyarok ázsiai emléke. BIZONI Károly által. Vol. I—II. [Memoriul Ungurilor asiatici.]

Pesten, 1845. Esztergami Beimel József betűivel. In 8° foi 3 și pag. 50+104.

Din cuprins: Ceangăii din Moldova, locuind în 62 de sate. Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1845

P a r i s

1465

La Transylvanie et ses habitants. Par A. de GERANDO. Tome I—II.

Paris, 1845. Imprimerie de Guiraudet et Jouaust. In 8° foi 6 și pag. 427+403. Cu ilustrațiuni și o hartă.

Din cuprins: Vol. I. Thorda. Souvenirs des Romains. Pratul lui Trajan. (p. 161—163) Balásfalva. (p. 211—226) Ketskekő-Piatra Capri. (p. 227—8) Zalathna. Vulkoj. Les paysans de ces montagnes presque tous Valaques. (p. 273—287) Riche paysan valaque. (p. 293-295) Detonata. (p. 309—348) Vallée de Haczeg. Demsus. Costumes des Valaques. (p. 365—381) Vol. II. Fagaras. Les libres barons. (p. 33—48) Rosenau. Törts. Les Calibas. Zernyest. (p. 89—101) Régiments-frontières. (p. 291—310)

Ilustrațiuni: L'église valaque (en bois de deux cents ans) de Môts. (vol. I. p. 320) Paysans valaques. (p. 337) Xilografii artistice. O căruță cu bivoli și un Român pe foaia de titlu a volumului II.

Autorul luând de soție la Paris pe contesa Emma Teleki, s'a stabilit cu dânsa ca tânăr de 21 ani în județul Sătmár, formând o familie cu totul maghiarizată. Cu sentimente de libertate, a luat parte la războiul de independență a Ungurilor, după sfârșitul căruia, fugind din țară, a murit în pîrbegie la Drezda în 8 Decemvrie 1849.

Are și o ediție germană, tradusă de Julius B. Seybt, tot în două volume; Leipzig, 1845. (Muz. Ard. Cluj: 34768.)

Cfr. Iorga: Istoria Românilor prin călători vol. IV p. 161—163. (După ediția II de titlu; Paris, 1850.)

Muz. Ard. Cluj 30524 și alte exemplare.

1466

Cluj

1845

Nemes Erdélyország nagyfejedelemségének újabb országgyűlési végzése. (*Articuli novellares diaetales.*) 1744—1811. Magyarosítottá . . . Dálnoki INCZE József. Vol. I—III.

Kolo'svártt, 1845. A' kir. lyceum betüivel. In 8-vo.

Prefața: Barothon Augustus 31-kén 1843-ban.

Cuprinde toate legile aduse în dietele ardelene — în traducere ungară — și între ele următoarele despre Români: Uniții=catolici 1744 art. 6. Neuniții=greco-orientali 1753—1755 art. 5. Despre episcopul lor 1791 art. 60. Românii cer dela rege noi dani de hrisoave în locul celor ce s'au prăpădit pe vremea răscoalei din 1784 ori în urma invaziunilor Turcilor 1791 art. 35. Dreptul de prioritate al Ardelenilor la numirea agenților ce se vor trimite în Muntenia și Moldova, 1791 art. 9.

Muz. Ard. Cluj 58130 și alte exemplare.

1467

Buda

1846

Sprachenkarte der Österreichischen Monarchie sammt erklärender Übersicht der Völker dieses Kaiserstaates, ihrer Sprachstämme und Mundarten, ihrer örtlichen und numerischen Vertheilung. Von J. V. HAEUFLER.

Pest, 1846. (Ofen. Mit k. ung. Univ.-Schriften.) In 8° pag. 9.

Prefața: Ofen, am 14. Mai 1845.

Anexat: 2 hărți: Sprachkarte și Ethnographische Übersicht.

Muz. Ard. Cluj 43039 și alte exemplare.

1468

Pest

1846

Ungarn und seine Völker in Original-Abbildungen . . . Unter der Aufsicht von Alexius FÉNYES und Johann LUCZENBACHER. Redigirt und herausgegeben von Emerich VAHOT. Übersetzt von Dr. Emerich Henszlmann. I-es Heft.

Pesth, 1846. Mit Joseph Beimel's Schriften. In 2° pag. 19.

Prefața: Pesth, den 2-ten Jänner 1846.

Din cuprins: Die Zahl der Walachen. (p. 7)

A ieșit și în ediție ungară cu titlul de: Magyarföld és népei eredeti képekben.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1846

A i u d

1469

Vizsgálódás az Erdélyi Kenéziségekről; egyszersmind az erdélyi két oláh püspök igazolásául felelet Trausch és főkép Schuller cáfolataira. Irta egy igazságkedvellő ns. hazafi, kiadták Többen. [Cercetări despre cheneziatele ardelene; totodată ca răspuns spre adevărarea celor doi episcopi români din Ardeal împotriva învinuirilor lui Tr. și mai cu seamă Sch.]

Nagy-Enyeden, 1846. Nyomatott a ref. Collegium sajtóintézetében. In 8° pag. 84.

Cuprinsul: Előzmény. (p. 3) I. Az oláhoknak a szászoknál előbb ittlétéről a' mai ugynevezett szászföldön. (p. 13) II. Az oláhok jogállásáról a németek Erdélybe megtelepülése előtt. (p. 26) III. Az oláhokon a szászok által elkövetett rablásról. (p. 53) Toldalék. (p. 77—84) — Despre existența și situația Românilor în teritoriul numit săsesc, înainte de venirea Sasilor și despre jefuirea Românilor de către Sași.

Autorul nenumit al broșurii este: Hilibi GAAL László.

Vezi lucrările lui Trausch și Schuller (citate în titlu) din 1844 sub No. 1443 și 1446.

Cfr. recenzia cărții de contele Iosif Kemény, în Kurz: Magazin vol. II p. 375—8.

B. Acad. Rom. București. A. 427 și alte exemplare.

1846

Brașov

1470

Elemente de dreptul politic. Dupre mai mulți autori, de un FILO-ROMÂN.

Brașov, 1846. Tip. Ioan Gätt. In 8° pag. 38. (Cu semicirilice.)

Imprimatur: Corone 1846, die 2. Sept. Ios. Trausch m. p. Censor. B. Acad. Rom. București. S. 3567 și alte exemplare.

1846

Sibiu

1471

Der Freiherr Nicolaus Wesselényi, A. de Gerando, und die Sachsen in Siebenbürgen. Apologetische Bemerkungen von J. K. SCHULLER Professor.

Hermannstadt, 1846. (Theodor Steinhaussen.) In 8° pag. 47.

Este a treia critică a cărții baronului Wesselényi, de pan-germanul Schuller, care în 1849, la intrarea generalului Bem în Sibiu, a trebuit să fugă în Țara-Românească de teama Ungurilor. Se ocupă aci și cu cartea lui De Gerando „La Transsylvanie et ses habitants” din 1845 de sub No. 1465.

Muz. Ard. Cluj 83306 și alte exemplare.

1472

Braşov

1846

Walachische Sprachlehre für Deutsche. Verfaßt von Andreas ISZER Fabrik-Direktor.

Kronstadt, 1846. Gedruckt bei Johann Gött. In 8° pag. 252 şi 3 foi.

Ultimul capitol, 20 : Culegere de cele mai întrebuintate ekspresiuni în convorbirea familiară. (221—252)

Are o retipărire din anul 1847, apărută la 15 Martie şi o ediţie II din 1855.

B. Acad. Rom. Bucureşti. I. 54450 şi alte exemplare.

1473

Sibiu

1846

Geistliche Lieder in walachischer Sprache theils aus dem Deutschen übersetzt, theils gedichtet von Samuel MÖKESCH ev. Pfarrer in Baumgarten.

Hermannstadt, 1846. S. Filtich. In 8° pag. 15.

Autorul (fiu al lui Ioan Mihail Mokesch cu cartea sa din 1839 de sub No. 1378) născut în 11 Noembrie 1813, era deasemenea preot evanghelic din satul Riuşori, urmaş al tatălui său.

B. Baron Brukenthal. Sibiu.

Trausch vol. II p. 437.

1474

Bratislava

1847

Ueber Ungarns Zustände. Von BÁRÁNDY.

Preßburg, 1847. Gedruckt bei Franz Edler v. Schmid & J. J. Buch. In 8° pag. 200.

Prefaţa : Pressburg, am 31. Dec. 1845.

Din cuprins : Ueber Ungarns und Siebenbürgens Gesamtbevölkerung, als Einleitung. Orientalisch-griechisch-nichtunirte Kirche. (p. 22—26) Cu date statistice despre numărul enoriaşilor ortodoxi.

Pronumele autorului este : Johann.

Muz. Ard. Cluj 143990 şi alte exemplare.

1475

Pest

1847

Oda, mellyet Nagyméltóságu 's Főtisztelendő Rajaccics József urnak, cs. kir. belső titkos tanácsosnak, görög n. e. vallásbeli érsek és metropolitának tiszteletére 1847-ik év' beköszöntésekor alázatosan benyújt GROCSANSZKY János, görög n. e. iskolai alapokra ügyelő választmány' tollnoka 's Ns. Aradvármegye' táblabirája. [Odă prezentată de I. Gr. mitropolitului Ios. R. la inaugurarea sa.]

Pesten. Nyomatott Landerer és Heckenastnál. In 4° foi 2.

Cuprinde o odă în cinstea episcopului Iosif Rajacsics.
Poezia începe cu următoarele rânduri :

Üdv néked Rajcsics, a' pannoni szerbek, oláhok
Honszerető fia! áldora és öröme !!

(Slavă ție Rajacsics, blagoslovitorul și bucuria Sârbilor, Românilor panonieni, fii iubitori ai patriei !)

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1847

Reutlingen

1476

Siebenbürgen nach Land, Volk, Geschichte und Verfassungen. Von Peter WOLF.

Reutlingen, 1847. B. G. Kurtz' sche Buchhandlung. In 8° pag. VI și pag. 40.

Cărticica pare a fi format partea a II a cărții autorului cu titlul : „Der Führer und Rathgeber auf der Reise nach Ungarn und Siebenbürgen” din acelaș an.

Trausch vol. III p. 508 et IV p. 505.

1847

Cluj

1477

Erdélyország statistikája. Irta KÖVÁRY László. Vol. I. [Statistica Ardealului.]

Kolozsvártt, 1847. (Nyom. az év. ref. kolégyom betűivel.)
In 8° foi 4 și pag. 296.

Prefața editorului : Kolozsvártt, mart. 16-kán 1846.

Din cuprins : Az oláhok. (p. 186—190) Kereskedés Moldva és Oláhhonnal. (p. 278—281) Oláh iskolák. (p. 291—293)

Lucrarea formează prima încercare statistică-economică a întregii vieți sociale din Ardeal, compilată după date adunate dela diferitele autorități și bresle, așa că e păcat că vol. II n'a putut apare, poate și din pricina izbucnirii revoluțiunii dela 1848. La sfârșitul cărții autorul dă o caracterizare a firei, obiceiurilor și al traiului Românilor ardeleni.

Muz. Ard. Cluj 75644 și alte exemplare.

1847

Brașov

1478

Chronicon Fuchsio-Lupino-Oltardinum sive Annales Hungarici et Transsilvanici ... Edidit Josephus TRAUSCH Coronensis. Vol. I—II.

Coronae, MDCCCXLVII et MDCCCXLVIII. Impressum per Johannem Gött Typographum. In 4° pag. v și 324+VI și 307.

Prefața : Dabam Coronae die 10. Aprilis 1847.

Cuprinde cronicile preoților sași Simon Massa, Marcus Fuchs, Christianus Lupinus, Joannes Oltard, Andreas Gunesch și Johannes Ziegler (numiți chiar și pe foaia de titlu) cu însemnări dintre anii 990—1630 și 1630—1699 precum și cu multe acte și scrisori dela principii Ardealului și alte persoane, cu amănunte privitoare și la istoria Românilor din Ardeal, Moldova și Țara-Românească, ușor de aflat pe baza indicelor volumelor.

Muz. Ard. Cluj 36484 și alte exemplare.

1479

Bratislava

1847

Georgii BARTAL de Beleháza *Commentariorum ad historiam status jurisque publici Hungariae aevi medii Libri XV. Tom. I—III.*

Posonii, 1847. Typis Caroli Friderici Wigand. In 8-vo.

Cuprinde istoria Ungariei scrisă pe baza decretelor și a legilor țării, până la 1526. In materialul expus găsim că supt regele Matia „voevodul Valachiei” era privit de principe de acelaș rang cu principii unguri,¹ iar Moldova aparținea de drept Ungariei.²

Muz. Ard. Cluj 57007 și alte exemplare.

¹ Mathias testimonio literarum suarum de anno 1487, praeter Barones exofficio, *Principes* quoque, et in horum numero Banum Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Despotum Serviae, Banum Bosniae, Vajvodam Valachiae... habuit. (p. 207)

² Mathias de Moldavia haec anno 1468 ad Polonos scribit: Terram illam nostri juris esse, antiquissimus et continuatissimus Praedecessorum nostrorum Regum Hungariae titulus declarat, non quidem inanis, sed possessione nunquam interrupta munitus; etc. (p. 207)

1480

Cluj

1847

GyÖRKE históriája Erdélyről. [Istoria lui Györke despre Ardeal.]

Kolozsvártt, 1847. Tilsch János tulajdona. In 16° pag. 56.

Din cuprins: Principele Andrei Báthori. (p. 33—34) Epoca lui Basta. (p. 34—36) Iosif II. (p. 54—55)

Odată cu această cărtică a apărut și una cu titlul: „Györke Erdélyt utazza” care descrie Ardealul.

Din prima carte există ediția a 7-a din 1867 și a doua a ajuns până la ediția a 6-lea în 1869.

Ambele cărți ale lui Györke erau manuale pentru copiii școlilor primare, cărtișoare foarte răspândite scrise într'un stil simplu pentru a-i introduce în cunoașterea patriei și a istoriei ei.

Autorul anonim al acestor cărți era: KÖVÁRI László.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1847

P e s t

1481

NOGEL István utazása keleten. Átdolgozta s függelékkal bővítve kiadta Schultz testvérpár. [Călătoria lui Ștefan N. în Orient.]

Pesten, 1847. Nyomatott Beimel Józsefnél. In 8° pag. 196.

Prefața : Pest jun. 1. 1847.

Din cuprins : Plecare din Pesta. (p. 1—5) Galacz și pașaportul. (p. 6—9) Brăila. (p. 160) Aventure. (p. 165) Bukarest. (p. 169—175)

Autorul descrie călătoria sa entomologică, făcută cu scopul de a aduna insecte în Orient.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1847

P e s t

1482

Magyarország leirása. Irta FÉNYVES Elek. Vol. I—II. [Descrierea Ungariei.]

Pesten, 1847. Nyomatott Beimelnél. In 8° pag. 200 și 520.

Prefața : Pesten, junius 23-kán, 1847.

Din cuprins : I. Lakosok. Nyelvökre nézve. (p. 25) Vallásukra nézve. (p. 32) Egyházi személyek. Görög katolikusok. (p. 43) Nem-egyesült görög óhitűek. (p. 44) Iskolák a görög hitűeknél. (p. 179) Egyházkormány a görög nemegyesült óhitűeknél. (p. 183) Vol. II. Tiszántuli kerület. (p. 325—430)

Descrierea Ungariei pe județe, afară de Ardeal, care pe această vreme nu era unit cu Ungaria.

Muz. Ard. Cluj 32462 alte exemplare.

1847

P e s t

1483

Népdalok és mondák. A Kisfaludy-Társaság megbízásából szerkeszti és kiadja ERDÉLYI János. [Cântece populare și tradiții. Editate din însărcinarea Societății Kisfaludy.]

Pesten, 1847. Nyom. Beimel Józsefnél. In 8° VIII și pag. 477. (Magyar Népköltési Gyűjtemény vol. I.)

Din cuprins : Csangó dalok=Cântece de ceangăi. (p. 419—434) Retipărite din cântecile adunate de Părintele *Petrás* Incze din comuna Cleje (în județul Bacău) și publicate de el prin diferite reviste ungurești, dela 1841 încoace. Dar e curios că în unele exemplare aceste cântece ale Ceangăilor lipsesc, respectiv sunt înlocuite cu altele (din Ungaria) și prefața adăogită la XII pagini.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1484

Braşov

1847

Cărticică teatrală, fiilor patriei o predă souffleurii soţietăţii.
De Stefan JAKAB şi Venter FLORIAN.

Braşov, 1847. Ión Gätt. In 8° pag. 8. (Cu semicirilice.)

Gross : No. 978.

1485

Buda

1847

Magyarország primásai. 1847. Irták BARTAY Gusztáv és Ede.
[Primaţii Ungariei.]

Budán. Egyetemi nyomda betűivel. In 8° pag. VIII şi 201.

Prefaţa : Pesten October 15-én 1847.

Din cuprins : Oláh Miklós : 1552—1568. (p. 131—3)

Mus. Nat. Budapest. Hung. e. 121 şi alte exemplare.

1486

Buda

1847

Rugăciunea mulţămirii, care se săvârşeşte în ziua
Maiestăţii Sale Ferdinand.

In Buda, 1847. Tipărit cu cheltuiala. . . lui Stefan Mihailovici notariul consistorului Timişoarei. (Cu cirilice.)

1487

Pest

1847

Kleine historische Bilder-Gallerie aus Ungarns denkwürdiger Vorzeit von J. HAEUFLER.

Pest, 1847. Verlag von Gustav Heckenast. (Litografiat.)
Druck von Landerer und Heckenast. In 8° mic pag. X şi 257.
Cu 8 portrete şi facsimile în litografie.

Prefaţa : Wien am 14. Mai 1847.

Din cuprins : Ludwig der Grosse. (1342—1382) Die Unterwerfung von Bosnien, Walachey und Moldau. (p. 121—124)

Autorul şi-a propus să dea tineretului o aşa numită carte de citire cu biografiile regilor Ungariei până la 1526. Folosind şi publicând însă monumente literare, heraldice şi epigrafice, cu texte din poezii ori amintiri contemporane (cu greu de aflat aiurea sau chiar inedite) a reuşit să prezinte un foarte folositor manual istoric.

Muz. Ard. Cluj 44384 şi alte exemplare.

1488

Buda

1847

Povăţuire către economia de câmp pentru folosul şcoalelor româneşti etc. / Oláh Gazdászat.

În Buda, 1847. La Crăiasca Tip. a Univ. Ungureşti. In 8° mic pag. 214 şi Insemnarea lucrurilor pe 5 foi. (Cu cirilice.)

Prima ediţie dela 1806 descrisă în *Bibl. Rom. Veche* sub No. 702.

Bibl. Univ. Cluj 237628 şi alte exemplare.

1847

P e s t

1489

Română-ungurească limbă s'au Convorbiri A acestora două limbi prin îndeletnicire mai ușoară învățare de Moysi BOTA naționalul învățietoriu lucrată. / Oláh-magyar nyelv vagy együttbeszélgetések E' két nyelvnek gyakorlatilag legkönnyebben megtanulására, szerkesztette BOTA Mo'ses nemzeti oláh tanító.

Pesten, 1847. Beimel Józsefnél. In 8° foi 5 și pag. VI+143.

Dedicația către Gróf Batthyányi Kázmér.

Prefața către Prea adevărate dulce Române!

Volumașul formează tomul al II-lea al cărții cu titlul „Graiul Român” din 1836 (descriș sub No. 1346) tipărit în formă bilinguă adică la stânga pe românește, iar la dreapta pe ungurește.

Cartea având patru părți, cuprinde cuvinte și convorbiri foarte bine alese și alcătuite după cele mai felurite materii ale vieții de toate zilele. Merită o amintire deosebită că primele două bucăți ale părții IV (p. 52—62) ne vorbesc „Despre limba ungurească și limba română” formând astfel poate cel mai vechiu tratat românesc despre limba ungară.

Stilul românesc al autorului plin de cuvinte dialectale bănățene, se poate studia cu folos de către linguiști români, cunoscători și de limba ungară.

Foaia de titlu o reproducem alăturat deoarece ne înfățișează totodată și interiorul unei școli primare de acum 88 de ani.

Lista celor 559 de abonați ne arată că cea mai mare parte a lor erau Unguri, ba unul dintre ei, nemeșul *Bohus* János a subscris 50 de exemplare cu câte 30 de crucerii convenționali bucata.

B. Acad. Rom. București. A. 25195 și alte exemplare.

1848

S i b i u

1490

Fremdwörterbuch, oder Sammlung mehrer in der deutschen Sprache und Literatur häufig vorkommenden aus fremden Sprachen entlehnten Wörter mit deutsch und walachisch ausgelegter Bedeutung... Nebst einem Verzeichniß einiger in Siebenbürgen wildwachsenden Giftpflanzen, von Quiricus KREKANA / Carte de cuvinte străine, ori adunare de mai multe cuvinte străine, ce vină adese în limba și literatura germană. Cu Semnificarea și explicarea lor în limba germană și română... Cu o specificare de unele plante veninoase ce cresc în Ardeal, de Kirikü KREKANA, Învățătoriu la c. r. școală de regiment în Orlat.

Germaunstadt, Sibiu, 1848. Bei Georg v. Clofius. In 8° foi 4 și 152.

Imprimatur: Coronea, die 3. Dec. 1845. Antonius Kováts Censor.

Cuprinde un mic dicționar german-francez-latinesc-românesc (p. 1—144) și descrierea următoarelor plante veninoase ce cresc în țara

Г Р А Ю Л
Р О М А Н

ТОМЪ' ДА II-ЛЕД

—000000—

ДЕ
МОУГИ БОТА
ЛЕВРАТЪ.

IN PEST
cu teascu' lui Josef Beimel
1847.

noastră : 1. Mătrăgună sau iérba codrului — bella donna. 2. Pătrânjeii cănești — aethusa cynapium. 3. Cucuta, bucinișul — conium maculatum. 4. Laurul, borci, ciumă fôie, bolundare — datura stramonium. 5. Laptele cânelui — euphorbia esula. 6. Măsălariu, sunătoare, belină negru — hyosciamus niger. 7. Trespe, osigă, nebunelă, negină — lolium temulentum. 8. Flórea brostescă sau ranunke : iarba fierelor — ranunculus sceleratus. 9. Mumă se săcară, doră Omégű. 10. Bureți sau ciuperci de : câmp, ~ spin, ~ roao, ~ kipároși ; roșcovele, acri, minătărci sau hribe ; ~ păstravi ; barba țăpului, ciuciu-lați și alți bureți cari cresc la munți. (p. 145—152 cu cirilice.)

Bibl. Univ. Cluj 202776 și alte exemplare.

1848

Veliki Bečkerek

1491

Temesvármegye' emléke. Alapítá BÁRÁNY Ágoston. [Memoria comitatului Timiș.]

Nagy-Becskereken, 1848. Pleitz Pál' betűivel. In 8° foi 3 și pag. 190+48, cu piese justificative.

Prefața : Költ Nagy-Becskereken, februarius 29-én, 1848.

Din cuprins : Oláhok=Românii. (p. 165) Cartea a rămas însă neterminată, din pricina izbucnirii revoluțiunii.

Muz. Ard. Cluj 45154 și alte exemplare.

1848

Pest

1492

A népnevelés hatása Magyarhon népeinek erkölcsiségére. Irta NEY Ferencz. [Influența educației poporului asupra morala neamurilor din Ungaria.]

Pesten, 1848. Nyomatott Beimel Józsefnél. In 8° pag. 178.

Prefața : Irtam Pesten, télhó 28-kán, 1848.

Din cuprins : A néperkölsi állapot minősége s annak okai. Első tekintet : Nemzetiség. d.) Oláh nép. (p. 39—41) Se arată influența educației populare asupra moralității popoarelor. Despre Români.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1848

Paris

1493

La Hongrie en 1848. Recueil politique, historique et littéraire. Par L. BOLDÉNYI.

Paris. Imprimerie Centrale de Napoleon Chaix et C-ie. In 8° pag. 88 și 1 foaie.

Din cuprins : La question des nationalités en Hongrie, par Auguste de Gerando, cu propunerea alcătuirii unei Confederații dunărene, în capul ei cu Ungaria pentru înfrângerea absolutismului. (p. 11)

Muz. Ard. Cluj 88853 și alte exemplare.

1494

S i b i u

1848

Denkwürdigkeiten aus dem Leben des Freiherrn Samuel v. Brukenthal Gubernator von Siebenbürgen. Aus archivariſchen Quellen geſammelt von Joh. Georg SCHASER, Pfarrer zu Thalheim.

Hermannſtadt, 1848. Gedruckt bei Georg v. Cloſius. In 8° foi 8 ſi pag. 123+74.

Prefața: Thalheim am 1. März 1848.

Din cuprins: VII. Des Gubernators Berichte über den Aufruhr walachiſcher Unterthanen unter Hora und Kloſka und die dem Br. Brukenthal ertheilten kais. Befehle. (p. 60—99) Cu rapoarte dintre 25 Auguſt 1784 ſi 2 Fevruarie 1785 despre miſcările răsculaților.

Cfr. *Densușianu*: Revoluțiunea lui Horia p. 17.

B. Acad. Rom. București: 1934 ſi alte exemplare.

1495

S i b i u

1848

[Beſtimmungen der Sächſiſchen Nationsuniuerſität im Intereſſe des Rechts und der Civiliſation der walachiſchen Bewohner des Sächſenlandes.]

Hermannſtadt, 3. April 1848. In 8° pag. 2.

Cuprinde instrucțiuni relative la drepturile de egalitate ale Românilor în administrație, meſerii ſi culte.

Liceul Honterus. Brașov. Col. Trauſch No. 2374.

1496

P e s t

(1848)

Szózat az oláhſaj ügyében. HATVANY Imre ügyvédttől. [Aui în cheſtiunea neamului româneſc.]

Peſten. S. a. Nyom. Beimel Jozſefnél. In 8° pag. 23.

Cuprinsul: Honfiak! (p. 3) Az oláhnép anyagi és erkölcsi álla-pota. (p. 6) Az oláhnép ſzegénység és erkölcsi ſúlyedése tényezői. (p. 12) Az oláhnép nevelési álla-pota. (p. 13) Oláh papok. (p. 15) A Görög nem egyesült egyházkormány. (p. 17) Oláh-reformok. (p. 22—34)

Se ocupă mai ales cu ſituația morală a poporului român ſi cauzele decăderii lui. Despre biserica ortodoxă.

Muz. Ard. Cluj 70486 ſi alte exemplare.

1497

B u d a

1848

Articolii legilor dietii din 1847/8.

In Buda, 1848. La Crăiasca tipografie a Uniuerſității. In 8-vo.

Din cuprins: Articolul al 7-lea. Despre împreunarea Ardealului cu Ungaria.

Cfr. *Brote* p. 31.

B. Acad. Rom. București. A. 1635.

1848

P e s t

1498

Sfetnicul Împăratului tălmăcește poporului legile cele noă.
1848.

In Peșta. In 8° pag. 39, foaie fără de titlu. (Cu cirilice.)

Pe ultima foaie albă: S'au scris din îngăduința și porunca Înălției Sale Împăratului și craiului nostru. În Peșta cu tipariul lui Baimel.

Cuprinsul: Fraților Români! Articulul legii despre contribuțiile de obște. (p. 1) Despre contribuție. (p. 11) Articulul legii despre încetarea îndatinatelor slujbe; adevă a robotei, dejmi și plătirii cu bani, a cărora temei au fost urbariul, sau alte contracturi suplitoare. (p. 12) Despre egalitate, toți asemenea. (p. 21) Despre garda națională. (p. 29) Către nobili=nemeși. (p. 33) În sfârșit am și o rugare! (p. 39)

Broșura e scrisă de un Român, care sfârșește astfel: Dumnezeu vă alduiască (bine cuvinteze) pe toți.

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 5440/1.

1848

(B r a ș o v)

1499

Emancipation! Landtägliche Repräsentation! Eigenes Wohngebiet unsern walachischen Mitbrüdern! und nicht blindlings Union!! — Von Dr. Justus TREBONIANUS.

S. 1. 1848. In 8° foi 4.

Cuprinsul: Este o versificație în care se atrage atenția Românilor, cum și cu cine să facă unirea, la care îi îndeamnă Ungurii.

Bibl. Brătianu. București 11265/5 și alte exemplare.

1848

S i b i u

1500

Von der Union, und nebenbei ein Wort über eine mögliche Dako-romanische Monarchie unter Oesterreichs Krone. / Geschrieben im Mai 1848. Hermannstadt. (Theodor Steinhäussen.) In 8° pag. 46.

Cuprinde părerile publicistului Daniel ROTH împotriva unirii Ardealului cu Ungaria, îndemnând pe deputații sași să voteze în contra legii, care — după el — nu va avea validitate pentru Sași. (p. 32) Apoi propune Românilor din Moldova și Muntenia unirea cu Ardealul sub tutela împărăției Austriei, terminând cu declarația că Românii n'au de ce să se teamă de Sași, la cari au aflat totdeauna adăpost în vremuri de restriște ca pribegi, venind la ei din țările lor. (p. 40—46)

Autorul broșurii este un Sas din Sibiu care isprăvind teologia, fusese preot evanghelic în Iași. Demisionând a studiat medicina la München, dar întors acasă, a avut nemulțumiri cu colegii săi medici și astfel, lăsându-se de medicină, se făcu din nou preot. Sibiul fiind ocupat în Martie 1849 de oastea ungară, el a fugit în Țara-Româ-

nească; peste puțin a mers la Iași, unde trăiește zece ani ca medic militar, murind orb în 25 August 1859. (Trausch.)

Traducerea broșurii în românește de Septimiu Albini cu titlul : Despre uniune... Sibiiu, 1895. In 8° mic pag. 94.

B. Acad. Rom. București. A. 10025 și alte exemplare.

La Crăinicianu lipsește.

1501

Cluj

1848

Aggodalom és megnyugtatás a' magyar nemzetiség ügyében. Irta JANCSÓ Károly. [Teamă și liniștire în chestiunea naționalității ungare.]

Kolozsvártt. A kir. főtanoda betűivel. In 8° foi 2 și pag. 42.

Prefața : Kolozsvárt május 20-kán 1848.

Cuprinde o schiță generală despre starea maghiarismului în legătură cu popoarele nemaghiare din Ardeal, cu multe reflexiuni despre Români. (p. 16—33) Pilde despre limba curioasă maghiară-română a nemeșilor din Hunedoara și Zărand. (p. 38) Poporul român ațâțat de Sași și de șiretlicurile burocratice ale administrației. (p. 39)

Muz. Ard. Cluj 38472 și alte exmple.

1502

Cluj

1848

Forradalmi mozgalmak Bécs-Pest-Kolozsvárt. [Mișcări revoluționare din Viena, Pesta, Cluj.]

Kolosvárt, 1848. Tilts János könyvárus. In 8° pag. 78.

Din cuprins : Declarația episcopului Ion Lemény pentru unire în adunarea din 30 Mai 1848. (p. 77)

Autorul anonim al broșurii este SZILÁGYI Sándor.

Muz. Ard. Cluj 68116. Bibl. Univ. Cluj 95371.

1503

Cluj

1848

Rejtelmes levelek első Rákóczy György korából. Megfejtette és közli Örvös Ágoston, orvostudor. [Scrisori tainice din epoca lui G. R. I. Deslegate și publicate de medicul A. Ö.]

Kolozsvártt, 1848. A királyi főtanoda betűivel. In 8° foi 2 și pag. 156. Cu portretul principelui și o „cheie” a scrisorilor tainice.

Prefața : Kolozsvártt Juniushó 16-án 1848.

Cuprinde 49 scrisori (dintre 1636 și 1647) din corespondența principelui George Rákóczy, scrise cu semne și descifrate de editor, pu multe amănunte despre contemporanii Matei Basarab și Vasile Lupul.

Regestele scrisorilor vezi-le în partea III a bibliografiei de față.
Muz. Ard. Cluj 35008 și alte exemplare.

1848

Târgu-Mureș

1504

SAGUNA András g. nem egyesült püspök főpásztori körlevele. (1848 június 30) Oláhból fordította Trombitás Parthenius marosvásárhelyi esperes. Közli és kiadja Fogarasi De-meter kereskedő. [Scrisoarea pastorală a episcopului A. Ș.]

M. Vásárhely, 1848. A Ref. Coll. nyomdája. In 2° pag. 3.
Muz. Ard. Cluj. Col. baronului Apor.

1848

Brașov

1505

Icona creșterei rele cu mijloace de a o face și mai rea. Ca un îndreptariu pentru orî care părinte înțelept. După principiile renumiților bărbați: Cr. F. SALTMAN și Carol HAN, tradusă și prelucrată pentru români de Andrei Murașanu, profesor în reg. gimnasiu r. catolic din Brașov.

Brașov, 1848. In tipografia lui Ioan Gätt. In 8° pag. XXIII și 235.

Prefața: Brașov în luna lui Iulie 1848. Traducătoriul.
Bibl. Univ. Cluj 198122.

1848

Cluj

1506

Zaránd-vármegye' földirati, statistikai és történeti leirása. Szerzé KOZMA Pál Zarándmegye' egykori főispánja, jelenleg erdélyi főkormányiszéki tanácsos. [Descrierea geografică, statistică și istorică a comitatului Zărand.]

Kolozsvártt, 1848. A' kir. főtanoda betűivel. In 8° pag. 109.
Cu portretul autorului în litografie.

Din cuprins: Nemzetek, nép mennyisége (p. 40) Fegyverleves vagy is egyházi nemesség = Nemeși bisericești 20 de familii, mai toate românești. (p. 43—44) Religii. (p. 48—50) Revoluția din 1784—1785 și din Noemvrie 1800, înăbușite de conducerea comitatului. (p. 94—104)

B. Acad. Rom. București. II. 1993 și alte exemplare.

1848

Pest

1507

Jenseits der Wäldern. Siebenbürgische Erzählungen von Josef MARLIN.

Pest, 1848. Gedr. bei Landerer und Seidenast. In 12° Vol. I—II.

Prefața: Pesth, 20. Februar 1848.

Din cuprins: Baba Noak der Walache. (Vol. II p. 129—234)

Cu trei cântece populare românești în traducere.

Are o ediție de titlu cu anul 1850.

Mus. Nat. Budapest. P. o. germ. 2267 fj și 2267 g.

1508

W i e n

1848

Die politische Stellung der Roumainen (Moldo-Walachen) gegenüber der Türkei. Nach dem Französischen von A. G. GOLESCO, Mitglied der provisorischen Regierung der Walachei. Deutsch bearbeitet von Eduard Wolf.

Wien, 1848 im August. Gedruckt in der Franz Edlen von Schmid'schen Buchdruckerei. In 8° pag. 23.

Din cuprins: Vertrag vom Jahre 1460. (p. 5)

B. Acad. Rom. Bucureşti. II. III420.

1509

P e s t

1848

Román testvérek! [Fraţilor Români!]

Költ Pesten, september 10-én 1848.

Nyom. Landerer és Heckenastnál, Pesten. In 2° mare pag. 4.

Semnat de: Pap Zsigmond, Mihályi Gábor, Szerb Tivadar, Máty József román képviselők.

Cuprinsul la ediția românească din 24 Sept. 1848 sub No. 1510.

Mus. Nat. Budapest. Proklamációk.

1510

P e s t

1848

Fraţilor Români!

Datusaű în Pesta în 24. Septemvrie 1848.

În tipariu lui Vasil Kosma. In 2° mare pag. 4. (Cu cirilice.)

Manifestul delegaţilor români prin care se expune în VI capitole însemnătatea desrobirii ţăranilor când se poate stabili că: acumă sântem asiminea cu ceialalţi lăcuiitori ai ţării; nu sântem mai mult iobagi, ci toţi cetăţeni de o potrivă: şi înşirându-se drepturile dobândite, se cere ajutor de teama vrăjmăşiei guvernului dela Viena care ar aduce puterea rusească, răsbunarea Sărbilor şi reacţia peste ţară, pentru care se face apel la patriotismul Românilor cu aceste cuvinte: Aşa dară ca nu cumva întră atâtea patimi şi laţuri să ne pierdem slobozenia, noi români nu putem alta să facem, decât să ținem cu ungurii; etc.

Semnat de: Sigismund Pop, Gavril Mihali, Teodor Serb, Iosif Mani, Stefan Ioanescu, ablegaţi români.

Cuvinte româneşti rare, neologisme şi ungurisme: strămutări, vă îngârjovaţi, greomânt, grotate, dejmă, spaie, nemeşime, cătănie, păcat strigătoriu la ceriű, constituţie, patrie, maşahă=vitrigă, comunitate, încurgere, dieta ţării, învinşi=meggyőződve, dobândă=nyereség, zăuitat, naţie, libertate, ministerium, asigurat, naţionalitate, timp, scurmoşi păreţi, tiranizare, domnire, reacţie, îndătinat, sbiciu,

apriat, hierarhie, tăgăduire, crimpiță, ortăcie, să se rumpă, stăpânire slavană, slavism, orfan, partidă reacționară, neatârnaire, domn de pământ = földesur, acela ortăcească-se cu croații, tulburare, mireazmă, mlădițe, moaștele lui Traian, vom peri ca niște vai de noi!

Cfr. ediția ungară din 10 Septemvrie 1848 de sub No. 1509.
Mus. Nat. Budapest. Proklamációk.

1848

P e s t

1511

Az oláh néphez! [Către poporul român!]

Költ Pesten october 10-kén 1848.

Nyomatott Kozma Vazulnál. In 8° mare pag. 2.

Semnat: Az ország védelmére megbizott országgyűlési választmány. KOSSUTH Lajos s. k. elnök, Idősb gróf E s z t e r h á z y Mihály, s. k. bizottmányi tag.

Proclamația a fost dată dupăce oastea de 10.000 oameni a lui Jellasics fusese nimicită de honvezii unguri și urmărită, fără vreo nădejde de ajutor, întrucât oastea auxiliară ce i s-a trimis din Viena a fost risipită de unguri, iar căpitanul lor, contele de Latour, spânzurat pe un felinar de poporul înfuriat.

În aceste împrejurări Kossuth îndeamnă și pe Români să fie liniștiți și să nu asculte de acei răsvrătitori, cari îl îndrumă să se răscoale împotriva Ungurilor, dela cari au căpătat aceleași drepturi ca și ei, fără nicio deosebire, chemându-i ca toți să se supună legilor în termen de opt zile, ca nu cumva să fie pedepsiți atât în persoanele, cât și averile lor.

Primele fraze ale prețiosului document sună — în traducere — astfel: Națiunea ungară și-a împărțit toate libertățile cu Români și frățește și nu și-a reținut nici măcar una, nici măcar un privilegiu, care ar fi jignit libertatea Românilor.

Acest lucru s'a săvârșit din partea națiunii ungare din propria ei voință nobilă, de sine și fără să fi fost la el silită.

Românii — e adevărat — au suferit mult timp îndelungat, abia având vreo libertate, suferind sarcini grele, fiindu-le până și numele lor blăstămat în legile țării. Dar din pricina cui au suferit ei aceste lucruri? Din pricina sfetnicilor răi de pe lângă regi, cari au ridicat nuiaua robiei chiar și asupra Ungurilor.

Dumnezeu însă s'a îndurat de suferințele popoarelor și a adus ziua gloriei dreptății. Poporul a devenit slobod, atât Românii, cât și Ungurii, Croații și Sârbii, iară sunetul de bucurie al slobozeniei a izgonit în pripă sfetnicii răi ai regelui etc.

Hadi levéltár. Budapest. Fasc. 181.

1848

C l u j

1512

Hora und Kloska. Die walachische Revolution des Jahres 1784 in Siebenbürgen. Eine Parallele für die Gegenwart. Nach einer handschriftlichen aus Actenstücken verfassten Erzählung

des Michael von HERRMANN, durch authentische Zusätze vermehrt von A. K.

Klausenburg, 1848 im October. In 8° pag. 16.

Această este prima coală a broșurii editate de scriitorul A[nton] K[urz] din care apoi în urma evenimentelor războinice ale revoluțiunii dela 1848 nu a mai eșit nimica.

Cfr. *Densușianu*; p. 16.

Muz. Ard. Cluj. Col. Al. Mike. Egyveleg vol. III.

1513

Cluj

1848

A felső erdélyi hadsereg főparancsnokától Erdély lakó-saihoz. / Dela okirmuirea Trupelor din sus in Ardeal Catra lacuitori Ardealului.

Kolozsvártt, in Klusu in salasul Tabori de frunte decemb. 27. an. 1848. Bem, General. In 2° pag. 1. (Cu litere latine.)

Ordin (în limba ungară germană și română) privitor la consemnarea armelor și asigurarea cum că tot ce se va lua „spre intenția taberi shi forsponturile” se va plăti prin comisarii ocârmuirii.

B. Acad. Rom. București. Foi volante.

1514

Olomuc

1848

Anrede des Romanischen Diöcesan-Bischofs in Siebenbürgen Andreas SCHAGUNA, an die Geistlichkeit und National-Versammlung am 28. December 1848 zu Hermannstadt.

Olmütz. Skarnitzl's Buchdruckerei. In 4° pag 16.

Ediția II: Hermannstadt, 1860. (Muz. Ard. Cluj 143961.)

B. Acad. Rom. București II 104550 și alte exemplare.

1515

București

1848

Temisiana sau scurtă istorie a Banatului Temisianu.

București, 1848. Cu tip. Coll. National. In 8° foi 2 și pag. 146.

Din cuprins: Luptele cu Ungurii. (p. 32—40) Temisiana suptă suzeranitatea Ungurilor. (p. 40—59) Temisiana suptă Regii Ungariei de viță străină. (p. 59—77) Temisiana suptu domnirea lui Mathia Corvinulă... ocuparea Temisianeii de Turci. (p. 77—102) Pe scurt, istoria Temisianeii dela epoca daco-romană până la 1718.

Cartea e scrisă de: A. Treb. LAURIANU și N. BĂLCESCU.

B. Acad. Rom. București. A. 3494 și alte exemplare.

1848

București

1516

Măsurile chi greutățile românești și moldovenești în comparație cu ale celorlalte neamuri, cu un articol asupra mijloacelor de comunicație.

București, 1848. În tipografia lui C. A. Rosetti et Winterhalder. În 8° pag. 238 și foi 1.

Din cuprins: Măsurile austriacești. (p. 93—101) Din măsurile ungurești. (p. 197, 214 și 222)

B. Acad. Rom. București. A. 2789 și alte exemplare.

1848

Bratislava

1517

Donauhafen. Jahrbuch für Lied und Novelle. Herausgegeben von K. JULIUS und RUPERTUS.

Pressburg, 1848. Carl Friedrich Wigand. În 8° pag. VIII și 254.

Din cuprins: Eine Nacht in den banatischen Alpen. Von Karl Wilm. (p. 149—250) Nuvelă despre Românii din părțile regimentului român bănățean.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1848

Brașov

1518

Deutsch-walachisches Wörterbuch. / Vocabular nemțesc-românesc. De Andrei ISZER.

Brașov, 1848. Ión Gätt. În 8-vo.

Gross No. 980. (Fascicula I a apărut la sfârșitul Noemvrie 1847.)

1848

Paris

1519

La Hongrie aux peuples civilisés. Manifeste publié au nom de gouvernement hongrois. Par le C-te Ladislas TELEKI.

Paris, 1848. Chez les marchands de nouveautés. În 8° pag. 77.

Broșura a apărut (în 1849) și în limba germană Leipzig; italiană, Torino și engleză, London. (Ibidem)

B. Acad. Rom. București. A. 2238.—S. 3412.

1848

Pest

1520

Nemzeti encyclopaedia, avvagy Magyarország és Erdélynek állam-, földrajzi és történeti nevezetességei, szótár-alakban. Szerkeszté VALLAS Antal. [Enciclopedia națională sau locurile importante geografice și istorice din Ungaria și Ardeal.]

Pesten, 1848. Hartleben Konrád Adolf tulajdona. În 8° mare pag. 784. (Incomplet.)

Cuprinde în formă de lexicon descrierea tuturor comunelor din Ungaria și Ardeal cu datele statistice cele mai noi, pentru care opera e foarte prețioasă și e păcat că se oprește la satul românesc Inand din Bihor. Articolele biografice, ca despre familia Dragfi (p. 425) Horia (p. 744—745) și altele sunt superficiale și nu au nici o importanță. De menționat articolul despre Ardeal (Erdély) pe p. 508—530 cu bune date statistice.

Muz. Ard. Cluj 38527 și alte exemplare.

1521

București

1848

Metodul practic spre a învăța limba germană mai cu înlesnire. Alcătuită de un A. B. T̃-dar, silabism, explicația fiecarui cuvânt deosebit, declinarea articolelor, conjugarea verburilor ajutătoare, și o mulțime de convorbiri trebuincioase din limba germană în română. Culese din mai multe Cărți folosite și traduse în limba română, spre folosul nației de Adolf RADVANI. Cu aprobația onorabilii Eforii a instrucției publice pentru uzul claselor de limba germană.

București, 1848. Tipografia lui Iosef Copainig. In 8° pag. 365. Tipărit cu cheltuiala D-lui Gheorghe Ioanid.

Dedicația: Domnii sale Marelui Clucer și Cavaler Petru Poenaru, Directoru Școalelor Naționale ș. c. 1.

Pe copertă: 1849. (Iarcu p. 58)

B. Acad. Rom. București. A. 6341 și alte exemplare.

1522

(Buda)

(1848)

Versul unui recrut.

Sine l. et a. In 8° pag. 4. (Cu cirilice.)

Titlul e așezat într-o emblema militară reprezentând diferite arme, sculptată în lemn de Bertrand. Tipăritura pare a fi o retipărire a celei din Brașov¹ făcută de un soldat înrolat pe opt ani de slujbă militară (în loc de 14 ani de mai înainte) la care recruții după noua lege cu tragere la sorți erau obligați. Această lege s'a adus în Ungaria la 14 Februarie 1845 și a fost executată succesiv în toate provinciile împărăției austro-ungare.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomt. Évnélküliek I. doboza.

¹ Citată de Gross, op. c. pag. 105 No. 979.

1523

Stuttgart

1848

Reisebriefe aus Ungarn, dem Banat, Siebenbürgen, den Donaufürstenthümern, der Europäischen Türkei und Griechenland. Von Dr. Ernst Anton QUITZMANN.

Stuttgart, 1848. (Gedruckt bei Blum und Vogel in Stuttgart.)

In 8° pag. VIII și 576.

Cuprinde descrierea călătoriei autorului din țările indicate, făcută în 40 scrisori. Scrisorile 23—28 sunt scrise la București, respectiv Galați despre următoarele lucruri: Ritt über die Karpathen. Walachische Monastire und griechische Kalogeri. Kimpina und der kaiserliche Starost. Lebensweise und Sitten der Walachen. Hauptmomente der walachischen Geschichte. Gegenwärtiger Zustand der Walachei. Staats-Grundgesetz. Generalversammlung. Innere Verwaltung. Die vier Stände. Kirchliche Angelegenheiten. Volksunterricht. Rechtspflege. Heerwesen. Finanzverhältnisse. Handel, Industrie, Landwirtschaft. Verhältnisse zu Deutschland, Oestreich und Russland. Die Opposition in den Donaufürstenthümern. Die Hauptstadt Bukarest und ihre Merkwürdigkeiten. Das Nationalkollegium Swenta Sabba. Umgebungen. Türkische Bäder. Volksleben. Medicinische Zustände in der Walachei. Reiche Anstalten von Bukarest. Krankheiten. Reise nach Dschurdschu. Der Dampfschiffahrts-Agent. Die Donau und seine geschichtlichen Erinnerungen. Rustschuk. Silistria. Hirsowa. Braila. Galatz. Moldauische Zustände und Russlands Einfluss. Fahrt durch das Donaudelta und auf dem Schwarzen Meere. (p. 241—351)

Despre Românii din Ardeal ne dă bune amănunte pe baza celor observate în călătoria sa până la Sibiu. (p. 165—6)

Autorul era medic-farmacist, născut în Losoncz, în Ungaria de Sus, în comitatul Nógrád. (Szinnyei vol. XI p. 292.)

Cartea are și o ediție de titlu din 1850.

Cfr. Iorga: Istoria Românilor prin călători vol. IV p. 32—35. Muz. Ard. Cluj 140090 și alte exemplare.

1849

P a r i s

1524

Pages de la Révolution hongroise, par J. BOLDÉNYI.
Paris, 1849. (Imp. de Cosson.) In 8° pag. 120.

Din cuprins: La question des nationalités en Hongrie. Par Auguste de Geramb. (p. 5—11) Există exemplare cu adevăratul nume al autorului: de Gerando.

Mus. Nat. Budapest.

1849

O l o m u c

1525

Petition der romanischen Nation aus dem österreichischen Staate, welche Seiner Majestät Kaiser Franz Josef I. am 25. Februar 1849 überreicht wurde.

Olmütz. Skarnitzl's Buchdruckerei. In 8° pag. 18.

Pe p. 7—18: Denkschrift an das Ministerium. Hohes österreich. Gesamtministerium. Olmütz den 5. März 1849.

B. Acad. Rom. București. A. 23675 și alte exemplare.

1526

B r a ș o v

1849

Proclamation. Bewohner Siebenbürgens! Prochiemăciune către locuitori Transilvaniei.

Kronstadt, 21 März 1849. Foaie volantă. (Cu cirilice.)

Proclamația generalului Iosif Bem nemțește și românește.

Liceul Honterus. Brașov. Col. Trausch. No. 2163.

1527

W i e n

1849

Cererile Românilor din monarhia Austriacă.

Viena, 1849. [Pe dosul copertei.] In 8° pag. 40. (Cu cirilice.)

Cuprinde acte și memorii prezentate de Români Curții împărătești, ultimul cu data de Viena, 30/18 Iulie 1849.

B. Acad. Rom. București. A. 23675

1528

W i e n

1849

Die schiffbare Donau von Ulm bis an das Schwarze Meer. Von Ludwig Freiherrn von FORGATSCH.

Wien, 1849. Fr. Beck'sche Universitäts-Buchh. In 4° pag. 48.

B. Acad. Rom. București. II. 63979.

Petrik vol. I. p. 811.

1529

C l u j

1849

Mult Jelen Jövő. Democratiai röpirat. Irta ERDÉLYI Arthur. [Trecut, prezent, viitor. Broșură democratică.]

Kolosvárt, 1849. Nyomt. az ev. ref. collegium betűivel. In 8° pag. XII și 132.

Autorul scrie (în prefață) că neputând lua parte activă la război din pricina slăbiciunii sale corporale, s'a mărginit a-și expune părțile asupra stării de lucruri. E convins că revoluția din Ardeal este o urmare firească a purtării neomenești a aristocrației față de iobagi și mai cu seamă de Români, sdrențeriți prin exacțiunile lor. Nemulțumirea acestora a fost apoi exploatată bine de către reacționari. (p. 107—108) Invazia Rușilor de cari se vorbește, va pricinui un război mondial cu multe turburări în Țara-Românească care s'a asvârlit în brațele ideilor revoluționare. (p. 117)

Numele autorului e pseudonim pentru: ZALAY Imre.

Muz. Ard. Cluj 45932 și alte exemplare.

1530

W i e n

1849

Promemoria über das historische Recht der nationalen Kirchen-Autonomie der Romanen morgenländ. Kirche in den k. k. Kronländern der österreich. Monarchie. Von Andreas SCHA-

GUNA romanischen Diöcesan-Bischofe der morgenländischen Kirche in Siebenbürgen.

Wien, 1849. Bei U. Klopff Sen. und U. Eurich. In 8° pag. 16.

Cuprinde comentarii asupra chestiunilor indicate în titlu.
B. Acad. Rom. București.

1849

S i b i u

1531

Promemorie despre dreptul istoric al autonomiei bisericești naționale a Românilor de relegea răsăriteană în ces. regi. provinții ale monarhiei austriace. De Andrei ȘAGUNA, Episcopul diecezan românesc al bisericii răsăritene din Transilvania.

Sibiū, 1849. In Tip. lui Gheorghe de Klozius. In 8° pag. 16.
(Cu cirilice.)

Traducerea memoriului de sub No. 1530.

B. Acad. Rom. București. II. 102866 și alte exemplare.

1849

B r a ș o v

1532

Învățătură care la Adunarea, din toți Preoții și poporul de toată religia, din toate satele a M. nostru Comitat — al Solnokului din Iălontru, spre a înțeleage neatârarea a marī noastre țări cu un cuvânt acum „Ungaria” adunată — ca o tâlcuire de orânduiala dietală, prin care saū vestit cu toate pricinile neatârarea țării, — cu prescurtare, și cu înțales mai popular sa zis de Protopopul Betleanului Vasilie SILAȘI. In Deaj, 6. Maiu k. n. 1849.

Brașov. În tipografia lui Ioan Gätt. In 4° pag. 8.

Cuprinde o scurtă întrodueere despre suferințele îndurate de „țara ungurească și Ardealul” timp de 300 de ani din partea împărăției Austriei, ceeaee arată că locuitorii țării „s’au celuit în nădejde” și astfel dieta din Debreczen a răsturnat Dinastia Habsburgico-lotaringică formând o *gubernie*, al cărei „prezeș” este Koșut Laios, dieta aducând legi la fel pentru toți fără deosebire.

Scopul acestei adunări județene era ca, potrivit ordinului Dietei din Debreczen din 19 Aprilie 1849, să arate poporului aceste legi, încredințându-l că de aci înainte limba fiecărui locuitor al țării va putea fi vorbită (nu precum uni amăgitori au cârtit) ori unde și înaintea tuturor neamurilor din această țară.

B. Acad. Rom. București. II. 59418 și Ms. 1060 fol. 234.

1533

Sine loco

1849

Moldova Lakossai! Locuitori ai Moldovei. / Habitants de la Moldavie.

Az Ojtozi szorosnál Erdélyben Julius 19 *én* 1849. (Vama Oitozului in Transylvania 19 Julie 1849.)

S. 1. In 2° dublu, pag. 1. (Cu litere latine.)

Proclamația generalului Iosif Bem prin care îndeamnă „poporul moldovean” să ia armele pentru a zdrobi pe Ruși, ajutând pe Maghiari cari „începând o luptă de moarte cu Rușii, voiesc ca tot de o dată să se folosească și popoarele vecine, ce sunt asuprite de jugul rusesc” cu scopul ca țările române să se bucure de un guvern constituțional supt suzeranitatea Inaltei Porți.

B. Acad. Rom. București. Foi volante.

1534

Sine loco

1849

Moldova lakossai./Locuitori ai Moldovei.

Főhadiszállás Okna, Julius 24 *én* 1849. (Cwartirul General de la Okna, 12/24. Juli 1849.)

S. 1. In 2° pag. 1. (Cu litere latine.)

Proclamația lui Iosif Bem, Comandantul șef al oștirea ungurești din Transilvania, prin care cheamă pe Moldoveni să vină în tabăra sa armați, voind a-i scăpa de jugul rusesc.

B. Acad. Rom. București. Foi volante.

1535

Pest

1849

Die magyarische Revolution. Kurzgefaßte Schilderung der jüngsten Zeitereignisse in Ungarn und Siebenbürgen. Von einem AUGENZEUGEN.

Pesth, 1849. (Bei Landerer u. Heckenast.) In 8° foi 2 și 243.

Prefața: Pesth, am 27. August 1849.

Este o descriere a războiului Ungurilor pentru independență (numit aci revoluție) din anii 1848 și 1849, în 14 capitole, la sfârșit cu o anexă de scrisori de-ale lui Ludovic Kossuth și ale altora.

Cuprinde multe amănunte despre Români. Cele mai însemnate sunt (după ediția a III a cărții, din 1852) Feindliche Stimmung der Wallachen in Siebenbürgen. (p. 18) Wallachische Schilderhebung in Pesth. (p. 51) Bürgerkrieg in Siebenbürgen. (p. 63) Das Komité in Temesvár. (p. 67) Vorfälle in Siebenbürgen. (p. 67—68) Entsatz von Arad. Bem's Erfolg. (p. 81—82) Bem's fortwährendes Glück. (p. 91) Puchner's Korp unter GM Kallany in der Wallachei. (p. 120—121) Zweite Schilderhebung der Wallachen in Siebenbürgen. (p. 138) Einfall Bem's in die Moldau. (p. 175) Emigranten Boleses¹ und Bolliak aus der Wallachey. (p. 233)

¹ A se înțelege: Nicolae Bălcescu.

Anhang. Scenen und Bilder aus dem ungarischen Revolutionskriege. 4. Die Schilderhebung der Kinder der romanischen Race. (p. 27—35)

Exemplarele rămase ale cărții s'au desfăcut în Noemvrie 1849 ca ediție II și după ce i s'a mai adăugat încă un volum a ieșit ca ediție III în 1852. (Muz. Ard. Cluj 43833.)

B. Acad. Rom. București. A. 23492 și alte exemplare.

1849

B u d a

1536

Sammlung der für Ungarn erlassenen Allerhöchsten Manifeste und Proklamationen, dann der Kundmachungen der Oberbefehlshaber der kaiserlichen Armee in Ungarn. Amtliche Ausgabe. Erstes Heft, umfassend den Zeitraum vom 22. September 1848 bis 31. Julius 1849.

Ofen, 1849. Universitäts-Buchdruckerei. In 8° pag. 265 și 48.

Din cuprins: Ordinul guvernului militar, semnat de Ludwig Freiherr v. Wohlgemuth datat în Hermannstadt, 2 September 1849. Romanischer Landsturm in Siebenbürgen wird aufgelöst. Kundmachung. (Anhang p. 34—35)

Are și o ediție în limba ungară, tipărită tot acolo, sub titlul: Gyűjteménye... mergând până la 31 Decemvrie 1849; în două fascicule: pag. XXVI și 252+61. Aceasta a apărut în 1850 totodată și în ediție germană.

B. Acad. Rom. București. A. 22908 și alte exemplare.

1849

S a n k t G a l l e n

1537

Rerum Hungaricarum monumenta Arpadiana. Edidit Stephanus Ladislaus ENDLICHER.

Sangalli, 1849. Scheitlin et Zolikofer. In 8° foi 3 și pag. IV + 748.

Prefața: Scr. S. Gall. d. 5. mens. Sept. 1849. Fred. de Tschudi.

Din cuprins: Anonymi Belae regis notarii de gestis Hungarorum liber. (p. 1—54) Appendix. Regestrum de Varad. 1201—1235. (p. 640—742) Ambele sunt ediții bune, retipărite depe primele dela 1550 (de sub No. 29) și 1746 (de sub No. 411) cu note critice și mult material comparativ.

Bibl. Univ. Cluj 66317 și alte exemplare.

1849

C l u j

1538

ERDÉLYI Arthur: Erdélyről. [Despre Ardeal.]

Kolozsvárt, 1849. Nyomt. az ev. ref. Collegium betűivel. In 8° pag. VIII + 9—66.

Din cuprins: A román nép = Poporul român. (p. 60—62)

Muz. Ard. Cluj 91410 și alte exemplare.

1539

Stuttgart

1849

Geschichte der ungarischen Revolution in den Jahren 1848 und 1849... von Julian CHOWNITZ, Redacteur der „Opposition“ während der Revolution in Pesth. Vol. I—II.

Stuttgart, 1849. Rieger'sche Druckerei. In 8° mic pag. 366 și 331.

Prefața: Bern in der Schweiz, den 18. Sept. 1849.

Cuprinde în formă de scurte articole și memorii multe amănunte necunoscute despre acțiunea ministerului ungar și despre evenimentele războinice. Intre ele și următoarele despre Români: Vol. I. Die Nationalversammlung der Wallachen in Siebenbürgen und ihre Haltung. (p. 134—5) Vol. II. Grausamkeiten der Wallachen in Nagy-Enyed. (p. 176) Bem in Siebenbürgen. Puchner entflieht in die Wallachei. Flucht der Oesterreicher von Fogaras in die Wallachei. Flucht der Russen in die Wallachei. Ganz Siebenbürgen in der Gewalt Bem's. (p. 218—221) Bem's Versöhnungswerk. Verbrüderungsfest mit den Romanen. Seine Abfahrt am 13. April nach Ungarn. Regierungscommissär Ladislaus Csányi. In seiner Abwesenheit fand sich dieser allerdings veranlasst die sächsischen und wallachischen Distrikte in Belagerungszustand zu erklären, aber nur, weil die treubruchigen Sachsen diesen Augenblick wahrgenommen und abermals die Russen zum Einrücken aufgefordert hatten. (p. 242—243)

Bibl. Univ. Cluj 141006 și alte exemplare

1540

Timișoara

1849

Die Belagerung von Temesvar im Jahre 1849. (Tagebuch von 107 Tagen.) Herausgegeben von C. H.

Temesvar, 1849. Gedruckt bei Joseph Beichel. In 8° pag. 72

Prefața: Temesvar, im Oktober 1849.

In timpul asedierii cetății Timișoara (25 Aprilie până 9 August 1849) descrisă în formă de ziar, se găsesc amănunte și despre soldații regimentului român bănățean, cari se aflau în garnizona cetății.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1541

Wien

1849

Magyar-Ország. General- Post- und Strassen-Karte des Königreichs Ungarn und des Grossfürstenthums Siebenbürgens. Gezeichnet von F. FRIED.

Wien, 1849. Bei Artaria et Comp.

Hartă administrativă colorată (formatul 52×75 cm.) pe județe, repartizate pe națiuni și regimente grănițerești. In Banat e semnalat regimentul român de grăniceri No. 5 cu reședința în Caransebeș, în Ardeal regimentul românesc No. 1 cu reședința în Orlat și regimentul No. 2 românesc cu reședința în Năsăud. Cu Muntenia și o parte a Moldovei.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1849

W i e n

1542

Die Rumänen der österreichischen Monarchie. Heft I—III.
Wien, 1849—1851. Druck von Carl Gerold und Sohn. In 8°
pag. 143 și 234+128.

Cuprinde o culegere de documente asupra evenimentelor din
Transilvania din anii 1848—1851 cu rapoarte ale lui Avram Iancu,
Simeon Balint și Axente Sever, culese în Munții apuseni.

Cartea a fost redactată de A. T. LAURIAN, iar după alții de
Ioan Maiorescu și tipărită cu banii baronului Sina.

B. Acad. Rom. București. S. 6575—6577 și alte exemplare.

1849

W i e n

1543

ASZALAY Joseph, de Szendrő: Tabellen und Erläuterungen
zur topographisch-kirchlich-ethnographisch-statistischen General-
karte des Königreichs Ungarn und der Nebenländer Kroatien,
Slavonien und der Militär-Grenze, dann des Grossfürstenthums
Siebenbürgen.

Wien, 1849. In 2° pag. 181.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

(1849)

W i e n

1544

ASZALAY Joseph, de Szendrő: Mappa generalis topogra-
phico-ecclesiastico-ethnographico-statistica regni Hungariae par-
tiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et confinium milita-
rium, magni item principatus Transylvaniae. Editio 2.

Vindobonae. Ign. Klang.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1850

D r e s d e n

1545

Ungarn, seine Geschichte, seine Nationalität, seine parla-
mentarische Entwicklung, sein Kampf um nationale Selbststän-
digkeit strategisch und politisch nebst biographischen Skizzen
ausgezeichneter Männer von einem UNGARISCHEN OFFIZIER.
Mit erläuternden Karten, Plänen, Szenenbildern und Portraits.

Leipzig und Meissen, 1850. Bei F. W. Goedsche. (Druck
der Teubner'schen Officin in Dresden.) In 8° pag. 235.

Prefața: Bad G., geschrieben am 1. Mai 1849.

Din cuprins: IV. Cap. Der Sprachenstreit. Die geographische Ver-
theilung der einzelnen Völker. Statistische Bevölkerungsverhältnisse. Der

Ursprung der Nationalitäten. V. Cap. Illyrismus und Panslavismus : Eigene Stellung der Walachen. VII. Cap. Die Reaktion : Walachen und Serben. VIII. Cap. Der Bürgerkrieg : Walachen und Serben. X. Cap. Der erste Feldzug der Oesterreicher : Kämpfe in Südungarn und Siebenbürgen. XII. Cap. Die Katastrophe : Einfall in die Moldau.
Muz. Ard. Cluj 65401 și alte exemplare.

1546

P e s t

1850

KOSSUTH a forradalom végnapjairól. (Viddin, september 12-^{iki} szózata az angol és francia politikai agensekhez.) Jegyzetekkel kísérve Szilágyi Sándortól. [Kossuth despre ultimele zile ale revoluției. Apelul său către agenții politici ai Angliei și Franței.]

Pesten, 1850. (Ny. Landerer és Heckenastnál.) In 8° pag. 74.
[Magyar Forradalmi Adattár. Kiadja Szilágyi Sándor. I. kötet.]

Editorul menționează (p. 23) că Bălcescu și Boliac făcuse propunere lui Kossuth pentru alcătuirea unei legiuni române; iar pe p. 42 se tratează diversiunea lui Bem în Moldova.

Bibl. Univ. Cluj 103993 și alte exemplare.

1547

P e s t

1850

Kossuth und seine Bannerschaft. Silhouetten aus dem Nachmärz in Ungarn von Heinr. Ritter v. LEVITSCHNIGG Vol. I—II.

Pest, 1850. (Landerer und Heckenast.) In 8° pag. 261 și 322.

Prefața : Geschrieben zu Pesth, am 20. November 1849.

Din cuprins : Vol. II. Cap. 28. Murgu. (p. 232—233) Cap. 30. Szekler und Motzen. (p. 304—306)

Muz. Ard. Cluj 46574 și alte exemplare.

1548

W i e n

1850

Federzeichnungen... von Joh. JANOTYCKH v. Adlerstein.

Wien, 1850. Druck und Verlag von Joseph Reif und Sohn.
In 8° mic pag. XXXVIII și 199+237.

Prefața : Wien im November 1849.

Din cuprins : Der wallachische Bauer in Ungarn. (vol. I p. 92—93)

Autorul născut la Praga, a fost ofițer, dar în urma unui accident, demisionând, s'a stabilit în Budapesta ca ziarist și profesor de pian. După o ședere de zece ani, retrăgându-se la Viena, și-a publicat amintirile, pline de observări critice despre cele văzute.

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 2922 a.

1850

Pest

1549

Die letzten Tage der magyarischen Revolution... Unter Mitwirkung des Verfassers Alexander SZILÁGYI ins deutsche übertragen.

Pesth, 1850. Bei Gustav Heckenast. In 8° pag. VIII și 107.

Prefața : Pesth den 1. December 1849.

Din cuprins : Einbruch Bems in die Moldau (am 23. Juli 1849) wo er hauptsächlich auf die dortigen Csangó-Magyaren rechnet. (p. 29) Seine Proclamation an die Bewohner der Moldau vom Defilé von Oitos, 19. Juli und aus Okna, den 25. Juli 1849.

Ediția ungară (cu prefața dela 1 Noemvrie 1849) a ieșit cu titlul de : A magyar forradalom napjai július elsője után ; Pest, 1849. Cu alte două ediții din 1850.

În această ediție ungară autorul (născut în Cluj) vorbind despre acțiunea lui Avram Iancu în Ardeal, zice : „Om de mare inteligență și talent organizator cu care a susținut 40,000 de ai săi timp de nouă luni, dar fanatic vrăjmaș al Ungurilor, pe cari i-a măcelărit ca să placă împăratului ; acesta fiind singurul mijloc prin care și-a putut menține autoritatea între Români.” (p. 39—40)

Muz. Ard. Cluj 146038 și alte exemplare.

1850

Pest

1550

A magyar forradalom férfiai 1848/9-ből. „A magyar forradalom napjai július elsője után” szerzőjétől. [Bărbații revoluției ungare dela 1848/9.]

Pest, 1850. Heckenast Gusztáv saj. In 8° pag. VIII și 247 + foi 4.

Prefața : Pest, jan. 1-én 1850.

Din cuprins : Proclamația generalului Bem către locuitorii Moldovei. (p. 182) Activitatea lui Hatvani în munții din Abrud. (p. 243—247) Autorul anonim e SZILÁGYI Sándor.

Are și o ed. II din 1850 supț numele autorului.

Muz. Ard. Cluj 75584 și alte exemplare.

1850

Berlin

1551

Aus Ungarn. Von Max SCHLESINGER.

Berlin, 1850. (Druck von Gustav Schade.) In 8° mic pag. X și 520.

Prefața : Neujahr 1850.

Din cuprins : Pacifikations - Vorschläge für die Wallachen. (p. 515—517) Propunerea guvernului ungar (fără dată) făcut Românilor, în XVIII articole.

Are și o ed. II tot din 1850.

Cartea a apărut și în limba engleză în 2 volume (London, 1850) și italiană; Lugano, 1851.

Autorul născut la 1822 în Kismarton, s'a făcut medic și plecând în străinătate, și-a publicat acolo amintirile sale despre oamenii dela 1848—49 cu multe amănunte interesante necunoscute.

Muz. Ard. Cluj 162253 și alte exemplare.

1552

Pest

1850

A magyar forradalom története 1848- és 1849-ben. SZILÁGYI Sándortól. [Istoria revoluției ungare din 1848 și 1849.]

Pest, 1850. Heckenast Gusztáv saj. In 8° pag. VIII și 424.

Din cuprins: 1848. Mișcările din Ardeal. Intrunirea dela Blaj. Uniunea cu Ungaria. (p. 69—70) Avram Iancu. Tabăra dela Bistra. Inarmarea Românilor. (p. 93—94) Mișcarea Românilor și a Sașilor. Comitetul Român. (p. 130) Intrunirea dela Blaj din 13 Septembrie. (p. 194—196) Proclamația lui Bem către locuitorii Ardealului din Cluj, 27 Decembrie 1848. (p. 286) 1849. Expunerea unui deputat în Camera ungară din 26 Ianuarie despre cruzimile comise de Români la Aiud. (p. 301—302) Lupta împotriva Moșilor. Moartea lui Paul Vasvári. (p. 396) Bem trece în Moldova la 23 Iulie prin strămoșia Oituzului. (p. 402) Proclamarea egalității națiunilor în ședința Camerei ungare din 28 Iulie și discursul ministrului de Interne, Bartolomeu Szemere. (p. 405—407)

Muz. Ard. Cluj 75500 și alte exemplare.

1553

Sibiu

1850

Uebersicht über die provisorische Eintheilung Siebenbürgens in Distrikte, Bezirke und Unterbezirke sammt der Angabe der in Letztere fallenden einzelnen Ortschaften.

Hermannstadt, 1850. Gedr. bei Joseph Drotleff. In 8° pag. 79.

Cuprinde toponimia comunelor din Ardeal în limba germană, română și ungară, pe comitate și scaune.

Muz. Ard. Cluj 162829 și alte exemplare.

1554

Pest

1850

Közlemények Erdély Bem előtti s alatti életéből. SZILÁGYI Sándortól. [Din viața Ardealului înainte de și supt Bem.]

Pest, 1850. Heckenast Gusztáv sajátja. In 8° pag. 71. (Cu o planșă xilografică: Magyar tűzerek = Tunari unguri.)

Din cuprins: A havasok s mőczai. (p. 12—33) Zalathna. (p. 34—40) Nagy-Enyed s végnapjai. (p. 41—46) Abrudbánya. (p. 47—62) Gyulafehérvár s ostroma. (p. 63—71)

Cărticica cuprinde descrierea celor văzute de autor în diferitele sale excursiuni din luna Maiu 1847 până în toamna anului 1849, presărate cu observațiuni asupra Românilor, a originii cuvântului Vlah, a activității lui Iancu, a lui Dragoș și Hatvani, a Caterinei Varga, a vieții băieșilor români, a femeilor române, a dansurilor și obiceiurilor românești și altele.

Muz. Ard. Cluj 144491 și alte exemplare.

1850

Pest

1555

Forradalmi és csataképek 1848 és 1849-ből. SAJÓTÓL. Vol. I—II. [Tablouri revoluționare și războinice din 1848 și 1849.] Pest, 1850. Landerer és Heckenast. In 8° pag. 174 și 169.

Din cuprins: Vol. I. A Bárdy-család. (Familia de nobil din Baia-de-Criș, nimicită cu totul de răsculații români ai revoluțiunii.)¹

Numele de Sajó este a lui JÓKAI Mór.

Are și o ediție germană cu titlul: Schlachtenbilder.

Muz. Ard. Cluj 166441 și alte exemplare.

¹ Numele familiei de fapt este Brády, dar această eroare de tipar nu s'a observat și a trecut în toate edițiile posterioare.

1850

Sibiu

1556

Verordnung des k. k. Civil- und Militärgouverneurs für Siebenbürgen, betreffend die Bewirtschaftung der Güter der Grundwirte durch gedungene Arbeiter aus dem Kreise der ehemaligen Unterthanen.

Hermannstadt, 4. März 1850. In 8° pag. 5.

Tipărit în limba germană, ungară și română. (Cu cirilice.)

Liceul Honterus. Brașov. Col. Trausch No. 2989.

1850

Pest

1557

Reguly-Album. Kiadta a Reguly-Társaság.

Pesten, 1850. Emich Gusztáv. In 8° mic pag. CXXIX și 396.

Din cuprins: Ioan Hunyadi în cântecile populare ale Românilor, Sârbilor, Bosniacilor și Albanezilor cu critica ipotezei obârșiei sale române. De Venczel Gusztáv. (p. 78—85)

Muz. Ard. Cluj 37714 și alte exemplare.

1850

Wien

1558

Ueber die Gleichberechtigung der Nationalitäten in Oesterreich. Von N. N.

Wien, 1850. (Gedruckt bei Leop. Sommer.) In 8° pag. 146.

Autorul anonim este baronul Iosif EÖTVÖS.

Din cuprins: VII. Auf welche Weise soll in der österreichischen Monarchie eine Theilung der Provinzen nach den Nationalitäten stattfinden. (p. 76—94) Werden die Rumänen durch Anwendung des Prinzips der Gleichberechtigung zufrieden gestellt? (p. 100—101)

Dealtfel autorul arată influența principiului naționalității asupra viitorului monarhiei austriace; imposibilitatea de a împăca tendințele naționaliste cu libertatea și cu egalitatea; principiul egalității de tratament pentru toate naționalitățile ar duce la desmembrarea imperiului austriac.

Are o ediție de titlu din 1851 cu numele autorului și pe foaia de titlu: Wien. Jasper, Hügel Manz. (Muz. Ard. Cluj 75045.)

B. Acad. Rom. București 2997 și alte exemplare.

1559

Leipzig

1850

Bem in Siebenbürgen. Zur Geschichte des ungarischen Krieges. (1848—1849) Von K. M. PATAKY. Mit General Bem's Portrait und einer Karte von Siebenbürgen.

Leipzig, 1850. Druck von Otto Wigand. In 8° pag. XII și 149.

Prefața: Brüssel, den 7 April 1850.

Din cuprins: XI. Expedition gegen die Gebirgswallachen. (p. 73—85) XV. Traktat mit den Wallachen. (p. 190—116)

Muz. Ard. Cluj 52180 și alte exemplare.

1560

Leipzig

1850

Memoiren von Georg KLAPKA. April bis October 1849. Original-Aufgabe.

Leipzig, 1850. Verlag von Otto Wigand. In 8-vo. (Cu portretul autorului.)

Prefața: London, im April 1850.

Din cuprins: III. Band. I. Der Serbenkrieg und die Ereignisse auf dem südlichen Kriegsschauplatze. II. Der Feldzug in Siebenbürgen. Von Johann CZETZ. (p. 167—320) Einleitung. I. Die wallachische Propaganda. Wallachische Nationalversammlung in Balásfalva. Ausbruch der wallachischen Insurrection. Gräuethaten der Wallachen. Zerstörung von Kis-Enyed, Zalathna und andern Orten. Unzureichende Massregeln gegen die Aufständischen. (p. 178—205) VI. Oesterreicher und Russen flüchten in die Wallachei. (p. 298—320)

Autorul acestui capitol din urmă, Armean ungur din Ardeal, luând parte ca maior supt generalul Bem în campania ardeleană din primăvara anului 1849, expune multe amănunte interesante despre Români și bătăliile cu ei.¹

¹ Această parte a cărții a apărut aci (prin indiscrețiune) din memoriile generalului Czetz, descrise mai la vale sub No. 1570.

Anexat: Karte von Ungarn, mit vorzüglicher Rücksicht auf den Kriegsschauplatz von 1849. Bearbeitet von. S. Heck. Verlag von Otto Wigand in Leipzig 1850. (Hartă în aramă, colorată, cuprinzând și Muntenia până la Buzău și Moldova până la Botoșani.)

Are o ediție de titlu din 1851 broșată în două volume cu prefața de: 6 Octomvrie 1851 și o ed. II din 1861 în 3 volume precum și alta engleză cu titlul:

Memoirs of the war of independence in Hungary. By General Klapka. Translated from the original manuscript by Otto Wenckstern. London, 1850. (B. Acad. Rom. București: 2546.)

Muz. Ard. Cluj 63936 și alte exemplare.

1850

Pest

1561

Magyar Emléklapok 1848. és 49-ből. Szerkeszti SZILÁGYI Sándor. I. kötet. [Foi comemorative ungare din 1848 și 49.] Pest, 1850. Landerer és Heckenast sajtátja. In 8° pag. 484.

Din cuprins: Trei husari cari oprindu-se la o cârciumă românească, fata cârciumarului i-a scăpat de furia birăului. (p. 33—37 poemă.) Philhungara, novelă din vremea când Românii au atacat un castel din regiunea Aiudului. (p. 72—76) Scene din Ardeal. (p. 138—160) Alba-Iulia și asedierea ei. (p. 221—8) Moții în Ardeal. (p. 357—375) Treisprezece Brády. (Epizod din istoria mișcărilor Românilor ardeleni, de Tibor. (p. 402—412) Cele de mai sus scrise de Szilágyi Sándor.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1850

Sibiu

1562

Anhang zu der Promemoria über das histor. Recht der nationalen Kirchen-Authonomie der Romanen morgenländ. Kirche in den k. k. Kronländern der österreich. Monarchie. Von Andreas SCHAGUNA, romanischen Diöcesan—Bischof der morgenländischen Kirche in Siebenbürgen.

Hermannstadt, 1850. Bei Georg v. Closius. In 8° pag. 24.

Cuprinde o amplă serie de dovezi spre a arăta vechimea bisericii răsăritene din Monarhia Austriacă. A apărut și în românește. B. Acad. Rom. București. II. 24004 și alte exemplare.

1850

Pest

1563

Magyar nők forradalmi életéből. SZILÁGYI Sándortól. [Din viața femeilor ungare din timpul revoluției.]

Pest, 1850. Ny. Kozma Vazulnal. In 8° pag. 178.

Din cuprins: Philhungara. (p. 41—48) Mindennapi történet = Istorie de toate zilele, despre niște femei cari la Radnot au scăpat 40 de honvezi din mâna Românilor rescuțați cari retrași într'un șopron la băutură, i-a dat foc și au ars în el. (p. 63—69)

Bibl. Univ. Cluj 141184 și alte exemplare.

1564

I a ș i

1850

Mihul. O trăsătură din resbelul lui Ștefan cel Mare cu Matei Corvin regele Ungariei. Dramă originală în trei acte de Neculai ISTRATI.

Iași, 1850. Tipografia Buciumului Român. In 8° foi 3 și pag. 76. Cu ilustrațiuni în text.

Drama e brodată în jurul evenimentelor cari preced lupta și în jurul luptei pe care în actul II o comentează introducând chiar generali unguri ca N. Banfi, Ianoș de Daroți și pe Ștefan Batori.

B. Acad. Rom. București. II 101991 și alte exemplare.

1565

W i e n

1850

Die Rechte der romanischen Nation gegen die Angriffe der Sachsen, vertheidigt von Einem Romanen.

Wien, 1850. Gedruckt bei J. B. Sollinger's Witwe. In 8° pag. 20.

Cuprinde comentarii asupra chestiunilor indicate de titlu.

Autorul anonim este A. T. LAURIAN.

B. Acad. Rom. București. II 64620 și alte exemplare.

1566

W i e n

1850

Documente istorice despre starea politică și ieratică a Românilor din Transilvania.

Vienna, 1850. La veduv 'a lui I. P. Sollinger. In 8° pag. 203.

Editorul (A. T. LAURIAN) ocupându-se în special de Românii din Transilvania, vorbește despre Unguri pe măsura legăturilor pe cari le au între ele ambele națiuni.

B. Acad. Rom. București. A. 26370.

1567

L e i p z i g

1850

Zur ungarisch-österreichischen Centralisationsfrage. Von J. E. HORN.

Leipzig, 1850. (Druck von Friedrich Andrä.) In 8° pag. 184.

Autorul este un „Ungarischer Feldpater” care în studiul său istoric comparativ se ocupă și cu chestiunea naționalităților.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1850

Pest

1568

A magyar menekültek Törökországban ... Közli IMREFI.
[Emigranții unguri în Turcia.]

Pesten, 1850. (Nyomatott Landerer és Heckenastnál.) In 8°
pag. VIII și 178. Cu o hartă.

Prefața : Május végén, 1850.

Din cuprins : Emigranții unguri la Turnu-Severin. Primirea lor prietenoasă la Craiova de comandantul-pașe. (p. 10—13) Kossuth trece Dunărea. Simpatia prefectului român Vlădoianu arătată față de pribegii unguri. (p. 14—15) Emigranții la Calafat. (p. 17) Țara-Românească și Românii. (p. 29—35) Pribegia generalului Kmety cu câteva mii de soldați prin Banat. Atacat de Românii din satul Mărul, fanatizați de Austriaci, au aprins un rug ca să-i arză. Sosind pe neașteptate generalul Bem au fost scăpați. (p. 41—44) Generalul Bem la Severin și Calafat. (p. 49)

Autorul (ziaristul VAHOT Imre) a povestit cele descrise pe baza notițelor unui emigrant ungur întors din Turcia, adăogând și datele culese de prin ziare.

Cartea are și o ediție germană cu titlul : Die ungarischen Flüchtlinge in der Türkei. Leipzig, 1851. (B. Acad. Rom. București No. 2455.)

Muz. Ard. Cluj 41890 și alte exemplare.

1850

Pest

1569

Der Feldzug in Ungarn und Siebenbürgen im Sommer des Jahres 1849.

Pesth, 1850. Gedruckt bei Landerer und Heckenast. In 8° mare pag. VII și 549. Cu o hartă.

Cuprinde o descriere exactă a operațiunilor militare dela sfârșitul războiului, cu multe amănunte despre Români și un capitol special : Einfall der Insurgenten in die Moldau am 22. und 23. Juli. (p. 525—527)

Autorul nenumit este : ofițerul Wilhelm RAMMING Freiherr von Riedkirchen FML, care a luat parte aproape la toate luptele descrise de el pe baza actelor oficiale și a celor luate dela Statul major al Ungurilor din Ardeal în mod foarte critic și cumpătat.¹

Muz. Ard. Cluj 30088 și alte exemplare.

¹ Der Verfasser schildert mit ebensoviel Bescheidenheit als kritischer Schärfe die Vorgänge, so dass dieses Werk unter allen Umständen die zuverlässigste Quelle bleibt über diesen denkwürdigen Feldzug; Wurzbach : Biographisches Lexikon vol. 24 p. 313.

1570

Wandsbeck

1850

Bem's Feldzug in Siebenbürgen in den Jahren 1848 und 1849. Herausgegeben von Johann CZETZ, vormalig ungarischem General und Chef des Generalstabes der ungarischen Armee in Siebenbürgen. Mit einem Facsimile Bem's.

Hamburg, 1850. Voigt's Buchdruckerei in Wandsbeck. In 8° pag. IV și 387.

Prefața: Hamburg am 1. Juni 1850.

Din cuprins: Die Camarilla bearbeitet die Wallachen. — Bildung des wallachischen Comités. — Wallachische Nationalversammlung in Balásfalva. — Zwölf Petitions-Punkte der wallachischen Nation durch Nopcsa nach Innsbruck an den König überbracht. — Antwort des Königs. — Beginn des wallachischen Aufstandes im Juni 1848. (p. 1—29.) Erstes Capitel. Geheime Vorbereitungen der Camarilla zum Ausbruche des wallachischen und sächsischen Aufstandes gegen die ungarische Regierung. — Organisation der Wallachen, des romanischen Landsturmes. — Machinationen des Oberstlieutenant Urban vom zweiten wallachischen Grenzregiment Pazsuras oder Freibrüder zu Raub und Mord. — Die zweite wallachische Volksversammlung in Balásfalva. — Folgen derselben. — Ereignisse in Nagy-Enyed, Thorda, Jára während Bems Zuge gegen Bistritz. (p. 30—45) Fünftes Capitel. Neue Greuelszenen, durch die Wallachen verübt. (p. 125—132) Elftes Capitel. Die Oesterreicher und Russen flüchten sich durch den Tömöscher und Törzburger Pass in die Wallachei. (p. 239—259) Dreizehntes Capitel. Puchner wird auch hier in die Wallachei gejagt. (p. 277—290) Vierzehntes Capitel. Zweite Erhebung der Wallachen. — Ihr Anführer Janku. — Der Kriegsschauplatz. — Stellung der Wallachen. — Unterhaltungen mit den Wallachen. — Dragus. — Grausamkeiten der Wallachen in Abrud Bánya. — Oberst Keménys Expedition gegen die Wallachen. — Verhalten der Wallachen gegen die besiegten Honveds. — Janku kaiserlicher Oberst. (p. 291—317) Fünfzehntes Capitel. Bem rückt in die Moldau am 23. Juli. — Dessen Proklamation an die Bewohner der Moldau. — Bem's letzte Anstrengungen. — Er flieht in die Wallachei. (p. 318—362)

Numele proprii ungurești sunt adeseori scrise greșit. Așa de pildă este a se citi în loc de Major Gutak — Csutak, Kárány — Karány, Pád — Pad, Rékas — Rékás, Szerdáhely — Szerdahely, Szilágyi — Szilágyi, Ujvar — Ujvár.

Lucrarea are o traducere ungară târzie (din 1868) făcută de Komáromy Iván. (Mus. Nat. Budapest.)

B. Acad. Rom. București. S. 2391 și alte exemplare.

1571

Sibiu

1850

Geschichte des Bisthums der griechisch-nichtunirten Glaubensgenossen in Siebenbürgen. Ein Beitrag zur Kirchengeschichte Siebenbürgens von Johann HINTZ.

Hermannstadt, 1850. Auf Kosten des Vereins für siebenbürgische Landeskunde. Gedruckt bei Joseph Drotleff. In 8° foi 2 și pag. 121.

Cuprinsul: I. Aelteste Zeiten. II. Die Ungarn, die Eroberer Pannoniens, dringen in Siebenbürgen ein. III. Unter den Königen von Ungarn. IV. Während den heimischen Fürsten. V. Unter dem Haus Oesterreich.

Urkunden: 17 acte dintre anii 1479—1810. (A se vedea rezumate în partea III a Bibliografiei de față.)

B. Acad. Rom. București. S. 2379 și alte exemplare.

1850

Pest

1572

Magyar Irók Albuma. Kiadja: SZILÁGYI Sándor. [Albumul scriitorilor unguri.]

Pest, 1850. Geibel Armin biz. In 8° mare pag. VIII și 312.

Din cuprins: Philhungara. Szilágyi S. (p. 72—76) Descrierea pribegiei unui honved în Octomvrie 1848 dela Lugoj la Deva, ajutat de niște Români milostivi. — Egy oláh tribun. Irta Anda.¹ (p. 226—239) Despre isprăvile unui popă român (ascuns supt numele de Aurel Mailat) pe timpul arderei și jăfuirii Aiudului între 9—11 Februarie 1849, care față de o familie ungară, ajutată de dânsul se plângea că nu poate fi respunzător pentru cele ce fac țărani români, ațâțați de conducătorii lor.

Muz. Ard. Cluj 46046. (Cu lipsă dela p. 241 încolo.)

¹ Numele autorului este Dózsa Dániel, din Ardeal.

1850

Košice

1573

A magyarországi oroszok története. Irta MÉSZÁROS Károly. [Despre istoria Rușilor din Ungaria.]

Pesten, 1850. Kassán, ny. Werfer Károly. In 8° foi 3 și pag. 166.

Din cuprins: Bogdán Drágos kivándorlása Máramarosból. — Ieșirea lui Bogdan Dragoș din Maramureș. (p. 83)

Muz. Ard. Cluj 130906.

1850

Brașov

1574

Walachijsch = deutsches Wörterbuch. Herausgegeben von Andreas ISZER. / Vocabular românesc-nemțesc.

Kronstadt, 1850. Bei Johann Gött. In 8° mare foi 2 și pag. 274 + 2 foi.

Cfr. partea germană-română din 1848 sub No. 1518.

B. Acad. Rom. București. II. 109095 și alte exemplare.

1575

Pest

1850

Sprachlehre, um nach Ollendorff's Methode mittelst Selbstunterricht in der kürzest möglichen Zeit französisch, deutsch, englisch, italienisch, russisch, spanisch, ungarisch, walachisch und türkisch geläufig sprechen und verstehen zu lernen, mit Gesprächen des gesellschaftlichen Umganges, Redensarten, Vocabulären in allen neun Sprachen. Von Joh. Nep. SZÖLLÖSY.

Klausenburg, 1850. Bei Barra's Wittve und Stein. (Pest. Eisenfels.) In 8° pag. XVI și 684. (A apărut însă și în fascicule, pentru fiecare limbă separat.)

B. Acad. Rom. București. S. 218 și alte exemplare.

1576

Pest

1850

Szenen und Bilder aus dem ungarischen Revolutions-Kriege. Von dem Verfasser der kurzgefaßten Schilderung der magyarischen Revolution. Pest, 1850. In 8° foi 2 și pag. 304.

Din cuprins: 4. Cap. Die Schilderhebung der Kinder der romanischen Race. (p. 27—35)

Cartea citată în titlu editată în 1849 „Von einem Augenzeugen” e descrisă mai sus sub No. 1535.

Muz. Ard. Cluj 42956 și alte exemplare.

1577

New - York

1850

The hungarian revolution... By Johann PRAGAY, colonel and adjutant-general in the hungarian army under Kossuth.

New York, 1850. (F. C. Gutierrez, printer.) In 8° pag. 176.

Din cuprins: The army in Transylvania under Bem. (p. 79—82) Ladislaus Csányi, associated with General Moga. (p. 150—2)

Mus. Nat. Budapest.

1578

Galați

1851

Kalendarium Romano-Francisc: Julianum in usum PP. Min. S. Francisci Conventualium in Moldavia Apostolicam missionem exercentium. Jussu Illustrissimi ac Reverendissimi D. D. Antonii de Stefano Philosophiae ac S. Theologiae doctoris, episcopi Bendensis praefecti aequae ejusdem Missionis Apostolici visitatoris editum et a Fr. Philippo Jos. Nicola de Belmonte Dre. Phil. et Theol. pro anno Domini 1851. dispositum.

Galatzii. Ex typis Francisci Momferrato. In 8° pag. 109.

Pe p. 81—91: Series chronologica.

Arch. Prop. Fide. Roma. Scritture non rif. Vol. 11.

1851

M o d e n a

1579

Gli ultimi giorni della rivoluzione ungherese dal 1° luglio 1849 in poi, di Alessandro SZILÁGYI. Versione del Dottor Da Nei. / Giornale dell'assedio di Temesvár dal 25 aprile al 9 agosto del Barone RUKAVINA comandante di quella fortezza. Tradotto dal MS. Originale.

Modena, 1851. Tip. di Carlo Vincenzi. In 8° foi 4 și pag. 160.

Dedicația: Vienna 7 Nov. 1850.

Din cuprins: Il generale Bem nella Moldavia. (p. 39) I Motzi. Il Janku: suo carattere e la sua opera. Bethlen Gergely che prese Jopcarfalva, il nido dei Valachi. (p. 55—56)

Sotto il nome di Da Nei s' intenda il Prof. Ab. Dr. PAVISSICH. Are și o ediție ungară contemporană.

Muz. Ard. Cluj 145018 și alte exemplare.

1851

H a m b u r g

1580

Kossuth und die Ungarn in der Türkei... Von Philipp KORN Hauptmann. Vol. I—II.

Hamburg und New-York, 1851—1852. (H. G. Vogl's Buchdruckerei.) In 8° pag. 324 și 335. Cu ilustrațiuni.

Prefața: London, 12. November 1850.

Din cuprins: Vol. I. Durchzug der ungarischen, polnischen und italienischen Freiheitkämpfer durch Serbien und die Wallachei. (p. 61—66) Vol. II. Bem und die Ungarn in der Moldau. (p. 93—95) Die Schlacht bei Hermannstadt den 5. und 6. August 1849. Tractat mit den Wallachen. (p. 116—117)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1851

B a m b e r g

1581

Handbuch zur Kenntniß Ungarn ... von Julian CHOWNITZ. (J. Chowaneş.)

Bamberg, 1851. (Druck von J. M. Reindl.) In 8° pag. XV și 374. Cu o hartă în litografie.

Prefața: Stuttgart im Nov. 1850.

Din cuprins: Die Walachen. (p. 142—3) Die Moldau und Wallachei. (p. 319)

Autorul a fost ziarist la 1848—9 în Pesta unde a trăit mult timp. Vezi cartea sa din 1849 despre Ungaria scrisă pe baza amintirilor sale de acolo, sub No. 1539.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1582

Buda

1851

Monopolul de tăbăcă în privința prășirei tăbăcului, înfățișat într'unu stilu ușor de înțeles.

Viena în 26. Ianuariu 1851. In 2° mare foi 5, fără foaie de titlu. (Cu cirilice, tipărit probabil în Tipografia Cr. Universității din Buda, pe hârtie vântată.)

Cuprinde orânduiala guvernului împărătesc No. 5663/270—1851 prin care monopolul de tutun înființat „cu prea 'nalta patentă” din 29 Noemvrie 1850 se estinde și asupra celorlalte părți ale împărăției, adică: asupra Ungariei, Croației, Slavoniei, Ardealului, Sărbiei și Banatului timișian, asupra graniței militare și a litoralului.

Orânduiala scrisă în formă de tractat, a apărut firește și în limba germană, ungară și altele ale monarhiei austriace.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1583

Leipzig

1851

Stephan Josika. Historischer Roman von Nikolaus JOSIKA. In's Deutsche übertragen von Julie Josika. Vol. I—V.

Leipzig, 1851. (Druck von Alexander Wiede.) In 8° mic.

Cuprinde biografia romantică a cancelarului Jósika (decapitat pe nedrept în 1598) cu multe scene și amănunte românești în legătură cu relațiunile lui cu Aron-Vodă.

Ediția originală ungară a apărut în 1847, iar traducătoarea romanului a fost soția autorului cu care trăia în pibegie după 1849.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1584

Wien

1851

Antwort auf die Angriffe einiger Romanen und der Presse gegen die Einheit der Hierarchie der morgenländischen katholischen orthodoxen Kirche und die serbische Nation in den k. k. österreichischen Staaten.

Wien, 1851. Gedruckt bei Adalbert della Torre. In 8° pag. 53.

Cuprinsul: Broșură de polemică contra tendinței de separare a bisericii ortodoxe române din Austro-Ungaria, condusă de Andrei Șaguna, de biserica ortodoxă sârbească din acelaș stat.

B. Acad. Rom. București. I. 7744 și alte exemplare.

1585

Brașov

1851

Geschichtliche Bemerkungen in den Revolutionsjahren 1848 und 1849 mit vorzüglicher Berücksichtigung der Stadt Kronstadt, mit theilweiser von Siebenbürgen. In chronologischer Rei-

henfolge aufgezeichnet von Carl THIESS. Gymnasiallehrer in Kronstadt.

Kronstadt, 1851. Bei Johann Gött. In 8° foi 2 și pag. 148.

Prefața: Kronstadt im Februar 1851.

Din cuprins: 1849. Flucht nach der Walachei den 21. Januar. (p. 34—38) Einfall der Insurgenten in die Moldau am 22. und 23. Juli. (p. 133—134)

Muz. Ard. Cluj 45222 și alte exemplare.

1851

Leipzig

1586

Zur Geschichte des ungarischen Freiheitskampfes. Authentische Berichte. Band I—II.

Leipzig, 1851. Arnoldische Buchh. In 8° foi 2 și 240+154.

Din cuprins: Vol. II. Wallachisches Meeting in Blasendorf-Balásfalva. (p. 49—58)¹ Die Walachen. (p. 145—147)

Autorul anonim (Baron Nicolaus JÓSIKA) petrecând întreaga epocă a războiului pentru independență din 1848/9 în mod activ pe lângă Kossuth, fiind chiar și președintele Tribunalului grațial, a adunat acte și impresiuni prețioase. Jósika de altfel se arată foarte ne-părtinitor și față de națiunile nemaghiare ale țării. Cartea prezintă personagiile de frunte ale războiului în articole scrise (după mărturisirea autorului din prefață) în Pesta, noaptea, de multe ori ascuns în chilia sa de frică ca patrulele lui Haynau să nu-l descopere și în parte la Constantinopol, unde se refugiase ca emigrant.

Are și o ediție de titlu (numită a doua) din 1852; Cassel. Ernst Balde. (Ambele ediții foarte rare.)

Biblioteca Iulian Marțian. Năsăud.

¹ Capitolul acesta a fost tradus și publicat de Iulian Marțian în „Arhiva Someșană” 1930 p. 366—372.

1851

Pest

1587

EGRESSY. Gábor törökországi naplója. 1849—1850. [Ziarul din Turcia al lui G. E.]

Pesten, 1851. Nyomatott Kozma Vazulnál. In 8° pag. 241.

Autorul acestui interesant ziar, celebru actor dramatic al Teatrului Național din Pesta, văzând că Rușii veniți în ajutorul Austrieilor au intrat în Ardeal, a plecat — lăsându-și familia — cu poetul Alexandru Petőfi în Iulie 1849 în Ardeal, oferindu-și slujbele militare generalului Bem. Acesta însă fiind alungat din țară de puterea covârșitoare a Rușilor, autorul a părăsit Ardealul pe la Deva și pribegind cu Bem a ieșit din Ungaria în 23 August la Verciorova. Primiți prietenește de Turci, Egressy descrie cele văzute și suferite pe drumul depe malul românesc al Dunării până la Calafat. (p. 17—21) Aci tre-

când la 28 August în Bulgaria, după multe suferinți, a reușit să capete la Belgrad un pașaport turcesc pentru Constantinopol și plecând pe un vas la vale, descrie impresiile sale pe Dunăre și portul Galați, cu multe observări bune despre viața Românilor. (p. 193—194)

Muz. Ard. Cluj 54584 și alte exemplare.

1588

K ö l n

1851

Ungarn's Fall. Ein Beitrag zum Verständnisse der ungarischen Geschichte aus den Jahren 1848 und 1849. Von einem UNGARISCHEN STAABSOFFIZIERE.

Köln, 1851. (Druck von C. Gindice.) In 8° foi 2 și pag. 97.

Prefața: Köln, im März 1851. Der Herausgeber.

Din cuprins: Tratatativele autorului la Abrud cu Moșii și atacul maiorului Hatvany. (p. 6—7) Fuga honvezilor în Turcia după Pacea dela Șiria prin regiunile române (dela Butin, Sillingia etc.) urmăriți de către poporul român de acolo. (84—91)

Bibl. Univ. Cluj 141562 și alte exemplare.

1589

P e s t

1851

Ungarn in seinen neuesten Verhältnissen und Einrichtungen, mit einer Landkarte nach der jetzigen Abgrenzung der Komitate, und neuesten Eintheilung der fünf Verwaltungs-Distrikte. Nach den neuesten organischen Gesetzen, verlässlichen und den amtlichen statistischen Tafeln entnommenen Daten.

Pesth, 1851. (Bei Landerer und Hedenast.) In 8° pag. 46.

Cuprinde noua împărțire a Ungariei după ocuparea ei de către Austriaci în toamna anului 1849.

Muz. Ard. Cluj 60644 și alte exemplare.

1590

L e i p z i g

1851

Ungarn im Vormärz... dargestellt von Alexius FÉNYES. (Aus dem Ungarischen.)

Leipzig, 1851. (Von Friedrich Andrá in Leipzig.) In 8° pag. VIII și 326.

Prefața: Hamburg, 10. März 1851. Der Uebersetzer.

Din cuprins: Die Wallachen. (p. 46) Entwicklungsgeschichte der Militärgrenze. Verfassung. Rechte inbetreff der unbeweglichen Güter. Von der Grenzhauswirtschaft. Die Militärpflichten der Grenzer. Von den unentgeltlichen Aerarial und Kommunitäts Arbeiten. Von der Grundsteuer. Die Kriegsmacht der Militärgrenze. (p. 248—259) Kirchenregime bei den nichtunirten Griechen. (p. 280—1) Schulen der Griechen. (p. 324—5).

Este poate unica carte care prezintă întreaga organizație grănicerească cu drepturile și datorile grănicerilor într'o formă concisă.

Mus. Nat. Budapest. Hung. 1849 h. c și alte exemplare.

1851

Pest

1591

Magyar közmondások könyve. A Kisfaludy-Társaság megbízásából szerkeszti és kiadja ERDÉLYI János. [Cartea proverbelor ungare.]

Pesten, 1851. Nyom. Kozma Vazulnál. In 8° pag. iv și 461.

Prefața: Pest, marcz. 15. 1851.

Cuprinde 9000 de proverbe ungurești și între ele următoarele în legătură cu Români: 5915—5919. Az oláhnak tenni, magyarnak igérni. (Românul face, Ungurul făgăduște.) Erős mint az oláh eczet: kilencz itcze egy főzet. (Tare ca oțetul românesc. (Se umflă ca cîmpoiul românesc.) Add meg magad, Oláh Geczi. (Predă-te măi române, Gheți.) Orül neki, mint Oláh Geczi a félszemének. (Se bucură ca românul Gheți de ochiul ce i-a rămas.)

Muz. Ard. Cluj 134772 și alte exemplare.

1851

Sibiu

1592

Romänische Dichtungen. Ins Deutsche übersetzt von S. M.

Sermannstadt, 1851. Von Theodor Steinhaußen. In 8° pag. 91.

Cuprinsul: 1. Lob der Reize der Schönen. 2. Versicherung ewiger Treue. (Volkslied in Siebenbürgen.) 3. Abschied von dem Geliebten. 4. An Paraskevi. 5. Des Mädchens Klage. (Volkslied in Siebenbürgen.) 6. Lied eines ältlichen romanischen Mädchens. (Volkslied in Siebenbürgen.) 7. Der Soldat und sein Liebchen. (Volkslied in Siebenbürgen.) 8. Der Verkannte. 9. Die Trauer im Lenze. 10. Des Fremdlings Klage. (Volkslied in Siebenbürgen, bekannt unter dem Namen: Verschurile stréinététzi.) 11. Der Unglückliche. 12. Die Zeugen 13. Trinklied. 14. Sterblied eines jungen Mädchens. Von D. Bolintineanu. 15. An Flora. Von J. Eliad. 16. Meine Adresse. 17. Der Reiter und sein Gaul. (Volkslied in Siebenbürgen.) 18. Warum die Weiber für die Bekleidung der Männer Sorge tragen müssen. (Volkslied in Siebenbürgen.) 19. Der Liebe Schicksal. 20. Reich und alt, oder lieber arm aber jung? (Volkslied in Siebenbürgen.) 21. Meine Aenderung. (Von C. A. Rosetti.) 22. Der vornehme Liebhaber. (Volkslied in Siebenbürgen.) 23. Das des Geliebten mit Ungeduld harrende Mädchen. (Volkslied in Siebenbürgen.) 24. Klage der Geliebten in der Ferne. (Volkslied in Siebenbürgen.) 25. Mit dem Heirathen hat's noch Zeit. (Volkslied in Siebenbürgen.) 26. Schöne Weiber sind ein Unglück. (Volkslied in Siebenbürgen.) 27. Fehlgegangen. (Volkslied in Siebenbürgen.) 28. Das unzufriedene Dienstmädchen. (Volkslied in Siebenbürgen.) 29. Klage über grämliche Gebieterin. (Volkslied in Siebenbürgen.) 30. An die Blumen des Feldes. (Von J. Eliad.) 31. Der Sylphe. (Fragment von einem grössern mimischen Gedichte von J. Eliad.) 32. Fragment aus der dritten, dem Erzbischof von Novgorod dedicirten Satyre, von Antiochus Kantemir. 33. Die Merkmale. (Volkslied in Siebenbürgen.) 34. Vergänglichkeit alles Irdischen.

Traducătorul poeziilor române, pe cari le dă și românește (cu transcriere fonetică germană) e Samuel MÖCKESCH preot evanghelic din Făgăraș.

Există și exemplare cu anul 1855 pe copertă, numită ediție adăogită, însă de fapt este numai coperta nouă, fără nici o schimbare a textului exemplarelor rămase din ediția originală.

B. Acad. Rom. București. I. 83342 și alte exemplare.

1593

P e s t

1851

Eisenbahn- und Dampfschiffahrts-Buch für Ungarn... Auf der Donau nach Wien und zurück bis Constantinopel, etc. Pest, 1851. H. Geibel. In 8° pag. 16.

Demjén 1855 p. 31.

1594

S i b i u

1851

Historisch-genealogisch-geographischer Atlas zur Übersicht der Geschichte des ungrischen Reichs, seiner Nebenländer und der angrenzenden Staaten und Provinzen, nach den besten Quellen bearbeitet von Joseph BEDEUS von Scharberg.

Hermannstadt, 1851. Druck und Verlag von Theodor Steinhäussen. (Foaia de titlu litografiată, gravată de Dimitrovits.) In 2° regal cu XV tabele sincronistice și 8 hărți istorice, colorate cu mână.

În textul tabelelor se află întreaga istorie a statelor „Moldau” și „Walachei” pe două coloane paralele, în răzumat, iar partea a treia a publicații are titlul: Schauplatz der Geschichte der Ungarn, oder Zustand Ungarns, Siebenbürgens und der Nebenländer, von der Herrschaft der Römer bis zur jetzigen Zeit. Vom Jahr 200 bis 1800 nach Chr. in acht Karten und einigen Zugaben. Pe ultima hartă aflăm stemele țărilor române cu descrierea lor, iar pe harta II—III în partea de jos a foilor: Biographische Notizen von den vorzüglichsten Geschichtsschreibern und Annalisten, welche über Ungarn geschrieben haben, nebst Anzeige ihrer Werke — formând o bună bibliografie în ordine cronologică a celor mai cunoscuți istorici ai Ungariei.

Muz. Ard. Cluj 88722 și alte exemplare.

1595

B u d a

1851

Jegyzéke azon iskolai könyveknek, melyek a M. K. Egyetem könyvnyomtató intézetben megszerezhetők. [Catalogul cărților de vânzare la tipografia Cr. U. Universității.]

Budán, 1851. A m. k. egyetemi Nyomda betűivel. (Áruk pengő pénzben) In 8° pag. 25.

Din cuprins: Oláh iskola-könyvek. (Walachische Schulbücher)
Cu 18 cărți.

Există și o ediție mai completă a catalogului din acelaș an
(de 72 pagini) în care aflăm 23 cărți românești.

Mus. Nat. Budapest.

1851

Wien

1593

Istori'a Romaniloră din Daci'a superioare de A. PAPIU
ILARIANU. Tom. I—II.

Vienna, 1851—1852. Cu literele lui C. Gerold si fiiu. In 8°
foi 5 și pag. 256+Cuprinsul și XVI+CXXXVIII și 363. (Cu li-
tere latine.)

Prefața nedată, dar pe copertă: Viena, 15/3 Maiu 1851.

Cuprinsul: Tom. I. Istoria Românilor din Dacia superioară până
la 1848 exclusiv. Tom. II. Evenimentele Românilor la anul 1848 până
la adunarea din 15/3 Mai inclusiv. Cu acte justificative latine, ungare
și române.

Cartea prezintă istoria Ungariei și a stării Românilor (dela Traian
până la adunarea dela Blaj) cu multe amănunte și acte nefolosite până
atunci de nimeni și necunoscute în literatura istorico-politică ungară.
Autorul scrie foarte pasionat și astfel nu e totdeauna imparțial față
de Unguri și de chestiunile Românilor comune cu ale lor. Dar cartea
are meritul că înfățișează pentru prima oară în limba română pre-
misele revoluțiunii dela 1848 cu expunerea ideilor liberale ale lui Wes-
selényi, Széchenyi și Kossuth, arătând dezvoltarea democrației cu legi
moderne și egale pentru toți locuitorii țării, cu urmările desrobirii țä-
ranilor, înfăptuită prin Kossuth, și atitudinea Românilor din Ardeal
nemulțumiți cu noua stare a lucrurilor.

Anexat: Baronul Nicolae Wesselényi despre românism în cartea
sa „Szózat” din 1843 în traducere. (p. 267—272) Concesiunile făcute
Românilor de Universitatea săsească. (p. 272—4) Resunet. (Deșteaptă-te
Române.) De Andrei Mureșanu. (p. 286—7) La frații mei români. De
un filoromân. (p. 287—9) Discursul lui Barnuțiu din 14/2 Mai
1848 despre relațiunile Românilor cu Ungurii și libertatea națională.
(p. 307—363) Acte și scrisori, cari vor fi rezumate în partea III a Bi-
bliografiei de față.

Autorul avea de gând să publice și al III-lea volum care însă
n'a apărut; dar din vol. I. există și o ediție II.

Muz. Ard. Cluj 56340 și alte exemplare.

1851

Pest

1597

Hunyadi János eredete. Olvasta az Academiában, má-
jus 24. 1851. G. TELEKI József, M. Acad. elnök. [Obârșia lui
Ioan Hunyadi.]

Pesten, Eisenfels és Emich. In 8° pag. 41.

Este un studiu serios, scris pe baza întregului material istoric și diplomatic disponibil. Autorul dovedește că supoziția lui George Aranka (de sub No. 1005) cum că Hunyadi s'ar trage dintr'o familie ungară și anume din familia Székely de Hunyad, nu poate fi luată în serios, cu atât mai puțin că Hunyadi însuș e numit deseori în hrisoave „Ioannes Oláh” sau și „Valachus” etc.

Muz. Ard. Cluj 74044 și alte exemplare.

1598

Paris

(1851)

Lettres Hongrois-roumaines. Polémique entre M. Daniel IRÁNYI et D. BRĂTIANO. Avec une préface de Henri Valleton.

Paris, s. a. (Impr. d' Ad. Blondeau.) In 8° pag. v — 47.

Cuprinde schimb de scrisori între Daniel Irányi și D. Brătianu asupra chestiunilor ungaro-române în legătură cu mișcările dela 1848 și în vederea unei reconcilieri pe baze democratice.

Din notiță particulară de pe verso al foii de titlu aflăm :

Avant-propos, par Henri Valleton (daté du 16 Octobre 1851) on explique que cette publication est la reproduction des lettres de M. M. Daniel Irányi et D. Brătiano sur la question hongro-roumaine, qui ont déjà parus dans la *Presse*, à l'exception de la dernière dont ce journal refusé l'insertion lettre de M. Daniel Irányi, sans date. (p. 7) Reponse de D. Brătiano : Paris, le 4 juillet 1851. (p. 12) Replique de M. D. Irányi (p. 19) Replique de D. Brătiano. (p. 30)

B. Acad. Rom. București. II. 86390 și alte exemplare.

1599

Braunschweig

1851

Von Orşová bis Kiutahaja. Von J. HUTTER, vorm. Hauptmann in der ungarischen Armee.

Braunschweig, 1851. (Druck der Gebrüder Meyer in Braunschweig) In 8° mic pag. 265.

Prefața : Geschrieben im September 1851.

Autorul, aparținând acelor soldați unguri cari după capitulația dela Siria (Világos) la sfârșitul lunii August 1849 au putut scăpa din ghiarele Austriacilor și trecând Dunărea au trăit ca emigranți în Turcia ospitalieră, descrie cele observate în Țara-Românească în cele trei zile cât a ținut drumul lor pe malul Dunării, dela Orşova până la Calafat, unde au trecut la Vidin ; cu bune amănunte despre țăranul român.

Anexat : o tabelă de note : Türkische Volkshymne.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1600

Sibiu

1851

Aus der Walachei. Romänische Gedichte und Sprichwörter während des Aufenthaltes in Bukarest gesammelt und überseht von Johann Karl SCHULLER Professor.

Hermannstadt, 1851. Th. Steinhaußen. In 8° mic pag. IV și 55.

Prefața: Hermannstadt, 8. November 1851.

Broșura fiind cenzurată de Kontumaz-Direktor Dr. Paul *Vasici*, a fost tipărită de către Steinhausen cu totul gratuit, în folosul păgubiților de inundație din Ardeal, în toamna anului 1851.

Cărticica desfăcându-se curând, a avut încă două alte ediții din 1852.

B. Acad. Rom. București. S. 3597 (din 1852) și alte exemplare.

1851

Buda

1601

JERNEY János' keleti utazása a' magyarok' őshelyeinek kinyomozása végett. 1844 és 1845. Vol. I—II. [Călătoria în Orient a lui I. J. pentru aflarea locurilor băștinașe ale Ungurilor.]

Pesten, M.DCCC.LI. A szerző tulajdona. (Budán. A cs. kir. magyar egyetem betűivel.) In 4° pag. IV și 329 + IV și 316.

Cuprinde cele văzute și studiate de autor în Muntenia și Moldova, cercetând coloniile ungurești, iar în volumul II cele observate în Basarabia (Lebedia veche) cu multe note și excursii scoase din cărți și acte.

Autorul intrând în Muntenia pe la Orșova, descrie următoarele locuri și lucruri: Orșova. Schela Cladova. Szörény=Severin. Giurgiu. Brăila. Galați. Vadul Ungurilor=Magyar kelő. Moldova și populația ei. Tecuci. Adjud. Cleja. Ungurii catolici din Moldova. Locuitorii vechi ai Moldovei: Pecenegii și Cumanii. Bacău. Roman. Târgu Frumos. Iași=Jászvásár. Vaslui. Huși=Huszváros. Leva. Contumația dela Sculeni. Numele Basarabiei. Kalarasz. Kisinev. Kavvány. Stâlpi de piatră. Csöbörcsök și Ungurii de acolo. Neszterfejérvár=Bialogrod. Biserica Sfântului Ladislau. Coloniile germane din Basarabia. Bender. Chișineu. Sculeni. Ungurii dela Stoiceni. Botoșani. Fălticeni. Baia. Pietrile mormântale de acolo. Gyula. Kővár. Neamțu și cetatea sa = Niamczvár. Mănăstirea de acolo. Cotnari și pietrile mormântale de acolo. Iași și Iazigii. Ungrovalachia. Săbăoani=Szabófalva. Bacău. Desgropările de acolo. Numele Bacăului și al Ceangăilor. Călugăra. Uj Mózsés. Pustina. Trotuși=Tatros. Gorczafalva. Oituz. Note retrospective. Madzsária. Caracterul Ungurilor. Nume din epoca Arpadienilor. Rezultatele. Misiunea istoricilor unguri. Acte justificative: I. Cuvinte ungurești în limba Moldovenilor. II. Toponimia ungară a Moldovei. Note despre Huni. Harta cea mai veche a Moldovei=aceea a lui Reichersdorfer. Anexe. I. Raporturi ungaro-moldo-române. II. Statistica Ungurilor din Moldova din 1851.

Vol. II. Lebedia. Cercetări în provincia Parthia. Cetatea Akerman. Liman. Colonii germane. Ovidiopol.

Anexat harta Munteniei cu Rusia de miazăzi, în litografie.

Muz. Ard. Cluj 45403 și alte exemplare.

Nagyenyedii album. MDCCCLI. Szerkeszti SZILÁGYI Sándor, [Albumul Aiudului.]

Buda-Pest. Nyomatott Lukács Lászlónál. In 8° pag. 276.

Din cuprins: Erdély gyásznapjaiból. Történeti rajz Szilágyi Ferencztől. (p. 1—37)

Redactorul trecând în revistă „zilele de doliu” ale Ardealului vorbește și despre răscoala lui Horia (p. 28) și mai pe larg despre prădăciunile Românilor făcute în ziua de 9 Ianuarie 1849 în orașul Aiud. (p. 32—37)

Muz. Ard. Cluj 40027 și alte exemplare.

La Hongrie ancienne et moderne. Histoire, arts, littérature, monuments. Par une Société de littérateurs sous la direction de M. J. BOLDENYI etc. Vol. I—II.

Paris, 1851. H. Lebrun, libraire-éditeur. In 8° mare pag. 239 și 159. Cu 28 anexe și 1 hartă.

Din cuprins: Vol. I. Charles-Robert-Michel Bessarab. (p. 40—41) Louis I-er et les Valaques. (p. 45) Radul Negru, Bogdan Dragos. (p. 63) Valaques rebelles. (p. 70) Drakul, vayvode de Valachie. (p. 96 și 98) Vayvode Vlad. (p. 101) Ladislas Hunyadi „chien de Valaque.” (p. 105) La Moldavie et la Valachie durent rentrer sous la domination hongroise. (p. 110) Roi Ladislas perd la Moldavie et la Valachie. (p. 124) Les Valaques en 1848. (p. 229) Vol. II. Les Valaques. (p. 59—71) Le roi Sigismond de Hongrie et Elisabeth Morisiani. Michel, vayvode de Valachie. (p. 76—9) Les Valaques ou Roumains. (p. 149)

Ilustrație: Valaques. (O femeie, o fată și un flăcău.) Xilografie. J. Fagnion sc. (p. 67)

Descrierea Românilor e bună și simpatică, lipsită de asprimi, având adeseori observări caracteristice, așa despre vitejia lor.¹

Este prima publicație ungară de propagandă, scrisă și redactată de Boldényi cu mare dibăcie, reușind a-și însoți buni scriitori fran-

¹ Les Valaques ne sont pas naturellement belliqueux; cependant, une fois enrôlés, ils se comportent en vaillants soldats. S'ils n'ont ni la furie des Français, ni l'élan des Magyars, ils ont plus que ces peuples l'opiniâtreté de la résistance. „Dă pe moarte: Combats jusqu'à la mort” est une maxime usitée parmi eux. Enfin, il leur est resté quelque chose de la valeur romaine, et, en se comparant aux Saxons, dont l'ardeur pacifique ne brille guère que dans le commerce, ils ont coutume de dire: *La un Român țrece Sași*: Un Valaque vaut dix Saxons.

cezi pentru diferitele părți ale lucrării, care avea de scop să atragă interesul lumii asupra națiunii ungare, doborâtă de Austriaci cu ajutorul armelor rusești, în lupta sa pentru independență, sub conducerea lui Ludovic Kossuth.

Are și o ediție de titlu din anul 1853 (Muz. Ard. Cluj 163590) precum și traduceri în limba italiană din 1852 și polonă din 1863.

Cfr. publicațiunile autorului anterioare din 1848 și 1849 sub No. 1493 și 1524.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1851

Leipzig

1604

Das Magyarenthum oder der Krieg der Nationalitäten in Ungarn. Von J. BOLDÉNYI. Aus dem Französischen von ***

Leipzig. 1851. Druck von F. A. Brockhaus. In 8° pag. 118.

Cuprinsul: I. Theil. Von der Staatseinheit in Frankreich und in Ungarn. Bevölkerung des österreichischen Kaiserreichs. Die Urbewölkerung Ungarns. Die frühere Ueberlegenheit der Magyaren. Unitarische Reform. Der Ursprung des Panslavismus. Der pseudo-Illyrismus. Der Geist der magyarischen Nation. II. Theil. Der Krieg der Nationalitäten. Bemerkung des Uebersetzers.

Autorul vorbind despre Dacia, e de părere că Românii sunt urmașii Dacilor cari însă (după Strabone) sunt descendenții Tracilor, numiți de Greci: Geți. Populația Ungariei fiind de 11.895.776 locuitori, Românii numără 1.272.737 de capete. (p. 84)

Ediția franceză din 1850 este un studiu întregit al articolului autorului cu titlul: *Le magyarisme dans l'équilibre européen* din „La liberté de penser” dela 15 Mai 1850 p. 537—554 prețuit mult de redactorul numitului ziar.

Muz. Ard. Cluj 48510 și alte exemplare.

1851

Pest

1605

Honvédek napló-jegyzetei. Szerkeszti KORÁNYI Viktor. [Notele de ziar ale honvezilor.]

Pest, 1851. (Müller A. nyomdája.) In 8° pag. 164.

Din cuprins: Vasvári Pál és a havasi expedítio. (p. 117—126) Cu povestirea bătăliei dintre Unguri și Români dela Fântânele, de lângă Huedin, în care a murit tânărul Paul Vasvári.

Muz. Ard. Cluj 46785.

1851

Leipzig

1606

Georg KLAPKA: Der Nationalkrieg in Ungarn und Siebenbürgen in den Jahren 1848 und 1849. Band I—II.

Leipzig, 1851. Verlag von Otto Wigand. In 8° pag. IV și 388+320. Mit einer Karte von Ungarn.

Prefața : Am 6. October 1851.

Din cuprins : Der Feldzug von Siebenbürgen von Johann CZETZ. (Vol. II p. 167—320) Cu expunerea evenimentelor campaniei generalului Bem din Ardeal, plină de amănunte privitoare la Români în lupta lor împotriva Ungurilor.

Muz. Ard. Cluj 38297 și alte exemplare.

1607

Pest

1851

Egy bujdosó naplója. Novellák a forradalom utáni időkből. Irta SAJÓ. [Ziarul unui pribeag. Novele din vremurile de după revoluțiune.]

Pest, 1851. (Nyom. Lukács Lászlónál.) In 8° pag. 212.

Din cuprins : A karperecz = Brățara, cu istoria unei perechi trădate prin munți de niște țărani români cari au fost identificați prin brățara găsită la ei. (p. 8—10)

Numele autorului e pseudonim pentru JÓKAI Mór.

Muz. Ard. Cluj. Opere de artă 1967.

1608

Leipzig

1852

Mein Leben und Wirken in Ungarn in den Jahren 1848 und 1849. Von Arthur GÖRGEI. Vol. I—II.

Leipzig, 1852. F. A. Brodhauß. In 8° pag. XX și 327+X, 437.

Prefața : Klagenfurt, 15. August 1851.

Din cuprins : 10. October 1848. Eine Berathung bei Kossuth. Misträuen desselben gegen Moga. (p. 52—56)

Cartea are o ediție contemporană franceză, engleză, italiană și svedeză, iar ungurește a apărut numai în 1911, tradusă de fratele generalului — încă în viață — Ștefan Görgei.

Muz. Ard. Cluj 33411 și alte exemplare.

1609

Pest

1852

Erdély régiségei. Irta KÖVÁRI László. [Antichitățile Ardealului.]

Pest, 1852. Tilsch János tulajdona. Kolozsvártt. (Ny. Beimel J. és Kozma Vazulná.) In 8° pag. XVI și 290.

Prefața : Pest, febr. 24-kén 1852.

Cuprinsul la descrierea ediției a doua din 1866 sub No. 1884.

B. Acad. Rom. București. II. 93182 și alte exemplare.

1852

Buda

1610

Codex sanitario-medicalis Hungariae. Quem congegissit Md. Dr. Franciscus Xav. LINZBAUER propaedeuticae chirurgiae ad Universitatem Pestensem C. R. Professor. Tom. I—VII.

Budae, 1852—1861. Typis Caesareo-Regiae Scientiarum Universitatis. In 8-vo.

Prooemium: Dabam Viennae in C. R. Ministerii Internorum Departamento Sanitario die 1-ma Martii 1852.

Operă monumentală în șapte volume groase, unică în felul ei, cu 3770 documente, orânduiești și informaționale și despre regimul istoriei naturale și starea igienei în țările române, compilată — primul volum — în ordine cronologică, respectiv pe materii și specialitățile medicinei. Rezumatul documentelor privitoare la Români îl vom publica în partea a III-a a Bibliografiei de față, iar până atunci ne limităm a da aici, spre înlesnirea cercetărilor, data lor din fiecare volum precum urmează:

Tom. I. 1000—1790. II. 1724—1780. III. 1781—1800. IV. 1801—1829. V. 1821—1831. VI. 1827—1834 și VII. 1835—1848.
Muz. Ard. Cluj 38156 și alte exemplare.

1852

Brașov

1611

Geschichte des Burzenländer Capituls von Joseph TRAUSCH. Kronstadt, 1852. Von Johann Gött. In 8° pag. iv și 96.

Prefața: Hermannstadt, am 22. Mai 1852.

Din cuprins: § 14. Die walachischen Bewohner von Kronstadt und die Reformation. (p. 36—37) Verzeichniss der Milkover Bischöfe. (p. 68—70)

Bibl. Univ. Cluj 61797 și alte exemplare.

1852

Cluj

1612

Magyar román nyelvtan. A tanuló ifjuság számára. Irta FEKETE (Negrutiu) János. [Gramatică ungară-română pe seama tineretului.]

Kolosvár, 1852. Ny. az év ref. tanoda betűivel. In 8° foi 2 și pag. 216.

Ediția II a apărut în anul 1862, iar a treia în 1870.

Muz. Ard. Cluj 124126 și alte exemplare.

1852

Pest

1613

Hunyadiak kora Magyarországon. Irta Gróf TELEKI József. Vol. I—XII. [Epoca dinastiei Hunyadi în Ungaria.]

Pesten, M.DCCC.LII — M.DCCC.LVII. Emich G. és Eisenfels könyvnyomdája. In 8-vo. Cu portrete în oțel.

Cuprinde istoria familiei Hunyadi dela apariția lui Ioan în 1437 până la moartea regelui Matia în 1490, povestită pe ani în formă de cronică în primele cinci volume, cu multe amănunte despre Români în toate locurile unde ei au avut relațiuni cu dinastia Hunyadi. Vol. VI (apărut în 1863) prezintă o descriere topografică-istorică a Ungariei din epoca familiei Hunyadi, redactată de SZABÓ Károly care a lucrat și la volumele anterioare, dela început. Acest volum a fost apoi completat cu alte cinci de CSÁNKI Dezső (între 1890—1913) cuprinzând și partea comitatelor ardelene, dar a rămas neterminată.¹ Volumele VII-XII cuprind diplomatarul epocii cu 808 acte și scrisori, între ele multe privitoare la Români, al cărora rezumat se va da în partea III a bibliografiei de față.²

Muz. Ard. Cluj 59690 și alte exemplare.

¹ Opera această e foarte prețioasă și unică în felul ei. Descrie pe baza cercetărilor arhivale toate cetățile și comunele Ungariei, pe comitate și în ordine alfabetică și cronologică a locurilor și a proprietarilor. Ea formează însă o lucrare cu totul specială, care s'a așezat foarte nepotrivit ca o întregire a operei lui Teleki. A se vedea descrisă pe larg între cărțile din anul 1890.

² Această publicație-model de documente e munca lui Carol Szabó, al cărui nume nu e nici măcar pomenit de autor.

1614

B u d a

1852

Chronicon Hungarorum Poseniense . . . nunc primum editum etc.

Budae, M.DCCC.LII. Typis et sumptibus eiusdem Universitatis. In 2° regal pag. XVIII și 55.

Prefața: Scripsi Pesthini, die 3. Mensis Iunii 1852. Franciscus Toldy, Bibliothecae Universitatis Praefectus.

Din cuprins: Libri I. cap. IV § 7. Exterminata itaque multitudinis filiorum regis Athile, tandem panonia permansit sine rege X annis, Olachis, Grecis, Marhianis, Thetunicis, Sclavis exulibus remanentibus tum in panonia, qui Athile serviverunt. (p. 20)

Libr. III. cap. II § 9. Anno Domini MCCCXXX feria sexta ante festum beati Martini¹ in terra Bazarad Karolus rex fraudulenter est devictus, et multi Hungarorum barones et nobiles, inter quos Andrea prepositus Albensis, miserabiliter sunt interempti. (p. 47)

Cu această informație sfârșește Cronica tipărită în mod luxos cu prilejul intrării împăratului Franz Josef în Buda în ziua de 5 Iunie 1852.

Muz. Ard. Cluj 29778 și alte exemplare.

¹ Adică în ziua de 9 Noemvrie 1330.

1615

R e g e n s b u r g

1852

Gefchichte der Magyaren von Johann Grafen MAILATH.
Vol. I—V. Ed. II.

Regensburg, 1852—1853. Verlag von G. Joseph Manz. In 8-vo.

Cuprinde multe amănunte despre Români la locurile unde ei aveau legături cu Ungurii. Detalii mai de seamă se găsesc însă în ultimul volum cu istoria războiului de independență a Ungurilor din 1848—849 și anume (după indicele operei) Rumänen, ihre Hoffnung p. 182; Nationalversammlung zu Blasendorf p. 183; Deputation an den Kaiser p. 184; das siebenbürgische Gubernium gegen die Rumänen, zweite Versammlung, p. 185; Kriegsrüstung p. 187; plündern Nagy-Enyed p. 190; überfallen ein Convoi, Angriff auf Déva p. 197; drohende Stellung p. 202; unterhandeln mit Kossuths Geschäftsträger Dragoș p. 255.

Anexat: Quellen zur Geschichte der magyarischen Revolution. (Vol. V. p. 306—342) O bibliografie descriptivă a 56 de cărți, bine de folosit.

Ediția I. dintre 1828—1831 tot în 5 volume, descrisă sub No. 1212. Muz. Ard. Cluj 36500 și alte exemplare.

1852

Brașov

1616

Omagiū de fidelitate, închinatu M. S. c. r. apostolice Franciscu Iosefu I. Impăratu al Austriei, Rege al Ungariei, Mare Principe al Transilvaniei, etc. etc. cu ocasiunea prea 'naltei Sale venirii în Transilvania, de câtră Communele românesce de relegea resâriteană la 26. Iuliu 1852 în Brașovu. Compusū de Andreiū MURĂȘIANŪ.

Eulbigung der Treue, dargebracht Franz Josef I. bei Gelegenheit Allerhöchst Seiner Ankunft in Siebenbürgen durch die Kronstädter romanische Kirchengemeinde orientalischer Religion am 26. Juli 1852 zu Kronstadt. Nach dem romanischen Originale treu übersezt von G. BARITZ.

Brașov — Kronstadt, 1852. Tip. Römer et Kamner. In 8° pag. 4. B. Acad. Rom. București 5632 și alte exemplare.

1852

Brașov

1617

Geschichte der Siebenbürger Sachsen für das sächsische Volk... von G. D. TEUTSCH.

Kronstadt, 1852—1858. Druck und Verlag von Johann Gött. In 8° mic pag. 807. (Apărut în 6 fascicule.)

Cuprinde istoria Sașilor din Ardeal (până la 1700) scrisă în formă populară în 40 capitole, cu multe amintiri și despre relațiunile lor cu Românii și între ele mai cu seamă: Die Gebirgswalachen. (p. 131) Der Aufstand der Hörigen (1437) und die Fogarascher Walachen. (p. 144)

Cartea are multe ediții, bine întregite cu rezultatele cercetărilor mai noi istorice.

Muz. Ard. Cluj 69780 și alte exemplare.

1618

S i b i u

1852

Ortschafts-Verzeichniß des Hermannstädter Distriktes, dann des zum k. k. Ketteger, nunmehr Bisfriter Distrikts-Amte zugetheilten Bisfriter Bezirkes, nach der in Folge a. h. Entschließung vom 27. October 1852, und dem Erlasse des Hrn. Ministers des Innern vom 30. October 1852, Nr. 6130/M. I. vorgenommenen neuen Eintheilung.

Hermannstadt, 1852. In 4° pag. 20.

Litera ă din numele lunii Oktober e o curioasă eroare de tipar. Muz. Ard. Cluj 161973 și alte exemplare.

1619

P e s t

1852

Élet és ábránd. (Novellák) Irta BÉRCZY Károly. Vol. I. [Viață și iluzie.]

Pesten, 1852. (Emich és Eisenfels könyvnyomdája.) In 8° mic pag. 227.

Din cuprins : Az örült nő sziklája = Stânca nebunei. (p. 70—143) Nuvelă cu subiect românesc, din viața renumitului contrabandist român bănățean (din munții dintre Mehadia și Orșova) înainte de 1848 numit Arnoldu și a fetei sale Marina, care după un amor cu un nobil ungar se sinucide asvârlindu-se depe stânca numită apoi de locuitori : Muntea femeii nebuni.

Muz. Ard. Cluj 40946 și alte exemplare.

1620

B r a u n s c h w e i g - W i e n

1852

Egy magyar család a' forradalom alatt. Irta JÓSIKA Miklós. Vol. I—X. [O familie ungară în timpul revoluțiunii.]

Braunschweig, 1852-1862. Nyomatott Meyer János Henriknél. (Vol. I—IV. Celelalte șase tipărite la Somogyi Lipót, Bécs.) Pe foaia de titlu : Pesten, Hartleben kiadása.

Cuprinde istoria romantică a unei familii ungare ardelene (numită aci : Zádor de Zádorlak) din timpul războiului pentru independență din 1848/9, la care autorul a luat parte până la sfârșit ; presărată cu impresiuni proprii despre persoanele cari au figurat în lupta de doi ani a Ungurilor. Evenimentele se petrec în Ardeal, având multe personaje române și următoarele capitole românești : Ține minte ! (Vol. I. p. 138—148) Biserica română. (Vol. II. p. 5—32) Prefectul român. (Vol. III. p. 59—79) Fratele romani. (p. 98—115) Una din principalele greșeli : misiunea lui Ion Dragoș la Iancu Avram. (Vol. VII. p. 130—150) Românii în zilele de nenorocire, la sfârșitul revoluției. (Vol. VIII. p. 33—62) Vizita Soartei (Nemesis) cu Nastasia, Vasilie și Ignatie Arsintie. (p. 138-162) Pe ultimele pagini ale volumului I, III

și IV se dă o etimologie a cuvintelor și expresiilor românești din Ardeal, pe 5 pagini.

Autorul — ardelean — descrie cele povestite pe baza Monitorului Oficial din 1848/9 la care colaborează, a memoriilor contemporane, a ziarului său propriu și a datelor scoase din vreo 500 articole de ziare ungurești și străine. Jósika astfel dă o caracterizare vie a evenimentelor expuse, cu descrieri nimerite despre Români, printre cari aflăm următoarele nume: Mitru, Panteleimon Bărbuț, Bohuț Silimon, Todor Morar, Petru Baternan, Vasil Opre, Arim Lup, popa Procop și alții.

Muz. Ard. Cluj 75161 și alte exemplare.

1852

P e s t

1621

Nagyajtai CSEREI Mihály históriája. A szerző eredeti kéziratából K a z i n c z y Gábor által. [Istoria lui Mihai Cserei de Aita-Mare.]

Pest, 1852. Emich Gusztáv könyvnyomdája. In 4° pag. 480 tipărit pe două coloane. (Ujabb Nemzeti Könyvtár vol. I.)

Din cuprins: 1679. Despre Petru Budai care pe vremuri a trăit în Curtea lui Matei Vodă Basarab. (p. 115) 1689. Generalul Haisler în București, chemat în taină de Vodă. (p. 188) 1690. Corespondența lui Vodă cu Haisler. (p. 198) Bătălia dela Zărnești din 21 August 1690 în care a pierit și boerul Bălăceanu, a cărui soție, fata lui Șerban Vodă, s'a retras apoi cu fratele ei la Brașov. (p. 200) Intrarea lui Emeric Thököly și-a nobililor ardeleni în Țara-Românească pe la Târgoviște și Ploești. (p. 209—211) Lăcuste în Moldova. (p. 213) 1691. Întoarcerea emigraților unguri în Ardeal, iarna, pe la Bran. (p. 216) Thököly la Câmpulung și Târgoviște, unde a omorât pe Iosif Haller. (p. 221—2) 1694. Despre supărarea lui Duca-Vodă pe Ardeal. (p. 233—4) 1699. Unirea ortodoxilor români cu catolicii sub vlădică Athanasie (p. 286) 1701. Sfințirea lui ca episcop la Alba-Iulia. (p. 286—8) Românii din Schei, cari nu-l recunosc. (p. 290) 1704. Nobili ardeleni în Țara-Românească și Moldova. (p. 347 și 356) 1709. Evenimente din Moldova. (p. 417) Lăcuste în Moldova în Septemvrie. (p. 441) Prădăciunile în Ardeal ale tâlharilor Balika și Vasile Fekete. (p. 445) Constantin Toma Cantacuzen general rusesc asaltează și ia Brăila. Țarul Rusiei în Moldova. (p. 468—9) Fugirea generalului Toma din țară la Brașov și de acolo (în haine nemțești) prin Polonia în Rusia. (p. 471)

Autorul acestei cronici ungurești, Secuiul Mihai Cserei (născut în anul 1668 și mort la 1756) având funcțiuni înalte în Stat, povestește faptele văzute de el cu o rară măiestrie de stil și foarte bine informat.

Parte mare a cărții s'a publicat în traducere în revista „Transilvania“ din 1869.

Muz. Ard. Cluj 103221 și alte exemplare.

1622

Wien

1852

Reporturile Romanilor cu Ungurii și principiile libertatei naționale desfășurate de Simeone BARNUTIU la 14/2 Maiu 1848 în ședinți'a preliminară a adunării naționale, în beseric'a catedrale din Blasiu. Ed. II.

Viena, 1852. Cu literele lui C. Gerold și fiu. In 8° pag. 59.

Cuprinde discursul memorabil rostit de Simeon Barnuțiu în care opunându-se unirii Ardealului cu Ungaria, arată urmările cari ar decurge din această uniune, descriind componentele ei : pe Români și Unguri.

B. Acad. Rom. București 103490 și alte exemplare.

1623

Pest

1852

Magyarország térképe. (Szerbvajdaság, Temesi Bánság, Tót és Horvátország, nemkülönbén Erdély és Dalmatia is egészben, valamint ez országok határszéleit érintő tartományok.) LIPSZKY nagy térképe szerint a legujabb posta és vasutakkal, az új felosztás szerint javított kiadás. [Harta Ungariei după Lipszky.]

Pest, 1852. Magyar Mihál könyvtárusnál.

Cuprinde și harta Banatului și a Ardealului.

Ediția originală a hărții lui Lipszky dela 1805 cu retipăririle ei posterioare până la 1816 a se vedea în volumul nostru II anterior.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1624

Esztergom

1852

Europai Törökhon földrajza és történelme. Kaut szerint írta VINCZE István Paulin, tanár. [Geografia și istoria Turciei europene.]

Esztergomban, 1852. Nyom. Beimelnél. In 8° pag. 94.

Prefața : Esztergom, télhó 15-én 1852.

Din cuprins : Moldvaország (Bogdan) és nevezetesebb helyei. (p. 19.) Oláhország vagy Havasalföld (Af-Iflak) és jelesebb helyei. (p. 20—21.) A Bukaresti béke, 1812. (p. 66)

Despre Moldova, Țara-Românească și Pacea dela București.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1625

(Sibiu)

1852

Uebersichtliche Darstellung der Landeseintheilung des Grossfürstenthums Siebenbürgen. In Gemässheit der neuesten Bestimmungen u. mit 1. Jänner 1853 tretenden Abänderungen der provisorischen Landeseintheilung vom Jahre 1850... Mit einem alphabetischen Ortschaftsverzeichnisse versehen.

S. I. et a. In 2° nepaginat.

Cuprinde și toponimia comunelor românești din Ardeal.

B. Baron Brukenthal. Sibiu.

1853

P e s t

1626

Magyarország és Erdély képekben. Kiadják és szerkesztik : KUBINYI Ferencz és VAHOT Imre. Vol. I—IV. [Ungaria și Ardealul în cadre.]

Pest, 1853—1854. Emich Gusztáv könyvnyomdája. In 4-to.

Din cuprins : Vol. II. Scrisoarea lui Radu-Vodă din Moldova, din 1623. (p. 128—9) Ținutul Maramureșului. Poporul român și lumea romantică. Valea Vișeuului. Borșa. (p. 142—131.) Cu multe amănunte frumoase despre Români și obiceiurile lor, dând și următorul cântec auzit în valea Vișăului :

Kokonyicze gye la Bécs	Kokonyicze drágá me !
Ádem' luntre sze me tréts,	Tu ij fi femejá me,
Sze me tréts sze nu m'ennyets	Bater csinye cse greje
Sze me tréts sze nu m'ennyets.	Tu ij fi femejá me.

Ilustrațiuni : Casă, poartă și troiță românească. (p. 146—147) Sighetul Marmăției și Slătina . (În fața peisajului un Român cu două femei. Desen de Varsányi. Gravată în oțel de Tyroler. (Anexat paginii 143.)

Există și exemplare cu prefața din 15 Aprilie 1853.
Muz. Ard. Cluj 71236 și alte exemplare.

1853

C l u j

1627

Erdély földe ritkaságai. Irta KÖVÁRI László. [Raritățile pământului Ardealului.]

Kolozsvártt, 1853. Tilsch János tulajdona. (Nyomatott a rom. kath. lyc. nyomdájában.) In 8° pag. 264 și 9 xilografii.

Prefața : Kolozsvártt, apr. 20. 1853.

Cuprinde descrierea, în 192 § a rarităților Ardealului, adică a munților, a strâmtoarelor, a peșterilor, a mineralelor, a minelor de sare, fier, aramă, aur și argint, a băilor și a locurilor balneare, a râurilor și lacurilor cu multe amănunte privitoare și la Români.

Este prima încercare de acest fel în limba ungară, folosind și citând toate lucrările Sașilor și a presei ungare, dând și poezii despre unele locuri și legendele lor, cu multe date culese și reproduse cu mult bun simț de ziarist.

B. Acad. Rom. București 2713 și alte exemplare.

1853

I a ș i

1628

Hronica Românilor și a mai multor neamuri... De Georgie ȘINCAI din Șinca, Doctor filosofiei și al teologiei, fostul director al școalelor naționale în toată țeara Ardealului, și diortositoriul

cărților în Craieasca tipografie a Universității ungurești. Tipărită De pe manuscrisul cumpărat de către Înălțimea Sa Grigorie Alecsandru Gika V. V. Domnitoriul Moldaviei și hărăzită Bibliotecii școalelor din Iași. Tom. I—III.

Iassi, 1853—1854. In tipografia Româno-franceză. In 4-to.

Dedicatia: lui Grigorie Alecsandru Gika V. V. către D. Vornic Grigorie Kuza. Anul 1853 Luna lui Iunie 4 zile.

Cuprinsul vezi la ediția a doua din 1886.

B. Acad. Rom. București. II 100205 și alte exemplare.

1629

P e s t

1853

SZALÁRDI János siralmas magyar krónikája kilencz könyvei. Kéziratok után szerkeszté B. K e m é n y Zsigmond. [Cele nouă cărți ale istoriei ungare lamentabile ale lui I. Sz.]

Pest, MDCCCLIII. Emich Gusztáv könyvnyomdája. In 4° pag. 680 și XVI + Tablă de materie. (Ujabb Nemzeti Könyvtár. Vol. II. ¹)

Cuprinde o scurtă istorie a Ardealului pe baza câtorva cărți istorice și apoi însemnările autorului (puse pe hârtie în 1662) despre cele văzute și aflate de dânsul în misiunile sale diplomatice cum și ca arhivar și pe urmă secretar al cancelariei princiare supt ambii prinți George Rákóczy. Cronica are multe amănunte prețioase despre Români și țările române, mai în fiecare capitol al ei, dintre cari notăm următoarele: Aga Matei (Basarab) ajuns la domnie. (p. 81) Tratatativele de bune relațiuni în Alba-Iulia ale principelui Rákóczy cu solii lui Matei-Vodă și Vasile Lupu din Octomvrie 1638. (p. 138) Matei bate pe Vasile Lupu la sfârșitul anului 1639. (p. 246) Principele George Rákóczy II ajută pe Matei în 1653 împotriva lui Vasile Lupu. (p. 269—270) Expediția principelui contra lui Vasile Lupu care prins și dus la Poartă, a murit în turnurile Iediculei. (p. 271—7) Campania din 1655 a principelui Rákóczy în Muntenia unde prinzând pe Vornicul Hrizea, a pus în scaun pe Constantin-Vodă. (p. 280—8) Șiretenia cu care a scăpat Vornicul Hrizea din Alba-Iulia. ² Dar fugind în Muntenia, a fost acolo spânzurat din porunca lui Constantin-Vodă pe o roată mare cu alți 25 de inși, iar Seimenii omoriți în ziua de 9 Aprilie 1657. (p. 314—6) Tratatative cu Mihnea-Vodă. Starea celor doi

¹ Vol. III (din 1854) cuprinde retipăririle cronicilor lui Székely István și Heltai Gáspár descrise sub No. 47 și 89 a Bibliografiei de față.

² Șiretenia era că ceruse voie să șază într'o casă din suburbia română (de supt cetate) în măierște, lângă „biserica românească zidită din temelie de Mihai-Vodă pentru odihna sufletului său” ca să-și poată face rugăciunile zilnice mai cu ușurință decât stând în cetate. Vornicul conrupând apoi pe gardiștii săi unguri, a fugit cu ajutorul câtorva Seimeni în Țara-Românească. (p. 315—6)

Movilești : Constantin și Gavrițaș în Ardeal. (p. 464—7) Pribegia lui Ștefan-Vodă în Ungaria. Prânzul mare dat de Constantin-Vodă în Sătmar (pe la 5 Aprilie 1659) la care a murit Mihnea-Vodă, lăsând în urmă pe frumoasa Circasiană, ruda hanului tătar.

Muz. Ard. Cluj 103220 și alte exemplare.

1853

A r a d

1630

Întru onorea Pre a luminatului și pre a sântitului Domn Procopie Ivaskovics, noului episcop a Diocesei G. N. U. Aradane. 1853 25/13. Juniu cu ocaziunea intrării în Dioecesa.

Aradu. În Tipografia lui Henric Goldscheider. În 4° foi 2. (Versuri.) Cu litere latine.

Zețarul nefiind obișnuit încă să lucreze cu litere latine a cules cuvântul de „onoarea” din rândul întâi cu *p* ca în cirilică, astfel : onopea.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1853

C l u j

1631

Csik Gyergyó és Kászón leírások két t. i. általános és részletes osztályokban. Kis Batzoni BENKŐ Károly által. [Descrierea scaunelor Ciuc, Ghirghio și Cason.]

Kolozsvártt, 1853. Nyomatott az év. ref. tanoda' betűivel. Stein János által. În 8° pag. VII și 94 + 163. Cu 6 hărți.

Din cuprins : Vol. I. Numărul locuitorilor români. (p. 46—47) Vol. II. Comuna Várdotfalva stricată și dărâmată de Iliș-Vodă, fiul „tiranului” Petru-Vodă, în 1553. Secuții din Ciuc rămâni credincioși lui Mihai-Vodă, intrat în țară. (p. 79)

Muz. Ard. Cluj 144224 și alte exemplare.

1853

P e s t

1632

Uebgriff des Wissenswürdigsten der Geographie aller Welttheile... bearbeitet von Dr. UNGEWITTER.

Pest, Wien — Leipzig, 1853. G. A. Hartleben. În 8° pag. VIII și 448.

Din cuprins : Die Wallachei und Moldau. (p. 277)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1853

B u c u r e ș t i

1633

Statutele Ordinului imperial austriac al Coroanei de Feră.

București, 1853. Tipografia lui Iosif Copăinig. În 2° și 5 foi + 5 planșe.

B. Acad. Rom. București. A. 22902.

1634/5

Timișoara

1853

Monographie der königlichen Freistadt Temesvár. Von Johann N. PREYER, Bürgermeister. Mit drei Plänen.

Temesvár, 1853. Rösch & Comp. (Schnellpressendruck von M. Hazay & Sohn W.) In 8° pag. iv și 186.

Prefața : Temesvár, im November 1853.

Din cuprins : Bevölkerung. (p. 119—126) Din populația de 20.560 de suflete sunt : Nemți 8775, Unguri 2346, Români 3807 și Sârbi 1770. Românii au trei școli. (p. 140)

Planuri : 1. Timișoara în 1716 cu cele zece moschee ale Turcilor. 2. Timișoara în 1849 cu măieriştea Românilor vecină cu a Nemților. (Lith. Walzel, Engel et Mandello. Pest, 1853.) 3. Cetatea Timișoarii. Lith. bei J. G. Weigel in Temesvar.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1636

(Sibiu)

1853

Codicele civil austriac universal, publicat de Principatulul Ardelului cu patentă din 29 Maiu 1853. Vol. I—II.

Iarcu p. 67.

1637

Iași

1854

Ordo divini officii recitandi Missaeque Sacrificii Peragendi Iuxta Ritum S. E. R. et Antiqui Kalendarii. In usum Patrum Minor. S. Francisci Conventualium in Moldavia missionem Apostolicam exercentium, Iussu Illustrissimi ac Reverendissimi D. D. Antonii de Stefano Ord. Parit. Min. Coenobium. Episcopi Bendensis Praefecti atque ejusdem Missionis Apostolici visitoris dispositus pro anno Domini 1854.

Iassius. In typographia Buccina Romana. In 8° pag. 137.

Arch. Prop. Fide. Roma. Scritture non riferite. Vol. II.

1638

Pest

1854

Magyarország, nemkülönben Erdély, Horvát és Tótország, a Temesi bánság és Szerbvajdaság helységnévtára. Fasc. I. A-Göröcsöny. [Nomenclator al Ungariei, Ardealului, Croației, Slavoniei, al Banatului și al Voivodinei.]

Pest, 1854. Magyar Mihály. In 8° pag. 144 în șpalte duble.

Cuprinde dicționarul localităților din Ungaria, Ardeal, Croația și Slovacia, Banatul timișan și Voivodina sârbească dela litera A până la Görcsöny. (Restul n'a apărut.)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

(1854)

Timișoara

1639

Handbuch der Wojwodschaft Serbien und des Temeser Banats sammt der Militärgränze für das Jahr 1854.

Temeswar. Aus der kais. kön. Filial-Staatsdruckerei. In 8° pag. v și 397.

Cartea formează un schematism al tuturor oficiilor din Banat, cu numele tuturor funcționarilor, preoților, dascălilor și moașelor din toate comunele, dând și un indice topografic al comunelor. (p. 329—337)

Are o ediție întregită din 1855, tot acolo, pag. 544. (Muz. Ard. Cluj 102974.)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1854

Pest

1640

Az orosz-török háboru történeti jegyzetekkel... Szerkeszti FÉNYES Elek. Vol. I—II. Ed. II. [Războiul ruso-turc cu note istorice.]

Pest, 1854. Landerer és Heckenastnál. In 8° pag. 287 și 288. Cu multe hărți și planuri.

Din cuprins: Vol. I. Rușii ocupă Modova și Țara-Românească drept zălog 2. Iulie 1853. (p. 19—20) Incep inimițiile la Isaceea 29 Oct. 1853. (p. 28—30) Lupta dela Cetatea: 6 Ian. 1854 (p. 51—54) Rușii atacă și trec Dunărea: 22 Martie 1854 (p. 138—1146) Contractul încheiat între Austria și Turcia în privința ocupării Principatelor: 14 Iunie 1854. (p. 206—209) Rușii ies de bunăvoie din Oltenia 16 Aprilie 1854. (p. 215—216) Ciocnirea dela Caracal: 28 Mai 1854. (p. 216—220) Asediul Silistrei: 15 Mai 1854. (p. 226—235) Luptele sângeroase dela Giurgiu: 4—7 Iulie 1854. (p. 280—283)

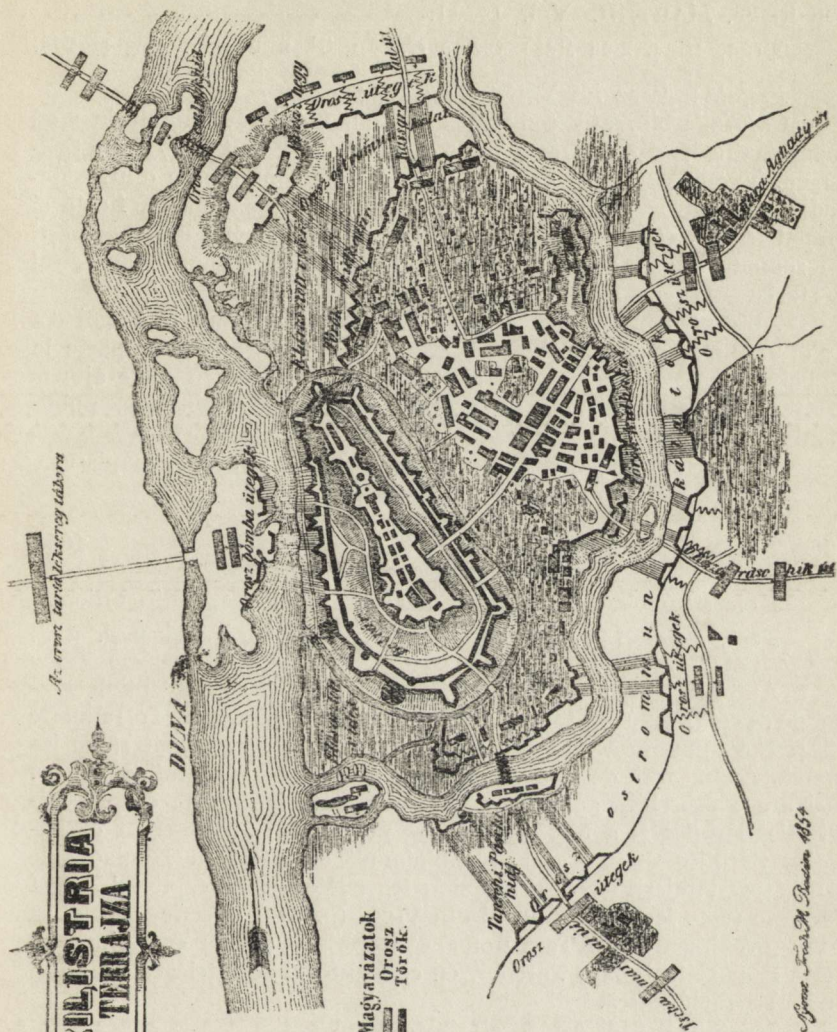
Vol. II. Principele Gorciacoff este bătut de două ori la Frătești: 21—23 Iulie 1854. (p. 3—4) Rușii pleacă din București și din Țara-Românească: 4 Aug. 1854. (p. 4—10) Rușii fug nu numai din Țara-Românească ci și din Moldova: 2 Aug. 1854. (p. 810—11) Evenimente în Țara-Românească: Aug. 1854. (p. 80—89) Delta Dunării (p. 98—103) Austria ocupă Țara-Românească cu armele: 20 Aug. 1854. (p. 132—142)

Ilustrațiuni, în vol. I: Lupta dela Oltenița. (p. 29) Harta Vidinului și a Calafatului. (p. 53) Planul Silistrei. (p. 233) Litografii de format 20×24 Cm. Executate de Troch M. Buda, 1854.

Muz. Ard. Cluj 32192 și alte exemplare.

SZILISTRIA **TERRAZA**

Jegy Magyarazatok
Orosz
Török

Officer Friedrich M. Bismarck 1854

1854

P r a h a

1641

Pflanzer und Soldat. Bilder und Gestalten aus dem Banate.
Von R. W. MARTINI. Vol. I—II.

Prag, 1854. Von Rath. Gerzabeť. In 8° mic pag. 203 și 175.

Prefața: Graz im Vorfrühling 1854.

Cuprinde biografia romantică a străbunului său (numit în mod anagramatic Martin Initram) venit ca ofițer în Banat la 175* din Germania. Evenimentele se desfășoară în regiunile muntoase dintre Mehadia și Orșova; multe episoade românești, cu expunerea fidelă și simpatică a vieții și caracterului Românilor. Personagiile românești ale romanului sunt: ofițerul Jeftimie Berzescu, Elena, Trandafirul și Marko= Urs de Margine.

Autorul Karl Wilhelm Martini, născut la 1821 în Lugoj (ca fiu al unui medic de acolo) după studiile sale academice ia parte la războiul pentru independență al Ungurilor din 1848/9 unde ajunge căpitan și apoi trăește ca profesor și ziarist în străinătate, publicând și alte cărți.

Mus. Nat. Budapest. P. o. germ. 534 s și alte exemplare.

1854

P e s t

1642

Keleti képek. Irta URHÁZY György. [Peisage din Orient.]
Pest, MDCCCLIV. Emich Gusztáv. In 8° foi 4 și pag. 214.

Autorul, ziarist din Cluj, a fost trimis ca corespondent de război de „Pesti Napló” în tabăra Turcilor, unde a plecat în 11 Ianuarie 1854. N’a ajuns însă mai departe de Vidin și a fost nevoit să se întoarcă. Având însă destulă vreme de a face studii etnografice, pentru cari are o deosebită aplicare, ne dă amănunte însemnate despre obiceiurile Sârbilor și a fost unul dintre primii cari au observat că baladele Sârbilor despre „Iancu Sibirianu” se referă la Huniadi, ale cărui fapte vitejești trăesc și astăzi în legendele lor. In capitolul XXVI vorbește și de locuitorii români din Vidin (p. 157) și scrie ici-colea și despre evenimentele din Țara-Românească pe baza știrilor cari ajungeau peste Dunăre în tabăra Turcilor, cu cari autorul se înțelegea de altfel în limba românească.

Muz. Ard. Cluj 31.230 și alte exemplare.

1854

P e s t

1643

Die Türken, eine Krieger-Nation, wie sie entstanden, ein großes Reich in drei Welttheilen durch Gewalt der Waffen gegründet und bis auf unsere Zeit tapfer behauptet haben, nebst Beschreibung ihrer Länder und Erzählung jetziger Kriegsthaten von Dr. Johann Christian SEIZ.

Pešť, 1854. Verlag von Gustav Sedenast. In 8° pag. VIII și 335.

Din cuprins: Der Krieg von 1853. Kalafat. Gefecht bei Oltenitza. (p. 170—171) Das Jahr 1854. Die Walachei. Bukarest. Braila. Galatz. Giurgewo. Krajowa. (p. 188—193) Das Gefecht bei Cetate. (p. 195) Die Russen gehen über die Donau. Die Dobrudscha. Der Donauübergang. (p. 244—248) Vorgänge in der Dobrudscha. (p. 275) Die Belagerung von Silistria. Bravour nach alttürkischer Art. Eine Lüge über Paskewitsch. Die Russen ziehen von Silistria ab. (p. 285—295) Die deutschen Interessen an der unteren Donau. Was will Oesterreich? (p. 316—320) Die Türken erzwingen den Donauübergang von Rustschuk nach Giurgewo. (p. 324—326)

Muz. Ard. Cluj 166988 și alte exemplare.

1644

Pest

1854

A Korán. A törökök politikai, társalmi s vallásos törvénykönyvük ... Kiadja SZOKOLAY István. [Viața publică, obiceiurile și legile turcești cu Coranul.]

Pest, 1854. Emich Gusztáv biz. (Ny. Lukács L. és Társnál.) In 8° mic foi 2 și pag. 584.

Cuprinde descrierea imperiului și a poporului otoman, împreună cu țările române (p. 1—74) și traducerea Coranului (74—584) lucrare unică în literatura ungară.

Anexat: Harta imperiului otoman cu Muntenia, Moldova și Basarabia, în litografie. Sc. Vidéky, typ. Frey. Pest, 1854.

Are și o ediție de titlu din anul 1856.

Muz. Ard. Cluj 43210 și alte exemplare.

1645

Pest

1854

A magyar nemzet története. JÓKAI Mórtól. [Istoria națiunii ungare.]

Pesten, 1854. (Nyom. Landerer és Heckenastnál.) In 8° foi 2 și pag. 352.

Din cuprins: Ioan Hunyadi. (p. 207) Vlad—Vodă. (p. 281—284) Legende despre originea popoarelor. (p. 271)

Marele romancier avea de gând să dea o istorie romantică a Ungurilor, dar lucrarea a reușit foarte slab.

Muz. Ard. Cluj 75237 și alte exemplare.

1646

Pest

1854

A Török Birodalom leirása... kidolgozta FÉNYES Elek. [Descrierea imperiului otoman.]

Pest, 1854. (Nyom. Landerer és Heckenastnál.) In 8° pag. IV și 476.

Din cuprins: Românii. (p. 234—237) Principatele Dunărene: Moldova și Țara-Românească. (p. 314—319) Moldova. (p. 319—328) Țara-Românească. (p. 328—329)

Muz. Ard. Cluj 51798 și alte exemplare.

1854

Pest

1647

Kriegs-Atlas für Zeitungsleser. Ein Rundgemälde des nördlichen und südlichen Kriegsschauplatzes mit sechs kolorirten Karten.

Pesth, 1854. Hartleben's Verlag. In 8° mare.

Din cuprins: I. hartă: Die Moldau und Wallachei nebst der Dobrudschau.

Are și o ediție ungară cu titlul: Hirlap-szótár.

Bibl. Univ. Cluj 141818 și alte exemplare.

1854

Pest

1648

Die Heilquellen und Bäder Ungarns, Siebenbürgens, Croatiens sammt Slavoniens, der serbischen Wojwodschaft, des Temescher Banats und der Militärgrenzländer in medizinisch — statistischer Hinsicht bearbeitet. Von Daniel LÉNGYEL von Przemyśl.

Pest, 1854. Gedruckt bei L. Lukács. In 8° pag. XXIV și 336.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1854

Wien

1649

Török-orosz harcz európai és ázsiai színhelyeinek részletes leirása, történeti bevezetéssel s az egész harcztert ábrázoló térképpel. [Descrierea specificată a locurilor de luptă a războiului turco-rus din Europa și Asia cu o introducere istorică și hărți.]

Bécsben, 1854. Wallishauser J. B. sajátja. In 8° pag. 37.

Bibl. Univ. Cluj 53630 și alte exemplare.

1854

Pest

1650

Der russisch-türkische Streit, und der Widerstand Europa's gegen die russische Politik. Eine aus den neuesten und besten Quellen geschöpfte Darstellung der Ereignisse, welche allmählig zum bewaffneten Einschreiten und dann zum Kriege der Westmächte gegen Russland geführt. Nebst der vollständigen geheimen Correspondenz und andern auf die orientalische Frage Bezug habenden wichtigen Aktenstücke.

Pest und Wien, 1854. C. A. Hartleben. In 8° pag. 3 și 144.

Muz. Ard. Cluj 45685 și alte exemplare.

1651

P o z n a ń

1854

Jenerał Bem w Siedmiogrodzie i Węgrzech r. 1848 i 1849.
Z krajobrazem Siedmiogrodu i wizerunkiem Bema wedle podań
Jenerała CZETZA szefa sztabu armii siedmiogrodzkiej, ułożył L. S.
Poznań, 1854. Nakładem N. Kamieńskiego i spółki. In 8° p. 173.

Cuprinde o traducere în extras a memoriilor generalului Ioan
Czetz din 1850 de sub No. 1570.

Are și o ediție din 1862, tot acolo, pag. 129.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1652

B r a u n s c h w e i g

1854

Beiträge zur Geschichte des Hexenglaubens und des Hexenprozesses
in Siebenbürgen. Von Friedrich MÜLLER Gymnasiallehrer in Schäßburg.
Braunschweig, 1854. (Druck von W. Brehm.) In 8° pag. 77.

Din cuprins: Hexen bei den Wallachen. (p. 52)

Muz. Ard. Cluj 44100 și alte exemplare.

1653

P e s t

1854

Der russisch-türkische Krieg und der Kriegsschauplatz in
politischer, örtlicher und militärischer Beziehung. Mit 5 Illustrationen.

Pesth und Wien, 1854. C. A. Hartleben. In 8° mare pag. 136.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1654

C l u j

1854

Erdély nevezetesebb családai. Irta KÖVÁRI László. [Familiiile din Ardeal mai de frunte.]

Kolozsvártt, 1854. Barráné és Stein bizománya. (Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel.) In 8° foi 2 și pag. 279.

Prima monografie genealogică în limba ungară a familiilor ungare ardeleni, în ordine alfabetică, cu spițe și tabele genealogice și date istorice, scoase din cărți și chiar acte inedite și multe steme în xilografie. Cuprinzând — firește — și familiile de origine română ori înrudite cu familii ungare, cartea e de mare folos și pentru monografiștii români.

Muz. Ard. Cluj 75367 și alte exemplare.

1855

S i b i u

1655/7

Cartea Visurilor si al Somnului spre petrecere pentru Romani.

Sibiu, 1855. Tipografia George Closius.

Autorul broşurii este Ioan Traugott SCHUSTER din Mediaş. *Trausch* vol. III p. 275.

1855

S i b i u

1658

Zur Frage über den Ursprung der Romanen und ihrer Sprache
Ehlfestgabe für Gönner und Freunde von Johann Carl SCHULLER
Hermannstadt, 1855. Druck von Theodor Steinhausen. In 8° pag. 20

Cuprinsul: Cercetările istorice nu au reuşit să deslege încă enigma originii Românilor. Autorul va prezenta o sistematizare succintă a diferitelor explicări încercate până atunci. — Atât numele Rumân cât şi cel de Valah nu duc la Romani. — Limba este formată mai ales din elemente latine, slave, greceşti şi vechi germane. — Sunt ortodocşi şi greco-catolici. E convins de continuitatea lor în Transilvania. Moravurile şi tradiţiile lor sunt romane cu împrumuturi streine. — Limba în majoritatea ei este compusă din cuvinte latine şi slave, unii o consideră identică cu latina vulgară, alţii ca o lingua rustica rezultată din influenţa celei latine în provinciile imperiului roman. — Alţii o consideră slavă. — Fără îndoială că mulţi din coloniştii romani au rămas în Dacia. Părerea cea mai acceptabilă este că Romanii sunt urmaşii Romanilor colonizaţi, ai Dacilor romanizaţi şi a altor neamuri asimilate. — Preponderenţa elementului slav trebuie explicată prin contactul secular politic, social şi religios; unii autori cred însă că baza este slavă. Alţii că Românii sunt urmaşii Dacilor, aşa s'ar explica unele elemente constitutive ale limbii, cari nu pot fi lămurite nici prin latină, nici prin slavă. — Se analizează ideile lui P. I. Schaffarik. — Autorul expune, nu critică opinii, e de părere să se studieze şi albaneza. — In 35 note foarte bogate se dau indicaţii bibliografice critice întregitoare acestui studiu etnografic-istoric, folositor chiar şi astăzi.

B. Acad. Rom. Bucureşti. II. 123232 şi alte exemplare.

1855

B r a ş o v

1659

Denkschrift der Kronstädter Handels- und Gewerbe-Kammer über die Führung einer Eisenbahn von Kronstadt in die Walachei bis an die Donau. Von Franz A. VOSZ.

Kronstadt, 1855. Bei Johann Gött. In 8° pag. 106 şi o tabelă.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1660

Bratislava

1855

Békés-Csanád, Csongrád és Honti vármegyék leírása. Irta ifj. PALUGYAI Imre, cs. kir. tanácsos. [Descrierea comitatelor Békés-Csanád, Csongrád și Hont.]

Pest, 1855. Heckenast Gusztáv sajátja. (Posony, Schreiber Alajos betűivel.) In 8° pag. XII și 288. Cu 3 hărți (Magyarország történeti, földirati s állami legujabb leírása. Vol. IV.)

Prefața: Posony, Péter és Pál szent Apostolok ünnepén 1855.

Din cuprins: Date etnografice despre Românii din comitatele Békés și Csanád.

Muz. Ard. Cluj 58893 și alte exemplare.

1661

Pest

1855

Az austriai birodalom statistikája különös tekintettel Magyarországra. Irta Dr. KAUTZ Gyula. [Statistica imperiului Austriei cu privire specială la Ungaria.]

Pesten, 1855. (Emich Gusztáv.) In 8° foi 2 și pag. 440.

Prefața: Nagy-Váradon. Julius hóban, 1854.

Din cuprins: Seminția românească orientală. (p. 78—79) Limba română (valahă—p. 95—96) cu o referire la studiul lui Cattaneo: Sulla lingua valacca. (Alcuni scritti tomo I) Milano, 1848.

Muz. Ard. Cluj 130821 și alte exemplare.

1662

Pest

1855

Véres könyv. Csataképek a jelenkori háboruból. Irta JÓKAI Mór. Vol. I—III. [Carte sângeroasă. Descrieri războinice din războiul de față.]

Pesten, 1855. Heckenast Gusztáv. In 8° mic.

Din cuprins: Vol. III. A bojár leány=Fata de boer.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1663

Pest

1855

Historisch-topographisch-statistische Beiträge zur Kenntniss des heutigen Ungarns. Erstes Heft. Grösse und Grundkräfte des heutigen Ungarns. Mit einer Landkarte Von Michael HAHN.

Pest, 1855. Gedr. bei Landerer u. Heckenast. In 8° pag. 41.

Muz. Ard. Cluj 153831 și alte exemplare.

1855

Pest

1664

Magyarország, a Szerbvajdaság s Temesi Bánság mezőgazdasági statisticája. ...irta GALGÓCZY Károly. [Statistică agricolă a Ungariei, a Voivodinei și al Banatului.]

Pesten, 1855. Emich Gusztáv. In 8° mare pag. VI și 430.

Cuprinde o statistică agricolă a Banatului, făcută pe date oficiale; lucrare de mare valoare.

Muz. Ard. Cluj 44085 și alte exemplare.

1855

Oradea

1665

Román nyelvtan. Magyar ajku hivatalnokok számára, könnyen oktató rendszerrel akként alkalmazva: hogy a tanuló-íjnak is használható kézikönyvül szolgálhasson. Irtá PASCUTI Dénés, Nagyvárad megyebeli keleti sz. kath. román áldozár, és a nagyvárad cs. k. felgymnasiumban a román nyelv és irodalom hely. tanára. [Gramatică română pentru funcționari de limba ungară.]

Nagy-Várad, 1855. Tichy Alajos nyomtatása. In 8° pag. XII și 301+1 foaie.

Prefața: Nagyváradon, Nyárhó 1-ső napján 1855.

Cuprinde: Gramatica limbii române.

Muz. Ard. Cluj 45903 și alte exemplare.

1855

Sibiu

1666

Siebenbürgische Rechts-Geschichte. Compendiarisch dargestellt von Friedrich SCHULER von Libloy a. o. Professor.

Hermannstadt, 1855. Bei Georg v. Closius. In 8° pag. II foi 4 și 461.

Prefața: Hermannstadt im November 1855.

Din cuprins: § 82. Die Reception der vier Religionen. Die griechisch-katholische Union. (p. 389—385) § 83. Tolerirte Nationen und Religionen: Walachen und das griechisch-orientalische Glaubensbekenntniss. (p. 385—388) § 99. Die Pflichten der Unterthanen.¹ (p. 453—459) § 100. Die Rechte der Unterthanen. (p. 459—461)

Cartea formează întâiul compendiu al Dreptului ardelean, cu foarte multe citațiuni de izvoare și piese justificative.

Ediția II adăogită, din 1867—68 în 3 volume.

Bibl. Univ. Cluj 55363 și alte exemplare.

¹ Capitolul începe cu această notă: *Vorerinnerung*. In der Unterthanschaft finden wir am zahlreichsten die *walachische* Nationalität vertreten.

1667

P e s t

1855

Theses ex universa jurisprudentia et scientiis politicis, quas in C. R. Scientiarum Universitate Pestiensis superatis rigorosis examinibus pro consequendo gradu Doctoris juris universi nutu et auctoritate Inclytae facultatis juridicae publicae eruditorum disquisitioni submittit Demetrius HATZEGAN. Disputabitur die....-a mensis Junii.

Pestini, 1855. Typis J. Beimel et Basilii Kozma. In 8° pag. 8.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1668

L e i p z i g

1855

Esquisses de la vie populaire en Hongrie d'après l'ouvrage de M. le Baron Gabriel de PRONAY (Chambellan imp. roy. Chevalier de l'Ordre de St. Jean etc.) par F. A. Schwiedland Professeur de langue française a Pesth. Avec une introduction de M. Xavier Marmier.

Pesth, 1855. Hermann Geibel, libraire-éditeur. (Leipzig, Typographie Giesecke et Devrient.) In 2° mare pag. VIII și 136.

Prefața: Pesth ce 20 août 1855.

Din cuprins: Le roulier valaque. (p. 89—92) Costumes des paysans. (p. 113—116)

Ilustrațiuni: Rouliers valaques. Par Veber. (p. 90) Costumes des paysans Valaques. Par Veber H. (p. 114) In stânga tabloului o pereche română.

Tablouri minunate (de format 20×28.5 cm.) în culori. Ausgeführt im lithogr. Institut von Arnz et Comp. in Düsseldorf.

Cartea a apărut simultan și în limba ungară și germană, cu acelaș text și aceleași ilustrațiuni.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1669

L e i p z i g

1855

Der Krieg im Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855. Eine historisch-kritische Skizze der Feldzüge an der Donau, in Asien und in der Krim, mit einem Blick auf die mögliche Wendung der künftigen Kriegereignisse von Georg KLAPKA. Deutsche Original-Ausgabe. (Gleichzeitig erscheint eine autorisirte französische und eine englische Ausgabe.)

Genf, 1855. Lauffer & Comp. Brüssel, A. Bluff. Paris, Ledoyen. (Druck von C. P. Melzer in Leipzig.) In 8° pag. VI și 153.

Prefața: Am Genfer See im August 1855.

Din cuprins: Erstes Kapitel. Der Feldzug an der Donau. Die Kriegereignisse an der Donau im Frühjahr 1854. Aufhebung der Belagerung von Silistria und Rückzug der Russen aus den Donaufürstenthümern. Die geräumten Provinzen werden von Oesterreich occupirt. (p. 1—23) *Drittes Kapitel. Der Feldzug der Alliirten.* Die alliirte Armee auf dem Kriegschauplatze an der Donau. Die Expedition in die Dobrudscha und die Vorbereitungen zur Krimexpedition. (p. 50—90) *Fünftes Kapitel. Der wahre Krieg gegen Russland.* Polen, Preussen, Oesterreich und die Donauländer. (p. 103—146)

Din edițiile franceze și engleze semnalate pe foaia de titlu, nu a apărut decât prima cu titlul : La guerre d'Orient ... Genève, 1855. In 8° pag. foi 4 și pag. 192.

B. Acad. Rom. București. A. 14610 și alte exemplare.

1855

Cluj

1670

Erdélyi Történelmi Adatok. Szerkeszti és kiadja Gróf MIKÓ Imre. Vol. I—IV. [Date istorice ardelene.]

Kolozsvártt, MDCCCLV—MDCCCLXII. Nyomatott az ev. ref. főtanoda betüivel. In 8° lex. pag. XXXI și 368, 400, 357 și 372. (Ultimul volum redactat de SZABÓ Károly.)

Prefata: Kolozsvártt, december 11. 1855.

Cuprinde o serie mare de cronici ungurești, articole dietale și scrisori (până la 1660) cu foarte multe amănunte privitoare la istoria Românilor și la legăturile lor cu principii Ardealului.

B. Acad. Rom. București 2699 a și alte exemplare.

1855

Paris

1671

Mémoire sur l'empire d'Autriche dans la question d'Orient par J. C. BRATIANU.

Paris, 1855. (Imprimerie J. Voisvenel.) In 4° pag. 48.

Cuprinsul descrie situația politică din Austria. Cere respectarea drepturilor de naționalitate, libertate pentru toate națiunile de sub stăpânirea ei. Deasemenea să susțină aceleași drepturi pentru națiunile din imperiul turcesc și atunci Austria va avea popoare cu care să lupte contra Rușilor.

B. Acad. Rom. București. II. 86392 și alte exemplare.

1855

Cluj

1672

Erdély nagyfejedelemség... névtára magyar, német és román nyelven / Alphabetisches Namens Verzeichniss aller Ortschaften des Grossfürstenthums Siebenbürgen in ungarischer, deut-

scher und romanischer Sprache... zusammengesetzt von Josef v. POSCH, k. k. Kreis-Commissair.

Kolozsvártt / Klausenburg, 1855. Nyomatott a róm. kath. lyc. betüivel. În 8° pag. 74.

Cuprinde datele statistice ale celor zece cercuri (Kreise) politice și judiciare în cari Ardealul a fost împărțit de guvernul austriac din epoca absolutismului, cu o populație totală de 2,074,202 suflete (p. 1—12) și numele comunelor în trei limbi, între ele numiri toponimice românești interesante.

Muz. Ard. Cluj 83590 și alte exemplare.

1673

Sibiu

1856

Zwei botanische Excursionen von Friedrich FRONIUS. I. Von Hermannstadt auf die Frumoașe. II. Von Kronstadt auf den Butschetjch.

Hermannstadt, 1856. Bei Georg v. Closius. În 8° pag. 18. (Aus den Verhandlungen und Mittheilungen des siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften 1853, No. 12.)

Din cuprins: Mănăstirea „Skit la Jalomicza” cu piscurile depe frontiera Țării-Românești și iezorul Zibinjäser.¹ (p. 7—8) Multe amănunte despre raporturile locuitorilor cu Românii.

Muz. Ard. Cluj 68663 și alte exemplare.

¹ Jäserer heißen walachisch die kleinen Gebirgsseen, die im Deutschen unter dem Namen Meeresaugen bekannt sind.

1674

Sibiu

1856

Flora Transsilvaniae. Excursoria auctore Michaelis FUSS etc. Cibinii, 1856. Typis haeredum Georgii de Closius. În 8° mic pag. v și 864.

Prefața: În Villa S. Gerardi (Giresau) Pridie Calendas Ian. 1856.

Cuprinde descrierea sistematică a 3497 de plante ardelene. Dar opera monumentală (tipărită cu ajutorul episcopului-botanist Ludovic Haynald și al Societății de științe naturale din Sibiu) are scăderea că nu dă decât numirea lor latină.

Mus. Nat. Budapest. Phyt. 237 și alte exemplare.

1675

Timișoara

1856

Versuri la înființarea școlii romane din Ces. Reg. Cameralu opidiu Denta 12-a Martiu anul 1855, compusă: de nou denumitul Climentu DINNA. Invâtiătoru Romanu.

Timișoara, 1856. Cu literile lui M. Hazai și a fiului Guilomu. În 8° pag. 24.

Cuprinde două versuri : Cătră publicumu Dentanu, de Carolina Bona Invâțiece romană (p. 3—23) și Imitare Scolare de W. C. 1854, Denta, 6. Martiu 1855. Climentu Dinna Invâtietoriu Romanu.

Amândoi autorii felicită pe „Francisc Josif Împêratu și Pré Naltulu Cultus Ministeriulu” cari le-au permis înființarea școalei.

Mus. Nat. Budapest. P. o. rel. 175 r.

1856

Blaj

1676

Convențiune între Sant'a Sa Papa Piu IX. si Majestatea Sa Cesarea-Regia Apostolica Franciscu Iosefu I Împaratulu Austriæ.

Blasiu, 1856. Cu tipariulu Seminariului. In 4° pag. 22.

Cuprinde pe două coloane — pe cea din dreapta textul românesc, iar pe cea din stânga cel latinesc — „Concordatu” constând din 36 de articole prin care se înființează un „ordine adeveritu si satoritu alu lucrurilor si referentieloru beserecei catolice in Imperiulu Nostru...”

B. Acad. Rom. București 2938.

(1856)

Sibiu

1677

Instruitiune pentru satenii, cari se coprinde cu prasirea de cai, privitoare la traptarea, ingrigirea si paza epeloru de prasila si a mansiloru, precum si la intocmirea grasdiurilor menite pentru aceste.

S. 1. et a. Gedruckt bei Theodor Steinhaussen. In 2° foi 9. (Cu litere latine.)

Ordonanță oficială tipărită pe trei șpalte ungurește, nemțește și românește supt No. 5780/1856.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1856

Sibiu

1678

Statistik des Großfürstenthums Siebenbürgen von J. SÖLLNER, weiland Dr. der Rechte und politischen Wissenschaften, Rittmeister-Auditor. Hermannstadt, 1856. Theodor Steinhaussen. In 8° pag. VII și 408.

Prefața : Hermannstadt im März 1856.

Din cuprins : Weiderecht der Walachen. (p. 63) Bela IV. gibt Landstriche in der heutigen Walachei den Johannitern. (p. 73) Karol Roberts Kriegszug in die Walachei. 1330. (p. 75) Kaiser Sigmund und Johann Hunyad. Drakula. Unterwerfung der Waiwoden der Moldau und Walachei. (p. 81) 1460. Drakul und die Türken fallen in Sieben-

bürgen ein. (p. 83) Sigmund Báthori. Der Waiwode Michael. Moises Székely. Der Waivode Radul. (p. 102—4) Die Zahl der Walachen mehrt sich theils durch Einwanderungen, theils durch Besetzung der leeren Plätze. (p. 122) Bau der Strasse durch den Rothenthurm-Passes in die Walachei. (p. 135) Hora und Kloska. (p. 142) Der Friede zu Adrianopol (1829) und die Fürstenthümer Walachei und Moldau. (p. 148) Walachischer Name Siebenbürgens: Ardealu. (p. 151) Die walachische Nation. (p. 292—3) Ethnographische Umriss. (p. 405—8) B. Acad. Rom. București 3884 și alte exemplare.

1679

P e s t

1856

Máramaros megye viszonyainak ismertetése. Irta SZÖLLŐSI Balázs. [Descrierea comitatului Maramureș.]

Pesten, 1856. Ny. Beimel J. és Kozma Vazulnál. In 8° foi 2 și pag. 48.

Cuprinde descrierea stărilor din Maramureș cu propuneri pentru îmbunătățirea agronomiei, industriei, a comerțului și a băilor. De observat e că populația ținutului de 180,029 locuște pe un teritoriu vast de 1,417.981 pogoane.

Anexat harta Maramureșului în litografie colorată, de: Trach M. Budán, 1856.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1680

P e s t

1856

A magyar nép adomái. Összegyűjté JÓKAI Mór. [Anecdotele poporului ungar.]

Pest, 1856. (Landerer és Heckenastnál.) In 16° pag. VIII și 272.

Din cuprins: Anecdote românești (p. 196—198) despre: Românul cu melcii, Românul în drum spre Ciucea și Românul la judecată.

In ediția a III din 1872 mai aflăm alte trei anecdote: una-i cuțitul și alta coasa; ce-i în mână, nu-i minciună; Rudenia proastă. (p. 193—196) Ele se află și în ediția dela 1884.

Muz. Ard. Cluj 75215 și alte exemplare.

1681

P e s t

1856

A magyar egyház története. Irta CHERRIER Miklós I. posonyi kanonok stb. [Istoria Bisericii ungare.]

Pesten, 1856. Heckenast Gusztáv. In 8° pag. VIII și 592.

Prefața: Posony májushó 15-én 1856.

Din cuprins: 14 § Episcopia și capitlul de Milcov. (p. 207—208) 30 § Episcopia și capitlul de Făgăraș-Alba-Iulia. (p. 401—402) 32 § Episcopia și capitlul greco catolic din Oradea. (p. 404—405)

Muz. Ard. Cluj 86098 și alte exemplare.

1856

Paris

1682

L'Autriche, la Turquie et les Moldo-Valaques par M. D. B. Paris, 1856. Imprimerie Bailly, Divry et Co. In 8° pag. 156.

Cuprinsul: Raporturile dintre cele două principate de o parte, și Austria și Turcia de altă parte, în diferite epoci, din care reies drepturile de suveranitate ale principatelor.

Există exemplare pe care ca autor e numit B*** în loc de inițialele lui Bolintineanu.

B. Acad. Rom. București. II. 103537 și alte exemplare.

1856

Pest

1683

KEMÉNY János erdélyi fejedelem önéletirása. Kiadta Szalay József. [Autobiografia principelui Ardealului Ioan Kemény.] Pest, 1856. Heckenast Gusztáv. In 8° pag. VIII și 543. (Magyar Történelmi Emlékek vol. I.)

Prefața: Budán, 1856 junius 9-én.

Această operă e una din cele mai importante memorii ale literaturii ungare din Ardeal, scrisă de autorul (născ. în 1607) la sfârșitul anului 1658, când a scăpat din robia Tătarilor din Crimeea.

Din cuprins: 1595. Vitejia lui Mihaiu-Vodă. (p. 20—21) Mihaiu-Vodă la înmormântarea principelui Andrei Báthory, cu zicătoarea: Hei săracul popă! ¹ (p. 22) 1611—12. Principele Gavril Báthory și Radu Șerban. (p. 30—31) Marcu-Vodă pribeag la Csucs. (p. 35) 1623. Oastea română și moldoveană supt Mihul Spătar în armata principelui Gavril Bethlen sub Hodolin în Moravia. (p. 53) Petru Béli în Țara-Românească și prinderea lui Nicola Vistier. (p. 112—3) 1628. Ioan Kemény în București. (p. 134) 1631. Ioan-Vodă Movilă și Gavrilăș în Ardeal. (p. 212—5) 1634. Tratatul lui Matei Vodă Basarab cu Ardealul. (p. 272) 1637—38. Vasile Lupu contra lui Matei Basarab și Ardealul contra lui Lupu: Ioan Kemény, Mihail Toldalagi și George Kapronczai. (p. 289—295) 1643. Logodna fetei lui Vasile Lupu. (p. 297—8) 1653. Moartea căpitanului Martin Nemes în Moldova. (p. 385) Nunta fetei lui Vasile Lupu cu prințul Ioan Radziwill și solia ardeleană sub conducerea lui Ioan Kemény. (p. 418 și 422—6) 1648. Solia logofătului Ștefan Girgicze în Ardeal, viclenia lui Vasile Lupu-Vodă. (p. 470—2) Solia lui Ioan Kemény și a lui Francisc Bethlen la Lupu-Vodă. (p. 475—480) 1648. Tratatativele lui Ștefan Gheorghită cu principele George Rákóczi cu scopul ca fiul său Sigismund să ia de nevastă pe fiica mai mică a lui Lupu-Vodă, pe care apoi el a fost silit să o dea lui Timuș (fiul hatmanului căzăcesc) cu toate că tratase și cu solii ardeleni în Iași: Ioan Boros, de origină română și alți doi. (p. 481—6) 1648. Noul tratat de vecinătate al lui Matei Basarab-Vodă cu Ardealul. (p. 497)

B. Acad. Rom. București 2673 și alte exemplare.

¹ Kemény a fost primul care ne-a însemnat această zicătoare repetată mai târziu și de Wolfgang Bethlen.

1684

Oradea

1856

Cununa din flori de merite pe solennitatea instalatiunei pre-luminatului si presantitului domnu Joanne Alexi episcopului diecesei armenopolitane Gr. cat. — Celebrate in Armenopole in 26 aug. V. 1856. — Impletita de Petru BRĂNU protopopulu onorariu si paroculu craiu-darotului Gr. cat.

Urbe Mare, cu literele lui Aloysiu Tichy. In 8° pag. 8.

Bibl. Univ. Budapest. Üdvözlő versek No. 51. — B. Acad. Rom. București. A. 21016.

1685

Timișoara

1856

Dedicățiune la instalățiunea Illuștritatei Sale DD. Th. Dr. Alesandru Dobra ânteulu episcopu romanu in Lugoșu alesu de Majestatea Sa Franciscu Iosifu I^{ulă} tēnută in Lugosu (in Banatu) in 21/9 Septembrie 1856 lucrată de unu adevăratu zelosu român. / Widmung zur Installation des Hochwürdigen Herrn Dr. Alexander Dobra, Bischof zu Lugos.

Timisora, 1856. Cu tipulă lui M. Hazay și a fiului Guilom. In 8° pag. 15.

Autorul e Moise BOTA. Numele lui e scris în versurile ultime cu litere mari.

Bibl. Univ. Cluj 196660.

1686

Pest

1856

Világkrónika... Irta BÉRCZY Károly. [Cronica lumii.] Pesten, 1856. (Nyom. Landerer és Heckenastnál.) In 8° pag. 80.

Prefața: Pest, nov. 10. 1856.

Din cuprins: Tendințele pacifice ale Austriei referitor la principatele dunărene Moldova și Țara-Românească. (p. 17) Condițiile tratatului de pace din Paris din 30 Martie 1856 referitoare la Moldova și Țara-Românească. (p. 30—33)

Muz. Ard. Cluj 45000 și alte exemplare.

1687

București

1856

Proscrisul de la Sevastopolu. Tradusu după M. JÓKAI de A. U. Bucuresc, 1856. Tipografia Națională a lui Josef Romanov et Comp. In 8-vo. (Cu caractere latine, textul cu cirilice.)

Cuprinde o povestire istorico-literară din trecutul Rusiei care interesa lumea cu prilejul războiului din Crimeea.

B. Acad. Rom. București. I. III203.

1856

Oradea

1688

Salutatio, qua Illustrissimum, ac Reverendissimum Dominum Joannem Alexi, divina providentia, atque S. Ap. S. gratia Szamos-Ujváriensem Episcopum, ipsa festivae Suae praesuleae inaugurationis celebritate humillime veneratur : Georgius CRETIV, parochus G. C. Gyiresiensis.

M. Varadini, 1856. Typis Aloysii Tichy. In 4° foi 4.

Dedicația în proză și poezie.

Bibl. Univ. Budapest. Üdvözlő versek No. 829.

1856

Pest

1689

A testvérhaza történetkincsei. Közli VEREBY Soma. Fasc. I—III. [Comorile istorice ale celor două țări înfrățite.]

Pesten, 1856—1857. Beimel J. és Kozma Vazulnál. In 4-to.

Din cuprins : Țara-Românească și Moldova. (fasc. I. p. 9—10) Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1857

Sibiu

1690

Ueber einige merkwürdige Volkssagen der Rumänen. Sylvestergabe von Johann Carl SCHULLER, k. k. Schulrath etc. Hermannstadt, 1857. Theodor Steinhaussen. In 8° pag. 22.

Cuprinsul : 1. Sonnenmythus. 2. Herkulan. 3. Der überwundene Riese. Primele două în traducere metrică ¹ din colecțiunea de poezii populare ale lui Vasile Alecsandri, ultima în proză cu 39 citate și note.

Ultima bucată : Vermählung des Sonnengottes mit der Blumenkönigin (p. 14—16) din culegere proprie.

B. Acad. Rom. București. S. 3468 și alte exemplare.

¹ Cu observația interesantă : Ich gebe beide in metrischer Uebersetzung, jedoch mit Weglassung des Reimes, dessen Beibehaltung bei Uebertragungen aus dem Rumänischen oft sehr schwierig.

1857

Cluj

1691

Száz történelmi rege. Összegyűjté KÖVÁRY László. [O sută de legende istorice.]

Kolozsvár, 1857. Stein János könyvkereskedése. In 16° pag. XII și 216. (Kövény László kisebb munkái vol. I.)

Prefața : Kolozsvár, jan. 1. 1857.

Din cuprins : Piatra dracului. (p. 95—97) Originea lui Ion Huniade. (p. 157—160) Ileana Kendefi. (p. 195—197)

Mici istorioare despre legende tratate în formă nuvelistică. Muz. Ard. Cluj 139658 și alte exemplare.

1692

Cluj

1857

Történelmi adomák. Összeirta KÖVÁRY László. [Anecdote istorice.]

Kolozsvár, 1857. Stein János könyvkereskedése. In 16° pag. 212. (Kőváry László kisebb munkái vol. II.)

Din cuprins : Regele Matiaș în Moldova. (p. 29—30) Sigismund Báthori și Doctorul Ferencz în Țara-Românească. (p. 43—44) Fișpanul de Hunedoara Ladislau Balogh și cererea lui Golia. (p. 118) Baia de aramă dela Sâdomocoș și descoperitorul ei : Ion Oprea. (p. 129—131) Profesorul Samuil Méhes în oastea franceză la Regensburg în 1809. (p. 199—201)

Altă serie de istorioare în legătură cu Românii a scriitorului ungur, scrise pe baza micilor note de prin cronicarii ardeleni, ori a altor date auzite dela contemporani.

Muz. Ard. Cluj 75890 și alte exemplare.

1693

Buda

1857

Joannes RATIU : Theses ex universa jurisprudentia et scientiis politicis.

Budae, 1857.

E interesant de știut, că doctoratul în teologie îl făcuse (tot cu o teză tipărită) peste nouă ani, în 1868 la Viena. (B. Acad. Rom. București. II. 17027.)

Szinnyei vol. XI pag. 601.

1694

Timișoara

1857

Denkschrift über die banater Bergwerke Dravitz, Moldova, Sasfa, Dognacfa, Bogșan, Reșitza, und ihre Filialen mit Rücksicht auf das Gemeindewesen als Beitrag zur Geschichte dieser Bergwerke von Johann KONSTANTINY.

Temesvár, 1857. Schnellpressendruck von M. Szay und Sohn Wilhelm. In 8° pag. VI și 108 și 1 foaie.

Prefața : Bergstadt Orawitz am Josephs-Tage 19. März 1857.

Cuprinde monografia administrației locale a minelor bănațene : Oravița, Moldova, Sasca.

B. Acad. Rom. București. II. 15847 și alte exemplare.

1857

I a ş i

1695

Salba literară... De V. ALECSANDRI.

Jassi, 1857. Tip. Adolf Bermann. In 8° foi 3 şi pag. 408+2.

Din cuprins: Borsecul cu societatea din timpul băilor: 1. Adunarea Românească. 2. Adunarea Ungurească. 3. Adunarea Arme-nească. (p. 125—136)

B. Acad. Rom. Bucureşti. II. 31762 şi alte exemplare.

1857

B l a j

1696

Geografi'a Ardealului pre scurtu. Lucrata de-pre nemtia de Simeone MIHALI, Profesoriu.

Blasiu, 1857. Cu tip. Sem. diecesanu. In 8° pag. v şi 98.

Din cuprins: Magiarii. (p. 10)

B. Acad. Rom. Bucureşti. I. 84870 şi alte exemplare.

1857

B r a ş o v

1697

Scurtă învăţătură despre puterea vindecătore a băilor de aburū peste totū şi descrierea aşezământului de băi de aburū al fondului şcolelor românesce din Braşovū. De Dr. I. MEYR.

Braşov, 1857. Römer şi Kamner tipograf. In 8° pag. 24. (Cu semicirilice.)

Liceul Honterus. Braşov.

Crăinicianu p. 295.

1857

B r a ş o v

1698

Reguli de scăldatū în băi de abur de un bătrānu scāld.

Braşov, 1857. Tip. Gött. In 16° pag. 11.

Autorul anonim e: Dr. I. MEYR.

Gross No. 1002. Crăinicianu p. 357. (Insuficient.)

1857

P e s t

1699

Kritikai fejtegetések Máramaros megye történetéhez. Előterjesztette WENZEL Gusztáv. [Obiecţiuni critice la istoria comitatului Maramureş.]

Pest, 1857. Emich Gusztáv. In 8° pag. 89. (Extras din Magyar Akademiai Ertesítő.)

Cuprinde multe amănunte documentare despre Românii din Maramureş. Cronicarii moldoveni şi istoricii români. (p. 24—27) Familia Dragfi de origină română. (p. 58—66) Date luate din manuscrisul piaristului Inocenţ Simonchicz din 1803 cu titlul de: Noctium Marmaticarum Vigiliae.

B. Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1700

Sibiu

1857

Handbuch der Landeskunde Siebenbürgens. von E. A. BIELZ. Hermannstadt, 1857. Von S. Filtsch. In 8° pag. VIII și 613.

Din cuprins : Statistische Landeskunde. Bevölkerungsverhältnisse. (p. 139—199) Romänisches Ortsregister. (p. 577—613. Cu cirilice.)
Are multe ediții bine întregite.
Bibl. Univ. Cluj 205616 și alte exemplare.

1701

Timișoara

1857

Disertatiune istorico-critică si literara tractanda despre originea romanilor din Dacia-Trajana de Basiliu MANIU.

Timisiora, 1857. Cu typariul lui M. Hazay și a fiului Guilomu. In 8° foi 2 și pag. XXXVI, 645+VI.

Prefața e scrisă cu litere latine, iar restul cu litere cirilice.

Din cuprins : In ce referinție au statu Românii, cu cele alte popoare compatriote, dela descalicarea Ungurilor (Huni) Sassiloru, Slaviloru etc. pe pământulu daco-romanu. (p. 484) De sunt ei amestecati cu ver una din natiunelle collecuitore. Istoria Româniloru : transilvaneni, banatici, Marmatieni, Bioreni, Milcoveni. (p. 503)

Muz. Ard. Cluj 130880 și alte exemplare.

1702

Pest

1857

Hunyadi János. Történeti regény. Irta REMELLAY Gusztáv. Vol. I—II. [Ioan Hunyadi. Roman istoric.]

Pest, 1857. Müller Emil könyvny. In 8° mic pag. 148 și 222.

Cuprinde biografia romanțată a lui Ioan Huniade (plină de amănunte în legătură cu Românii) scrisă cu prilejul aniversării de patrusute de ani — împliniți în 1456 — dela moartea lui.

Muz. Ard. Cluj 43447 și alte exemplare.

1703

Brașov

1857

Siebenbürgische Sagen, gesammelt und mitgetheilt von Friedrich MÜLLER, Gymnasiallehrer in Schäßburg.

Kronstadt, 1857. Von Johann Wödt. In 8° pag. XVII și 424.

Prefața : Schäßburg am 25. Juni 1857.

Din cuprins : I. *Mythische Sagen*. C. *Walachischer Sagenkreis*. (p. 162—182) 208. Die Schöpfung der Welt. 209. Von der Erde, dem Meer und den Bergen. (Aus Bánffy Hunyad.) 210. Strafe des Ungehorsams. 211. Riesen- oder Judenbauten. 212. Der Retezat. 213. Ismeau oder Hismo. 214. Von den Ismeus. 215. Cichorie. (Aus Schäss-

burg.) 216. Wolkenhascher. (Aus Retjizel.) 217. Wolkenhascher. 218. Vom Teufel Asmoden. 219. Der Teufelsstein. 220. Der betrogene Teufel. (Aus Mühlbach.) 221. Teufelswirtschaft. 222. Vom Teufel bei Bedets. 223. Der steinerne Mann. 224. Der vom Himmel gefallene Stein. 225. Grünender Stecken. (Aus Mühlbach.) 226. Sicherung gegen Hexen. 227. Judas. (Aus Schässburg.) 228. Die Erfindung der Geige. (Aus Bánffy Hunyad.) 229. Der Mann im Monde. 230. Die Erben von Salamonis Weisheit. (Aus Schässburg.) 231. Die Zigeunerkirche. (Aus Reen.) 232. Wie die Zigeuner Feld hatten. (Aus Mühlbach.) II. *Geschichtliche Sagen*. Johannes Hunyadi's Abkunft. (p. 240—244) Kendofi. (p. 251) Der Kronstädter Lederer Johann Weiss wird Fürst der Moldau. (p. 267—268) Abstammung der Woiwoden zu Dobring. (p. 268—270) Die Schätze des Kalugers. (p. 277) Das Falkennest. (p. 299—Walachische mythische Sagen. Wassertaufe. (p. 323) *Ueber die mythischen Sagen in Siebenbürgen*. Walachischer Sagenkreis. (p. 404—411)

Colecțiunea această de legende românești este cu atât mai prețioasă cu cât cele mai multe au fost culese de autor dela țărani, notând la fiecare din ele localitatea precum și izvorul acelor pe cari le-a scos de prin reviste, calendare și diferite cărți.

Are și o ediție adăogită; Hermannstadt, 1885 cu 620 bucăți.

Un specimen al cărții a apărut cu titlul de: *Basme din Transilvania*. Traduse de Elena Ar. Densușianu în Biblioteca „Minervei” No. 165. București, 1914. In 16° pag. 96.

B. Acad. Rom. București. S. 2850 și alte exemplare.

1857

Sibiu

1704

Aus Siebenbürgens Vorzeit und Gegenwart. Mittheilungen zum Besten der Abgebrannten in Bistritz.

Hermannstadt, 1857. Von Theodor Steinhaussen. In 8° pag. 84.

Prefața: Hermannstadt, 17. August 1857. J. C. Schuller.

Din cuprins: Wie Pakâle einen Popen anführte. Wie Pakâle einem Fuhrmann antwortete. Von S. Schiel. (p. 68) Das Lämmchen. Romänische Volksballade. Übersetzt von J. C. Schuller. (p. 81—84)

Are și două ediții de titlu din 1858 și 1859.

Muz. Ard. Cluj 46124 și alte exemplare.

1857

Pest

1705

Magyarország családai. Czimerekkel és nemzedékrendi táblákkal. Irta NAGY Iván. Kiadja Friebeisz István. Vol. I—XII. Pótkötet XIII. [Familiile din Ungaria. Cu steme și spițe genealogice.]

Pest, 1857—1865 și 1868. Nyomatott Beimel J. és Kozma Vazulnál, iar dela vol. X. încolo la Emich Gusztáv.

Prefața: Pesten, 1857 julius 29-kán.

Prima opera sistematică și critică genealogică a familiilor din Ungaria, care cuprinde și descrierea următoarelor familii române ori de origine românească, dovedită sau măcar presupusă prin tradiție :

Vol. I. Aaron de Bisztra. (p. 1) Babb de Kapálnak-Monostori. (p. 77) Vol. II. Boer de Berivoi, Kövesd, Rece, Score : din ținutul Făgărașului. (p. 147—9) Buttyán de Nagy-Somkut. (p. 275) Buttyán de Hovrilla. (p. 276) Vol. III. Dindar de Tindaris. (p. 335—316) Dragoș în Bihor. (p. 382) Vol. V. Herczeg (Panaiot) în Hunedoară. (p. 97) Ivuly de Caransebeș. (p. 270) Vol. VII. Macskási de Tinkova. (p. 216—222) Moldovay de Románvásár. (p. 543) Vol. VIII. Nálaczy de Nálacz. (p. 97—100) Nándra. (p. 101) Nyágoj. (p. 181) Oláh, zece diferite familii. (p. 215—217) Vol. IX. Pap și Papp ; familiile cu acest nume din Ardeal sunt mai toate române. (p. 108—117) Petrán. (p. 275) Petráskó, în Bihor. (p. 276) Petricsor. (p. 276) Vol. X. Sinkai de Șinca. (p. 213) Vol. XI. Theodor de Pestyere. (p. 144) Vol. XIII. Wlád de Szelistye. (p. 364)

Afară de aceste articole, se mai găsesc și multe alte date privitoare la înrudirile familiilor ungare din Ardeal cu familii boierești sau românești ardeleni, trecute și în spițele și tabelele genealogice ale diferitelor familii, ca Béldi, Hunyadi, Jósika, Kendeffi, Majláth, Székely, Szentkereszty și multe altele.

Muz. Ard. Cluj 99410 și alte exemplare.

1706

București

1857

Solemnitatea Deschiderii Divanului Ad-hoc la 29. Septembrie 1857. / L'ouverture Solennelle du Divan Ad-hoc le 29. Septembre.

Bucarest. Etabl. lith. de G. Wonneberg. Lithogr. par Ch. P. de SZATHMÁRI et composé. Tablou (de format 42 × 60 cm.) în negru.

B. Acad. Rom. București. Portrete D XCII. 23.

1707

Pest

1857

SZERÉMI György, II. Lajos és János királyok házi káplánja emlékirata Magyarország romlásáról. 1484—1543. Közli Wenzel Gusztáv. [Memoriul lui G. Sz. capelanul regilor Ludovic II și Ioan despre ruina Ungariei.]

Pest, 1857. (Emich Gusztáv könyvnyomdájában.) In 8° pag. XXXIV și 410. (Monumenta Hungariae Historica. Scriptores vol. I.)

Prefața : Pest, novemb. 1857.

Cuprinde cronica aproape anecdotică a lui Szerémi cu amănunte despre Basarab (Alpinus Bozorad vaida) dela sfârșitul veacului al XV-lea (p. 23) și legăturile regelui Ioan (Zapolia) cu Petru Rareș-Vodă (p. 250) cum și multe note despre Ștefan Mailad voivodul Ardealului. (p. 333—351)

Seria volumelor de „Monumente” ale Academiei Ungare a pornit cu această cronică, dar din păcate, ediția e plină de greșeli și are multe lipsuri. Cfr. expunerea și critica acestora de Szédeczky Lajos și Erdélyi László.

Muz. Ard. Cluj 104946 și alte exemplare.

1857

Pest

1708

VERANCSICS Antal m. kir. helytartó, esztergomi érsek összes munkái. Közli Szalay László. Vol. I—XII. [Opere complete ale locțiitorului arhiepiscop A. V.]

Pest, 1857—1875. Emich Gusztáv könyvnyomdájában. In 8-vo. Ultimul volum are adaose și un Indice la întreaga publicație de 12 volume. (Monumenta Hungariae Historica. Scriptores vol. II—VI, IX—X, XIX—XX, XXV—XXVI et XXXII.)

Prefața: Pest, october 29-én 1857. (Omise celelalte prefețe.)

Cuprinde istoria Ungariei și a țărilor învecinate dela Petru Rareș-Vodă până la Despot-Vodă (vol. I—II) cu amănunte prețioase, iar celelalte volume: corespondența eruditului arhiepiscop, dintre anii 1538 și 1573 cu contemporanii săi.

Opera — bine editată — formează un tezaur de amănunte și pentru istoria Românilor, imposibil de rezumat aci, dar la sfârșitul ultimului volum există un indice al întregii publicații, așa că se poate folosi cu mare ușurință, de oarece volumele au și table de materii bune. Având însă ici-colea și capitole întregi despre Români, le notăm în cele ce urmează:

De situ Transsylvaniae, Moldaviae et Transalpinae. (vol. I p. 119—151) De Valachorum matrimoniis. Apud Valachos aequae nothi ac legitimi succedunt in dominium. Principum Valachorum crudelitas vel impietas potius. (p. 85) Clastrum Karachonkew (Piatra Neamțu) in Moldavia. (p. 93) Epitaphium Aelii fratris Petri Vaivodae Moldavi. (vol. XII p. 17)

Rezumatele scrisorilor interesând și pe Români le vom da în partea III a Bibliografiei noastre.

Muz. Ard. Cluj 104946 și alte exemplare.

1857

Pest

1709

Erdélyi muzeum. Almanach 1857. Szerkesztették SZABÓ Richárd és BALÁZS Sándor. [Muzeul Ardelean. Almanach.]

Pesten, 1857. Gyurian Józsefnél. In 8° pag. 446.

Cuprinsul: Mândră Floare de contele Coloman Lázár. I. Frumoasa Cătălină. (p. 261) II. Vești triste. (p. 271) III. Oastea țărănească. (p. 279) IV. Sluga credincioasă. (p. 281) V. Mândră Floare (p. 286) VI. Poporul recunoscător. (p. 290) VII. Ospăț sângeros. (p. 295) VIII. Liberatorul. (p. 300) IX. Răscoala nemeșească. (p. 303) X. Răzbunarea nebunului. (p. 307) XI. Judecata lui Dumnezeu. (p. 313—322)

Muz. Ard. Cluj 105645 și alte exemplare.

1710

Darmstadt

1857

Ungarn und Siebenbürgen in malerischen Original-Ansichten... Nach der Natur aufgenommen von Ludwig ROHBOCK... Mit historisch-topographischem Text von Johann HUNFALVY. Vol. I—III.

Darmstadt, 1857—1864. Druck und Verlag von Gustav Georg Lange. In 4° mare.

Din cuprins: Die Walachen. (Vol. II p. 394—395) Kronstadt: Die Walachische Kirche. (Vol. III p. 113) Skit la Jalomitza. (p. 129—130)

Ilustrație: Walachische Kirche in Kronstadt. (Vol. III p. 110. Gravură în oțel.)

Cfr. ediția ungară cu titlul de: „Magyarország és Erdély” din 1864 sub No. 1932.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1711

București

(1857)

Commission internationale de la reorganisation des Principautés Danubiennes.

Bucarest. Établ. lithogr. de G. Wonneberg. Photographie et Lithographie par Ch. P. de SZATHMÁRI. Tablou (de format 35 × 49) în negru.

Reprezentări: Lytton Bulwer, de Katte, Safvet Effendi, Basily, Chevalier Benzi, Baron de Richthoffen, Baron Talleyrand-Perigord și Chevalier de Lehman-Palmrode.

Iarcu p. 79. (Foarte greșit descris.)

B. Acad. Rom. București. Portrete C. LXXIII. 20.

1712

Leipzig

1858

Waterländische Bilder aus Ungarn und Siebenbürgen, der Woiwodina und dem Banat, Kroatien, Slavonien, der Militärgrenze sowie Dalmatien. In Schilderungen aus Natur, Geschichte, Industrie und Volksleben. Verfaßt von Friedrich KÖRNER, Professor an der höheren. Handelsakademie zu Pest.

Leipzig, 1858. Verlag von Otto Spamer. In 8° pag. VIII și 136. (Cu ilustrațiuni.)

Prefața: Ofen, am 31. October 1857.

Din cuprins: Die Walachen. Ihre nationale Tracht. Der walachische Fuhrmann, nach der Schilderung des Barons Prónay. (p. 4—7) Land und Leute im Banat. Das walachische Dorf. (p. 51—64)

Ilustrațiuni: Walachische Bauern. (p. 5) Griechische Kapelle in der Höhle von Buczes. (p. 16) Banater Bauern. (p. 45) Walachische Priesterwohnung im Banat. (p. 64) Die Donauenge bei Turnseverin. (p. 83) Sprengung des eisernen Thores in der Donau bei Krajowa. (p. 84)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1858

G y u l a

1713

Gyula hajdan és most történeti és statistikai vázlatokban. Összegyűjté MOGYORÓSSY János. [Trecutul orașului Gyula în schițe istorice și statistice.]

Gyulán, 1858. Nyomatott Réthy Lipót könyvnyomdájában. In 8° foi 5 și pag. 258.

Prefața: Irám Hunnia ősi gyül- és székvárosa helyén — Gyulán — december hó 27-kén 1857.

Din cuprins: Origina bisericii ortodoxe din Gyula. (p. 46) Dijma din cartierul românesc; cu 435 case și 3887 locuitori români. (p. 109 și 112) Preoții români dela 1718 încoace. (p. 221)

Mus. Ard. Cluj 46069 și alte exemplare.

1858

P e s t

1714

A banya sziklája. (Piatra-bábi.) Korrajz. Irta ORMÓS Zsigmond. Vol. I—II.

Pest, 1858. Nyomatott Beimel J. és Kozma Vazulnál. In 8° mic pag. VI și 299+312.

Cuprinde istoria romantică (din vremea împăratului Iosif al II-lea) a lui George Kintoreszko, a fetei sale Anița și a lui Pavel Negru cu suferințele lui Albu Nicola și a altora din pricina obiceiurilor superstițioase din Banat, cu multe alte personaje române.

Muz. Ard. Cluj 38871 și alte exemplare.

1858

B r a ș o v

1715

Adressenbuch der vorzüglichern Handels- und Gewerbsleute in der Walachei, Moldau und Bulgarien. Herausgegeben von der Kronstädter Handels- und Gewerbe-Kammer.

Kronstadt, 1858. Druck von Johann Gött. In 8° pag. 37.

Prefața: Kronstadt, im Januar 1858.

Muz. Ard. Cluj 93822 și alte exemplare.

1716

Cluj

1858

A gróf Lázár család. Irta családja számára gróf LÁZÁR Miklós összekapcsolva gróf KEMÉNY József... hátramaradt munkájával. [Familia conților Lázár... cu lucrarea decedatului conte I. K.]

Kolosvártt, 1858. A román. kathol. lyceum betűivel. In 8° foi 3 și pag. 281.

Prefața: Kolozsvárott, martius 23-kán 1858.

Cuprinde istoria genealogică a familiei secuești Lázár, din membrii căreia câțiva au avut multe relațiuni cu Domnii țărilor române unde fuseseră trimeși în solie de către principii ardeleni. O notă despre Blasiu Havasalji, feciorul lui Vlad-Vodă strămutat în Ardeal. (p. 237) Dintre acte avem o scrisoare din 1636 a văduvei lui Marcu-Vodă (p. 148) una a lui Radu Mihai din 1659 și a lui Duca-Vodă din 1669 (p. 196—7) și una a contelui Laurențiu Pekri din Bacău în 1705. (p. 214—5) Rezumatele lor se vor da în partea III a Bibliografiei.

Muz. Ard. Cluj 38062 și alte exemplare.

1717

Pest

1858

Világkrónika ... Irta URHÁZY György. [Cronica lumii.]

Pesten, 1858. Kiadja Heckenast Gusztáv. In 4° pag. 64.

Cuprinde cronica evenimentelor dintre Noemvrie 1856—Noemvrie 1857 cu următoarele anăunțe despre lucrurile românești: Neînțelegerile ivite la Paris în privința cedării insulei Șerpilor. Chestiunea unirii Principatelor române. Procedura lui Vogorides în Moldova față de conținutul fermanului. Protestul puterilor împotriva alegerilor din Moldova. Discursul mitropolitului Moldovei în ședințele divanului din 22 Septemvrie. Deschiderea divanului din București în 11 Octomvrie 1857. (p. 3—11)

Muz. Ard. Cluj 91694 și alte exemplare.

1718

Paris

1858

L'Autriche dans les Principautés Danubiennes.

Paris, 1858. Impr. et librairie Centrales... Napoleon Chaix et Co. In 8° pag. 48.

Autorul e ascuns sub numele de: Ch. DUVEYRIER.

Cuprinsul la ediția română din 1859 de sub No. 1744.

B. Acad. Rom. București. II. 101188.

1719

Wien

1858

Nemzetiség. Irta MOCSÁRY Lajos. [Naționalitate.]

Pest, 1858. Kiadja Ráth Mór. (Nyomatott Bécsben Manz Frigyesnél.) In 8° pag. 2 și 204.

Autorul tratează chestiunea naționalității, polemizând cu ideile baronului Iosif Eötvös. Despre aspirațiunile Românilor vorbește puțin,

ele fiind mult mai slabe decât să se poată vedea adevăratul lor scop. (p. 100) E însă de părere că Ungurii n'au fost destul de drepti față de locuitorii de altă limbă a țării și că s'au săvârșit multe nedreptăți cu ei. (p. 183—184)

Muz. Ard. Cluj 32597 și alte exemplare.

1858

Pest

1720

Gróf BETHLEN Miklós önéletirása. Kiadta Szalay László. Vol. I—II. [Autobiografia contelui N. B.]

Pest, 1858 și 1860. Heckenast Gusztávnál. In 8° pag. XVI și 556+VIII și 434. (Magyar Történelmi Emlékek vol. II—III.)

Prefața: Pest, julius 20-án 1858.

Cuprinde autobiografia învățatului cancelar al Ardealului, tipărită depe originalul ungar; începând cu anul nașterii autorului, 1642 și mergând până la 23 Ianuarie 1710, cu multe amănunte despre viața socială și istoria neamurilor din Ardeal.

Vol. I. Cursul de limbă română al profesorului *Keresztesi Pál* în Liceul reformatilor dela Alba-Iulia pe la 1652. (p. 230—233) Darurile trimise de autor în Moldova lui Vodă și boierilor săi, în 1667. (p. 267) Vol. II. Despre uniunea ortodocșilor români din Ardeal cu catolicii, în 1701. Instalația solemnă a noului vlădică Ștefan Rácz consacrat „episcop” la Viena. (p. 201—216) Cazul lui Ștefan Rácz. (p. 223)

Cfr. ediția din 1804 de sub No. 908.

Muz. Ard. Cluj 102863 și alte exemplare.

1858

Berlin

1721

Die Rechte der Donaufürstenthümer und das politische Interesse Europas. Von I. DOBREANO, moldauischen Bojaren.

Berlin, 1858. Druck von G. Bernstein. In 8° pag. 30.

Cuprinde situația de drept internațional a Principatelor dunărene, care justifică apelurile lor la ajutorul Europei; Principatele dunărene față de Austria, în cursul căreia se arată și atitudinea României față de Austro-Ungaria.

B. Acad. Rom. București 3127 și alte exemplare.

1858

Pest

1722

Magyarok életrajzai. Szerkeszti KERÉKGYÁRTÓ Árpád. Vol. I. Aba-Bebek. [Biografiile Ungurilor.]

Pest, 1858. (Boldini Róbert nyomdájá.) In 8° foi 2 și pag. 572.

Din cuprins: Balk, fiul lui Dragomir Românul (venit din Muntenia) care ajuns la 1367 voevod al Ardealului, a devenit întemeietorul unei familii întinse care a jucat un rol destul de însemnat în Ungaria până la 1414. (p. 174—176)

Autorul acestei cărți și-a propus să dea biografia oamenilor de vază din Ungaria (până la 1600) văzând că prima operă de acest fel, a profesorului Budai Esaiás din 1804 (descrisă sub No. 913) era epuizată cu desăvârșire. Lucrarea de față era mai bine proiectată dând și citații și referințe bibliografice, dar a încetat chiar cu acest volum.

Muz. Ard. Cluj 46219 și alte exemplare.

1723

Pest

1858

Erdély vészcsillaga. Történeti regény. Irta P. SZATHMÁRY Károly. Vol. I—III. [Steaua de ruină a Ardealului. Roman istoric.]

Pest, 1858. Nyom. Boldini Róbert. In 8° mic pag. 142 + III și 151. La sfârșitul volumelor cu lista izvoarelor folosite.

Cuprinde istoria romantică a Ardealului din anul 1599, cu domnia principelui Andrei Báthory și a lui Mihai-Viteazul până la moartea acestuia în 1601. Cartea bine scrisă, plină de amănunte românești, are și personaje române ca Mihai-Vodă, Teodora și Florica, cari figurează în roman cu dialoguri și epizode caracteristice epocii, bine reprezentată de autor.

Mus. Nat. Budapest. P. o. hung. 429 m și alte exemplare.

1724

Pest

1858

Adomák és jellemvonások a magyar színész-életből. Össze-gyüjté egy régi PÁLYATÁRS. [Anecdote și caracteristice din viața de actori unguri.]

Pest, 1858. Landerer és Heckenastnál.) In 8° pag. VIII și 160.

Din cuprins: Evrei români. (p. 11—12) Despre niște Români cari la o reprezentație teatrală din 1836 în orașul Ineu (Kis-Jenő) fiind îmbrăcați jidani, în timpul unei furtuni în cursul reprezentației, își făceau cruce de câteori tuna, spre marele haz al privitorilor.

Muz. Ard. Cluj 48732 și alte exemplare.

1725

Pest

1858

JÓKAI Dekameronja. Vol. I-X. [Decameronul lui Jókai.]

Pest. MDCCCLVIII — MDCCCLX. (Nyomatott Landerer és Heckenastnál.) In 8-vo mic.

Cuprinde o sută de nuvele și între ele următoarele două românești: 1. Jordaki feje = Capul lui Iordachi (vol. I. p. 93—108) cu povestea vitejiei căpitanului Iordachi în bătălia dela Drăgășani. 2. Egy haramia-banda a havason = O bandă de hoți în munți (vol. IX p. 102—121) cu povestea hoților lui Gligor din munții județului Arad, care fiind grațiat cu tovarășii săi, s'au spovedit în biserică și au devenit mai târziu oameni de treabă, unul dintre ei trăind peste o sută de ani.

Muz. Ard. Cluj 75220 și alte exemplare.

1858

Moskva

1726

Исторія Австріи. Сочиненіе графа МАВЛАТА.

Москва, 1858. Ва типографіи Л. Степановой. In 8° pag. 405.

Prefaşa: Moskva, 5 August 1858.

Cartea formează o compilație din cunoscuta carte a autorului cu titlul „Geschichte des Oestreichischen Kaiserstaates” și „Geschichte der Magyaren” până la 1849, cu multe amănunte despre Români.

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 3765 a.

1858

Sibiu

1727

Kloster Argisch, eine romänische Volksfage. Urtext, metrische Uebersetzung und Erläuterung. Sylvestergabe für Gönner und Freunde von Johann Karl SCHULLER k. k. Schulrath.

Hermannstadt, 1858. Von Theodor Steinhausen In 8° pag. 21.

Textul baladei române e tipărit cu litere latine, transcris de Z. Boi, prof. al seminarului gr. or. din Sibiu.

Muz. Ard. Cluj 53435 și alte exemplare.

1858

Pest

1728

Virágok a román (oláh) népköltészet mezejéről. Ismerteti és kiadja ÁCS Károly. Első füzet. [Flori depe câmpul poeziei populare române.]

Pest, 1858. Nyom. Herz Jánosnál. In 8° pag. v și 112.

Prefaşa: Pest, septembrie 15. 1858.

Cuprinsul: Legendák — *Legende*: I. Marioara Florioara. (p. 1.) II. Negru Vodă și Manoli. (p. 29) *Balladák*: III. A román Gruje-Grozovan. (p. 46) IV. Az átok: Blestemul. (p. 57) V. Brankovanu Konstantin. (p. 60) VI. Alimos Tamás. (p. 66) VII. István vajda. (p. 72) VIII. A szellem — Duhul (p. 80) IX. Kodrán. (p. 82) D a l o k — Căntece. X. (p. 96) XI. (p. 99) XII. (p. 100) XIII. (p. 102) Note. (p. 104—112)

Autorul arată în *Prefaşa* că dă un mănunchiu din poezia populară a urmașilor marilor Romani, cu milioanele cărui popor istoria Ungurilor stă în strânse legături, cu care popor Ungurii locuiesc — așa zicând — supt acelaș acoperiș, fără ca să-i cunoască destul și să-le prețuiască viața morală și sufletească.

Muz. Ard. Cluj. 96389 și alte exemplare.

1858

Pest

1729

KORIZMICS László ... jelentése a dunai hajózásról, s a magyar borok érdekében Konstantinápolyba tett utjának eredményeiről. [Raport despre navigația pe Dunăre și despre re-

zultatul călătoriei la Constantinopol în interesul vinurilor ungurești.]

Pest, 1858. Nyomatott Herz Jánosnál. In 8° pag. 26.

Cuprinde pasagii despre navigația pe Dunăre cu propuneri privitoare la exportul vinului.

La sfârșit: Pesten, 1858 november 12-kén.

Muz. Ard. Cluj 79637 și alte exemplare.

1730

Sibiu

1858

Konvorbiri entre Czeranulu Joanu schi Georgie despre bănyi tsei noi; tse cinu ei despre atseia schi kum voieszku sze jásze ku átseia lá kále kundu kumpere au kendu vendu tseva. Deszkrisze de Karol UNVERRICHT. Ku zugreviturele tuturoru baniloru noi.

Sibiu, 1858. Ku tipariulu schi keltuiala lui Th. Steinhausen. In 8° pag. 52.

Are și o ediție germană cu titlul: Gespräche der Bauern Hans und Georg über das neue Geld.

Autorul este un institutor din Silesia venit în 1847 în Ardeal și stabilit la Sibiu. Mai pe urmă a devenit rector al gimnaziului din Orăștie, de unde a plecat în 1881 acasă.

Mus. Nat. Budapest.

1731

Brașov

1858

Deslușire despre banii cei noi. De D. T. Retipărirea e rezervată. (Prețul 6 cr. M. C.)

Brașov, 1858. Römer și Kamner, tipografi. In 12° pag. 23. Gross No. 1004.

1732

Brașov

1858

Zollbestimmungen und Zolltarif für die Fürstenthümer Walachei und Moldau auf die Zeit vom 1. Januar 1854 bis 31. Dezember 1859. Herausgegeben von der Kronstädter Handels- und Gewerbekammer.

Kronstadt, 1858. In 4° pag. 48.

Gross No. 543.

1733

Sibiu

1858

Comentariu la Pré înalta Patentă din 21 Juniu 1854 pentru Ardealu lucratu pentru poporul romanu. De Jóné PUȘCARIU. Fășoaia I—II.

Sibiu, 1858. In 8° foi 5 și pag. 179.

B. Acad. Rom. București. A. 19556 și alte exemplare.

1859

Pest

1734

Poesia populara. Balade culese și corese de At. Marianu MARIENESCU.

Pest' a, 1859. Cu tip. lui J. Herz. In 8° mic pag. xx și 142.

Prefața: Pest'a 15. Decemvrie 1858.

Din cuprins: Marcu. (p. 40—44) Ilónca. (p. 45—49) Anelul și corbul. (p. 116—125)

Prima baladă (culeasă lângă Cluj) vorbește de Marcu din țara Streiului, în Hunedoara de unde plecat la Buda, a omorât pe fratele său de cruce Filip. In a doua (culeasă la Dobra, în Hunedoara) e vorba despre Ilónca cea frumoasă dela Brașov, iar a treia (culeasă pe la Hațeg) povestește legenda obârșiei lui Ioan Hunyadi, născut din amorul regelui Sigismund cu Româncă din valea Hațegului (aici Saftița, după autor identică cu Elisaveta de Margine) care pleacă apoi cu pruncul la rege „cătră Buda” care i-a dat cetatea Unedoarii împreună cu vreo două sate.

Odată cu aceasta a apărut și o altă carte a autorului cuprinzând colinde și între ele Calul Miresei (p. 107—9) în care e vorba și de un ostaș ungur.

Bibl. Univ. Cluj 205866 și alte exemplare.

1859

Brașov

1735

Bemerkungen zu Schott's „Wallachische Märchen.” Von Arnold KÖHLER.

Kronstadt, 1859.

Cuprinde o critică a colecțiunii fraților Schott, apărută la Stuttgart, în 1843.

Nu cunosc exemplare, dar știm că aceste „Observații” au apărut întâi în „Zeitschrift für deutsche Mythologie und Sittenkunde” vol. II p. 110 și următoarele. (După J. K. Schuller.)

1859

Cluj

1736

Erdély történelme. Irta KÖVÁRI László. Vol. I—VI. [Istoria Ardealului.]

Kolozsvártt, 1859—1866. (Az ev. ref. koll. betüivel.) In 8-vo.

Prefața: Kolozsvártt, 1858.

Cuprinde istoria Ardealului scrisă pe baza izvoarelor tipărite cu următoarea împărțire: Vol. I. Până la 1310. II. (1310—1526) III. (1526—1571) IV. (1571—1630) V. (1631—1691) VI. (1691—1847)

Opera e plină de amănunte privitoare la Români și țările române, ușor de aflat sub cuvântul de „Oláhok” al indicelui volumelor.

B. Acad. Rom. București 2754 și alte exemplare.

1737

Pest

1859

Világkrónika ... Irta URHÁZY György. [Cronica lumii.]

Pesten, 1859. Kiadja Heckenast Gusztáv. In 4° pag. 64.

Cuprinde cronica evenimentelor din Septemvrie 1857 și Noemvrie 1858 cu următoarele amănunte despre lucrurile românești: Tratatativele conferinței dela Paris. Chestiunea unirii principatelor. Hotărârile divanelor noi. Disolvarea divanelor vechi prin fermanul Porții otomane. Conferința dela Paris în privința unirii principatelor. Statutele celor trei principate române, subscrise la 19 August și ratificate în 2 Octomvrie 1857. Convențiunea din Viena, 7 Noemvrie 1857 privitoare la navigațiunea liberă pe Dunăre, intrată în vigoare la 1 Ianuarie 1858. (p. 3—26)

Muz. Ard Cluj 41714 și alte exemplare.

1738

Pest

1859

Háboru könyv ... A „Magyar Sajtó” és „Politikai Ujdon-ságok” munkatársai által. [Carte de război.]

Pest, 1859. Kiadja Heckenast Gusztáv. In 4° pag. 318.

Din cuprins: Kuza Sándor. (p. 61—64) Regimentele de grăniceri. (p. 187)

Muz. Ard. Cluj 29938 și alte exemplare.

1739

Brașov

1859

Bericht des Apostol C. POPP, Mitgliedes und Franz A. VOSS Sekretärs der Kronstädter Handels- und Gewerbekammer, über die im Auftrage derselben nach den Donaufürstenthümern Walachei und Moldau und nach Bulgarien unternommene Reise.

Colophon: Gedruckt bei Johann Gött in Kronstadt. (1859.) In 8° pag. 22. (Fără foaiă de titlu.)

Muzeul țării Năsăudului. Năsăud și alte exemplare.

1740

Brașov

1859

Rumänische Märchen. Gesammelt und übersetzt von Fr. OBERT.

Kronstadt, 1859.

Cuprinde zece basme românești, în traducere germană, făcută de editorul lor.

Cfr. ediția adăogită, având 85 de basme cu note comparative de Adolf Schullerus. Hermannstadt, 1925. (B. Acad. Rom. București. II 82621.)

1859

Bruxelles

1741

La question des nationalités. L'Europe, l'Autriche et la Hongrie. Par Louis KOSSUTH.

Bruxelles, 1859. Fr. van Meenen et Comp., imprimeurs-éditeurs. In 8° mic pag. 80.

Prefață: Bruxelles, le 4 février 1859.

Din cuprins: Les Valaques de la Transylvanie et la Valachie voisine. (p. 25) L'occupation de la Moldo-Valachie par les Russes. (p. 33) La soi-disant constitution de la Valachie et de la Moldavie. L'invasion russe; destinée que les Roumains ne peuvent éviter qu'en santant de la poêle à frire dans le feu, qu'en échangeant la suprématie de la Russie pour celle de l'Autriche. (p. 53—54)

Broșura cuprinde discursurile ținute de Kossuth în limba engleză în Glasgow și Liverpool în ziua de 18 și 19 Noemvrie 1858, traducerea franceză făcută de J. Ludvigh.

Are și o ediție adăogită tot din 1859 de 99 pagini.

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 3277 și 3273 aa.— B. Acad. Rom. București 3327.

1859

Wien

1742

Egy szó a magyar királyhoz és nemzethez a magányból.
[Un cuvânt către regele ungar și națiune din retragere.]

Bécs, 1859. Ny. Manz Frigyesné. In 8° pag. 20.

Prefața: Martius 19 kén 1859.

Autorul anonim atrage atenția împăratului Franz Josef asupra faptului că întregul său imperiu e cuprins de tendințe separatiste, așa că nu se poate baza decât pe credința Tirolui și a națiunii ungare. Vorbind de Români, subliniează că cu toate că sunt mai înapoiți decât Ungurii, au reușit să-și alcătuiască o poziție solidă în formarea naționalității lor, așa că azi vorbesc de unirea principatelor române și va sosi vremea când se va înfăptui Dacoromânia propagată de Cesar Boliac și acest imperiu va cuprinde în sine — fără îndoială — și întreg Ardealul.

Cuvântul din titlu: királyhoz e cules greșit așa: királyház!

Muz. Ard. Cluj 85714 și alte exemplare.

1859

Sibiu

1743

Cunoștințe istorice, statistice și istorico-naturale despre Monarhia Austriacă, lucrate pe seama școalelor triviale și capitale, sub Manducerea Episcopiei greco-răsăritene din Ardeal.

Sibii, 1859. Cu chelt. și tip. Tipografiei diecesane. In 8° pag. 84.

Carte didactică cuprinzând istoria Austriei cu toate cele „douăzeci și una de țări de Corónă” printre cari și Ungaria. E împărțită în mai multe capitole tratând despre uscatul, apa, clima, mineralele, flora, fauna, locuitorii, Austriei și a țărilor sale de corónă.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1744

București

1859

Austria în principatele-române. Traducere de J. G. Valentinianu. Cu o prefață de traducătoru.

Bucuresci, 1859. Imprimeria Copainig. In 8° mic foi 2 și pag. III+48. (Titlul cu litere latine, încolo cu semi-cirilice.)

Dedicația: Fraților Golești din partea traducătorului, autorul nenumit fiind Ch. DUVEYRIER. Acesta făcând dese aluzii la timpul ocupării Țării-Românești, critică administrația Austriacilor, dovedind cu multe pilde și date oficiale că „politica Austriei ostilă principiului de naționalitate și libertate” a produs lucruri cari au sfâșiat inima Românului de durere, prin cele săvârșite de niște staroști nemțești; pe de alta Severinul „avea atâtea case nemțești ocupate de Austriaci, în cât orașul pare a nu mai fi un oraș românesc.” Criticând și purtarea anti-națională a consulatului austriac dela București, autorul se ocupă și de mocanii români cu oile, cari calcă regulamentul făcut în favoarea lor, concludând că „păstorii transilvăneni locuiesc ani îndelungați în țeără și sânt o urgie pentru proprietari” exploatând veniturile ei legitime și altele. (p. 22—24) Se înșiră și alte abuzuri, ce se fac de companiile de capitaliști austriaci cu felurite concesiuni, cum și topografii austriaci însărcinați cu ridicarea planurilor, făcând propagandă activă printre cultivatori contra proprietarilor; luându-se în număr de rău până și faptul că consulatele Austriei pun sub ocrotirea lor chiar și Biserica catolică care are o populațiune de 50.000 suflete în Moldova. (p. 38—40)

Cfr. ediția franceză din 1858 de sub No. 1718.

B. Acad. Rom. București. A. 2868 și alte exemplare.

1745

Pest

1859

Magyarország mivelődésének története. Irta KERÉKGYÁRTÓ Árpád. [Istoria civilizației Ungariei.]

Pest, 1859. Nyom. Emich Gusztávnál. In 8° pag. VIII și 501.

Prefața: Kelt Pesten, 1859. évi április 14-kén.

Din cuprins: Românii. (p. 23) Caracterizarea Românilor. (p. 106 și III) Starea religioasă a Românilor. (p. 472)

O amintire scurtă a Românilor pe baza cronicii lui Anonymus și a istoricilor Kővári și Szalay.

Muz. Ard. Cluj 58091 și alte exemplare.

1859

Wien

1746

Historia Armenorum Transsilvaniae ... elaborata per Christophorum LUKÁCSI parochum Armenopolitanum.

Viennae, 1859. Typis Congregationis Mechitaristicae. In 8° pag. xv și 149.

Prefața : Armenopoli die 20. Aprilis 1859.

Cuprinde istoria Armenilor din Ardeal, veniți din Moldova (în 1669) și primiți bine de principele Mihail Apafi, cu multe amănunte despre viața lor anterioară din Moldova și Bucovina.

Muz. Ard. Cluj 56076 și alte exemplare.

1859

Sibiu

1747

Romänische Volkslieder. Metrisch übersetzt, und erläutert von Johann Karl SCHULLER, k. k. Schulrath.

Hermannstadt, 1859. Theodor Steinhausen. In 8° mic pag. xx și 112.

Prefața : Hermannstadt, im Juni 1859.

Cuprinde o introducere despre caracterul poeziei populare a Românilor și apoi traducerea a 63 de poezii și balade românești, cu note comparative scoase din publicațiile folkloristice ale lui : Ács, Alecsandri, Asaki, Dimitrescu, Christu Ioaniu, Kotzebue, Marinescu, Möckesch, Obert, Anton Pann și frații Schott.

B. Acad. Rom. București 3494 și alte exemplare.

1859

Leipzig

1748

Die Donau von Wien bis zur Mündung. Von Adolf SCHMIDL. Leipzig, 1859. F. A. Brockhaus. In 8° mic foi 2 și pag. 137.

Din cuprins : Von Orsowa nach Galacz. (p. 110—124) Von Galacz in das Schwarze Meer. (p. 125—132)

Autorul e născut (în 1802) la Königswart în Boemia, dar chemat în 1857 profesor de geografie la Politehnica din Buda, a murit acolo la anul 1863. Cartea sa despre Ungaria cu o călăuza a drumului până la București (din 1835) e citată mai sus sub No. 1330.

Mus. Nat. Budapest 22082 și alte exemplare.

1859

Pest

1749

Magyarország 1859-ben statistikai, birtokviszonyi és topographiai szempontból ... Készitette FÉNYES Elek. Vol. I. [Ungaria în 1859 din punctul de vedere statistic, agrar și topografic.]

Pest, 1859. Boldini Robert könyvnyomdája. In 8° pag. 620.

Prefața: Kelt Pesten, jul. 18-kán 1859.

Din cuprins: 3. Bihorul sudic (p. 163—302) Bihorul nordic (p. 391—478) cu multe date interesante privitoare la Români.

Muz. Ard. Cluj 98835 și alte exemplare.

1750

Sibiu

1859

Sfaturi bune deszpre foloszul segregatiunei peschunilor, a pedurilor schi a trestischelor, a Patentei de Pedure schi a Kommasatiunei, skrisze din punktu de vedere al agronomiei Ardelenesti schi enkinate ku stime laudabilei Societetzi agronomitse din Klu-schu de Karol SIGERUS.

En Szibiu, 1859. Tiperite la S. Filtsch. In 8° pag. 79.

Mus. Nat. Budăpest și alte exemplare.

1751

Wien

1859

Georg Reicherstorffer und seine Zeit. Ein Beitrag zur Geschichte von Siebenbürgen in den Jahren 1527—1536. Von Johann Karl SCHULLER.

Wien, 1859. Aus der k. k. Hof- und Staatsdruckerei. In 8° pag. 69. (Aus dem XXI. Bande des Archivs für Kunde öster-reichischer Geschichtsquellen besonders abgedruckt.)

Cîr. cele 13 ediții (dintre anii 1541—1828) ale cărților Sasu-lui George *Reichersdorf* privitoare la principatele române semnalate în indicele volumului I ai Bibliografiei, p. 329 și II p. 362.

B. Acad. Rom. București. S. 3572 și alte exemplare.

1752

Cluj

1859

Saphira. Történeti regény. Irta HALMÁGYI Sándor. Vol. I—II. [Zafira. Roman istoric.]

Kolozsvártt, 1859. Az ev. ref. főtanoda nyomdája. In 8° pag. 256 și 278.

Cuprinsul: Romanul acesta ne prezintă vieța nefericită a Zam-firei, fiica voevodului Țării-Românești Moise, care măritându-se în Ardeal, a avut trei bărbați, doi Unguri și un Polonez. A fost înmormântată în pridvorul bisericii mănăstirii Prislop, din valea Ha-țegului, unde i s'a pus o frumoasă piatră funerară, de marmoră roșie, cu inscripție latinească, care există și azi.¹

Muz. Ard. Cluj 42369 și alte exemplare.

¹ Publicată cu roșu în culoarea marmorei la Veress: Documente vol. II (București, 1930) anexat paginii XVI.

1859

Debrecen

1753

Imádságos könyvecske a napkeleti anyaszentegyház hi-
veinek használatára. Ed. V. [Cărticică de rugăciuni spre folosul
enoriașilor Bisericii orientale.]

Debrecen, 1859. Kiadja Telegdi K. Lajos. In 16° pag. 115.

Cărticica de rugăciuni, servind și ortodocșilor români, trăind
în număr mic printre ortodocșii unguri, în localități unde ei nu aveau
biserici românești, semnalează pe lângă cel grecesc și isonul româ-
nesc al cântecelor, pentru îndreptarea cititorilor. Așa de pildă: Ru-
găciunea III când zice popa: Blágoszlovita je Imperatzijá Táataluj.
(p. 29) Rug. XIV când zice popa: Luátz Munkatsz atsesztá jeszte
Trupul mieu. (p. 41) Rug. XV când zice popa: Betzij dintru
átsesztá totzj (p. 42) Rug. XVI când zice popa: Ale Tále dintru
ále Tále. (p. 43) Rug. XVII când zice popa: Kuvinesze ku ade-
verát. (p. 44) Partea a doua a rug. XII când zice popa: Tzije
Domne. (p. 46—47) Rug. XXII când zice popa: Sze luóm aminte
szfintele szfintzilor. (p. 48-49)

Tipăritura ne înfățișează o pagină culturală din procesul de
maghiarizare al familiilor române, venite de prin țările române în
Ungaria, cari neavând biserică, se mulțumeau cu câte o astfel de
cărticică ungurească.

Ediția întâia a cărții pare a fi cea cu același titlu din 1832,
în Oradea (Nagy-Váradon, Tichy János könyvnyomdájában) după o
însemnare răsleată; iar ediția a 4-a a apărut în 1854.

Mus. Nat. Budapest. Mor. 3162 r.

1859

Pest

1754

Magyarország primása. Közjogi és történeti vázolat. Irta
TÖRÖK János, a Magyar Akadémia tagja. Vol. I—II. [Primații
Ungariei. Schiță de drept public și istoric.]

Pest, 1859. Laufer és Stolpnál. In 8° mare pag. XI și 180+
319. Cu multe ilustrațiuni și planșe anexe.

Prefața: Pest, Sz. Imre, magyar királyi herczeg ünnepén, 1859.

Din cuprins: Oláh Miklós. (Vol. I. p. 168)

Anexat: Portretul oval al arhiepiscopului Oláh Miklós. Lito-
grafia Rohn A. Pest, 1859. (Vol. I. p. 9) Semnătura lui Olah ca „Epi-
scopus Agriensis” în aramă. (După p. 180)

Vol. II de documente cuprinde 12 acte dela ori către Olah dintre
anii 1553—1564 (p. 106—119) al căror rezumat se va afla în partea
III a Bibliografiei de față.

Muz. Ard. Cluj 33727 și alte exemplare.

1755

Pest

1859

Magyar, német, olasz, román (oláh) cseh-tót és szerb beszélgetések otthon és uton. Irta Ács Károly./ Ungarische, deutsche, italienische, romanische (walachische) böhmisch-slowakische und serbische Gespräche zu Hause und auf Reisen./ Conversațiuni magiare, germane, italiene, romane, boemo-slovace și serbe a casa și pe drumuri.

Pest, 1859. (Nyom. Herz Jánosnál.) In 8° foi 14 pag. 288.

[Cartea are următoare „Contienere”: Partea anteia. Literele și pronunțarea lor. P. II. Esercitiile preliminare. P. III. Idiotismii cei mai întrebuintați. Proverbe. P. IV. Sentinții simple și conversațiunii ușoare. Discursuri fidentiale a casa și în caletoria. *Inchiere*. Personificarile (achiamarile) proveniente în conversare și epistole.

Partea românească cu toată bunavoința autorului e scrisă cu o cunoștință foarte superficială a limbei, amestecată cu expresiuni latinești și forme italienești, de multe ori ridicole sau fără nici un înțeles.

Muz. Ard. Cluj 98650 și alte exemplare.

1756

Pest

(1859)

Magyar képek albuma. BARABÁS Miklós rajzai után aczélba metszve. Szövege V a j d a Jánostól. [Album de picturi ungare.]

Pest. Kiadja Heckenast Gusztáv. In 8° pag. 87 și 12 table.

Din cuprins: Fată română din Ardeal (Stahlstich von C. Mahlknecht in Wien.) Text pe p. 35—40. Paznicul viilor. (Mahlknecht.) Text pe p. 63—66.

Cfr. *Veress*: Pictorul Barabás și Românii (București, 1930) unde ambele gravuri sunt reproduse.

Muz. Ard. Cluj 144225 și alte exemplare.

1757

Saint-Denis

1859

Histoire politique de la révolution de Hongrie. 1847-1849. Par Daniel IRÁNYI et Charles-Louis CHASSIN. Vol. I—II.

Paris, 1859—1860. (Saint-Denis. Typographie de M. Drouard, et A. Moulin.) In 8° pag. XII și 408+628.

Din cuprins: Vol. I. *Réunion de la Transylvanie à la Hongrie*. La Hongrie et la Transylvanie avant 1848. Préparation de l'Union. Comment elle était accueillie tout d'abord par les Valaques et les Saxons. (p. 278—289) L'Union signée par le roi. Pétitions saxonnes et roumaines. (p. 287—9) *Les Hongrois, les Roumains et les Saxons Transylvains*. La „Camarilla” fomenta les haines nationales. Les Va-

laques et les Saxons. Origine du mouvement roumain. Les Roumains entraînés par les Saxons. Assemblée roumaine de Balásfalva, le 15 mai. Demandes des Roumains. Discussion de ces demandes. Clôture de l'Assemblée roumaine. La cour désavoue les Roumains. (p. 290—307) Attachement des Roumains de Hongrie à la cause hongroise. (p. 308—9) *La réconciliation des races*. État des nationalités rivales en juillet 1849. Loi de conciliation décrétée à Szeged. Comment cette loi fut accueillie. État de nationalités depuis la victoire d'Autriche. La réconciliation par la défaite commune. (p. 355—364)

Vol. II. *Guerre de Transylvanie*. Premières attaques valaques, saxonnes, autrichiennes. (p. 152—6) La campagne de Bem en Transylvanie. Bem nommé commandant de l'armée en Transylvanie. Il reprend Kolozsvár le 25 décembre 1848. Il bat les Austro-Valaques à Bethlen, à Tihucza. La Transylvanie est reconquise. (p. 298—319) Le nouveau gouvernement de Kossuth. (Du 14 avril au 21 Mai 1849) Propositions pacifiques faites aux Valaques. (p. 418—9) Seconde campagne de Bem en Transylvanie. Excursion de Bem en Moldavie. La Transylvanie perdue. (p. 541—7)

Muz. Ard. Cluj 30706 și alte exemplare.

(1859)

B u d a

1758

Deutsch-walachische (romanische) Grammatik.

Pe coloșon: Ofen, aus der k. Univ.-Buchdruckerei. In 8° pag. 45 fără an, tipărit cu cirilice, după hârtia și felul tipăriturii, poate din anii de după 1850.

Mus. Nat. Budapest.

1860

S i b i u

1759

Rolinda. Eine Studie über rumänische Weihnachtslieder. Neujahrsgabe von Johann Karl SCHULLER.

Hermannstadt, 1860. Von Theodor Steinhäufen. In 8° pag. 30.

Studiu comparativ folkloristic, scris cu folosirea publicațiunii de colinde a lui Marian *Marienescu*, dând în traducere metrică textul unui cântec de Crăciun și sfârșind cu dorința ca să se continue lucrarea lui *Marinescu*, adunându-se cât mai multe din colindele cari dispar din zi în zi, neluate în seamă de nimeni.

B. Acad. Rom. București. A. 6167 și alte exemplare.

1860

S ä t m a r

1760

Szatmár-Németi szabad királyi város egyházi és polgári történetei. Összeszedte: Sarkadi NAGY Mihály, rendszerbe ütötte s kiegészítette: Bartók Gábor helv. hitv. gymn. igazgató. [Istoriile bisericești și politice a orașului Sătmar-Nemeti.]

Szatmárt, 1860. Nyom. Kovács Mártonnál. In 8° pag. IX și 324.

Prefața : Kelt Szatmáron Jan. 16.1848.

Cuprinsul : Bisericile și școlile greco-catolicilor în Sătmar și Némethi. Cap. I. Biserica greco-catolică în Sătmar. (p. 95) Cap. II. Școala primară greco-catolică în Sătmar. (p. 97) Cap. III. Biserica greco-catolică în Némethi. (p. 99) Cap. IV. Școala greco-catolică în Némethi. (p. 105)

Muz. Ard. Cluj 38332 și alte exemplare.

1761

București

1860

Convențiunea între Principatele Române cu guvernul Austriei în privința estradării reciproce a desertorilor și vagabundilor. (Ediție oficială.)

București, 1860.

Iarcu p. 89.

1762

Paris

1860

La Question Hongroise. (1848—1860)

Paris, 1860. (Impr. Bailly, Divry et Comp.) In 8° pag. 164.

Prefața : Paris, le 30 décembre 1859.

Din cuprins : Six lettres sur la Hongrie adressees à Monsieur Richard Cobden Membre du Parlement anglais (p. 13—104) cu multe amintiri despre Români.

Autorul anonim este : Barthélemy de SZEMERE, Ancien Ministre président de Hongrie, numele căruia se află pe o a doua ediție (de titlu) tot din acest an.

B. Acad. Rom. București. A. 2576 și alte exemplare.

1763

Brașov

1860

Deutsche Fundgruben zur Geschichte Siebenbürgens. (Neue Folge) Herausgegeben von Eugen v. TRAUSCHENFELS Dr. J. U.

Kronstadt, 1860. Von Johann Gött. In 8° foi 3 și pag. 414.

Prefața : Kronstadt, am 2. Weinachtsfeiertag 1859.

Cuprinde 12 cronici săsești dintre anii 1526—1710 cu multe amănunte și însemnări despre Români și țările române. Volumul formează o întregire a publicațiunii cu acelaș titlu al contelui Iosif Kemény din 1839 (de sub No. 1381) edidate depe manuscrisul acestuia și a lui Anton Kurz, precum mărturisește însuși editorul care a mai adăugat câteva note manuscrisului lor, păstrat în arhiva Societății istorice săsești dela Sibiu.

Cronicele sunt următoarele : ale familiei Oltard 1526—1629, a lui Ieronim Ostermayer și Andrei Hegyes 1562—1570, a lui Simon Nössner 1570—1619, Simon Czauck 1590—1602, Michael Weiss 1569—

1615, Peter Banfi 1599—1616, Andreas Hegyes 1603—1617, Kronstädter Anonim 1631—1660, Johann Irthell 1638—1710, Rakoczi-nische Belagerung von Hermannstadt 1659—1660, Trostfried Hege-nitius 1660; pline de amănunte despre Români și relațiunile Ardea-lului cu Principatele române.

B. Acad. Rom. București. A. 18532 și alte exemplare.

1860

Pest

1764

Cultur'a de fârgări și de vermi de mătăsă. În usul Sco-lelor Populare. Compusă de Paulu GENȚI.

În Pest'a, 1860. Tip. lui Augustu Emih. În 8° pag. 32.
(Cu desenhuri xilografice.)

Prefața : În Pest' a, 16 Ianuarie, 1860.

Traducerea manualului unguresc al profesorului Paul GÖNCZI, fiind poate cea din urmă tipăritură românească cirilică din capitala Ungariei.

În „Cuprinsul Cărtecelei” citim *frăgari*, nu fârgari.

Mus. Nat. Budapest. Oec. 771/h.

1860

București

1765

Tarif für die Ausfuhrwaaren aus den vereinigten Fürsten-thümern Walachei und Moldau, gültig vom 1. Jänner 1860 an-genfangen.

București, 1860. (Cu text românesc și nemțesc.)

Bibl. Camerei de Comerț. Brașov.

1860

(București)

1766

Emlékirat a románoknak a németekkel, szlávokkal és ma-gyarokkal való viszonyáról ugy békében, mint egy Európa ke-letén kitörendő forradalom idejében, benyujtva Cuza A. J. fe-jedelemnek 1860-ban. [Memoriu despre raporturile Românilor cu Germanii, Slavii și Maghiarii, atât în timp de pace cât și în timpul revoluției care va izbucni în Orientul Europei, prezentat principelui Cuza în 1860.]

Jancsó Benedek în cartea sa : Szabadságharczunk és a dako-román törekvések (Budapest, 1895) p. 267, susține după Grigorie Mol-dovan, că memoriul a fost scris de Al. PAPIU Ilarianu și predat lui Cuza-Vodă.

Nu există exemplare cunoscute.

1767

Cluj

1860

Erdélyi egyháztörténelmi adatok. Szerkeszti és kiadja VESZÉLY Károly. [Date la istoria Bisericii din Ardeal.]

Kolozsvárt, 1860. A r. kath. lyceum nyomdája. In 8° pag. 436.

Cuprinde acte, scrisori și cronici despre viața diferitelor parohii catolice din Ardeal, din veacurile XVI-XVIII cu amănunte și despre Români. Așa, de pildă, despre mănăstirea catolicilor din Bacău, din 1637 și 1650, repararea mănăstirii catolicilor din Neamțu, arsă în 1626. (p. 143—146) Prădăciunile Moldovenilor în Ardeal, în 1658. (p. 147) Scrisoarea lui Constantin Movilă din 1608. (p. 377—378)

Bibl. Batthyaneum. Alba-Iulia și alte exemplare.

1768

Sibiu

1860

Istoria Bisericei ortodoxe răsăritene universale... de Andreiu Baron de ȘAGUNA. Tom. I—II.

Sibiu, în Tipografia diecesană la anul Domnului 1860. In 8° pag. IX+420 și IV+316.

Precuvântare: Sibiu 1-lea Martie, 1860. Andreiu m. p. *Tom. I.* Cap. XII. Veacul al zecelea. Tăerea I. Despre starea bisericească. Lățirea Bisericei lui Hs. la Poloni, Ungaria, Transilvania, Rusia. (p. 371) *Tom II.* Cap. II. Despre Biserica ortodoxă răsăriteană din Ardeal.

B. Acad. Rom. București. II. 104476 și alte exemplare.

1769

Pest

1860

Munkács multja és jelene Magyarország történetében. Irta TABÓDY József. [Trecutul și prezentul orașului Munkács în istoria Ungariei.]

Pest, 1860. Ny. Winkler. In 8° pag. 169.

Prefața: Pesten 1860, tavaszutó 1.

Din cuprins: Bogdan și Dragoș. (p. 10.)

Muz. Ard. Cluj 47738 și alte exemplare.

1770

Bruxelles

1860

La Hongrie devant l' Europe / Les institutions nationales et constitutionnelles de la Hongrie et leur violation.

Bruxelles, 1860. Fr. van Meenen et Cie In 8° mic pag. 199.

Din cuprins: Les communes hongroises en Moldavie. (p. 88) La littérature. En 1855 ont paru en Hongrie en langue ruthéne 6 volumes, en slovaque 7, en valaque 10, en serbe 20, en croate 30, en allemande 57, ensemble 130; en langue magyare 520 volumes. (p. 175)

Autorul anonim: J. LUDVIGH.

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 2587 k3 și alte exemplare.

1860

Paris

1771

La Hongrie et la crise européenne par J. E. HORN.

Paris, 1860. Imprimerie de L. Tinterlin et Ce. In 8° pag. 31.

Prefața: Paris, ce 16 mai 1860.

In cuprins se arată nedreptățile comise de Austria contra Ungariei, pomenindu-se și de incidentele acesteia cu Românii din Transilvania.

B. Acad. Rom. București 3054 și alte exemplare.

1860

Pest

1772

A magyar elem s ellenesei. Irta FÉNYES Elek. [Elementul maghiar și dușmanii lui.]

Pest, 1860. Nyomatott Wodianer F.-nél. In 8° pag. 46.

Prefața: Pest, aug. 12. 1860.

Autorul polemizând cu o parte a ziaristiceii germane, arată pe baza statisticii cu date numerice că elementul maghiar e preponderant în Ungaria atât în număr cât și în proprietate urbană și rurală cum și în literatură. Interesant e și faptul că locuitorii din Bihor și Maramureș sunt nemeși unguri vorbind românește, în așa măsură că locuitorii români din Maramureș au cerut dela Guvern printr'o petiție iscălită de 16550 proprietari ca cărțile funduare să fie conduse în limba ungară. (p. 26—26)

Bibl. Univ. Cluj 149092 și alte exemplare.

1860

Sibiu

1773

Reisebilder aus Siebenbürgen. Herausgegeben von Johann Michael SALZER.

Hermannstadt, 1860. Th. Steinhaussen. In 8° pag. VIII și 390.

Prefața: Mediasch am 31. Wonnemonat 1860.

Din cuprins: X. Die Alpe Butschetsch und das Kloster Skit la Jalomitza. (p. 159—186) XIV. Ein moldauisches Dorf Grezieht.¹ (p. 222) XIX. Von Bistritz über den Strimbul nach Rodna. (p. 268—273) XX. Oláh-Szent-György. (p. 274—278) XXI. Alt-Rodna. a. Die Bäder Rodnas. b. Der Ort Alt-Rodna. c. Das Bergwerk Rodna. d. Besteigung der Alpe „Kuhhorn.“ (p. 279—324) XXII. Von Alt-Rodna über Naszód nach Bistritz. Naszód. Ein siebenbürgischer Jahrmarkt. (p. 325—331.)

Observăm că în capitolul X de mai sus se află o descriere foarte frumoasă a colibașilor români (p. 162—163) cari trăesc pe granița țării; și o paralelă între Români și Sași. (p. 198)

Cfr. Iorga: Istoria Românilor prin călători vol. IV p. 165—166.

B. Acad. Rom. București. II. 35455 și alte exemplare.

¹ Greșit în loc de: Grențiești.

1774

Pest

1860

Szigeti Album Kiadták SZILÁGYI István és P. SZATHMÁRY Károly. [Albumul Sighetului.]

Pest, MDCCCLX. (Werfer Károlynál, Pest.) In 4° foi 3 și 324.

Din cuprins: Az erdei vad. (Petru păstorul de capre din pădure.) Nuvelă de Vadnai Károly (p. 139—174) despre Românii din Săliște cu dragostea lui Petru și a Aniței, care slujea la Gavrilă Donciu.

Este o bucată minunată, începând cu cuvintele: *Iubiți popoarele*! urmate de declarația autorului că iubește numai popoarele retrase în munți; oameni adânciți în dorul vremurilor trecute, întreaga lor istorie modernă fiind scrisă în doinele triste, adevărate creații poetice.

Muz. Ard. Cluj 94812 și alte exemplare.

1775

Pest

1860

Szegény gazdagok. Regény. Irta JÓKAI Mór. Vol. I—IV. [Sărmanii bogați.]

Pest, 1860. Emich Gustáv nyomdája. In 8-vo.

Cuprinde povestea familiei Lapussa din Hunedoara, plină de tipuri și evenimente românești.

Cartea are chiar două capitole întregi românești: Iuon Tare (Az erős Juon) și Târgul de fete dela Găina (A geinai leányvásár) și formează una din operele cele mai de frunte ale marelui romancier ungur, cu tipuri și întâmplări adevărate, căci — se zice — că figura baronului Hátszegi e înfățișată după un Nopcsa, din Hunedoara, care familie se ține de obârșie română.

Romanul a apărut sub titlul de „Sărmanii bogați” în traducerea lui A. Stoika *Clococanu* la București, în 1933. (Colecția celor 15 lei vol. 44.)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1776

București

1860

Lonovics-Hollósy Corneliához. *Junius 13-kán* 1860. *Bukarestben.* / Doamnei Cornelia Hollosy Lonovici. 13/1 *Juniu* 1860 *Bukurești.*

Foaie volantă cuprinzând o poezie ungurească și alta românească (cu litere latine) despre celebra cântăreață de operă a stațiunii ungare, de 12 strofe, dintre cari prima sună astfel:

Mennyei művészet

Stelă între stelle

Hajnali csillaga

Cea mai radiósă,

Körünkben eltűnén

Între filomelle

Arczod hol ragyoga?

Maî armoniósă.

Tipăritura a fost distribuită cu prilejul reprezentației societății ungare de operă în Teatrul Național din București.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8° 162 No. 8.

1860

Pest

1777

Codex diplomaticus Arpadianus continuatus. / Árpádkori uj okmánytár. A M. Tud. Akademia Tört. Bizottmánya megbizásából közzé teszi WENZEL Gusztáv, m. akad. rendes tag. Vol. I—XII.

Pest, 1860—1874. (Emich Gusztáv magyar Akad. nyomdász.) In 8-vo (Monumenta Hungariae Historica. Diplomataria. Vol. VI—XIII, XVII, XVIII, XX și XXII.)

Prefața: Pest, Julius kezdetén 1860.

Această publicațiune monumentală, formând — conform titlului ei — continuarea Codicelui *Fejér* (pornit în 1829 și descris sub 1220) cuprinde 3917 documente din epoca dinastiei Árpád, adică dintre anii 1001—1301 tipărite în mare parte depe originale, iar cele slavone și evreești însoțite cu traducere ungară.

Publicațiunea cuprinde — firește — multe documente și amănunte privitoare la Români. Rezumatul acestora va fi dat în partea III a Bibliografiei de față.

Muz. Ard. Cluj 104944 și alte exemplare.

1860

Paris

1778

Liberté et nationalité. Par J. E. HORN.

Paris, 1860. Impr. L. Tinterlin & Co. In 8° pag. VI și 32.

Prefața: Paris, ce 25 juillet 1860.

Studiu scris contra Austriei, pe titlul cărții cu următoarele rânduri: „.....L'Autriche offre l'unique exemple d'un gouvernement qui confisque à la fois et la liberté et la nationalité... Sa ruine est prochaine; comptez-y!” (M. de Vincke, membre du parlement de Prusse; discours du 4 mai 1860.)

Bibl. Brătianu. București. Col. Brătianu-Sturza LIX No. 1.

1860

Sibiu

1779

Denkschrift wodurch die Bitte der Romanen des orientalischen Glaubens in Oesterreich um Herstellung ihrer Metropole aus dem Gesichtspunkte der Kirchensatzungen beleuchtet wird. Dem k. k. Ministerium für Kultus und Unterricht überreicht 1851 von Andreas Freiherrn von SCHAGUNA, Bischof der gr. orientalischen Kirche in Siebenbürgen.

Germannstadt, 1860. Gedruckt in der Diözesan-Druckerei. In 8° pag. 94.

Cuprinsul: Vezi la ediția română de sub Nr. 1780.

B. Acad. Rom. București. I. 63147 și alte exemplare.

1780

Sibiu

1860

Memorială, prin care se lămurește cererea Românilor de Religiunea resăriteană în Austria pentru restaurarea Mitropoliei lor din punctă de vedere a Ss. Canoane. Așternută c. r. Ministeriū pentru Cultū și Instrucțiune 1851. de Andreiū Baron de ȘAGUNA Episcopulū Bisericei gr. resăritene în Ardeal.

Sibiū, 1860. In Tip. diecezană. In 8° pag. 23. (Cu cirilice.)

Cuprinde: Drepturile pe cari le au Românii de religie creștină ortodoxă din Transilvania de a cere împăratului restaurarea mitropoliei lor.

B. Acad. Rom. București. I. 104225 și alte exemplare.

1781

Wien

1860

Die Sprachen- und Nationalitätenfrage in Oesterreich. Von einem ROMANEN.

Wien, 1860. Druck von Carl Gerold's Sohn. In 8° pag. 46.

Pe ultima pagină: Wien, im Juli 1860.

Cuprinsul: Betrachtungen. I. Vom modernen philosophischen Standpunkte. (p. 3) II. Vom modernen politischen Standpunkte. (p. 9) III. Vom Standpunkte des modernen Rechts-Verhältnisses. (p. 13) IV. Vom Standpunkte der massgebenden modernen Staats-Rücksichten. (p. 18) V. Vom Standpunkte der praktischen Anwendbarkeit der modernen Postulate der Nationalitäten. (p. 25) Anhangs-Capitel. Vom Standpunkte der modernen ungarischen Bestrebungen. (p. 30—46)

Pe verso titlului se află un motto al lui Arndt și unul al lui Virág Benedek și anume: „Wer die Muttersprache hintansetzt, der raubt seinem Geiste alle Energie und Erhabenheit und wird ein schaler — Alltagsmensch.” — „Szivünk csak anyánk ajakin lel mézet.”¹

Autorul broșurii este Andrei MOCSONYI.

Mai observăm că există și exemplare cu nota „Zweite Auflage” tot din 1860.

B. Acad. Rom. București. II. 43145 și alte exemplare.

¹ Românește: Inima noastră găsește miere numai pe buzele mamei noastre.

1782

Bruxelles

1860

La Hongrie et les Slaves.

Bruxelles, 1860. A. Lacroix, Van Meenen et Cie. In 8° mic.

Din cuprins: La désunion jetée entre les orthodoxes Serbes et Roumains. (p. 109—110)

Autorul anonim: J. LUDVIGH.

Bibl. Brătianu. București 10962/4 și alte exemplare.

1860

Bruxelles

1783

La Hongrie et la germanisation autrichienne.

Bruxelles, 1860. Fr. van Meenen et Cie. In 8° mic pag. 70.

Din cuprins: Les Valaques ou Roumains. (p. 29—30)

Autorul nenumit: Jean LUDVIGH ex-sécretaire de la Diète de Hongrie.

Bibl. Brătianu. București 10962/3 și alte exemplare.

1860

Wien

1784

Donau-Sagen vom Ursprung bis zur Mündung des Stromes.

Ein poetisches Pilgerbuch herausgegeben von Ludwig FOGLAR.

Wien, 1860. (L. C. Zamarski & C. Dittmarsch.) In 8° pag. 342.

Din cuprins: Topografischer Anhang. Scurtă descriere a localităților: Giurgiu, Silistra, Turtucaia, Brăila, Galați și Sulina. (p. 337)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1860

Wien

1785

Caus'a limbelor și naționalităților în Austri'a. Pertrap-tata de unu ROMANU.

Vienn'a 1860. Cu tipariul Mechitaristilor. In 8° pag. peste VI și 87. (Titlul cu litere latine, textul cu cirilice.) Pe contrafoliu cu un motto al poetului ungar Virág: Szivünk csak anyánk ajakin lel mézet.

Prefața: Viena în Septemvrie 1860.

E scrisă împotriva broșurii „în limba germană, din condei român, ce pertraptă cestiunea limbelor și naționalităților în Austria” dată publicității de tipografia fiului Gerold în Viena, în ziua de 17/29 August 1860. (p. 7—20) V. B.

Autorul nenumit este Vincent BABEȘ.

B. Acad. Rom. București. I. 103230 și alte exemplare.

1860

Sibiu

1786

Die romanische Amtssprache. Ein Compendium der romanischen Sprachlehre, mit einer Sammlung der im ämtlichen Ver-kehre am häufigsten vorkommenden Ausdrücke. Von J. PUSCARIU, Bezirks-Vorsteher.

Hermannstadt, 1860. Gedruckt in der Diözesan-Druckerei. In 8° pag. VIII și 108.

Prefața: Unter-Venezia im Oktober 1860.

Are și o ediție din 1864.

Muz. Ard. Cluj 119996 și alte exemplare.

1787

Sibiu

1860

Actele Soboarelor Bisericei greco-răsăritene din Ardeal din anii 1850 și 1860.

Sibiiu, tipărit în Tipografia diecesană. În 8° pag. 132.

Cuprinsul: Înainte de discutarea programului soboarelor se face și un istoric al creștinismului la Români, Unguri... „Mulți Istoriografi adeverează, că Țara ungurească ar fi fost întorsă către legea creștinească întâiu prin Preoți grecești, apoi preoți latini.” (p. 9)

Bibl. Brătianu. București III37₃ și alte exemplare.

1788

Milano

1860

Progetto di organizzazione politica dell'Ungheria. La questione della nazionalità presa in considerazione da Luigi Kossuth a Kuteya. Con prefazione del colonello Stefano Türr. Milano, 1860. Tipografia Guglielmini. În 8° mic pag. 40.

La questione della nazionalità presa in considerazione da Luigi Kossuth a Kuteya. Con prefazione del colonnello Stefano Türr. Milano, 1860. Tipografia Guglielmini. În 8° mic pag. 40.

Cuprinde studiul lui Kossuth (scris în pribegia sa din Asia-Mică în anul 1850) despre chestiunea naționalității, mai cu seamă din Ardeal (p. 38—39) în care concludă că introducându-se sufragiul universal, egalitatea drepturilor, autonomia (self-governement) în comune și comitate cu reprezentanța în parlament, Românii vor susține — în interesul lor propriu — unirea Ardealului cu Ungaria, decretată la 1848.

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 3273 a.

1789

Pest

1860

Programm a nemzetiség és a nemzetiségek tárgyában. Irta MOCSÁRY Lajos.

Pest, 1860. Nyom. Wodianer F.-nél. În 4° pag. 11 și 116.

Prefata: Andornakon November 5.

Autorul își expune părerile cum ar trebui să se poarte Ungurii și guvernul ungar față de naționalități, a căror emancipare e inevitabilă. Cunoscând bine și Ardealul, vorbește cu înțelegere despre Români, zicând că au deplină dreptate când cer să fie primiți ca a patra națiune; dar criticând cu cuvinte aspre politica ungară, Mocsáry nu era popular nici ca deputat, nici ca scriitor.

Muz. Ard. Cluj 90897 și alte exemplare.

1860

Wien

1790

Ein brüderlich ernstes Wort an den „Pesti Napló“ und die Gleichgesinnten im Ungarlande. Von A. SEVERU.

Wien, 1860. Druck von Carl Gerold's Sohn. In 8° pag. 16.

La stârșit: Wien, am 1. December 1860.

Cuprinde o polemică cu ziarul „Pesti Napló“ în care se arată: cum trebuie privită chestiunea naționalităților în Ungaria — mai ales a națiunii române — precum și tendințele de maghiarizare ale statului ungar.

B. Acad. Rom. București. I. 102223 și alte exemplare.

1860

Wien

1791

Die Petition der Romanen Siebenbürgens, überreicht Sr. Kais. Kön. Apostol. Majestät in der Audienz am 10. December 1860.

Colophon: Buchdruckerei von Carl Gerold's Sohn in Wien. In 8° mic pag. 15. (Foaia de titlu numai pe copertă.)

Cuprinsul: Românii din Transilvania, arătând aportul lor pentru prosperarea monarhiei precum și loialitatea lor față de coroană, solicită acordarea de drepturi pe acelaș picior de egalitate cu Ungurii și Germanii.

Bibl. Brătianu. București 11076₃ și alte exemplare.

1860

Brașov

1792

Petițiunea Românilor din Transilvania cotră Imperatu la 10 Decemvrie 1860.

Brașov. In 12° pag. 16.

Traducere din limba germană a ediției de mai sus.

Iarcu p. 89. — Creșterea colecțiilor Acad. Rom. 1913 p. 148.

1860

Košice

1793

Foederált Hunnia vagy a nemzetek egyesülése. Irta Gr. KÁROLYI Ede. [Hunnia unită ori unirea neamurilor.]

Kassán, 1860. Nyom. Werfer Károlnál. In 8° pag. 18.

Vorbește despre o confederațiune liberală a naționalităților Ungariei, în care numai limba de stat ar fi cea maghiară.

Bibl. Univ. Cluj 57164 și alte exemplare.

1794/5

P e s t

1860

Magyarország statistikai, birtokviszonyi és topographiai szempontból... Készítette FÉNYES Elek. [Ungaria din punct de vedere statistic, economic și topografic.]

Pest, 1860. Engel, Mandello és Walzel tulajdona. In 8° pag. 620.

Din cuprins: 3. Bihorul sudic (p. 163—302) 5. Bihorul nordic (p. 391—478)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1796

W i e n

1860

Die Bischöfliche Klosterkirche bei Kurtea d'Argyisch in der Walachei. Von Ludwig REISSENBERGER. Mit IV Tafeln und XXV Holzschnitten.

Wien, 1860. Aus der Kaiserlich-Königlichen Hof- und Staatsdruckerei. In 4° mare pag. 48. (Besonderer Abdruck: aus dem IV. Bande des Jahrbuches der K. K. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung der Baudenkmale.)

Cuprinsul: A. Allgemeine Darstellung. B. Beschreibung der Klosterkirche. A. Grundriss. (Taf. I.) B. Das Innere. (Taf. II.) C. Das Äussere. (Taf. III. u. IV.) C. Geschichtliches. A. Baugeschichte. B. Spätere Schicksale der Kirche und des Klosters. C. Geschichtliches über das Städtchen Argyisch. D. Die übrigen Klostergebäude. Zahl, Beschäftigung, Kleidung und Lebensart der Mönche; Haushalt, Bibliothek, Seminarium. E. Anhang.

Anexat se publică inscripțiunile slavone din biserică, traduse latinește de Prof. Franz Miklosich și cele românești traduse nemțește de Schulrath Dr Wassitsch din Sibiu. (p. 43—48) Cea mai veche din aceste inscripții e aceea a lui Neagoe-Vodă Basarab din 1521 (7029) și apoi a lui Radu-Vodă în care spune că zidirea bisericii începută de Neagoe a fost isprăvită de dânsul pe vremea egumenului Kyr Georgie la 18 Septemvire 1527=7035. Dintre celelalte cinci românești cea mai valoroasă e pomelnicul lui Șerban-Vodă Cantacuzino din 1682 (7190) și cea mai nouă, una dela 1804.

Ilustrațiunile în xilografie reprezentând materialul ornamental al bisericii au fost executate după fotografiile făcute în timpul ocupațiunii austriace (1854—56) din ordinul generalului Coronini. (p. 28)

B. Acad. Rom. București. S. 4384 și alte exemplare.

1860

W i e n

1797

Felelet Báró Kemény Gábor néhány szavára Báró Eötvös Józseftől. [Răspuns la câteva cuvinte ale baronului G. K.]

Pest, 1860. Ráth Mór. (Bécsben, nyomtatott Jacob és Holzhausennél.) In 8° pag. 41.

Este un răspuns la o broșură a baronului Kemény cu multe observațiuni foarte liberale și democratice despre chestiunea naționalităților care domina opiniunea publică în Ungaria în acești ani de renaștere.

Muz. Ard. Cluj 94179 și alte exemplare.

(1860)

Pest

1798

Bilder aus Ungarn.

Pest. Hornyánszky et Hummel. (In xilografie.) In 4° pag. 160.

Din cuprins: Volkstrachten in Siebenbürgen. (p. 146—151) Despre Români (p. 149—150) cu o xilografie: Die Walachin. (p. 150) O altă xilografie (p. 137) reprezintă în compoziția unui peisaj cele patru națiuni din Ardeal, dela stânga la dreapta astfel: Familie română, săsească, ungară și secuiască.

Muz. Ard. Cluj 50030 și alte exemplare.

(1860)

Leipzig

1799

Bilder Album aus Ungarn. Taschenbuch mit 18 Stahlstichen nach Zeichnungen von N. v. BARABÁS.

Leipzig. C. A. Haendel. In 8° pag. 68 și 18 tabele.

Din cuprins: Ein siebenbürgisches Mädchen. (Cu text pe p. 43—44) Der wallachische Weinländer. (Cu text pe p. 55—56). Am reprodus ambele în studiul meu citat despre pictorul Barabás și Români.

Aceste stampe au apărut la început în trei fascicule sub titlul „Der Bildersaal” care pe urmă și-au schimbat titlul, fiind reunite în volumaș.

Muz. Ard. Cluj 34643 și alte exemplare.

1861

Pest

1800

Emléklap az 1860 évből. [Pagini comemorative din anul 1860.]

Pest, 1861. Ny. Landerer és Heckenastnál. In 2° mare pag. 15—20. (Anexat ziarului „Vasárnapi Ujság” dela 6 Ianuarie 1861.)

Cuprinde poezia *Apel* — „Szózat” a lui Mihai VÖRÖSMARTY tradusă în zece limbi și între ele și pe românește (de Dr. Fr.) cu următoare prima strofă:

Fii credincios Magiare către patria ta,
Unde ești născut, legănat, crescut
Și care va fi odată și mormântul tău.

Muz. Ard. Cluj 76954 și alte exemplare.

1801

Leipzig

1861

Geschichte des Temeser Banats. Von Leonhard BÖHM.
Vol. I—II.

Leipzig, 1861. Verlag von Otto Wigand. In 8° pag. XVI și 415+324. Cu o hartă a Banatului și 13 ilustrațiuni, anexate.

Prefața: Weisskirchen, im August 1860.

Cuprinde istoria Banatului în 8 capitole, iar în vol. II descrierea Banatului, în 10 capitole, din cari relevăm următoarele: Vol. I. Griechisch-nicht-unirte Bischöfe von Temesvár. (p. 413) Griechisch-nicht-unirte Bischöfe von Werschetz. (p. 414) Griechischkatholischer Bischof von Lugos. (p. 414) Vol. II. Einiges von einer Gattung schädlichen Insekten, die man Kolumbaczer Mücken nennt, welche im Banat, Serbien und der Walachei unter dem Viehe manchmal sehr grossen Schaden anrichten. (Cap. 8) Ueber die verschiedenen Nationen, die im Banate wohnen: Walachen (p. 195 — 223) în care ni se înfățișează viața Românilor bănățeni cu obiceiurile, datinile și superstițiile lor și cu multe observații prețioase.

Anexat: Eine Scene, wo ein Walach seine Tochter und ihren Entführer verflucht und sie fortjagt. *Ilustrațiune*: (Vol. II tab. II) Lith. Anst. von J. G. Bach. Leipzig.

Se afirmă că are și un Atlas zur Geschichte des Temescher Banats pe care însă nu l-am văzut.

Cfr. ediția ungară adăogită din 1867 sub No. 2001.

Muz. Ard. Cluj 188933 și alte exemplare.

1802

Sighetul Marmăției

1861

Sajó M á n József ö Méltóságának Máramaros megye főispáni székébe 1860. évi December 13-ik napján lett beiktatása alkal-mával, és ezen ünnepélyt megelőzőleg tartott beszédek. / *A tiszta jóvedelem a Máramaros megyei bizottmány 1860. évi II 1/2 számu határozata szerint a Szigeten felállítandó g. Cath. román tanítói képezde javára fordittatik.* [Discursurile rostite înainte și cu pri-lejul inaugurării fișpanului comitatului Maramureș Iosif Man. Venitul e destinat preparandiei gr. cat. române proiectate în Sighet.]

M. Sziget, 1861. A kincstári nyomdából. In 4° pag. 16.

Intre oratorii ale căror discursuri sunt tipărite în broșură, ur-mătorii sunt Români: Petru Anderco, vicar episcopesc gr. cat. Ga-briel Mihály, fost fișpan și Alexandru Seregély, protopop gr. cat., ca și însuși sârbătoritul fișpan, care e de viță română.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1861

Cluj

1803

Utazás keleten. Irta ORBÁN Balázs. Vol. I—VI. [Călătorie în Orient.]

Kolozsvár, 1861. Az ev. ref. főtanoda betűivel. In 8-vo.

 Prefața: Lengyelfalva, jan. 1-én, 1861.

Cuprinde descrierea amănunțită a celor văzute în Orient de autor (Secui-nemeș din Ardeal) care își începuse călătoria la 20 Aprilie 1846 mergând dela Brașov la Galați. Evenimentele războinice ale anilor 1848—49 l-au aflat însă la Constantinopol, de unde s'a întors în Ardeal numai în luna Noemvrie 1859 prin Sulina și Țara-Românească, despre care vorbește pe larg în primul și ultimul volum, cu multe amănunte interesante, notate poate întâia oară de dânsul. Iată-le: Bucieciul. Valea Prahovei. Câmpina. Ocnele de sare dela Telega. Ploești. Mizil. Ciugăiata. Brăila. Galați. Tulcea. Sulina. (Vol. I p. 3—28) Sulina. Insula Șerpilor. Capul Kalakri. Delta Dunării. Tulcea. Ismail. Brăila. Buzău. Hanul Singur. Colonii secuiești. Ploești. Breaza. Ureț. Ploia. Mănăstirea dela Predeal. (Vol. II. p. 112—135)

Muz. Ard. Cluj 62490 și alte exemplare.

1861

Wien

1804

Descrierea Monarhiei și a tuturor țărilor din Imperiul Austriei, de Ludovicu cavaleru de HEUFLER. Pentru Gimnasia și scole reali inferioare. Tradusă de D^{or}. Ioanu Maior.

Viena, 1861. In c. r. editoria de cărți școlare. Tipografia Mehitaristilor în Viena. (Cu cirilice.) In 8° pag. XVI și 442.

Din cuprins: Sepciunea V. Țerile Carpaților. Capu I. Ungaria. (p. 314—367) II. Voivodatul Serbic și Banatul timișan cu confiniul militar banato-serbic. (p. 367—385) III. Marele principat Ardealul. (p. 385—405)

Cartea didactică s'a folosit mulți ani în școlile românești din Ungaria, din ordinul guvernului austriac.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1861

Pest

1805

Erdély története 1848—49-ben. Irta KÖVÁRI László. [Istoria Ardealului în 1848—49.]

Pest, 1861. Emich Gusztáv sajátja. In 8° pag. 279.

Cuprinde istoria Ardealului din vremea războiului pentru independență, cu multe amănunte despre Români și următoarele capitole speciale despre ei: 1848. Organizarea și tendințele Românilor. (p. 107—119) 1849. Românii și Urban. (p. 189—195) Munții și asediul Albauliei. (p. 224—234)

Muz. Ard. Cluj 143412 și alte exemplare.

1806

Cluj

1861

Okmánytár az 1848—9-ki erdélyi eseményekhez. Össze-
gyűjté KÖVÁRI László. [Diplomatar la evenimentele ardelen-
dela 1848—9.]

Kolozsvártt, MDCCCLXI. (Gámán Jánosnál.) In 8° pag. 204.

Cuprinde 114 acte și proclamații din cei doi ani ai războiului
și între ele multe privitoare la Români ori scrise de ei. (Vezi rezu-
matul lor în partea III a acestei Bibliografii.)

B. Acad. Rom. București. S. 2737 și alte exemplare.

1807

Wien

1861

Honegség. Irta 1846-ban báró KEMÉNY Dénes. Hátrahagyott
műveiből öszveszedte és kiadja b. K e m é n y Gábor. [Unitatea
patriei.]

Kolozsvár, 1861. Demjén László bizománya. (Bécsben, ny.
Iacob és Holzhausen-nél.) In 8° pag. X și 60.

Autorul vorbind despre evenimentele dela 1848—49 spune că
Românul depe pământul Ungurilor din Ardeal ca iobag e leneș și în
consecință sărac, dar pe teritorul Sașilor silitor și de treabă, bucurân-
du-se de multe libertăți, cu mare îndeletnicire pentru carte, negus-
torie și meșteșuguri și de o viață morală bună, supt influența bine-
făcătoare a Sașilor cu cari trăiește împreună.

Motivul conducător al broșurii este că chestiunea limbei și a na-
ționalității nu se poate rezolva cu sila și Ardealul nu se va ridica din
starea de colonie de cât numai prin unuirea sa cu Ungaria.

Muz. Ard. Cluj 110478 și alte eximplare.

1808

Praha

1861

Jagd- und Reiseskizzen aus Ungarn, Siebenbürgen, Böhmen und
der Moldau. Von Ferdinand Freiherr von WIEDERSPERG.

Prag, 1861. (Druck bei Rath. Gerzabek.) In 8° mic pag. 83.

Din cuprins: Die obere Theiss. (p. 1—4) Eine Luchsagd in
der Marmaros. (p. 8—15) Bärenjagd in Siebenbürgen. (p. 16—19)
Bärenjagd in der Romanen-Banater-Grenze. (p. 20—24) Bärenjagd in
der Moldau. (p. 41—47)

Autorul nu e Ungur, dar fiind forestier mult timp în Ungaria,
am menționat cărticica cu descrieri frumoase, chiar și pentru motivul
că e foarte rară.

Mus. Nat. Budapest. It. 1248 f.

1861

Oradea

1809

ORTHODOX HITVALLÓK IMAKÖNYVE

VAGY

A GÖRÖG SYNOPSIS MAGYARJA;

MELY TARTALMAZ

MINDEN ALKALMI IMÁKAT ÉS KÖNYÖRGÉSEKET;
HÓ-TÁRT A KELETI EGYHÁZ RENDSZERÉN; SZÁZ
ÉVRE SZÓLÓ HUSVÉTI TÁBLÁZATOT, ÉS FÜG-
GELÉKÜL: KERESZTYÉNI ÚTMUTATÁST.

FORDITOTTA GÖRÖGRŐL

POPOVICS JÁNOS,

g. n. e. lelkész,

Karczagon 1861.

NAGY-VÁRAD,

TICHY ALAJOS NYOMTATÁSA 1861.

Orthodox hitvallók
imakönyve, vagy a
görög synopsis ma-
gyarja; ... fordította
görögről POPOVICS
János, g. n. e. lelkész,
Karczagon 1861.

[Carte de rugă-
ciune ortodoxă sau
Synopsisul grec în un-
gurește care cuprinde
rugăciuni și meditații
ocasionale, calendar
după sistemul Bise-
ricii orientale; tabela
de Paști pe o sută de
ani și ca adaos:
o îndrumare crești-
nească. Tradus depe
grecește de Ion Popo-
vics preot g. neunit.]

Nagy-Várad, 1861.
Tichy Alajos nyom-
tatása.

In 8° mic pag. XVI și 333 + 5 foi cu lista abonaților.

Cuprinde traducerea Sinopsisului grecesc (cu 36 rugăciuni pentru toate zilele și sărbătorile anului) traduse pe seama numeroșilor ortodocși din Ungaria, cari—după experiența autorului—citesc sârbește, românește ori grecește, dar nu mai înțeleg bine limba maternă, cum sunt și credincioșii săi din Karczag, în mijlocul Cumaniei ungare, unde se vorbește numai ungurește.

Mus. Nat. Budapest. Mor. 4698.

1861

Pápa

1810

Magyarország történelme különös tekintettel a jogfejlésre....
irta BOCSOR István tanár. [Istoria Ungariei cu privire la des-
voltarea dreptului.]

Pápán, 1861—1869. A reform. főiskola betűivel. Magda L.
által. In 8° pag. V și 1812 + XII.

Autorul expune pe larg toate raporturile din trecut ale Ungurilor cu Românii și țările române.

Anexat harta Ungariei, înfățișând și țările române împreună cu Basarabia, în litografie.

Muz. Ard. Cluj 30561 și alte exemplare.

1811

Cluj

1861

Töredék egy menekült naplójából. Regényes korrajz. Irta HARAY Viktor. [Din ziarul unui pribeag. Istorie romantică.]

Kolozsvártt, 1861. Kiadja Demjén László. In 8° mic pag. 212.

Cuprinde amintirile autorului din 1848/9, când a fost soldat în serviciul comisarului regal, contele Alexandru Teleki și apoi ofițer în alte regimente ungare în luptă cu Românii în părțile Chioarului (Kövár) și Baia-Mare (Nagybánya) precum și prin Ardeal; cu multe date necunoscute aiurea. (p. 7—134) Așa: Bătălia din 2 Noemvrie 1848 cu Românii de supt comanda locotenentului Dimbul la Szakállofalva. (p. 23—27) Cum a mântuit autorul pe popa Dragomir din Lăpuș de moarte. Acțiunea pacificatoare a caporalului Vasile Buteanu. (p. 38—42) Românii din Alparét. (p. 72—76)

Are și o ediție de titlu din 1864.

Muz. Ard. Cluj 40578 și alte exemplare.

1812

Brașov

1861

Protocolul ședințelor conferinței naționale românești ținute din 1/13 până în 4/16 Ianuarie 1861 la Sibiu sub președința a doi Arhipăstori românești din Transilvania cu acelușale și cu unu comentariu.

Brașovu, 1861. Editoru G. Barițu. Provăzetori Römer & Kamner. In 8° pag. 91 și 3 foi cu o bibliografie a cărților din Brașov.

Cuprinde o dare de seamă amănunțită a tuturor manifestărilor adunării dela Sibiu, împreună cu mai multe memorii și circulare redactate cu acea ocazie în vederea unor revendicări de ordin național pe cari le cereau dela Unguri.

B. Acad. Rom. București. A. 9932 și alte exemplare.

1813

Sibiu

1861

Taschenwörterbuch der rumänischen und deutschen Sprache von C. PETRI Professor. / Vocabular portativ românesc-nemțesc și nemțesc-românesc. Vol. I—II.

Germaunstadt—Sibiu, 1861—1863. In tipografia lui Georgie de Klosius. In 8° mic pag. III și 516+568. (Cu semicirilice.)

Prefața: Sibiu 1. Fevruarie 1861.

B. Acad. Rom. București. I. 13490 și 42963 și alte exemplare.

1861

Pest

1814

Székely-kürt. Költemények THALY Kálmántól. [Bucium secuesc.]

Pest, 1861. Nyomatott Gyurián Józsefnél. In 8° mic pag. 190.

Prefața: Pest, febr. 1. 1861.

Din cuprins: Moldovában. (Aug. 25-én 1860. p. 148—150) Poezie alegorică despre „aerul liber” din Moldova (în confruntare cu aerul absolutist din Ardeal) scrisă cu prilejul unei excursii în Moldova.

Mus. Nat. Budapest. P. o. hung. 1457 b. — Muz. Ard. Cluj 144464 cu altă foaie de titlu.

1861

Pest

1815

Történelmi adattár az 1848-ki és 1849-ki magyar hadjárattól. Kiadja és szerkeszti VAHOT Imre. [Magazin istoric din războiul ungar dela 1848 și 1849.]

Pest, 1861. Emich Gusztáv nyomdája. In 8° mic pag. 167.

Din cuprins: Campania generalului Bem în Ardeal, cu multe amănunte despre bătăliile cu Românii. De Dr. Stummer György. (p. 66—75)

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 6363 f.

1861

Sibiu

1816

Die Karlsburger Conferenz am 11. und 12. Februar 1861, Protokoll und Reden.

Germannstadt, 1861. Von Theodor Steinhauffen. In 8° pag. 74. (Fără foaie de titlu.)

Din cuprins: Vortrag in rumänischer Sprache Sr. Exc. Metropolit Sterka Sultz. (p. 22—25) Rede des Bischofs Schaguna in romanischer Sprache, dann aber unaufgefordert in ungarischer Sprache. (p. 64—65)

B. Acad. Rom. București 3283 și alte exemplare.

1861

Brașov

1817

Cuventarea Escelentiei S'ale Domnului Alecsandru STERCA SIULUTIU Archiepiscopu si Mitropolitu de Alba Iulia alu Romaniloru de confesiunea gr. catolica unita din Transilvania ... tinuta in conferentiele regnicolare din Alba Iulia in 11. Februarie 1861.

Brasiovu, 1861. Cu tipariulu lui Ioane Gött. In 8° mic pag. 26.

Muzeul țării Năsăudului. Năsăud.

1818

Cluj

1861

Erdélyhoni jogtudomány. Irta DÓSA Elek jogtudor. Vol. I—III. [Codicele legislativ al Ardealului.]

Kolozsvártt, 1861. (Fiecare volum în altă tipografie din Cluj.) In 8° pag. XLIII și 244+580+327.

Prefața: Irtam Maros-Vásárhelyen az 1861-dik év februáriussa 22-dikén.

Cuprinde codicele public, civil și penal al Ardealului pe baza legilor și decretelor până la unirea dela 1848. Despre Români se vorbește separat (în vol. I p. 112) în virtutea art. 6 din 1744 în care se determină starea juridică a iobagilor; însă popii și nemeșii ieșiți din rândul lor aparțineau națiunii respective unite, pe pământul căreia aveau proprietatea lor.¹ Drepturile națiunilor neunite (și între ele ale Românilor) sunt cuprinse în § 119 al Dreptului civil sub titlul: A nemegyesült nemzetbeliek osztályzatáról. (Vol. II p. 154—157)

Bibl. Univ. Cluj 55655 și alte exemplare.

¹ Valachi ... quorum conditio ea est, quae reliquorum patriae civium, et qui eidem nationi e tribus receptis systhema hujus Principatus constituentibus, ubi per adeptionem bonorum sedem sibi fixerunt hoc ipso absque quartae nationalitatis erectione ac constitutione adnumerati sunt.

1819

Brașov

1861

Az erdélyi oláh nemzetről szolló országos törvényczikkek az Unioval szemben és ezekről értekezlet egy magyar és egy oláh közt. [Legile despre națiunea română din Ardeal față de uniune și discursul unui Ungur și Român despre aceste lucruri.]

Brassó, 1861. Römer és Kamner. In 8° pag. 15.

Cuprinsul: Prefață. (Cu articole de legi, a căror abrogare se cere de Români.) Scrisoarea contelui Wass Sámuel (Pest, 1 Nov. 1860) către George Baritiu — editorul broșurii — și răspunsul acestuia (Brassó, 14 Nov. 1860) despre cauza Românilor. (p. 9—14)

Muz. Ard. Cluj 66042 și alte exemplare.

1820

Sibiu

1861

Cuvant catre poporul roman, pentru a se ceti și pricepe de loc. Cu tantire la alegerile ablegatilor. Dela mai mulți ROMANI adevarati.

Sibiu, 1861. Tip. diecesana. In 8° mic pag. 15. (Cu cirilice.)

Muzeul țării Năsăudului. Năsăud.

1861

Paris

1821

La Transylvanie en face des prétentions de la Hongrie.
Réponse à la Lettre du général Klapka au général Garibaldi.
Par P.

Paris, 1861. Dentu, Libraire au Palais-Royal. In 8° pag. 31.

Cuprinsul: I. Vue général sur la situation actuelle en Europe.
II. Coup d'oeil sur la question magyare. III. Droits historiques de la
Transylvanie. IV. Esquisses historiques de la vie politique des Rou-
mains transylvains. V. Continuation et propagation ouverte du magya-
risme. VI. Conclusion. (Titluri cari nu se găsesc în text ci pe copertă.)

Autorul (după Iarcu, p. 94) e Pizone Pompilio, iar după alții
A. Papiu-Ilarianu.

B. Acad. Rom. București. A. 2586 și alte exemplare.

1861

București

1822

Cestiunea Românilor de peste Carpați. Transilvania în facia
pretensiunilor Ungariei. Răspusă la scrisoarea Generariului Klapka
câtre Generariul Garibaldi, de P*** Precesă de două epistole
adressede emigrațiunei ungare de Dumitru Brateanu; traduse și
edate de N. Colianu.

București, 1861. Typographia națională a lui Stephan Ras-
sidescu. In 8° pag. 72.

Cuprinsul vezi la ediția franceză de mai sus de sub No. 1821,
la care s'au adăugat scrisorile lui D. Brătianu din „Lettres Hongrois-
roumaines” din 1851, descrisă sub No. 1598.

Are și o ediție de titlu din 1866.

B. Acad. Rom. București 3217 și alte exemplare.

1861

Pest

1823

Asserta ex universa jurisprudentia et scientiis politicis, quae
superatis rigorosis examinibus pro consequendo juris universi Doc-
toris gradu in Alma, ac Celeberrima Regia Scientiarum Univer-
sitate Pestiensis annutu Inclytae facultatis juridicae publice pro-
pugnanda suscepit Joannes MANIU de Badacson. Anno 1861.
Die 9. Mensis Martii hora 12.

Pestini, 1861. Typis Josephi Gyurian. In 8° pag. 7.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1824

P e s t

1861

Tételek az összes jog- és államtudományokból, melyeket a pesti Magyar Kir. Tudományos Egyetemenél kiállott szigorlatok után a törvénytudori koszoru elnyerése végett a tekintetes jogi kar jóváhagyásával nyilvános vitatkozás alá bocsát MARIENESCU Marianu Athanász. 1861-ik évi Mártius hó 20. déli 10 órakor. [Teze din întregul Drept civil și de stat, prezentate spre desbatere după examenele depuse la Universitatea Ungară regală din Pesta pentru obținerea laurei de doctorat în drept, cu aprobarea facultății de drept.]

Pest, 1861. Nyomatott Gyurian Józsefnél. In 8° pag. 7.

Cuprinde teza de doctorat în drept a lui At. M. Marienescu. Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1825

P e s t

1861

Nede gehalten durch den Advocaten Michael VÁRADY in der constituirenden Versammlung des Torontaler Comitates zu Gross-Becskerek.

Pest, 1861. ~~Buchdruckerei~~ von Emil Müller. In 4° pag. 15.

Oratorul vorbind cu înțelegere despre naționalități și Români zice că parlamentul ungar viitor ce va fi ales pe baza legilor din 1848 va avea deputați și din popoarele „nichtungarischer Zunge” și : indem also der Ungar — seine Bruderhand den übrigen Nationalitäten bietend — sagt : „Ich werde nach Kräften mitwirken, dass die Rechtsansprüche der Nationalitäten durch das Gesetz geltend gemacht werden” — setzt derselbe gleichzeitig mit offener ungarischer Aufrichtigkeit hinzu : insofern die vorzulegenden Rechtsansprüche die Auflösung der Staatseinheit nicht bezielen werden.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1826

P e s t

1861

Ausztria hivatása és egy magyar-birodalom lehetősége. B-től. Pest, 1861. (Ny. Gyurian Józsefnél.) In 8° pag. 71.

Autorul propune ca Austria să-și razime viitorul pe Ungaria și constituția ei, desființând absolutizmul. Impăratul Franz Josef să-și schimbe coroana cu aceea a Ungariei cu capitala ei Budapesta, făcând o politică cu privire la Orient unde ar asigura independența și suverinitatea țărilor române dunărene față de Turci. Acest nou imperiu — Ungarisches Oesterreich — ar avea un mare viitor.

Bibl. Univ. Cluj 148741 și alte exemplare.

1861

Bruxelles

1827

L'Autriche despotique et la Hongrie constitutionnelle contenant l'ultimatum de la Diète de Hongrie. Par J. LUDVIGH.

Bruxelles, 1861. A. Lacroix, Verboeckhoven et Cie imprimeurs-éditeurs. In 8° mic pag. 171.

Din cuprins : Chap. XIII. L'égalité des nationalités formulé par Kossuth. (p. 115—118) XVII. La Transilvanie et la nationalité roumaine. (p. 140—148)

Există exemplare cu data : Paris, 1861.

Bibl. Brătianu. București 10962/5 și alte exemplare.

1861

București

1828

Les roumains des états autrichiens. L'Indépendance constitutionnelle de la Transilvanie, par A. PAPIO Ilariano.

Bucarest, 1861. Impr. du journal Le national. In 8° pag. VI, 76.

Scriere având drept scop informarea opiniei europene asupra chestiunii naționalităților din Austria, mai cu seamă a Românilor din Transilvania și a neegalelor raporturi dintre ei și Unguri.

B. Acad. Rom. București. II. 43196 și alte exemplare.

1861

Pest

1829

Az erdélyi Unio. Történelmi rajz. Irta SZILÁGYI Ferencz. [Uniunea Ardealului.]

Pest, 1861. (Nyom. Gyurian Józsefnél.) In 8° foi 2 și pag. 51

Prefața : Budán, április 8-án 1861.

Autorul (martor ocular) făcând istoria documentară a unirii Ardealului cu Ungaria, descrie manifestația Clujenilor din ziua de 30 Mai 1848 (a doua zi după deschiderea dietei) când la strigătele lumii, episcopul gr. cat. Ioan Lemény a vorbit depe balcon poporului, mulțumind în numele națiunii sale pentru salutul națiunii ungare. (p. 42—43) Mai sus, autorul scrie despre adunarea Românilor depe Câmpul Libertății din zilele de 15—16 Mai 1848. (p. 41—42)

Autorul — profesor al liceului Reformaților din Cluj — era de altfel împotriva unirii decretate prin art. de lege I. din 1848, dar neperfectuate până la 1861.

După Szinnyei (vol. XIII p. 893) a apărut încă la 1848 înainte de a se fi declarat unirea Ardealului cu Ungaria cu titlul : Erdély és az Unio. (A két haza összekapcsolásának kívált Erdélyre nézve káros hatásáról.) Nagy-Szeben, 1848. (Dar nu cunosc exemplare.)

Muz. Ard. Cluj 60496 și alte exemplare.

1830

P e s t

1861

Megyei alkotmányos mozgalmak 1860. october 20-tól, 1861. april 2-ig, mint a nemzetgyűlés megnyitása napjáig. Adatok történelmünkhez. [Mișcările constituționale din comitate... până la deschiderea dietei naționale.]

Pest, 1861. (Ny. Beimel J. és Kozma Vazulnál.) In 8° pag. VI și 221+CLXXXIV.

Prefața: Pest, 1861. május 1-jén. R. F. I.

In prima parte a cărții aflăm descrierea adunărilor generale ale comitatelor cu lista deputaților aleși la noua Dietă ungară, iar în a doua răspunsurile comitatelor la adresa imperială din 16 Ianuarie 1861 cu care Dieta a fost convocată. Aceste răspunsuri sunt foarte instructive întru cât fără deosebire subliniază susținerea bunelor relațiuni dintre Români și Unguri, chiar și în comitatele cu majoritate română ca Maramureș, Sătmăr, Arad și Bihor; dar e caracteristic că comitatul Caraș, Crasna, Solnocul Mijlociu, Chioarul și Zărândul nu au reflectat la adresă; iar în acest ultim comitat erau agitații vii din cauza cerințelor prea mari ale Românilor. Sunt tipărite și discursurile bărbaților români mai de frunte, unele măcar numai în rezumat.

Muz. Ard. Cluj 44727 și alte exemplare.

1831

P e s t

1861

MIHÁLYI Gábor, Ballagi Mór és Ragályi Ferdinánd tartott beszédei. [Discursurile lui G. M. și a altora.]

Pest, 1861. Nyomatott Wodianer F.-nél. In 8° pag. 16. (Extras din „Magyarország” 1861 No. 124.) Fără foaie de titlu.

Discursul lui Gavriil *Mihályi* (p. 1—4) ținut în ședința parlamentului ungar din 25 Mai 1861 în interesul „fraților români” ai strănepoților aceloră cari la începutul anului 1717 în Maramureș bătând pe Tătarii năvăliți în țară cu 15.000 de oameni, i-au respins, scăpând astfel din ghiarele lor mii de robi, pe cari păgânii îi târau cu dâșii. Declară apoi că umblând nu de mult prin Ardeal, a observat că o parte dintre Români e gata să ia parte la parlamentul țării, o altă parte recunoaște unirea Ardealului cu Ungaria, cerând executarea art. 4 al legii respective și numai aceia dela Sibiu nu o recunosc.

Bibl. Univ. Cluj 66646 și alte exemplare.

1832

P e s t

1861

PAP János biharmegye-belényes kerületi képviselő és Böszörményi László beszédei. [Discursurile deputatului din Bihor-Beiuș I. P. și a lui L. B.]

Pest, 1861. Nyomatott Wodianer F.-nél. In 8° pag. 12. (Extras din „Magyarország” 1861 No. 120.) Fără foaie de titlu.

Cuprinde primul discurs al deputatului român Ion Pap (p. 1—3) ținut în ședința din 29 Mai 1861 a parlamentului, în care declară că năzuințele și interesele Românilor sunt în toate comune cu ale națiunii ungare. Iar în ce privește plângerile Românilor, e convins că ele au născut din pricina sistemului de ocârmuire al guvernului austriac, împotriva căruia luptăm cu toții, după ce Românii au fost asupriți de acel guvern de veacuri, suferind mai cu seamă în ultimii 12 ani, când au câștigat convingerea că asupritorii naționalității și libertății lor nu șed la Pesta, ci la Viena, unde s'a făurit „proiectul monstruos al imperiului unitar austriac adică Gesamtmonarchie” în vârful căruia au vrut să atârne ca trofeu poporul român, ca austriacii apoi să aibă cu ce să se mândrească, zicând că au reușit să germanizeze pe Români!

Muz. Ard. Cluj 66646 și alte exemplare.

1861

Pest

1833

WLÁD Alajos képviselő beszéde, a képviselő-ház 1861. év június 1-én tartott ülésében. [Discursul deputatului Aloiz Wlad. Pest, 1861. Emich Gusztáv nyomdász. In 8° mic pag. 16. (Lenyomat a „Pesti Hirnök”-ből.)

Cuprinde un discurs parlamentar rostit în dieta Ungariei. Muzeul țării Năsăudului. Năsăud și alte exemplare.

1861

Pest

1834

WLÁD Alajos Krassó megye, nagy-zorlenczi képviselő beszédei, a képviselőház 1861. évi június 1-én, 8-án és 11-én tartott üléseiben. [Discursurile lui Al. W. deputat din comitatul Carașului.]

Pest, 1861. Emich Gusztáv nyomdász. In 8° mic pag. 22.

Cuprinde discursuri parlamentare rostite în dieta Ungariei.

Muz. Ard. Cluj 149142 și alte exemplare.

1861

Pest

1835

HAJNALD Lajos erdélyi püspök felsőházi beszéde az erdélyi unió tárgyában. (Június 17-én) Lenyomat a „Pesti Hirnök”-ből. [Discursul episcopului Ardealului L. H. ținut în Senat în chestiunea Uniunii.]

Pest, 1861. Emich Gusztáv nyomdász. In 8° mic pag. 36.

Autorul se ocupă în discursul său și cu atitudinea Românilor față de unirea Ardealului. Românii susțin că Unirea din 1848 declarându-se într'un parlament, la care n'au fost invitați, cu toate că acela s'a ținut după adunarea dela Blaj, în care Românii s'au declarat „națiune” ei n'o recunosc. (p. 12—14)

Muz. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1836

P e s t

1861

GOZSDU Manó főispán felsőházi beszéde. (Junius 19.) Le-nyomat a „Pesti Hirnök”-ből. [Discursul fișpanului Emanoil Gozsdu ținut în Senat.]

Pest, 1861. Emich Gusztáv nyomdász. In 8° pag. 15.

Oratorul vorbind despre Români, își încheie discursul zicând că înainte de toate trebuie ca aceste două națiuni, adică cea ungară și română să se prețuiască, încheind o legătură sinceră și vecinică între ele care va fi binecuvântată și de Dumnezeu.

Muzeul țării Năsăudului. Năsăud.

1837

P e s t

1861

Történeti és irodalmi kalászatok. Irta Gr. KEMÉNY József. [Spicuiri istorice și literare.]

Pest, M.DCCC.LXI. Emich Gusztáv. In 8° foi 4 și pag. 254. (Történelmi és irodalmi berek vol. II.)

Prefața: Pesten július 4. 1861. Toldy Ferenc.

Cuprinde 56 articole bibliografice ale învățatului autor, editate după moartea lui. Intre ele: 19) *Oláh Miklós emlékezte*: Memoria lui Nicolae Oláh. (p. 145—151) cu descrierea operelor contimporanilor dedicate distinsului arhiepiscop, care era totodată unul din cei mai de frunte umaniști ai veacului al XVI-lea. 38) *II. Rákóczi György havasalföldi győzedelme*: Victoria lui George Rákóczi din Muntenia. (p. 201—202) Amănunte scoase din discursul profesorului Isac *Basirius* rostit la 26 Iunie 1655 în Alba-Iulia cu prilejul întoarcerii principelui George Rákóczi din Țara-Românească unde a ajutat pe Constantin-Basarab-Vodă în lupta dela Șoplea.¹

Bibl. Univ. Cluj 52837 și alte exemplare.

¹ Descrierea acestei tipărituri rare vezi-o sub No. 177.

1838

B u d a

1861

A mélyen tisztelt képviselőházhoz intézett Emlékirat, melylyel a Királyföldhöz tartozó Szelistye és Talmács fiókszékekbeli községek közjogi viszonyaiknak rendezését kérelmezik. Beadja PUSCARIU János, országgyűlési képviselő. [Memoriu prin care comunele Săliște și Tâlmăciu depe fundul regal cer regularea stării lor de drept.]

Budán, 1861. A magyar kir. tudom. egyetemi nyomdából. In 8° foaie de titlu și pag. 55.

Cuprinde un memoriu către dieta din Budapesta, subscris de reprezentanții comunei Săliște și ai scaunului Tâlmăciu.

B. Acad. Rom. București: 4050 și alte exemplare.

1861

Pest

1839

A nemzetiségi kérdés a jelen és a jövő szempontjából. Irta Cs. ... [Problema chestiunii naționalităților din punctul de vedere al prezentului și al viitorului.]

Pest, 1861. Ráth Mór. In 8° pag. 48.

Autorul este: CSERNOVICS Péter.

Magyar Könyvtárgyészék 1861 p. 30.

1861

Pest

1840

A nemzetiségi kérdés Magyarországbán. Irta SZOMBATSÁGI. [Cestiunea naționalităților în Ungaria.]

Pest, 1861. (Emich Gusztáv ny.) In 8° pag. 66.

Numele autorului e un pseudonim pentru VERTÁN Endre. Bibl. Univ. Cluj 134269.

1861

Iași

1841

Independinți'a constitutionale a Transilvaniei. De A. P. I. Fasc. I—II.

Iassii, 1861. Tipografia lui Adolf Bermann, Podulu-vechiu. In 8° mic pag. 81 și 95. (Tipariulu Tribunei Române.) Titlul tipărit cu litere latine, însă textul încă cu cirilice.

Autorul este: Alexandru PAPIU Ilarian.

Pe foaia de titlu a ambelor fascicule se află următorul „motto” a lui *Menumorul către Arpad*: Terram autem quam petivit a Nostra Gratia, nullatenus concedimus Nobis viventibus; iar pe p. 3. a primei fascicule următoare zicătoare a cronicarului ungaro-secui Mihail Cserey: Nenorocirea Transilvaniei totdeauna din țara Ungurească și dela Unguri s'a tras... Astfelu perdurăm și țara și libertatea.

Autorul se ocupă cu cele petrecute în dieta din Pesta și adresa lui Francisc Deák, iar în Apendice (fasc. II. p. 87—95) publică scrisoarea lui Klapka către Garibaldi (din 16 August 1861) cu comentarii. Importanța cărții stă însă în memorandumul de 8 articole cari cuprind cererile Românilor din Ardeal față de ocârmuire pentru a le asigura drepturi egale cu ale Ungurilor (p.) Aceste articole autorul zice că le-a copiat depe original, însă de fapt ele sunt scoase din broșura emisarului ungar, Alexandru Buda, tipărită în ungurește și românește la București pe cari Buda le-a luat din memoriul predat în numele Consiliului dirigent al emigranților unguri lui Cuza-Vodă.¹

B. Acad. Rom. București. I. 35919 și alte exemplare.

¹ Veress Sándor: A magyar emigratio a Keleten vol. II (Budapest, 1878) p. 405—410. (Vezi descrierea cărții sub No. 2371.)

1842

Cluj

1861

Őszinte szó a román testvérekhez. Irta DEÁK Farkas. [Uncuvânt sincer la frații români.]

Kolozsvártt, 1861. (Nyom. Gámán Jánosnál.) In 8° pag. 24.

La sfârșit: V. Kamarás, 1861 Jul. 13-ik.

Cuprinde observațiile autorului despre atitudinea guvernului austriac care tăgăduia existența chestiunii române, cum și despre acei Români cari judecă greșit chestiunea lor națională. Propune apoi șapte articole prin cari Românii: pot deveni o națiune liberă ocrotită prin constituțiunea ungară. Autorul vorbind de importanța legilor din 1848 aduse în dieta din Pozsony, citează cuvintele unui arhieru român: Aceste legi, fiii mei, să le puneți alături de Evanghelie, căci dela domnul nostru Hristos încoace nimeni nu ne-a adus poporului nostru atât bine ca acelea. (p. 16)

Muz. Ard. Cluj 91396 și alte exemplare.

1843

Pest

1861

Attila und rother Frack. Gedanken über das Verhältniss Ungarn's zu Oesterreich und die Neugestaltung des Kaiserstaates von Gf. J. C.

Klausenburg, 1861. Johann Stein. (Pest. Druck von Johann Herz.) In 8° pag. 39.

Broșura e de o deosebită însemnătate întrucât autorul declară că politica Austriei ar trebui să se orienteze prin Ungaria spre răsărit. Astfel s'ar putea ajunge la un stat dunărean puternic cu care căutând legături strânse comerciale, Ungaria ar câștiga un teritoriu comercial important care ar da un avânt nesperat industriei ei.¹

Bibl. Univ. Cluj 142729.

¹ Die Donau zeigt ... der Politik Östreichs die Wege *durch und mit Ungarn zum Orient*. (p. 32) Allen aufgeklärten Ungarn schwebt der Gedanke eines mächtigen starken Donaureiches vor, welches wenn auch nicht gerade durch Gebietsvergrößerungen, aber durch Allianzen und eine gesunde freisinnige *Handelspolitik*, durch Achtung vor dem nationalen Recht, einen Einfluss in den östlichen Donauländern erreichen kann.. die vermöge der Natur-Nothwendigkeit mit uns vereint und wenigstens ein Handelsgebiet schaffen kann, welches unserer Industrie einem nicht geahnten Aufschwung geben muss. (p. 33)

1844

Buda

1861

Béla király Névtelen jegyzőjének idejekora és hitelessége. Oklevelek, egykoru és közelkoru kutfők szerint bírálta és értelmezte PODHRADSKY József. [Epoca și autenticitatea cronicii An-

nimului regelui Béla pe baza documentelor și al izvoarelor contemporane și aproape contemporane.]

Budán, 1861. Ny. Bagó Mártonnál. In 8° pag. 430. Cu indice.

Dedicatia: Budán, Boldog-Asszony hava 7-kén 1861.

Din cuprins: Oláhok Erdélyben: Blasii, Blachi, Vlachi, Valachi, Walach — peregrinus, pastor, campestris, italicus.
Muz. Ard. Cluj 30357 și alte exemplare.

1861

Pest

1845

Az 1861-ki évi magyar országgyűlés. Vol. I—III. [Dieta ungară dela 1861.]

Pest, 1861. (Nyomatott Wodianer F.-nél.) In 8-vo.

Din cuprins: Discursul lui Gabriel Mihályi. (Vol. I. p. 151 și vol. II p. 75—78) Alois Wlad (Vol. II p. 361—391) și Ion Pap (p. 403—405)

Insemnătatea acestui parlament (dintre 6 Aprilie și 22 August 1861) este că a fost cel dintâi după ocârmuirea austriacă absolutistă de doisprezece ani și că în el s'a prezentat prima oară proiectul de lege al naționalităților, în baza memoriului din 20 Iulie 1861 a doi deputați români: Aloisie Wlad și Sigismund Popovici. Dealtfel deputații români ai acestei prime Camere ungare au fost: Vasile Buttyán din Kővár, Vincențiu Babeș, Aurel Maniu, Ioan Faur și Aloisie Wlad din Caransebeș; Gabriel Mihályi din Maramureș; Euthimiu Murgu din județul Timișului: Ioan Papp din Bihor și George Popa din Arad.

Muz. Ard. Cluj 56656 și alte exemplare.

1861

Pest

1846

Der ungarische Reichstag 1861. Vol. I—III.

Pest, 1861. (Druck von Ph. Wodianer.) In 8-vo.

Din cuprins: Vol. I. Gabriel Mihályi's Rede für die Adresse. (p. 435) Vol. II. Ludwig Mocsáry's Rede für die Adresse. (p. 127) Alois Wlad's Rede für die Adresse. (p. 202) Johann Papp's Rede für den Beschluss. (p. 229) Johann Missits's Rede für den Beschluss. (p. 232) Vol. III. Rede des Obergespann Emanuel Gozsdu. (p. 111)

Muz. Ard. Cluj 145246.

1861

București

1847

Hálaima! Melyet Az Egyesült-fejedelemség Uralkodó hercege I^{ső} Sándor János ő fensége névünnepeán August 30-án a Bukaresti reform. templomban mondott KOOS Ferencz, ref. lelkesz. / Rugaciune Care s'a rostitu în biserica reformatilor din

Bukurest prin D. Preotulu ungurescu Franciscus Koos în 30 August la ocasiunea Serbărei de nume alu I. S. Domnitorulü Principatelor unite Alexandru Ioan I.

Bukurest, 1861. Adolf Ulrich nyomdájában. Bossel ucza. In 8° pag. 7.

Bibl. Bisericii ref. ungare. București și alte exemplare.

1848

Užhorod

1861

MÉSZÁROS Károly : Ungvár története, a legrégibb időktől maig. [Istoria Ungvarului dela cele mai vechi timpuri până azi.]

Pesten, 1861. Ráth Mór. (Ny. Ungvárt, Jäger Károly könyvnyomdájában.) In 8° pag. 114.

Prefață : Ungvárt, augusztus 31. 1861.

Autorul crede că la înființarea statului ungar la Ungvar nu locuiau Români. (p. 7) Despre starea religioasă la Românii din Ungvar și ale Maramureșului și episcopia din Milcov. (p. 34—47) In Seminarul din Ungvar se predă limba română și se prezintă lista profesorilor români. (p. 101—104)

Muz. Ard. Cluj 43050 și alte exemplare.

1849

Wien

1861

Történelmi adatok a magyar nemzet életéből... Irta VERTLER Mátyás, kegy. rend. tanár.

Pesten, 1861. (Ny. Sommer Lipót Bécsben.) In 8° pag. 204.

Din cuprins : Comitatele Ungariei cu locuitorii ei pe religii, (p. 32—47) Sinan pașa în Muntenia. (p. 121) Istoria lui Mihai-Vodă. (p. 161—166) Banatul și caracterul Românilor de acolo. (p. 199)

Anexat : portretul lui Mihai-Vodă Viteazul, în litografie colorată. Muz. Ard. Cluj 46738 și alte exemplare.

1850

Buda

1861

Un graiu sințeru dela ún deputat romană.

In Buda, 1861. Cu tipariulu r. Tipografie a Universității. In 8° pag. 24. (Cu cirilice.)

Pe p. 3 se află subtitlul : De unde putem aștepta lecuirea legiuitelor noastre dorințe?

Autorul acestei broșuri este (după o însemnare cu creionul) deputatul [Ion] Pap, care se referă la proiectul de lege al lui Francisc Deák prezentat dietei la 13 Mai (1861) precum și la diploma din 20 Octomvrie (1861) a împăratului Francisc Iosif.

Muz. Ard. Cluj 96285 și alte exemplare.

1861

București

1851

Egyházi alapszabály a moldva-oláhországi szétszórt református magyar ecclesiákban, 1861. a missió kezdetétől. Irta CZELDER Márton ev. ref. lelkész. [Regulamentul bisericii reformate ungare din Moldova și Țara-Românească dela începutul misiunii în 1861.]

Bukarest, 1861. In 4° pag. 7.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1861

Veliki Bečkerek

1852

Geschichte des Temeser Banats. Historische Bilder und Skizzen von Joh. Heinr. SCHWICKER.

Groß-Becskerec, 1861. Verlag von Fr. P. Bettelheim. (Pleitz's Buchdruckerei in Gr.-Becskerec.) In 8° pag. XII foi 3 și pag. 470.

Din cuprins: Die Walachen (Rumänen) nach Grisellini. (p. 307—8) Konduiteliste der nicht unierten Geistlichkeit aus 1779. Etnografisch-historisch-statistische Nachrichten über die Völker, welche seit dem Wiederbesitze das Banat bewohnen: Walachen. (p. 435—444)

Are și o ediție de titlu din 1872. (Muz. Ard. Cluj.)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1861

Pest

1853

Az unió-törvényekről. Irta Báró KEMÉNY Zsigmond. [Despre legile unioniste.]

Pest, 1861. Emich Gusztáv ny. In 8° pag. 28. (Extras din „Pesti Napló.”)

Mus. Nat. Budapest. Hung. j. 1926 t.

1861

Pest

1854

Országgyűlési árny- és fényképek. Rajzolta KÁKAY Aranyos. [Portrete umbrite și strălucite ale Dietei.]

Pest, 1861. Emich Gusztáv nyomdász. In 8° pag. 74.

Autorul descrie membrii noului parlament ungar (adunat întâia oară după 1849) într-o formă umoristică și sarcastică și între ei următorii deputați români, semnalați aici cu cuvintele scriitorului: Aloiz Vlad deputat și în 1848; Ion Faur, emigrant, azi subprefect al comitatului Caraș-Severin, orator excelent; Vasile Buttyán „honved” în 1848 luptând în șirul Ungurilor împotriva Românilor, cu convingerea că toate nedreptățile săvârșite de guvernul străin față de Un-

guri au fost săvârșite și împotriva Românilor, cari erau uneltele reacțiunii; George *Popa* democrat; Euthim *Murgu* care la 48 a făgăduit Românilor tot ce le-au cerut; Vincențiu *Babeș* foarte popular la Români: protopopul Ion *Pap*, cel mai apropiat în sentimentele sale de Unguri, pentru care motiv e cel mai puțin popular la ai săi. (p. 42) Român e și Emanuel *Gozsdu* prefectul comitatului Caraș-Severin, om erudit și bun avocat, secretarul Camerei și intermediar între Unguri și Români. (p. 66)

Numele autorului e un pseudonim pentru: KECSKEMÉTHY Aurél, publicist.

Muz. Ard. Cluj 69399 și alte exemplare.

1855

A r a d

1861

Korrajz. NAGY Zoltántól. [Icoana vremii.]

Arad, 1861. Nyomatott Réthy Lipótnál. In 8° pag. 19.

Din cuprins: Hol van Románia? — Unde e România? (p. 5-7)
Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 4127 p.

1856

P e s t

1861

A helynevek magyarázója. Szerzette és összeállította: ifj. RÉSŐ Ensel Sándor. [Indicatorul numelor toponimice.]

Pest, 1861-1893. Emich Gusztáv. In 8° pag. VIII și 268, 44, 29.

Cuprinde note istorice și geografice despre originea diferitelor locuri. Intre ele următoarele cu amănunte despre Români: Abrud-bánya-Abrud. (p. 14) Agris. (p. 27) Algyest-Aldești. (p. 38) Amacz. (p. 46) Arad. (p. 60) Aranyág-Săcărâmb. (p. 64) Armenis. (p. 74) Bábaköve—Piatra Babului. (p. 131) Babsa. (p. 132) Bajfalu. (p. 146) Bakamező. (p. 150) Balán. (p. 153) Balikavára (p. 158—9) în Cheia Turzii care și-a luat numele dela căpitanul român Balika-Nikita în 1712 omorît acolo de poporul din Turda. Bállyok-Ball. (p. 161) Balota. (p. 162) Bánya în Croația. (p. 171) Barát în Moldova. (p. 181) Batta. (p. 189) Bélenyes-Beiuș (p. 202—203) Berzova. (p. 215) Bogy. (p. 240) Bukorvány. (p. 242—243) Borz. (p. 251) Boza-Buzău. (p. 254) Bucsava. (p. 259) Bulcs. (p. 265) Bunva. (p. 266) Buza. (p. 267) Dámos. (fasc. IV p. 1) Demsus. (p. 3) Detonata. (p. 5)

Necomplet, cuprinzând numai literile dintre A și D.

Muz. Ard. Cluj 32539 și alte exemplare.

1857

W i e n

1861

Romanii anteluptatori pentru egalitatea natiunale în Diet'a Ungariei din Anul 1861.

Viena. Impr. Lith. J. Jost. Editoriu B. G. Poppoviciu
Viena. Foaie (de format 43 × 56 cm.) des. d. natura de N. POPESCU.
Lith. de F. Kollarz.

Cu portretele lui: Victor Babesiu, Victor Bogdanu, Vasile Buteanu de Siomcuta mare, Dr. Aurel Maniu, Gabriel Mihali de Absia, Filimon Pascu, George Popa de Teiusiu, Josif Popu de Siomcuta mare, Jean Popoviciu-Deseanu, Sigismund Popoviciu și Aloise Wladu de Seliste. (Scris greșit: Leliște.)

B. Acad. Rom. București. Portrete D.XC. 40.

Iarcu p. 94. (Insuficient.)

1862

Pest

1858

Erdély és a Porta. Közli SZALAY László. 1567 — 1578.
[Ardealul și Poarta.]

Pest, 1862. Lauffer és Stolp. In 8° pag. II și 373.

Prefața: Pest, october 24-én 1860.

Cuprinde 241 acte și documente ungurești privitoare la istoria Ardealului și între ele o scrisoare a lui Alexandru-Vodă din 1572 (p. 36) și una dela Ion-Vodă din 1573. (p. 121)

Muz. Ard. Cluj 75499 și alte exemplare.

1862

Wien

1859

Ein Jahr aus der Geschichte Ungarns. Vom 20. October 1860 bis zur Einführung des Provisoriums. Von Aurel von KECSKEMÉTHY.

Wien, 1862. Verlag von Carl Gerold's Sohn. In 8° foi 2 și pag. 195.

Din cuprins: Die Nationalitätsfrage auf dem Landtage. (p. 112—137) Despre interesele și părerile Românilor scrie în p. 121—126 expunând dorințele deputaților Babeș, Vlad și George Popa.

Cartea a fost tradusă depe originalul scris în limba ungară, apărut simultan cu titlul: Vázlatok egy év történetéből. Pest. In 8° pag. 234. (Muz. Ard. Cluj 30299.)

Bibl. Univ. Cluj 80386.

1862

Wien

1860

Siebenbürgische Chronik des Schässburger Stadtschreibers Georg KRAUS. 1608—1665. Herausgegeben vom Ausschusse des Vereines für Siebenbürgische Landeskunde. Vol. I—II.

Wien, 1862—1864. Aus der Kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei. In 8° pag. VII+385 și CIII+444. (Fontes Rerum Austriacarum. Scriptores vol. III—IV.)

Prefața: Hermannstadt, den 4. August 1858.

Cuprinde tot ce autorul ca notar al orașului Sighișoara a văzut și aflat în viața și în misiunile sale săvârșite prin Ardeal și țările române, cu un vast material de amănunte privitoare la istoria Moldovei și a Țării-Românești, începând cu anul 1611 și domnia lui Radu

Șerban-Vodă până la 1664 adică fuga lui Grigorașcu-Vodă în Ungaria, amănunte cari nu se află aiurea.

Ediția e bună, însă foarte greu de citit deoarece s'a păstrat chiar și ortografia cronicarului de multeori ciudată și anevoie de înțeles, mai cu seamă pentru cine nu cunoaște în destul dialectul Sașilor. Muz. Ard. Cluj 104952 și alte exemplare.

1861

Pest

1862

ASBÓTH Lajos emlékiratai az 1848-iki és 1849-iki magyarországi hadjáratból. Vol. I—II. [Memoriile lui Ludovic Asbóth din campania ungară dela 1848 și 1849.]

Pest, 1862. (Landerer és Heckenastnál.) In 8° mic pag. 288 și 160.

Din cuprins: Az erdélyi hadjárat története. (Vol. II p. 5—54) Cu multe amănunte despre purtarea Românilor în mișcările politice și militare din Ardeal. Atitudinea fățișă a comandantului austriac Puchner și a colonelului Urban (de origină română) față de Unguri, când în acelaș timp favorizau pe Români. Activitatea Românilor alimentată de episcopul Șaguna. Campania generalului Bem din Ardeal cu descrierea tuturor bătăliilor în cari a bătut pe Austriaci și Ruși.

Autorul a ajuns în cursul războiului pentru independență al Ungurilor până la rangul de general, astfel memoriile sale de mai sus sunt foarte prețioase. Observ însă că în mișcările din Ardeal nu a luat parte, așa că cele povestite sunt expuse pe baza datelor aflate de dânsul din acte și dela ofițeri.

Are și o ediție de titlu tot cu anul 1862, cu mici modificări deoarece ediția I a fost retrasă.

Muz. Ard. Cluj 145297 și alte exemplare.

1862

Ohlau *Breslau?*

1862

Die constitutionelle Unabhängigkeit Siebenbürgens von A. PAPIU Marianu. Frei nach dem Rumanischen mit Beziehung auf die dort lebenden Deutschen von J. J. Neugebauer.

Breslau, 1862. (Druck von A. Bial in Ohlau.) In 8° pag. 65.

Dedicația: Den drei Brüdern von Hormuzaki und deren seltenen Schwester, verhehelichten von Sturdza, den hochgebildeten Rumanen.

Este o traducere a originalului românesc din 1861 (de sub No. 1841) făcută de cunoscutul consul prusian din țările române care însă observă (pe pag. 50) că nu aprobă opiniunea autorului.¹

B. Acad. Rom. București. A. 12608 și alte exemplare.

¹ Der Uebersetzer glaubt treu wiedergeben zu müssen, was der Verfasser in Rumanischer Sprache gesagt hat, ohne dessen Ansichten theilen zu dürfen.

1862

Torino

1863

L'indipendenza costituzionale della Transilvania di Alessandro PAPIU Ilarianu Dottore in leggi ed in filosofia, professore nell'Università di Iassi, ecc. (Traduzione dal rumano.)

Torino, 1862. Tipografia Derossi e Dusso. In 8° pag. 57.

Prelata : Ai lettori italiani. Torino, il 1° febbraio 1862. Vegezzi-Ruscalla. (p. 4—7)

Pe exemplarul văzut, citim : Dalla parte della società degli studenti Rumani di Torino.

Pe coperta broșurii după cuvintele „Traduzione dal rumano” e scris cu mâna : N. I. cari par a fi inițialele traducătorului.

Bibl. Brătianu. București 109475 și alte exemplare.

1862

București

1864

Missiói predikáció ! melyet Oláhországban a pitești ref. magyar torony csillag feltétele alkalmával 1861, Sept. 7^{én} mondott : CZELDER Márton, Hittérítő, s a Moldva és oláhországi szétosztott ev. ref. magyarok lelkipásztora. Ára 20 Krajcár o. é. [Predică misionară ținută de M. Cz. cu prilejul așezării stelei deasupra turnului bisericii reformate ungare dela Pitești.]

Bukarest, 1862. (Nyom. Ulrich Adolf.) In 8° pag. 12.

Cuprinde predica ținută de preotul reformat Czelder în Pitești. Venitul broșurii s'a adăos fondului construcțiunii bisericii reformatilor din București, care pe această vreme era încă de lemn, dar tot pe locul, unde stă și biserica de piatră de acum, strada de acolo purtând timp îndelungat numele de Strada Calvină.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8° 162 No. 12.

1862

Wien

1865

Zur siebenbürgischen Eisenbahnfrage. Beleuchtung der projectirten siebenbürgischen Eisenbahnlinien Hermannstadt—Rothenthurmthor—Bukarest und Kronstadt—Bodzau-Paß—Galaş vom national-ökonomischen Standpunkte. (Als Manuscript gedruckt.)

Wien, 1862. Druck von Friedr. Förster et Brüder. In 8° pag. 40.

La sfârșit : Wien, am 5. Februar 1862. F. C. Becke, k. k. Sectionsrath, Consul in Galatz, österreichischer Delegirter zur europäischen Donau-Commission.

Cu date statistice despre comerțul din Galați și Brăila precum și descrierea portului Constanța (Kustendsche) cu părerea că importanța aceluia e exagerată în presa zilnică.

Muz. Ard. Cluj 91929 și alte exemplare.

1866

Sibiu

1862

Chart'a Marelui Principatu Transilvania compusa de Spiridonu FETTI. Editiunea 1-ma.

Sabiiu, 1862. litogr. a lui F. A. R. Crabs in Sabiiu. Lit. de L. Bäslerü.

Hartă (formatul 51×64 cm.) tipărită în culoare brună cu roșu și negru, nomenclatura chiar și a locurilor curat ungare ori săsești cu fonetică română. Mai observ că comitatul Zărand figurează ca „parte desmembrată” aparținând încă teritorului Ungariei.

Bibl. Iulian Marțian. Năsăud.

1867

Brașov

1862

Din poesiele lui Andreiu MUREȘANU.

Brasiovü, 1862. Cu tipariul lui Joanne Gött. In 8° mic foi 4 și pag. 222. (Cu cirilice.)

Cuprinde 68 de poezii, dintre cari notăm următoarele: No. 21. Un resunet: Deșteaptă-te Romane. No. 26. Devotament Înălțimei sale Principelui Carol de Schwarzenberg, la intrarea sa in Sibiu ca guvernator. No. 29. Omagiu de fidelitate Maiestatii Sale Francisc Iosif I. cu ocasiunea venirii in Ardeal la 27 Iulie 1852. No. 37. Un vot sincer inchinat Maiestatii Sale Francisc Iosif I. cu ocasiunea festivității nuptiari in 24 Aprilie 1854.

B. Acad. Rom. București. I.102189 și alte exemplare.

1868

Wien

1862

A magyar nemzeti politika helyes iránya. [Direcțiunea potrivită a politicei naționale ungare.]

Bécs, 1862. Gerold Károly fia nyomása. In 8° pag. x și 86.

Prefața: Falun, april 8-án 1862.

Cuprinsul: Nationalitate. (p. 58—61) Uniunea Ardeleană. (p. 61—62)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1869

Sibiu

1862

Erdély nagy-fejedelemségnek (visszkapcsolt részek oda nem értve) minden Községek névtára, vármegyék, vidékek és székek felosztása szerint összeállítva.) Verzeichniß der Ortschaften des Großfürstenthums Siebenbürgen. / Consemnatiune comunitetilor in marele principatu Transilvaniei dupe impartirea lor in Comita-

tele, szkaunele si distrikturile. (Fore partele cu zara Ungureaszke reunite.)

Nagy-Szeben, — Hermannstadt, — Sibjiu, 1862. Theodor Steinhäussen. In 8° mic foi 2 și pag. 116.

Compendiu cuprinzând și denumirile românești ale comunelor. Bibl. Univ. Cluj 56883 și alte exemplare.

1862

Sibiu

1870

Geschichte der griechisch-orientalischen Kirche in Oestreich. Bruchstücke aus der allgemeinen Kirchengeschichte des Andreas Freiherrn von SCHAGUNA, Bischofs der gr. orient. Kirche in Siebenbürgen, wortgetreu übersetzt von Z. B o i u und J. P o p e s c u, Lehrer an der gr. orient. päd. theol. Diöcesan-Anstalt zu Hermannstadt.

Hermannstadt, 1862. Druck von Iosef Drotleff. In 8° p. 224.

Cuprinsul : Erstes Kapitel. Von der Bekehrung des romanischen Volkes zum Christenthum. Erster Abschnitt. Allgemeine Bemerkungen über die Christianisirung des romanischen Volkes. (p. 1—8) Zweiter Abschnitt. Ueber die orthodoxe orientalische Kirche in Siebenbürgen. (p. 8—148) Dritter Abschnitt. Ueber die orthodoxe Kirche von Rumänien und Bihar. (p. 148—164) Vierter Abschnitt. Von dem Banate. (p. 164—173) Fünfter Abschnitt. Ueber die Kirche in der Bukowina. (p. 173—178) *Zweites Kapitel.* Ueber die Lage der Kirche unter der serbischen Nation. (p. 178—224)

Partea aceasta a doua a cărții având 5 capitole, cuprinde aici-colea asemenea amănunte românești.

Muz. Ard. Cluj 44846 și alte exemplare.

1862

Brașov

1871

Bericht der Handels- und Gewerbekammer zu Kronstadt in Siebenbürgen an das hohe k. k. Handelsministerium über die Consularverhältnisse vorzugsweise in den vereinigten Donaufürstenthümern Moldau-Walachei.

Kronstadt, 1862. In 8° pag. 39.

Autorul raportului este : Carl MAAGER.

B. Acad. Rom. București : 3151.

1862

Leipzig

1872

Ungarische und siebenbürgische Bergorte. Ansichten nach Federzeichnungen von Heinrich von JOSSA. Beschrieben und geologisch erläutert von Bernhard von COTTA.

Leipzig, 1862. J. J. Weber. In 4° pag. VI și 48.

Din cuprins : IV. Nagy-Bánya — Baia-Mare. V. Balan bei Domokos in Siebenbürgen. VI. (p. 19—28) VII. Nagyág — Secârâmb. VIII. Das Eldorado Siebenbürgens in der Umgegend von Vöröspatak — Roşie. IX. Die Detunata. (p. 33—48)

Anexat vederi după desenurile locotenentului ungur Jossa, executate în nişte xilografii foarte primitive : Tabela VI. Nagy-Bánya, von der Nordseite, vom Weinberge des Bergverwalters von Brugberger, aus. VII. Nagy-Bánya, von der Westseite. VIII. Balan bei Domokos in Siebenbürgen. XI. Die Römer-Abbaue in Vöröspatak. Csetátye mica (kleine Festung) genannt. XII. Die Römer-Abbaue in Vöröspatak, Csetátye mara (grosse Festung) genannt. XIII. Der Balthberg Detunata Gola, zwischen Vöröspatak und Offenbánya.

Bibl. Univ. Cluj 90678 şi alte exemplare.

1873

Bucureşti

1862

Tesauru de monumente istorice pentru Romania... De A. PAPIU Ilarianu. Tom I—III.

Bucuresci, 1862—1864. Tip. nat. Stefanu Rassidescu. In 4-to pe două şpalte. Cu multe ilustraţiuni şi facsimile.

Prefaşa : Bucuresci 16 Iunie 1862.

Cuprinde materialul istoric cules de editor în bibliotecile din Germania, Polonia şi aiurea, în cea mai mare parte retipăriri de cărţi vechi privitoare la Români şi câteva hrisoave, cu multe amănunte şi la istoria Ungurilor.

Publicaţie preţioasă, neapărat de consultat pentru evenimentele veacurilor XVI—XVIII, dar nefolosită de loc de cercetătorii unguri.

B. Acad. Rom. Bucureşti, 196,952 şi alte exemplare.

1874

Osijek

1862

Történelmi kalászatok. (1603—1711) Szerkeszté THALY Kálmán. [Spiciuri istorice.]

Pest, 1862. Lauffer és Stolp. (Eszék. Lehmann Károly és társa nyomdája.) In 8° pag. XII şi 273.

Prefaşa : Pesten, a mohácsi ütközet 335-ik évfordulati napján.

Cuprinde autobiografia lui Cosma Petrityevity-Horváth (1634—1660) cu amănunte despre cele petrecute în solie în Moldova în 1653 şi în Muntenia în 1654 supt principele George Rákóczy II şi căpitani săi. (p. 11—14) Actele Ardelenilor pribegiţi în Moldova de frica Nemţilor în 1711 din Roman şi aiurea. (p. 261—272)

Muz. Ard. Cluj 42654 şi alte exemplare.

1875

Leipzig

1862

Echo der Skizzen aus der Geschichte eines Jahres von Aurél Kecskeméthy gegeben von einem Mitgliede der Beschlußpartei.

Hamburg, 1862. (Wigand in Leipzig.) In 8° mic foi 2 şi pag. 86.

Cuprinde o critică satirică a cărții autorului de sub No. 1859. Despre Români în cap. XII. Die Nationalitäts-Frage auf dem Landtage. (p. 50—55)

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 3102 ca.

1862

Pest

1876

Bod Péter élete és munkái. Irta gróf MIKÓ Imre. Cu portretul în litografie al lui Bod. [Viața și operele lui Petru Bod.]

Pest, 1862. Nyomatott Emich Gusztáv, magyar akad. nyomdásznál. In 8° pag. 107. (Extras din Budapesti Szemle.)

Din cuprins: Descrierea cărții lui Bod cu următorul titlu: Brevis Valachorum Transilvaniam incolentium Historia, in qua populi valachici in Transilvania status Civilis et ecclesiasticus, profani item et sacri ritus, praecipue vero unionis cum rom. Catholicis inde ab anno 1698. adtentatae et ad praesens usque tempus magno nisu, variis modis procuratae momenta enarrantur ac exhibentur. Auctore Petro Bod de F. Tsernaton V. D. Ministro. In 4° p. 603. (p. 47—48)

Manuscrisul acestei lucrări, care merge până la moartea generalului Buccov (18 Mai 1764) se afla în colecțiunea Contelui Emeric Mikó, care l-a lăsat Bibliotecii Muzeului Ardelean, fundat de dânsul.

Muz. Ard. Cluj 109859 și alte exemplare.

1862

Esztergom

1877

Gyászdal t. Kracsun Ede, az Esztergom főmegyei Szt. Istvánról czimzett ősrégi papnövelde IV. évi növendékének hamvai fölött. *Elhunyt 1862-dik év Mindszent hó 10-én, életének 22-ik évében.* [Cântec funerar la moartea studentului în teologie Eduard Crăciun din Seminarul din Esztergom.]

Esztergomban. Nyomatott Horák Egyednél. In 8° foi 2.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1862

Pest

1878

Erdély érmei képatlaszszal / Numi Transilvaniae. Közli Dr. ÉRDY János. A M. Tudom. Akadémia kiadása.

Pesten, M.D.CCC.LXII. (Nyom. Emich Gusztáv nyomdásznál.) In 4° pag. XIV și 187+Atlasz pag. X și 24 tabele cu desenuri de monete, gravate în aramă.

Din cuprins: Monetele lui Sigismund Báthory cu titlul de WAL[ACHIAE] ET MOLD[AVIAE] PRINC[EPS] din 1596, pe revers cu asediul cetății Timișoara. (p. 21 și tab. III No. 6) Din 1598. (p. 23 și tab. IV No. 1) Din 1597. (p. 27 și tab. IV. No. 10) Alta, tot din 1597. (p. 28 și tab. IV No. 11) Talerul de aur al lui Mihai-Vodă din 1600. (p. 29 și tab. IV No. 12) Monetele lui Gabriel Báthory cu titlul de TR[ANSYLVANIAE] VAL[ACHIAE] TRANS[ALPINAE] PRINCEPS. Din 1611 și 1613. (p. 29 și tab. VIII No. 6—7)

Muz. Ard. Cluj 48762 și alte exemplare.

1879

A r a d

(1862)

A „jövő” nemzetisége. Cikksorozat KUNÁGOTAITÓL. [Naționalitatea viitorului.]

Aradon. Bettelheim testvéreknél. In 8° pag. 34. (Melléklet az „Alföld”-höz.)

Cuprinsul: Generația „viitorului” în Kunágota, în Februarie. (p. 3) Ecce nemzetiségő „Jövő”-nis. (p. 12—34) O critică sarcastică a opiniei publice în chestia naționalității.

Numele autorului e pseudonim pentru KECSKEMÉTHY Aurél. Muz. Ard. Cluj 94525 și alte exemplare.

1880

U ž h o r o d

1862

A magyar szabadságharc előjátéka 1848-dik évben. Irta MÉSZÁROS Károly mint a nemzeti kormány által megbízott történet-jegyző. [Preludiul luptei ungare pentru independență dela 1848.]

Ungvárt, 1862 Jäger Károly betűivel. In 4° pag. 41.

Autorul pornește din faptul că Românii ardeleni erau nemulțumiți și visau de o unire cu Țara-Românească. Lucrul nu s'a putut însă săvârși pentru că nu aveau uniunea trebuincioasă cu Sârbii, cerând ca să se despartă de ei atât în cestiunile bisericești cât și culturale. (p. 3) Apoi descrie — poate pentru prima oară între Unguri — mișcările Românilor, succesul adunării dela Blaj cu partea activă care a avut-o acolo Șaguna, Nopcea, Eutim Murgu și alții.

Muz. Ard. Cluj 85059 și alte exemplare.

1881

P e s t

1862

VIRÁG Benedek magyar százada. Toldy Ferencz által. Vol. 1—5. [Secolul ungar al lui B. V.]

Pesten, 1862—1863. (Landerer és Heckenastnál.) In 8-vo.

Prefața: Pesten, novemberben 1862. Toldy Ferencz.

Retipărirea primei ediții din 1808 (de sub No. 966) întregită cu ultima parte a operei până la 1526 (formând volumul al V-lea) descoperită de eruditul editor în timpul tipăririi.

Muz. Ard. Cluj 58954 și alte exemplare.

1882

O r a d e a

1863

Biografia sinoptică a episcopului gr. cath. romanu de Oradea-Mare órecandu Vasiliu baronu de Erdélyi dedusa de Dr. Ioanu VANCIA.

Oradea-Mare, 1863. Cu tipariulu lui Aloisiu Tichy. In 8° pag. 54.

Cuprinde biografia episcopului pe românește și apoi pe ungu-rește. (p. 31—54.)

Bibl. Episcopiei române unite. Oradea.

1863

Paris

1883

Arrestations, procès et condamnation du général Türr, racontés par lui-même. Suivis de ses vicissitudes ultérieurs par l'avocat Curti. V-ème édition.

Paris, 1863. (Imprimerie Vallée.) In 8° pag. VI și 142.

Pretala: Milan, 1862.

Cuprinde expunerea samovolniciei poliției austriace care a arestat pe neașteptate pe generalul Türr (supus englez) în ziua de 29 Octomvrie 1855 la București (în Hotelul Londra) susținând că pe timpul ocupațiunii, teritoriul României era teritoriu austriac. Türr dus prin Ploești la Brașov, a stat închis până la 22 Fevruarie 1856 și escortat apoi peste hotare, plecă prin Triest la Constantinopol. Cuprinde multe destăinuiri despre politica infamă a Austriei față de Unguri, urmăriți și în țări străine. Infățișează și starea de spirit a Românilor din Muntenia și Ardeal, văzută de general în trecerea lui prin acele țări.

Cartea este traducerea ediției originale în limba engleză (London, 1856) apărută îndată după cazul jignitor pentru demnitatea engleză. Există însă și o ediție italiană (Milano, 1862) numită chiar ediție IV.

Broșura despre arestarea generalului Türr la București are un supliment cu titlul: Achmet Sciamil Effendi ... dei patrioti ungheresi Vörös Antonio, Takáts Emerico, Nagy Giuseppe e Fehér Giovanni. Pest, 1863. In 8° pag. 42. (Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 6273 xd.)

B. Acad. Rom. București. II. 44.730 și alte exemplare.

1863

Milano

1884

Magyarország függetlensége. Irta IRÁNYI Dániel. [Independența Ungariei.]

Milano, 1863. Tip. Lombardi. In 8° pag. 16.

Motto: Ha Magyarország kibékül az osztrákkal, én denationi, zálom magam. Kossuth Lajos. (Dacă Ungaria se împacă cu Austria-eu mă desnaționalizez. Ludovic Kossuth.)

Data: Paris 1862-ki novemberben.

La sfârșit un apel către frații ne-maghiari ai Ungariei. (p. 15)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1863

Oradea

1885

Halotti gyász-beszéd, mely elmondattott néhai köztiszteltben álló id. Takácsi György urnak végtiszteltele ünnepén *Kunhegyesen január 8-án* 1863. ó sz. POPOVITS János, karczagi g. napk. orthodox lelkész által. [Discurs funebru rostit la înmormântarea domnului George Takácsi în Kunhegyes de preotul gr. or. Ion Popovici din Karczag.]

Nagy-Várad, 1863. Nyomatott N. T. költségökön. (Nyom. Tichy Al. könyvnyomd.) In 8° pag. 15.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1886

Cluj

1863

Vadrózsák. Székely népköltési gyűjtemény. Szerkeszti KRIZA János. Első kötet. [Măcinici. Colecție de cântece populare secuiești.] Kolozsvártt, 1863. (Az ev. ref. főtanóda betűivel.) In 8° pag. VIII și 577.

Prefața: Kolozsvártt, dec. 27. 1862.

Colecțiune importantă de folklor cuprinzând: I. Poezii și cântece, 588. II. Strigăte de joc. III. Gihicitori, 116. IV. Proverbe și altele. V. Basme, 20. VI. Cuvinte dialectale. Note. (p. 525—567) Indice alfabetic al cântecelor.

Materialul adunat cuprinde multe amănunte despre Secui și Români, iar cântecul No. 245 poartă titlul: Nóta Oláh Pétörről = Cântec despre Petru Românul. (p. 105—107)

Are și o ediție critică modernă în 2 volume; Budapest, 1911. Muz. Ard. Cluj 52492 și alte exemplare.

1887

Arad

1863

A székelyek s egy régi baj. Irta TUSNÁDI. [Secuii și un râu vechiu.]

Arad, 1863. Nyomatott Réthy Lipótnál. In 8° pag. 65. (Extras din ziarul Alföld.)

Prefața: ***-on, január 18 1863.

Autorul acestui studiu (preotul catolic IMETS Fülöp Jákó) se ocupă în 18 capitole cu emigrarea Secuilor în România, precizând primejdiile cari rezultă din aceasta depopulație a țării, mai cu seamă din punct de vedere economic și chiar moral, deoarece fetele în mare parte se demoralizează. Pentru sanarea acestei stări se propun diferite mijloace, căci numărul emigraților secui din 1862 a ajuns la 14,000. (p. 63)

Muz. Ard. Cluj 93171 și alte exemplare.

1888

Pest

1863

A két mostoha. Történelmi regény. Irta JÓSIKA Miklós. Vol. I—II. [Cei doi vitregi.]

Pest, 1863. (Landerer és Heckenastnál.) In 8° mic pag. 234 și 253.

Cuprinde o povestire (despre doi frați vitregi) în care se vădesc relațiile Ardealului cu Țara-Românească din vremea lui Vlad Țepeș cu campania lui Ioan Hunyadi împotriva lui. Romanul are și un capitol deosebit care se petrece în București (vol. I p. 33—71) cu următoarele personaje române: Vlad Dracul, fiica sa: Gemma, Ghika Theofil, Kantakuzen Aristobul, Pruncul Euphim, Grigorie, Lascaris. Lăpedat, Sophron și alții.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1863

Cluj

1889

Csatározás a daco-roman törekvések ellen. (Vonatkozva Ilarianu Papiu „Erdély függetlensége” című röpiratára.) Irta DÓZSA Dániel. [Luptă împotriva tendințelor daco-romane.]

Kolozsvártt, 1863. (Az ev. ref főt. bet.) In 8° pag. IV și 56.

Broșura critică cartea lui Papiu Ilarian „Independenția constituțională a Transilvaniei” (de sub No. 1841) în 8 articole, apărute întâi în ziarul „Kolozsvári Közlöny.” Anexat (p. 51—56) găsim un extras al cărții numite după ziarul „Hermannstädter Zeitung” în patru articole.

Muz. Ard. Cluj 81376 și alte exemplare.

1863

Brașov

1890

Inviațiune spre a întrebuința cu folos apele minerale dela Borszék in Transilvania. De Dr. Ignatiu MEYR.

Brassoviu, 1863. Römer si Kamner. Tip. In 8° pag. 38.

B. Acad. Rom. București. A. 15613 și alte exemplare.

Crăinicianu p. 359.

1863

Brașov

1891

Reguli de scăldat în băi de abur. De Dr. Ignatiu MEYR. Brașov, 1863.

Cfr. ediția I. din 1857 sub No. 1698.

Crăinicianu p. 359. (Insuficient.)

1863

Wien

1892

Kossuth és a légió Olaszországban. VISCHER Konrád, volt honvédőrnagytól. Németből. [Kossuth și legiunea în Italia.]

Bécsben, 1863. Nyomt. Pichler A. özvegy's fia. In 8° mic pag. 36.

Autorul, e fiu al unui ofițer secui (născut în Kézdivásárhely) care luând parte la războiul pentru independență, a ajuns la rangul de maior. Povestește cum a ieșit în 17 Decembrie 1860 din Ardeal, în haine de preot mergând la Galați ca să fie martor ocular al pregătirilor celor 60 de Unguri, cari sub conducerea lui Ladislau Berzenczey au plecat — la chemarea lui Kossuth — în Italia în legiunea ungară de acolo. Autorul descrie apoi intrigile ivite între membrii acelei legiuni în care a luat și el parte; omise aci, neavând nici o legătură cu istoria Românilor, pe care o interesează numai acest întâi capitol al rarei broșuri. (p. 5—12)

Are și o ediție germană. (Muz. Ard. Cluj 66604.)

Bibli. Veress. Budapest.

1893

Sibiu

1863

Protocolulu Congresului natiunei romane din Ardealu, ce s'au tienutu in Sabiiu la 20/8 Prieru 1863.

Sabiiu, 1863. In Tipografi'a diecesana. In 8° pag. 223.

Cuprinde protocolul (p. 3—148) și Desbaterile Membrilor Congresului național român din Transilvania, în Congresul național dintre 19/7 și 23/11 Aprile, stenografate de stenografii Demetriu Racuciu și Moise Branisce. (p. 149—223)

B. Acad. Rom. București 2967 și alte exemplare.

1894

Kecskemét

1863

Nagy-Enyednek és vidékének veszedelme 1848—49-ben. Történeti vázlat. Irta BÁRÓ KEMÉNY Gábor. [Primejdia Aiudului și a regiunii sale în 1848—49.]

Pest, 1863. Osterlamm Károly. (Nyomatott Kecskeméten, Szilády Károlynál.) In 8° pag. XVI și 251.

Cuprinde o poveste serioasă a evenimentelor cari au dus la atacul Românilor din munții apuseni asupra orașului Aiud, cu istoricul luptelor Ungurilor împotriva lor până la pustiirea Abrudului în Mai 1849. Monografia e scrisă în mare parte pe baza ziarului tatălui autorului (care în 1848—49 era fișpan al comitatului Alba) numit Fekete könyv — Cartea neagră, cu însemnări cari nu se află aiurea. La începutul cărții, autorul își expune părerile asupra originii cuvântului „oláh” dovedind că el fiind istoric nu e de loc jignitor pentru Români precum cred mulți dintre ei, fiind întrebuințat de ei însăși până la 1848, pe când numele de Moț nu era obișnuit. (p. 2—4) De altfel autorul e primul care folosește și amănuntele ziarelor ungurești și săsești contemporane în lucrarea sa, care vrea să fie totodată o întregire a celor ce se află în cartea lui Kőváry I. ászló (de sub No. 1805) despre evenimentele războinice dela 1848 și 1849.

Muz. Ard. Cluj 53395 și alte exemplare.

1895

Pest

1863

Hazai és külföldi vadászatok. [Vânătorii din țară și străinătate.]

Pest, 1863. (Nyomatott Emich Gusztáv nyomdásznál.) In 8° pag. XV și 443. Cu 10 ilustrațiuni.

Prefața : Pest, april 20. 1863. BÉRCZY Károly.

Din cuprins : Vestitul vânător ardelean, Ujfalvi Sándor scriind despre vânătorile din Ardeal, vorbește despre vânatul zimbrului de odinioară, amintirea zimbrului trăind în Ardeal în toponimia Românilor, ca : Doșul zimbrului, Izvorul zimbrului, Valea zimbrului, Piatra

zimbrului și chiar Zimbă mică. (p. 302) Pomenește apoi cu duioșie de vânătorii renumiți ca Iuon *Gorja* cu care autorul a vânat mult în 1814 în munții Bârgăului; de bătrânul Alexa *Crișan* (p. 303) și de vânătorul baronului Niculae Wesselényi, Ion *Opriș*, care fiind ucis în 1798 în munții Țibleșului de un urs rănit, generosul baron a oprit îndată vânătoarea și după ce l-a înmormântat cu zece popi români din împrejurime în locul nenorocirii, i-a ridicat o cruce cu inscripție românească deasupra mormântului; nu numai atât, dar pierderea lui l-a întristat așa de mult, încât de atunci încolo n'a mai vânat pe Țibleș. (p. 318)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1863

Oradea

1896

Sermo per Josephum PAPP-SZILÁGYI de Illyésfalva. Dei gratia et S. Apostolicae Sedis auctoritate episcopum graeci ritus catholicorum M.-Váradinensem sacrae, Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis consiliarium, ss. theologiae doctorem et I. ordinis Francisci Josephi I. equitem occasione canonicae suae in sedem episcopalem introductionis die 17. May 1863. ad Clerum Dioecesanum habitus.

M.-Varadini, 1863. Typis Aloysii Tichy. In 4° pag. II.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1863

Oradea

1897

Cununa de urari fericitoare legata bineventarei meritore a Ilustritatei Sale Preastralucitului Domnu Josifu Papp-Szilágyi de Illyésfalva episcopulu gr. cat. romanu al decesei de Oradea-Mare, consiliariu al Maiestatei Sale C. R. Apostolice, cavalerulu str. ordu Franciscu Josifu I., doctoru in s. teologia etc. etc. Patronului Pregratiosu cu ocasiunea introducerei in scaunulu episcopescu la anulu Domnului MDCCCLXIII. in Maiu. Prin Societatea de Leptura a Junimei Studiose la Scólele Oradane.

Oradea-Mare, 1863. Tip. lui Al. Tichy. In 4° pag. 7. (Versuri.)

Pe dosul foaiei de titlu :

Vrut'a Provedinti'a, c'a Romanulu anca

Dupa secle triste, dupa nópte adanca;

S'aiba éra 'ntreaga glori'a ce avú.

Pe aceast'a cale, ágeru se-lu conduca,

Glori'a romana, se i-o readuca.

„Romanulu se ffa, Romanulu ce fu !”

V. J.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1898

P e s t

1863

Das Königreich Ungarn... Von Julius HORN.

Pest, 1863. Druck und Verlag von Hornyánszky und Hummel.

In 8° mic pag. IV și 458.

Din cuprins: Charakter, Denkart und Temperament der Einwohner. Rumänen. Macedo-Walachen=Zinzaren. Walachen. (p. 119—127). Caracteristica interesantă a Românilor în analogie cu celelalte popoare din Ungaria. Die Rumänen=Walachen. (p. 430) Griechisch-nichtunirten. (p. 437)

Are și o ediție de titlu din 1864 (Bibl. Univ. Cluj 94709) și alta din 1867. (Bibl. Univ. Cluj 94709.)

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 2603 d. și alte exemplare.

1899

P e s t

1863

VIRÁG Benedek poétai munkái. Harmadik, teljesb kiadás Toldy Ferencz által. [Operele poetice ale lui B. V.]

Pest, 1863. Heckenast Gusztáv. In 8° pag. XVI și 239.

Prefața: Pest, junius 4. 1863. Toldy Ferencz.

Din cuprins: Gyka Emánuel Konstantinnak. (p. 62—63)

Această poezie s'a scris cu prilejul morții, în ziua de 29 Septembrie 1812, a ofițerului Csek József, poate bun prieten al lui Ghica.

Muz. Ard. Cluj 41757 și alte exemplare.

1900

P e s t

1863

Krassómegeye közönségének üdvözlő fölirata gróf Andrássy György országbíró ur ő excellentiájához. [Adresa de felicitare a comitatului Caraș către contele G. A.]

Pest, 1863. Emich G. In 8° pag. 8. (Fără frontispiciu.)

Din cuprins: Un raport cu data Lugos, 1863 julius 1. De deputatul Wlád Alajos. (p. 5—8). Retipărit din gazeta Sürgöny.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1901

W i e n

1863

Das Biſar-Gebirge an der Grenze von Ungarn und Siebenbürgen. (Mit einer geodätischen Abhandlung, Karte, Panorama und Höhlen-Plänen von Josef Wastler, Professor am Joanneum zu Gratz und Ansichten von R. Wirker.) Von Dr. A. Adolf SCHMIDL, Professor der Geographie, Statistik und Geschichte am k. Josephs-Politechnicum in Ofen, etc. Mit Unterstützung der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien.

Wien, 1863. Förster et Hartelmuß. In 8° pag. XVI și 442.

Prefața : Ofen Juli 1863.

Cuprinsul : Vorbericht. Das Bihar-Gebirge. 1. Name, Lage und Ausdehnung. 2. Orographischer Charakter. 3. Geognostisch-geologische Uebersicht. 4. Höhlenbildungen. Engpässe. Höhlen-Tabelle 1., 2., 5. Zur Hydrographie. A. Die Quellen. Quellen-Tabelle. Mineralquellen. Tabelle der Mineralquellen. Die intermittirende Quelle bei Kaluger. Tabelle der Eruptionen. B. Die Flüsse. I. Die Körös 1. Die schnelle Körös. 2. Die schwarze Körös. 3. Die weisse Körös. II. Der warme Szamos. III. Der Aranyos. 1. Der grosse Aranyos. 2. Der kleine Aranyos. Wasserfälle. C. Die Seen oder Teiche. Meteorologisches. 6. Zur Flora. Waldbäume. Urwälder. Knieholzregion. Wiesen. Torfmoore. *Telekia speciosa*. 7. Zur Fauna. Höhlen-Fauna. Urweltliche Fauna. *Zur Ethnographie*. 1. Nationalität. 2. Dörfer und Häuser. 3. Nahrung. Körperbeschaffenheit. 4. Tracht. 5. Charakter. Tabelle des Schulbesuches. 6. Musik und Tanz. 7. Festliche Gebräuche. Volksfest. 8. Sagen. Aberglaube. Erbsquellen. 9. Feldbau. 10. Obstzucht. Weinbau. 11. Forstwirthschaftliches. 12. Viehzucht. Alpenwirthschaft. Jagd. 13. Gewerbsfleiss. 14. Bergbau, Rézbánya. 15. Eisenwerke. 16. Handel. *Topographisches*. 1. Von Grosswardein nach Belényes und Petrosz. Belényes. 2. Umgebungen von Belényes. Das Heilbad. Bela-Burg. Die Meziáder Grotte. Von Belényes nach Petrosz 3. Auf den Munte (Belényes - Petrosz - Bihar.) 1. Ueber den Bohodiei. 2. Ueber die 3. Todten. 4. Der Hochkamm von Cornu muncelu mare bis zur Vladeasa. Der Boties'a. Die Vladeasa. 5. Die Oncésa. Der Teich. Piétr'a Talhariului. Die Höhle Oncésa. 6. Die Höhlen von Fericse und Kis-Kóh. 7. Das Pulsathal, seine Höhle und sein Wasserfall. Pulsa-Fall. 8. Das Galbina-Thal. 9. Das Kalkplateau der Piétr'a Bétran'a oder Batrina. Wege auf das Plateau. Eishöhle Zapodia. Piétr'a Boghi, Stâna di Piétr'a Betran'a, vulgo Batrina. Urticari—Ponora. 10. Von Belényes-Petrosz nach Rézbánya. Rézbánya. 11. Umgebungen von Rézbánya. Szegystyel, Erzherzog Albrechtshöhle und Albrechtsklamm. Die Funácsa-Grotte. Das Portal. Ursprung der Körös. Valea Séca. (Vale Sacca.) 12. Der Bihar. 1. Von Rézbánya auf den Bihar. 2. Auf die Cucurbet'a. 3. Von Pojána zur Cucurbet'a 13. Uebergänge nach Siebenbürgen. Scarisiora und die Eishöhle Ghietariu. (Gyezar.) Vidra. 14. Vaskóh und die Höhle Campanésca. 15. Das Kalkplateau von Vaskóh, die Eisengruben, Rescirata. 16. Der Plesciu, Pless. (Von Arad nach Boros-Sebes.) Toplicza - Káránd - Monýásza. *Anhang I*. Zur Bevölkerungs-Statistik. Bevölkerungs-Tabelle. Romanische Volkspoesie. *Anhang II*. Das Bihargebirge in älteren Karten. *Die geodätischen Arbeiten* von Prof. Jos. Wastler. *Topographisches Register*.

Ilustrațiuni : Die intermittirende Quelle bei Kaluger. (p. 54) Der Wasserfall im Pulsa-Thale. (p. 234) Das Portatal bei Rézbánya. (p. 266) Die Campanésca bei Vaskóh. (p. 298) Litografii în culori, după acvarelele lui Rudolf Wirker, tipărite de F. et M. Förster in Wien; formatul de 10×11,5 cm.

B. Acad. Rom. București 860 și alte exemplare.

1902

S i b i u

1863

Verhandlungen des siebenbürgischen Landtags 1863. Protokoll und Reden nach den Berichten der Hermannstädter Zeitung.

Hermannstadt, 1863. Von Theodor Steinhaussen. In 4° mic pag. 144.

Cuprinde procesele-verbale ale şedinţelor dintre 15 Iulie şi 24 August 1863.

Muz. Ard. Cluj 114599 şi alte exemplare.

1903

S i b i u

1863

Az 1863 év Julius 1-re Nagy-Szebenbe legf. egybehivott erdélyi országgyűlés Gyorsirói naplója / Stenographischer Tages-Bericht des auf den 1. Juli 1863 nach Hermannstadt a. h. einberufenen siebenbürgischen Landtages / Diuariu stenograficu alu dietei transilvane conchiamate la Sibiiu pre 1. Iuliu 1863 prin rescriptu prea innaltu.

Hermannstadt, 1863—1864. Th. Steinhaussen. In 2° regal pag. 1972.

Cuprinde desbaterile şedinţelor dintre 15 Iulie 1863 şi 13 Octomvrie 1863 şi apoi continuativ până la şedinţa 124 din 29 Octomvrie 1864. (Druck von Josef Drotleff und Theodor Steinhaussen.)

Pe contrafoliul foaii de titlu: Az országgyűlési gyorsiró-kar közreműködésével szerkeszti KÖNYI Manó.

Muz. Ard. Cluj 132412 şi alte exemplare.

1904

S i b i u

1863

Der siebenbürgische Landtag 1863. Protokolle und Reden.

Hermannstadt, 1863. Theodor Steinhaussen. In 8° foi 3 şi pag. 568.

Cuprinde procesele-verbale şi discursurile şedinţelor dintre 15 Iulie şi 13 Octomvrie 1863 şi între ele ale deputaţilor români: Lemeny, Vasile Popp, Bologa şi baronul Şaguna.

In şedinţa din 6 Octomvrie 1863 s'a tratat memorandumul raportorilor Lassel şi Trauschenfels: Bericht des Landtags-Ausschusses über den Gesetz-Artikel betreffend die Durchführung der Gleichberechtigung der romanischen Nation und ihrer Confessionen. (p. 479—480)

Mus. Nat. Budapest. Hung. j. 75 şi alte exemplare.

1905

(S i b i u)

1863

Jegyzőkönyve... Protokoll... Protocolulu dietei ardeleni conchiamate de inaltiatulu Imperatu pe 1. Iuliu 1863 in regesc'a liber'a cetate Sibiiu.

S. 1. et a. In 2° regal pag. 482.

Ediţie oficială în limba ungară, germană şi română, cuprinzând şedinţele dintre 15 Iulie 1863 şi 29 Octomvrie 1864.

Muz. Ard. Cluj 132987 şi alte exemplare.

1863

P e s t

1906

Gr. ILLÉSHÁZY István nádor följegyzései (1592—1603) és hidvégi MIKÓ Ferencz historiája. (1594—1613) Biró Sámuel folytatásával. Közli K a z i n c z y Gábor. [Insemnările palatinului Șt. I. și Istoria lui F. M.]

Pest, 1863. Emich Gusztáv. In 8° pag. XI și 331. (Monumenta Hungariae Historica. Scriptores vol. VII.)

Prefața : Bánfalva, Augusti 31.1863.

Cuprinde însemnările contemporane ale unui Ungur : palatinul Illésházy, și ale unui Ardelean : Mikó, cu multe amănunte despre legăturile lui Sigismund Báthory cu Mihai și Ieremia-Vodă dintre anii 1595—1601, iar la Mikó mai cu seamă despre Radu Șerban-Vodă, Radu Mihnea (din 1611) și altele. Paginile cu date referitoare la istoria română sunt : 20—21, 37, 52, 67, 79—82, 87—94, 111, 140—149, 171, 192—195, 241—245 și 252.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1863

P e s t

1907

Altörjai b. APOR Péter munkái. Közli K a z i n c z y Gábor. [Opereje baronului P. A.]

Pest, 1863. Emich Gustáv In 8° pag. VIII și 484. (Monumenta Hungariae Historica. Scriptores vol. XI.)

Prefața : Bánfalva, Augustus 31.1863.

Cuprinde însemnările magnatului ardelean cu multe amănunte privitoare la istoria Românilor. Așa de pildă : 1684. Foamete în Moldova. (p. 122) 1705. Solia lui Apor la Constantin Brâncoveanu. 1717. Tătarii cu Mihail Vodă-Racovița în Ardeal. (p. 158—9) 1737. Miliția împărătească intră în Moldova. (p. 200) 1739. Turcii ard orașul Ocna. (p. 205) 1739. Pacea dintre Austria și Turcia. (p. 209) Ciumă în Trei scaune venită din Moldova. (p. 216) 1744. Călugărul Bessarion. (p. 235—6) 1747. Tătari cerșând de foame în Moldova. (p. 243 și 245) 1702. Nunta contesei Anna Bánffy cu Mihail Székely în cetatea Jilău (Gyalu) cu solia lui Constantin Brâncoveanu. (p. 393—400) Sora generalului Secuilor și fișpanul comitatului Küküllő măritată cu un simplu păstor (păcurar) român de oi. (p. 417—8) Despre episcopul catolic din Bacău. (p. 423)

O deosebită amintire merită capitolul cu titlul de „Metamorphosis Transylvaniae,” în care autorul la vârsta de 60 de ani (în 1736) descrie obiceiurile și viața socială a Ungurilor din Ardeal, lucrare unică în felul ei (p. 315—443) cu note întregitoare de Mihail Cserei. (p. 444—484)

Muz. Ard. Cluj 104946 și alte exemplare.

1908

L u g o j

1863

A román nép és ügye védelmezve a magyar idôszaki sajtó terén, s az országgyûlési szôszéken Zelistyei WLÁD Alajos, Krassó megye nagy zorlenczi kerületének, az 1848/49 és 1861 évi országgyûlésen volt képviselôje által. [Poporul român și chestiunea sa apărută prin articole și discursuri de deputatul A. W.]

Lugoson, 1863. Traunfellner-Wenzely. In 8° foi 4 și pag. 184.

Este o colecțiune a articolelor de gazete scrise de autor, în interesul Românilor, menționând după fiecare articol locul apariției.

Bibl. Univ. Cluj 55308 și alte exemplare.

1909

(P e s t)

1863

Articulu de lege privitoriu la efeptuirea egalei indreptatiri a natiunei romane si a confesiuniloru ei.

Datu-s'a in castelulu Nostru de desfătare Schönbrunn, in 26. Octomvre annulu 1863.

Noi Franciscu Josifu Antaiului din gratia lui Domnedieu Imperatoriu alu Austriei; etc.

In 2° regal pag. 4 cu pecetea mare a Austriei și semnătura proprie a lui Franz Josef în trei limbi.

Ediție oficială (a Ministerului ungar) în trei coloane: în limba ungară, germană și română. (Tipografia probabil a lui Emich Gusztáv.)

Muzeul țării Năsăudului. Năsăud.

1910

(P e s t)

1863

Articulu de lege despre priimirea ambelor Diplome imperatesci din 20. Octombre 1860 și din 26. Februaru 1861 in legile tierii Marelui Principatu alu Transilvaniei.

Datu-s'a in castelulu Nostru de desfătare Schönbrunn, in 26 Octomvre anului 1863.

Semnat (ca și tipăritura de mai sus) de către împărat, în trei limbi și de miniștrii respectivi.

Ediție oficială (a Ministerului ungar) în limba ungară, germană și română. (Tipografia probabil a lui Emich Gusztáv.)

Muzeul țării Năsăudului. Năsăud.

1911

I n n s b r u c k

1863

Das Pflanzenleben der Donauländer. Von Anton Josef KERNER.

Innsbruck, 1863. Wagner'sche Buchdr. In 8° pag. XII și 348.

Autorul (doctor în medicină) era profesor de științe naturale la școala politehnică din Pesta și apoi la universitatea Innsbruck.
Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1863

Wien

1912

Die Zinzaren. Eine ethnographische Studie von F. KANITZ.
Wien, 1863. Druck von F. B. Geitler. In 4° pag. 7.

Cuprinde o descriere a țințarilor (Români din Balcani) numiți așa pentru că în loc de sunetul *ci* pronunță *ț* adică ținți pentru cinci ; iar Albanezii îi numesc simplu : ciobani. ¹ Autorul menționează că din sânul lor au ieșit familiile Sina, Dumba, Tirka etc.

Mus. Nat. Budapest Anthr. 136 și alte exemplare.

¹ Die Zinzaren selbst nennen sich am liebsten Rumuni, und gleich den Bewohnern des heutigen Romaniens halten sie sich für Abkömmlinge der Römer, und zwar römischer in Macedonien angesiedelten Kolonien. Die Geschichte weiss jedoch nichts von solchen. Vielmehr weist die grosse Aehnlichkeit ihrer Sprache mit der walachischen auf ihre enge Stammesverwandtschaft mit den jenseits der Donau wohnenden Walachen hin... und die gleiche Sprache hindert anzunehmen, dass die thracischen Rumunen anderen Ursprungs als die Dacischen wären. (p. 4)

1863

Leipzig

1913

Die Verhältnisse im Orient und in den Donau-Fürstenthümern nebst den wichtigsten hierauf Bezug habenden diplomatischen Aktenstücken von Arthur von KELENFÖLDY.

Leipzig, 1863. Druck von Otto Wigand. In 8° pag. 175.

Bibl. Brătianu. București. Col. Brătianu-Sturza LXXXII No. 5.

1863

Oradea

1914

Litterae Encyclicae Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Josephi PAPP-SZILÁGYI de Illyésfalva, SS. Theologiae Doctoris, divina miseratione et S. Sedis Apostolicae auctoritate episcopi Romanorum ac Ruthenorum dioecesis graeci ritus catholicorum Magnovaradinensis, etc.

M.-Varadini, MDCCCLXIII. In typ. Al. Tichy. In 4° pag. 8.

La sfârșit : Magnovaradini die prima Novembris 1863.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1864

Pest

1915

Eredeti tréfák, adomák a cigány életből. Irta öreg HEGEDÜS Lajos. Ed. II. [Glume și anecdote din viața Țiganilor.]

Pest, 1864. (Landerer és Heckenastnál.) In 8° mic pag. 208.

Prefața : Pest, augusztusban 1857.

Din cuprins : Țiganul și pătura Românului. (p. 148—9)

Muz. Ard. Cluj 35391 și alte exemplare.

1916

L u g o j

1864

Geografia Banatului... compusa pentru tinerime de Gavrielu POPU canonic.

Lugosiu, 1864. Traunfellner-Wenzely. In 8° mic pag. 54.

Din cuprins: Ungurii séu Magiarii. (p. 50—51)

Muz. Ard. Cluj 63662 și alte exemplare.

1917

W i e n

1864

Régi magyar vitézi énekek és vegyes dalok... Egybegyűjté s jegyzetekkel ellátta THALY Kálmán. Vol. I—II. [Cântece voinicești și poezii ungare vechi.]

Pest, 1864. Kiadja Lauffer Vilmos. (Nyomatott Bécsben, Jacob és Holzhausen-nél.) In 8° pag. 436 și 428.

Prefața: Pest, 1863. April 8-kán.

Cuprinde o culegere de cântece ungurești istorice și voinicești din veacurile XVI—XVIII și între ele următoarele de interes românesc: Oláh Geczi (vol. I p. 213—217) care pare a fi fost identic cu hotnoghiul generalului Adam Balogh din 1705. — Fut az oláh hegyoldalon=Fuge românul pe coasta dealului. (p. 268—9) Un cântec scurt de patru strofe care — după autor — se referă probabil la bătălia din 1705 dela Jibău. Cred însă, că de oare ce în strofa a doua și treia cuvintele de „Rabul öcsém“ sunt copiate greșit în loc de „Radul öcsém“ mica poezie se referă mai curând la Radu Șerban, care a fost silit să fugă în Moldova din cauza năvălirii neașteptate a principelui Ardealului Gabriel Báthory, în toamna anului 1611.

Muz. Ard. Cluj 75878 și alte exemplare.

1918

S i b i u

1864

Deutsche Sprachdenkmäler aus Siebenbürgen. Gesammelt von Friedrich MÜLLER.

Hermannstadt, 1864. Druck und Verlag von Theodor Steinhausen. In 8° pag. XXXII și 236.

Schässburg, am 15. Mai 1863.

Cuprinde 122 acte nemțești dintre anii 1075—1598, între cari unul al pârgarilor din Suceava (din 15 Iunie 1473) începând așa: Mir grof und geschworne Burger der Stadt Czaczce. (p. 88—89)

B. Acad. Rom. București. S. 2808 și alte exemplare.

1919

S i b i u

1864

Articulu de lege privitoriu la intrebuintiarea celoru trei limbi ale tieriei in comunicatiunea publica oficiosa.

Germannstadt, 1864. Druck von Th. Steinhausen. In 2° pag. 4.

Publicație oficială (cu data de Sibiu în 29. Septembrie 1863) cuprinzând importanta lege în 21 paragrafe făcută în cele trei limbi : ungurește, nemțește și românește. Semnată de Gustavu Grois m. p. Presedintele dietei. Antoniu de Lászloffy m. p. notariu.

Mus. Nat. Budapest. Fol. Lat. 3684 vol. V. p. 148—149.

1864

Genève

1920

Huszonöt év Magyarországtörténelméből 1823-től 1848-ig. Irta HORVÁTH Mihály. Vol. I—II. [Douăzeci și cinci de ani din istoria Ungariei.]

Genfben, 1864. Nyomatott Puky Miklósnál. In 8° pag. xvi și 630+709.

Prefața : Genf, 1863 végén.

Cuprinde istoria reacțiunii naționale pornită în dieta dela 1825 cu caracterizarea tuturor persoanelor politice, a poezilor și scriitorilor renașterii ungare și a dezvoltării ziaristice. Pe lângă multe amănunte are și două capitole despre mișcările Românilor din Ardeal în 1848 în acelaș timp cu Sârbii (vol. II p. 672—6) și protestul Românilor împotriva supremației Sârbilor în Biserica lor. (p. 703—4)

Opera are și o ediție adăogită din 1868 în 3 volume și una germană în 2 volume ; Leipzig, 1867.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1864

Sibiu

1921

Compendiu de Istori'a Transilvaniei cu distincta privire la romani scrisu de Ioane V. RUSU.

Sibiiu, 1864. Tipăritu la S. Filtsch. In 8° pag. VIII și 396.

Din cuprins : Capu III. Dela venirea Unguriloru pana la Stefanu celu de antaniu rege a Ungariei 895—1000 d. Chr. (p. 52) Capu IV. Dela Stefanu.... pana la stengerea fameliei arpadiana cu Andreiu III. 1000—1031. (p. 66) Capu V. Dela stengerea vitiei barbătesci arpadiane pana la caderea lui Ludovicu II la Mohaci 1301—1526 d. Chr. (p. 142) Tempulu nou. Transilvani'a sub principii patriei. (p. 235)

B. Acad. Rom. București 5361 și alte exemplare.

1864

Paris

1922

Le Congrès européen à Vienne par le général E. TÜRRE.

Paris, 1864. Imprimerie Vallée. In 8° pag. 15.

Cuprinsul : Două scrisori ale generalului Türr către unul din amicii săi din Anglia, în care susține independența Ungariei față de Austriaci. Se arată și situația Principatelor-Unite. Asemenea a Transilvaniei față de Ungaria. (Prima scrisoare : Pallanza, le 19 avril 1864.)

B. Acad. Rom. București 3065 și alte exemplare.

1923

Eger

1864

Értekezés az irodalomról általában, és részletesen a román nemzet irodalmáról. Nagyságos és főtisztelendő FEKETE János (Negrutiu) Balásfalvy görög egyesült érseki székesegyházi koraltnok ur után román nyelvből fordította és összeszedte : MEZEY Cyrill József, Minorita rendű papnövendék. [Disertație despre literatură în general și în special despre literatura națiunii române.]

Eger, 1864. Nyomatott az érseki lyceum könyv- és könyomdájában. In 8° mic foi 2 și pag. 76.

Cuprinde o schiță istorică (în 14 §) a literaturii române (p. 1—48) și alta despre desvoltarea limbii române (p. 51—76) cu multe citate românești date în notă și între ele poezia lui J. P. „După o noapte lungă, lungă și amară” cum și poezia germană a lui Martin Opitz din 1621 despre Români.

Mus. Nat. Budapest. H. lit. 886.

1924

Pest

1864

Gróf BETHLEN Miklós történeti emlékjazai. Franciából Toldy István. [Memoriile istorice ale contelui N. B.]

Pest, 1864. Emich Gusztáv. In 8° mic pag. XVI și 303.

Prefața : Pest, jun. 1864.

Ediția completă a originalului francez din 1736 (de sub Nr. 358) scris de Abbé Révérend care a umblat și în Ardeal. Traducerea ungară din 1804 (de sub Nr. 908) nu cuprinde numai partea întâia a cărții.

Din cuprins : Descrierea din 1662 a păstorilor bărsani din Ardeal. (p. 153—156)

Cfr. ediția dela 1858 de sub No. 1720.

Muz. Ard. Cluj 63399 și alte exemplare.

1925

Brașov

1864

Die Siebenbürgische Eisenbahnfrage aus dem Gesichtspunkte des österreichischen auswärtigen Handels. Von C. F. von BECKE.

Kronstadt, 1864.

Cfr. prima broșură anterioară din 1862 de sub No. 1866.

Bibl. Camerei de Comerț. Brașov.

1926

Brașov

1864

Anträge, Berichte und Verhandlungen bezüglich der Siebenbürger Eisenbahn im Siebenbürger Landtage und im betreffenden Landtagsausschusse in der 1864-er Session.

Kronstadt. Bei Johann Gött. In 8° pag. XVIII și 108.

Cuprinde procesele-verbale ale desbaterilor din dieta ardeleană privitoare la căile ferate de făcut în Ardeal în legătură cu Muntenia. În fața broșurii se află trei proiecte, din care ultima are data de 1 Iulie 1864.

La desbateri au luat parte dintre Români : Dr. Ratiu, Popp și Alduleanu.

B. Acad. Rom. București. A. 26755.

1864

S i b i u

1927

Disertatiune despre impartirea politica a Ardealului (că manuscritu data) de I. S. PUSCARIU Cavaleriu ordinului austriacu alu coronei der feru etc.

Sabiiu, 1864. Cu literele lui S. Filtsch. In 8° pag. 63.

Cuprinde o introducere retrospectivă a istoriei dezvoltării teritoriului Ardealului în cursul veacurilor, cu capitole speciale ca : A. Tienutulu Comitatelor seu teritoriul Nobililor. B. Ținutul Secuilor. C. Teritoriul Sașilor seu asanumitul fundu regiu. D. Teritoriul Roman. (p. 29—379)

B. Acad. Rom. București 3216 și alte exemplare.

1864

S i b i u

1928

Proiectu de unu Regulamentu pentru organisarea trebi-
loru bisericesci, scolare, si fundationale romane de Relegea greco-
orientale in Statele austriace, prin Andreiu Baronu de SIAGUNA.
Episcopulu Bisericei greco-orientale din Ardealu.

Sibiiu, 1864. In tipografi'a diecesana. In 8° mic pag. 84.

Bibl. Univ. Cluj 62350 și alte exemplare.

1864

B u c u r e ș t i

1929

Regulamentul seminariului catolicu din Roman de peste
Milcov.

București, 1864. In 8° pag. 12.

Iarcu p. 106.

1864

S i b i u

1930

Regulamente pentru Vatasii și Decurii proieptate a se intro-
duce in comunetatile Districtului Tieriei Fagarasiului.

Sabiiu, 1864. In Tipografi'a diecesana gr. or. In 8° pag. 35.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1931

(Cluj)

(1864)

Őszinte Szó Egy Erdélyi Romántol. / Unu cuvîntu sinceru de la Un Roman Transylvanian.

S. 1. et a. In 8° pag. 42.

Cuprinde un apel prin care se susține independența Ungariei și Transilvaniei cari să se unească ieșind de sub politica de intrigi a Austriei. Pagina e împărțită în două coloane, pe cea din stînga fiind textul unguresc, iar pe cea din dreapta textul românesc. Data apariției pare a fi 1864 după următoarea afirmație din text: Puterile apusene au datu independența Romaniei sau țărilor unite Moldavia și România d'acumă cinci ani.

Cfr. broșura similară din 1861 de sub No. 1850.

B. Acad. Rom. București. A. 2343 și alte exemplare.

1932

Darmstadt

1864

Magyarország és Erdély eredeti képekben... rajzolta Rohbock Lajos. A történelmi és helyirati szöveget irta HUNFALVY János. Második szakasz: Erdély. [Ungaria și Ardealul în cadre.]

Darmstadt, 1864. Kiadja és nyomatja Lange Gusztáv György. Lauffer testvérek bizománya Pesten. In 8° pag. 135.

Din cuprins: Cetate. Detunata. Săcărâmb. (p. 41—46) Hunedoara și Valea Hațegului. (p. 51—56) Ținutul Sibiului. (p. 73—79) Ținutul Brașovului. (p. 93—104)

Ilustrațiuni: Csetátye Mare bei Vöröspatak in Siebenbürgen. (p. 40) Detunata—Gola. (p. 42) Talmatsch. (p. 72) Rother Thurmpass bei Lotiora-Bach. (p. 74) Der Rothe-Thurmpass, westliches Ende. (p. 75) Kontumaz im Rothenthurmpasse. (p. 76) Wallachische Kirche in Kronstadt. (p. 86) — Eisenhammer bei Oláh-falu. (p. 110)

Ilustrațiunile executate în oțel sunt foarte artistice.

E curios că ediția cărții ardeleni din 1860 e mai mare (de 427 pagini) și cu toate acestea pomenește despre Români numai la un loc. (p. 320—1)

Bibl. Univ. Cluj 30611 și alte exemplare.

1933

Sibiu

1864

Acten und Verhandlungen des Siebenbürgischen 1863/64. Landestages.

Hermannstadt. In 8° pag. 622.

Cuprinde desbaterile dietei în limba ungară, germană și română.

Bibl. Univ. Cluj 109280 și alte exemplare.

1864

W i e n

1934

A szegény ember dolga csupa komédia. Regény irta JÓSIKA Miklós. Vol. I—IV. [Treaba omului sărac e o întreagă comedie.]

Pesten, 1864. Hartleben Adolf sajtátja. (Nyomtatta Sommer Lipót Bécsben.) In 8-vo.

Cuprinsul acestui roman ne dă urmarea aceleuia din anii 1852—1862 (de sub Nr. 1620) cu povestirea celor întâmplare unei familii ungare între 1849—1852 și a evenimentelor romantice din Ardeal. Printre personagiile românești ale noului roman găsim și altele noi ca : George, Togher, Nuțui, Dragamea, Pașcu=deșteptul munților (ultimul capitol al volumului I. p. 177—198) Kimpian, Gligor, Priculiciul (vol. II. p. 34—74) Tubescu ; cu multe expuneri interesante despre Români, în cari — de fapt — sunt redată părerile autorului despre ei.

Bibl. Univ. Cluj 75123 și alte exemplare.

1865

S i b i u

1935

Die Stammburg der Hunyade in Siebenbürgen. Nach theilweise noch ungedruckten Quellen von Wilhelm SCHMIDT. Mit 2 Stahlstichen. Hermannstadt, 1865. Theodor Steinhaussen. In 8° pag. 109.

Prefața : Hermannstadt im August 1863.

Cuprinsul : Ueber das Stammgeschlecht der Hunyade. (p. 64—87) Documente 8 dintre 1584 și 1676. (p. 97—109)

Anexat : două vederi ale cetății Hunedoara (format 11×16 cm.) în oțel. L. Rohbock del. J. Poppel, respectiv G. M. Kurz sculpsit. Druck und Verlag von G. G. Lange in Darmstadt.

Studiu comparativ, făcut pe baza izvoarelor istorice (cu 127 note și citate) împreună cu descrierea pietrelor mormântale ale familiei Huniadi, aflătoare în catedrala din Alba-Iulia.

Muz. Ard. Cluj 128045 și alte exemplare.

1865

B r a ș o v

1936

Documenta et Testimonia, quae Adversus calumnias Pseudo-Synodaliū inimicorū vulgare coactus est Dr. Theodorus ZERICH, Dioecesis Transylvaniensis Presbyter etc.

Coronae, 1865. Typis Römer et Kamnerianis. In 8° pag. 24.

Din cuprins : Scrisoarea lui Alexander St. Sulucz Archiepisc. et Metrop. Alba-Julienensis (Viennae, 16 Dec. 1860) și Joannes Kirilla, Metropolitanae Eccles. G. Cathol. Blasiensis Canonicus (Blasiae, 31. Octobris 1863) către autor. (p. 14—15)

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1937

Cluj

1865

Szűnnapi kirándulás Erdély nyugati hegyei közé. Honunk ifjusága számára irta OMPOLYI. [Excursie de vacanță în munții apuseni ai Ardealului.]

Kolozsvártt, 1865. (Ref. tanoda bet.) In 8° pag. 58.

Prefața : Károlyfehérvár, nov. 25. 1863.

Cuprinsul : Zlatna. Ofenbaia. Roșia. Cetatea. Detunata. Abrudul.

Ilustrațiuni în xilografie : I. Catedrala din Alba-Iulia. II. Ruinele cetății Szent-Mihályköve. III. Cetatea mare. IV. Cetatea mică. V. Detunata.

Autorul MÁTRAI Ernő (cu pseudonimul de mai sus) descriind impresiunile sale dintr'o călătorie de vacanțe din vara anului 1862, cu locurile vizitate în Munții apuseni, face și o scurtă istorie a Daciei și a coloniilor lui Traian, ajungând la rezultatul că Românii de acolo sunt urmașii popoarelor băștinașe ale Daciei.

Muz. Ard. Cluj 53924 și alte exemplare.

1938

Cluj

1865

Az 1735-iki zendülés története. Történeti korrajz. Irtá K. PAPP Miklós. [Istoria revoltei dela 1735 în formă romantică.]

Kolozsvártt, 1865. Az ev. ref. tanoda betűivel. In 16° pag. 212.

Cuprinde istoria turburărilor iscate printre Ungurii din comitatul Békés lățite prin capul lor Pero Szegedinecz care a fost tras la roată împreună cu trei complici ai săi. E caracteristic că aceștia au mărturisit în unanimitate că s'au revoltat din pricina asupririlor moșierilor devenite insuportabile și că printre partizanii lor erau mulți Unguri reformați-calvini; dar se aflau între ei și vreo 10 Români. (p. 195) O altă cauză a răsvrătirii era că guvernul încercase a catoliza țărănimea ortodoxă din acele părți.

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 3261 n și alte exemplare.

1939

Pest

1865

Erdély, Magyarország kiegészítő része. Irtá SÁNDOR József. [Ardealul parte întregitoare a Ungariei.]

Pest, 1865. (Emich Gusztáv nyomdásznál.) In 8° pag. 130. (Extras din Budapesti Szemle.)

Cuprinde un studiu comparativ (în 12 capitole) despre : raportul Ardealului cu Ungaria, cauzele pentru cari Ardealul înainte de 1848 nu s'a unit cu părțile celelalte ale Ungariei, caracterul ungar al Ardealului, premisele dietei dela 1863 din Sibiu, membrii ei, ținuta deputaților români în acea dietă și rezultatele ei.

Muz. Ard. Cluj 128092 și alte exemplare.

1865

S i b i u

1940

Nemliche Aktenstücke betreffend die Verhandlungen über die Union Siebenbürgens mit dem Königreiche Ungarn.

Hermannstadt, 1865. Theodor Steinhaussen. In 4° pag. 288.

Colecțiune de acte și documente cuprinzând 65 de acte dintre anii 1791 și 1866 împreună cu următorul proces verbal: Protocoll der sächsischen Nationalversammlung über die Unionsverhandlungen in Klausenburg vom 29. und 30. Mai 1848. (p. 171—288)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1865

B u c u r e ș t i

1941

Altarrede und Gebet zum 24. Januar, dem denkwürdigen Jahrestage in der Entwicklungsgeschichte der rumänischen Nation, als dem Erwählungstage S. H. des Fürsten Alexander Johann Cuza zum regierenden Fürsten der vereinigten Fürstenthümer Walachei und Moldau, gesprochen von R. NEUMEISTER in der Evangelisch-Lutherischen Kirche in Bucarest.

Bucarest, 1865. Ulrich. In 8° pag. 16.

Bibl. Brătianu. București. Col. Sturza vol. CXI Nr. 18.

1865

L e i p z i g

1942

Siebenbürgen und die österreichische Regierung in den letzten vier Jahren.

Leipzig, 1865. F. A. Brockhaus. In 8° pag. 162.

Prefața: Geschrieben Ende Januar 1865.

Din cuprins: VI. Die jüngsten nationalen Bewegungen unter den Rumänen. (p. 48) VII. Das Verfahren der Regierung gegenüber den Sachsen und Rumänen. (p. 64—71)

Autorul anonim al cărții este: Graf Dominik TELEKI.

Muz. Ard. Cluj 130590 și alte exemplare.

1865

G e n è v e

1943

Magyarország függetlenségi harcának története 1848 és 1849-ben. Irta HORVÁTH Mihály. Vol. I—III. [Istoria luptei pentru independență a Ungariei din 1848 și 1849.]

Genfben, 1865. Nyomatott Puky Miklósnál. In 8° mic.

Prefața: Genfben, 1865 elején.

Cuprinde o istorie pragmatică a războiului pentru independență a Ungariei dela 1848 și 1849 când autorul fusese deputat și chiar mi-

nistru al Instrucțiunii publice, din care însemnăm următoarele locuri unde se vorbește mai pe larg de Români :

Vol. I. Unirea Ardealului cu Ungaria. Reacțiunea împotriva unirii. Adunarea Românilor dela Blaj, în care *Noþcsa László* se declară Român. Deschiderea dietei și sancționarea unirii. (p. 39—70) Numirea de voivod a lui Ștefan Suplikac și protestul Românilor. (p. 152—5) Fehértemplom. Regimentul din Caransebeș. Euthym Murgu. (p. 230—241)

Vol. II. Agitația între Români crescând cu reacțiunea. Scrisoarea generalului austriac Urban către autoritățile din Ardeal. Adunarea a doua dela Blaj. Inceputul agitațiilor. Lupta dela Bare din 10 Octomvrie 1848. Baia de sânge dela Zlatna pricinuită de Românii agitați. (p. 120—133) Mișcările Românilor din Hunedoara. Cele din părțile Chioarului și ale Crasnei. (p. 142—4) Războiul din Ardeal după ocuparea orașului Cluj de armatele ungurești. (p. 337—340) Aiudul pustiit a doua oară de Românii veniți din munți. (p. 347—350)

Vol. III. Lupta Ungurilor împotriva Românilor răsculați. Incercările de pacificare ale lui Dragoș. Atacul fără rațiune al lui Hatvani. Campania lui Kemény Farkas în munții apuseni împotriva Românilor răsculați. (p. 295—302) Diversiunea generalului Bem în Moldova. (p. 396—8)

Are o ediție de titlu din 1871—1872.

Muz. Ard. Cluj 75634 și alte exemplare.

1944

P e s t

1865

Hazafiság és nemzetiség. Irta PELÁTHY István. [Patriotism și naționalitate.]

Pest, 1865. (Nyom. Kertész Józsefnél.) In 8° pag. 75.

Cuprinsul: Ideea de naționalitate. Politica naționalității în paralelă cu chestiunea naționalităților după limbă. Integritatea teritorială a Ungariei. Mișcările naționalităților în general. Națiune și naționalitate. Gelozia naționalităților. Despre patriotism. Patriotism și naționalitate. Șiretenii. Respect mutual.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1945

S i b i u

1865

Die siebenbürgische Frage, eine Weltfrage. Ein Beitrag zu einer Entwicklung des österreichischen Gesamtstaates, verfaßt von Guido von BAUSZNERN.

Hermannstadt, 1865. Gedruckt bei Samuel Filtzsch. In 8° pag. 106.

Broșura aceasta la esirea ei în luna Octomvrie 1865 a fost confiscată de către poliția Sibiului.

Trausch vol. I. p. 76.

1865

Wien

1946

A nemzetiségi kérdés. Irta Bárá EÖTVÖS József. [Chestiunea naționalității.]

Pest, 1865. Kiadja Ráth Mór. (Nyomatott Bécsben, Jacob és Holzhausen-nél.) In 8° pag. IX și 158.

Prefața: Budán, május 1-én 1865.

Autorul (poet și idealist) tratează chestiunea naționalităților în XVI capitole pe baza cea mai largă a libertății, declarând că chestiunea care nu este interesul vreunei naționalități, ci al întregii patrii, nu se poate rezolva de cât prin lărgirea libertății individuale și menținerea independenței constituționale a țării, fără nicio teamă că libertatea dată minorităților va submina fundamentele statului ungar.

Cfr. prima lucrare a autorului de acest fel din 1850 de sub No. 1558 apărută anonim.

Muz. Ard. Cluj 75021 și alte exemplare.

1865

Pest

1947

Die Nationalitäten-Frage. Von Josef Freiherrn von EÖTVÖS. Aus dem ungarischen Manuscripte übersezt von Dr. Max Falk.

Pest, 1865. Verlag von Moriz Rath. In 8° pag. X și 192.

Traducerea cărții de mai sus (de sub No. 1946) apărută odată cu originalul ungar.

Bibl. Univ. Cluj 75188 și alte exemplare.

1865

București

1948

Programja A bukuresti evangyéliomi reformált szentegyház félszázados ünnepélyének Majus 14-én 1865-ik esztendőben. / Programma Serbărei semi-seculare a santei biserici evanghelico-reformată din Bucuresci.

Bukuresti, 1865. Typographia Th. Vaidescu. In 8° pag. 4.

Programa serbării semicentenarului bisericii ev. reformate din București e dată și în limba germană și franceză, având în vedere prezența corpului diplomatic.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8° No. 16/a.

1865

(București)

1949

A bukuresti ev. ref. egyház félszázados innepén 1865-ik Majus 2/14-én az új templomban a benirtak által tartott négy egyházi beszéd négy nyelven. Ára egy ezüst huszas. Saját költségén kiadja s a tiszta jövedelmet a torony építésére szenteli, Szöllösi József egyház-főgondnok. [Patru discursuri bisericești în patru limbi

rostitute la inaugurarea bisericii noi reformate zidită la 50 de ani dela întemeierea ei în București.]

S. 1. 1865. Vajda Todor és társa nyomd. In 8° mic pag. 31.

Autorii celor patru predici indicate în titlul tipăriturii sunt: Czelder Márton, Martin Bruss ev. lutherischer Prediger an der neuen Marienkirche, Daniel Vincze missionnaire réformé a Ploest și Koos Ferencz Preot reformat din Bucuresci, cu următoare predică ținută în limba română: Recunoștința ferbinte sau unu cuvîntu bisericescu. Pronunțat cu ocaziunea serbărei semi-seculară a sîntei biserici evanghelico reformată din Bucuresci. (p. 13—18)

Predica începe cu cuvintele următoare: Pentru prima oară resună în această sîntă biserică evanghelică reformată limba sonoră a patriei noastre adoptive.

Bibl. Bisericii Ref. ungare. București.

1950

W i e n

1865

A Hóra-támadás története. Irta id. gróf TELEKI Domokos. [Istoria atacului lui Horia.]

Pest, 1865. Kiadja Ráth Mór. (Nyomatott Jacob és Holzhausen-nél Bécsben.) In 8° pag. x și 183.

Cuprinde istoria revoluției lui Horia (p. 1—110) cu documente justificative din șapte arhive ardeleni și anume: Biblioteca Teleki din Târgu-Mureș, Colecțiunea din Várhegy, Colecțiunea Alexandru Mike, Colecțiunea contelui Iosif Kemény, Colecțiunea contelui George Bánffy, Colecțiunea lui Carol Torma și Muzeul Ardelean din Cluj.

Există și o a doua ediție de titlu din același an 1865.

Cfr. *Densușianu* p. 19.

Muz. Ard. Cluj 46655 și alte exemplare.

1951

B u d a

1865

A Hora-világ. Irta SZILÁGYI Ferencz. [Lumea lui Horia.]

Budán, 1865. (Egyetemi nyomdából.) In 8° pag. 22 și 4.

Cuprinde critica cărții contelui Dominic Teleki de mai sus (p. 1—8) cu o schiță a revoluției lui Horia. (p. 9—22)

Anexat și o replică către redactorul Paul Gyulai la cele scrise despre cartea contelui Teleki în legătură cu critica din No. 31 al ziarului „Augsburger Allgemeine” replică datată în Buda, 3 Februarie 1865 (p. 1—4) care concludă că cărticica lui Szilágyi prezintă evenimente schimbate ori redată în formă romantică, așa că nu înseamnă o îmbogățire a literaturii istorice ungare.

Cărticica a apărut fără frontispiciu ca extras din revista lui Gyulai „Budapesti Szemle” unde aceste critice au fost publicate.

Muz. Ard. Cluj 91238 și alte exemplare.

1865

W i e n

1952

Majestäts-Gesuch der Bevölkerung des bestandenenen II. Romanen-17. Grenz-Regimentes, nunmehrigen Nassoder Districts-Gebietes in Siebenbürgen, in der Grundbesitz-Regulierungsfrage, überreicht durch eine Deputation in der Audienz am 5. October 1865.

Wien, 1865. Mechitaristen-Buchdruckerei. In 8° mare foi 2 și pag. 44.

Semnătă: Nassod, am 21. Mai 1865. (Originalul iscălit de 145 membri ai Fondului din Năsăud.)

B. Acad. Rom. București. A. 27630 și alte exemplare.

1865

W i e n

1953

Vertheidigungs-Schrift der Bevölkerung des bestandenenen II. Romanen-17. Grenz-Regimentes, nunmehrigen Nassoder Districts-Gebietes in Siebenbürgen, in Betreff des im Jahre 1851 über die Waldungen dieser Bevölkerung widerrechtlich verhängten politischen Sequesters, eingereicht im amtlichen Wege an das h. königl. siebenbürgische Landesgubernium. Sub. Zahl 16599 ex 1865. (Verlag der Gemeinde-Repräsentanz.)

Wien, 1865. Mechitaristen-Buchdruckerei. In 8° mare pag. 51.

Semnătă: Nassod, am 21. Mai 1865. (Originalul iscălit de reprezentanții celor 45 comune ale țării Năsăudului și ale Fondului scolar.)

Bibl. Iulian Marțian. Năsăud.

1865

L u g o j

1954

Originea familiei WLAD nobile de Selisce. Scrisă de Aloysiu Wlad de Selisce, fost deputat etc.

Lugosiu, 1865. Traunfellner-Vencely. In 8° foi 2 și pag. 34.

Prefața: Datu la Logosiu in 1-a Iuliu 1865.

Cuprinde o istorie a familiei Wlad dedusă dela 1486 încoace, pe ultima pagină cu o spiță genealogică.

Muz. Ard. Cluj 91784 și alte exemplare.

1865

S i b i u

1955

Formularii pentru procedura criminala din 29. Iuliu 1859 si pentru *instrucțiunea despre funcțiunile interne* si ordinea trebilor la judecatorii in cause penale. Dupa editiunea oficiosa a Tribunalului superioru din Eperies traduse sub ingrigirea mai multor juristi practici.

Sibiu, 1865. S. Filtsch. In 8° pag. v și 60.

Prefața: Sibiu, in Maiu 1865.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1956

S i b i u

1865

Elemente de istori'a Transilvaniei pentru invetiatorii si scolele populare romane scrise de Ioane V. RUSU.

Sibiu, 1865. Tiparitu la S. Filtsch. In 8° pag. 89 și iv.

Prefața: Sibiu in lun'a lui Augustu 1865.

E un extras al compendiului din 1864 de sub No. 1921.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1957

C l u j

1865

Politica conducatoriloru Natiunei Romane din Transsylvania in cica din urma cinci ani, scrisa de unu romanu.

Clusiu, 1865. Cu Tip. Coll. ev. ref. In 8° pag. iv și 19.

Prefaciere: Clusiu 7. Septembrie 1865.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1958

L u g o j

1865

Cuventările dietali ale lui Aloysiu WLAD de Selisce, fostulu deputatu etc.

Logosiu, 1865. Traunfellner-Vencely. In 8° foi 3 și pag. 63.

Prefața: Logosiu in 13/1-a Siept. 1865.

Cuprinde cele zece discursuri ale autorului rostite in Camera ungară dela 1848 și 1849, apoi alte cinci din Camera dela 1861 și șase articole despre activitatea sa ca deputat in 1861.

B. Acad. Rom. București. A. 16647 și alte exemplare.

1959

C l u j

1865

Az 1865. november 19. Kolozsvártt egybegyült erdélyi országgyűlés gyorsirói naplója... szerkeszti HAJNIK Károly. [Ziarul stenografic al dietei ardelené întrunite în Cluj la 19 Noemvrie 1865.]

Kolozsvártt, 1865. A román. kath. lyceumi nyomda betűivel. In 2° pag. 95.

Discursurile sunt date în limba oratorilor, astfel și cele în limba română după stenogramele originale.

Muz. Ard. Cluj 51674.

1960

C l u j

1865

Okmánytár Erdély legujabb jogtörténelméhez. 1848—1865. Összeszedte SÁNDOR József. [Diplomatar la istoria juridică modernă a Ardealului.]

Kolozsvár, 1865. Stein János bizománya. Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. In 8° mic pag. iv și 378.

Prefața : Kolozsvártt, octoberben 1865.

Cuprinde o colecție de acte și legi și între ele cinci dela Români ori privitoare la istoria lor : dela Paul Dunka, Ioan Alduleanu și Alexandru Lazar (p. 180—3 și 196—9) mitropolitul Al. Șuluți (p. 297—300) și două legi din 1858 și 1863. (p. 47 și 355) Vezi rezumatele lor în partea III a bibliografiei de față.

Muz. Ard. Cluj 53718 și alte exemplare.

1865

S i b i u

1961

Formularii de protocoale și eshivate judecătorești-civile cuprinzându procedura civilă norma concursuală și cambială, procedura cambială și procedura în cauze necontraversive. După edițiunea oficiată de c. r. Tribunalului superioru din Eperies. Traduse sub îngrijirea mai multor juristi practici.

Sibiu, 1865. S. Filtsch. In 8° pag. v și 408.

Prefața : Sibiu, în Octobrie 1865.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1865

P e s t

1962

Ueber das Serben-Congress-Memorandum, verfaßt von Dr. Euthym MURGU.

Pest, 1865. Gedruckt bei Alexander Kocsi. In 8° pag. 65.

Autorul vorbind despre „Orthodox-orientalische Landes-Kirche mitunter auch die Walachische oder Rumänische genannt” din Pesta protestează ca această biserică să aparțină și mai departe bisericii sârbești. Din prefață mai aflăm că autorul nu știe nemțește și dacă cu toate astea broșura se publică în limba germană este pentru a se apăra în contra articolului unui organ nemțesc, ca astfel răspunsul enoriașilor ortodocși să apară în aceeași limbă.

Muz. Ard. Cluj 129508 și alte exemplare.

1865

B u c u r e ș t i

1963

O preambulă la băile de la Mehadia și în țără, în versuri. De Anania MELEGA.

București, 1865. In 8° pag. 154 și 6.

Iarcu p. III.

1865

G y ő r

1964

Az Oláhok eredetéről és polgári állásukról. Irta SZABÓ Benő, Győr szab. kir. városi törvényszéki tanácsnok. [Despre originea Românilor și starea lor civilă.]

Győr, 1865. Nyomatott Sauervein Gézánál. In 8° pag. 73.

Cuprinde un studiu despre originea și situația cetățenească a Românilor făcut pe baza izvoarelor și documentelor și împărțit în 66 §. Are și o ediție de titlu: Pest, 1866. Ráth Mór.
Muz. Ard. Cluj 50845 și alte exemplare.

1965

P e s t

1865

GYÖNGYÖSI István válogatott poetai munkái. Az eredeti kiadások alapján közli T o l d y Ferencz. Vol. I—II. [Operele poetice alese ale lui Ștefan Gy.]

Pest, 1865. Kiadja Heckenast Gusztáv. In 8° pag. II și 203.

Cuprinsul: Porábul megéledett Phoenix.

Ediția critică a poemei, cu amănunte despre slobozirea lui Ioan Kemény din robia tătară prin ajutorul și chezașia lui Mihnea-Vodă.

Cfr. ediția I. din 1693 de sub 244.

Bibl. Univ. Cluj 74987 și alte exemplare.

1966

B u c u r e ș t i

1865

Bukaresti emlény. Irta SÁSKA Róbert. [Suvenir de București.]

Bukarest, 1865. Weiss János betűivel. In 8° mic pag. 26.

Cuprinde nouă poezii și între ele una prin care autorul ia rămas-bun dela București într'o cărciumă de supt dealul Filaret, cu titlul: Filáreti búcsu pohár.

Poet rămas cu totul necunoscut în literatura ungară; numele lui îl păstrează numai această mică tipăritură bucureșteană, cu versuri destul de bine scrise.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8° No. 20.

1967

S i b i u

1865

Peregrinul Transelvanu sau epistole scrise den tiere straine unui amicu in patria, de la anulu 1835 pana inchisive 1848. Tom I. Sabiiu, 1865. S. Filtsch. In 8-vo.

Cuprinde scrisorile de călătorie ale lui I. Codru DRĂGUȘANUL și în ele următoarele observări despre Unguri. In scrisoarea din Septembrie 1837 dela București aluzie la nemeșii cu opinci= *bocskoros nemesek* sau *hét szilvafás*, nu hét szilvás, cum e scris greșit. In Decembrie 1838 vorbește despre Szeged, Kecskemét și Pesta în drum spre Viena. La întoarcere de acolo (în Mai 1839) a venit până la orașelul Gönyő cu poșta satească, iar acolo se imbarcă pe vaporul „Árpád” pe care-l descrie pe larg. Petrecând la Pesta, vorbește mult de Maghiari pe cari îi găsește la fel cu boierii români, numai că „parcă făcură un pas mare spre înaintare” în urma acțiunii contelui Ștefan Széchenyi. Imbarcând pe „Galatea” a ajuns la Giurgiu în patru zile.

În vara anului 1840 autorul petrece la băile dela Mehadia, dupăcare a făcut patru zile de navigație până la Pozsony. La 1843 în „Prier” îl găsim la Petersburg, unde printr'un anunț (de un june literat ungar) deveni secretarul unui prinț rusesc cu care a făcut noi călătorii. Ajuns la Londra dă o notă despre „nebunia” ambasadorului Eszterházy care dansa cu regina Angliei în cizme împodobite cu diamante. De mare interes e deviza ultimei scrisori din Septemvrie 1844 : Gyere rózsám Enyedre, Ott a világ közepe = Haide dragă la Aiud, Acolo-i mijlocul lumii, care arată vechimea ei.

Cartea prețioasă a fost reeditată de C. Onciu cu o prefață de N. Iorga în Vălenii-de-Munte, 1910 și în Publicațiile Casei Școalelor ; București, 1924.

B. Baron Brukenthal. Sibiu.—Bibl. Univ. Cluj 205986.

1865

P e s t

1968

Emlékirat. Irta JÓSIKA Miklós. Vol. I—IV. [Memoriu.] Pest, 1865. Kiadja Heckenast Gustáv. In 8° mic.

Cuprinde memoriile romancierului cu mici amintiri despre Români din Ardeal și între ele următoarele mai de valoare : Proprietarul moșiei Szurdok (în comitatul Solnoc-Dobâca) contele Ștefan Csáky avea obicei să facă uz de dreptul medieval „Jus primae noctis” ținând o caretă cu șase husari, în care i se aduceau în castel româncile de prin apropiere. Dela o vreme însă Românii ne mai putând suporta acest lucru înjositor, au năvălit în castelul său și l-au omorât. (vol. 2 p. 58—60) Plăiașii lui Ladislau Nopcsa în Hunedoară. (vol. 4 p. 42—43) Logofetul Todor Someșan din Brâncica și desrobirea Românilor făcută de autor încă în 1847 de bunăvoie. (p. 48)

Muz. Ard. Cluj 75105 și alte exemplare.

1865

G y ö r

1969

Codex diplomaticus patrius. Studio et opera Emerici NAGY etc. Tom. I—VIII.

Jaurini-Budapestini, 1865—1891. In 8-vo.

Cuprinsul puținelor acte despre Români a se vedea în partea III a Bibliografiei de față.

Muz. Ard. Cluj 104000 și alte exemplare.

1866

P e s t

1970

Erdélyország története tekintettel mivelődésére. Irta SZILÁGYI Sándor. Vol. I—II. [Istoria Ardealului cu privire la cultura sa.]

Pest, MDCCCLXVI. In 8° mic pag. XV și 462+511.

Prefața : Nagy-Körös, 1865. Sept. 10-kén.

Cuprinde istoria Ardealului din timpul Romanilor până la 1791. Operă de mare valoare, scrisă pe baza izvoarelor istorice și a multor acte inedite, cu privire la toate națiunile din Ardeal. Autorul are o deosebită grijă pentru povestirea legăturilor principilor ardeleni cu Domnii Moldovei și ai Țării-Românești și înfățișarea acestor legături se face aci întâia oară în literatura istorică ungară. Tot așa urmărește și dezvoltarea culturii la Românii din Ardeal, — așa de pildă istoria pe scurt a uniunii religioase, misiunea vlădicului Theophil, a iezuitului Baranyai și Hevenesi între Români (vol. II p. 390—391) precum și luptele ortodocșilor, — urmărită până la 1784 e foarte bine expusă, așa că publicul maghiar de aci se putea orienta de acum înainte despre aceste lucruri sufletești, cari au ajuns la oareșicare liniște în anul 1744, când Românii au fost trecuți în lege, respectiv luați în constituția țării, cu toate că — din păcate — nu ca al patrulea Ordin, prin care dacă s'ar fi făcut, dezvoltarea Ardealului ar fi luat o altă direcție. (p. 505—506)

Bibl. Univ. Cluj 75705 și alte exemplare.

1971

P e s t

1866

Rákóczi Tár. Szerkeszti THALY Kálmán. Vol I—II. [Magazin Rakóczian.]

Pest, 1866—1868. Kiadja Lauffer Vilmos. (Nyomatott Hornyánszky és Hummelnál.) In 8° pag. XIX și 448+XXXII și 376.

Prefața : Pest, november 1-jén, 1865.

Cuprinde memoriile ungurești dintre anii 1703—1720 (vol. I) și corespondența contelui Nicolae Berceșenyi cu Alexandru Károlyi dintre anii 1703—1711 (vol. II) cu multe amănunte despre Români și între ele ziarul expediției lui Paul Ráday din 1709 la serdarul din Babadag. Ráday plecând la 27 Octomvrie din Huszt, a trecut prin Câmpulungul din Bucovina, Baia, Pășcani, Târgu-Frumos, Chișineu, Todorești, Bender, Ciubărciu și a ajuns la 6 Decemvrie în Akerman, unde a stat zece zile, până și-a terminat misiunea; cu bune observări despre cele văzute și auzite dela Moldoveni și alții, date nefolosite până'acuma în literatura istorică română. (p. 404—419)

Muz. Ard. Cluj 32836 și alte exemplare.

1972

S i b i u

1866

Das Jahr und seine Tage in Meinung und Brauch der Rumänen Siebenbürgens. Ein Beitrag zur Kenntniß des Volksmythus. Von Wilhelm SCHMIDT, Professor etc.

Hermannstadt, 1866. Verlag von A. Schmiedicke. Firma: Th. Steinhäussens Buchhandlung. (A. Schmiedicke.) In 8° pag. X și 66.

Prefața : Hermannstadt im Dezember 1865.

Cuprinsul: Vorwort. (p. VII) Memoriul (p. 1—51) cu 277 note, multe poezii și 6 descântece (date și pe românește) și la fine cu un *Excurs*: Ueber das slavische Sprachelement im Rumunischen oder Walachischen (p. 52—66) cu alte 122 note și citate.

B. Acad. Rom. București. S. 3187 și alte exemplare.

1866

W i e n

1973

Welche Bahnen brauchen Siebenbürgen? Beantwortet von Graf Edmund ZICHY.

Wien, 1866. (Druck von Adolf Holzhausen.) In 8° pag. 46.

La sfârșit: Weihnachten 1865.

Autorul își expune părerea asupra proiectului căilor ferate cu menirea să lege Ardealul cu România și Marea Neagră, interesat chiar și bănește, întrucât familia sa era una dintre aceleia cari doreau să aibă privilegiul de a construi liniile contemplate.

Are și o ediție ungară cu titlul: Egy szó az erdélyi vasutról: Pest, 1866. (Muz. Ard. Cluj 54832.)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1866

P e s t

1974

Magyar országgyűlési törvénykönyv. [Codicele decretelor dietale ungare.]

Pest, 1866. Poldini Ede. In 4° pag. 1555 și Indice.

Cuprinde toate legile și ordinele decretate ale Statuturilor și Ordinilor Ungariei dela primul rege, Sfântul Ștefan până la 1848 în traducere ungară. Ediție îngrijită de Kisgézseni G e g u s Dániel.

Cfr. ediția legilor (în textul lor original latinesc) din anul 1818 de sub No. 1103.

Mus. Nat. Budapest. Hung. j. 495 și alte exemplare.

1866

C l u j

1975

Protocolulu și cartea de documente a dietei marelui principatu Transilvania conchiemata în libera cetate regia Clusiu pe 19-a Novembrie 1865.

Clusiu, cu literele tipografiei lui Ioane Gámán. In 2° pag. 23.

Muz. Ard. Cluj 51674 și alte exemplare.

1866

S i b i u

1976

Verhandlungen des siebenbürgischen Landtags 1865/6. Erstes Heft. Hermannstadt, 1866. Von Theodor Steinhäuffen. In 8° pag. VIII și 96.

Cuprinde procesele-verbale și discursurile ședințelor dintre 20 Noemvrie 1865 și 9 Ianuarie 1866 ale dietei din Cluj și între ele ale lui Șaguna, Ratiu, Găetanu, Vasile Vaida și Iosif Hosszu.

Anexat : Das Minoritätsvotum der Romanen im Klausenburger Landtage din Decemvrie 1865. (p. 72—76) Semnat de episcopii Alexandru Șterca-Sulutiu și Andrei Șaguna precum și de alții mulți fruntași români.

Mus. Nat. Budapest. Hung. j. 75 și alte exemplare.

1976/a

Cluj

1866

Cuventarile dietali ale lui Iosifu HOSSZU deputatu alu comitatului Clusiu la dieta Transsilvaniei din a. 1665.

Clusiu, 1866. Cu tipariulu Collegiului ev. ref. In 12° pag. 24. (In titlu cu greșeala fatală : 1665.)

Dedicație : Clusiu 9 Ianuarie 1866.

Cuprinde cele două discursuri ale deputatului din ședințele din 2 Decemvrie (p. 7—14) și 7 Decemvrie 1865. (op. 15—24) ținute în limba română.

Muz. Ard. Cluj 76508.

1977

Pest

1866

A magyar politikai szónoklat kézikönyve ... Kiadta TOLDY István. Vol. I—II. [Compendiul retoricei politice ungare.]

Pest, M.DCCC.LXVI. Emich Gusztáv nyomdája. In 8-vo.

Cuprinde o colecție frumoasă a discursurilor ungarilor celebri dela 1458 până la 1865 și între ele discursul lui Ludovic Kossuth din ședința dela 21 August 1848 făcut ca răspuns la interpelația deputatului Ion Dragoș în privința persecuțiunii Românilor. Kossuth se declară franc în favoarea despărțirii Bisericii române de cea sârbească, fiind de părere că Statul nu se va putea susține decât pe baza dreptului și al libertății ; căci e convins că soarta fericită atât a Ungurilor cât și a Românilor stă în uniunea lor frățească, iar nu lăsându-se amăgiți spre asuprirea celui alt popor, deoarece asuprirea este o armă care vatamă chiar poporului care se folosește de ea. (Vol. II p. 139—141)

Mus. Nat. Budapest 09323 și alte exemplare.

1978

Brașov

1866

Äftenmäßige Darstellung der ungarischen und siebenbürgischen Landtags-Verhandlungen über eine Vereinigung des Großfürstenthums Siebenbürgen mit dem Königreiche Ungarn von Joseph TRAUSCH.

Kronstadt, 1866. Von Johann Gött. In 8° foi 4 și pag. 117.

Prefața : Kronstadt am 20. Jänner 1866.

Cuprinde o schiță a tendințelor de unire ale Ardealului cu Ungaria dela 1540 până la proclamarea unirii dela 1848. Sfârșește cu un bun indice al dietelor ardeleni dintre 1291 și 1540.

Anexat 14 acte și între ele următoarele două din partea Românilor: Minoritätsvotum der Romanen im Klausenburger Landtage von 1865. (p. 104—110) Antrag des Koloser Comitats-Deputirten Johann Hosszu an Seine Majestät in 1865. (p. 111—115)

Bibl. Univ. Cluj 54607 și alte exemplare.

1866

Cluj

1979

Válaszirata VAJDA Lászlónak mint ns. Dobokamegye alsó-kerülete által a tavai nov. 19.-én megnyilt Erdélyi országgyűlésre választott követnek egy a Kolozsvári Közlöny idei 6-dik számában t. választói egyike aláírása alatt megjelent cikkre. Követi jelentésül tiszteletteljesen ajánlva egykori n. t. választóinak. [Răspunsul deputatului din comitatul Dobâca, Vasile Vajda... la articolul de ziari publicat în Kolozsvári Közlöny de unul dintre alegătorii săi... prezentat de autor foștilor săi alegători cu stimă.]

Kolozsvártt, 1866. Az ev. ref. főtanoda betűivel. In 8° mic pag. 16.

La sfârșit: Kolozsvártt, január 28. 1868.

Cuprinsul răspunsului arată că articolul incriminat era scris de Mohai Károly care învinuia pe Vaida pentru că s'a atașat memoriului episcopului Șaguna. La sfârșit se află scrisoarea lui Vaida din 11 Noembrie 1865. (p. 14—16)

Muz. Ard. Cluj 97823.

1866

Sibiu

1980

Directive pentru organisarea Comunităților *Districtului* Tierei Fagarasiului.

Sabiiu, 1866. Tipografi'a lui S. Filtsch. In 8° pag. 61.

Prefața: Fagarasiu, in 25 Martiu 1866. Capitanulu supremu Cavaleru de PUSCARIU.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1866

Esztergom

1981

LÁNYI Károly magyar egyháztörténelme. Kiadta K n a u z. Nándor. Vol. I—II. [Istoria Bisericii ungare.]

Esztergom, 1866. Horák E. In 8° pag. 716 și 470.

Din cuprins: Vol. I. Episcopia de Milcov și Argeș. (p. 345—363) Intregește prima carte de acest fel a autorului din 1844 de sub No. 1436.

Muz. Ard. Cluj 38278 și alte exemplare.

1982

(P e s t)

1866

Cătra popórele Mele !

Proclamația lui Francisc Josif Dat in Residinti'a si Capital'a Mea Vienn'a, in a sieptesprediecele Juniu anului omie opt-sute siesediecisisiese.

S. 1. et a. Foaie volantă cu o oglindă de tipar de 50 × 68 cm.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok. — B. Acad. Rom. București. Creșterea col. 1914 No. 134.

1983

P e s t

1866

Magyarországi népszokások. Összeüjté RÉSŐ Ensel Sándor. [Datini populare din Ungaria.]

Pesten, 1866. (Emich Gusztávnál.) In 8° foi 3 și pag. IX+351.

Prefața: Pest. 1866. Jakab hó 1-én.

Din cuprins: Obiceiuri de nuntă la Ceangăii din Bucovina. (p. 79—80) Șezători în Dobra. (92) Nedeea din ținutul Hațegului. (p. 146) Nunți românești în Sălaj. Inmormântare românească în Sălaj. (p. 280—1)

Are și o ediție de titlu din 1867. (Muz. Ard. Cluj 31074.)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1984

C l u j

1866

Erdély építészeti emlékei. Irta KÖVÁRI László. [Monumentele arhitectonice ale Ardealului.]

Kolozsvár, 1866. Kiadja Stein J. könyvtáros. (Az ev. ref. főtanoda betüivel.) In 8° pag. XII și 335. Cu 30 xilografii.

Prefața: Kolozsvár, jul. 30. 1866.

Este ediția a doua prelucrată a cărții autorului cu titlul „Erdély régiségei” menționată mai sus (sub No. 1609) scrisă pe baza cercetărilor dela fața locului. Pornind dela deviza că *Ardealul este un muzeu bogat, dar necunoscut*, autorul descrie toate monumentele vechi din vremea Dacilor, Romanilor, a Hunilor și Secuilor, în mici articole, cu toate cetățile și ruinele de cetăți, cu diferitele castele și locuri istorice, cum și a locurilor de bătălii, dând și descrierea bisericilor și mănăstirilor mai însemnate, cu fel de fel de date scoase de prin cărți, cu dese amănunte și despre Români, dând și descrierea bisericii ortodoxe din Brașov. (p. 298—9)

B. Acad. Rom. București 3771 și alte exemplare.

1866

P e s t

1985

Zelistyei WLÁD család. [Familia Wlad de Săliște.]

Pest, 1866. Emich Gusztáv nyomdásznál. In 8° pag. 11.
(Extras din opera lui NAGY Iván : Magyarország családai vol. XII.)

Cuprinde istoria familiei Wlad de Săliște. E un rezumat al studiului din 1865 de sub No. 1954.

Mus. Nat. Budapest.

1866

P e s t

1986

Országgyűlési emlékkönyv. 1866... Szerkesztő: HAJNIK Károly. [Almanach dietal.]

Pest, MDCCCLXVI. Kiadja Heckenast Gusztáv. In 4° pag. 652.

Din cuprins : Gozdsu Manó. (p. 199—201. Cu portret.) Discursul deputatului George Joánnovics din 23 Februarie 1866. (p. 312—4) Hosszu József. (p. 335—6. Cu portret.) Legea pentru egalitatea naționalităților : Törvényczikk a nemzetiségek egyenjogúságáról, 1867. (p. 646—8)

Muz. Ard. Cluj 148565 și alte exemplare.

1866

P e s t

1987

Noch ein Wort zur Lösung der Nationalitätsfrage in Ungarn den Mitgliedern des hohen ungar. Landtags gewidmet von einem VATERLANDSFREUNDE.

Pest, 1866. Druck von Hornyánszky & Hummel. In 8° pag. 29.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1866

B l a j

1988

Istori'a Ardealului pentru scólele poporali scrisa de Ioane M. MOLDOVANU, profesoriu gimn.

Blasiu, 1866. Cu Tipariulu Seminariului. In 8° pag. 98.

Din cuprins : Periodulu alu IV. Ardealulu sub Domni proprii. 797—1002. (p. 19) Periodulu alu V. Ardealulu sub regii Ungariei. 1002—1541. (p. 26) Periodulu VI. Ardealulu sub principii proprii. 1541—1699. (p. 52) Periodulu alu VII. Ardealulu sub cas'a austriaca. a) 1699—1848. (p. 80) b) după anu 1848—9. (p. 97)

B. Acad. Rom. București 812 și alte exemplare.

1866

B l a j

1989

Geografi'a Ardealului pentru scolele poporali, scrisa de Joane M. MOLDOVANU, profesoriu gimn.

Blasiu, 1866. Cu Tipariulu Seminariului. In 8° mic.

Are o ed. II din anul 1870.

Muzeul țării Năsăudului. Năsăud.

1990

I a ș i

1866

Katehismul elementar pentru tinerii romano-catolici. Din voea și poronca Prea-Sfințitului Josef Salandari din Ordinul Minorilor Conventuali a Sfântului Francisco de Assissi, Episcopu de Marcopol și Sf. Missiei Romano-catolice in Moldova visitor Apostolicu.

Iași, 1866. In 8-vo.

Arch. Prop. Fide. Roma. Fasc. Moldova 1866.

1991

S i b i u

1866

Manuariu pentru judecatoriele comunale *d'in Districtulu Tierei Fagarasiului*.

Sabiu, 1866. Tipografi'a lui S. Filtsch. In 8° pag. 65.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1992

S i b i u

1866

Statutu alu comunetatei colectiva Branulu *dein Districtulu Tierei Fogarasiului*.

Pe coperta din dos : Sibiu, 1866. S. Filtsch. In 8° pag. 23.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1993

C l u j

1866

Gramatec'a limbei magiare pentru clasele gimnasiali inferiori de Octaviu BARITIU prof. gimnasiale in Naseudu.

Clusiu, 1866. In tip. rom. cat. lyceale. In 8° foi 4 și pag. 132.

Prefața : Naseudu, 1 Septembrie 1866.

Cuprinde pe lângă gramatică, numeroase bucăți de citit, atât ungurește cât și românește, precum și un mic vocabular.

Ediția IV a cărții a apărut în 1886.

Muz. Ard. Cluj 113699 și alte exemplare.

1994

P e s t

1866

BUDAI Ferencz polgári lexikona. Ed. II. Vol. I — II. [Lexiconul civil al lui Fr. B.]

Pest, MDCCCLXVI. Kiadják Khór és Wein. In 8-vo.

Prefața : Pest, 1866 nov. 1. Réső Ensel Sándor.

Este o simplă retipărire a primei ediții din 1804 (de sub No. 913) cu ortografie modernizată.

Muz. Ard. Cluj 42422 și alte exemplare.

1866

Wien

1995

Geschichte Ungarns. Von Ladislaus v. SZALAY. Deutsch von Heinrich Wögerer. Vol. I—III.

Peß, 1866. Verlag von Wilhelm Lauffer. (Druck und Papier von Leopold Sommer in Wien.) In 8° pag. XV și 372, 511, 406 și 290.

Din cuprins: Vol. II. *Siebentes Buch*. (1222—1270) Bekehrung der Kumanen der Moldau zum christlichen Glauben, die Moldau wird König Béla's Obhut überlassen. Die Niederlassung der Johanniter-Ritter in der Moldau und an der unteren Donau. Stefan als Regent mit königlicher Machtvollkommenheit in der Moldau, Siebenbürgen und einigen Gegenden der Theiss. (p. 1—96) IX. *Buch*. (1301—1342) Die Beziehungen der heutigen Walachei zur Krone Ungarns. König Karl zieht mit einem Heere gegen den Wojwoden der Walachei, welcher die Festung Severin und deren Umgebung besetzte. Seine Armee geht in der Walachei zu Grunde. (p. 149—216) X. *Buch*. (1342—1382) Der walachische Wojwode Bazarad huldigt dem König Ludwig. Die Walachen der Mármaros übersiedeln nach der Moldau und bereiten die Entnationalisirung dieser Provinz vor; Krieg mit dem walachischen Wojwoden Vlacko. Der Wojwode wird geschlagen, und erklärt sich bereit, Geistliche der römischen Kirche aufzunehmen und die Oberherrlichkeit Ungarns anzuerkennen. (p. 217—317) XI. *Buch*. (1382—1437) König Wladislaw Jagyell strebt nach der Moldau, Galizien und Lodomerien. Der Wojwode der Moldau überwunden; Galizien, Lodomerien und Podolien fallen zu Polen zu. Die Walachei geräth unter türkische Botmässigkeit. Der wallachische Wojwode wird enger an die Krone gebunden. Feldzug Königs Sigismund in der Walachei. Schlacht bei Nikapolis. Sigismund verjagt nach Ablauf des mit den Türken geschlossenen Waffenstillstandes den Wojwoden der Walachei, Radul, einen Schützling der Türken, aus dem Lande, und setzt den Dan wieder auf dem Throne ein. Kolonisation an der untern Donau. Serbien und die Walachei neuerdings unter türkischer Botmässigkeit. Der Wojwode der Walachei, Vlad, huldigt dem Könige Sigismund und erlangt von ihm Hilfe gegen die Türken. Vlad-Drakul geht zu den Türken über, welche Siebenbürgen und das Severiner Banat verheeren. (p. 319—502)

Vol. III p. I. *Zwölftes Buch*. (1437—1444) Johann Hunyadi wird Banus von Severin. Die Wojwoden der Moldau und der Walachei erkennen die Oberherrlichkeit der ungarischen Krone an. (p. 1—82) XIII. *Buch*. (1444—1457) Drakul, Wojwode der Walachei, setzt Hunyadi gefangen. Er lässt ihn frei und geleitet ihn bis Kronstadt. Hunyadi verjagt Drakul aus der Walachei nach Adrianopel und ernennet an seine Stelle den Dan zum Wojwoden. Hunyadi und der Wojwode der Moldau schützen Dan gegen Drakul. (p. 83—198) XIV. *Buch*. Die Beziehungen der walachischen Wojwoden Vlad und Radul zu König Mathias. Mathias' Feldzug gegen Stefan, Wojwoden der Moldau. Verhältnisse der Moldau und Walachei. (p. 199—406)

Vol. III p. II. *Fünfzehntes Buch*. (1490—1526) Gesandtschaft an Bajazed in Angelegenheiten Polens und der Moldau. Zustände in der Moldau und Walachei. (p. 1—283)

Ediția originală, ungară scrisă în timpul pribegiei autorului și publicată în 6 volume în Leipzig între 1852—54, cărora s'a mai adăogat vol. 5 și trei fascicule din al șaselea e mai completă, cu toate că a ajuns numai până la 1705. Această are și o ediție II dintre anii 1848—66.

Bibl. Univ. Cluj 75595 și alte exemplare.

1996

P e s t

1866

Az 1848—49-diki magyar hadjárat története. Irta Rüstow. Fordította Vértesi Arnold és Áldor Imre. Vol. I—II. [Istoria războiului ungar dela 1848—49.]

Pest, 1866. Emich. In 8° pag. XVIII și 370+439. Cu 4 hărți.

Din cuprins: Vol. I. Inceputul agitațiilor române din Ardeal. Proclamația Românilor din 25 Martie 1848. (p. 25—27) Evenimentele din Ardeal din luna Ianuarie și Februarie 1849. (p. 206—215) Vol. II. Evenimentele din primăvara anului 1849 din Ardeal. Generalul Bem ocupă Brașovul și Sibiuul și prin aceasta întreg Ardealul. (p. 5—16) Bem în Banat. (p. 24—26) Malkowski în 4 Mai sub Caransebeș și retragerea sa silită în Muntenia. (p. 28—31) Situația din Ardeal și atacul lui Iancu la Teiuș. (p. 90—91) Evenimentele de sub Timișoara în Iunie și Iulie. (p. 208—210) Năvălirea Rușilor în Ardeal la 18 Iunie. Ocuparea Brașovului. (p. 211—215) Intre Secui. Bătălia dela Făgăraș, Bistrița, Sărătel și Alba-Iulia. (p. 215—225) Armata austriacă sub generalul contele Clam Gallas în tabăra dela Cerneți din Muntenia. (p. 229—230) Intrarea ei în Ardeal și bătălia dela Sf. Gheorghe. (p. 316—319) Diversunea lui Bem în Moldova până la Bacău, la 20 Iunie. (p. 320) Retragerea lui Bem și bătăliile dela Reghinul Săsesc, Sighișoara, Mercurea și Sebișul Săsesc. (p. 321—329) Bem ocupă Sibiuul și înfrânge inimicii la Șura Mare, dar e nevoit să se retragă. (p. 329—332) În urma rezultatelor frumoase, Bem e numit comandant suprem al armatei ungare sub Timișoara la 9 August, dar neputând rezista puterii mari a armatei unite austro-ruse, la 12 August merge la Lugoj și de acolo spre Ardeal până la Deva, însă la 20 August e nevoit să plece și trecând munții Poiana-Rusca, părăsește țara la Orșova, unde află de faptul că armata ungară a trebuit să depună armele la Șiria (Világos) în 13 August 1849. (p. 353—340)

Cartea are și o ediție de titlu din 1881.

Ediția originală a cărții lui Wilhelm Rüstow cu titlul de „Geschichte des ungarischen Insurrektionskrieges in den Jahren 1848 und 1849” a apărut în Zürich, 1860—61.

Muz. Ard. Cluj 36385 și alte exemplare.

1997

W i e n

1866

MÉSZÁROS Lázár emlékiratai. Közrebocsátja Szokolay Viktor. Vol. I—II. [Memoriile lui L. M.]

Pest, 1866. Ráth Mór. (Nyomatott Bécsben, Holzhausen Adolfnál.) In 8° pag. 360 și 383.

Din cuprins: Vol. II. Cap. IV. Az erdélyi hadjárat s az ottani viszonyok. (p. III—143) O ceată mică de Unguri de sub comanda maiorului Csutak cu destinația de a înfrâna mișcările Românilor din Abrud și Baia de Criș. Acest lucru i-a și reușit, dar prin purtarea sa severă, Românii au fost ațâțați împotriva lui, ceea ce n'a plăcut nici guvernului. (p. III) Propunerea emigranților români Bălcescu (Bolexes) și Boliac către guvernatorul Ludovic Kossuth ca ei să formeze o legiune românească luptând pentru interesele ungare în schimbul unor favoruri pentru Români. Kossuth primind planul, i-a trimis (cu scrisoarea sa din 16 Iulie 1849) la generalul Bem ca să se sfătuiască cu ei și să intre apoi cu acea legiune în Moldova spre înfricoșarea Rușilor. Bem pare că a și vorbit cu Bălcescu și Boliac, însă fără să aștepte îndeplinirea făgăduielii lor, a intrat la 23 Iulie 1849 în Moldova. Omer pașa a protestat în contra acestei manopere și Bem văzând la Bacău că poporul de acolo nu e hotărât să se miște, s'a întors la 30 Iulie iarăși în Ardeal. (p. 315—318)

Are și o ediție de titlu din 1867.

Muz. Ard. Cluj 62880 și alte exemplare.

1866

Sine loco

1998

Daforomanien (Rumänien) und seine Beziehungen zum Deutchthum.
Von R. BADEWITZ.

Leipzig, 1866. Verlag Heinrich Matthes. Druck: Leopold Schnauck.
In 8° pag. 16.

Cuprinde o expunere a viitorului sudeuropean și rolul României
supt Carol I.

Autorul era un prusian venit în primăvara anului 1845 la Sibiu,
unde deschisese un institut de gimnastică și scrimă, care a luat mare
avânt sub conducerea sa până la 1851, când în urma morții soției sale,
a plecat îndărăt în Germania, ocupându-se de literatură și jurnalistică.

B. Baron Brukenthal. Sibiu.

Trausch vol. I p. 42 și III p. 550.

1866

Wien

1999

Egy képviselő napló-jegyzetei az 1865 deczember 10-kén
megnyílt országgyűlés alatt. Vol. I—II. [Notele unui deputat în
timpul parlamentului deschis în 1865.]

Pest, 1866—1867. Kiadja Ráth Mór. (Nyomatva Bécsben,
Holzhausen Adolfnál.) In 8° pag. 290 și 73. Are și o ediție de
titlu din 1878.

Cuprinde descrierea ședințelor parlamentului ungar dintre
10 Decembrie 1865 și 24 Iunie 1866 precum și dintre 10 Noembrie și
15 Decembrie 1866, comentate în mod umoristic și chiar sarcastic cu
următoarele locuri despre deputații români: Chestiunea alegerii lui
Simeon Pap față de Gabor Mihályi din Maramureș. (p. 71—72) Vor-
birea lui Wlad Alajos federalist care se numea pe sine însuși: unul
dintre puținii intelectuali români. (p. 168—169) Deputații români:
Gozsdu Elek, Popovics Zsigmond, Babeș Vince, Hodosi, Borlea,

Faur, Joannovics. (p. 231—233) Popovich Desseanu János. (p. 236) Protestul celor 14 deputați români în ședința din 21 Aprilie 1866 împotriva proiectului constituirii Comisiunii naționalităților. (p. 269—270) Declarațiile Românilor în ședința din 15 Decembrie 1866. (vol. II p. 72)

Autorul anonim al acestor note este : SZÁSZ Károly.

Muz. Ard. Cluj 45100 și alte exemplare.

2000

Veszprém

1866

A magyar nemzetgyűlés Pesten 1848-ban. Közli PAP Dénes. Vol. I—II. [Parlamentul național ungar din Pesta dela 1848.]

Pest, 1866. Ráth Mór. (Veszprém. Kiadja és nyomtatja Ramazetter Károly.) In 8° foi 2 și pag. 439+383.

Cuprind: extrasul debaterilor parlamentului ungar dintre 4 Iulie și 7 Octombrie 1848 ținute în cele 74 ședințe, în cari au vorbit și următorii deputați români : Aloiz Vlad (p. 28, 201—202 și vol. II p. 143, 218) Francisc Roman (p. 124, 159, 286, 325, 379, 415) Ion Dragoș (p. 352, 376 și vol. II p. 57—58, 86—87) și Euthim Murgu (vol. II p. 58—59.)

Interes pentru Români au destăinuirile deputatului ungar Ion Pálffy despre intimitățile adunării din Blaj (vol. II p. 64) și ședința din 1 Octombrie 1848 în care s'a dat cetire raportului generalului Moga despre bătălia susținută de dânsul față de oastea austro-croată lângă Seregélyes, tipărit în întregime. (p. vol. II p. 320—321)

Din expunerile deputaților unguri notăm declarația nobilă a ministrului de finanțe Ludovic Kossuth (în ședința din 11 Iulie 1848) despre starea lucrurilor în Moldova și Țara-Românească de unde sosind mulți emigranți români în Ardeal, ei au fost primiți cu ospitalitate ca niște oameni prizonieri. (p. 80—81)

Muz. Ard. Cluj 143195 și alte exemplare.

2001

Pest

1867

Dél-Magyarország vagy az ugynevezett Bánság külön története. Irta : BÖHM Lénárt. Vol. I—II. [Istoria specială a Ungariei de Sud sau a așa numitului Banat.]

Pest, 1867. Emich Gusztáv. In 8° pag. VI și 314+489.

Prefața : Fehértemplom, 1864 augusztus 25.

Din cuprins : Vol. I. Expediția regelui Carol Robert în contra lui Basarab-Vodă în 1330. (p. 120—1) Vol. II. Purtarea vrednică a lui Petru Vancea, Român bucovinean. (p. 43—44 și 448 după articolul din Österreichische Militärische Zeitschrift 1825 fasc. V.) Revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan. (p. 143—4) Proclamația lui Iosif II pentru stabilirea raportului între proprietari și locuitorii iobagi. (p. 148—9) Proclamația lui Memisch pașa către Românii din Vârșeț.

1788. (p. 183—4) Colonizare de familii germane în satele românești depe teritoriul regimentului de grăniceri iliro-român. (p. 256—7) Memorandul Românilor cu data de Olmütz, 25 Februarie 1849. (p. 331—5) Românii de vârstă înaintată din ținutul Timișoarei. (p. 444-5) Lucrarea este o traducere adăogită a ediției germane din 1861 (de sub No. 1801) fără ilustrațiuni.
Muz. Ard. Cluj 56158 și alte exemplare.

1867

Trenčín

2002

Eine Stimme über den Nationalitäten-Gesetz-Entwurf beim Pester Reichstage. Von Stefan Karl N... y.
Trenchin, 1867. Skarnitzl. In 8° pag. 26.

Autorul broșurii este : Ștefan Carol NEDECZKY.
Muz. Ard. Cluj 80518 și alte exemplare.

1867

Pest

2003

Magyarország krónikája az 1848 és 1849 évi forradalom idejéről. Irta SZEREMLEI Samu. Vol. I—II. [Cronica Ungariei din vremea revoluției dela 1848 și 1849.]

Pest, 1867. (Ny. Emich Gusztáv.) In 8° pag. 339 și 360.

Prefața : Irtam H.-M.-Vásárhelyen, 1866. évi april 6-án.

Cuprinde cronica Ungariei pe zi cu atâtea amănunte despre Români în cât ele nici nu se pot rezuma în cadrul acestei publicațiuni. Ne mărginim astfel a fixa că vol. I merge dela 4 Martie până la 31 Decembrie 1848 și vol. II dela 1 Ianuarie până la 6 Octombrie 1849. Opera citează până și articole de ziare și are la sfârșit un Indice bun.

Bibl. Univ. Cluj 65454 și alte exemplare.

1867

Pest

2004

ROZSNYAY Dávid, az utolsó török deák történelmi maradványai. Kiadta Szilágyi Sándor. [Rămășițele istorice ale ultimului Diac turc, D. R.]

Pest, 1867. (Emich Gusztáv nyomdásznál.) In 8° pag. 544. (Monumenta Hungariae Historica. Scriptores vol. VIII.)

Prefața : Nagy-Körös, júnus 1.1866.

Cuprinde însemnările așa numitului „ultim diac ungar turc” scrise în soliile sale la Poartă și în țările românești în limba ungară. Autorul adaugă și actele justificative din cari aflăm în text un număr mare dintre anii 1562—1664, iar anexat acte dintre anii 1663—1705.

Cartea lui Rozsnyay (decedat în Făgăraș la 1718 în vârsta de 77 ani) cuprinde amănunte și narațiuni foarte interesante pentru istoria

Moldovei și a Țării-Românești dintre cari amintim următoarele mai lungi : 1616. Ajutorul dat Moldovei de către principele Gabriel Bethlen. (p. 55—60 și 92) Marcu-Vodă, Radu Șerban-Vodă și Nicolae Petrașcu ajutați de regele Matia II. (p. 93—108) Aga Zölffikar și Vasile Lupul. (p. 171—2) 1664. Dabija-Vodă și Grigorașcu-Vodă. (p. 277) 1665. Duca-Vodă. (p. 296) 1666. Iliaș-Vodă. (p. 301—2 și 331) 1670. Autorul la Antonie-Vodă în București. (p. 340) 1672. Solia lui Rozsnyay în Moldova, până la Hotin unde a fost găzduit de boerul Mironașcu care vorbea foarte bine latinește. (p. 347—352) Dabija și Grigorașcu-Vodă în armata turcească trecând în 1663 prin Ardeal spre Ungaria. (p. 361—2 și 482—3) Amintire din Septemvrie 1687 despre cruzimile lui Șerban-Cantacuzino-Vodă. (p. 448—455)

Stațiunile dela Ardeal prin Moldova până la Hotin când în 1672 principele Apafi a trimes Turcilor 600 de care de alimente, tâlmaciul expediției fiind Rozsnyay. (p. 512—516)

Anexat : Plângerile lui Șerban-Vodă la Poartă (din Septemvrie 1687) împotriva funcționarilor Turci ; în zece articole, ungurește. (p. 453—5)

Muz. Ard. Cluj 104946 și alte exemplare.

2005

Pest

1867

Magyarország hadászati védelme észak vagy keletről jövő támadás ellen. Irta KÁPOLNAI István. [Defensiunea militară a Ungariei față de un atac din spre Nord ori Est.]

Pest, 1867. Kertész József gyorssajtónyomása. In 8° pag. 45.

E un studiu militar despre felul de apărare față de un atac al Rusiei, care va porni neapărat din spre Răsărit și mai întâi de toate împotriva țărilor române. Cu multe amănunte de tactică militară.

Anexat : o hartă (în litografie colorată) care cuprinde și România cu Basarabia. Nyomt. Pollák Testvérek. Pest, 1867.

Numele autorului era : Pauer sub care are și alte scrieri.

Muz. Ard. Cluj 169053 și alte exemplare.

2006

Pest

1867

Honvédek könyve. Kiadja és szerkeszti VAHOT Imre. [Cartea honvezilor.]

Pest, 1867. Kertész József gyorssajtónyomása. In 4° pag. 224.

Cuprinde fuga în Turcia a unui maior și a unor emigranți, după sfârșitul războiului de independență al Ungurilor. Locuitorii români ai satului Mărul, lângă Rusberg, i-au amenințat cu moartea. (p. 77—80)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1867

Leipzig

2007

Geschichte von Ungarn. Von Ignaz Aurelius FESSLER. Zweite vermehrte und verbesserte Auflage, bearbeitet von Ernst Klein. Vol. I—V.

Leipzig, 1867—1883. F. A. Brockhaus. In 8-vo.

Prefața: Genf, im August 1866. Michael Horváth. (p. V—XIV)
Bartfeld in Oberungarn, im August 1866. Ernst Klein.

Cuprinde un extras prelucrat al operei monumentale a autorului din 1815 (de sub No. 1060) cu povestirea evenimentelor numai până la 1791, an de mare însemnătate în istoria Ungariei, întrucât cu el începe întărirea sentimentelor naționale și era nouă a limbii și literaturii, mult neglijate în veacul al XVIII-lea.

Muz. Ard. Cluj 38290 și alte exemplare.

1867

Wien

2008

Majestätsgesuch des Georg BARITIU und Dr. Johann RATIU als Bevollmächtigte von 1493 Bewohnern aus dem Grossfürstenthum Siebenbürgen, um Nichtsanktionirung der Union Siebenbürgens mit Ungarn, sowie auch um allergnädigste Verfügung wegen der Wiedereröffnung des siebenbürgischen Landtages auf Grund des Wahlgesetzes vom Jahre 1864. (Als Manuskript gedruckt.)

Wien, 1867. Mechitaristen-Buchdruckerei. In 8° pag. 12.

Semnată: Kronstadt, den 31. Oktober 1866.

Bibl. Iulian Marțian. Năsăud.

1867

Brașov

2009

Petitiune substernuta Maiestatii Sale Ces. Reg. Apostolice in 30. Decembre 1866 pentru sustinerea si apararea autonomiei Marelui principatu alu Transilvaniei, redeschiderea dietei și continuarea lucrarilor ei. Insocita de 37 plenipotentie cu 1493 subscriptiuni.

Brasiovu, 1867. Römer et Kamner. In 8° pag. 16.

Semnată: Brasiovu și Turda in 31. Octobre 1866. Georgie Baritiu, Dr. Ioanu Ratiu.

B. Acad. Rom. București 1784 și alte exemplare.

1867

Wien

2010

HORVÁTH Mihály kisebb történelmi munkái. Vol. I—IV. [Scrieri istorice mărunte.]

Pest, 1867—1868. Kiadja Ráth Mór. (Nyom. Bécsben, Holzhausen Adolfnál.) In 8-vo.

Cuprinde studiile și memoriile distinsului istoric apărute prin reviste și ziare și între ele recenzia cărții lui Edouard *Thouvenel*: *La Hongrie et la Valachie. Souvenir de voyage et notices historiques*. Paris, 1840. (Vol. III p. 463—472)

Cfr. cele scrise despre cartea diplomatului francez de Iorga: *Istoria Românilor prin călători* vol. III p. 38 și 189.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

2011

Pest

1867

HUNFALVY János: *Hazánk közlekedési eszközeiről*. [Despre căile de comunicație ale Ungariei.]

Pest, 1867. (Ny. Emich Gusztáv.) In 8° pag. 55. (Értekezések a történeti tudományok köréből vol. I No. 1.)

Cuprinde o descriere a mijloacelor de circulație din Ungaria cu date statistice despre traficul pe Dunăre până la Tulcea. (p. 15—18)

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

2012

Bratislava

1867

Vajda-Hunyad vára 1452. 1681. 1866. szóban és képen. Szerkesztette és kiadta ARÁNYI Lajos, tanár.

Pozsony, 1867. Nyomatott a szerző költségén. (Wigand K. F. könyvnyomdája.) In 4° pag. VI și 90. Cu 79 ilustrațiuni pe 10 tabele litografice și 5 în aramă, E. Doby sc.

Prefața: Pest, 1866-iki Szilveszter napján.

Prima monografie amănunțită a castelului medieval din Hunedoara, zidit de Ioan Huniadi, al cărui acoperiș arzând în 1854, clădirile se ruinau din zi în zi.

Autorul zelos, care a scos cartea cu scumpele ei deseneuri pe cheltuiala sa proprie, era profesor de medicină la universitatea din Pesta, jertfind din al său pentru a atrage atenția lumii și a autorităților asupra importantului monument istoric, agitând și prin ziare ca să se restaureze cât mai curând.

Muz. Ard. Cluj 30906 și alte exemplare.

2013

Paris

1867

TÜRR István: *A keleti kérdés békés megoldása*. [Soluțiunea pașnica a chestiunii orientale.]

S. I. et a. In 8° pag. 15. (Rezumat al articolului din „*Journal des Debats*” dela 9 Fevruarie 1867.

Autorul propune înființarea urgentă a Confederațiunii dunărene și a alianței greco-slave-turcești supt forma unei Confederații balcanice. Aceste două confederații ar asigura pacea în Balcani, iar principatele române s'ar atașau la una din ele după voia lor liberă și interesele lor speciale.

Muz. Ard. Cluj 65004.

1867

Pest

2014

Egy lap Erdély legujabb történelméből... Az 1834-beli országgyűlés s azt megelőzőtt egyházi s politikai mozgalmak rajzával. SZILÁGYI Ferencz M. Akad. 1. tagtól. [O pagină din istoria modernă a Ardealului cu expunerea mișcărilor religioase și politice înainte de dieta dela 1834.]

Pest, 1867. Eggenberger Ferdinánd. In 8° pag. 160.

Prefața: Budavár, május elején 1867.

Din cuprins: Plângerile bisericești ale Românilor ortodocși. Chestiunea Uniunii Ardealului. (p. 124—129)

Bibl. Univ. Cluj 79197 și alte exemplare.

1867

Pest

2015

Noptile Carpatine seu istoria martiriloru libertatii. Romanu istoricu de Joachimu C. DRAGESCU.

Pest'a, 1867. Cu tipariulu lui A. Bucsánszky. In 8° pag. 276. Cu câteva desene în xilografie.

Prefața: Pesta 1 juliu 1867.

Roman scris pe „nopti” prezintă istoria revoluției lui Horia, cu multe părți neacceptate de simțământul național al Ungurilor, pentru care motiv cartea a fost confiscată, devenind o mare raritate.

B. Acad. Rom. București. A. 29105.—Muzeul țării Năsăudului. Năsăud.

1867

Pest

2016

MARCI Chronica de gestis Hungarorum ab origine gentis ad annum M.CCC.XXX. producta. E codice omnium, qui exstant, antiquissimo Bibliothecae palatinae Vindob. picto... praefatus est Franciscus Toldy... Versionem hungaricam adiecit Carolus Szabó; etc.

Pestini, A. D. M.D.CCC.LXVII. Typis exscripsit, edidit Gustavus Emich. In 2° foi 10 + CXXIV și CXIV. (Cu negru și roșu.)

Din cuprins: Ultimul (103) capitol: Rex [Carolus] vadit cum exercitu contra Bazaraad (foaia CXVI—CXVIII) și ungurește pe foaia CXII—CXIV.

B. Acad. Rom. București. A. 5692 și alte exemplare.

2017

P e s t

1867

Egyéni nézetek a nemzetiségi kérdés megoldása tárgyában. Ajánlva mindazoknak, kik a nemzetiségi kérdés természetszerű megoldása iránt érdekeltenek. Irta THULL Lipót, a „Kraján” szerkesztője.

Pest, 1867. Emich Gusztáv. In 8° pag. 40.

Prefața: Pesten, 1867. július havában.

Din cuprins: Tipărint (pe p. 6—13) proiectul de lege despre egalitatea naționalităților îi face o critică amănunțită pe articole, opinând să se dea autonomie naționalităților, despărțind afacerile lor de acele ale Statului.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2018

S i b i u

1867

Beweise für die celtische Abstammung der Walachen oder Romanen, besonders derer, welche im Großfürstenthume Siebenbürgen leben. Von Martin Samuel MÖCKESCH, ev. Pfarrer u. B. in Marpod in Siebenbürgen.

Hermannstadt, 1867. Druck von Theodor Steinhaussen. In 8° pag. 70.

Prefața nedată termină cu cuvintele: Wer ruft: Es brennt, hat auch gelöscht.

Cuprinde părerea autorului despre originea Românilor care s'ar dovedi prin însăși limba română, nu latină, ci numai influențată de ea. Despre aceasta Möckesch s'a încredințat studiând marele dicționar latin-german al lui Georges (din 1873) cu 40.000 de cuvinte latinești dintre cari nu a găsit mai mult de o mie aflătoare și în limba română, în care termenii de agronomie, îmbrăcăminte, bucate, boale și înjurături nu sunt latinești. (p. 8—17) Nici chiar gramatica nu e latină. (p. 21—30) Crede însă că Românii sunt urmașii Celților veniți în 389 după căderea imperiului roman din Italia în Pannonia și Ardeal și spre dovada acestui lucru înșiră un număr mare de cuvinte celte cu sinonimele lor române și germane. (p. 31—63)

Möckesch dă și un mănunchiu de proverbe românești (p. 19—21) și vorbind despre dansul Românilor ardeleni, prezintă următorul „strigăt” al lor:

Strige, strige la fereaste!
 Ke nu's fate, ke's nevaste,
 Schi de kind m'am meritatu
 Luatu mo frike de berbatu,
 Prind'un lemn schi spargu'tz kapu,
 Ke berbatzi's rei, ka draku.

La sfârșit se dă explicația fenomenului cum Românii au ajuns la numele lor de Român, pornind dela premiza că ei sunt autohtoni în Ardeal și în legătură cu cele expuse de J. C. Schuller în studiul său despre originea Românilor din 1855 de sub No. 1658. (p. 64—70)

B. Acad. Rom. București. A. 16053 și alte exemplare.

1867

J e n a

2019

Die Reformen Kaiser Josef II. in Siebenbürgen. Inaugural-Dissertation verfasst und der philosophischen Facultät zu Jena zur Erlangung der Doctorwürde vorgelegt von Wilhelm BRUCKNER siebenbürgischen Landesadvokaten zu Hermannstadt.

Jena, 1867. Druck von W. Ratz. In 8° pag. 30.

Autorul expune situația Românilor față de cele trei națiuni din Ardeal, mergând până la împăratul Iosif care avea de gând a desființa iobăgia. Românii au prezentat împăratului cu prilejul vizitei sale a doua în Ardeal (din 1783) o mulțime de jalbe și acest lucru a dat naștere la pretențiuni și apoi la răscoala Românilor care acum formau partea dominantă la număr a locuitorilor din Ardeal. Istoria răscoalei lui Horia. (p. 22—28)

Muz. Ard. Cluj 16800 și alte exemplare.

1867

P e s t

2020

A keleti kérdés magyar szempontból. Irta REMÉNYI Károly ügyvéd. [Chestiunea orientală din punct de vedere ungar.] Pest, 1867. Nyom. Emich Gusztávnál. In 8° pag. VIII și 46.

Prefața: Irtam Pesten, 1867. augusztus 19-én.

Din cuprins: A Dunafejedelemségek = Principatele dunărene. (p. 24—27)

Bibl. Univ. Cluj 137940 și alte exemplare.

1867

V e l i k i B e c k e r e k

2021

Vélemény Magyarország vasuthálózati tervéről Pest, Bács, és Torontál megyék szempontjából. Irta POROSZKAY Ignác, *Torontál megye főmérnöke*. [Părere despre proiectul de căi ferate al Ungariei privit din punctul de vedere al comitatelor Pest, Bács și Torontal.]

N.-Becsckereken, 1867. Pleitz könyvnyomdája. In 8° pag. 16.

Prefața: Kelt Nagy-Becsckereken, 1867-ik évi September 15-én.

Anexat: Magyarország vasut hálózata. Hartă schițată (de format 45×73 cm.) în litografie, cuprinzând și România.

Muz. Ard. Cluj 77554 și alte exemplare.

1867

P e s t

2022

FÉNYES Elek: A magyar birodalom nemzetiségei és ezek száma vármegyék és járások szerint. [Naționalitățile imperiului ungar și numărul lor pe comitate și plăși.]

Pesten, 1867. Nyom. Emich Gusztáv. In 8° pag. 77. (Értekezések a történeti tudományok köréből vol. I. No. 4.)

Studiu comparativ demografic despre populația Ungariei pe neamuri. Despre Români. (p. 25—26) Comitate cu majoritatea populației română: Timiș, Arad, Caraș-Severin, Alba de Jos, Hunedoara, Cojocna, Turda, Solnoc, Dobâca, Sibiu, Făgăraș, Târnava, Zărand, Năsăud, Chioarul, scaunul Miercurea și Nocrich-Ujegyház. (p. 19) Orașe cu majoritate română: Lugoj, Reșița, Orăștie, Șebișul-Săsesc, Zlatna, Ocna Sibiului, Abrud, Rodna, Năsăud, Orlat și Hațeg. (p. 22)

Statistica amănunțită pe județe pe baza datelor recensământului dela 1857. (p. 32—71) Populația Ungariei este de 12,248,042, din care Unguri 6,150,259 și Români 2,247,269.

Muz. Ard. Cluj 104954 și alte exemplare.

2023

Wien

1867

Krónika Magyarország polgári és egyházi közéletéből a XVIII-dik század végén. KERESZTESI József egykoru eredeti naplója. [Cronică din viața civilă și religioasă din Ungaria dela sfârșitul veacului al XVIII.]

Pest, 1867. Kiadja Ráth Mór. (Nyomatott Bécsben, Holzhausen Adolfnál.) In 8° foi IV și 4II.

Prefața: Nagy-Körösön 1867-ik év sept. 30-án. S. Hoffer Endre.

Cuprinde însemnările unui preot calvin cu studii făcute la academiile din Elveția și Belgia, preot în Oradea, cu note diferite până la anul 1809. Dintre acestea amintim cele ce scrie despre răscoala Românilor din Ardeal supt Horia și Cloșca, iscată la 31 Octomvrie 1784 cu observația că ea s'a produs din pricina recensământului orânduit de către împăratul Iosif în luna Septemvrie. Moneta lui Horia cu inscripția împrejurul unei cruci românești: R(ex) D(aciae) Horia be si hodinește, Țara plinge și plătește. (p. 91—92) Răscoala s'a întins și în comitatul Aradului, unde Românii au prins pe viceprefectul Andrei Forrai, pe care nu l-au slobozit până ce episcopul Românilor nu le-a jurat că le va obține iertare dela împăratul. (p. 84)

Are și o ediție de titlu din 1882.

Muz. Ard. Cluj 32542 și alte exemplare.

2024

București

1867

Unitatea latină seu cauza romană în procesul naționalităților din punctul de vedere istoricu, juridicu și politicu de V. MANIU.

Bucuresci, 1867. Tip. lucrătorilor asociați. In 8° pag. 12.

Cuprinsul: Origina comună a Românilor dintre Tisa, Nistru și Dunăre. Ungurii nu trebuie să stăpânească în Transilvania. Toți Românii trebuie să fie uniți într'un singur stat.

B. Acad. Rom. București: 3111 și alte exemplare.

1867

I a ş i

2025

Dereptulu publicu alu Româniloru de Simeone BĂRNUTIU
Doptore in legi, profesore ... la Universitatea dein Iasi.

Iasii, 1867. Tip. Tribunei Române. In 8° pag. XXVI şi 472.

Din cuprins : Notitia biografică. (p. VII) Statul juridic al Românilor dela venirea Ungurilor. (p. 65) Politica Românilor în report către străini. (p. 257) Libertatea si ecaritatea Românilor dein Daci'a. (p. 295) Uniunea Românilor dein Austri'a. (p. 324) Români dein Austri'a. Anesul II. Discursul lui Barnutiu dein 14/2 Maiu 1848 de relaţiunile Românilor cu Ungurii şi de libertatea naţiunale. (p. 330) Protocolul adunarii generale a Naţiunii Române dein Transilvani'a. (p. 405) Note despre caus'a politica a Romanilor dein Austri'a. (p. 420)
B. Acad. Rom. Bucureşti II. 103652 şi alte exemplare

1867

P e s t

2026

A magyarok és románok feladata a keleti kérdésben. [Misiunea Maghiarilor şi a Românilor în chestiunea orientală.]

Pest, 1867. Eggenberger. (Kertész József.) In 8° pag. 22.

Autorul broşurii este : báró JÓSIKA Kálmán.

Muz. Ard. Cluj 71647.

1867

C r a i o v a

2027

Cercetări despre Românii de dincolo de Dunăre. De G. C. ROJA. Traduse din limba grăcă de Sergiu Hagia di.

Craiova, 1867. In 8° pag. XVI şi 61.

Tradus depe originalul din 1808 tipărit la Buda, de sub No. 753. Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1867

W i e n

2028

Báthory Gábor fejedelem története. Irta SZILÁGYI Sándor. [Istoria principelui G. B.]

Pest, 1867. Kiadja Ráth Mór. (Nyomatott Bécsben, Fischer J. C. és társánál.) In 8° pag. IV şi 329.

Cuprinde biografia principelui Gabriel Báthory scrisă pe baza literaturii şi a multor acte inedite, cu multe amănunte privitoare la Români şi anume cu prima descriere de sinteză în ungureşte a bătăliei lui Radu Şerban-Vodă de lângă Braşov (în 1603) şi a campaniei lui Báthory în contra lui din 1611 cum şi a introducerii în Ţara-Românească a lui Radu Mihnea-Vodă, în locul căruia vroia să pună Domn

pe Mihai Cămărașul, boier pribeag în Brașov. (p. 46—50) Solia lui Báthory în Țara-Românească prin Andrei Géczy și Ion Benkner la Târgoviște în Iunie 1612.

Anexat 28 scrisori și între ele aceea a lui Gabriel Báthory dată preoților români din Ardeal, în 9 Iunie 1609. (p. 305)

Există ediții de titlu din 1869 și 1882.

Muz. Ard. Cluj 75578 și alte exemplare.

2029

P e s t

1867

Az 1849-ik évi magyar hadsereg feloszlásának okai az aradi s temesvári táborozással. Irta POTEMKIN Ödön honvéd-huszárral hadnagy. [Cauzele disolvării armatei ungare dela 1849 cu taberele dela Arad și Timișoara.]

Pest, 1867. (Hornyánszky és Träger, 1868.) In 8° pag. 186.

Prefața ne spune că cartea era tipărită încă din 1862, dar poliția austriacă aflând de ea, a fost confiscată, iar autorul întemnițat, așa că cu înblânzirea vremurilor a tipărit-o din nou cu mici adăogiri.

Din cuprins : Răscoala Românilor din comitatul Aradului în toamna anului 1848, potolită în comuna Zambo prin căpitanul Alexandru Asztalos. Caracterul blând al Românului, care însă a devenit feroce în urma ațățărilor împotriva Ungurilor. (p. 23—24) Vizita guvernorului Ungariei, Ludovic Kossuth în tabăra dela Timișoara (în ziua de 20 Iulie 1849) unde decorând pe un soldat român viteaz, acest lucru a impresionat atât de mult pe camarazi, încât regimentul în care se afla soldatul decorat fiind atacat a doua zi noaptea de regimentul eșit din cetate — compus de Români — a fost respins cu vitejie. (p. 80—81) Tabăra din Sălăjeni, unde în dimineața din 16 August soldații omorînd niște porci găsiți pe livadă, s'a născut zarvă, în care ei apoi au jefuit întregul sat românesc. (p. 110—111) Armata ungară fiind în retragere, după capitulația din Țiriac (Világos) ca să scape de urmărirea oștilor austriace, spre munții abrudenii, mulți au fost uciși de Moți. (p. 126) Tabăra dela Buteni. (129) Tabăra dela Țiriac din 22 August, unde ofițerii ruși s'au purtat foarte omeneste cu ofițerii unguri, pedepsind pe niște Români, cari voiau să ia cu sila o trăsură a ofițerilor, cu care plecaseră pribegi în Turcia. (p. 140—141)

Muz. Ard. Cluj 144211 și alte exemplare.

2030

P e s t

1867

Magyarország történetének kézikönyve . . . KERÉKGYÁRTÓ Árpád magy. kir. egyetemi tanár által. Vol. I—VI. [Compendiu al istoriei Ungariei.]

Pest, MDCCCLXVII—MDCCCLXX. Heckenast Gusztáv. In 8-vo.

Cuprinde o istorie concisă a Ungariei (dela 889 până la 1840) scrisă în formă de cronică, cu următoarele părți privitoare la Români :

Vol. I. Robert arhiepiscopul de Strigon, chemat de Cumanii din Moldova, a botezat 15,000 dintre ei în 1228, peste țara lor fiind numit ducele Bela, fiul regelui Andrei II. (p. 138) Regele Béla IV dăruiește țara Cumanilor cavalerilor ioaniți prin diploma din 2 Iunie 1247. (p. 153) Vol. II. Regele Carol Robert biruit de Basarab în Țara-Românească, în zilele 9—12 Noemvrie 1330. (p. 14) Ioan Hunyadi se răzbună asupra lui Dracul-Vodă și asupra fiilor săi, 1445—50. (p. 119—120) Regele Matia în Ardeal și Moldova, 1467. (p. 154) Vol. III. Mihai-Vodă în Ardeal și omorîrea sa, 1599—1601. (p. 150—152) Radu-Vodă și bătălia de lângă Brașov, în 17 Iulie 1603. (p. 154—155) Vol. V. Cap. 31. Revoluția iobagilor români din Ardeal. Răsmărițele mai vechi ale Românilor, dela 1285, 1437, 1467 și 1469. Cauzele revoluțiunii de acum. Prilejul izbucnirii revoluției lui Horia. Prădarea averii Ungurilor și a altor creștini ne-români. Neglijența guvernului și a armatei. Pagubele produse de revoluție. Pedepsele. Dispozițiuni ulterioare, 1784—1785. (p. 177—193)

Muz. Ard. Cluj 31187 și alte exemplare.

1867

Paris

2031

La question des nationalités par le général E. TÜRRE.
Paris, 1867. Imprimerie Auguste Vallée. In 8° pag. 16.

Retipărirea a două articole scrise la : Pallanza, 2 décembre și
Paris, 15 décembre 1867.
Mus. Nat. Budapest : 21959.

1867

Paris

2032

La réconciliation des nationalités et l'Association européenne.
Par le général TÜRRE.

Paris, 1867. In 8° pag. 16. (Extrait de l'Opinion Nationale.)

Cfr. ediția ungară de sub No. 2013.

Mus. Nat. Budapest. Kossuth-könyvtár 2194.

(1867)

(Pest)

2033

KOSSUTH'S Urtheil über den Ausgleich Ungarns und die Zustände Europas. Aus dem Ungarischen übersezt von J. B.

S. I. et a. In 8° pag. 90. Foaia de titlu (în facsimile) în
Kossuth Lajos : Irataim vol. VII.

Din cuprins: Die ungarischen Rumänen und die vereinigten rumänischen Fürstenthümer. (p. 34—36)

Broșura scrisă în 1867 cu prilejul tratativelor Ungariei cu Austria (tradusă de Johann Ludwig) nu o cunoaștem.

2034

W i e n

1868

A Rákóczyak kora Erdélyben. Irta SZILÁGYI Sándor.
Vol. I—II.

Pest, 1868. Pfeiffer Ferdinánd. (Bécs. Nyom. Fromme Károly.) In 8° pag. 192 și 193—328.

Prefața: Irám Budán, 1867, július 3-án.

Cuprinde o istorie de sinteză a familiei Rákóczy, dela principele Sigismund (1607) până la George Rákóczy I, a cărui biografie o duce până la 1631. Carte presărată de note și acte contimporane privitoare și la Români, despre cari scrie în legătură cu evenimentele ardeleni pe vremea lui Simion Movilă-Vodă. (p. 104 și 121)

Muz. Ard. Cluj 75315 și alte exemplare.

2035

P e s t

1868

Nézetek a nemzetiségi kérdés rendezése felett. Irta MATOLAY Victor. [Părerii despre reglementarea chestiunii naționalității.]

Pest, 1868. Légrády Testvérekmél. In 8° pag. 32.

Prefața: Homonnán, 1867. évi decemberben.

Bibl. Univ. Cluj 68589 și alte exemplare.

2036

C l u j

1868

Adatok a XI. zászlóalj történetéhez, tekintettel az erdélyi 1848—1849-ki eseményekre. Egy honvéd magánjegyzetei.

Kolozsvárt, 1868. Gámán János. In 8° pag. 120.

Cuprinde amintirile unui „honved” care la izbucnirea revoluției din Ardeal era sublocotenent în regimentul 16 ardelean (numit regimentul I. de grăniceri) și după ce a trecut în regimentul XI înființat în Noemvrie 1848 la Cluj, a luat parte la toată campania condusă de generalul Bem, până la capitulația armatei ungare ardeleni la Deva în 18 August 1849 în fața Rușilor. Bem a plecat chiar în acea zi spre Orșova de unde a emigrat cu Kossuth, trecând Dunărea, primiți bine de Turci, pe când autorul a rămas ascuns în Ardeal.

Cărticica astfel e plină de amănunte și epizoade despre Români, cu cari insurgenții unguri a avut de luptat pe Câmpie și apoi prin Munții Apuseni.

Autorul nenumit: SZIGETHY Miklós.

Muz. Ard. Cluj 51783 și alte exemplare.

2037

W i e n

1868

A gyulafehérvár-nagynyedi Bethlen-főtanoda története. Irta P. SZATHMÁRY Károly. [Istoria Colegiului din Alba-Iulia — Aiud.]

Nagy-Enyed, 1868. (Ny. Bécsben, Holzhausen Adolfnál.) In 8° pag. XIII și 352.

Dedicația: N. Enyeden, sept. 1-én 1867.

Din cuprins: Suferințele orașului Aiud și al liceului său în anii 1848—49. (p. 280—299)

Muz. Ard. Cluj 82727 și alte exemplare.

1868

București

2038

Istoria toleranței religioase în România. De Bogdan Petriceicu HAJDEU. Ed. II.

București, 1868. Typ. lucrătorilor asociați. In 4° pag. 94.

Cuprinde istoricul confesiunilor religioase pe pământul românesc. Mitropolitul Iacob Stamate, născut porcar în munții Ardealului. (p. 17) Satele cu nume de Sfinți (Sân-Petru, Sân-Mihailu etc.) sunt traduceri de nume maghiare (Szent-Péter etc.) Sân-Craiu evocă pe regele Ștefan, principe maghiar. (p. 18) Alteori Românii modifică arbitrar numele maghiare de sate: Szent-Jánoshegye-*Nucet* etc. Românii și confesiunile lor în Ardeal. (p. 21—22)

Husiții în Moldova și întemeierea orașului Huși sub Ștefan-cel-Mare. (p. 29) Catolicii sași și unguri în Muntenia în secolul XVI. (p. 30—31) Catolicismul în România din sec. XIV—XVIII, amintindu-se Maghiarii în toate locurile cuvenite. (p. 35—49) Evreii în veacul XV în Transilvania. (p. 76) Evreii spanioli persecutați în Ungaria. (p. 79) Epilog. (p. 89—93)

Prima ediție a apărut în coloanele ziarului „Românul” din 28 Ianuarie 1866 și urmarea.

Are o ediție franceză cu titlul „Histoire de la tolérance en Roumanie” din București, 1876. (B. Acad. Rom. București. I. 101.956 și alte exemplare.)

B. Acad. Rom. București. II. 101635 și alte exemplare.

1868

Sighețul Marmăției

2039

Statutele Societății de lectură a Romanilor din Maramureșiu.

(M. Szigetu, 1868 în tipografi'a lui Kaminszky și sociu.) In 8° pag. 7.

Aprobat: M. Sigethu în 10 Augustu 1867. Michailu Pavelu, m. p. vicariulu romanu a Maramuresiului ca presedintele comitetului. Joane Mihalyi, m. p. ca notariulu comitetului.

Aceste statute n'au fost primite de guvern și au fost aprobate peste trei luni cu rezerva ca ele să fie tipărite și în limba ungară. Cfr. ediția de sub No. 2040.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

2040

P e s t

1868

Statutele Societatii de Leptura a Romaniloru Maramuresieni.

Maramuresiu-Sighetu MDCCCLXVIII. Proprietatea Societatii. (Pest 'a, cu tipariulu lui Gustavu Emich Tipografulu Academiei ung.) In 8° pag. II.

Aprobare: Bud'a, 1867. 23-a Octobre.

Ediție bilingvă, la stânga cu textul românesc și la dreapta acela oficial, unguresc.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

2041

B r a ș o v - S i b i u

1868

Schriftsteller-Verikon oder biographisch-literärische Denk-Blätter der Siebenbürger Deutschen von Joseph TRAUSCH. Vol. I—IV.

Kronstadt und Hermannstadt, 1868—1871 și 1902. Druck und Verlag von Johann Gött & Sohn Heinrich. In 8-vo. Volumul IV întregitor, de Friedrich SCHULLER, tipărit la Sibiu.

Prefața: Kronstadt am 18. Dezember 1867.

Cuprinde biografia și bibliografia scriitorilor sași și a altor autori germani veniți în Ardeal, în ordine alfabetică pe autori.

Operă monumentală de mare însemnătate pentru întreaga istorie culturală a Ardealului, plină de date și amănunte literare privitoare la Români, folosite și citate la locul lor în Bibliografia noastră de față.

B. Acad. Rom. București. S. 890—891 și alte exemplare.

2042

P e s t

1868

A cs. kir. közös külügy-ministerium levelezései. Külügyek 156 szám. Az 1866ik év november havától kezdve 1867. végeig. [Correspondențele Ministerului cr. r. comun de Externe... dela Noemvrie 1866 până la sfârșitul 1867.]

Pest, 1868. Emich Gusztáv. In 2° pag. III și 150.

Cuprinde și câteva scrisori către Prințul George B. Stirbey și ambasadorul Austro-Ungariei din București, Freiherr von Eder, cu răspunsurile acestuia. (p. 116—124)

Mus. Nat. Budapest. J. publ. E. 424.

2043

P e s t

1868

Honvédvilág. Szerkesztik KUNSÁGI és POTEKIN. Vol. I—II. Pesten. Heckenast Gusztáv. In 8° pag. 174 și 173.

Prefața: Pest, 1868. Február.

Din cuprins: Potemkin descrie bătălia din 21 Ianuarie 1849 de lângă Slimnic și din 31 Ianuarie 1849 dela Ocna Sibiului, în care a do-

vedit mare vitejie locotenentul de artilerie Francisc *Vászili* (din comitatul Cenadului) prin manevrarea iscusită a tunurilor. Însă cu toate acestea, bătălia a fost pierdută față de numărul mare al oștirii austriece, după care Românii au făcut mult rău Ungurilor în retragere, așa că generalul Bem a fost nevoit să-și lase acolo 16 tunuri. (Vol. I. p. 89—106) Ocuparea Sibiului, tot sub comanda generalului Bem, în ziua de 11 Martie 1849. (Vol. II. p. 81—95)

Muz. Ard. Cluj 143978 și alte exemplare.

1868

Pest

2044

Honvédalbum. Szerkeszté: SZOKOLY Viktor. [Albumul honvezilor.]

Pest, 1868. Emich Gusztáv. In 2° regal pag. 87. (Cu multe ilustrațiuni și tabele anexate, lucrate în xilografie.)

Din cuprins: Az oláh biró. Margitay Gábortól. (p. 63—66) Despre birăul din 1849 al satului Peșteș în Bihor, cu numele de Onuț Bocșa, care prin bunătatea sa de inimă a zădărnicit planul lui Avram Iancu ca satul unguresc Élesd (Aleșd) să fie ars; iar în vara anului 1849 după sfârșitul luptei pentru independență a Ungurilor, a întreținut vreo cincizeci de Unguri pribegi în păduricea din „Valea lui Kosuth” unde ei se retrăseseră, cu știrea lui. Autorul articolului a făcut cunoștință cu birăul român în 1853 și când îi mulțumea pentru cele săvârșite de dânsul, el modest cum era îi răspundea pe românește: „Ce aş fi putut face, Domnule, cu ei săracii!”

Muz. Ard. Cluj 77199 și alte exemplare.

1868

Cluj

2045

Indreptariu pentru lucrările pregătitoare la introducerea cartiloru funduare în Transilvani'a, scrisu pentru proprietarii romani, prein Josifu POPU, asesoru si jude singulariu in comitatulu Clusiuului.

Clusiu, 1868. La Joanu Stein cu literele colegiului ev. reform. In 8° pag. 52.

Prefața: Clusiu, în lun'a lui Fauru 1868.

Muz. Ard. Cluj 83357 și alte exemplare.

1868

Pest

2046

A Romániában lévő ausztriai consuláris hatóságok és starosztíák ismertetése. BORSZÉKY Somától. [Autoritățile consulare austriace și starostiele din România.]

Pest, 1868. Ny. Leitner, Kunosy és Réthy-nél. In 4° pag. 39.

Prefața : Budán 1868, márczius 24-én.

Cuprinde ca întroducere, o privire despre consulatele din România, din punct de vedere ungar. Apoi istoricul consulatelor austriace din România cu starea lor actuală ; iar în partea a treia autorul prezintă regulamentele diferitelor secțiuni consulare și personalul consulatului general din București.

Muz. Ard. Cluj 93426 și alte exemplare.

2047

S i b i u

1868

Der ungarisch-österreichische Dualismus und die Aufgabe der modernen Demokratie. Politische und sozial-demokratisch-pädagogische Studie von Guido von BAUSSNERN.

Hermannstadt, 1868. (Druck von S. Filtsch.) In 8° pag. VIII și 50.

Autorul pornește din premisa că politica Austriei era până acuma greșită, căci în loc să se fi orientat spre Răsărit, a avut tendințe spre Apus.¹ Despre Români zice că ei visează de o Dacoromanie, care ar fi însă numai o insulă în marea slavismului.² Recunoaște că și Românii au oameni de seamă, dar foarte puțini față de intelectualii Austro-Ungariei.³ E însă convins că această disparitate va înceta în scurtă vreme.⁴

Studiul interesant sfârșește cu o lungă poemă, a cărei titlu și primele ei 14 rânduri sună astfel :

AUFRUF AN AUSTRO-HUNGARIENS VÖLKER.

Romänen, Deutsche, Slaven und Magyaren !
Vereinigt Euch und bannet die Gefahren,
Womit der Osten die Cultur bedroht :
„Das“ ist für Euch das heiligste Gebot.
Ehrt und bewacht mit Eifersucht und Muth
Des ungarischen Weisen Institut,
Das Euch „befreiend“ Euch „zusammenhält :“
Mit ihm „besteht“ die cultivirte Welt
Und mit ihm „fällt“ sie auch und reisst Euch Alle
In Sklaverei hinab in seinem Falle ;
Denn stürzt Austro-Hungarien zusammen,
Steht ganz Europa in des Krieges Flammen
Und alles Schöne, Herrliche auf Erden
Muss schliesslich eine Beute Russland's werden.

Importanța studiului este că autorul — cu toate că era Sas — se expune pentru politica ungară a lui Deák și că a prevăzut la anul

1868 cu o admirabilă intuițiune primejdiiile cari vor naște dintr'o desmembrare a imperiului austro-ungar.

Muz. Ard. Cluj 38047 și alte exemplare.

¹ Die culturhistorische Bedeutung und Berechtigung des ungarisch-österreichischen Dualismus nach Franz Deaks Programme... Die österreichische Politik war bis in die neueste Zeit eine durchaus verkehrte, denn anstatt eine vorzugsweise „östliche“ Politik zu treiben, nach Ungarn den Schwerpunkt zu verlegen... richteten die österreichischen Staatsmänner ihre Blicke seit jeher nach Westen. (p. 3)

² Die Rumänen träumen von einem grossen Dakoromanien: eine rumänische Freiheitsinsel mitten im slawischen Völkermeere! (p. 5)

³ Es ist nicht nur nicht zu verleugnen, sondern verdient sogar ausdrücklich hervorgehoben zu werden, dass auch die Slaven und Rumänen sich hervorragender Intelligenzen rühmen können, jedoch ist deren Summe im Vergleiche zur Summe zur grossen Masse ihrer beiderseitigen Nationalitäten, sowie im Vergleiche zur Summe der deutsch-magyarischen Intelligenzen... verschwindend klein. (p. 9)

⁴ Der intellektuelle Abstand zwischen den Austro-Deutschen und Magyarern einerseits und den Slaven und Rumänen andererseits wird sich zwar allmählig verringern... das gänzliche Verschwinden jenes Abstandes dürfte aber ganz gewiss nach Verlauf eines sehr beträchtlichen Zeitraumes eintreten. (p. 10)

1868

Leipzig

2048

Serbien. Historisch-ethnographische Reisestudien aus den Jahren 1859—1868. Mit 40 Illustrationen im Texte, 20 Tafeln und eine Karte von F. KANITZ.

Leipzig, 1868. Verlagsbuchhandlung von Hermann Fries. In 4° pag. XXIV și 744.

Prefața: Wien, am Ostersonntag 1868.

Opera monumentală a lui Filip Felix Kanitz, născut în Budapesta (în 2 August 1829) are următoarele părți privitoare la Români: *An der Mlava*. Romanische Schulkinder. Prinz Karl von Hohenzollern und Romanien. (p. 17) *Zdrelo, ein romanisches Dorf*. Romanische Einwanderung in Serbien. Ihre Ursache. Vlacho-Serben. Ihre Tracht. Schönheit der Frauen. Widerstreben gegen Porträtirung. Angstruf eines Bauers. Aberglaube. Einige Deputirte verweigerten im Jahre 1864 ihre Aufnahme in ein Gesamtttableau der Skuptsina. (p. 18—20) *Vom Timok an die Save*. Uebersichtung der Slaven durch die Romanen. Ursache dieses Prozesses. Trennung der serbischen von der romanischen Hierarchie in Oesterreich. Serbische Romanen. Deren Ursprung. Safarik, Kopitar und Miklosich's Ansichten. Pofani und Fraduci. Zamolxiskult der alten Dacier und Geten. Ihre Romanisirung. Durch Slaven christianisirt. Geschichtliches. Die slavische Sprache als Kirchen- und Rechtssprache. Sprachpurificirung durch Jungromanen. Miklosich's Studien über die romanische Sprache. Ethnographisches. Männer und Frauen. Die Frau der höheren Stände. Gräfin Dora d'Istria. Geistige Erziehung. Verschiedener Charakter der Romanen unter Bojarendruck und auf Serbiens Boden. Feldbau und Hirtenleben. Aberglaube. Priesterthum. Häusliche Feste. Gesang und Tanz. Leichenfeier. Vampyrglaube. Sprichwörter und Klugheitsregeln.

Bildungsfähigkeit. (p. 324—332) *Die Zinzaren*: Rumuni, Romanen, Macedo- Mauro- oder Kutzo-Vlachen. (p. 332—338) *Vom Kazanpass bis Maidanpek*. Schönes Romanendorf Melnica. Boner und die Romanen. Verschiedene Ansichten über deren Naturell. Ein romanischer Rekruten-Transport. (p. 373) Durch das Grebendefilé. Ein vlachischer Bojar. Die Sulinamündung. (p. 392) Friede von Bukarest, 1812. (p. 499) *Ilustrațiuni*: Romaninnen am Brunnen. (p. 19) Zinzarische Steinmetze. (p. 335)

B. Acad. Rom. București. II. 25725 și alte exemplare.

2049

Pest

1868

Tételek a jog- és államtudományokból, melylyet a pesti Magyar K. Tudomány - Egyetemen kiállott szigorlatok után a jogtudori fokozat elnyerése végett a Tekintetes Jogi Kar jóváhagyásával nyilvános vitatkozás alá bocsát NICHITA János. Pest, 1868. május 16-án déli 1/2 12 órakor. [Teze din științele de drept și stat... prezentate pentru obținerea rangului de Doctor în drept cu aprobarea facultății de drept.]

Pest, 1868. Bartalits Imre könyvnyomdája. In 8° pag. 8.

Dedicăția: Főtitelendő Kővári Tivadar urnak belényesi főgymnasiunai igazgató tisz. kanonok és szentszéki ülnök jótévő nevelőmnek hálás tiszteletem és elismerésem jeléül ajánlva.

Cuprinde teza de doctorat în drept a lui Ion Nichita.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

2050

Wien

1868

ÓNOSSY Mátyás: A nemzetiségi kérdés. [Chestiunea naționalităților.]

Bécsben. Holzhausen Adolfnál. In 8° pag. 42. (Fără f. de titlu.)

Pe prima pagină: Pesten, junius 1. 1868.

Autorul făcând reflexiuni la proiectul de lege al deputaților români și sârbi din 11 Februarie 1867 înfățișat parlamentului ungar, critică atitudinea ostilă a ziarului „Perseveranța” din București No. 20 și stăruiește ca Statul să nu fie prea credul față de neamurile de altă limbă, căci e vorba de existența lui într-o stare alcătuită de legile fundamentale dela 1848.

Muz. Ard. Cluj 83611 și alte exemplare.

2051

Cluj

1868

Magyarország és Erdély királyainak s fejedelmeinek eredeti arany és ezüst pénzei. [Monedele de aur și argint ale regilor Ungariei și a principilor Ardealului.]

Kolozsvártt. A r. kath. lyceum nyomdája. In 2° pag. 12.

La sfârșit: Kelt Kolozsvártt Junius 10-dikén 1868.

Din cuprins: Moneta de aur a lui Mihai-Vodă și a lui Basta din 1602. (p. 10.)

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1868

Sibiu

2052

Aus der Gegenwart und Vergangenheit der Königl. Freistadt Bistritz. Von Friedrich KRAMER, Gymnasiallehrer. Hermannstadt, 1868. Josef Drotleff. In 8° pag. 34.

Din cuprins: Griechisch unirte, griechisch nicht unirte und walachische Bewohner. (p. 2)
Muz. Ard. Cluj 81039 și alte exemplare.

1868

Sibiu

2053

Compendium des kanonischen Rechtes der einen, heiligen, allgemeinen und apostolischen Kirche, verfasst von Andreas Freiherrn von SCHAGUNA. Aus dem Romanischen übersetzt von Dr. Alois S e n t z.

Hermannstadt, 1868. Josef Drotleff. In 8° pag. XLIII și 449.

Prefața: Hermannstadt, am 24. Juli 1868. Der Uebersetzer.
Am 1. Januar. Der Verfasser.
Bibl. Univ. Cluj 56082 și alte exemplare.

1868

Pest

2054

A Székelyföld leirása történelmi, régészeti, természetrajzi s népisme szempontból. Irta ORBÁN Balázs. Vol. I—VI. [Descrierea Țării Secuilor din punctul de vedere istoric, arheologic, al naturii și etnografic.]

Pest, 1868—1873. Ráth Mór bizománya. (Nyomatott Fanda és Frohna könyvnyomdájában.) In 4-to.

Prefața: Lengyelfalva, 1868.

Cuprinde descrierea regiunilor din Ardeal locuite de Secui, făcută de învățatul autor care perindând din sat în sat toate locurile descrise, a controlat și întregit la fața locului datele istorice culese din cărți și documente. Prin felul acesta de muncă monografia aceasta a păstrat foarte însemnate amănunte și despre Români cari trăiesc printre Secui, dând și ilustrațiuni în xilografii bune, făcute depe fotografiile zelosului autor ori desenele culese aiurea.

Părțile operei de față privitoare la Români sunt următoarele:
Vol. I. Oláhfalu. Originea satului după tradiție. Locuitorii și datinele lor. (p. 72—75)

Vol. II. Szépvíz și regiunea sa. Pelerinajul Ceangăilor din Moldova. Strâmtoarea Ghimeșului. Ceangăii de acolo. Datinele lor. Vama românească. Ciugheșul unguresc și românesc. Ceangăii din Moldova (p. 72—85) Strâmtoarea Tulgheșului. Valea Putnei. Presecarul sau. Vama moldovenească. (p. 127—134) Muntele Kelemen. Lacul Puturoasa. (p. 140—144)

Oláhok

Hétfaluasiak népviselete. (Rajz. Gerhard Lajos.)

Magyarok.

Vol. III. O parte din comitatul Alba de Sus. Ceangăii de acolo. Românii din Lüget. (p. 23—29) Românii din Sepsi-Szent-György. (p. 38—47) Strâmtoarea Oituzului. Hotarul țării. Vama română. (p. 125—130)

Vol. IV. Regiunea Nyárad. Secuii și Românii de acolo. (p. 45—49) Valea Niaradului mic cu satul Andrásfalva și Secuii de acolo de religie ortodoxă. (p. 71—78) Száltelk, sat mic românesc. (p. 207)

Vol. V. Harasztos și regiunea sa. Portul românesc și Secuii de acolo. (p. 80—89) Gerend și regiunea sa. Cruzimile revoluției dela 1848. (p. 128—151) Orașul Torockó. Colțul dascălului. (p. 194—9) Vârful Veli și Cetatea. (p. 238—240)

Vol. VI. Românii din Bârsa-Barcaság. (p. 23—25) Vama de la Buzău-Bodza. (p. 66—73) Tabla sau Vama românească. (p. 73—86) Șapte sate-Hétfalu și originea Românilor din cele zece sate de acolo. (p. 124—131) Portul, obiceiurile și datinele Românilor de acolo. (p. 142—144) Bisericele Românilor. (p. 154) Românii din Satulung-Hosszufalu și curia. (p. 165) Predealul, Mănăstirea Schitul. Piatra Călugărului. Sinaia. (p. 187—202) Românii ortodoxi din Brașov. Români și Bulgari. Gimnaziul românesc. (p. 257—303) Înfrățirea Ungurilor, a Românilor și Sașilor din Brașov. (p. 303—4) Obiceiurile Românilor de Paști-Junii. (p. 344—8) Branul-Töröcsvár. Pârâul Poarta. Vama de acolo. Hotarul țării: La Crucea. Orătenii. Locuitorii de acolo (p. 370—386) Bârsanii. (p. 400—410)

Ilustrațiuni: Portul din satul Oláhfalu. (Vol. I p. 74) Portul Ceangăilor din Ghimeș. (Vol. II p. 79) Portul Românilor din Tulgheș. (p. 131) Portul Românilor din Toplița. (p. 135) Vama dela Oituz. (Vol. III p. 126) Români și Unguri din Șapte sate. (Vol. VI p. 144) Mănăstirea Sinaia. (p. 202) Liceul românesc, după desenul lui Ioan Greguss. (p. 302) Biserica din Schei-Bolgárszeg. (p. 346)

Primele patru volume ale operei sunt recenzate în revista *Transilvania* din 1874.

Muz. Ard. Cluj 32164 și alte exemplare.

1868

Wien

2055

Die Nationalitätenfrage in ihrem Zusammenhange mit der Wehrfrage. Von dem General TÜRRE.

Wien, 1868. G. Ad. Ungár-Szentmiklósy. In 8° pag. 20.

Broșură apărută în August 1868.

Cfr. broșura similară franceză a autorului de sub No. 2032.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1868

Pest

2056

A Szent-László-Társulat 1868 szeptember 22. és 23-kán Győrött tartott VI. közgyűlésének jegyzőkönyve. [Proces-verbal al adunării generale a Societății Sfântul Ladislau.]

Pest, 1868. In 8-vo.

Din cuprins: Kubinszky Mihály kanonok jelentése a moldva-oláhországi küldetésről. (p. 66—86) Majer Károly földbirtokos jelentése a moldva-oláhországi küldetésről. (p. 87—103) Veszely Károly marosi esperes jelentése a moldva-oláhországi küldetésről. (p. 104—116)

Aceste trei relațiuni despre misiunile autorilor la Ceangăii din Moldova sunt retipărite din ziarul „Idők Tanuja” 1868 No. 222, 223, 245, 247 și 249.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2057

Brașov

1868

Prospectus de l'école de Commerce et du pensionat autorisé en haut lieu et fondés à Kronstadt (Transsylvanie) Par Adolphe A. SPITZER, Chef et Directeur. / Prospectulu Institutului de învățământu comercialu și de educațiune, autorisatu de locurile mai înalte și întemeiatu în Brasiovu. (Transsilvania) Prin Adolfu A. Spitzer, Siefu si Directoru.

Kronstadt, 1868. Jean Gött et fils Henri. In 8° pag. 11 și 19.

Pe titlu, un „Avis” francez despre începerea cursurilor.

Liceul Honterus. Brașov.

2058

Sibiu

1868

Ein juristisch-politisches Charakterbild, getreu nach dem siebenbürgischen Leben gezeichnet von einem UNBEFANGENEN.

Hermannstadt, 1868. Von Theodor Steinhausen. In 8° pag. 91.

Cuprinde istoricul enoriașilor bisericii românești din Brașov, începând cu Compania Grecilor și urmând cu gâlcevile ivite între Grecii și Români de aceeași religie în sânul Bisericii, cari au dat loc la procese, denunțări și chiar scandaluri. Expunerile, de multe ori polemice și sarcastice, au la bază documente traduse din românește, privitoare la istoria acelor turburări povestite într-o formă pătimășe de autorul care se ascunde sub pseudonimul: Imparțial.

Broșura a apărut tot atunci și în limba ungară cu titlul „Jogi és politikai jellemrajz, hiven az erdélyi életből meritette egy Elfogulatlan” în 8° pe 80 pagini, tot în Sibiu, cu actele justificative date ungurește.

B. Baron Brukenthal. Sibiu și alte exemplare.

2059

Budapest

1868

Instrucțiune pentru judecatoriile urbariali inițiate în Transilvania în privința procedurii în cauzele de regularea posesiunii. Edată prin Ministeriu r. u. de justiția.

Pe ultima pagină: Data în Buda-Pesta în 12-a Octomvrie 1868. In 8° pag. 16. (Fără foaie de titlu.)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1868

P e s t

2060

Magyarország jövője keleten. Album Dora D'Istriának ajánlva. [Viitorul Ungariei în Orient.]

Pest, 1868. Nyom. Fanda és Frohna. In 4° pag. 50.

Cuprinsul: Dora d'Istria. O caracteristică elogioasă scrisă de Schvarcz Gyula, tânăr elenist ungar, cu un studiu scurt despre bibliografia literaturilor Europei orientale ca o necesitate internațională. (p. 14—21) Urmează două articole despre interesele Ungariei în Orient (Magyarország érdekei keleten) și despre ceea ce se poate aștepta dela guvernul Ungariei în această chestiune (Mit várunk a magyar kormánytól?) scrise de K...L... cu prilejul vizitei scriitoarei române la Budapesta, unde a cucerit inimile și simpatiile tinerilor scriitori, cari i-au oferit acest album, devenit azi foarte rar.

Anexat minunatul portret (gravat în oțel, la Paris) al autoarei — prințesa Ileana Ghica — reprodus în facsimile. Supt portret o odă în ungurește de Pásztói (PLATTHY Adorján) tânăr medic, poet.

Recenzia cărții de Reményi Károly în *Századunk* din 18 August 1868 No. 189 pag. 190.

Nici cartea, nici portretul nu e cunoscut de Magda Nicolaescu Ioan, biografistul scriitoarei Dora d'Istria.

Muz. Ard. Cluj 49997 și alte exemplare.

1868

P e s t

2061

MILETICS Szvetozár országgyűlési képviselőnek az 1868. november 26-iki országülésben tartott beszéde a nemzetiségi kérdésben. [Discursul deputatului Sv. M. rostit în chestiunea naționalităților.]

Pest, 1868. Nyomatott Noséda Gyulánál. In 2° pag. 8.

Deputatul sârb, luptând pentru legea de naționalitate, se ocupă și de Români.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1868

P e s t

2062

MOCSONYI Sándor beszéde a nemzetiségi kérdésben a képviselőház ülésében november 28-án 1868. [Discursul lui Al. M. rostit în Cameră despre chestiunea naționalităților.]

Pesten. Nyomatott Noséda Gyulánál. Foaie volantă de 6 șpalte retipărită dintr'un ziar.

Cuprinde discursul în chestiunea naționalității rostite de Alexandru Mocsonyi în ședința dietei ungare din 28 Noemvrie 1868.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

Chavrus de Venise

DORA D'ISTRIÁHOZ.

Adolphe Salomon

Bamulja fenkölt lelked a világ
Utadra szórva koszorú s virág —
S te mégis ott vagy a küzdők között
Dicső sebök ápolón kötözöd
Oh győzni fogsz, győznöd kell Kandia
A zsarnok kéznek meg kell bukuia.
Az oly nemes ügynek, a mely felett
Ily nemtő leng, — csak győznie lehet;
És a szabadság oltára körül
Egész világ imádkozik, örül!

Pásztói.

Joseph Bl. Gordin avni Dant

1868

Braşov

2063

Denkschrift der Romanen griechisch-or. Religion aus der innern Stadt Kronstadt, welche durch eine Deputation dem hohen k. ung. Ministerium für Cultus und Unterricht in Pest in Angelegenheit der griech.-or. Kirche zur heil. Dreifaltigkeit in Kronstadt überreicht wurde.

Kronstadt, 1868. In 8° pag. 45.

Muz. Ard. Cluj 71351 şi alte exemplare.

1868

Buda

2064

Colectiunea legiloru din anulu 1868. Publicata prin ministeriulu ung. reg. de justitia.

Bud'a, 1868. S'a tiparitu in tipographi 'a universitatii ung. regesci. (Comm. M. Ráth) In 8° mare pag. VI şi 564.

B. Acad. Rom. Bucureşti. A. 17313 şi alte exemplare.

1868

Pest

2065

Okmánytár Magyarország függetlenségi harczának történetéhez. 1848—1849. Közli PAP Dénes. Vol. I—II. [Diplomatar la istoria războiului pentru independenţă al Ungariei dela 1848—1849.]

Pest, MDCCCLXVIII—MDCCCLXIX. Heckenast Gusztáv. In 8° pag. 424 şi 564.

Cuprinde 543 acte şi documente dintre 3 Martie 1848 şi 2 Octomvrie 1849 şi între ele mai multe de-ale Românilor din Ardeal, dela Andrei Şaguna, Moldovan; apoi câte un raport din Iaşi şi Bucureşti despre evenimentele de acolo, o adresă a regimentului român din Năsăud, precum şi articolele de lege din Szeged (28 Iulie 1849) aduse în folosul naţionalităţilor din Ungaria.

Regestele actelor se vor afla în partea III a Bibliografiei de faţă. Cfr. cartea autorului din 1866 de sub No. 2000.

Muz. Ard. Cluj 144095 şi alte exemplare.

1868

Cluj

2066

Marosszék ismertetése. Irta Kis-Baczoni BENKŐ Károly 1860—1861-ben. [Dare de seamă despre Scaunul Mureş.]

Kolozsvárt, 1868—1869. A róm. kath. Lyceum betüivel. In 8° pag. 354.

Din cuprins: Românii. (p. 24)

Muz. Ard. Cluj 38425 şi alte exemplare.

2067

A r a d

1869

Cuventarea, ce Paulu KÖVÉR, candidatu de ablegatu opusitiunale a tîenutu-o catra alegatori cu ocasiunea conferintiei de partite serbata în 31. Ianuarie a. c. în Batani'a.

Colofoan : Arad, 1869. Gyulai István nyomd. În 2° pag. 3.
Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

2068

P e s t

1869

Erdély országgyűlései a vajdák alatt ... Irta VASS József áldor. [Dietele Ardealului supt voevozi.]

Pesten, 1869. (Első magyar egy. könyvny.) În 8° pag. 101.

Prefața : Kolozsvártt, januárb. 1866.

Studiu istoric (premiat de Academia Ungară) care prezintă istoria administrației Ardealului și a dietelor dintre anii 1002—1540 adică din epoca cât timp el a stat unit cu regatul Ungariei. Autorul povestește — pe baza Anonimului regelui Bela — ocuparea Ardealului, stăpânit de voevodul Ghelu, fără nici o rezervă sau observație relativă la autenticitatea cronicarului și mai adaogă că Românii din satul Gilău (lângă Cluj) numesc până și acum ruinele unei cetăți deasupra unui munte : Dealul lui Ghelu. (p. 18—19)

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

2069

P e s t

1869

Felelet ily czimű röpiratra : „Ein juridisch-politisches Charakterbild, getreu nach dem liebenbürgischen Leben gezeichnet von einem Unbefangenen.“ Hermannstadt, 1868. Druck von Theodor Steinhäusen. Egy JÓLÉRTESÜLT által. [Răspuns al unui bine informat la broșura citată.]

Pest, 1869. Gresser H. könyvnyomdája. În 8° pag. 41.

Autorul polemizând cu scriitorul broșurii din titlu (care pare a fi un român brașovean) face istoricul Companiei Grecilor din Brașov și expunând și originea bisericii ortodoxe-grecești de acolo (cu multe intimități despre familia Bibescu-Brâncoveanu) respinge învinuirile aduse de Românii brașoveni, susținând că n'au drepturi speciale față de Grecii din Brașov.

Broșura criticată e descrisă mai sus sub No. 2058.

Muz. Ard. Cluj 81749 și alte exemplare.

2070

P e s t

1869

Über die Grenzen der Berechtigung des Nationalitäten-Prinzipes. Von Johann ASBÓTH.

Pest, 1869. În 8° pag. 27.

Muz. Ard. Cluj 83388.

1869

Craiova

2071

Statistic'a regatului Ungariei de Dr. S. Pr. ARMONT. Partea prima (puterea fundamentale) cu o carta a tieriloru regatului Ungariei.

Craiova, 1869. Typographia Nationale. In 8° pag. VI și 124.

Prefața: Berlinu, 30 Septembrie 1868.

Din cuprins: Istoria Ardealului. (p. 19) Procesul interiorie a formării legilor fundamentali. (p. 35) Puterea fundamentale: Teritoriul (p. 51) Populațiunea. (p. 81)

B. Acad. Rom. București. I. 105683.

1869

Pest

2072

A bel- és külföldi hírlapok s egyéb folyóiratok ár- és sorjegyzéke 1869-ik évre. [Prețul-curent al ziarelor interne și externe și al altor reviste pe anul 1869.]

Pest, 1869. Athenaeum. In 8° pag. XVII și 197.

Prefața: Pest, dec. 10-én 1868.

Din cuprins: Lista ziarelor românești din Ungaria. (p. 14—15) Din Austria. (p. 50) Din străinătate cari se pot abona numai prin oficiile postale ungare. (p. 190). Are și text german.

Mus. Nat. Budapest.

1869

Pest

2073

Catichismu politicu de Mihailu BOROSS advocatu. Ed. V. Pest'a, 1869. Athenaeum. In 8° pag. 22.

Prefața: Am scrisu în Cetatea-Albă în 25 dec. in diu'a născerei Mantuitorului, 1868.

Broșura a fost tipărită, afară de ungurește, și în limba germană, slovacă și altele.

La *Iarcu*, p. 129 nu are loc de tipărire.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1869

Buda

2074

Felelet a nemzetiségek izgatói kihívására. Irta VÁRALJAY József. [Răspuns la provocăția agitatorilor din rândul naționalităților.]

Budán, 1869. Bagó Mártonnál. In 8° pag. 62.

E interesantă constatarea autorului (p. 3) că termenul de Daco-Român (dákóromán) a fost întrebuințat întâi în anul 1848 de preotul

săsesc Roth. (După ziarul „Pesti Napló“ din 28 Octomvrie 1868.) Mai vorbește de Români (p. 56—58) pe baza Constituțiunii aprobate a Ardealului și a cronicii călugărului Nestor din Kiev, susținând în alt loc (p. 58) că Românii din Moldova și Muntenia au ținut în timpul lui Ypsilanti de Slavi.

Numele autorului pseudonim, e PODHRADSKY József.

Mus. Nat. Budapest.

2075

P e s t

1869

Publicistikai dolgozatok az 1865—68. évi országgyűlés alatt. Irta KERKÁPOLY Károly. [Studii publicistice din timpul Camerei dela 1865-68.]

Pest, 1869. Athenaeum. In 8° pag. 198.

Din cuprins: Problema naționalității, în care polemizează cu baronul Iosif Eötvös. (p. 29—49)

Muz. Ard. Cluj 55530 și alte exemplare.

2076

B u d a

1869

Egyetemes európai jogtörténet. Irta Dr. WENZEL Gusztáv. [Istoria dreptului universal european.]

Budán, 1869. Egyetemi nyomda. In 8° pag. XIII și 760.

Prefața: Pest, februárhó 28. 1869.

Din cuprins: A magánjog a rumán dunafeledelemségeken. (p. 747—748) Dreptul civil în principatele dunărene.

Bibl. Univ. Cluj 69994 și alte exemplare.

2077

P e s t

1869

Geschichte des ungarischen Freiheits Kampfes in den Jahren 1848—1849, von Andreas VARGYAS.

Pest, 1869. Gustav Heckenast. In 8° lex. pag. 509.

Din cuprins: Die Union mit Siebenbürgen. (p. 60—65) Bewegung unter den Walachen in Siebenbürgen. (p. 212—218) Uebler Stand der Dinge in Siebenbürgen. (p. 464—471)

Ilustrațiuni: Das Blutbad zu Zalathna (p. 215)

Este o traducere aproape literală a ediției ungare din 1867 cu mici întregiri, care are și o ediție II adăogită din 1879.

Muz. Ard. Cluj 164826 și alte exemplare.

2078

C l u j

1869

CZELDER Márton emléke Romániában, hivatalos adatok nyomán feltüntetve. Irta SZÁSZ Domokos. [Memoria lui M. Cz. în România la baza datelor oficiale.]

Kolozsvár, 1869. Nyomatott Stein Jánosnál. In 8° pag. 96.

Cuprinde o scurtă expunere a activității misionarului calvin Czelder în principatele române, activitate atacată de vrăjmașii săi conaționali unguri de acolo.

Cfr. ediția Eparhiei calvine din Ardeal din 1870 sub No. 2138. Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1869

Pest

2079

A magyar birodalom vagy Magyarország s részeinek cime-rei. Irta IVÁNYI (Jancsik) Ede kegyesrendi tanár. [Stemele Ungariei și al părților ei.]

Pest, 1869. Lauffer Vilmos tulajdona. In 4° pag. 100. Cu 8 tabele în culori.

Prefața: Irtam Nagy-Becskerekén, 1869. Martius havában.

Din cuprins: Cumania cimere. (p. 74—78) Cu descrierea stemelor Moldovei și a Munteniei, cu observația că titlul de Rex Cumanorum regele Bela IV îl purta dela 1248.

Lucrarea e o compilație fără nici o critică și valoare, cu toate că a fost premiată de Universitate, făcută pe baza celor spuse de Révay, Palma, Szászky, Dugonics, autorul necunoscând nici măcar pe autorul Cerografiei ungare, pe care o folosește des. Pe tabela F reproduce stemele Moldovei și Valahiei și anume: 1. Bourul Moldovei; 2. două capete de negri pe cele două grinzi încrucișate peste pajura cu soarele și luna; 3. vulturul cu crucea în plisc pe o coroană așezată pe un munte și 4. cele trei capete de negri a Basarabilor — toate imaginare, precum le-a găsit la autorii mai sus citați.

Are și o ediție de titlu din 1873 căreia i s-a adăugat o fasciculă (de 36 pagini) cuprinzând bibliografia stemei Ungariei în literatură și monumentele istorice.

Bibl. Univ. Cluj 94167 și alte exemplare.

1869

Sibiu

2080

Figyelmeztetés a marhavész ügyében. Irta SZABÓ Vazul, Felső-Fehérmegye főorvosa. [Aviz în chestiunea epidemiei de vite.]

Nagy-Szeben, 1869. Filtsch S. In 8° pag. 4. Fără copertă.

Cuprinde sfaturi veterinare cu ocazia epidemiei de vite.

Mus. Nat. Budapest. A. vet. 271 j.

1869

Wien

2081

Magyarország 1849-ben és 1866 után. [Ungaria la 1849 și după 1866.]

Pest, 1869. Kiadja Ráth Mór. (Nyom. Bécsben, Holzhausen Alfrédnél.) In 8° pag. 199.

Cuprinde o descriere a situației geografice a Ungariei, iar în cap. IV o expunere a greșelilor comise în 1849 de Kossuth, de generalul Bem și alții în luptele împotriva Românilor. Se stabilește faptul că a doua răscoală a acestora din Mai 1849 a izbucnit în urma trădării căpitanului Hatvani, care nu s'a ținut de armistițiul încheiat cu Românii răsculați; fără să fi fost în stare să comande o singură companie de ostași, nu o oaste întreagă cum i s'a impus prin Kossuth. (p. 97—98) Aceiaș greșală a comis-o și colonelul Ormai trimes de Kossuth la Bem, fără consimțământul acestuia. (p. 100) Despre aspirațiunile Românilor de a lua Ardealul și neajunsurile acestei politici. Proiectul Confederației dunărene propus de o parte a emigraților unguri de după 1849 în ultima lor desnădejde, proiect ireal căci ar uni două neamuri cu totul străine în limbă, tradițiuni și cultură. Planul lui Kossuth s'ar putea însă realiza în legătură cu Austria, când în locul dualismului existent s'ar face o Confederație orientală cu uniunea tuturor popoarelor din orientul Europei cu menținerea strictă a autonomiei naționale a fiecărui dintre ele. (p. 110—115)

Autorul cărții este SALAMON Ferenc născut la Deva în 1825.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

2082

Debrecen

1869

Magyarország és Ausztria statistikája. Irta KOVÁCS Ferencz. [Statistica Ungariei și Austriei.]

Debreczen és Nyiregyháza, 1869. Nyom. a város könyvnyomdájában, Debreczen. In 8° pag. VII și 256.

Prefața: Debreczen, 1869-dik év, május hó 6-dikán.

Din cuprins: Statistica Românilor Ungariei și Austriei. (p. 26)

Bibl. Univ. Cluj 79509 și alte exemplare.

2083

Sibiu

1869

Elemente de istori'a a patriotica si universale pentru scólele populari române greco-orientali, de Zacharia BOIU.

Sabiiu, 1869. Ed. si tip. tip. archidiecezane. In 8° pag. 382.

Prefața: Sabiiu la Rosalie 1869.

Din cuprinsul secțiunii a treia: 20. Venirea Magiarilor. 21. Ștefanu, antâiul rege al Ungariei. (p. 331—339) 29. Bătaia de pe Campul-pânei. (p. 352—355) 34. Invețăturile lui Luther și Calvin. 35. Transilvania sub principii proprii. 36. Cum a venit Transilvania la Austria. 37. Imperatul Iosif al II. (p. 369—377)

Are o ed. II prescurtată, din 1870; pag. 124.

Muz. Ard. Cluj 114430 și alte exemplare.

1869

Sibiu

2084

Elemente de geografia pentru scólele populare române greco-orientali, de Zacharia BOIU, parochu Professore... Ed. II.

Sabiiu, 1869. Ed. si tip. tip. archid. In 8° pag. 204  i 2 foi.

Prefa a : Sabiiu la Rosalie 1869. (Nu în toate exemplarele.)

Din cuprins : Regatul Ungari'a. (p. 29—34) Banatul. (p.—343-6)
B. Acad. Rom. Bucure ti. I. 21728  i alte exemplare.

1869

Wien

2085

Das F rstenthum Romanien, geographisch-milit risch dargestellt von Heinrich FILEK von Wittingshausen und Szatm rv r, k. k. Major. (Mit einer Karte)

Wien, 1869. C. Gerold's Sohn. In 8° foi 2  i pag. 82.

Cuprinsul cărții a se vedea la descrierea ediției II din 1881.
B. Acad. Rom. Bucure ti. A. 7886  i alte exemplare.

1869

Timi oara

2086

It szet  s vitiligatismus. B HM L n rt „D lmagyarorsz g vagy az ugynevezett bánság k l nt rt nelme” czim  munk j nak igazol sa-  s kieg szit se il. [Integri cu reflexiuni la criticile cărții lui L. B. despre istoria Banatului.]

Temesvár, 1869. Ny. Uhrmann  s Blau k nyvny. In 8° pag. 108.

Autorul respinge criticile nedrepte cari i s'au făcut la cartea din 1867 de sub No. 2001, ad og nd multe amănunte noi la istoria dacică a Banatului.

B. Acad. Hung. Budapest. M. T rt. o.III.

1869

Bucure ti

2087

Romania roabă la Austro-maghyari? De Dim. BOLINTI-NEANU.

Bucuresci, 1869. T p. Lucrătorilor Asociati. In 8° pag. 60.

Cuprinsul : Autorul voind să arate că, România nu poate să fie roabă Austro-Maghiarilor, trece în revistă toate luptele  i trata-tele pe cari le-au avut în trecut, Moldova  i  ara-Românească cu Ungaria  i în urma cărora, Românii n'au fost în raporturi de vasalitate. Românii au cerut, pentru fra ii lor din Transilvania precum  i pentru celelalte na ii, libertatea celor din Elve ia.

B. Acad. Rom. Bucure ti. I. 58092  i alte exemplare.

2088

P e s t

1869

Románország (egyesített román fejedelemségek) rövid földrajza. Népiskolák használatára térképpel. Irta KOÓS Ferencz, bukaresti ev. ref. lelkész. [Geografia pe scurt a României—a Principatelor române unite —pentru școli primare.]

Pest, 1869. Athenaeum. In 8° pag. 39.

Cuprinsul : România, magyarul Románország. (Egyesített román fejedelemségek.) Románország részletes áttekintése. Nyugati Románország vagy Havasalföld. Keleti Románország vagy Moldova.

Anexat : Harta României, în mărime de 29×37 cm. (Litografie.)

Cărticica formând un manual școlar de geografie și tipărită în 500 exemplare, a apărut legată.

B. Acad. Rom. București 2316 și alte exemplare.

2089

W i e n

1869

A magyar nemzet jelenje és jövője. [Prezentul și viitorul națiunii ungare.]

Pest, 1869. (Bécsben, Holzhausen Adolfnál.) In 8° pag. III.

Cuprinsul : Cel mai bun aliat al națiunii maghiare (p. 21—44) după autor, ar fi Austria, însă ar trebui să se facă o nouă confederație dunăreană, recunoscută și de România.

Bibl. Univ. Cluj 56079 și alte exemplare.

2090

S i b i u

1869

Statutu organicu alu bisericei ortodocse române din Ungari'a si Transilvani'a.

Sabiu, 1869. In tipografi'a archidiecesana. In 8° pag. 36. (Fără foaie de titlu.)

Editat în formă de decret regal cu introducerea obișnuită : Noi Franciscu Iosifu I. din grati'a lui Dumnedieu Imperatulu Austriei, Regele Boemiei s. c. l. și Regele apostolicu alu Ungariei ... Datusau in Schönbrunu anulu 1869 lun'a lui Maiu 28 de zile. Contrasemnat de ministrul B. Iosifu Eötvös.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

2091

P a r i s

1869

Die Einheit Rumäniens, oder : die Lösung der Donaufrage. Von einem RUMÄNEN. Imprimerie de Ch. Lahure.

Paris, 1869. In 8° pag. 12 și 1 foaie.

Autorul român e contra agitațiilor românești cari tind la ocuparea Ardealului și se declară pentru o alianță a României cu imperiul austriac, care ar asigura pacea României și chiar propășirea ei economică.

Rec. în *Politikai Ujdonságok* din 9 Iunie 1869, p. 270—271.

Bibl. Brătianu. București III43/3.

1869

București

2092

Geschichte der evang. Kirchengemeinde A. C. in Bukarest, nebst einer einleitenden Uebersicht über frühere Einwanderungen und Niederlassungen fremder Volks- und Glaubensgenossen in den Donaufürstenthümern. Von Willibald Stefan TEUTSCHLÄNDER, Pfarrer.

Bukarest, 1869. Gedruckt bei Johann Weiß. In 8° pag. VIII ș. 141. Cu 33 anexe formând alte 76 pagini și o stampă în aramă reprezentând biserica luterană.

B. Acad. Rom. București. II. 5289I și alte exemplare.

1869

București

2093

Vietii a operei și ideile lui Georgiu Sincăi din Sincă. Discursul de receptiune de A. Papiu ILARIANU și răspunsul de Georgin Baritiu în ședința publică a Societății Academice Române din 14 Septembrie 1869. Cu XIV aneuri și unu fac simile.

București, 1869. Tipografi'a Nationale. In 8° mari, pag. 154. (Extras din Annalele Societății Academice Române, tomu II.)

Cuprinde o monografie a vieții lui Șincăi în legătură cu evenimentele contemporane: „*Idee politice-sociale*” și „*Idee politice-naționale*” ale lui Șincăi. (p. 37—48)

Dintre documentele anexate cele de sub No. 2, 8 și 10 sunt în limba ungară, arătând și legăturile lui Șincăi cu Ungurii. Despre aceștia autorul însă scrie în mod pătimăș, uitând că Șincăi a fost ajutat (după propria sa declarație) întotdeauna de Unguri, murind chiar în castelul conților Wass unde era mentor al fiilor familiei care l'a îmbrățișat.¹

B. Acad. Rom. București. II. 84047 și alte exemplare.

¹ Vezi despre această mai pe larg memoriul meu cu titlul: „Note și scrisori Șincăiane” în editura Academiei Române. București, 1927.

1869

Brașov

2094

Dictionariu ungurescu-romanesu. / Magyar-román szótár. Compusu de Georgie BARITIU.

Brasiovu, 1869. Tipografi'a Römer & Kamner. In 8° pag. 649.

Prefața: Brasiovu lun'a Maiu 1869.

B. Acad. Rom. București. II. 31646 și alte exemplare.

2095

București

1869

Cine sunt Românii, cine sunt Ungurii? De I. B. ATANASIAȘ, licențiat în drept, avocat și fost președinte la tribunalul Ilfov, secțiunea comercială.

București, 1869. Tipografia lucrătorilor asociați. In 8° pag.

Are și o ediție II din 1891 și una a IV din 1895.

B. Acad. Rom. București. A. 8795 și alte exemplare.

2096

Pest

1869

Jog- és államtudományi tételek, melyeket a Magyar Kir. Tudomány-Egyetemen kiállott szigorlatok után jogtudori fokozat elnyerése végett, a Tek. Jogi Kar jóváhagyásával nyilvános vitatkozás alá bocsát MIHÁLYI János, Máramaros megyei első aljegyző 1869. évi Junius 16-án fél 12 órakor. [Teze din drept și dreptul de stat ... prezentate de I. M. pentru obținerea titlului de Doctor în drept cu consimțământul facultății de drept.]

Pest, 1869. Rudnyánszky Béla nyomdájából. In 8° pag. 14.

Dedicația : Méltóságos Sajó Mán József urnak Máramaros megye főispánjának, s a máramarosi Román Népközelési Egyesület elnökének mély tisztelet jeléül ajánlva.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

2097

Wien

1869

Der rumänische National-Congress im Mai 1848. Von P. BROȘTEANU.

Wien, 1869.

2098

București

1869

Procesul principesei Iulia Obrenovici contessa de Huniady contra heredilor defunctului principe al Serbiei Mihail M. Obrenovici.

București, 1869.

B. Acad. Rom. București. A. 27508.

2099

Leipzig

1869

Ausgewählte Dichtungen von Martin OPITZ. Herausgegeben von Julius Tittmann.

Leipzig, 1869. F. A. Brockhaus. (Deutsche Dichter des siebzehnten Jahrhunderts Band I.) In 8° pag. LXXX și 276.

Din cuprins : Zlatna. Oder von Ruhe des Gemüths. (p. 78—92)
Cfr. descrierea poemei la edițiile originale din 1624 și 1646 de
sub No. 148 și 165.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1869

Cluj

2100

Árny és fény. Irta MIKSA György. [Umbră și lumină.]
Kolozsvártt, 1869. Gámán J. örökösei. In 8° mic pag. 230.

La sfârșit : Gyula-Fehérvártt, 1869. nyárutó 1-én.

Cuprinde nuvele ardelene, între ele următoarele cu personaje
române, povestite după episoade întâmplare prin munții Abrudului
și valea Hațegului : Zefi az olasz leány = Fata italiană ; o istorie din
1845 cu Gherasim și Euftimie. (p. 83—89) A szőlő tők = Vișele ; cu
povestea lui Opriș, Maxim Avram, Moisi și Spiridon. (p. 89—96) Az
erdősősz leány = Fata pădurarului ; istoria Rachilei cu Dumitru și
Moisi. (p. 129—133) Az égés = Focul ; tot Rachila cu Moisi și Dan,
la Aiud. (p. 141—151) A gyilkolás = Omorul ; din istoria tribunilor
dela 1848. (p. 166—180) A tábor = Tabăra ; povestea lui Moisi și
Titus. (p. 181—198) A bűnhődés = Ispășirea ; cu povestea lui Moisi
și Euftimiu. (p. 205—214)

Muz. Ard. Cluj 54473 și alte exemplare.

1869

(Sibiu)

2101

Az 1869. évi június hó 26-kán Nagy-Szebenben tartott görögkeleti érseki egyházi főtanács ülésének jegyzőkönyvi kivonata.
[Extrasul procesului verbal al ședinței Consistorului ortodox
român din Sibiu, din 26 Iunie 1869.]

S.1. et a. In 8° pag. 23. (Fără foaie de titlu.)

Cuprinde extrasul procesului verbal al ședinței Consistorului
ortodox român din Sibiu, din 26 Iunie 1869.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1869

Timișoara

2102

Promemoria comitelui supremu alu comitatului Temisui
Ignatiu Murányi.

Temisióra, 1869. Típ. lui Uhrmann si Blau. In 8° pag. 31.

Cuprinsul : Estras din protocolul ședinței extraordinare. De
Ludovic Kalmár notariul primar. (p. 3—7) Cuventare memoriala de
Sigismund Ormós primul vice-comite. (p. 11—31)

Are și o ediție ungară. (Muz. Ard. Cluj 71091.)

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 4289/r.

2103

București

1869

Călătoria Domnitorului Carol I în străinătate.

Bucuresci, 1869. Tipograf-Editor Ión Weiss. In 8° pag. 364.

Cuprinde o descriere a călătoriei Domnitorului în occident. Se menționează la ducere trecerea lui prin Ungaria, iar la întoarcere vizita făcută în Budapesta. (p. 328—333)

B. Acad. Rom. București. S. 722.

2104

București

1869

De Pesth à Bucarest. Notes de voyage par Ulysse de MARSILLAC Professeur de littérature française à la faculté des lettres de Bucarest.

Bucarest, 1869. Typ. des ouvriers associés. In 8° pag. 162.

Din cuprins: De Pesth à Orsova. (p. 38)

Cfr. Iorga: Istoria Românilor prin călători vol. III p. 341—350 și vol. IV p. 341—347.

B. Acad. Rom. București. I. 107998 și alte exemplare.

2105

Paris

1869

La mission de l'Occident latin dans l'Orient de l'Europe.
Par B. MANIU.

Paris, 1869. A. Le Chevalier.

Broșură despre interesul Occidentului ca monarhia austro-ungară să fie desmembrată, iar din părțile Ardealului și ale Ungariei până la Tisa să se alcătuiască împreună cu țările române o Daco-Românie.

Rec. de Szilágyi Sándor în ziarul „Reform” din 29 Dec. 1869.

B. Acad. Rom. București. II. 106.467 și alte exemplare.

2106

București

1869

Misiunea Occidentului latinu în Oriintele Europei de
V. MANIU.

Bucuresci, 1869. Tipografia C. A. Rosetti. In 8° pag. 138.

Cuprinsul vezi la ediția franceză de sub No. 2105.

B. Acad. Rom. București 3111 și alte exemplare.

1869

București

2107

Mémoire sur la juridiction consulaire en Roumanie par B. BOERESCO. Ed. II.

Bucarest, 1869. Imprimerie de l'Etat. In 8° pag. 62.

Cuprinsul: Autonomia principatelor reese nu numai din tratatele cu Turcia, dar și din cele de comerț sau alianță încheiate cu Polonia, Ungaria etc.

Bibl. Brătianu. București 111358 și alte exemplare.

1869

Cluj

2108

Instructiune pentru antistii comunitatiloru, spre pertractarea si manipularea causeru judecatoriesci, ce se tienu de competentia judecatorieleru satesci; compusa prin judele singulariu a Geloului, comit. Clusiului.

Clusiu, 1869. Cu tipariulu Coll. ref. In 8° pag. 24.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1869

Sibiu

2109

Megvilágítása a mélyen tisztelt pesti képviselő-házhoz intézett azon emlékiratoknak, mellyel a Királyföldhöz állítólag tartozó Szelistye és Talmács fiókszékekbeli községek közjogi viszonyaik rendezését kérelmezik. Irta BRUCKNER Vilmos, nagyszombeni ügyvéd. [Luminarea memoriilor prezentate Camerei din Pesta prin cari se cere regulamentul stării de drept a comunelor Săliște și Tălmăciu apărținătoare afirmativ Fundului regal.]

Nagy-Szeben, 1869. Filtsch S. (Krafft V.) In 8° pag. 123.

Cuprinde observațiile avocatului Vilhelm Bruckner făcute asupra memoriului satelor Săliște și Tălmăciu.

Are și o ediție germană cu titlul: Beleuchtung der Denkschrift... Hermannstadt, 1869. (Bibl. Brukenthal, Sibiu și alte exemplare.)

Cfr. răspunsul satelor Săliște și celelalte din 1871 de sub No. 2161—2162.

Bibl. Univ. Cluj 143920 și alte exemplare.

1869

Alba-Iulia

2110

Az oláhok eredetéről és polgári állásáról. Megjegyzések Szabó Benő hasoncimú munkájára... Irta MIKSA György. [Despre originea și starea civilă a Românilor. Observații la cartea lui B. Sz.]

Gy.-Fehérvár, 1870. Nyomatja Pollák és Volz. In 16° pag. 64.

Cuprinde critica cărții lui Szabó din anul 1865 (descrisă sub No. 1964) despre originea și starea civilă a Românilor, expunând părerile sale despre neamul românesc și limba română pe baza datelor istorice; iar în partea a doua a disertațiunii înfățișează starea actuală juridică a Românilor din Ardeal: în comitate, în Secuime și pe pământul așa numit regal al Sașilor, cu organizația lor bisericească.

Lucrarea a fost citită în ședința din 10 Martie 1867 a Muzeului Ardelean ungar la Cluj.

Muz. Ard. Cluj. 76569 și alte exemplare.

2111

B u d a

1870

Kolozsvár története. Irta JAKAB Elek. Vol. I—V și atlas. [Istoria Clujului.]

Budán, 1870—1888. Egyetemi könyvnyomda. In 4° cu un volum cuprinzând ilustrațiuni privitoare la Cluj.

Prefața: Irtam Kolozsváratt, december 31-én, 1868-ban.

Cuprinde monografia orașului Cluj, scrisă pe baza arhivei orașului și a altor cercetări, pe regi și principii Ardealului, cu multe amănunte despre Români, aproape în toate capitolele operei al cărei autor — de religie unitară — era arhivar la Arhiva țării.

Opera fiind indispensabilă la orice subiect istoric luat din trecutul Ardealului, iată cuprinsul ei semnalat pe volume: Vol. I. până la 1540. II. 1540—1690. III. 1690—1848. Volumele de documente: I. 1166—1746 și II. 1541—1882.

Muz. Ard. Cluj 170055 și alte exemplare.

2112

G y u l a

1870

Nagy-Szalonta mezőváros története (monographiája), tekin-tettel a derecskei uradalomhoz tartozó egykori hajdu-községek viszonyaira. Irta ROZVÁNY György. [Monografia orașului rural Salonta-Mare cu privire la împrejurările comunelor haiducești aparținătoare domeniului Derecske.]

Gyulán, 1870. Dobay János. In 8° pag. VIII și 135+VIII.

Cuprinde istoria orașului Salonta. Autorul cărții e Român, fost avocat de acolo.

Muz. Ard. Cluj 62891 și alte exemplare.

2113

O r ș o v a

1870

Kézikönyv az Al-Dunán Szerb- Oláh- és Bolgárországban utazók számára és a kath. missió ismertetése. Irta BOLESZNY Antal. [Compendiu pentru călătorii pe Dunărea de jos, Sârbia, Țara-Românească și Bulgaria și istoria misiunii catolice.]

Ó-Orsova. Nyomatott Handl József-nél. In 8° pag. 176.

Prefața : Ó-Orsova, 1870. évi február 15-én.

Din cuprins : Țara-Românească. I. Suprafața. Populația. Părțile țării. II. Scurta istorie a Țării-Românești. III. Administrația. Instrucția publică. Biserica. Justiția. Miliția. IV. Vârciorova. Porțile de fier. V. Turnu-Severin. Cladova. Podul lui Traian. VI. Negotin, Calafat. (p. 135—152) Porturile Dunării. Orava sau Rahova. Pichetul. Turnu-Măgurele. Giurgiu. Oltenița. Siliștră. Cernavoda. Hîrșova. Brăila. (p. 161—169) Misiunea catolică în Țara-Românească. 1. București. 2. Brăila. 3. Ploiești. 4. Popești. 5. Cioplea. 6. Câmpulung. 7. Râmnicul Vâlcei. 8. Târgoviște. 9. Pitești. 10. Craiova. 11. Turnu-Severin. (p. 169—175)

Are și o ediție contemporană germană cu titlul : Handbuch für Reisende an der untern Donau. Orsova, 1870.

Autorul era preot catolic în Orșova.

Muz. Ard. Cluj 43133 și alte exemplare.

1870

Paris

2114

La Transylvanie et son union forcée avec la Hongrie. Par PERIETZIANO-Buzeu.

Paris, 1870. Pichon-Lamy et Dewez libraires-éditeurs. In 8° pag. 23. (Extras din „Revue Contemporaine” 28 Février 1870.)

Cuprinde un istoric al frământărilor politice din Ardeal, înfățișând conflictul ivit între Unguri și Români pe tema încorporării Ardealului la Ungaria.

Are și o ediție de titlu din anul 1872, cum și o ediție românească cu titlul : Transilvania. Legăturile sale silite cu Ungaria.

B. Acad. Rom. București. A. 2585.

1870

Wien

2115

A világtörténelem napjai a legrégibb időtől kezdve a jelenkorig. Különös tekintettel Magyarországra. Irta PESTY Frigyes. Bevezetéssel HORVÁTH Mihálytól. Vol. I—II. [Zilele Istoriei universale dela timpurile cele mai vechi până acum cu deosebită privire la Ungaria.]

Pest, 1870. Pfeiffer Ferdinánd tulajdona. (Nyomatott Bécs. Fromme Károly.) In 8° pag. VIII și 703+782.

Prefața : Pest, 1869. május 16-án. A lui Horváth : Pesten, 1869. július 12-én.

Cuprinde cronica lumii și a oamenilor celebri povestită pe zilele anului dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie în ordine cronologică, cu multe amănunte privitoare la Români și relațiunile lor cu Ungurii.

Bibl. Univ. Cluj 57864 și alte exemplare.

2116

B u d a p e s t

1870

Magyarország helyrajzi története... Irta RUPP Jakab. Vol. I—III. [Istoria topografică a Ungariei.]

Budapest, 1870—1876. M. Tud. Akadémia. (Pesti könyvnyomda rt.) In 8° în 4 bucăți.

Prefața : Budán, mártius hó 20-ik napján 1870.

Din cuprins : Vol. III cu istoria dieceselor Cenad, Oradea și Transilvania. Episcopia de Milcov și Argeș. (p. 244—252)

De fapt, opera cuprinde istoria topografică a bisericilor și locurilor sfinte ale Ungariei, cu multe date scoase din documente și tipărituri vechi ; bună de consultat pentru o primă orientare a celor ce se interesează de istoria bisericească.

Mus. Ard. Cluj 32198 și alte exemplare.

2117

B u c u r e ș t i

1870

Raport științific al diviziei chirurgicale din spitalul Filantropia. De Dr. Ludovic FIALLA.

București, 1870. In 8° pag. 22.

Autorul acestui raport e Ungur, născut la 1831 în orașul Baja. Absolvind medicina la Viena, s'a stabilit la 1857 în București unde a trăit până la moartea sa.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

Crăinicianu p. 55.

2118

T â r g u - M u r e ș

1870

Veszely, Imets és Kovács utazása Moldva-Oláhhonban 1868. [Călătoria lui V. I. și K. în Moldova și Țara-Românească.]

Maros-Vásárhelyt, 1870. Ny. Imreh Sándor az ev ref. főtanoda gyorssajtóján. In 8° mare pag. 180 și 119.

Cuprinsul : Introducere. De VESZELY Károly. (p. I—XX) Ziarul lui IMETS Fülöp Jákó directorul liceului din Alba-Iulia. Spre România. În Moldova. În Muntenia. Acasă. (p. 3—190) Ziarul lui FRANCISC KOVÁCS catihet din Alba-Iulia. Dela Târgu-Murăș prin Oituz până la vamă. Coloniile Secuilor și a Ceangăilor. Dela Cleja la Galați. (Partea II p. 1—119)

Ilustrație : Fecior și fată ceangăie. (Xilografie, anexată cărții.)

Istoricul acestei cărți importante, apărută 30 de ani după aceea a părintelui Alexe Gegő (de sub No. 1373) este următorul : Societatea ecleziastică Szent László-Társulat din Budapesta hotărâse a-și trimite în vara anului 1868 doi membri ai ei, pe canonicul Mihail Kubinszky și pe avocatul Carol Majer la ceangăii-unguri din Moldova, pentru a studia la fața locului starea lor culturală și a le veni într'ajutor cu cărți și calendare ungurești, de cari erau lipsiți cu desăvârșire. Acestora li s'au atașat cei trei autori (preoți catolici din Alba-Iulia) ai cărții de față, au intrat cu toții în ziua de 11 August pe la strâmtoarea Oituzului în Moldova, unde vizitând toate

satele ungurești până la Iași, s'au dus apoi la Galați și mergând și în Muntenia până la București, în ziua de 31 August s'au întors iar pe la Predeal, făcând pe urmă această descriere foarte interesantă despre tot ce au auzit și aflat atât despre Unguri, cât și despre Români în călătoria lor de trei săptămâni, întregindu-și observațiile cu date istorice și statistice. Intre acestea merită o deosebită atențiune ceea ce autorii scriu despre fenomenul linguistic că Ceangăii sunt gângavi adică vorbesc limba ungară bâlbâind și că nu au diftongul *es* (și *ci* românesc) pronunțându-l ca *cz* și chiar vorbind românește cu *ț*.

Muz. Ard. Cluj 41132 și alte exemplare.

1870

Leipzig

2119

Kossuth és a magyar emigratio a török földön. Irta SZÖLLÖSY Ferencz, a magyar emigratio tagja. [Kossuth și emigrațiunea ungară în Turcia.]

Lipcse, 1870. In 8° mic pag. XIV și 239.

Cuprinde memoriile unui fost secretar al lui Kossuth (scrise în 1853—54 în formă de scrisori în Oravița) pline de destăinuiiri indecente și de minciuni relative la caracterul lui Kossuth și al unora din ofițeri cari au emigrat cu dânsul în Turcia. Vorbind despre popasurile sărmanilor refugiați la Turnu-Severin și Calafat, nu cruță nici pe Români, cari i-au primit bine (p. 12—14) afirmând că Românului i-e rușine să-și declare originea, când se află în străinătate. (p. 41)

Muz. Ard. Cluj 54675 și alte exemplare.

1870

Pest

2120

JOANNOVICS György: Adalékok a magyar szóalkotás kérdéséhez. [Contribuțiuni la chestiunea alcătuirii cuvintelor în limba ungară.]

Pest, 1870. (Athenaeum.) In 8° pag. 43. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből vol. II No. 3.)

Autorul român-macedonian născut la 1821 în Timișoara, s'a stabilit la Budapesta unde a ajuns până la gradul de secretar de stat, iar la 1867 a fost ales membru al Academiei Ungare.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1870

Brașov

2121

Der Klosterbau. Erzählung aus dem rumänischen Volksleben. Von L. STAUFÉ.

Kronstadt, 1870. Frank und Dressnandt. In 16° pag. VI și 70.

Autorul acestei cărți (Ludwig Adolf Staufe-Simiginowicz) născut în Suceava, s'a stabilit în Brașov ca profesor la liceul catolic și timp de 17 ani de zile a învățat și limba română.

Muz. Ard. Cluj 86783 și alte exemplare.

2122

P e s t

1870

Magyarország képekben. Honismertető album. Szerkeszti NAGY Miklós. Vol. I—II. [Ungaria în cadre. Album descriptiv.] Pest, MDCCCLXX. Heckenast Gusztáv. In 4° pag. 392 și 384.

Din cuprins : Vol. I. Emlékezés Nagy-Enyedre = Amintiri din Aiud. De Szász Károly. (p. 38—43 Cu povestirea prădării orașului în 9 Ianuarie 1849.) Egy román népszokás. De Varga Vilmos. (p. 191—2) Despre obiceiul Românilor din partea N. V. a comitatului Sătmar, cari pândind pe întâiul om care merge primăvara la arat, în ziua Paștilor, îl stropesc cântând arii felurite. Vol. II. Az erdélyi bányavidék. De Lukács Béla. (p. 1—17) Descriere pitorească a munților abrudeni și a vieții băieșilor români, cu multe vederi.

Ilustrațiuni : Portul Românilor bănațeni. (Vol. I p. 335.) Xilografii bune executate după desenurile pictorului Gustav Keleti, în articolul de mai sus al lui Lukács : Petroșani, în valea Ampoiului. Abrudul. Antichități romane găsite la Abrud. Români venind dela târg. Portul Românilor. Antichități romane găsite la Roșia-montană = Verespatak. Munții Cetatea mare și mică. Munții Detunata goală și flocoasă. Români venind dela târg. Români ardeleni în portul lor. (Vol. II p. 8—9)

Muz. Ard. Cluj 32161 și alte exemplare.

2123

C l u j

1870

Dictionariu portativu magiaru-romanu pentru scóle si privati. De Octaviu BARITIU profesor gimnasiale in Naseudu. / Magyar-román zsebszótár. Tanodai és magán használatra.

Clusiu / Kolozsvártt, 1870. Editoriu si prov. Joanu Stein. Cu tip. coll. ref. alui Joanu Stein. In 8° pag. VI și 239.

B. Acad. Rom. București. I. 21720 și alte exemplare.

2124

P e s t

1870

Acte și date. Despre conferinți'a romana natiunale din Transilvania, ținută în 7 și 8 martiu 1869 în opidulu Mercuria.

Pesta, 1870. In tipografi'a lui Em. Bartalits. (Retipărire din „Albin'a") In 12° pag. 162.

Din cuprins : I. Prolog. II. Apel către inteligintia romana. III. Scrisoarea d-lui E. Macelariu catra contele Péchy. IV. Raspunsul contelui Péchy. IX. Reportul presedintelui către C. Péchy. X. Intimatul Comisariului regiu. XI. Raspunsul presedintelui. XII. Petitiunea celor 1493 către Maiestatea Sa. (p. 144)

B. Acad. Rom. București. I. 108105.

1870

Cluj

2125

Indreptariu pentru cartile funduare. Edatu de Franciscu BOLDIZÁR de Ūrmös. Directoru r. u. a cartiloru funduare pentru Transilvania si tradusu de Petru Nemesiu, secretariu in ministeriulu de interne.

Clusiu, 1870. Sau tip. la erediului J. Gámánu. In 8° pag. 72.

Pe titlu : Clusiu in 30-a septemvrie 1870.

Cfr. broşura anterioară din 1868 de sub No. 2045.

Mus. Nat. Budapest.

1870

Wien

2126

Chemische Untersuchung der Mineralquelle zu Weilutza bei Jassy. Von Dr. Samuel KÓNYA. (Vorgelegt in der Sitzung am 7. Jänner 1870.)

Wien, 1870. Aus der k. k. Hof- und Staatsdruckerei. In 8° pag. 12. (Aus dem LXI. Bande d. Sitzb. d. k. Akad. der Wissensch. II. Abth. Jän.-Heft. Jahrg. 1870.)

Cuprinde Compoziția chimică a izvorului dela Văiluța-Iași.

Autorul de familie nobilă secuiască din Trei-Scaune (Háromszék) s'a stabilit împreună cu fratele său ca farmacist în Iași unde a desfășurat o activitate mare științifică, fiind poate întâiul care a făcut analize de ape minerale în România, publicând mult și românește.

B. Acad. Rom. București. S. 5212 și alte exemplare.

Crăinicianu p. 294.

1870

București

2127

Istoricul salinelor din Romania de Carol KARATȘIONI. București, 1870. Tip. Lucrătorilor asociați. In 16° pag. 15.

Cuprinde o scurtă expunere a stării salinelor, exploatarea căroră a fost introdusă după cerințele moderne de către autor, inginer-miner, născut în Secuime, angajat de către Domnitorul Barbu Știrbei în 1852 cerându-l în persoană în Sibiu dela împăratul Franz Josef care se află atunci acolo.

Broșura interesantă sfârșește cu aceste cuvinte ale autorului : Subsemnatul, așadară, am pus peatra fundamentală ; am lucrat după puterile mele, am aruncat sămânța, care va fructifica în viitorul României. Vie d'acum alții și facă mai mult.

B. Acad. Rom. București. A. 26829 și alte exemplare.

1870

Pest

2128

Emlékirat a keleti vasutnak csatlakozási pontjára nézve. [Memoriu privitor la punctul de legătură al Căii ferate răsăritene.]

Pest, 1870. Kertész József gyorssajtónyomása. In 8° pag. 7.

La sfârșit : Pest, 1870. april hó 27-én.

Memorand prezentat ministrului ungar al Comunicațiunii de Pap Lajos și alți 13 deputați ardeleni în privința proiectării căii ferate din Ardeal cu legătura înspre București și Galați.

Anexat : Hartă litografată (de format 30×31 cm.) cu Moldova dela Galați până la Roman.

Muz. Ard. Cluj 92928 și alte exemplare.

2129

Târgu - Mureș

1870

Történelmi dolgozatok a magyar és román nemzet viharos korszakából. Irta KOÓS Ferencz. Fasc. I. [Studii istorice din perioada furtunoasă a națiunii ungare și române.]

Maros-Vásárhelytt, 1870. Wittich József könyvárus bizonmánya.) Imreh Sándor gyorssajtóján.) In 8° pag. VI și 196.

Prefața : Déva, 1870. július 8-án.

Cuprinsul : Câmpulung. Alegerea primarilor de acolo în veacurile XV—XVII. Istoria Câmpulungului. Țepeș Vodă. Cioban-Vodă sau bătălia dela Gherghița în 1511. Regele Ioan la Pitești. Patru câmpuri de bătălie în Țara-Românească. Voevodul șchiop și cel urît de popor sau bătăliile dela Românești, Șerpetești și Boian dintre ani 1560—1590. Inscriptia bisericii Radu-Vodă dela București. Bătălia dela Călugăreni în 1595. Secuile supt Târgoviște și Giurgiu. Gabriel Báthory la Târgoviște în ziua Crăciunului românesc din 1610. Istoria unei cruci și a unei movile. Crucea mare din curtea bisericeii Slobozia dela București. Movila Dudești supt București. Hanul Constantin din București. Ce fel de om era Constantin-Vodă. Isprăvile grozave ale doborâșilor și seimenilor români dela București în prima jumătate a anului 1655. Biruința dela Teleajen, lângă Ploiești, la 17 Iulie 1655. Alianța triplă. Mănăstirea Cotroceni și turnul Colții, 1657—1688. Campania lui Thököly în Țara-Românească și Ardeal, din 1690. La Moși, 1693. Herestrăul și biserica Antim din București, 1717. Stupai, stupai ! Spitalul Mavrogheni din București, 1786—1791. Istoria Ungurilor prigoniti și prinși de Austriaci la București în anii 1852 și 1855.

Articolele de mai sus sunt scrise de autorul care a învățat limba românească șezând cincisprezece ani ca preot Calvin în București (între 1854—1869) pe baza cronicelor și cărților românești, într'o formă ușoară de foileton, cu scopul — după cum mărturisește în primele rânduri ale prefeței sale — ca să aprinză o credință sinceră și iubire între națiunea ungară și română, deoarece e necesar ca Ungurii să cunoască istoria țării vecine, cu care stau în relațiuni neîntrerupte, în care locuiesc mulți Unguri, care țară s'a descălecat din țara Făgărașului ; iar pe de alta pribegii țărilor române au găsit întotdeauna adăpost și ospitalitate în Ungaria, dela veacul al XIII-lea și până în zilele noastre.

Cartea de față a fost premiată de altfel cu 100 fiorini de contele Gothard Kuun, dar autorul nefiind susținut în destul din partea publicului cititor, nu a mai continuat cu ea.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1870

S i b i u

2130

Vechi'a metropolia ortodoxa romana a Transilvaniei, suprimarea si restaurarea ei, de Nicolau POPE'A.

Sabinu, 1870. Cu tipariulu tipografiei lui S. Filtsch (W. Krafft.) In 8° pag. XIV și 352.

Cuprinde nenumărate scrisori, acte și documente — printre cari multe ungurești — dovedind existența, suprimarea și apoi restaurarea mitropoliei ortodoxe a Transilvaniei.

B. Acad. Rcm. București. II. 119419 și alte exemplare.

1870

B u d a

2131

Instructiune la propunerea exercitiilor verbali si memoriale pentru clas'a I. și II. a scoleloru poporali. Prelucratu dupa Vasiliu NAGY, inspectoriu scolariu de Toma ROSIESCU. Opu premiatu prin ministrulu regiu ungurescu alu culteloru si instructiunei publice.

Bud'a, 1870. Proprietatea Statului reg. ungurescu. Din tipografia universitatii reg. ung. In 8° pag. 211.

Prefața: Bud'a, în 25 septemvre 1870.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1870

W i e n

2132

KEMÉNY Zsigmond tanulmányai. Kiadja Gyulai Pál. Vol. I—II. [Studiile lui Sigismund K.]

Pest, 1870. Ráth Mór. (Ny. Bécsben, Holzhausen Adolfnál.) In 8° mic, pag. VI și 409+415.

Din cuprins reținem studiul despre cei doi Wesselényi în care autorul ne spune cum bolnavul Nicolae Wesselényi făcuse cunoștință la Gräfenberg cu mai mulți Slavi și boieri din Muntenia. Discursul lui cu ei l'au făcut din zi în zi mai rezervat de teama propagandei dacoromane care se lăcea în Ardeal, câștigând chiar simpatii ideii unirii tuturor Românilor dela Nistru până la Tisa.¹

De teama acestor lucruri cari îl preocupau, Wesselényi doria uniunea Ardealului cu Ungaria nu numai pentru unirea forțelor constituționale, dar și în interesul soartei imperiului austriac. (p. 114)

Vol. II cuprinde un studiu despre viața publică a Ardealului între anii 1791—1848 în care osândește politica austriacă care a săvârșit în mod absolutistic unirea Românilor ortodocși cu Biserica catolică. (p. 30)

Muz. Ard. Cluj 75108 și alte exemplare.

¹ Cfr. cartea lui Wesselényi din 1843 de sub No. 1430.

2133

București

1870

Carte de hotarnicie a moșiei Conțești de Jos din districtul Dimbovița, Proprietatea D-lor frați Conțești. De inginerul hotarnic Alecsandru VERESS.

Bucuresci, 1870. Tipographia Ioan Weiss. In 2° pag. 15.

Inginerul Al. Veress (tatăl autorului Bibliografiei de față) absolvent al Școlii de inginerie din Londra, a venit la București în toamna anului 1859 unde a lucrat apoi timp de douăzeci și cinci de ani, până la moartea sa, stimat de toți și ca unul care a publicat în limba ungară o serie de articole geo-etnografice despre România.¹

Bibl. Veress. Budapest.

¹ Repertoriul acestora va fi dat în partea II a Bibliografiei noastre.

2134

Pest

1870

BAUER őrnagy Bem tábornok főhadsegédének hagyományai 1848 és 1849-ből. Közli M a k r a y László, képviselő és volt honvédszázados. [Memoriile maiorului Bauer, adiotant al generalului Bem din 1848 și 1849.]

Pest, 1870. Az „Athenaeum” kiadása. In 8° mic pag. 194. (Pe ultima pagină a copertei : 1871.)

Prefața : Pest, októberben, 1870.

Din cuprins : Românii față de unirea Ardealului cu Ungaria. (p. 5—7) Declarația episcopului Lemény despre unire. (p. 11) Sașii și Românii față de unire. (p. 13—15) Imprăștierea cetelor române, bătute la Orăștie în 6 Februarie 1849. (p. 155) Doi Români cu sulițe predau generalului Bem (la 10 Februarie 1849) în satul Paad lângă Orăștie, o scrisoare adresată comandantului austriac Puchner, pentru care fapt au primit câte doi fiorini. (p. 182—183)

Bibl. Univ. Cluj 34436 și alte exemplare.

2135

Esztergom

1870

Adalékok Capistranói szent János életéhez. Irta MIRCSE János. [Contribuții la viața Sf. Ion de Capistrano.]

Esztergom, 1870. Horák Egyed nyomása. In 8° foi 2 și pag. 48. (Extras din Magyar Sion vol. VII.)

Autorul, născut în 1834 din părinți români, trăia retras în Italia, unde luptând sub Garibaldi, avea pensie de ofițer și se ocupa mult cu cercetări arhivale privitoare la istoria Ungariei.

Mus. Nat. Budapest. Hung. e. 1400 1.

1870

P e s t

2136

Háromezer tengeri mértföld. Keleti utazás KECSKEMÉTHY Auréltól. [Trei mii de mile de mare în Orient.]

Pest, MDCCCLXX. Kiadja Ráth Mór. (Nyom. Légrády testvérekénél.) In 8° mic pag. 276.

Cuprinde impresii din o călătorie pe apă și mare de șase săptămâni. Autorul plecând la 25 Octomvrie 1870 cu vaporul pe Dunăre, povestește cele văzute la Verciorova, unde a asistat la primirea Domnitorului Carol venit cu M. Kogălniceanu și apoi mici observări făcute dela Calafat până la Ruscuc. (p. 8—10)

Mus. Nat. Budapest. It. 758 b și alte exemplare.

1870

P e s t

2137

Tételek az összes jog- és államtudományokból, melyeket a Pesti M. K. Tudomány Egyetemenél kiállott szigorlatok után a jogtudori rang elnyerése végett a tekintetes jogi kar jóváhagyásával nyilvános vitatkozás alá bocsát MAN Tivadar, Dobokamegyei alügyész. 1870. évi december hó... -ik napján, déli 12 órakor. [Teze din științele de drept și stat... prezentate de T.M. pentru obținerea titlului de Doctor în drept cu aprobarea facultății de drept.]

Pest, 1870. Bartalits Imre könyvnyomdájából. In 8° pag. 8.

Cuprinde teza de doctorat în drept a lui Teodor Man.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1870

C l u j

2138

Czelder Márton működése Romániában. 1861—69. Emlék-irat az Erdélyi ev. ref. egyházi főtanács megbízásából hivatalos okmányok nyomán összeállítva. [Activitatea lui M. Cz. în România. Memoriu redactat pe baza actelor oficiale din însărcinarea consiliului suprem al Bisericii ev. ref. Ardelene.]

Kolozsvártt, 1870. Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel Stein J.-nál. In 8° pag. IV și 128.

Cuprinde istoricul activității preotului calvin Czelder din România, făcut în mod oficial de către episcopia calvină ardeleană, de care aparțineau bisericile clavine din Românie.

Din introducere aflăm că primul preot reformat (Calvin) printre Ungurii din București a fost *Sükei* Imre din Ardeal, care venind aci în 1815 pentru organizarea parohiei calvine, a desfășurat o activitate foarte însemnată. Văzând însă că enoriașii bisericii sunt săraci, a

plecat în străinătate spre a face colectă pentru biserica de lemn, construită de el, pe locul celei de cărămidă de azi. În activitatea sa de misionar, Sűkei a întâmpinat însă mari greutăți și multă invidie, acuzat de multe lucruri în cari a fost apoi justificat de către Consistoriul reformatilor din Ardeal în 1831. Continuându-și misiunea, Sűkei a murit în 1847. Bisericile reformatilor unguri din Pitești și Ploești au fost întemeiate în 1860 de către preotul Martin *Czelder*, care timp de aproape zece ani a săvârșit o muncă importantă printre reformații din Muntenia. Dar și misiunea sa a dat prilej de neajunsuri și gălcevi, în urma cărora a fost rechemat el și chiar zealousul preot din București, Francisc *Koós*. Aceste lucruri neplăcute, pline de amănunte scandaloase, a dat impuls Consistoriului de a publica această broșură pe baza actelor oficiale pentru orientarea opiniei publice, jignite atât în Țara-Românească, cât și în Ungaria, unde ziaristica se ocupă mult cu ele.

Cfr. broșura lui *Szász Domokos* din 1869 sub No. 2078.

Muz. Ard. Cluj 47416 și alte exemplare.

2139

P e s t

1870

A parlament Debreczenben. 1849. Kőzli PAP Dénes. Vol. I—II. [Parlamentul la Debreczen în 1849.]

Lipcse, 1870. Kiadja Köhler K. A. (Pest. Nyomatta Hornyánszky Victor.) In 8° foi 2 și pag. 267+365.

Cuprinde extrasul desbaterilor parlamentului ungar strămutat după căderea capitalei dela Pesta la Debreczen, dintre 9 Ianuarie și 31 Mai 1849 pe baza proceselor verbale apărute în Monitorul oficial al țării.

La această sesiune a parlamentului ungar au luat parte dintre Români: Alexandru *Buda* deputatul Solnocului mijlociu, Ion *Dragoș* deputat din Bihor, Gavriil *Mihali* deputat din Maramureș, Francisc *Roman* deputat din comitatul Bereg, Axente *Rozsinka* și Aloizie *Vlad* deputați din Caraș-Severin.

Dintre aceștia au luat parte activă prin discursuri la desbaterile parlamentului: *Dragoș* (vol. I p. 104 și vol. II p. 60) *Vlad* (vol. I p. 178—179, 238, 253 și vol. II p. 9—10) *Roman* (vol. II p. 162 și 184—185) Dar merită o mențiune deosebită că în ziua importantă de 14 Aprilie 1849, când parlamentul s'a adunat pentru declararea detronării Casei Habsburgice, ședința, avându-se în vedere însemnătatea zilei, s'a ținut — la propunerea deputatului român *Dragoș* — în biserica reformatilor, unde deputații au fost primiți de lumea care a ticsit biserica mare și impozantă. (Vol. II p. 60)

Publicația această foarte folositoare formează partea a treia a operei autorului despre evenimentele dela 1848/9.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1870

Braşov

2140

Vorstellung der Kronstädter Handels- und Gewerbe-Kammer gegen die Wahl des Anschlusspunktes des siebenbürgischen an das rumänische Eisenbahnsystem im Ojtoser Passe an der moldauischen Grenze und für die Wahl des Anschlusspunktes in einem der beiden südwärts von Kronstadt nach der Walachei führenden Pässe Bodzau oder Tömös, gerichtet an das hohe königl. ungar. Kommunikations-Ministerium.

Kronstadt, 1870. In 8° pag. 15.

Muz. Ard. Cluj 77346 şi alte exemplare.

1870

Sibiu

2141

Statistischer Ausweis über den Fogarascher Distrikt nach der Volkszählung vom Jahre 1870.

Hermannstadt, 1870.

Catalogul Bibl. Camerei de Comerţ, Braşov.

1870

Esztergom

2142

Libri missales ac breviaria ecclesiae Hungaricae ad receptionem usque ritus Romani. Collegit Ferdinandus KNAUZ.

Strigonii, 1870. Typis Aegidii Horák. In 8° pag. III.

Pe una din missale se află numele posesorului: Paulus de Ilswa Episcopus Milkoviensis Suffraganeus Strigoniensis 1504. (p. 28) Dedicăția lui Michael episcopus Milkoviensis din Breviarul dela 1484 editat de dânsul. (p. 78—79)

Mus. Nat. Budapest.

1870

Pest

2143

Kossuth Lajos, mint a magyar nép vezére és tanítója. Szerkesztette ÁLDOR Imre. [Ludovic Kossuth ca capul şi dascălul poporului maghiar.]

Pest, 1870. Kiadja Heckenast Gusztáv. In 8° pag. 160.

Din cuprins: Fölvilágosítások a dunai Confoederatio projectumához. (p. 145—156)

Ideia Confederației dunărene a purces dela Kossuth încă în anul 1851. Acum însă ieşind la iveală noul proiect, Kossuth repetă că își menține propunerea pentru a elimina frământările de naționalitate și pentru că e încredințat că prin alcătuirea confederației s'ar putea împiedica desmembrarea monarhiei austriace, ceea ce ar clătina echilibrul întregii Europe.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

2144

P e s t

1871

Egyetemes földrajz... Irták BALLAGI Károly és KIRÁLY Pál.
Vol. I—III. [Geografie universală.]

Pest, 1871-1878. Athenaeum nyomdája. In 8-vo. Cu un indice general la sfârșitul volumului III p. 421—616.

Prefața : Szombathely, oct. 1. 1870.

Din cuprins : Principatele unite Moldova și Muntenia sau Rumania. (Vol. II p. 131—134) Vol. III cuprinzând descrierea Ungariei (cu date statistice și despre comunele mai de seamă românești) formează prima monografie sistematică a țării și a apărut și separat.

Muz. Ard. Cluj 58021 și alte exemplare.

2145

P e s t

1871

A királyföldi viszonyok ismertetése. Irta JAKAB Elek.
Vol. I—II. [Starea fundului regal în Ardeal.]

Pest, 1871. Nyom. Heckenast Gusztávnál. In 8° pag. XI+187 și VIII+449.

Prefața : Kolozsváratt, october 8. 1870.

Cuprinde o expunere a stărilor juridice-economice depe așa numitul Königsboden = terenul privilegiat al Sașilor din Ardeal, cu o recenziune din punctul de vedere ungar al broșurii lui Wilhelm Bruckner din anul 1869 cuprinzând critica cererilor Românilor din comunele Săliște și Tâlmăciu (de sub No. 2109) respingând punctul de vedere al Sașilor. (Vol. I p. 170—187) In vol. II p. 56—74 autorul ne dă o privire asupra stării culturale a Ungurilor și Românilor din Brașov și din jurul lui.

Muz. Ard. Cluj. 31035 și alte exemple.

2146

P e s t

1871

Ergebnisse der in den Ländern der ungarischen Krone am Anfange des Jahres 1870 vollzogenen Volkszählung, sammt Nachweis der nutzbaren Hausthiere. Zusammengestellt von Karl KELETI.

Pest, 1871. Athenaeum. In 8° pag.

Cuprinde datele statistice ale recensământului dela 1870 pe neamuri și religie. Numărul cetățenilor unguri din străinătate. Numărul străinilor din țară. Recensământul regiunilor grănicerești. Numărul animalelor domestice, prima statistică de acest fel.

Are și o altă ediție germană cu titlul de : Uebersicht der Bevölkerung... de 40 pagini.

Ediția contimporană ungară de 39 pagini.

Bibl. Camerei de Comerț. Brașov.

1871

P e s t

2147

Az ország sebei. Regény. Irta P. SZATHMÁRY Károly.
Vol. I—IV. [Rănila țării.]

Pest, 1871. Az Athenaeum tulajdona. In 8-vo.

Romanul despre „Rănila țării” descrie viața Ardelenilor dela 1848 și între altele și neajunsurile Românilor cu aspirațiunile lor de a alcătui o Daco-Românie.

La început ni se prezintă grozăviile săvârșite în curțile nemeșilor, cruzimile lui Iuon Popu din Hunedoara și caracterul milos al lui Togyer. (Vol. I p. 119—144) Primul volumaș sfârșește cu un capitol special despre un călugăr rusesc, care ca cerșetor bisericesc, făcea propagandă rusească în Ardeal în legătură cu Avram Iancu. (p. 145—160) Povestea din volumul al doilea, în al treilea oglindește împrejurările dela 1850 după sfârșitul luptei Ungurilor pentru independența țării, cu asupririle administrației austriace și cu episoade trăite și povestite de contemporani.

Romanul sfârșește cu descrierea unei excursiuni pe Detunata (vol. IV p. 160—168) cu un dialog interesant între autor și un Român, Grigorie Rácz despre trecutul Românilor în Ardeal, despre perfidia politicei austriace care a produs revoluția lui Horia, culminând în faptul abia cunoscut că Românii săi erau oameni cu avere, trăind mult mai bine de cât frații lor de pe Câmpie. Călătorii intrând apoi într'o cârciumă, văzură acolo pe Iancu cu o sticlă de rachiu înainte. Grigorie zise scriitorului ungur: Iată, nici nu m'a cunoscut... Oare viața asta nu e o pedeapsă mai mare pentru el, de cât a fost moartea lui Horia, poate tot așa de amăgit de alții ca Iancu.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1871

P e s t

2148

A Hóra-világ Erdélyben. Irta SZILÁGYI Ferencz.

Pest, 1871. Athenaeum-nyomda. In 8° pag. VII și 272.

Prefața: Budavár, 1871. február 15-én.

Cuprinde istoria pragmatică a revoluțiunii lui Horia, scrisă cu critica cuvenită, pe baza actelor adunate de autor, profesor pensionar al liceului Calvin din Cluj cu următoarele capitole: *Partea întâia*. Geneza și preludiul răcoalei țărănești. 1. Insemnătatea epocii lui Horia. Legendă. Izvoarele epocii. Cartea contelui Teleki. 2. Principiile mai îndepărtate și mai de aproape ale atacului lui Horia. Situația agrară urbarială din Ardeal. 3. Injuriile și ponosurile iobagilor domeniilor fiscale din Zlatna. Excesele dela Câmpeni. 4. Jalba iobagilor fiscoșului la împăratul Iosif în Viena. 5. Conscriptia militară, preludiul revoluțiunii lui Horia. *Partea a doua*. Inceputul și desfășurarea dramei sângeroase. 6. Conjurația și legenda ei. Capii români ai revoluțiunii. Adunările dela Mesteacăn și Curechiu. 7. Revoluțiunea țaranilor. Zile sângeroase și devastări în comitatul Hunedoarii și Zărandul. Eveni-

mentele dela Deva. 8. Revolta în comitatul Alba-de-Jos și Turda. Devastarea Abrudului. Românii în apropiere de Aiud. 9. Răscoala Românilor din Ungaria. 10. Revoluția lui Horia la Sibiu. Guvernatorul Ardealului și comandantul general militar. 11. Atitudinea miliției în epoca lui Horia. Părerea țării. 12. Ordinele guvernului pentru înăbușirea revoluțiunii. 13. Epoca lui Horia la Viena. Părerea împăratului și ordinele sale. Conte Anton Jankovics. 14. Suprimarea legii staturale. Amnestia. Nobilii la arme. 15. Inceputul tratatelor de pace. Misiunea locotenentului-colonel Schultz în tabăra răsculaților la Cricău. Ultimatul Românilor răsculați. 16. Misiunea doctorului Ioan Molnár în tabăra Românilor din Zărand. 17. A doua întrevedere a lui Schultz cu Horia la Câmpeni. 18. Raporturile contelui Jankovics despre agitațiile răsculaților dela Timișoara, Arad, și Lugoj. Activitatea contelui la Deva. Declarația unui magnat ungur. 19. Răsculații pe câmpul de bătaie. Atacul celor patru tabere a răsculaților. Retragerea lui Schultz. Mișcările țăranilor dela Pintic, în Cojocna. Acțiunea comisarului guvernului, Mihail Brukenthal. Noul comandant suprem militar în Sibiu. Sfârșitul revoluției. *Împăratul ca scriitori de noutăți*. 20. Revoluția lui Horia încă odată în cabinetul împărațesc. Dispozițiunile înalte de după reînnoirea răscoalei. Destituirea fișpanului, baronul Bornemisza. 21. Câteva urmări ale revoluției ardeleni și dispozițiunile Curții imperiale pentru înfrânarea lor. 22. Încă o privire asupra răscoalei țăranilor din Ungaria. Atitudinea clerului român față de revoluție. 23. Ultimul epizod al dramei sângeroase. Prinderea capilor revoluției. Descrierea și semnalmentele lui Horia și Cloșca. *Partea a treia*. Epilogul. Eșafod și coroană. 24. Conte Jankovics în Alba-Iulia. Serbările populare dela Zlatna cu premii acordate norodului. 25. Activitatea Comisiei imperiale și rezultatul ei. 26. Sentințele de moarte și executarea lor. Legenda poporului la eșafod. Încă un complice. 27. Titlul de rege al lui Horia. 28. Memorii relative la Horia. 29. Scopul revoluției în gândul căpeteniilor ei. Mărturiile respective. Ajutor rusesc și proiectul de a înlătura dinastia. 30. Memoriul nobililor ardeleni în cauza revoluției lui Horia. Judecata Istoriei. 31. Actele revoluției lui Horia. 32. O dispoziție împărătească.

Rec. de Nicolae Densușianu în cartea sa, p. 19.

Muz. Ard. Cluj 61253 și alte exemplare.

2149

P e s t

1871

Romanii și Constituțiunile Transilvaniei. De Dr. Ios. HODOSIU.

Pest'a, MDCCCLXXI. V. Horniánsky. In 8° pag. VII și III.

La sfârșit: Pest'a, 1871 februarie 11/23.

Dedicație: Luptătorilor pentru drepturile națiunii și bisericii romane pentru autonomia și independentia Transilvaniei, pentru limba și patria romana dedica autorele.

Cuprinsul: Starea politică a Românilor; dreptul public al Transilvaniei. Ce-ar fi de făcut astăzi?

B. Acad. Rom. București. I. 34246 și alte exemplare.

1871

Veliki Bečkerek

2150

Torontálvármegye 1870. évi népszámlálása. Irta KRÜNER Ágoston.

Nagy-Becskekerek, 1871. Ny. Pleitz. In 8° pag. 40.

Cuprinde datele statistice ale populației din Torontal.
Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1871

Timișoara

2151

Istori'a Ungariei in Compendiu de Meletiu DREGHICIU, Protopresvit. Timisiorii.

Timisióra, 1871. Editura și proprietatea alumneului rom. nat. din Timisióra. Tiparitu la Em. Blau. In 8° pag. 30.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1871

Pest

2152

Az egyházi jog tankönyve. BOZÓKY Alajos, kir. jogakadémiai tanár ... által. [Compendiul dreptului canonic.]

Pest, MDCCCLXXI. (Heckenast Gusztáv.) In 8° XV și 508.

Prefața: Irtam Nagyváradon 1871. évi márczius 5-én.

Infățișează Bisericile române ortodoxe și unite greco-catolice cu toate instituțiunile lor în § următoare: 7, 10—12, 39, 40, 74—75, 86, 102, 117, 125, 128 și 168.

Muz. Ard. Cluj 164121 și alte exemplare.

1871

Pest

2153

A magyarországi latin és görög szertartásu katholikus egyház önkormányzatának szervezete. A katholikus congressus által 1871. martius 29-én harmadszori olvasás után elfogadott szöveg.

Pest, 1871. Kertész József gyorssajtónyomása. In 8° pag. 48.

Cuprinde statutele Bisericii catolice și greco-catolice autonome din Ungaria.

Muz. Ard. Cluj 53331 și alte exemplare.

1871

Pest

2154

A magyarországi latin és görög szertartásu katholikus egyház önkormányzatát szervező gyűlés naplója, jegyzőkönyvei s irományai. Szerkeszti Dr. GÜNTHER Antal. Vol. I—II. [Procese-

verbale și actele congresului pentru autonomia bisericii romano-și greco-catolice.]

Pest, 1871. *Első magyar egyesületi könyvnyomda*. In 2° pag. 393 și 122 pe două șpalturi cu Indice.

Cuprinde procesele-verbale stenografice ale dezbatărilor adunării prelaților Ungariei (dintre 26 Octomvrie 1870 și 30 Martie 1871) pentru înfăptuirea autonomiei bisericilor, cu următoarele discursuri ale prelaților români: Iustin Pappfy. (vol. I p. 38—41) Iosif Papp-Szilágyi episcopul de Oradea. (p. 55) Ioan Olteanu episcopul de Lugoj. (p. 152—154)

Mus. Nat. Budapest 498477 și alte exemplare.

2155

P e s t

1871

A határörvidék rendezésére vonatkozó legfelsőbb határozványok és szabályzatok.

Pest, 1871. *Nyom. a Deutsch-féle rt.* In 4° pag. 159.

Cuprinde colecțiunea regulamentelor privitoare la reorganizarea regimentelor grănicere și astfel și al regimentului român bănățean, prezentat Camerei deputaților de către prim-ministrul Contele Lónyay Menyhért.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2156

B r a ș o v

1871

Juncțiunea calilor ferate ale Romaniei cu ale Ungariei și Transilvaniei. Reflexiuni provocate prin Conventiunea din 30 Martiu (11 Aprile) 1871.

Bucuresci-Brasiovu, 1871. Tipariulu lui Ioane Gött si Fiiulu Henricu. In 4° pag. 20.

Cuprinde o propunere ca să se decide prin lege și convențiune, ca studiile tehnice de juncțiune să se facă în modul cel mai serios pe la toate cinci passurile sau defileele, adică Bran, Temeș-Predeal, Șanț, Buzău și Oituz.

B. Acad. Rom. București. II. 50970 și alte exemplare.

2157

B u c u r e ș t i

1871

Annalile Societatei Academice Romane. Tomu III.

Bucuresci, 1871. Noua typographia a Laboritoriloru Romani. In 4° pag. 165.

Din cuprins: Relațiune prezentata de A. Papiu Ilarianu despre manuscriptele lui Ioane Budai-Deleanu, printre cari: Despre originile popoarelor Transilvaniei; despre originile Ungurilor, în care se

arată afinitatea limbei ungare cu cea finică; despre unirea celor trei națiuni ale Transilvaniei adică Unguri, Secui și Sași; memorii scrise în latinește. (p. 105—116)

Despre istoria mai nouă și mai ales despre istoria anilor 1848—1849 de G. Barișiu cu expunerea evenimentelor petrecute atât în Țara-Românească cât și în Ardeal și Ungaria. (p. 150—159)

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1871

Pest

2158

A magyar forradalom és önvédelmi harc története 1848-1849-ben... Irta TÖVÖLGYI Titusz. [Istoria revoluțiunii și a războiului ungar de apărare din 1848—1849.]

Pest, 1871. Kiadja Heckenast Gusztáv. In 4° pag. 223.

Din cuprins: Camarilla austriacă în Ardeal, cu părți din adresa Sașilor către Români prin cari îi somează să se unească cu dânșii împotriva Ungurilor și din hotărârile Românilor dela Blaj, din 15 Mai 1848. (p. 32—33)

Ilustrație: A zalatnai vérfürdő = Baia de sânge din Zlatna. (p. 109) Xilografie de Rusz.

Muz. Ard. Cluj 45623 și alte exemplare.

1871

Sibiu

2159

Kurzgefasste Grammatik der romanischen Sprache für Militärs.

Hermannstadt, 1871. In der Archi-Diöcesan Buchdruckerei. In 8° pag. 163.

B. Baron Brukenthal. Sibiu și alte exemplare.

1871

Pest

2160

Még három román (oláh) népballada, fűggelékül a „Virágok a román népköltészet mezejéről” czimű fűzethez. Ismerteti: Ács Károly. [Incă trei balade populare române ca adaos la broșura Flori depe câmpul poeziei populare române.]

Pest, 1871. Athenaeum-nyomda. In 8° pag. 32.

Cuprinde alte trei balade, ca adaos la cele publicate de autor la 1858 (de sub No. 1728) și anume: 1. Movila lui Burcel. 2. Soarele și luna. 3. Ileana Brăileana. Ca supliment: Asigură-ți lucrurile. Note. (p. 26—32) Din ultima notă aflăm că decedatul redactor Albert Pákh publicând poezia Ileana Brăileana în gazeta săptămânală „Politikai Ujdonságok” observă sub * că ar fi bine ca învățătorii să pună copii să o învețe pe dinafară pentru frumusețea ei. Conformându-se acestei dorinți, traducătorul (Ács) a pus acum 1000 de exemplare gratuit la dispoziția învățătorilor, îndemnați astfel la cunoașterea poeziei românești.

Muz. Ard. Cluj. No. 76,586 și alte exemplare.

2161

P e s t

1871

Nagyméltóságu Horváth Boldizsár m. k. igazságügyi miniszter urhoz Pesten a „Királyföldbe” keletkezett¹: Szelistye fiókszék községei, névszerint: Szelistye, Válya, Szibiel, Kákova, Gálés és Tiliska; ugyszintén Talmács fiókszék községei, névszerint: Boicza, Kis-Talmács, Porcsésd, Felső és Alsó Sebes kérvénye sajtószertü birtokviszonyaiknak a törvényhozás útján s a történelmi alapon leendő rendezése iránt. Simon FLORENT h. ügyvéd és pesti váltójegyző által. [Cererea comunelor Săliște... către ministrul de justiție B. H. pentru regularea stării lor specială de proprietate pe cale legală.]

Pest, 1871. Nyom. Légrády testvéreknél. In 2° pag. 44.

Cuprinde petiția locuitorilor români din Boița, Tălmăciu, Porcești, Șebeșul-de-Jos și Sus, incorporate în teritoriul Sașilor, pentru organizarea dreptului lor special de proprietate pe baza documentelor istorice și prin mijlocirea legislației, prezentată prin avocatul din Budapesta Simion Florent.

Anexat sub titlul „Csatolmányok” piesele justificative ale Săliștenilor.

Mus. Nat. Budapest.

¹ Eroare de condei în loc de: bekebelezett = incorporate.

2162

P e s t

1871

Nagyméltóságu Horvát Boldizsár m. k. igazságügyminiszter urhoz Szelistye fiókszék községei... nevében Simon FLORENT meghatalmazott kérvénye, melyben oda esedezik, hogy felfüggesztő törvényczikkely alkottassék, mely által a Szelistye és Talmács fiókszékek közt egyrésről; másrésről a szász nemzet egyeteme közt lefolyó birtokrendezési pörök további tárgyalása és elbírálása mindaddig fölfüggesztessék, míg az urbéri viszonyok rendezéséről szóló törvényczikk 82-ik §-ában Szelistye-Talmács és Töröcsvár, valamint azok községei területeinek rendezésére és szabályozására vonatkozólag megigért külön törvény megalkottatni nem fog. [Cererea comunelor Săliște... pentru sistarea afacerilor... până la alcătuirea legii speciale urbariale.]

Pest, 1871. Nyom. Légrády testvéreknél. In 2° pag. 5.

Cuprinde petiția a doua a Săliștenilor prin care cer amânarea afacerii lor până la facerea legii pentru aranjarea drepturilor lor de improprietărire asupra moșiilor controversate apărținătoare comunelor susnumite pentru cari sunt în litigiu cu Sașii.

Mus. Nat. Budapest.

1871

A r a d

2163

Arad-megye és Arad-város ismertetése... szerkeszté PARECZ István. [Comitatul și orașul Arad.]

Arad, MDCCCLXXI. Réthy Lipót nyomdájában. In 4° pag. 110.

Prefața : Arad, 1871. augusztus hóban.

Din cuprins : Situația etnografică a comitatului Arad. (p. 23—28) Romanizarea locuitorilor unguri. Familii române cu nume ungare. Obicieirile, locuința, portul și alimentarea Românilor din comitat. Observație interesantă că la nevoie Românul recurge mai curând la medic ca Neamțul și mai curând ca Ungurul. (p. 26)

Bibl. Univ. Cluj 68424 și alte exemplare.

1871

(C l u j)

2164

Publicarea protocoalelor funduarie in Transilvania. Edictu Nr. 3754—1871.

S. 1. et a. In 4° pag. 7.

La sfârșit : Clusiu 30 August 1871.

Ediție în limba română, ungară și germană.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1871

B u c u r e ș t i

2165

Salinele române și D-nu Carol Caratșioni *Ingineră-mineră-salinară*.

Bucuresci, 1871. Imprimeria Națională. In 8° pag. 56.

Cuprinde articole scrise de Români în onoarea veneratului inginer bătrân care a organizat exploatarea sistematică a salinelor din România. Broșura începe cu scrisoarea inginerului T. Pascal, din București, 9 Octomvrie 1871 și sfârșește cu aceste cuvinte : „Ai servit România cu zel și cu demnitate, fii vesel că fiii săi vor păstra în memoră numele D-tale în perpetuitate !”

Cfr. privitor la inginerul Karácsonyi și cartea lui M. DRAGHICEANU : Studii asupra salinelor române ; București, 1874.

Bibl. Veress. București și alte exemplare.

1871

B u d a

2166

Indegetariu la propunerea desemnului elementariu. Instrucțiune pentru invetiatori. Prelucratu... după Hugo MASZÁK de Toma Rosiescu.

Bud'a, 1871. Din tip. univ. științifice reg. ung. In 4° pag. 76. Cu schițe xilografice.

Mus. Nat. Budapest. Art. 990 ad.

2167

P e s t

1871

A székely ipar-, kereskedelmi- és kivándorlásról. Irta BAKCSI Ferencz. [Despre industria, comerțul și emigrarea Secuilor.]

Pest, 1871. Athenaeum nyomdájában. In 8° pag. 34.

Cuprinde reflexiuni asupra : Secuilor în Moldova și Țara-Românească, a Ceangăilor, a Secuilor la Galați și București cu remedii contra emigrării lor.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2168

B u c u r e ș t i

1871

Coloniștii germani și Romania. De D. P. MARȚIANU. Ed. II.

București, 1871. Imprimeria Națională. In 8° p. XXXVI și 67.

Anexat : Idealuri naționale ale Nemților, Slavilor și Ungurilor de a Papiu Ilarianu. Idealul Unguresc : Magiarismul. (p. 52—56) Acest articol e retipărit din *Revista Carpaților* dela 1 Martie 1861.

Bibl. Univ. Cluj 215529 și alte exemplare.

2169

W e i s s k i r c h e n

1871

Monographie der privilegierten Militär-Kommunität Weisskirchen. Gesammelt und bearbeitet von Leonhard BÖHM. Mit 1 lithogr. Tafel und dem Plane der Stadt.

Banat-Weisskirchen, 1871. Druck und Verlag von Julius Wunder. In 8° pag. VI și 94.

Din cuprins : Die Bevölkerung (p. 60—61) cu date statistice și despre Români, și cu seria popilor români ai orașului.

Are și o ediție din 1881 și o a treia, prelucrată, din 1905.

Muz. Ard. Cluj 111079 și alte exemplare.

2170

B a l a s s a g y a r m a t

1871

Korrajzok és eszmetöredékek. 1850—1867. Irta JANKOVICH Vincze. [Reflexiuni și fragmente de idei.]

B.-Gyarmat, 1871. Kék László ny. In 8° pag. 120.

Din cuprins : O privire generală despre politica de naționalitate a Statului ungar. (p. 80—82)

Muz. Ard. Cluj 146022 și alte exemplare.

2171

P e s t

1871

Articlu de lege XVIII. din anulu 1871 despre regularea comunelor. Editiune oficială.

Pest'a, 1871. Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi. In 8° pag. 46.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1871

B u d a

2172

Legendariu românescu pentru clas'a a două a scóleloru poporali. Prelucratu dupa Ioanu GÁSPÁR de Andreiu C o s m ' a, actuariu la Inspectoratul Scolasticu alu Selagiului.

Buda, 1871. Proprietatea statului reg. ungurescu. Cu tipariulu Universitatii scientifice reg. ung. In 8-vo.

Cu cárticica de față a pornit seria de manuale editate de Stat pe seama școalelor românești, traduse de învățători și preoți români, cum era Toma *Rosiescu*, care a scos celelalte manuale ale lui Gáspár, pentru clasele următoare pe cari aci le omitem — din lipsă de spațiu — înregistrând numai prima ediție a fiecărui manual.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1871

B r a ș o v

2173

Vázlatok az erdélyi vasuthálózatnak Oláhországgal való összeköttetése érdekében. Irta KÁSZONY István m. k. Brassai polgár. [Schife în privința legăturii rețelei de căi ferate ardelenene cu Țara-Românească.]

Brassó, 1871 november 22. Gött János és fia Henrik nyomdája. In 8° pag. 3.

Cuprinde părerea autorului despre felul cum trebuie construită calea ferată din Ardeal spre Țara-Românească.

Anexat o hartă în litografie.

Muz. Ard. Cluj 76404.

1871

O r a d e a

2174

Politikai Programm. (Melyet a Klobusiczky F. halála által megürült margittai kerületi országos képviselői állásra, a bihar-megyei Deák párt által történt felléptetése alkalmával kiadott.) Irta PAPPFY Jusztin.

Nagyvárad, 1871.

Cuprinde programul politic al partidului Fr. Deák, în jud. Bihor. *Szinnyei* vol. X p. 388.

1871

P e s t

2175

Erdély viszonyai. Br. BÁNFFY Albert. [Stărilor Ardealului.] S. 1. et a. Beadatott Pesten, decz. 12-én 1871. In 2° pag. 6.

Din cuprins: Cerințele Românilor. (p. 4)

Muz. Ard. Cluj 91487.

2176

P e s t

1871

Hazánk és népe a közgazdaság és társadalmi statisztika szempontjából. Irta KELETI Károly.

Pest, 1871. Athenaeum nyomda. In 4° pag. VI și 471.

Prefața: Buda-Pesten, 1871. karácsonkor.

Din cuprins: Naționalitățile nemaghiare. (p. 57—76) Starea culturală a popoarelor din Ungaria în relațiune cu teritoriul, naționalitatea și religia popoarelor. (p. 367—371)

Anexat două hărți despre popoarele din Ungaria (p. 74—75) și starea lor culturală, primele reprezentări grafice de acest fel în literatura ungară, (p. 368—369)

Are și o ediție adăogită din 1873 de 510 pagini.

Muz. Ard. Cluj 164566 și alte exemplare.

2177

L u g o j

1872

Organisarea provisorie a inventiamentului national confesional in Metropoli'a gr. or. a Romanilor din Ungaria și din Transilvania. Primita in sied. XIII. din 15 Octomvre 1870 a Congresului national bisericesc.

Lugosiu, 1872. Tip. la Traunfellner—Wenczeley. In 8° pag. 20.

B. Acad. Rom. București. I. 34250 și alte exemplare.

2178

S i b i u

1872

Die wichtigsten Ergebnisse der ... am Anfang des Jahres 1872 durchgeführten Volkszählung in den Ländern der ungarischen Krone nach dem Stande vom 31. December 1869, mit besonderer Berücksichtigung Siebenbürgens.

Hermannstadt, 1872. (Druck von Josef Drotleff.) In 8° pag. 24 și 1 tabelă.

Cuprinde prima încercare sistematică de recensământ specificat aci pentru Ardeal pe comitate, orașe și religii, luând în considerare și vitele.

Populația Ungariei este de 13,319,663 din care în Ungaria propriu zisă: Unguri 5,604.200, Români 1.248.217 și în Ardeal: Unguri 652.221, iar Români 1.221.852; adică Unguri 49.84% și Români 10.92% și în Ardeal 31.71% și 57.47%.

B. Acad. Rom. București 1044 și alte exemplare.

1872

Braşov

2179

Procedur'a cartii funduarie. Traducere elucrata pentru partide si agenti de Grigoriu Tamás MICULESCU de Alsó-Kosáally, comisariu reg. ca supravig. la cart. funduarie.

Brasiovu, 1872. Ioane Gött si fiu Henricu. In 8° pag. XI şi 202.

La sfârşit: Naseudu, Augustu 1871.

Muz. Ard. Cluj 49418.

1872

Pest

2180

GREGUSS Ágost tanulmányai. Vol. I—II. [Studiile lui Augustin Greguss.]

Pest, 1872. Ráth Mór. (Athenaeum.) In 8° mic.

Din cuprins: Discursul de recepţiune al autorului prin care Iosif Vulcan a fost introdus (la 31 Mai 1871) între membrii societăţii literare Kisfaludy. (Vol. I p. 191—194)

Cfr. studiul lui Vulcan sub No. 2206.

Mus. Nat. Budapest 010481 şi alte exemplare.

1872

Bucureşti

2181

Rapportă allă divisiiei chirurgicale din spitalulă Philanthropia pe annulu 1871. Elaboratu de Dr. Ludovic FIALLA.

Bucuresci, 1872. Noua typ. a Lab. români. In 8° pag. 27.

B. Acad. Rom. Bucureşti: A. 10245 şi alte exemplare.

Crăinicianu p. 55. (Insuficient.)

1872

Pest

2182

Baile lui Ercule, séu Scaldele de la Meedia, de Dr. Alessandru POPOVICIU.

Pesta, 1872. In editur'a „Albinei” cu tipariulu lui Em. Bartalits. In 8° pag. IV şi 181 + Indice.

Prefaşa: Scris'am în Viena, in noemvrie 1871.

Dedicaţia: Inaltei Sale Imperiale si Regie-Apostolice, Archiducelui Principe de corona si clironomu de tronu Rudolfu.

Lucrarea are 13 capitole (capi) dintre cari al II-lea cuprinde: Notiţe istorice despre băi, iar al III-lea: Descrierea antichităţilor romane; Tradiţiuni populare. Iov. Jorgovanu şi sierpele; Muscele columbace; Urmele lui Jorgovanu în stânca de marmore; Pescele de aur; Tradiţiuni populare în poesia. (p. 4—51)

Ilustraţiuni: Vederea băilor; Câteva din monetele aflate la băile lui Ercule; Podul lui Traian; Planul topografic al Băilor lui Ercule de lângă Medi'a. (Litografii.)

B. Acad. Rom. Bucureşti. I. 6281 şi alte exemplare.

Crăinicianu p. 296. (Insuficient.)

2183

(Sibiu)

(1872)

Legea comunale. (Art. XVIII. de leg. ung. din 1872.)
S. I. et a. In 8° mic pag. 64. (Adausu la „Albina” nru 8 : 1872.)

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

2184

Cluj

1872

Elméleti és gyakorlati román nyelvtan. Ahn-Ollendorff tan-
módszere tekintetbe vételével írta KOZMA Endre.

Kolozsvártt, 1872. Stein Jánosnál. In 8° pag. v și 199.

Prefața : Irtam Zilahon, 1872. évi januar hó 21-én.

Cuprinde gramatica teoretică și practică a limbii române.

La *Iarcu* (p. 142) citat așa : Gramatică maghiaro-română teoretică
și practică. De Andrei COSMA. S. I. 1871. Cu o ediție de titlu din
1872.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2185

Cluj — Budapest

1872

Székely oklevéltár.... Szerkesztette SZABÓ Károly. Vol.
I—VIII. [Diplomatar al Secuilor.]

Kolozsvártt, 1872—1898 și 1934. Nyom. K. Papp Mik-
lósnál. In 8-vo. (Cu indice.)

Prefața : Kolozsvártt apr. 15-én 1872.

Cuprinde o colecțiune bogată de acte și scrisori privitoare la
istoria și țara Secuilor, dela 1211 până la 1750. Publicațiunea conti-
nuată (după moartea lui Szabó) dela volumul IV de Ludovic Szádeczky,
are foarte multe acte și amănunte privitoare la Români, ale căror
rezumate se vor da în partea a III a Bibliografiei de față.

Ultimul volum VIII cu documente dintre 1219—1776 e redactat
de Barabás Sámuel.

B. Acad. Rom. București. A. 9203 și alte exemplare.

2186

Pest

1872

Három világrészben. BLÁNA Szilárd világtalan honvédszá-
zados viszontagságai és kalandjai. [In trei continente. Aventu-
rile căpitanului orb de honvezi Constantin Blănă.]

Pest, 1872. Nyomatott Kertész Józsefnél. In 8° pag. 232.

Cuprinde în XXXI capitole memoriile căpitanului de honvezi
Constantin Blănă, născut la Pesta în 1826, care declară în prefața
cărții sale (p. 1) că se trage dintr'o familie macedoneană de negustori
„urmașă a legiunilor lui Traian” retrasă în Macedonia, de unde moșii
săi au venit în veacul al XVIII-lea în Ungaria. Intrând de bunăvoie

ca tânăr în regimentul 13 român de grăniceri la Caransebeș, a slujit ca ofițer în regimentul austro-italian în Italia, iar la izbucnirea revoluției dela 1848, fiind mutat la Pesta, a luptat împotriva Ungurilor, apoi alături de ei. După sfârșitul războiului pentru independență, a emigrat cu Kossuth în Turcia și Asia. De acolo trece în Algeria și ia parte în diversiunea contra kabyllilor. După aceea colindă toate țările apusene și nordice până în Suedia; apoi din Paris cerând amnistie, la intrarea în Austria a fost prins la Bodenbach și ținut 27 de luni în închisoare.

Memoriile sunt pline de aventuri și părți interesante din viața popoarelor și țărilor văzute și după ce a devenit orb și de al doilea ochiu, (primul pierzându-l la asaltul cetății Buda) ele au fost dictate de bătrânul soldat, care trăia retras din pensia de căpitan. Spre mărirea venitului său Blănă mai publică în ungurește la 1874 și 1893, în două broșuri, proiecte, cum s'ar putea înfrumuseța orașul Budapesta și s'ar putea face să devină centrul comerțului internațional, având o poziție centrală minunată. După această dată nu mai avem nici o știre despre el.

Muz. Ard. Cluj 46594 și alte exemplare.

1872

W i e n

2187

Öt év története. 1867—1872. [Istoria a cinci ani.]

Pest, 1872. Kiadja Ráth Mór. (Ny. Bécsben, Holzhausen Adolfnál.) In 8° pag. 262.

Prefața: 1872. april 20-kán.

Din cuprins: Naționalitățile. (p. 46) Agitațiile naționalităților. (p. 80) Legea despre unire art. 43 din 1868 și legea naționalității art. 44 din 1868. (p. 90)

Autorul este: TOLDY István.

Bibl. Univ. Cluj 88230 și alte exemplare.

1872

P e s t

2188

Hátszeg város képviselőjének nyílt levele választóihoz. [Scri-soare deschisă către alegătorii săi a deputatului orașului Ha-țeg.]

Pest, 1872. Athenaeum nyomda. In 8° pag. 31.

La sfârșit: Pesten, 1872 aprilis havában. BARCSAY Kálmán. Are și o ediție română.

Muz. Ard. Cluj 101672 și alte exemplare.

1872

B u d a p e s t

2189

ORBÁN Balázs országgyűlési beszédei 1871. november 7-től 1872. ápril 16-ig. [Discursurile parlamentare ale lui Bl. O.]

Budapest, 1872. Tettei Nándornál. In 8° pag. 100.

Din cuprins: Discursul deputatului ținut în parlament (în 22 Ianuarie 1872) pentru fixarea unor burse pe seama băeților ceangăi din Moldova ca să-și facă studiile lor în Ungaria. (p. 38—43)

Bibl. Univ. Cluj 94666 și alte exemplare.

2190

Sibiu

1872

Caus'a romana la 1872 ca espunere de principie, date publicului romanu spre a le folosi si a se orienta la satorirea unei programe natiunali, de Comitetulu conferintiei natiunale Sabiane din 5—6 Maiu 1872.

Sabiiu. Tipografi'a archidiecesana. In 8° mic pag. 62.

Cuprinde LVI aliniatie prin cari se expun principiile de bază ale acțiunii naționale a Românilor din Ardeal pentru dobândirea drepturilor lor în toate domeniile vieții politice și sociale.

Broșura a fost scrisă de: Cav. I. de PUȘCARIU.

B. Acad. Rom. București 3501 și alte exemplare.

2191

Pest

1872

Az arany rabjai. Elbeszélések Erdély aranyvidékéről s a bányásznép életéből. Irta LUKÁCS Béla. [Robii aurului. Novele din regiunea auriferă a Ardealului și din viața băieșilor.]

Pest, 1872. Pesti-könyvnyomda rt. In 8° pag. 220.

Cuprinde nuvele din viața băieșilor români din Munții apuseni, pe cari îi numește „robii aurului” în următoarele bucăți: Fericirea belșugului. Floarea munților. Jocul Nedeii. Lupta de supt pământ. Țundra băieșului.

Muz. Ard. Cluj 163955. (Fără an, ca ed. II.)

2192

Cluj

1872

Részvét-Album a kolozsvári és marosvásárhelyi árvaházak javára. Szerkesztették: HORY Béla és MOLDOVÁN Gergely. [Album în folosul orfanotropiilor din Cluj și Târgu-Mureș.]

Kolozsvártt, 1872. Stein J. könyvnyomd. In 8° pag. 240.

Din cuprins: Soarele și luna. (Cântec românesc popular.) De Grigorie Moldovan. (p. 210—213)

Muz. Ard. Cluj 43228 și alte exemplare.

2193

Sibiu

1872

Abcdar maghiar-român pentru scoalele populare. De Nicolau PUTNOKY.

Sibiiu, 1872. Tipariul tip. archidiecesane.

Nu cunosc exemplare. Dar în 1902 a avut ed. XVI.

1872

București

2194

Calea ferată Pitești — Rimnic — Sibiu. Memoriu Înalțului Guvern și Corpurilor legiuitoare ale României. De Iosif Petru FRANK.

București, 1872. Typ. Thiel & Weiss. În 4° pag. 14.

Cuprinde o propunere cu privire la marele folos economic al liniei plănuită, favorabil traficului ambelor state, care ar crește din cauza drumului mai scurt.

B. Acad. Rom. București. A. 15702 și alte exemplare.

1872

Bla j

2195

Istori'a Transilvaniei și a tierelor de înăuntru pentru adulți și clăsele gimnaziale superioare. De Beniamin PAPU.

Blăși, 1872. Cu Tip. Sem. Archiepiscopului. În 8° pag. 80.

Din cuprins : Românii de înăuntru Dacia liberi până la devenirea Transilvaniei în parte dependentă de regii Ungariei. (p. 23) Transilvania în parte dependentă de regii Ungariei a. 1002. (p. 31) Devenirea Transilvaniei întregi în dependența de regii Ungariei. (p. 54)

La Iarcu (p. 156) greșit sub numele de Popa.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1872

Buda

2196

Instrucțiune la tractarea și întrebuințarea globului pământesc pentru învățătorii rurali. După Pavel GÖNCZY prelucrată de Andrei COSMA.

Bud'a, 1872. Cu tip. tipogr. Univ. r. ung. În 8° pag. 80.

Altă ediție de titlu, din 1882.

Mus. Nat. Budapest. Paed. 10591 și Geo. 434.

1872

Buda

2197

Manualul de conducere în instrucțiunea limbii materne pentru clasa I. și II. a școlilor populare... după Ladislau NAGY de Toma ROSIESCU.

Bud'a, 1872. Din tipografia univ. reg. ung. În 8° pag. 96.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1872

Târgu-Mureș

2198

Marosszék felső-kerületi választóíhoz képviselői jelentése id. gr. TELEKI Domokosnak. [Raportul deputatului D. T. către alegătorii săi din regiunea de sus a Mureșului.]

Maros-Vásárhelytt, 1872. Ny. Imreh Sándor. În 8° pag. 22.

Cuprinde o dare de seamă despre activitatea sa de deputat cu reflexiuni asupra căilor ferate proiectate, în legătură cu România, a convențiunii postale și vamale cu dânsa cari ar contribui la o legătură mai strânsă cu țările învecinate și la propășirea industriei ungare care ar putea avea un export mai mare, dacă tarifele românești ar fi mai scăzute. Mult strică și lipsa de șosele bune în România.

Muz. Ard. Cluj 72455 și alte exemplare.

2199

P e s t

1872

Nemzetiségi izgatók. Miletics Svetozár és pártfeleinek komoly megfontolás végett ajánlva. Irta TÁNCICS Mihály. Ed. II. [Agitatori din sânul naționalităților. Recomandat lui Sv. M. și a partizanilor săi spre o reflectare serioasă.]

Pest, 1872. Nyom. Heckenast Gusztávnál. In 8° pag. 72.

Autorul (deputat democrat-socialist în 1848) se ocupă mai pe toate paginile cu politica Românilor din Ungaria, iar cap. XI. (p. 47—52) e consacrat în întregime Românilor și anume acțiunii Ardelenilor de a ieși din pasivitate și a lua parte la alegeri pe baza expunerilor lui Hodosiu despre programul partidului român. Foarte interesantă e și ideea autorului de a se forma o Jugoslavie și Daco-Românie prin care s'ar putea pune capăt tendințelor antipatriotice ale naționalităților țării.

Muz. Ard. Cluj 165283 și alte exemplare.

2200

P e s t

1872

Magyar népköltési gyűjtemény... A Kisfaludy-Társaság megbízásából: Szerkeszték ARANY László és GYULAI Pál. Vol. I. [Colecțiune de cântece populare ungare.]

Pest, 1872. Athenaeum nyomda. In 8° pag.

Din cuprins: Balada secuiască „Molnár Anna” în 5 variante, (p. 137—148) care având mare asemănare cu balada română „Toma” publicarea ei a dat prilej la o lungă polemică literară, pornită de Iulian Grozescu, a cărei bibliografie e dată la p. 551—2 a cărții.

Muz. Ard. Cluj 104145 și alte exemplare.

2201

B r a ș o v

1872

Szerény vázlata a Kolozsvártt 1848-dik évben alakult 11-dik honvédszászlóalj és azzal kapcsolatos erdélyi hadjárat történetének. WASS János, zászlóaljbeli főhadnagytól. [Schiță modestă a istoriei regimentului 11 de honvezi înființat în 1848 la Cluj și a companiei ardelene.]

Brassó, 1872. Nyomatott Römer és Kamnernél. In 8° pag. 73.

Din cuprins : Pustiirea Aiudului de către Români sub conducerea lui Prodan. (p. 15—17) Axentie Sever. (p. 18—20) Expediția militară împotriva lui Iancu în Munții Abrudului. (p. 53—60)
Muz. Ard. Cluj 78365 și alte exemplare.

1872

Cluj

2202

Pártküzdelmek. Korrajz Erdély történelméből. Irta KOMÁROMY Ferencz. [Lupte de partide. Tablou social din istoria Ardealului.]

Pest, 1872. Aigner Lajos. (Ny. Gámán János örök. Kolozsvártt.) In 8° p. 167.

Cuprinde un mic roman bazat pe date istorice, în care figurează și Sofron, un păstor de oi ardelean.

Există și o a doua ediție de titlu, fără an.

Bibl. Univ. Cluj 63309 și alte exemplare.

1872

Oradea

2203

Legea de industria din anulu 1872. Editiune Oficiala.

Pest'a, 1872. Editur'a lui Mauritiu Ráth. Cu tipariulu lui Ottone Hügel in Oradea mare. In 8° pag. 34.

B. Acad. Rom. București. A 26655 și alte exemplare.

1872

Pest

2204

Unu cuventu seriosu cátra alegutori, de Ludovicu CSÁVOLSZKY.

Pest'a, 1872. (Cu tip. lui Victoru Hornyánszky.) In 8° pag. 26.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1872

Oradea

2205

Legea despre venatu din anulu 1872. Editiune Oficiala.

Pest'a, 1872. Editur'a lui Maritiu Ráth. Cu tipariul lui Ottone Hügel in Oradea mare. In 8° pag. 15.

B. Acad. Rom. București. A. 26654 și alte exemplare.

1872

Pest

2206

A Kisfaludy-Társaság Évlapjai. Vol. VII.

Pest, 1872. Athenaeum. In 8° pag. 423.

Din cuprins : Vulcanu József : A román népköltészetéről = Despre poezia populară la Români. (p. 147—167) Discurs de recepțiune ținut la 31 Mai 1871 în Societatea literară Kisfaludy.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

2207/8

A r a d

1872

Provocare catra reuniunile si comitetele de partita politica nationala romana, si in genere catra alegetorii si intregu publiculu romanu din tiéra.

Colophon : Cu tip. lui Stefanu Gyulai in Aradu. In 8° mic pag. 16. (Fără foaie de titlu.)

Cuprinde protocolul şedinţii comitetului ţinut în Arad, la 12 Mai 1872 sub preşedinţia lui Anton Mocsoni.

B. Acad. Rom. Bucureşti. I. 12408 şi alte exemplare.

2209

P e s t

1872

Választóihoz. KORIZMICS László. Vizaknán, 1872. május 19-én. [L. K. către alegătorii săi din Ocna-Sibiului.]

Pest, 1872. Nyom. Bucsánszky Alajosnál. In 8° pag. 15. (Extras din „Gazdasági Lapok” 1872 No. 23.)

Din cuprins : In această dare de seamă politică, oratorul vorbeşte şi despre chestia naţionalităţilor. (p. 14)

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

2210

C l u j

1872

Román népdalok és balladák. Fordította MOLDOVÁN Gergely. [Cântece populare şi balade româneşti, traduse de G. M.]

Kolozsvártt, 1872. Nyom. K. Papp Miklósnál. In 8° pag. 138.

Prefaţa : Kolozsvártt, 1872. augusztus 1.

Dedicaţie : către Tisza László.

Cuprinde o culegere de 20 balade şi 34 cântece în traducere, Nu se dă (măcar în paranteză) titlul original românesc al bucăţilor traduse. Se constată însă că baza este *Colecţia de poezii populare* a lui Vasile Alecsandri. Găsim baladele : Mioriţa, Mănăstirea Argeşului, Erculean, Bujor, Mogoş Vornicul, Holera, Inelul şi Năframa, Rada, Magdu ; — din doine : Şoimul şi floarea fagului, Amărâtă turturea, Nevasta, etc. Identificarea tuturoră este grea, lipsind orice informaţie referitoare la poeziile traduse.

B. Acad. Rom. Bucureşti. I. 116.229 şi alte exemplare.

2911

T â r g u - M u r e ş

1872

Küküllőmegyei törvényhatósági Szabályrendelet. [Statutele administrative ale comitatului Târnava.]

M. Vásárhely, 1872. A Reform. Coll. nyomd. In 4° pag. 26.

Cuprinde statutele comitatului Târnava în limba ungară, germană şi română.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1872

București

2212/3

Cronicele Romaniei séu Letopisețele Moldaviei și Valahiei. A două edițiune revădută... și, ca adaos : Tablele istorice ale României de la 1766 până la 11 Februarie 1866. De Michail KOGĂLNICEANU. Tom I—III.

București, 1872—1874. Imprimeria Națională C. N. Rădulescu. In 4° pag. XLIII și 501+425 și 535.

Prefața : Satul Ripile, în 14 August 1872.

Cuprinsul : Tom. I. Cuvent introductiv la istoria națională. Cronica lui Miron Costin. Cronica lui Neculai Costin. Fragment din cronica atribuită lui Nicolai Milescu. Cronica lui Grigori Ureki : Domnii Moldovii până la a doua domnie a lui Aron Vodă cel cumplit. Cronica lui Miron Costin : Dela Ștefan Radu Vodă până la Ștefăniță Vodă. Apendice : de Evstratie logofătul, Simeon dascălul, Misail călugărul, Neculai Costin, până la domnia lui Irimiea Vodă Movilă.

Tom. II. Cronica lui Neculai Costin. Acsinti Uricarul. Cronica lui Ión Neculce.

Tom. III. Letopisețul atribuit lui Nicolai Muste. Cronica anonimă a țerei Moldovei, dela Istrati Dabija-Vodă până la Grigorie-Vodă. Spătarul Ioan Canta. (1741—1769) Enaki Kogălniceanu. (1733—1774) Condica lui Gheorgaki logofăt, din 1762. Vornicul Alexandru Beldiman. Apendice : două cronici poloneze. Versurile mitropolitului Dosoftei.

Operă de mare însemnătate și pentru istoria Ungariei adică a relațiunilor dintre Ungaria, Ardealul și principatele române, cu date adeseori necunoscute cronicarilor unguri ori sași. Cu toate acestea cronicile aceste moldovene n'au fost încă folosite de istoriografia ungară.¹

B. Acad. Rom. București. II. 49912 și alte exemplare.

¹ E interesant de observat că Ardealul e numit de cronicarii moldoveni consecvent Țara Ungurească, iar Ungaria propriu zisă Țara Nemțească pe analogia că regele ei era în acelaș timp împărat al Austro-Germaniei.

1872

București

2214

Flori de Tușnadă de C. D. ARICESCU.

București, 1872. Typ. Theodor Michaiescu. In 8° pag. 96.

Cuprinde descrieri poetice, căutând se arate viața sezonală dela Tușnad. Florile dela Eleopatac, Frumos este Tușnadul, Adio, Tușnadu ! Nota.

B. Acad. Rom. București. I. 1054 și alte exemplare.

2215

Debrecen

1872

Herbstblätter vom unteren Ister und Bosporus, 1872. (Manuscript)

Debreczen, 1872. Ny. a város könyvny. In 8° pag. IV și 72.

Din cuprins: Descrierea călătoriei autorului pe Dunăre dela Turnu-Severin până la Giurgiu. (p. 8—10)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2216

Cluj

1872

Statutele comitatului Solnocu interiore. Editiunea propria a comitatului. / Belső Szolnokmegye szabályrendeletei. A megye saját kiadványa.

Clusiu, 1872. S'a tipăritu la Nicolau K. Papp. In 8° pag. 403.

Ediție bilingvă, la stânga cu textul românesc și la dreapta cel unguresc.

Muz. Ard. Cluj 41329 și alte exemplare.

2217

București

1872

Annalele Societății Academice Romane. Tomu IV.

Bucuresci, 1872. Noua typ. a Lab. romani. In 4° pag. 200

Din cuprins: Despre numenele proprie, gentilitie, geografice, topografice, straine și romane de G. Baritiu. (p. 183—189) Studiu în care se vorbește despre dispariția numirilor românești cari sunt înlocuite prin altele slavice, slavo-maghiare și altele, cu multe citări de localități.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

2218

Pest

1873

WESZERLE József hátrahagyott érmészeti táblái. (Tabulae nummorum Hungaricorum.) Kiadja a M. Nemzeti Muzeum érem- és régiség-osztálya.

Pest, 1873. Az Athenaeum nyomdája. In 4° foi 4 și 146
tabele gravate în aramă.

Prefața: Pesten, october 31-én 1872.

Din cuprins: D. Nummi Transilvanici. (26 tabele.) E. Nummi veterum Hungariae provinciarum, 5 tabele, din cari tabla IV cu monete moldo-române dela Vladislav-Vodă până la Constantin Brâncoveanu, executate foarte frumos.

Bibl. Univ. Cluj 50790 și alte exemplare.

1873

Sibiu

2219

Vom Sprach- und Völkerstreit in Ungarn. Von Franz v. LÖHER.

Hermannstadt, 1873. S. Filtsch's Buchdruckerei. (W. Krafft)
In 8° pag. 16.

Retipărit din „Allgemeine Zeitung” din Augsburg, unde apăruse la începutul lunii Ianuarie trecut.

Muz. Ard. Cluj 89289 și alte exemplare.

1873

Brașov

2220

Epistola deschisa adresata d-lui Redactoru alu „Telegrafului Romanu” respective si celoru lalalti doi redactori ai foiloru romane politice dein patria de catra Ladislau VAIDA secretariu ministeriale.

Brasiovu, 1873. Retiparitu dupa Gazet'a Transilvaniei cu tipariulu lui Ioane Gött si fiu H. In 8° pag. 87.

Data scrisorii de conținut politic și cultural e: Clusiu, 14 Februaru 1873.

B. Acad. Rom. București. A. 3235 și alte exemplare.

1873

Pest

2221

Die Anschlüsse der Ungarischen an die Rumänischen Bahnen. Eine Denkschrift zu Gunsten der Hermannstadt-Rotenturmer Linie, nebst den Verhandlungen der Bukarester Kammer vom 19. und 20. Februar 1873. Von Peter Josef FRANK.

Pest, 1873. Kön. und Hofbuchdr. von J. Herz. In 8° pag. 136.

B. Baron Brukenthal. Sibiu.

1873

Wien

2222

SZABÓ Károly kisebb történelmi munkái. Vol. I—II. [Operele istorice mărunte ale lui Carol Szabó.]

Budapest, 1873. Kiadja Ráth Mór. (Nyomatott Bécsben, Fischer J. C. és társánál.) In 8-vo.

Prefața: Kolozsvártt, 1873 márczius 10-kén.

Din cuprins: A Kendefiek a XIV. és XV. században. (Vol. II. p. 299—332) Familia „Kende de Malomwyz” din comitatul Hunedoarii (una din cele mai vechi familii ale Ardealului) interesează istoria Românilor, deoarece într'un document din 1439 membri familiei sunt numiți „nobilium, ut dicitur, Volahorum” din partea regelui ungar Albert.

Muz. Ard. Cluj 63117 și alte exemplare.

2223

Timișoara

1873

Organisirungs-Statut des Caransebeser Regierungs, —respective Deák-Clubs. / Statutu de organizatiune pentru clubulu regimului, respective alu lui Deacu, din Caransebesiu.

Temesvár, 1873. Druck der Ernest Steger'schen Officin.
(Ediție bilingvă : nemțește și românește.)

La sfârșit : Caransebesiu, in 4. Aprilie 1873.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

2224

Budapest

1873

Báiele de Borszék din punctu de vedere igienicu (sanitaru) si alu economiei natiunali. De Carolu CSEH, Dr. in medicina si chirurgia, magistru de obstetricia, fostu medicu la baiele din Borszék si deputatu dietale. Traductiune dupa testulu magiaru. Cu frontispiciulu „Funtelui Principale.” Din cele 10 analise comunicate, 7 analise suntu de la professorele Th a n.

Buda-Pesta, 1873. Cu tip. lui F. Buschmann. In 8° pag. 215.

Prefața : Bud'a-Pest'a, 13. aprile 1873.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

Crăinicianu p. 295.

2225

Budapest

1873

Hazai és külföldi iskolázás a XVI. században. Irta FRANKL Vilmos. [Instrucția din țară și străinătate în veacul al XVI-lea.]

Budapest, 1873. Athenaeum In 8° pag. VIII și 424.

Din cuprins : Școala catolică din Nagyszombat (Tirnavia) reformată de arhiepiscopul de Strigon, Nicolae Oláh în anul 1554 și înzestrată cu venituri din partea sa, cu scopul de a o ridica la rangul de Academie. (p. 129—134) Dispoziția testamentară (din 7 Decembrie 1569) a lui Olah prin care a fondat așa numitul „Olahianum stipendium” al școlii din Viena cu numele de Collegium Christi. (p. 210—211) Ordinatio scholae Tirnaviensis a Nicolao Olaho Archiepiscopo Strigoniensi facta A. D. 1554 in die Circumcisionis Domini. (p. 323—328)

Bibl. Univ. Cluj 102540 și alte exemplare.

2226

Pest

1873

Archivum Rákócziarum ... Közli THALY Kálmán. Vol. I—X.

Pesten, 1873—1889. Kiadja a Magyar Tud. Akadémia. (Athenaeum.) In 8-vo. Ultimul volum cu indicele celor 10 volume.

Cuprinde un număr mare de scrisori privitoare la istoria Românilor din epoca lui Francisc Rákóczi II. Rezumatul lor se va da în partea III a Bibliografiei de față.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1873

P e s t

2227

Hongrie. Exposé géographique et statistique à l'occasion de l'exposition universelle de Vienne de 1873. Rédigé en collaboration de plusieurs spécialistes par Charles KELETI. Traduit par Frédéric Sch w i e d l a n d.

Pest, 1873. Impr. fondée par actions. In 8° pag. IV și 407.

Cuprinde o descriere amănunțită a Ungariei în 12 capitole, scrise de tot atâți specialiști. Cap. VI despre populație pe neamuri și confesiuni cu privire și la felul lor de locuință. Populația Ungariei este de 13, 219, 350, din care Români : în Ungaria propriu zisă 1, 114, 044, în Ardeal 1, 207, 862 ; în total : 2, 321, 906.

A apărut totodată și în limba ungară și germană, formând prima carte oficială despre Ungaria editată pentru străinii doritori să afle date competente despre Ungaria.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1873

B u d a p e s t

2228

Adalékok Bethlen Gábor szövetkezéseinek történetéhez. Irta SZILÁGYI Sándor. [Contribuții la istoria confederațiilor lui Gabriel Bethlen.]

Budapest, 1873. (Athenaeum.) In 8° pag. 96. (Értekezések a történeti tudományok köréből vol. II No. 8.)

Studiu despre legăturile principelui Gabriel Bethlen cu diferitele state ale Europei și între ele cu Moldova. (p. 14)

Anexat : Tratatul de credință al lui Miron-Vodă Movilă făcut în numele solilor săi : Atanasie episcopul de Roman și Vornicul Gienge în Făgăraș, la 29 Iulie 1628. (p. 93—96) In limba ungară, cu facsimilul semnăturilor solilor numiți.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1873

B u c u r e ș t i

2229

Bogdanu Petriceicu HASDEU : Istoria critică a Românilor din ambele Dacie în secolulă XIV.

București, 1873. Tipografia Curții. In 4° pag. 339.

Din cuprins : Teritoriul. (p. 1) Nomenclatura (p. 28) Acțiunea naturei. (p. 173). Cu multe amănunte privitoare la Unguri.

Cfr. ediția franceză prelucrată din 1878 sub No. 2342.

Mus. Nat. Budapest 4° Hung. h. 31286 și alte exemplare.

2230

București

1873

Haideblümchen. Zigeunerische Dichtungen und Sprichwörter ins Deutsche übersetzt. Von Martin Samuel MÖCKESCH.

Bukarest, 1873. Buchdr. Thiel et Weiss. In 8° pag. 56 și 2.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2231

București

1873

Corespondența secretă și acte inedite ale capilor revoluțiunii romane de la 1848. Editate de C. D. ARICESCU. Partea I—III.

Bucuresci, 1873—1874. Tipografia Antoniu Manescu, iar fasc. II—III la Typ. Națională. In 4° pag. 96, 117 și 143.

Prefața ultimei fascicule : 1875 Mai 15.

Cuprinde scrisori ale capilor revoluționari români, cum și acte despre evenimentele politice din Ardeal, Ungaria și chiar din celelalte țări de sub stăpânirea turcească.

B. Acad. Rom. București. II. 52328 și alte exemplare.

2232

București

(1873)

Armata română.

S. I. et a. Lucrat în colaborațiune de C. SZATHMÁRI și Căpitanul D. GHERGHE. Tablou (de format 56×89 cm.) în cromo-litografie.

Reprezintă toate uniformele armatei românești la mijloc cu Domnitorul Carol I. călare.

B. Acad. Rom. București. Ist. milit. C. XV. 15.

2233

Altenburg

1874

Die Magyaren und andere Ungarn. Von Franz von LÖHER.

Leipzig, 1874. Fues's Verlag. (Hofbuchdr. (Stephan Geibel & Co. in Altenburg.) In 8° pag. XVI și 451.

Prefața : München, im September 1873.

Din cuprins : Kap. XIX. Stellung der Slovaken, Kroaten, Serben, Walachen. XX. Nationalitätenzahlen. Völker der griechischen Kirche. Slovaken, Serben, Walachen. XXI. Ausdehnung der Walachen und Juden. XXVI. Begünstigung der Walachen.

Muz. Ard. Cluj 31400 și alte exemplare.

1874

Braşov

2234

Istori'a Regimentului alu II. Romanescu Granitiaru Transilvanu. Dupa monografi'a latina dein 1830 si dupa alte documente posterioare de G. B.

Brasioviu, 1874. Tip. la Römer et Kamner. In 8° pag. 110.

Autorul este George BARIȚIU.

Cuprinde şi 16 documente dintre 1848 şi 1874 în legătură cu istoricul regimentului.

B. Acad. Rom. Bucureşti. II. 31956 şi alte exemplare.

1874

Ara d

2235

Despre sustinerea sanetatiei trupesci si sufletesci a copiiloru scolari. Pentru parinti, invetiatori si auctoritati scolastice. Scrisa de profesorulu germanu Dr. BOCK. Tradusa de Iosifu I. Ardele n u.

Aradu, 1874. Cu tipariulu lui Stefanu Gyulai. In 8° pag. 91.

Numele autorului este : Dr. Carol Ernest BOCK.

B. Acad. Rom. Bucureşti : I. 28001 şi alte exemplare.

Crăinicianu p. 331. (Insuficient.)

1874

Buda pest

2236

DEMBINSKI Magyarországon. A vezér hátrahagyott kézirtaiból összeállítá D a n z e r F. Alfonsz. [Dembinski în Ungaria.]

Budapest, 1874. (Az Athenaeum nyomdájából.) In 8° pag. 395.

Din cuprins : Generalul Bem a făgăduit amnestie Românilor răsculaţi, dar Kossuth nu i-a consimţit şi acest refuz a îndemnat pe Iancu la cruzimile comise prin oamenii săi faţă de Unguri. Dragoş a fost unicul deputat, român al Dietei ungare care luptă acolo pentru înfrăţirea Românilor cu Ungurii. Dar Kossuth stând supt influenţa lui Hatvany care îl asigura că răscoala Românilor e neînsemnată şi că se poate îneca cu câteva mii de honvezi, nu l'a ascultat. Sârmanul Dragoş ţinut apoi de fraţii săi de trădător, a fost omorît de ei însuşi.

Muz. Ard. Cluj 45328 şi alte exemplare.

1874

Braşov

2237

Junctiunile căiloru ferate. Bucuresci-Braşovă.

Braşovu, 1874. Tip. Ióne Gött şi fiu Henricu. In 8° pag. 19.

Gross No. 1054.

2238

București

1874

Interpelarea deputatului de Mehedinți, Grigore MICULESCU, făcută în ședința dela 14 Martiu 1874 în privința calcărilor fruntarielor țerei de către Austro-Maghiari.

Bucuresci, 1874. Typ. Naționale. In 8° pag. IX și 71.

Cuprinsul : Intâmplându-se mai multe calcări peste hotarele României vechi, se face interpelare în parlament, arătându-se politica tradițională a Austriei în privința Principatelor Danubiene.

B. Acad. Rom. București. A. 28195 și alte exemplare.

2239

Budapest

1874

Az osztrák-magyar monarchia statisztikája... Irta Dr. PISZTÓRY Mór.

Budapest, 1874. (Athenaeum.) In 8° mic foi 4 și pag. 516.

Prefața : Győr, 1874. Martius 20-án.

Din cuprins : Românii formează 57% a populației din Ardeal, 15% a părților grănicere, 11% a județelor mărginașe cu Ardealul și mai mult de 90% a județelor Năsăud, Făgăraș, Zărand, Hunedoara, Dăbâca, Turda, Alba, Chioarul, Caraș-Severin și Arad ; pe când în Timiș, Bihor, Sătmăr și Maramureș 50%. In Torontal și Cenad sunt însă puțini la număr. (p. 136) Numărul total al Românilor este : în Ungaria 2,627,000 adică 17.39% a populației, iar în Austria 207, 900 adică 1.02% al întregii populații. (p. 133)

Ediția II adăogită a apărut la 1884.

Muz. Ard. Cluj 63375 și alte exemplare.

2240

Budapest

1874

Memorandulu substernutu Casei representative a Dietei unguresci de Romanii Brasioveni de la biserica Santei Treimi la anulul 1871, in caus'a vechiei controverse cu grecii de la aceeati biserica. (Editiunea Albinei.)

Pesta, 1874. Cu tip. lui Emericu Bartalits. In 8° mic pag. 108.

Adaus : Documente 8 dintre 1786—1789. (p. 85—108)

Mus. Nat. Budapest. Hung. e. 1363.

2241

Lugoj

1874

Memorandulu Comitatului Severinu compusu din indemnulu disolvarei lui espresă in proiectulu de lege referitoriu la arondarea municipieloru, respective a inpreunarei lui cu cele 8 cercuri pretoriale din nordulu comitatului Carasiu, sub numirea

„Comitatulu Carasiu” cu resiedinti'a în Lugosiu. De Alesandru de BĂNOVITS protonotariu alu comitatului Severinu si primitu de reprezentanti'a comitatensa în 23-lea Martiu,  r de acea a municipiulu Caransebesiului în 30-lea Martiu 1874.

Typografi'a lui Carolu Traunfelner. În 8° pag. 22.

Anexat o schi  geografică a comitatului, în folio.
Mus. Nat. Budapest  i alte exemplare.

1874

B u d a p e s t

2242

Elementariu sau ABCdariu pentru școlele poporale romanesci, prelucratu după Pavel G NCZY, inspector școlariu, de Toma R o -   i e s c u.

Buda Pesta, 1874. Tip. Un. reg. ungurești. În 8° pag. 112.

Ediția IV din 1910.

Mus. Nat. Budapest  i alte exemplare.

1874

O d o r h e i u

2243

Udvarhely szék  s Udvarhely város r vid leirása. Irta SZOMBATHY Ign cz. [Scaunul  i orașul Odorheiu.]

Sz kelyudvarhelytt, 1874. Ny. Becsek D. k nyvnyomd j ban. În 8° pag. 67.

Autorul vorbind despre na ionalitatea  i religia locuitorilor din Odorheiu, e de părere că Românii de legea ortodoxă  i greco-catolică vorbind azi ungure te  i-au lăsat limba română deoarece str mo ii lor erau Secui ortodoc i. (p. 17—18) Descriind apoi orașelul curat unguresc cu numele de „Oláhfalu” cu at tea privilegii speciale, zice că numele lui a fost luat dela locuitorii săi români. (p. 35)

Muz. Ard. Cluj 76819  i alte exemplare.

1874

B u d a p e s t

2244

Nagyméltóságu P sp k ur ! F tisztelend  Szentsz k. [Prea  nal ate Domnule Episcop ! Preastimate Sf. Scaun !]

Budapest. Nyomatott Beck Ferd.  s Jak.-n l. În 4° pag. 5.

La sf r it : A pesti g r g-oláh egyh zk zs g g r g tagjai.

Memorandul comunit  ii greco-orientale din Budapesta prin care cere deslipirea ei dela biserica comunit  ii ortodoxe române cu care a trăit ani  ndelunga i împreună.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatv nyork.

2245

Braşov

1874

Sistemulu metricu. Legea şi aplicarea sa în Ungaria, explicată de Theochar ALEXI.

Braşov, 1874. Tip. Ioane Gött şi fiu Henrică. In 8° pag. 20.

Liceul Honterus. Braşov.

2246

Sibiu

1874

Carte de cetire pentru scólele poporali române de Zacharia BOIU, Assessore alu Consistoriului archidiececanu. Partea I. Ed. V. Sibiu, 1874. In tipografi'a archidecesană. In 8° pag. 162.

Din cuprins: 'Tiér'a nóstra. (p. 118) Cum a fost Transsilvani'a în tempii vechi. (p. 119) Brasiovulu. Clusiulu. Sibiiulu. (p. 121) Belgradul séu Alba-Julia. (p. 124) Ungari'a. (p. 134) Imperati'a austro-ungara. (p. 136)

B. Acad. Rom. Bucureşti: I. 28700 şi alte exemplare.

2247

Orşova

1874

Die Donaukatarakte, Veteranische Höhle und Festung Peth zwischen Bazias, Orsova und Turn-Severin, von Anton BOLESZNY. Orsova, 1874. Buchdr. von Josef Handl. In 8° pag. V şi 113.

Prefaşa: Orsova, am Ostermontag 1874.

Cuprins: Einleitung. Die Stromengen im Allgemeinen. Stenka. Die Szirinyengruppe oder Kozla und Dojke. Das Grebendefilé oder Izlász, Tachtalia und Greben. Die Stromschnelle Jucz. Die Stromenge Kazan. Das eiserne Thor. Rückblick auf die Provinzialisirung der Militairgrenze. *Zweiter Theil*. Die Vertheidigung der Piscabara-Höhle im Jahre 1692. Die Aufforderung des Ali Pascha zur Uebergabe der Piscabaraer Höhle. Die Capitulation mit den Türken und Abzug der Kaiserlichen. Die Festung Peth. Die Vertheidigung der Veteranischen Höhle im Jahre 1788. Die Aufforderung zur Uebergabe und die bald darauf erfolgte Capitulation. Beschreibung der Veterani-Höhle. (Aus dem Manuscripte des k. k. Artillerie Oberlieutenants Johann Voith von Sterbetz.) Bemerkungen. Stammbaum der Familie Voith. Stellung am 11. August 1788. Erklärung der Zeichen.

Cu multe amănunte despre Românii bănăţeni şi grănicerii de acolo.

Hartă: Stellung am 11. August 1788.

B. Acad. Rom. Bucureşti. A. 6178 şi alte exemplare.

1874

B u d a p e s t

2248

Magyarország statistikája. / Statistique de la Hongrie. Livre de poche. Rédigé à l'occasion du IXème congrès internationale de statistique au bureau de statistique royale hongrois par Charles KELETI et Léon BEÖTHY.

Budapest, 1874. Franklin-társulat nyomdája. In 8° pag. 161.

Cuprinsul: Population des pays de la couronne de St-Etienne par sexe, par religion, par état civil, par éducation, professions et âge, plus le nombre des personnes atteintes d'infirmités. Population par nationalité en Hongrie-Transylvanie, sans les parties ci-jointes des Confins-Militaires. Nombre et tonnage des navires opérants. A. Navires arrivés. B. Navires partis. Seminaires des cultes divers. Enseignement secondaire. Enseignement primaire. Rapport pour cent des enfants d'école primaire par sexe, nationalité et religion.

Muz. Ard. Cluj 46010 și alte exemplare.

1874

B u d a p e s t

2249

Qu'est-ce que la nationalité? Mémoire rédigé en vue du IX-ème congrès international de statistique par Charles KELETI. Budapest, 1874. Impr. Athenaeum. In 8° mare pag. 12.

Bibl. Univ. Cluj 82654 și alte exemplare.

1874

B u d a p e s t

2250

Gedanken über die Kriterien der Nationalität. Denkschrift im Hinblick auf den IX. internationalen statistischen Congress verfasst von Dr. GLATTER, ehem. Director des statistischen Bureau's der Stadt Wien.

Budapest, 1874. Buchdruckerei Athenaeum. In 4° pag. 13.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1874

O r a v i ț a

2251

Der geografische Unterrichtsstoff des Krassóer Komitates. Bearbeitet für die Volksschulen von Sigmund KALKBRENNER und Josef STARA, Hauptschullehrer in M.-Oravitza.

Oravitza, 1874. Druck von J. Wunder. In 8° pag. 30.

Cuprinsul: Bewohner. Kurze Statistik über die Bevölkerung des Krassóer Komitates. Lebensdauer. Bulcs. (Dorf.)

Bibl. Univ. Cluj 49358 și alte exemplare.

2252

Braşov

1874

Aus Kronstadt's Vergangenheit und Gegenwart. Begleitwort zum Plan von Kronstadt von Friedrich PHILIPPI Gymnasiallehrer.

Kronstadt, 1874. Gött & Sohn. In 8° pag. 104.

Prefaţa: Kronstadt am 7. August 1874.

Din cuprins: Bevolkerung. (p. 12) Griechisch-orientalische Kirche. (p. 99) Kaluger. Romänisches Gymnasium. (p. 101) Griechisch orientalisches Bethaus auf der Kornzeile. (p. 102)

Bibl. Univ. Cluj 205820 şi alte exemplare.

2253

Pécs

1874

Egyházjog, különös tekintettel a magyar szent korona tartományaira, a keleti és protestans egyházakra. Irta Dr. SZERÉDY József tanár. [Dreptul eclesiastic cu deosebită privire la provinciile sfintei coroane ungare şi la bisericile ortodoxe şi protestante.]

Pécsett, 1874. Nyom. a lyceumi nyomda, Ramazetter K. In 8° pag. XII şi XIV+1387 şi 16, broşat în 2 volume.

Cuprinde organizarea Bisericii ortodoxe din România (p. 62—63) şi Ungaria (p. 180—184) cum şi aceea a Bisericii greco-catolice din Ungaria. (p. 586—591) Constituţia Bisericii ortodoxe. (p. 645) Dreptul de control al Bisericii. (p. 653—4) Cum se împart diferitele oficii ale ei. (p. 765—9) Legislatura bisericească şi penală. (p. 871—6 şi 946) Căsătoria în Biserica ortodoxă. (p. 1134) Slujbile bisericeşti. (p. 1204) Mănăstirile de bărbaţi şi femei. (p. 297—8) Calendarul vechiu al Bisericii. (p. 1319)

Cartea formează primul compendiu în literatura ungară, prezentând instituţiunile Bisericii ortodoxe.

Muz. Ard. Cluj 44951 şi alte exemplare.

2254

Budapest

1874

Okmánytár II. Rákóczy György diplomaciai összeköttetéseihez. Szerkeszté SZILAGYI Sándor. [Diplomatar al raporturilor diplomatice ale lui G. R. II.]

Budapest, 1874. Athenaeum. In 8° pag. VII şi 740. (Monumenta Hungariae Historica. Diplomataria vol. XXIII.)

Prefaţa: Budapest 1874. october 15-én.

Cuprinde corespondenţa diplomatică a principelui George Rákóczy II (din anii domniei sale dela 1648 la 1660) cu următoarele acte de interes românesc: Dela Matei Basarab-Vodă 2, Constantin

Șerban-Vodă 18, George Ștefan-Vodă 25, boieri din Moldova și Muntenia 5, Soli ardeleni în Moldova 4, în Muntenia 13; Rákóczy către Domnii țărilor române 3. Rezumatul acestor acte se va da în partea III a Bibliografiei de față.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1874

București

2255

Annalile Societatei Academice Romane. Tomu VI—VII. București, 1874. Noua typ. a Lab. rom. In 4° pag. 91 și 271.

Din cuprins: Campania dela 1444. Bătălia dela Varna. De G. Baritiu cu multe amănunte despre Unguri și regele lor Vladislav care a murit în bătălie, din care scăpând Ion Huniadi, a fost arestat de Vlad-Vodă în Țara-Românească. (p. 70—81)

Fragmente din istoria regimentului al II-lea românesc granițariu transilvan. De G. Baritiu. (tom VII p. 157—236) Cu multe documente și chiar poeme scrise în onoarea regimentului, a cărei istorie se povestește până la desființarea, respectiv transformarea aceluia după cerințele mai noi ale administrației militare.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1875

Timișoara

2256

Die politische Erziehung der Nation, eine brennende Zeitfrage. Mahnruf an jeden Patrioten, insbesondere an die erzieherischen Faktoren des Staates. Von Koloman RONGÉ. Für sämtliche Nationalitäten.

Temesvar, 1875. Von Ernest Steger. In 8° pag. 16.

Pe ultima pagină: Dognatska, 6. Dezember 1874. Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1875

Budapest

2257

Magyar birodalom statistikai kézikönyve folytonos tekintettel Ausztriára. Irta KONEK Sándor. [Compendiul statistic al imperiului ungar cu privire permanentă la Austria.]

Budapest, 1875. Franklin-Társulat. In 8° pag. XVI și 710.

Prefața: 1874. deczember hóban.

Din cuprins: § 31. Populația imperiului ungar și diferențierea ei pe naționalități, din care rezultă că după recensământul dela 1870 numărul Românilor era de 2,608,120 adică 16.9% a întregii populații. § 32. Populația pe religii. Numărul ortodocșilor era de 2,579,048 adică 16.8% și acela al greco-catolicilor de 1,587,585 adică 10.3% al întregii populații.

Muz. Ard. Cluj 135306 și alte exemplare.

2258

Cluj

1875

Egy jóczélzatu román felszólalás. Feleletül a „Kelet” idei 27-dik számában megjelent cikke. V. L.-tól. [O somație bună voitoare română ca răspuns la articolul din Kelet.]

Kolozsvártt, 1875. Nyom. Stein J. betűivel. In 8° mic pag. 43.

La sfârșit: Kolozsvártt, február 6-kán, 1875. VAJDA László. Bibl. Univ. Cluj 237485 și alte exemplare.

2259

Oradea

1875

Emlékbeszéd melyet báró Popp Vazul László v. b. t. tanácsos, a vaskoronarend II. oszt. lovagja, a m. kir. Curia mint legfelsőbb ítélőszék tanácselnöke, az erdélyi román műveltség és irodalmi társaság elnöke, a bukovinai román irodalmi egyesület tiszt. elnöke stb f. évi Február 20-án, Budapesten végbement temetése alkalmával tartott: PAPPFY Jusztin pápai kamarás, nagyvárad kel. sz. kath. román finöveldei aligazgató, tanár, sz. széki ülnök. A tiszta jövedelem a Nagyvárad város által felállítandó „Árvaház” alaptőkéje javára fordittatik. [Discurs funebru ... rostit la înmormântarea din Budapesta a lui V. P. de cămărașul papal Iustin Pappfy.]

Nagyvárad, 1875. Nyomatott Hügel Ottónál. In 8° pag. 23.

Cuprinde necrologul baronului Vasile Popp, președintele Curții de Casație ungare, născut în 1819.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2260

Brașov

1875

Istoria Ungariei pentru școlele populare. De Dr. Nicolau POPU.

Brașov, 1875. Tip. Gött și fiulă Henrică. In 8° pag. 40. Ed. VIII a apărut tot acolo, în 1886.

2261

Brașov

1875

Bai'a minerala cuprindietore de alcali-pamentu, jodu și feru dela Ciucu-Jioghiod (Zsögöd) De Iosif SPÁNYIK junior, Dr. de medicină univ. etc.

Brașov, 1875. Tip. Römer și Kamner. In 8° pag. 32.

Gross No. 1058. — Crăinicianu p. 295.

1875

S i b i u

2262

Istori'a Patriei pentru scóelele poporali romane dein Ardealu scrisa de Joane M. MOLDOVANU, profesoriu gimn. Aprobata de Comisiunea scolásteca archidiecesana. Ed. II.

Blasiu, 1875. Tiparitu in tipografia lui S. Filtsch (W. Krafft) in Sibiiu. In 8° pag. 94. Există și o ediție mai complectă de 188 pagini, tot din 1875 prin care pare că s'a înlocuit cealaltă.

Cuprinde expresii aspre despre „Ungurii barbari cari numai prin numărul lor mai mare au doborât națiunea română aflată în Ardeal.” Cartea a fost confiscată de guvern. Independent de aceasta, Todor Petrișor, profesor la Preparandia de stat din Deva, a scris un articol de laudă despre carte în „Tribuna” No. 79 din 1875, relevat și criticat apoi de ziarul unguresc „Kelet” din Cluj, No. 84.

Este o prelucrare puțin reușită a ediției întâi din 1866 de sub No. 1988.

B. Acad. Rom. București. A. 1290. — Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 3979.

1875

S i b i u

2263

Geografi'a tieriloru de sub coron'a Ungariei in legatura cu liniamintele fundamentali a geografiei universali, pentru folosulu scóeloru poporale romane. De Demetriu VARN'A.

Sibiu, 1875. Tip. Filtsch. In 8° pag. 88.

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 6387.

1875

C l u j

2264

Az Erdélyi Gazdasági Egyletnek a szomszédos keleti tartományokból a kérődző állatok behozatalának eltiltása — az állategészségügy országos szervezése és egyáltalában az állattenyésztés emelése érdekében a mélyen tisztelt országos képviselőházhoz benyújtott kérvénye. Közzéteszi az Erdélyi Gazdasági Egylet.

Memorandul Societății Economice Ardelene către parlamentul Ungariei pentru oprirea importului animalelor rumegătoare din România și alte țări vecine cu Ardealul, cu scopul de a spori creșterea vitelor țării și a organiza igiena veterinară.

Kolozsvártt, 1875. Gámán János örököséinél. In 8° pag. 18. (Melléklet az „Erdélyi Gazda” 12-ik számához.)

La sfârșit: Kolozsvártt, 1875 mártius hó 1-én.
Muz. Ard. Cluj 66282 și alte exemplare.

2265

B u d a p e s t

1875

Hazánk évlapjai. Magyarország történetének kortani átnézete. 884—1849. Dr. KERÉKGYÁRTÓ Arpád egyetemi tanár által. [Analele țării noastre. O privire cronologică a istoriei Ungariei.] Budapest, 1875. Franklin-Társulat. In 8° pag. VIII și 696.

Cuprinde datele principale ale istoriei Ungariei, așezate pe ani și ordinea zilelor calendarului. Compendiu unic și foarte folositor la cercetarea datei sigure a evenimentelor; plin de amănunte privitoare la Români. Opera cuprinde și datele culturale cari privesc literatura și ziaristica ungară.

Muz. Ard. Cluj 38462 și alte exemplare.

2266

B u d a p e s t

1875

Oláh Miklós II. Lajos és Mária királyné titkára ... levelezése. Közli IPOLYI Arnold. [Corespondența lui Nicolae Oláh secretarul lui Ludovic II și a reginei Maria.]

Budapest, 1875. Athenaeum. In 8° pag. XXXIX și 639. (Monumenta Hungariae Historica. Diplomataria vol. XXV.)

Cuprinde corespondența literară și amicală a învățatului prelat de origine română (dintre anii 1527—1538) care îl înfățișează ca un umanist de seamă al vremii stând în legături literare cu episcopii contemporani și chiar cu scriitori ca Erasmus Roterodamus și alții.

Ediția e bine îngrijită, dar are scăderea că editorul mărginindu-se la tipărirea „registrlui epistolar” al lui Oláh, a lăsat la o parte celelalte scrisori ale scriitorului publicate aiurea prin reviste și opere ca Istoria Ungariei a lui Ștefan Katona dintre anii 1778—1817 și altele.

Cu privire la străini, editorul a publicat latinește (în 1876) o mică dare de seamă a colecțiunii, apărută sub titlul: Nicolai Olah codex epistolaris ... recensuit Arnoldus Ipolyi; broșurică foarte rară.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

2267

B u d a p e s t

1875

Falusi álmok. Irta ENDRŐDI Sándor. Ed. II. [Visuri la țară.]

Budapest, 1875. Hunyadi Mátyás nyomda. In 8° mic pag. 245. (Ediția I. a fost nimicită, deoarece n'a reușit bine.)

Din cuprins: Képek Erdélyből = Peisage din Ardeal, din Munții apuseni, cu multe observări simpatice despre băieșii români și viața lor. (p. 149—194)

Mus. Nat. Budapest. P. o. hung. 581 n și alte exemplare.

1875

Braşov

2268

Românii şi Magiarii.

Brasiovu, 1875. Tipografi'a lui Römer et Kamner. In 8° pag. 166 şi Erata. (Reproductiune din diariulu „Orientulu Latinu” din Ianuarie—Aprilie 1875.)

Cuprinsul: I Originele supremaţiei magiare. II. Basele supremaţiei magiare. III. Principiele şi acţiunile politice ale Romanilor. IV. Acţiunea Romanilor în sistemul actual. V. Resumatul erorilor politice. VI. Direcţiunea politiceî romane rezumată în „Unirea tuturor Romanilor din monarchia în un singur corp national independente în toate afacerile sale interne publice-politice şi Statorirea relaţiunilor de drept public ale acestui corp national facia de integritatea statului.

Bibl. Brătianu. Bucureşti III24₃ şi alte exemplare.

1875

Budapest

2269

Programa candidatului de ablegatu Juliu SÁGHY din cerculu electoral „Besenyő.”

Budapest, 1875. Typographia Ateneului. In 8° pag. 13.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1875

Leipzig

2270

Donau-Bulgarien und der Balkan. Historisch-geographisch-ethnographische Reisestudien aus den Jahren 1860—1875. Von F. KANITZ. Band I—III.

Leipzig, 1875—1879. Verlagsbuchhandlung von Hermann Fries. In 4° pag. 329, 382 şi 409 + Register.

Prefaşa: Wien, Ostern 1875.

Din cuprins: *Personen-Register*. Draxin popă, griechisch-katholischer Propagator. (vol. II p. 5) Karl Fürst von Rumänien. (II. 178) Mirtscha walachischer Fürst. (II. 180, 183 şi 187) Rojesko Dampfschiffahrts-Agent in Lom. (I. 199 şi II. 377) *Topographisches Register*. Alexandria. (II. 155) Arbanas Dorf bei Tirnovo mit den Häuser rumänischer Bojaren und Patricier. (II. 53) Argis Fluss (III. 305) Badadag. (III. 325) Balcik. (III. 215) Cernavoda. (III. 224) Dobruca. (III. 221, 221, 225, 246, 259, 296—309) Kalafat. (I. 252, 272. II. 11) Küstendze. (III. 224) Olteniţa. (III. 305) Piket. (II. 273) Rahova. (II. 240, şi 271) Silistria. (III. 131) Slatina. (II. 244) Tatarcik. (I. 274) Turnu Magurele. (II. 175) Tutrokan. (III. 305) Zimnica. (II. 155)

Cfr. ed. II prelucrată (din 1879—80) în care se află şi o ilustraţie: Rumänischer-bulgarischer Donaucordon. (Vol. III p. 1.)

B. Acad. Rom. Bucureşti. II. 28292 şi alte exemplare.

2271

Sibiu

1875

Előpatak gyógyforrásainak ismertetése. Irta Dr. SZABÓ Vazul, felsőfehérmegyei főorvos. [Descrierea apelor de cură dela Vâlcele.]

Nagy-Szeben, 1875. Steinhausen Tivadarnál. In 8° pag. 18.

Pe ultima pagină: Előpatak, 1875. augusztus hó 20-dikán.

A apărut totodată și în limba română sub titlul de mai sus (Crăinicianu p. 296 și 369.)

Are și o ediție adăogită din 1876, pag. 24.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2272

Timișoara

1875

Vidékünk története 1571—1658-ig, különös tekintettel Lugos, Karánsebes és Lippa történetére. IVÁNYI Istvántól. [Istoria regiunii noastre cu privire la Lugoj, Caransebeș și Lipova.]

Temesvárott, 1875. Nyomatott Magyar testvéreknél. In 8° pag. 61. (Extras din ziarul Temesi Lapok.)

Din cuprins: Mihai-Vodă (p. 26—30) Radu-Vodă (p. 40)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2273

Budapest

1875

Rumun elemek a magyar nyelvben. Irta EDELSPACHER Antal. [Elemente românești în limba maghiară.]

Budapest, 1875. Athenaeum-nyomda. In 8° pag. 35. (Extras din Nyelvtudományi Közlemények vol. XII.)

Lucrarea premiată în anul 1873 de Academia Ungară cu premiul Sámuel, este prima încercare de a arăta elementele române în limba ungară, cu 124 articole și explicări.

Muz. Ard. Cluj 100022 și alte exemplare.

2274

Cluj

1875

Unu cuventu sinceru catra locuitorii Ungariei de unu patriotu.

Clusiu, 1875. S'au tip. la Nicolau K. Papp. In 8° mic pag. 15.

Broșură scrisă în favoarea partidului Sennyei. Pe copertă cu mâna: pres. 24/7 prin Albert Pista; iar pe dosul ei o declarație ungurească cum că traducerea nu e tocmai bună.

Muzeul țării Năsăudului. Năsăud.

1875

B u d a p e s t

2275

Cum vomu mesură de acum înainte? Explicarea cea mai noua, mai cu scopu, și mai usioru de întielesu a noului asia numitului sistemu de mesuri metrice pentru poporulu romanu.

Budapest'a, 1875. Cu tipariulu și edițiunea lui Aloisiu Bucsánszky. In 4° pag. 12.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1875

B u d a p e s t

2276

A világ népei. Nemzeti viseletek csarnoka. Számos szinezett képpel. Irta K. BENICZKY Irma. [Popoarele lumii. Magazinul costumelor naționale.]

Budapest, 1875. Franklin-Társulat. In 8° pag. 169.

Cuprinde o colecție de costume naționale ale diferitelor neamuri și între ele : ale Românilor. (p. 70—73) Locuitorii grăniceri. (p. 80—84)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1875

A r a d

2277

Invetiatura pentru Poporulu Romanu, despre legea adusa in privintia notariloru publici regesci, despre folósele și întrebuințarea ei. Compusa de Demetriu BONCIU, Notariu public reg. Aradu, 1875. In tipografi'a lui Stefanu Gyulai .In 8° pag. 23.

B. Acad. Rom. București. I. 2758 și alte exemplare.

1875

B r ă i l a

2278

Historia Casei Austriei de Ion C. LERESCU.

Braila, 1875. Typ. Pericli M. Pestemalgioglu. In 8° mic pag. 325.

La sfârșit : Braila, Septembriă 1875.

Cuprinde o expunere a istoriei Austriei supt Habsburgi și a raporturilor lor cu Ungurii și Românii, având și un capitol special : Austria și România. (p. 279—311)

B. Acad. Rom. București 1348.

1875

B u c u r e ște i

2279

Annalile Societatei Romane Academice. Tomul VIII.

Bucuresci, 1875. Noua typ. a Lab. Rom. In 4° pag. 96.

Din cuprins: Baseric'a romanescă în luptă cu reformatiunea. De G. Baritiu. (p. 60—79) Studiu în care se arată starea bisericii românești față de propaganda reformată precum și cadrul evenimentelor politice în care se dă lupta dintre cele două biserici din Ardeal și Ungaria.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

2280

W i e n

1875

B. EÖTVÖS József beszédei. [Discursurile Baronului Iosif Eötvös.]

Budapest, 1875. Ráth Mór. (Ny. Bécsben, Holzhausen Adolf-nál.) In 8° pag. 456.

Din cuprins: Două discursuri ale lui Eötvös în ședințele Camerei ungare din 8 și 10 Iunie 1861 despre chestiunea naționalității, primită în mod simpatice de deputații nemaghiari. Ioan Faur, în replică, laudă și susține patriotismul Românilor, declarând că ei nu cer privilegii, ci numai egalitatea drepturilor. (p. 372—375)

Mus. Nat. Budapest. P. o. hung. 588 jc.

2281

B u d a p e s t

1875

Erdélyi országgyűlési emlékek. (Monumenta Comititalia Regni Transylvaniae.) Szerkeszti SZILÁGYI Sándor. Vol. I—XXI.

Budapest, 1875—1898. M.T. Akadémia. (Athenaeum) In 8-vo.

Prefața: Budapest, 1875. dec. 4-én.

Cuprinde deciziunile dietelor ardelenice dintre anii 1540—1699 adică din epoca cât el a fost stat independent de Ungaria, cu multe sute de acte și scrisori chiar și dela Domnii și boierii țărilor române. Rezumatele lor se vor da în partea III a Bibliografiei de față.

Operă monumentală publicată de învățatul editor, indispensabilă la scrierea Istoriei Române, chiar și la înfățișarea celui mai mic episod al relațiilor ei cu Ardealul.

Primele două volume au fost recenzate de G. Maior în *Revista pentru istorie, arheologie și filologie* vol. I (1883) p. 193—223, vol. II p. 337—381 și vol. V p. 359—376 retipărind și un număr de 43 documente și 6 deciziuni din ele.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

2282

B u d a p e s t

(1875)

Buziaș loc de cură cu cele mai bogate isvóre de acid carbonic și fer cură cu apă rece. Comitatul Timișului stațiunea calei ferate: Lugoj s. Timișóra. Pân'acum proprietatea dominiului fondului religionariu, acum a d-lui Schottola Ernő. Edată de direcțiunea scăldi.

Budapesta; Tipografia lui Antoniu Mezei. In 16° pag. 28.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1876

O r a d e a

2283/4

Emlékbeszéd melyet hazánk nagy bölcse, Deák Ferencz felett a lelke üdvéért a nagyváradi kel. sz. kath. székesegyházban folyó évi február hó 12-kén, Méltóságos Olteanu János megyés püspök által tartott engesztelő szent mise-áldozattal összekötött gyászünnepély alkalmával mondott PAPPFY Jusztn pápai kamarás, cz. főesperes, kel. sz. kath. román finöveldei aligazgató, főgymnásiumi tanár, sz. széki ülnök. [Discurs comemorativ ținut de subdirectorul seminarului român Iustin Pappfy pentru ispășirea sufletului Înțeleptului mare al patriei noastre Fr. D. în catedrala greco-catolică din Oradea.]

Nagyvárad, 1876. Nyomatott Hollósy Lajos könyvnyomdájában. In 8° mic pag. 24.

Prefața: Nagyvárad 1876. febr. 20. (In unele exemplare 8 Februarie, adică după stilul vechiu.)

Cuprinde necrologul citit de autor la parastasul slujit de episcopul Ion Olteanu din Oradea, în amintirea lui Francisc Deák, numit „Înțeleptul patriei” pentru că a împăcat Ungaria cu dinastia habsburgică în anul 1867.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1876

B u d a p e s t

2285

Magyarország ethnographiája. Irta HUNFALVY Pál. [Ethnografia Ungariei.]

Budapest, 1876. Athenaeum-nyomda. In 8° pag. XI și 544. (M. Tud. Akadémia könyvkiadó vállalata.)

Din cuprins: A rumunok. Diferitele păreri despre originea Românilor. Kogălniceanu. (p. 477) Limba română și poporul românesc au purces din Rumelia, nu din Ardealul de astăzi. (p. 489) Urme istorice ale Românilor. Cuvinte străine în limba română. (p. 494) Starea religioasă și eclesiastică a Românilor. Starea lor din Ardeal. Români din Maramureș. Vlădicii români. Unirea Bisericii române cu cea catolică. Numărul Românilor.¹ (p. 509—514)

Cfr. ediția germană a cărții din 1877 de sub No.

Muz. Ard. Cluj 104792 și alte exemplare.

¹ Populația română în Ardeal la 1761 a fost (după Iosif Benkő) de 547,243, a celorlalte popoare de 392,190 vasăzică cu 150,053 mai încă ca a Românilor. După statistica din 1850 Românii întreceau cu 492.839 suflete numărul Ungurilor și al Sașilor, iar după recensământul austriac dela 1856 populația Ardealului era de 2.055.645, din care Români greco-catolici 648.239, ortodocși 637.800 în total 1.286.039.

2286

B u d a p e s t

1876

A Szörény vármegyei hajdani oláh kerületek. PESTY Frigyes 1. tagtól. [Districtele românești de odinioară din comitatul Severinului.]

Budapest, 1876. Athenaeum-nyomda. In 8° pag. (Értekezések a történelmi tudományok köréből vol. V. No. 3.)

Cuprinsul: Introducere istorică. Satele și coloniile districtelor românești ale comitatului Severinului: Lugoș, Caransebeș, Mihald, Halmos, Ilyéd, Komját, Krassótfő, Borzafő. (p. 42—49)

Anexat: 22 acte justificative, din anii 1343—1484. (p. 51—84) Muz. Ard. Cluj 104954 și alte exemplare.

2287

B u d a p e s t

1876

Goronulu lui Horia. De Iosifu VULCANU.

Budapesta, 1876. Cu tésculu lui Alecsandru Kocsi. In 8° pag. 15. (Fără foaie de titlu. Versuri.)

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

2288

B u d a p e s t

1876

SZAMOSKÖZY István történeti maradványai. (1566—1603) Kiadta SZILÁGYI Sándor. Vol. I—IV. [Memoriile istorice ale lui Ștefan Szamosközy.]

Budapest, 1876—1880. Athenaeum. In 8-vo. (Monumenta Hungariae Historica. Scriptores. Vol. XXI et XXVIII—XXX.)

Prefața: Budapest, 1876. máj. 4-én.

Cuprinsul volumelor: I. anii 1566—1586. II. anii 1598—1599. III. anul 1603. Manuscrisul anilor lipsă e pierdut ori latent. Vol. IV cuprinde însemnările autorului dintre 1551—1608 cu două fascicule întregitoare, editate ulterior (în 1889 și 1892) cari completează volumul de 430 pagini la 588.¹

Autorul învățat — contemporan al lui Mihai Viteazul și Radu Șerban-Vodă — originar din partea Sătmăruului, „din colțul Someșului” făcându-și studiile superioare la universitatea din Padova, la întoarcere a fost numit arhivar-conservator al Arhivei statului din Alba-Iulia. Astfel dispunând de acte și documente, opera sa e de cea mai mare importanță, formând prima carte istorică ungară scrisă pe baza documentelor. Prețuit de principele Ștefan Bochkay care a lăsat te-

¹ Aceste fascicule ieșind ca extrase, n'au prea ajuns lângă volumul respectiv al bibliotecilor, așa că nu au fost folosite nici măcar de Ion Sîrbu, în cartea sa despre Mihai-Vodă Viteazul.

stamentar o sumă mare pentru editarea operei, această ediție nu a mai apărut din pricina vremurilor turburate. Manuscrisul ei, conservat în Arhiva statului, a fost întrebuințat mult de compilatorul Wolfgang *Bethlen* în Istoria sa din 1690 (de sub No. 236) în care ia capitole întregi din Szamosközy, folosindu-l și adeseori fără să-l citeze; dar înainte de el a fost exploatat — fără se fie citat — și de Sasul Matia *Miles* în cronica sa din 1670 (de sub No. 210) și mai târziu și de mulți alți, până ce a ajuns se fie tipărit în ediția de față de istoricul (născut la Cluj) Alexandru *Szilágyi* cu cea mai mare îngrijire.

Primele trei volume — împărțite în Libri, Pentades și Hebdomades — se pot folosi cu ușurință prin ajutorul indicelui dela sfârșitul volumului III; iar vol. IV a apărut în traducere românească, făcută de d-l Ioachim *Crăciun* cu titlul: *Cronicarul Szamosközy și însemnările lui privitoare la Români. (1566—1608)* Cluj, 1928. In 8° pag. 214, ca vol. II din Biblioteca Institutului de Istorie națională. Editorul relevază toată importanța autorului și a operei sale, declarând că: Fără Szamosközy nici nu s'ar putea scrie o monografie critică completă asupra lui Mihai și Radu.¹ (p. 2)

B. Acad. Rom. București 3968 și alte exemplare.

¹ Traducerea d-lui Crăciun e foarte bună, cu toate că ici-colea a luptat mult cu stilul vechiu unguresc al cronicarului. Cartea sa e bună și ca ediție, însă trebuie să observ că unde scrie Hunedioara (pe p. 40, 127, 134 și 135) este a se înțelege întotdeauna *Huedin*, numele românesc al comunei Hunyad, respectiv Bánffy-Hunyad, de care se face mențiune de câte va ori în legătură cu istoria lui Mihai-Vodă.

1876

Galați

2289

Convențiunea Austro-Română și tribunalul din Galatz. Combaterea sentinței prin care se respinge transcrierea unui imobil urban cumpărat de un Israelit de J. BROCIER.

Galatz, 1876. Tipografia Comercială. Schenk. In 8° pag. 38. (Publicațiunea Uniunii Israelite. Anul I No. 1.)

Cuprinsul: Tribunalul din Galați a respins legalizarea și transcrierea cumpărării în oraș a unor imobile de către supuși austriaci. Se discută situația acestora în Austria și Ungaria și în România în urma convențiunii încheiate.

B. Acad. Rom. București. A. 3268 și alte exemplare.

1876

Sibiu

2290

Articulul XXVIII. despre autoritățile scolarelor poporali. (Sanctionatu in 10. Juniu 1876. Publicatu in cas'a reprezentantilor in 12. Juniu, intru a magnatilor in 14. Juniu 1876.)

Sabiiu, Tipografi'a lui S. Filtsch (W. Krafft.) In 8° pag. 23.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2291

B u d a p e s t

1876

SZILÁGYI Sándor : Nádasdy Tamás első követsége Erdélyben, 1540. [Prima solie a lui Toma Nádasdy în Ardeal.]

Budapest, 1876. (Athenaeum.) In 8° pag. 56. (Értekezések a történeti tudományok köréből vol. V No. 4.)

Cuprinde istoria misiunii lui Toma Nádasdy (cumnatul voevodului Ștefan Mailad) în Ardeal, cu 23 piese justificative și între ele 2 scrisori din 1540 ale regelui Ferdinand I. către Domnul Moldovei, Ștefan Lăcustă.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

2292

B r a ș o v

1876

Das wandernde Siebenbürgen. Eine statistische Studie von Johann HINTZ, Advokat in Kronstadt und Sekretär der Handels- und Gewerbekammer. Verlag der Handels- und Gewerbekammer.

Kronstadt, 1876. Druck von Gött & Sohn. In 8° pag. 54.

Din cuprins: Cap. VI. Verhältnisse in den Donauländern. (p. 11—13) Cap. IX. Klasse der Viehwirthe. (p. 32—39)

Este un studiu foarte important despre păstoritul Ardelenilor în țările române.

Muz. Ard. Cluj 80945 și alte exemplare.

2293

S i b i u

1876

Stilistic'a limbei romane compusa de Iosefu TEMPEA, preotu si profesor gimnasialu.

Sibiu, 1876. Editoriu : Franciscu Michaelis. In 8° pag. 60.

Din cuprins: Exemple pentru descriere dupre Jókai: Buda-Pesta. Tómn'a. Aurul. (p. 41—47)

B. Acad. Rom. București. I. 21757 și alte exemplare.

2294

B u d a p e s t

1876

Ranele natiunii. Romanu de Josifu VULCANU. Trei tomuri. Buda-Pesta, 1876. Cu tipariulu lui Alesandru Kocs. In 8-vo.

Este un roman luat din viața politică a Românilor din Ardeal cu multe părți despre Unguri și personaje ungare. Subtitlul volumelor : Alegerea de deputatu. Treptele prăpastiei. Mâna provedinției.

Bibl. Univ. Cluj 238859 și alte exemplare.

1876

B u d a p e s t

2295

Máramaros vármegye egyetemes leirása... Szerkeszté SZILÁGYI István. [Descrierea generală a comitatului Maramureș.] Budapesten, 1876. Nyom. az egyetemi könyvnyomdában. In 8° pag. VIII și 516. Cu o hartă.

Prefața : Sziget, 1876 julius hó 30-kán.

Din cuprins : A románok. (p. 284—297) Este o descriere foarte bună a caracterului, portului, locuinții, stării economice, a religiei și ale obiceiurilor Românilor din ținutul Maramureșului.

Muz. Ard. Cluj 86111 și alte exemplare.

1876

B u d a p e s t

2296

Kísérletek a metylaldehyd egy synthetikus úton való előállításához. A bölcsészettudori fok elnyerése végett a budapesti m. kir. tud. Egyetem bölcsészeti karához benyújtotta BABESIÚ Aurél. [Experimente pentru producere de metylaldehyd pe cale sintetică.]

Budapest, 1876. Nyomatott Bartalits Imrénél. In 8° pag. 24.

Cuprinde teza de doctorat în chimie a lui Aurel Babeș.

Bibl. Univ. Budapest. Gb. 51779.

1876

C l u j

2297

Magyar történeti emlékek külföldön... Kiadja MIKSA György. [Monumente istorice ungare în străinătate.]

Kolozsvár, 1876. Gámán János örökösei. In 8° pag. 100 și 2 foi. (Ediție de titlu a cărții tipărite la 1868.)

Prefața : Hosszutelkén, 1868. Szt. György hava 14-én.

Cuprinde note despre obiecte arheologice aflătoare prin muzeele Austriei duse acolo din Ardeal. Mai prețioase sunt însă datele numerice (scoase de autor din actele oficiale ale funcționarilor austriaci din timpul absolutismului în Ardeal dintre 1849—61) despre monede dacice și romane, găsite de țărani români — ai căror nume se dă — transportate la Viena pe un preț de nimica ce li s'a dat ca răsplată. Lista e unică în felul ei cu foarte multe amănunte bune. (p. 27—54) Legende ardelenene despre comorile lui Darius și Decebal. (p. 55—57) Antichitățile de aur și argint ale Muzeului imperial dela Viena : tezaurul dela Șimleul Silvaniei (Szilágyosmlyó) dela 1797 cu prima lor descriere în ungurește și altele multe. (p. 67—98) Pietre epigrafice găsite în Ardeal. (p. 98—100)

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

2298

Paris

1876

Dix ans après. Par le Général TüRR.
Paris, 1876. In 8-vo.

Broșură apărută în luna Octomvrie 1876 în care autorul susține că războiul din Orient n'ar fi izbucnit dacă Poarta asculta povața generalului (dată cu zece ani mai înainte) ca să dea drepturi de cetățenie locuitorilor creștini ai imperiului otoman.

2299

Budapest

1876

Opitz Márton Erdélyben. (1622—23) Irta HERRMANN Antal.
[M. O. în Ardeal.]

Budapest, 1876. Athenaeum-nyomda. In 8° pag. 24.

Această teză de doctorat povestește venirea și șederea poetului german Opitz în Ardeal și se ocupă și cu poema sa renumită cu titlul „Zlatna” scrisă în Alba-Iulia la 1622 de sub No. 148.

Bibl. Univ. Cluj 53447 și alte exemplare.

2300

Brașov

1876

Geografi'a Ungariei si elemente din Geografi'a generala pentru școlele populare. De Dr. Nicolau POPU.

Brașov, 1876. Tipografia lui Römer și Kamner. In 8° pag. 68.

Ediția VI a apărut în 1887.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2301

Budapest

1876

Liber rationum Ludovici II. Hungariae et Bohemiae regis. (1525) Edidit Dr. Guilelmus FRANKÓI.

Budapestini, 1876. Athenaeum. In 8° pag. 194. (Extras din revista Magyar Történelmi Társ. vol. 22.)

Cuprinde registrul de cheltuieli al curții regale a regelui Ludovic din prima jumătate a anului 1525 cu însemnări despre solia moldoveană: Paharnicul Anton, vistiernicul (dispensator) Thodor și talmaciul lor Draguș (dela 31 Martie până la 13 Aprilie) și Draguș separat la 17 Iunie și 2 Iulie. (p. 83, 87, 91, 95, 98 și 188) Soli dela Radu-Vodă din Muntenia, sosiți la 24 Fevruarie și 30 Martie. Apoi voivozi români din Timișoara: Darko, Wlad, Woyan și Blasius. (p. 32 și 58)

B. Acad. Rom. București 1655 și alte exemplare.

1876

G y u l a

2302

Alleluja. Korrajz a magyar haza életéből. Szinmű 4 felvonásban. Irta : ROZVÁNY György. [Din viața patriei maghiare.]

N. Szalontán. (Ny. Gyulán Dobay Jánosnál, 1876.) In 8° mic pag. 72.

Cuprinde istoria desrobirii iobagilor dela 1848 înfățișată în forma unei drame.

Mus. Nat. Budapest. P. o. hung. 1298 e.

1876

B r a t i s l a v a

2303

Magyar írók névtára... Szerkesztették MOENICH Károly és dr. VUTKOVICH Sándor. [Dicționarul scriitorilor unguri.]

Pozsonyban, 1876. Nierschy Ferencz nyomdája. In 8° pag. XIV și 577 + Indice.

Prefața : Pozsonyban, 1876. évi télhó végén.

Cuprinde biografiile scriitorilor din Ungaria, aranjate în ordinea calendarului, adică pe zilele de naștere ori de moarte ale autorilor. Așa de pildă supt 10 Ianuarie 1491 se dă biografia lui Nicolae Oláh (p. 13) și în apendicele volumului supt 12 Martie 1845 aceea a lui Grigorie Moldován. (p. 500—1)

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

(1876)

(B u d a p e s t)

2304

Rapport sur l'état des travaux statistiques en Roumanie. Depuis le dernier congrès de St.-Petersbourg jusqu'à celui de Budapest. (1872—1876) Par Alexandre PENCOVITZ Chef de l'Office central de statistique de la Roumanie.

S. 1. et a. In 4° pag. 4. (Fără foaie de titlu.)

B. Acad. Rom. București. III. 119023.

1876

B u c u r e ș t i

2305

Annalile Societatei Academice Romane. Tomul IX.

Bucuresci, 1876. Noua typ. a Lab. Rom. In 4° pag. 109.

Din cuprins : Vieti'a si activitatea lui Maniu Samuilu Miculu, alias Clain de Sadu. De Ioanu C. *Bianu*. (p. 79—109) Studiu în care se dă o amănunțită expunere a vieții și activității lui Klein, încadrată de evenimentele istorice și politice din Ungaria în care a trăit și murit.

Samuil Klein mort în Buda, a fost înmormântat în cripta bisericii depe malul Dunării, în suburbia Ráczváros, dar observ că tăblița de metal despre care autorul scrie cu evlavie că va fi fost pusă deasupra mormântului lui (p. 97) de fapt n'a existat niciodată, deoarece acolo în subsolul bisericii n'am aflat niciuna atunci când scriesem despre Klein în legătură cu istoria tipografiei românești din Buda.¹

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

¹ Vezi în *Boabe de grâu* Decembrie 1932.

2306

B u d a p e s t

1876

Magyar diplomáciai emlékek Mátyás király korából. (1458—1490) Monumenta Hungariae Historica. (Acta extera) Vol. I—IV.

Budapest, 1876—1878. Athenaeum. In 8-vo. (Anul 1876 pe coperta volumului I.)

Cuprinde relațiunile ambasadurilor italieni cu și despre Ungaria din epoca regelui Matia, scoase din diferitele arhive ale Italiei, între ele și următoarele acte privitoare la istoria țărilor române :

Vol. I No. 91—92. Thomasi din Buda despre năvălirea Turcilor în Țara-Românească în 1462. Vol. II No. 187. Baduario din Buda despre Ștefan-Vodă strâmtorat de Turci în 1475. No. 209. Manifestul lui Ștefan-Vodă din Suceava, 25 Ianuarie 1475 prin care notifică lumii creștine felul cum a învins pe Turci.¹ No. 221. Relațiunea lui Ladislau familiarul lui Vlad-Țepeș făcută în Venezia, la 7 August 1476 despre starea lucrurilor cu Turcii în Țara-Românească. Vol. III No. 33. Scrisoarea sultanului Baiazet din 1484 despre campania sa împotriva țărilor române. Vol. IV. No. 12—13. Raportul solilor regelui Matia despre cele tratate cu Ștefan-Vodă în Moldova, cam din 1474 cu răspunsul lui Ștefan-Vodă. No. 23. Regele Matia despre victoria oștilor sale din Moldova și Țara-Românească în 1476. No. 41. Răspunsul regelui Matia către papa Sixtus despre victoria oștilor sale unite cu ale lui Ștefan-Vodă în Țara-Românească asupra lui Țepeluș-Vodă² în 1481.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

¹ Scris (ori copiat) greșit : Saconia și Sonzonja, restabilit de Ioan Bogdan în Documentele lui Ștefan cel Mare vol. II No. 143 dând și traducerea română a scrisorii însemnate.

² Scris cu fonetică ungară astfel : Cipellews.

2307

B u d a p e s t

1877

Reportu generale istoricu despre activitatea societății „Petru Maioru” a junimei romane din Budapesta, dela înființarea ei ponă în prezente, cetitu în sedinti'a generala din 12 Iunie 1876 prin secretariulu societății Petru ILIESCU.

Budapest, 1877. Cu tipariulu tipografiei suburbiei prime. In 8° pag. 42.

Din cuprins: In afară de raport: Operatele cetite în ședințele societății și membrii ei, dela 1861—1875, lipsind anii 1864—1866. Bibl. Brătianu. București 11128 și alte exemplare.

1877

Stuttgart

2308

Statistik des Königreiches Ungarn... Von Prof. J. H. SCHWICKER, Docent am königl. ung. Josefs-Polytechnikum in Budapest.

Stuttgart, 1877. Verlag J. G. Cotta. In 8° pag. XVIII și 859.

Prefața: Budapest, 30. Juni 1876.

Din cuprins: Kumanien oder Walachei, Moldau und Bessarabien im Mittelalter. (p. 18) Die rumänische Nationalität. (p. 155) Die griechisch-katholische und die griechisch-orientalische Kirche. (p. 165)

Opera aceasta este poate cea mai sistematică din toate câte s'au făcut în acest fel despre Ungaria, întrucât autorul tratează toate manifestările vieții, comparând datele sale statistice cu cele ale celorlalte popoare europene și se interesează și pentru lucruri cari au rămas neatinse până la epoca sa. Așa aflăm de pildă că în 1875 între Români erau 171,518 cari frecventau școli, în Ardeal 33.6% a populației. (p. 623) În 1872 erau 2.878 școli cu 3130 clase în cari se predă exclusiv numai în limba română. În 1869 erau școli cu limba de predare ungară și română 164, iar școli cu trei limbi: ungară, germană și română 39. (p. 627—8) Statul ungar tipărea dela 1868 încoace o revistă pedagogică în șapte limbi ale țării, din care ediția română se trimetea în 1872 gratuit în 1450 exemplare. Mai scotea și cărți didactice, din cari în 1872 au apărut în românește 39.600 exemplare. (p. 638) Numărul elevilor români din 1873 al gimnaziilor românești a fost 2100. (p. 646) Ziare și reviste românești în 1875 au fost 12, așa că revenea un ziar pe 217,343 suflete. (p. 712—4) Din nașterile anului 1872 17% erau nelegitime la Români. (p. 730)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1877

Berlin

2309

Aus der Türken- und Jesuitenzeit vor und nach dem Jahre 1600. Historische Darstellungen, zumal Fürsten- und Volksgeschichte in den Karpathenländern von Friedrich SCHULER von Libloy ... ord. Prof. an der Universität in Czernowitz.

Berlin, 1877. Verlag von Theobald Grieben. In 8° pag. IV și 268.

Prefața: Czernowitz am Pruth, im September 1876.

Cuprinsul: I. Geistige Grundelemente im türkischen Reiche. II. Bevölkerung und Finanzen in der Türkei an der Grenzscheibe des 16. Jahrhunderts. III. Der Divan und die Pforte. Das Lehns- und Heerwesen. IV. Die karpathischen Vasallenstaaten. V. Päpste, Jesuiten,

Philipp II. von Spanien. VI. Zeitgenössische Monarchen. VII. Charakterzüge aus England, Schweden, Polen, Italien und der Türkei. VIII. Sigismund Báthory und die Jesuiten. IX. Das Jus ligatum. Das gebundene Recht. X. Bündnisse, Heirath und Krieg. XI. Wandlungen des Glücks. XII. Fürst Cardinal Andreas Báthory und Michael, Woiwode der Walachei. XIII. Die Schellenberger Schlacht 1599. XIV. Michael, Basta und Sigismund. XV. Kaiser Rudolf. Türken und Bocskay in Siebenbürgen. XVI. Siebenbürgen zur Zeit des Stephan Bocskay. XVII. Ständische Pläne in Oesterreich. Kaiser Rudolph's Ausgang. Das Treiben in den Karpathenländern. XIX. Gabriel Báthory's Wahnsinniges Regiment. XX. Der Ausgang des letzten Báthory und Niedergang der Türkenzeit.

Autorul a fost timp îndelungat profesor la Facultatea de drept din Sibiu.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

2310

P e s t

1877

Die Lebensweise der Völker in Oesterreich-Ungarn. Vortrag von Georg DEUTSCH.

Wien, Pest, Leipzig, 1877. A. Hartleben's Verlag. (Druck von G. Bissel et Co. in Wien.) In 8° pag. 56.

Din cuprins: Die Walachen (Gebirgshirten) in Mähren, wahre Parias. (p. 14—15) Die Walachen in Siebenbürgen, denen erst im Jahre 1802 der Betrieb aller Gewerbe und Künste gestattet wurde. (p. 51—52)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2311

B u d a p e s t

1877

Etnographie von Ungarn. Von Paul HUNFALVY... ins Deutsche übertragen von Prof. I. H. Schwicker.

Budapest, 1877. Franklin-Verein. In 8° pag. XVI și 446.

Prefața traducătorului: Budapest, am 18. October 1876.

Din cuprins: IV. Capitel. *Die Rumänen*. Ansichten über den Ursprung der Rumänen. Kogalnitschan. (p. 334) Das rumänische Volk und seine Sprache ist nicht im heutigen Siebenbürgen, sondern in Rumelien entstanden. (p. 342) Historische Spuren der Rumänien oder Walachen. Fremde Wörter im Walachischen. (p. 346) Religiöse und kirchliche Verhältnisse. Zustände der siebenbürgischen und Marmaroser Walachen. (p. 349) Rumänische Bischöfe. Kirchliche Union. Anzahl der Rumänen. (p. 356—361)

Cfr. ediția ungară din 1876 sub No. 2285.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1877

B u d a p e s t

2312

Törökországi képek. Irta MÁRKUS István. [Vederi din Turcia.]
Budapest, 1877. Athenaeum. In 8° pag. 325.

Prefața : Budapest, 1877. évi január elején.

Din cuprins : III. Turnu-Severin și Kladovo. Românii din Serbia. Gloria română și română. Podul lui Traian și turnul lui Sever. Cetățeni unguri și austriaci în Turnu-Severin. Societatea de navigație austriacă. Unguri pe Dunărea de jos. (p. 26—32) VIII. Calafat. Telegrafie turcească și română. Prefectul român de poliție. Șanțurile rușesti. Catedrala în care nu se poate intra. Priveliștea din Calafat spre Vidin. Autoritățile românești. Politica română și prieteșugul cu Rușii. Calafat ca oraș și poziție comercială. Café Lloyd. „Credit nu este.” Grădina publică. Armata română. (p. 79—89)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1877

B l a j

2313

Elemente dein Constitutiunea Patriei seau cunoscerea drepturilor si a datorintieloru cetatienesci. Lucrata dupa legile cele mai noue ale tieriei, pentru scolele populare si adulti de Teodoru PETRISIORU, profesoriu gimn.

Blasiu, 1877. Tipografia seminariului gr.-cat. In 8° pag. 55.

Prefața : Blasiu, 20 Ianuaru 1877.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1877

B u d a p e s t

2314

Román népdalok. Forditották ÉMBER György, GROZESCU Julián, VULCANU József, bevezette Vulcanu József. Kiadja a Kiszfaludy-Társaság. [Cântece populare românești.]

Budapest, 1877. Athenaeum. In 8° pag. XXIII și 164. (A hazai nem-magyar ajku népköltészet tára. Vol. III.)

Prefața : Budapesten, 1877 január havában. Greguss Ágost.

Cuprinsul : Introducere de Iosif Vulcanu. Partea I. De George Ember. Pintie și tovarășii săi. Ileana. Blăstemul mamei. Riscojel. Fata banului din Hațeg. Blăstemul sângelui. Petru یشان. Iliáš. Ileana cea frumoasă. Cântecul soldatului. Cântec de batjocură la o fată bătrână. (p. 3—42)

Partea II. De Iulian Grozescu. Blăstemul. Brâncoveanu Constanțin. Vocea pustiei. Toma. Bujor. Ileana Brăileana. Rândunicele. Păstorii. Cântecul lui Jianu. Cântecul unei fete bătrâne. Cântecul unui recrutar. Cântec de horă. Cântecul cucului. (p. 43—95)

Partea III. De Iosif Vulcanu. Cucul și turturica. Miorița. Craiul Matia. Bradul și teiul. Inelul și corbul. Craiul Jigmond. Bradul. Craiul

și sora-sa. Fata birăului. Bărbatul urât de femeie. Ioan Iorgovan și șarpele. Soarele și luna. Mănăstirea Argeșului. Căntece. (p. 97—164)

Volumul cuprinde 104 poezii diverse, însă multe din ele n'au niciun fel de titlu.

B. Acad. Rom. București I. 84891 și alte exemplare.

2315

B u d a p e s t

1877

Erklärung ungarischer Ortsnamen nach volksthümlichen Sagen und Ueberlieferungen von Alexander v. RÉSŐ-ENSEL.

Budapest, 1877. Druck von Rhor und Wein. In 16° pag. 56.

Cuprinde explicarea câtorva nume toponimice și între ele : Bánffy-Hunyad, Borszék, Csarnóháza, Csalatornya supt muntele Hargita, Deés, Dagadóforrás în Bihor, Fiuszicklája lângă Gurăsada, Fátahagy lângă râul Criș, Gyerőfi szöktetője lângă Cluj, Istenkelete munte în Sălăgiu, Igicze în județul Dobăca, Jézuskápolnája lângă lacul Sf. Ana, Kendefi Ilona köve stâncă de trahit pe Retezatul, Ördöggöve (Piatra dracului) sat românesc pe hotarul Ardealului, Ördögárka în județul Küküllő, Rapsonnévára lângă Sovata, Rókaváros lângă Lővéte, Rekaköve stâncă în Secuime purtând chipurile soției lui Attila. Tiburczvára ruină lângă Bárdosszék, Tarkó în Ciuc, Zetevára în Secuime.

Cfr. și cealaltă lucrare în ungurește a autorului din 1861 de sub No. 1856.

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 4877 jb.

2316

B u d a p e s t

1877

Emlékirat a magyar gazdasszonyok országos egylete 1876. évben felépült árvaházának felavatása alkalmával. Irta SZTUPA György. [Memoriu cu prilejul inaugurării în 1876 al Orfanotrofiei Societății Femeilor Ungare.]

Budapest, 1877. Rudnyánszky nyomdája. In 8° pag. 12.

Autorul era Român născut la 1812 în Oradea; luând parte în 1848 ca honved la războiul pentru independență, s'a stabilit apoi ca farmacist în Budapesta unde a dus o viață stimată de toată lumea.

Szinnyei vol. XIII p. 1151—2.—Kiszlöngstein p. 419.

2317

O r a d e a

1877

A Fekete-Körös és vidéke. Irta: MÁRKI Sándor. [Crișul Negru și regiunea sa.]

Nagyvárad, 1877. Kiadja Hügel Ottó. In 8° pag. 146.

Cărticica formează o monografie a regiunii numite. Găsim în ea descrierea celor 198 comune (în ordine alfabetică) udate de apele

Crișului-Negru, cu câte o scurtă istorie a lor. (p. 31—76) Românii formează majoritatea de 60.4% a populației cu 58.5% ortodocși și 10.9% greco-catolici. (p. 95 și 102) Starea socială a Românilor cu datinele și obiceiurile lor, descrisă cu simpatie. (p. 118—122)
Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1877

B u d a p e s t

2318

Keletre magyar. Magyarország közgazdasági érdekei és teendői kelet felé. Irta GYÖRGY Endre. [In spre Orient Ungurule. Interesele economice ale Ungariei și agendele ei în Orient.]

Budapest, 1877. Athenaeum. In 8° pag. 159.

Prefața: Budapest, 1877. febr. 15.

Cuprinsul: I. Starea economică generală a Ungariei și a vecinilor ei. II. Comerțul de acum cu vecinii, pe uscat și Dunăre, III. Perspectivele comerțului Ungariei spre Orient. IV. Ce e de făcut pentru dezvoltarea intereselor economice ungare din Orient?

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1877

B r a ș o v - S i b i u

2319

O lacrimă ferbinte de Iosif Sterca SIULUȚIU de Carpenisiu. In VI părți.

Brasioviu, 1877—1909. Tip. la Römer et Kamner. Dela fasc. II încolo în Sibiu, la S. Filtsch.

Cuprinde o poveste a propriei vieți, amintind copiilor săi episoade cari au o însemnătate istorică cu evenimente și întâmplări din viața politică și religioasă a Românilor din Ungaria și multe amănunte despre Unguri în legătură cu Românii ardeleni.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1877

B u d a p e s t

2320

Az ozmán uralom története Európában. Irta Dr. LÁZÁR Gyula tanár. Vol. I—II. [Istoria imperiului otoman în Europa.]

Budapest, 1877. Franklin-Társulat. In 8° pag. VIII și 334 + VIII și 339.

Prefața: Budapest, 1877. márcz. 15.

Din cuprins: Vol. I. Bajezid și campania sa din Țara-Românească în 1391. (p. 57) Muza în Țara-Românească. (p. 95) Campaniile lui Mohamed în Țara-Românească. (p. 115—117) Vlad-Vodă (p. 266—269) Vol. II. Mustafa, 1757—1773. Congresul dela Focșani și București. (p. 242) Pacea dela Kuciuc-Kainargi și urmările ei. (p. 245—246) Selim, 1787—1808. Pacea dela Sistov și Iași. (p. 257)

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1877

B u d a p e s t

2321

Carte conducătoră la propunerea geografiei în scólele poporale pentru invetatori și aspiranți de invetatori scrisă de dr. Victoru EMERICZY și Andreiu KÁRPÁTI, profesori preparandiali. Tradusă de Gavrilu Trifu.

Budapest'a, 1877. Proprietatea statului reg. unguresc. S'a tipărit în tipografi'a universității regesci unguresci. În 8° pag. VIII și 452.

Mus. Nat. Budapest. Geo 359/nr și alte exemplare.

1877

B r a ș o v

2322

Asupra situațiunei. Articoli și foișóre de Iónu A. LAPEDATU. Brașovu, 1877. Cu tipăriul lui Römer et Kamner. În 8° pag. 193.

Din cuprins: Magiarii și scólele române. (p. 95—III)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1877

L e i p z i g

2323

Die Zollpolitik der österreichisch-ungarischen Monarchie vom Jahre 1850 bis zur Gegenwart. Von Alexander MATLEKOVITS. Leipzig, 1877. Hässel. În 8° pag. VIII și 230+CLXII.

Din cuprins: Tratatul vamal și comercial încheiat cu România în 22 Iunie 1875.

A apărut și în limba ungară cu prefața de August 1876 în Budapest, Franklin-Társulat. În 8° pag. VII și 360.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1877

B u d a p e s t

2324

A székely határőrség története. Irta Gróf TELEKI Domokos. Közzé tette Szabó Károly. [Istoria regimentului de grăniceri săcui.]

Budapest, 1877. (Franklin-Társulat ny.) În 8° pag. VII și 226.

Prefața: Kolozsvártt, március 20-án 1877.

Cuprinde istoria regimentului de grăniceri săcui înființat de regina Maria Terezia în 1763 cu multe amănunte despre acțiunea lui în luptele din Moldova și Țara-Românească dintre anii 1788—1790 (p. 145—158) și a luptelor grănicerilor români ale celor două regimente românești, prin toate campaniile din Europa, întreprinse de

imperiul austriac. Așa de pildă pe paginile 11, 121—126, 152; regimamentele românești în Franța și Elveția în anii 1813—14 (p. 185) în Italia și Franța din anul 1815 (p. 197—201) și altele multe presărate prin paginile cărții.

Muz. Ard. Cluj 53776 și alte exemplare.

1877

Debreczen

2325

A romanismus. Irta SZÁNTAY Aladár. [Romanismul.]
Debreczen, 1877.

Cuprinde o dare de seamă generală despre romanism, povătuind pe Români ca în loc să se unească cu Rușii, să se unească cu Ungurii, iar Românii din Ungaria să-și caute viitorul în țară și nu în străinătate.

Szinnyei vol. XIII p. 377.

1877

Kaposvár

2326

Török vendégeink elé Rustsukig és velök vissza Pestre. Irta: SZALAY Imre. [Până la Rusciuc pentru primirea oaspeților turci și conducerea lor până la Budapesta.]

Kaposvárott, 1877. Jenteles Herman nyomdája. In 8° pag. 16.

Broșura prezintă descrierea călătoriei autorului pe Dunăre în numele tinerimei universitare din Budapesta pentru primirea deputației turcești, condusă în capitala țării unde s'au făcut manifestații de simpatie pentru Turci în războiul lor cu Rușii și Românii.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1877

Budapest

2327

A magyar birodalom leirása különös tekintettel az 1876. XXXIII. törv.-cikkre. Irta BALLAGI Károly és KIRÁLY Pál. [Ungaria descrisă cu privire la art. de lege XXXIII-1876.]

Budapest, 1877. Athenaeum. In 8° pag. 370. (Vol. III din Egyetemes földrajz.)

Este primul compendiu care descrie Ungaria pe baza noii împărțiri a comitatelor, consacrand Ardealului un loc însemnat în care se descriu pe larg toate comunele și locurile importante făcând amintire de Români unde ei locuiesc în număr mai mare. (p. 159—262)

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

2328

Debrecen

1877

A világ minden államának postaügye. Irta BÖSZÖRMÉNYI Kálmán. [Pošta tuturor statelor lumii.]

Debreczen, 1877—8. Nyomatott a város könyvnyomdájában. In 8° pag. 224.

Din cuprins : Pošta din România. (p. 174—176)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2329

Sibiu

1877

Planul de invetiamentu pentru scólele poporale din Ungari'a in sensulu art. de lege 38 din 1868. Tradusu de Basiliu Petri.

Sâbiu, 1877. Tipografi'a lui Josif Drotleff et Comp. In 8° pag. 48. (Retiparire din „Scól'a Romana” Nr. 42 et 43 ex 1877.)

La sfârșit : Budapest'a, 26 Augustu 1877. Aug. Trefort, m. p. Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2330

Budapest

1877

Az ik-es igékről. Irta JOANNOVICS György. [Despre verbele în ik.]

Budapest, 1877. (Athenaeum.) In 8° pag. 63. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből vol. VI No. 10.)

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

2331

London

1877

George KLAPKA : The eastern question. Translated from the German, with a preface and appendix by Humphry William Freeland.

London, 1877.

Szinnyei vol. VI p. 463.

2332

Cluj

1877

A tölgyesi-szoros és közlekedései s a székpataki új orsz. út. Irta : MARGITAY Gábor f. épít. mérnök. [Trecătoarea Tulgheș și noua șosea de stat.]

Kolozsvár, 1877. Nyom. Stein J. betüivel. In 8° pag. 22.

Cuprinde descrierea șoselei făcute în spre Moldova la trecătoarea Tulgheșului cu expunerea importanței sale strategice și economice.

B. Acad. Hung. Budapest. Gazd. 0.801 și alte exemplare.

1877

București

2333

Annalile Societatei Academice Romane. Tomul x.

Bucuresci, 1877. Typ. Lab. Rom. In 4° pag. 368 și XXIV.

Din cuprins: Noțiuni relative la economia socială și la istoria civilizațiunei în Transilvania. De G. Barițiu. (p. 21—32) Cu multe date statistice și despre Unguri.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1878

Budapest

2334

A szörényi bánság és Szörény vármegye története. Irta PESTY Frigyes. Vol. I—III. [Istoria banatului și a comitatului Severinului.]

Budapest, 1878. M. Tud. Akadémia. (Nyom. Athenaeum.) In 8° pag. 482, 579 și 426.

Prefața: Budapesten, 1877 november 12-én.

Vol. I. cuprinde istoria generală a banatului Severinului, al II-lea dicționarul topografic al comunelor, chiar și al celor dispărute, iar al III-lea 279 documente dintre anii 1237—1578. Lucrarea a rămas însă neterminată întrucât trebuia să mai aibă alte volume de documente cari n'au mai apărut.

Opera, scrisă pe baza publicațiunilor de documente și a cercetărilor arhivale, e plină de amănunte privitoare la Românii din Banat; capitoare speciale volumul I. are aceste două: Biserica greco-orientală și vlădicii ei. (p. 330—381) Familiile din Banatul Severinului cu stemele lor. (p. 451 și 478—482)

B. Acad. Rom. București. II. 49948 și alte exemplare.

1878

București

2335

Istoria Românilor sub Michaiu Vodă Vitézul urmată de scrieri diverse de Nicolae BĂLCESCU. Publicate de predecesiunea Societăței Academice Române și însoțite cu o precuvântare și note de A. I. ODOBESCU.

Bucuresci, 1878. Typografia Societăței Academice Române. In 8° pag. XX și 678.

Prefața: Bucuresci, 16 noemvrie 1877.

Cartea lui Bălcescu devenită clasică prin stilul ei și felul cum povestește evenimentele, e scrisă — în mare parte — pe baza Istoriei latine a Ardealului a lui Wolfgang Bethlen (descrișă sub No. 629) din care ia pagini întregi cuvânt cu cuvânt.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare,

2336

B u d a p e s t

1878

O voce serioase în o'ra suprema, catra clerurile romane și fruntasii poporului romanu, în Caus'a instructiunei populare de UNU ARCHIPRESBITERU.

Budapesta, 1878. Cu tipariul Alexandru Kocsi. In 8° pag. 46.

Cuprinde constatări asupra stării Românilor din Transilvania și Ungaria din punct de vedere cultural și bisericesc precum și soluții de îndreptare a aceleași stări, terminându-se: Scris-am în lun'a lui decemvre 1877.

Autorul anonim este: mitropolitul ortodox Ioan METIANU.

Are și o ediție II din Sibiu, 1913.

B. Acad. Rom. București 1396 și alte exemplare.

2337

W i e n

1878

Venedig und Ungarn. Rückblicke auf Dalmatien und Croatien in den Zeiten der Arpaden bis zum Tode des Königs Ludwig von Anjou. Nach Forschungen in den Archiven der Republik Venedig von J. MIRCSE.

Wien, 1878. Druck der f. f. Hof-, und Staatsdruckerei. In 4° mare pag. 41.

Cuprinde o expunere serioasă a evenimentelor cu câteva documente în text în latinește ori traducere.

La sfârșit: Venedig, am 1. Februar 1878.

Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 1771 și alte exemplare.

2338

B u d a p e s t

1878

A keleti háboru története 1877 végéig. Irta SZATHMÁRY György. [Istoria războiului oriental.]

Budapest, 1878. Franklin-Társulat. In 4° pag. 24.

Din cuprins: Declaraire de război rusă și română. Asediul și căderea Plevnei. (p. 9—14. Cu 3 schițe militare.)

Mus. Nat. Budapest. Hirlaptár 4504 din 1878.

2339

C l u j

1878

BENEDEK Lajos: Az erdélyi részek és Szilágymegye helységnevtára. [Dicționarul localităților Ardealului și în special al comitatului Sălaj.]

Kolozsvár, 1878. Stein János biz. In 8° mare pag. 11 și 138.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1878

B u d a p e s t

2340

Die Orientpolitik Rußlands. Von Benjamin von KÁLLAY. Aus dem Ungarischen von Professor J. H. Schwicker.

Budapest, Wien u. Leipzig, 1878. Verlag von Wilhelm Lauffer. (Druck von A. von Hornyanszky.) In 8° foi 2 și pag. 124.

Cuprinde o schiță documentată (cu 99 citații din cărți) a tendinței agresive a imperiului rusesc spre Orient pentru a-și cuceri suveranitatea în Balcani, cu expunerea tuturor evenimentelor petrecute în legătură cu Rușii în principatele române, când această tendință s'a manifestat în ocuparea lor de atâtea ori, sfârșind cu luarea Basarabiei și Pacea dela București în 1812.

Ediția ungară cu titlul: *Oroszország keleti törekvései* a apărut la 15 Februarie 1878 (Budapest, 1878 în 8° pag. 124) și are și o ediție de titlu din 1881 și alta din 1888. (Muz. Ard. Cluj 52.425.)

Mus. Nat. Budapest. Russ. 511 n și alte exemplare.

1878

B u d a p e s t

2341

A keleti kérdés. TÜRÖ tábornoktól. [Chestiunea orientală.] Budapest, 1878. Ny. Fanda József. In 8° pag. 31.

Prefața: Budapest, 1878. februar 28-án.

Cuprinde articolele autorului din 1867 și 1876 prin cari propunea sultanului, ca să dea autonomie popoarelor slave, formând un stat musulman energetic cuprinzând și Dobrogea până la Dunăre, prin care politică s'ar fi putut evita războiul ruso-turc în care s'au prăpădit 300.000 de oameni, 8 orașe, peste 300 de sate și miliarde de bani.

Are și o ediție contemporană franceză cu titlul: *La question d'Orient*. Budapest, 1878. (B. Acad. Rom. București. II. 12.807.

Cfr. broșurile generalului de sub No. 2013 și 2298.

Mus. Nat. Budapest. Eur. 2059.e și alte exemplare.

1878

B u c u r e ș t i

2342

Guérison de six aveugles-nés. Par M. le Dr. Louis FIALLA, Chef du service chirurgical à l'Hopital Philantropie.

Bucarest, 1878. Imprimerie Thiel und Weiss. In 8° pag. 32.

Operațiunile doctorului ungur Fialla au stârnit senzație mondială întrucât în toată Europa în 149 ani au fost numai 14 cazuri similare de orbi-născuți, iar el în doi ani a reușit să redea lumina ochilor la șase inși.

Broșura interesantă a apărut în Martie 1878. Rec. (de Al. Veress) în *Vasárnapi Ujság* 1878 No. 17.

Crăinicianu p. 56.

2343

București

1878

B. P. HASDEU : Histoire critique des Roumains. La Valachie jusqu'en 1400. I. Extension territoriale. Édition entièrement refondue. Traduit du roumain sous les yeux de l'auteur par Frédéric D a m é Professeur de littérature française.

Bucarest, 1878. Librairie J. Szöllösy éditeur. In 8° pag. XXIV și 120.

Prefața : Bucarest 7/19 Juin 1878.

Tabla de materie : Introduction. Notice biographique sur l'auteur. Préface. Chapitre I. Étendue de la Valachie jusqu'à la mer Noir. II. Date de l'extension de la Valachie jusqu'à la mer Noir. III. Date de la décroissance de la frontière orientale de la Valachie. IV. Le duché de Fagarash. V. Date de l'occupation du duché de Fagarash par les Valaques. VI. Comment les Bassarabes occupèrent Fagarash. VII. Le duché de Fagarash entre les Valaques et les Hongrois. VIII. Le duché d'Amlash. IX. Le duché d'Amlash au point de vue chronologique. (X—XI Manque.) XII. Le duché d'Amlash au point du vue géographique. XII bis. Possessions des Bassarabes dans le Temeshvar. XIII. Hatség. XIV. Les Bassarabes dans la poésie populaire serbo-bulgare. XV. La politique transdanubienne d'Alexandre Bassarabe. XVI. Les conquêtes de Vladislav Bassarabe en Bulgarie. XVII. Dobrodja.

Cfr. ediția română din 1873 sub No. 2229.

B. Acad. Rom. București II. 52.236 și alte exemplare.

2344

Brașov

1878

Manualu asupra procedurii în cauzele mai menunte procesuali civile (Articulu de lege XXII : 1877) Scrisu pre sém'a poporului romanu in specie pentru judecatoriile comunale, de Iosifu POPU, Jude cercualu regescu, etc.

Brașov, 1878. Cu tip. lui Römer & Kamner. In 8° pag. 96.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2345

Győr

1878

Dacia meghódítása és a Traján-oszlop képei. Ismerteti Dr. SZOMBATHY Ignác. [Cucerirea Daciei și obrazurile coloanei lui Traian.]

Győr, 1878. Nyom. Czéh Sábdomál. In 8° mic pag. 64.

Prefața : Győrött, 1878. június 25.

Cuprinde prima descriere în ungurește a coloanei lui Traian, făcută pe baza ediției ei fototipice din 1874 cu un studiu comparativ despre Dunăre și popoarele cari locuiesc malurile ei și povestirea ocupării Daciei prin Traian.

Anexat : Dovezi din biblia lui Ulfilas cunoscută sub numele de „Codex argenteus” cu facsimilul primei pagini în negru despre numele topice din bazinul Dunării.

B. Acad. Hung. Budapest. M. Tört. O. 1284 și alte exemplare.

1878

S i b i u

2346

Die Stellung der Siebenbürger Sachsen in Ungarn. Von Oscar von MELTZL.

Hermannstadt, 1878. Verlag von A. Schmiedeke. (S. Filtsch's Buchdruckerei.) In 8° pag. 72.

Prefața : Hermannstadt, am 1. Juli 1878.

Din cuprins : Romanisirung der Sachsen. (p. 19—20) Die Ungarn und Rumänen. (p. 63)

Are și o ediție ungară cu titlul : Az erdélyi szászok állása Magyarorszában. Nagy-Szeben, 1878.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1878

B u d a p e s t

2347

Hunyadi Album. Szerkesztette SZABÓ Endre és SZATHMÁRY György. [Album Huniadian.]

Budapest, 1878. Athenaeum. In 4° pag. 200 și VIII+2 foi.

Din cuprins : Ajutorarea copiilor romanizați din comitatul Hunedoarei. (p. 5) Naționalitatea ungară din comitatul Hunedoarei. De Réthy Lajos. (p. 11—22) Locuința unui Ungur romanizat. (p. 23—24) Cetatea Deva în timpul răscdalei lui Horia. (p. 34) Confederația dunăreană din veacul al XVI-lea. De Szilágyi Sándor. (p. 132—137) Apostolii neamului. De Ember György. (p. 170—189)

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1878

B u d a p e s t

2348

A rumun nyelv. Irta HUNFALVY Pál. [Limba română.]

Budapest, 1878. Franklin-Társulat. In 8° pag. 132. (Extras din Nyelvtudományi Közlemények vol. XIV.)

Curinsul : Introducere. Limba română. Influența limbei ungare asupra acelei române.

Muz. Ard. Cluj 65.637 și alte exemplare.

2349

G y ő r

1878

A Duna- és Don-vidék világtörténelme a római latin császárok korában. Irta SZOMBATHY Ignác. [Istoria universală a regiunii dintre Dunăre și Don în epoca împăraților latini: 30 a. Cr.—476 d. Cr.]

Győr, 1878. Ny. Czéh Sándornál. In 8° pag. 160. (A apărut în Februarie 1878.)

Cuprinde un amestec de date științifice și mai puțin științifice în legătură cu tema aleasă. De curiozitate relevăm din ele părerea autorului cum că prima silabă de *pa* și *po* în numele orașelor Pathtissus și Porolissum din Dacia, citate chiar de Plinius, e o prepoziție română care corespunde lui *ad* latinesc. Tot așa în veacul al III-lea prima silabă a numelui poporului dau-phal din Dacia gotizată amintește de Romani, mai cu seamă că la 358 cunoaștem un căpitan *Rumon* aliat al Iazigilor. Analizând apoi cuvintele dacice de plante ca: *tura* — anagallis, *crustane* — chelidonium, *tulbela* — centaurum, *sciare* — dipsacus, *mosula* — thymus, *dochela* — chamaepitrus, *dacina* — veratrum, *cotiata* — agrostis, *propedula* — quinquefolium, *prodiorna* — helleborus, *cucolida* — strychnum, *dielia* — hyosciamus, *tutastra* — cucurbita, autorul crede că ele sună românește. Tot el stabilește că Dacii depe columna lui Traian seamănă perfect cu Românii de astăzi. (p. 14) Numele de *Duna* al Dunării derivă dela Iazigi, la care suna astfel: Tana, cuvânt păstrat în limba ungară până azi în formă de tanya — măierște. (p. 123)

Mus. Nat. Budapest. H. ant. 750 m și alte exemplare.

2350

B r a t i s l a v a

1878

Anfangsgründe der ungarischen Sprachlehre ... von Anton POPP öffentl. Lehrer.

Pressburg, 1878. Karl Stampfel. In 8° mic pag. 48.

Ediția întâia (omisă) a apărut în 1871, iar în 1890 a avut deja ediția IX întregită cu foaie de titlu în limba ungară și germană.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2351

B u d a p e s t

1878

A magyar nyomdászat történelmi fejlődése. 1472—1877. Irta Dr. BALLAGI Aladár. [Desvoltarea istorică a tiparului unguresc.]

Budapest, 1878. Franklin-Társulat. In 8° mic pag. 248.

Din cuprins: Ultimul cap. XVI. Reforma religiei cu ajutorul principilor ardeleni izvodește literatura română. Primele cărți românești tipărite în Ardeal. „În epoca ideilor religioase e o eroare de a susține că prin tipărirea cărților românești s'a încercat o maghiari-

zare a Românilor." George Rákóczy I. „bătrânul" patron al literaturii române. Proiectul episcopului calvin Geleji-Katona pentru civilizarea Românilor. Prima tipografie română din Țara-Românească înființată la 1630. Iezuiții ocupând tipografia românească din Alba-Iulia, tipăresc în 1702 Catehismul românesc. Tot acest catehism apare cu litere latine la Pozsony în 1726. Activitatea lui Șincai, Klein și Maior din Buda. Misiunea ungară în Orient. (p. 231—245)

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1878

Cluj

2352

Enumeratio plantarum phanerogamicarum districtus quondam Naszódienensis. Auctore Floriano PORCIUS.

Claudiopoli, MDCCCLXXVIII. Typ. Nic. K. Papp. In 8° toi 2 și pag. 64.

Are și o ediție română din Sibiu, 1881 și una din București, 1893.

Autorul e Român din Rodna-Veche în județul Năsăud și după ce a fost profesor, a intrat la 1861 în administrația județului unde a ajuns până la gradul de subprefect, pe titlul cărții pus astfel: districtus quondam Naszódienensis vice-capitaneus.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1878

Blaj

2353

Istori'a Ungariei pentru scolele poporali. Aprobata de comisiunea scolastica Archi-diecesana.

Blasiu, 1878. Tipografi'a Seminariului gr.-cat. In 8° pag. 50.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1878

Blaj

2354

Geografia pentru scolele poporali. Cursulu I. (Acomodata pentru toate scolele primarie din Ungari'a.)

Blasiu, 1878. Tipografia Seminariului.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1878

Brașov

2355

Leirása az orgyilkosok elitélésének és kivégeztetésének Brassóban, kik Bukurestben Oresku Nikolaidi özvegyet és Kleopatra leányát megölték volt. [Osândirea și execuția asasinilor din Brașov, cari au omorât la București pe văduva lui Nikolaidi Orescu și pe fata sa Cleopatra.]

Brassó, 1878. In 4° pag. 4.

Liceul Honterus. Brașov.

2356

W i e n

1878

A keleti ügyekre vonatkozó okmányok. St. Stefanoi előleges béke. A congressus jegyzőkönyvei és berlini szerződés. [Actele privitoare la afacerile orientale. Pacea dela San Stefano. Procesele-verbale ale congresului dela Berlin.]

Bécs, 1878. Nyom. a cs. és kir. államnyomdában. In 4° pag. 165. (Erdője oficală a Ministerului de Externe.)

Cuprinde textul proceselor-verbale (în franțuzește) cari au precedat Pacea dela San Stefano, respectiv Congresul dela Berlin, al cărui text e tipărit la sfârșit. (p. 150—165)

Anexat: Grenzen der Balkan-Länder. Hartă în culori cu România, fără Moldova.

Mus. Nat. Budapest. No. 33.250.

¹ Rezumatul acestora a se vedea în partea III a Bibliografiei de față.

2357

B u d a p e s t

1878

Anjoukori okmánytár / Codex diplom. hungaricus Andegavensis. Vol. I—VII.

Budapest, 1878—1920. Athenaeum. In 8-vo.

Cuprinde seria documentelor din epoca dinastiei de Anjou (1301 și 1359) cu amănunte despre Români și un bogat material documentar din Ardeal. Erdője neapărat de folosit la monografii. Publicația va merge până la 1382, anul morții ultimului Angevin, regele Ludovic I.¹

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

2358

B u d a p e s t

1878

Rumänische Geschichtschreibung und Sprachwissenschaft. Von Paul HUNFALVY.

Budapest, 1878. Franklin-Verein. In 8° pag. 52. (Extras din Literarische Berichte aus Ungarn vol. II.)

Muz. Ard. Cluj 66.175 și alte exemplare.

2359

B u d a p e s t

1878

A helynevek és a történelem. Irta PESTY Frigyes. [Numele toponimice și istoria.]

Budapest, 1878. Athenaeum. In 8° pag. 62. (Értekezések a történettudományok köréből vol. VIII No. I.)

Autorul vorbind despre formarea diferitelor numiri toponimice, ne dă (pe p. 44) o interesantă tradiție despre Hercules numit de Români de astăzi Iorgovan, tradiție aflată de dânsul în valea Cernei între Mehadia și Orșova.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1878

B u d a p e s t

2360

Közgazdasági helyzetünk délkeleti szomszédjaink felé. Irta KORIZMICS László. [Starea noastră economică față de vecinii noștri din Sudest.]

Budapest, 1878. Pesti könyvnyomda-rt. In 8° pag. 15. (Extras din revista Nemzetgazdasági Szemle.)

Din cuprins: Comerțul Ungariei cu România. (p. 5—9)
Mus. Nat. Budapest. Hung. h. 3259 e.

1878

B u d a p e s t

2361

Az Országos magyar képzőművészeti társulat műcsarnokában BARABÁS Miklós félszázados jubilauma alkalmával rendezett kiállítás műveinek sorozata 1878-ik évi márczius hó 15-én. [Catalogul picturilor lui Nicolae Barabás expuse cu prilejul jubileului său de 50 de ani.]

Budapest, 1878. Franklin-Társulat. In 4° pag. 16.

Din cuprins: No. 72. Portretul lui Emanoil Gozdsu. No. 161. Portretul lui Pavel Kisselef guvernatorul Țării-Românești și al lui Nicolae Rosetti, din 1832.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1878

B u d a p e s t

2362

Ortslexikon der Länder der Ungarischen Krone ... von Emerich FINDURA.

Budapest, 1878. Franklin-Verein. In 8° mare pag. LXXVIII și 1150 șpalte.

Acest dicționar topografic fiind compilat după prima încercare oficială de a da nume ungurești numelor străine din Ungaria, servește bine la stabilirea toponimiei vechi și a numirilor românești cari erau și au rămas în cele mai multe locuri, chiar și după această operație.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2363

B u d a p e s t

1878

Mémoire sur la partie du Danube qui s'étend des irontières occidentales de la Hongrie jusqu'à son entrée en Roumanie... et sur la rectification du Danube près de Budapest.

Budapest, 1878. In 4° pag. 15.

Nu cunosc exemplare.

2364

B u d a p e s t

1878

A közelmúlt titkaiból. / A muszka intervencziótól a Dunai konfoederációig. Fasc. I—II. [Din tainele trecutului apropiat. Dela intervenția rusească până la Confederația dunăreană.]

Budapest, 1878. Légrády Testvérek. In 8° pag. 103 și 158.

Prefața: Budapest, 1878. november 1.

Autorul nenumit e ziaristul ÁLDOR Imre care petrecând vara în Baden făcu cunoștință cu pașa Karatheodory, dela care aflând multe amănunte despre politica lui Ludovic Kossuth — nu intotdeauna favorabilă — față de Turcia și-a scris cartea, din care relevăm următoarele părți privitoare la Români:

Fasc. I. Consfătuirea ministrului Bartolomeu Szemere cu deputații români în Debrecen, luna Mai 1849. (p. 50—53) Proiectul de lege în favorul naționalităților prezentat parlamentului la 28 Iulie 1849. (p. 53—57) Propunerea făcută emigraților Bălcescu (greșit Bolexes) și Boliac de a forma o legiune română cu care ar intra în Țara-Românească. (p. 56—60) Proiectul lui Kossuth pentru reorganizarea politică a Ungariei cu privire la chestiunea naționalităților. (p. 65—91) Kossuth despre Ardeal și Români. (p. 96—98)

Fasc. II are următoarele 10 capitole: Părerea emigraților unguri despre misiunea Ungariei în Orient. 2. Emigrațiunea ungară și chestiunea naționalităților. 3. Kossuth și naționalitățile. 4. Kossuth caută legături cu iugoslavii. 5. Declarațiile opuse ale lui Kossuth în turneul său din Anglia și America despre Turcia și forma de guvern viitoare a Ungariei. 6. Primul proiect al Confederației dunărene. 7. Impresia proiectului asupra bărbaților emigrațiunii, a străinătății și a publicului maghiar, cu critica lui Bartolomeu Szemere. 8. Răspunsul lui Kossuth la atacurile aduse proiectului său originar. 9. Date geografice și statistice împotriva articolelor principale ale Confederației dunărene. 10. Kossuth și stadiul cel mai nou al chestiunii naționalităților.

Textul proiectului Confederației dunărene, descris de Helfy Ignác în Torino, 1 Mai 1862. (p. 96—101) Răspunsul lui Bartolomeu Szemere datat: London, 1 Mai 1862. (p. 131—139)

Insemnătatea acestei cărți este că la tipărirea ei încă nu apăruseră Memoriile lui Kossuth cari cuprind actele oficiale ale chestiunilor tratate în ea și că prezintă textul proiectului Confederațiunii dunărene pentru prima oară.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1878

București

2365

Vasile MANIU: Studii asupra scrierei profesorului Dr. I. Jung intitulată *Romanii și Românii din țările Dunarene*. Studii istorico-ethnografice.

București, 1878. Typ. Soc. Academice Romane. In 8° și pag. 108. (Extras din *Annalele Societății Academice*.)

Cuprinde respingerea teoriilor lui Jung probând în acest scop continuitatea Românilor pe pământul Daciei înainte și după venirea Ungurilor, cu multe reflexiuni asupra elementelor de limbă româno-maghiară.

B. Acad. Rom. București. A. 19.407 și alte exemplare.

1878

Paris

2366

La Hongrie. Ses nationalités.— Son avenir.

Paris, 1878. E. Dentu, éditeur. In 8° pag. 72.

Autorul anonim ungur, trecând în revistă naționalitățile, descrie întâi pe Români (p. 25—28) despre cari face și aiurea mențiuni. Totdeodată respingând acușările Slavilor și ale Românilor, face o expunere a Legii naționalităților ungare.

Muz. Ard. Cluj 96.765 și alte exemplare.

1878

Budapest

2367

Magasinu de rezultate geografice pentru clas'a a V., casual-minte VI. a sc'olei populare si pentru sc'ol'a repetitiunala. Scrisu de Dr. Victoru EMERICZY și Andreiu KÁRPÁTI, profesori prepa-randiali. Tradusu de Gavrilu Trifu.

Buda-Pest'a, 1878. Tipografi'a universitatii regesci ungu-resci. In 8° pag. 30.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1878

Budapest

2368

Ce e dreptatea? De Alesandru PALÁSTHY.

Budapest'a, 1878. La frații Legrády. In 8° pag. 40.

Cuprinsul: Rudenii litigante. Resboiul turcesc. Pactul cu Austria. Ce e dar' dreptatea?

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2369

Wien

1878

Erinnerungen aus der Walachei während der Besetzung durch die oesterreichischen Truppen in den Jahren 1854—1856. Von Alfons Grafen WIMPFEN.

Wien, 1878. Druck und Verlag von Carl Gerold's Sohn. In 8° foi 2 și pag. 262.

Cuprinsul: I. Politische Rückblicke. (p. 1—12) II. Die österreichische Truppenaufstellung gegen Serbien im Jahre 1854. (p. 13—64) III. Die Occupation der Fürsrenthümer Walachei und Moldau durch die kaiserlichen Truppen. (p. 64—256) Schlusswort. (p. 257—262)

Este o operă postumă a autorului ofițer în armata austro-ungară, mort în 22 Iulie 1866, lucrată pe baza actelor oficiale, cu multe amănunte și date însemnate despre istoria ocupațiunii austriace din țările române.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2370

Budapest

1878

A keleti kérdés és Magyarország... Irta LIBERTINI József-[Chestiunea orientală și Ungaria.]

Budapest, 1878. Nyomatott Vodianer F-nél. In 8° pag. 9.

Pe ultima pagină: Korpona, 1878. nov. I.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

2371

Budapest

1878

A magyar emigratio a keleten. Irta VERESS Sándor mérnök. Vol. I—II. [Emigrațiunea ungară în Orient.]

Budapest, 1878. Athenaeum. In 8° pag. 348 și 451.

Din cuprins: Vol. I. 1849. Tabăra dela Mehadia și ultima bătălie a oștii ungare. Emigrarea la Turnu-Severin și drumul până la Calafat. (p. 9—25) 1851. Emigranții români. Revoluția dela 1848 din București. Românii și Ungurii. Toată lumea înțelege rostul vremurilor, afară de Austro-Ungari. (p. 204—208) Vol. II. 1854—1856. La Giurgiu (p. 19—20) Ce a făcut oastea austriacă în Țara-Românească? Crimeia după războiu. Viața mea în Țara-Românească cu câteva întâmplări interesante. (p. 148—156) Istorii din absolutismul austriac din Țara-Românească. Arestarea generalului Ștefan Türr la București.¹ (p. 156—163) Așezarea mea la Tulcea. Agronomia și vânatul de acolo. (p. 189—199) 1857. Tulcea. Lipovenii. Comisia internațională dunăreană. (p. 199—206) 1859. Preliminarele Legiunii ungare-italiane. Prizonierii

¹ Cfr. despre acest lucru broșura franceză a generalului Türr de sub No. 1883.

unguri, croați, sârbi și români. (p. 357) 1860—1867. Stabilirea mea la București ca inginer. Românii și primejdia slavă. (p. 390—395) Emigranți unguri la București. Proiectele lui Napoleon cu Cuza-Vodă și Ungurii. Românii primesc armele destinate legiunii ungare și ei poartă uniforma honvezilor. Românul Alexandru Buda și broșura sa prezentată lui Cuza. Proiectul Direcțiunii Emigranților Unguri și presa română. (p. 395—410) Buda desamăgit pleacă în Ungaria. Ocrotire față de o acuzare nedreaptă. (p. 410—418)

Memoriile aceste — ale tatălui meu — sunt cele mai frumoase din întreaga literatură ungară a epocii din 1848—49 în cari el a luat parte până la sfârșitul revoluției, după care emigrând cu Kossuth în Turcia, a plecat la Londra pentru absolvirea școlii de inginerie. Stabilit apoi la București, a trăit acolo până la moartea sa, publicând afară de aceste amintiri și o serie de articole geo-etnografice despre Români și România de cea mai mare importanță.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1878

București

2372

Fragmente zur Geschichte der Rumänen von Eudoxius Freiherrn von HURMUZAKI. Vol. I—V.

Bucuresci, 1878—1886. Academia Română. (Socecu et Teclu.) In 8-vo.

Cuprinde fragmente din istoria Românilor în legătură cu relațiunile lor cu Ungurii pe baza materialului adunat de autor prin arhivele imperiale dela Viena.

Primele trei volume au apărut și românește. București, 1878—1902.

B. Acad. Rom. București și alte exemplare.

1878

Budapest

2373

Collectiunea legiloru din anulu 1878. Edițiune oficiale. Budapest, 1878. In 8° pag. II și 669.

Muz. Ard. Cluj și alte exemplare.

1878

Budapest

2374

Keleti politikánk. Irta O. S. N. [Politica noastră orientală.] Budapest, 1878. Athenaeum. In 8° pag. 60.

Nu cunosc exemplare.

2375

Bratislava

1878

Die Lösung der orientalischen Frage. Von Julius EJURY.
Pressburg, 1878.

Nu cunosc exemplare.

2376

Budapest

1878

Die orientalische Frage und ihre Folgen. Von Karl Vinzenz
HORVÁTH.

Budapest, 1878. In 8° pag. 55.

Nu cunosc exemplare.

2377

Budapest

1878

Szak- és betürendes kalauz az összes irodalom története s
könyvészetében. Irta MÁRKI József T^{dr}, könyvtáros. [Călăuza
literaturii și bibliografiei ungare.]

Budapest, 1878. Lauffer Vilmos tulajdona. In 8° pag. VII
și 267.

Cuprinde bibliografia istoriei literaturii ungare pe materii
(p. 1—203) și în partea a doua un specimen bun de texte importante,
scoase din bucăți de literatură, poezie și științe dintre anii 1000—1873
(p. 204—249) precum și din cele opt dialecte ungurești. (p. 249—267)

Compendiu foarte folositor, mai cu seamă pentru străini, dori-
tori a cunoaște limba și literatura ungară, devenit rar și aproape
inacesibil.

B. Acad. Hung. Budapest. M. Irod. O. 1253 și alte exemplare.

I.

INDICELE AUTORILOR ȘI TIPĂRITURILOR FĂRĂ AUTOR.

	No.
A BEL- és külföldi hírlapok...sorjegyzéke. Pest, 1869 . .	2072
A BUKURESTI ev. ref. egyház ... innepén ... tartott négy egyházi beszéd. Bukuresti, 1865.	1949
A CS. kir. közös külügy-ministerium levelezései. Pest, 1868.	2042
A HATÁRŐRVIDÉK rendezésére vonatkozó ... szabály- zatok. Pest, 1871	2155
A KELETI ügyekre vonatkozó okmányok. Bécs, 1878. . .	2356
A MAGYAR nemzet jelenje és jövője. Peste, 1869.	2089
A MAGYAR NEMZETI politika helyes iránya. Bécs, 1862 . .	1868
A MAGYARORSZÁGI latin és görög ... kath. egyház ön- kormányzatának szervezete. Pest, 1871	2153
A SZENT-LÁSZLÓ-TÁRSULAT VI. közgyűlésének jegyző- könyve. Pest, 1868	2056
AARON F. Istoria principatului Romaniei. București, 1839.	1382
ACKNER-SCHULLER : Der Hermannstädter Stuhl. Wien, 1840.	1398
ÁCS Károly : Virágok a r. népköltészet mezejéről. Pest, 1858.	1728
— Magyar, német... román... beszélgetések. Pest, 1859.	1755
— Még három román (oláh) népballada. Pest, 1871. . .	2160
ACTE și date despre conferința română. Pesta, 1870. . .	2124
ACTELE Soboarelor ... din Ardeal. Sibii, 1860.	1787
ACTEN und Verhandlungen des sieb. Landtages. Hermann- stadt, 1864.	1933
ADRESSENBUCH... in der Walachei, Moldau. Kronstadt, 1858.	1715
AEMTLICHE Actenstücke ... über die Union Siebenbürgens. Hermannstadt, 1865.	1940
ÁLDOR Imre : Kossuth Lajos. Pest, 1870	2143
— A közelmúlt titkaiból. Budapest, 1878. I—II. . . .	2364
ALECSANDRI V. Salba literară. Jassi, 1857	1695

ALEXI Theochar : Sistemul metric. Braşov, 1874.	2245
ANJOUKORI okmánytár. /Codex diplom. hungaricus Andegavensis. Budapest, 1878—1920. I—VII	2357
ANNALILE Societatei Acad. Romane. Buc. 1871. Tom III.	2157
Bucureşti, 1872. Tom IV	2217
Bucureşti, 1874. Tom VI—VII.	2255
Bucureşti, 1875. Tom VIII	2279
Bucureşti, 1876. Tom IX	2305
— Bucureşti, 1877. Tom X.	2333
ANTRÄGE... bezüglich der Sieb. Eisenbahn. Kronstadt, 1864.	1926
ANTWORT auf die Angriffe einiger Romanen. Wien, 1851	1584
APOR Péter munkái. Pest, 1863	1907
ARANY-GYULAI : Magyar népköltési gyűjtemény. Pest, 1872.	2200
ARÁNYI Lajos : Vajda-Hunyad vára. Pozsony, 1867	2012
ARCHIPRESBITER : O voce serioase în ora suprema. Buda- pesta, 1878	2336
ARICESCU C. D. Flori de Tuşnad. Bucureşti, 1872	2214
— Corespondenţa ... capilor revoluţiunii romane dela 1848. Bucureşti, 1873	2231
ARMONT S. P. Statistica regatului Ungariei. Craiova, 1869	2071
ARTICLU de lege... despre regularea comunelor. Pesta, 1871.	2171
ARTICLUL... despre autorităţile şcolilor poporali. Sabiiu, 1876	2290
ARTICOLII legilor dietii din 1847/8. In Buda, 1848	1497
ARTICUL de lege despre priimirea ambelor diplome. Pest, 1863.	1910
de lege priv. la efectuarea egalei îndreptăţiri a na- ţiunii romane. Pest, 1863	1909
— de lege priv. la întrebuintarea celor trei limbi ale tierei. Hermannstadt, 1864.	1919
ASBÓTH Johann : Über die Grenzen der Berechtigung des Nationalitäten-Prinzipes. Pest, 1869.	2070
ASBÓTH Lajos emlékiratai. Pest, 1862. I—II.	1861
ASZALAY Joseph : Tabellen ... zur ... Gen. Karte ... Ungarn. Wien, 1849.	1543
Mappa gen. ... regni Hungariae. Vindobonae, 1849.	1544
ATANASIAD I. B. Cine sunt Românii, cine sunt Ungurii? Bucureşti, 1869	2095
AUGENZEUGE : Die magyarische Revolution. Pesth, 1849	1535
— Szenen und Bilder. Pest, 1850	1576
AZ ERDÉLYI Gazdasági Egyletnek... az állattenyésztés... ér- dekében... benyújtott kérvénye. Kolozsvártt, 1875.	2264

AZ ERDÉLYI oláh nemzetről szóló ... törvénycikkek.	
Brassó, 1861	1819
AZ 1861-ki évi magyar országgyűlés. Pest, 1861. I—III.	1845
AZ 1869. évi...gör.-kel...főtanács...jkvi kiv. Sibiu, 1869.	2101
B. Ausztria hivatása. Pest, 1861	1826
BABEȘ Aurél : Kísérletek a metylaldehyd ... előállításához.	
Budapest, 1876	2296
BABEȘ Vincent : Causa limbelor...in Austria. Vienna, 1860.	1785
BADEWITZ Karl : Dakoromanien. S. 1. 1866	1998
BAKCSI Ferencz : A székely ipar-, kereskedelmi- és ki- vándorlásról. Pest, 1871	2167
BĂLCESCU Nicolae : Istoria Românilor sub Michaiu Vodă Vitézul. Bucuresci, 1878.	2335
BALKU Ignatie : Preacinst.-lui ep. Basilie Erdélyi. Oradea- Mare, 1843	1428
BALLAGI Aladár : A magyar nyomdászat történelmi fejlődésel.	
Budapest, 1878	2351
BALLAGI-KIRÁLY : Egyetemes földrajz. Pest, 1871. I—III.	2144
— A magyar birodalom leírása. Budapest, 1877	2327
BÁNFFY Albert : Erdély viszonyai. Pest, 1871	2175
BÁNOVITS Alesandru : Memorandul comitatului Severinu.	
Lugoj, 1874.	2241
BARABÁS Miklós : Magyar képek albuma. Pest, 1859.	1756
— Bilder Album aus Ungarn. Leipzig, 1860.	1799
— félszázados jubilauma. Budapest, 1878.	2361
BÁRÁNDY Johann : Ueber Ungarns Zustände. Pressburg, 1847.	1474
BÁRÁNY Ágoston : Torontálvármegye hajdana. Budán, 1845.	1460
Temesvármegye emléke. Nagy-Becsckereken, 1848.	1491
BARCSAY Kálmán : Hátszeg város képviselőjének nyílt levele választóihoz. Pest, 1872	2188
BARITIU-RATIU : Majestätsgesuch. Wien, 1867	2008
— Petitiune. ... Brasiovu, 1867.	2009
BARITIU Georgie : Dictionar unguresc-romanes. Brasiovu, 1869	2094
Istoria regimentului al II. românesc. Brasioviu, 1874.	2234
BARITIU Octaviu : Gramateca limbei magiare. Clusiu, 1866.	1993
Dictionariu portativ magiar-roman. Clusiu, 1870	2123
BARNUTIU Simeon : Reporturile Romanilor cu Ungurii.	
Viena, 1852.	1622
Dereptul public al Românilor. Iasii, 1867	2025
BARTAL Georgii Commentariorum...libri XV. Posonii, 1847.	1479

- BARTAY Gusztáv és Ede: Magyarország primásai. Budán, 1847. 1485
- BAUER őrnagy...hagyományai 1848 és 1849-ből. Pest, 1870. 2134
- BAUSZNERN Guido : Die siebenbürgische Frage. Hermannstadt, 1865 1945
- Der ung.-öster. Dualismus. Hermannstadt, 1868 . . 2047
- BECKE F. C. Zur siebenbürgischen Eisenbahnfrage. Wien, 1862. 1865
- Die Siebenbürgische Eisenbahnfrage. Kronstadt, 1864. 1925
- BEBEUS Joseph : Die Verfassung Siebenbürgens. Wien, 1844. 1453
- Hist.-gen.-geogr. Atlas. Hermannstadt, 1851 . . . 1594
- BEM József : Erdély lakóssaihoz. Kolozsvár, 1848 1513
- Proklamation. Kronstadt, 1849 1526
- Locuitori ai Moldovei S. 1. 1849 1533
- „ „ „ S. 1. 1849 1534
- BENEDEK Lajos : Az erdélyi részek és Szilágymegye helység-névtára. Kolozsvár, 1878. 2339
- BENICZKY K. Irma : A világ népei. Budapest, 1875. . . . 2276
- BENIGNI J. H. Kurze Geschichte von Siebenbürgen. Hermannstadt, 1840. 1393
- Unterhaltungen. Hermannstadt, 1840 1402
- Geographie Siebenbürgens. Hermannstadt, 1842 . . 1424
- BENKŐ Károly : Csik, Gyergyó és Kászon leírások. Kolozsvár, 1853 1631
- Marosszék ismertetése. Kolozsvár, 1868. 2066
- BÉRCZY Károly : Élet és ábránd. Pesten, 1852. 1619
- Világkrónika. Pesten, 1856 1686
- Hazai és külföldi vadászatok. Pest, 1863. 1895
- BESTIMMUNGEN... im Interesse der walachischen Bewohner. Hermannstadt, 1848. 1495
- BETHLEN Miklós önéletírása. Pest, 1858. I—II 1720
- Történeti emlékrajzai. Pest, 1864 1924
- BIELZ E. A. Handbuch ... Siebenbürgens. Hermannstadt, 1857 1700
- BILDER aus Ungarn. Pest, 1860 1798
- BIZONI Károly : Magyarok ázsiai emléke. Pesten, 1845 . 1464
- BLÁNA Szilárd : Három világrészben. Pest, 1872 2186
- BOCK Carol Ernest : Despre sustinerea sanetatii ... a copiilor scolari. Arad, 1874. 2235
- BOCSOR István : Földrajz. Pápán, 1844 1445
- Magyarország történelme. Pápán, 1861 1810
- BOERESCO B. Mémoire sur la juridiction consulaire en Roumanie. Bucarest, 1869 2107

- BOIU Zacharia : Elemente de istoria patriotica. Sabiiu, 1869. 2083
 — Elemente de geografia. Sabiiu, 1869 2084
 — Carte de cetire. Sibiiu, 1874. Ed. V. 2246
- BOLDÉNYI J. La Hongrie. Paris, 1848 1493
 — Pages de la révolution hongroise. Paris, 1849 . . . 1524
 — La Hongrie. Paris, 1851. I—II. 1603
 — Das Magyarenthum. Leipzig, 1851. 1604
- BOLDIZÁR Francisc : Indreptariu p. cartile funduare. Clusiu, 1870 2125
- BOLESZNY Antal : Kézikönyv az Al-Dunán. Ó-Orsova, 1870. 2113
 — Die Donaukatarakte. Orsova, 1874 2247
- BOLINTINEANU D. L'Autriche, la Turquie et les Moldo-Valaques. Paris, 1856 1682
 — Romania roabă la Austro-maghyari? București, 1869 2087
- BONCIU Demetriu : Invetiatura . . . despre legea . . . no-tarilor publici. Arad, 1875 2277
- BOROSS Mihail : Catichism politic. Pesta, 1869 2073
- BORSZÉKY Soma : A Romániában lévő ausztriai consuláris hatóságok . . . ismertetése. Pest, 1868 2046
- BOTA Moysi : Română-ungurească lină. Pesten, 1847 . . 1489
 — Dedicatiune la inst. ep. Al. Dobra. Timișoara, 1856. 1685
- BOZÓKY Alajos : Az egyházi jog tankönyve. Pest, 1871 . . 2152
- BÖHM Leonhard : Geschichte des Temeser Banats. Leipzig, 1861 1801
 — Dél-Magyarország . . . története. Pest, 1867. I—II. . 2001
 — Monographie der . . . Militär-Kommunität Weisskirchen. Banat-Weisskirchen, 1871. 2169
 — Itészet és vitiligatismus. Temesvár, 1869. 2086
- BÖSZÖRMÉNY Kálmán : A világ minden államának postaügye. Debreczen, 1877—78. 2328
- BRANU Petru : Cununa din flori. Urbe Mare, 1856. . . . 1684
- BRATIANU J. C. Mémoire sur l'empire d'Autriche. Paris, 1855. 1671
- BROCINER J. Convențiunea Austro-Română. Galatz, 1876 . 2289
- BROȘTEANU P. Der rumänische National-Congress im Mai 1848. Wien, 1869 2097
- BRUCKNER Wilhelm : Die Reformen Kaiser Josef II. in Siebenbürgen. Jena, 1867 2019
 — Vilmos : Megvilágítása . . . azon emlékiratoknak, melyel . . . Szelistye és Talmács . . . községek . . . viszonyaik rendezését kérelmezik. Nagy-Szeben, 1869. . 2109
- BUDAI Ferencz polgári lexikona. Pest, 1866. Ed. II . . . 1994

BUZIAȘ loc de cură. Budapesta, 1875	2282
C. H. Die Belagerung von Temesvar. Temesvar, 1849 . .	1540
CABINET de conversație. București, 1839	1389
CĂLĂTORIA Domnitorului Carol I în străinătate. Bucu- rești, 1869	2103
CERERILE Românilor din mon. Austriacă. Viena, 1849 . .	1527
CHERRIER Miklós : A magyar egyház története. Pesten, 1856.	1681
CHOWNITZ Julian : Geschichte der ung. Revolution. Stutt- gart, 1849. I—II	1539
— Handbuch zur Kenntniss Ungarn. Bamberg, 1851 .	1581
CHRONICON Hungarorum Poseniense. Buda, 1852	1614
CODICELE civil austriac universal. Sibiu. 1853. I—II. . .	1636
COLECTIUNEA legilor din 1868. Buda, 1868	2064
COLLECTIUNEA legilor din anul 1878. Budapest, 1878 .	2373
CONVENȚIUNE între Papa și Francisc Iosef. Blasiu, 1856 .	1676
CONVENȚIUNEA...cu guvernul Austriei. București, 1860 . .	1761
CRETIU Georgius : Salutatio, qua ... Dom. Jo. Alexi . . veneratur. M. Varadini, 1856	1688
CSAPLOVICS Johann. Ungerns Industrie. Leipzig, 1843 . .	1433
CSÁVOLSZKY Ludovic : Un cuvent serios către alegători. Pesta, 1872	2204
CSEH Carol : Baiele de Borszék. Buda-Pesta, 1873 . . .	2224
CSEREI Mihály históriája. Pest, 1852	1621
CSERNOVICS Péter : A nemzetiségi kérdés. Pest, 1861 . .	1839
CUM vom măsura de acum înainte? Budapesta, 1875 . .	2275
CUNOȘTINȚE ... despre Monarhia Austriacă. Sibiu, 1859 .	1743
CZELDER Márton : Egyházi alapszabály. Bukarest, 1861 .	1851
— Missiói predikáció ! Bukarest, 1862	1864
CZETZ Johann : Bem's Feldzug in Siebenbürgen. Ham- burg, 1850	1570
— Jeneral Bem w Siedmiogrodzie. Poznań, 1854 . . .	1651
D. T. Deslușire despre banii cei noi. Brașov, 1858 . . .	1731
DEÁK Farkas : Őszinte szó a román testvérekhez. Kolozs- vártt, 1861	1842
DEMBINSKI Magyarországon. Budapest, 1874	2236
DENKSCHRIFT der Romanen ... aus Kronstadt. Kron- stadt, 1868.	2063
DEPUTAT român : Un graiu sințer. In Buda, 1861	1850
DEUTSCH Georg : Die Lebensweise der Völker in Oesterreich- Ungarn. Wien, Pest, Leipzig, 1877	2310
DEUTSCH-walachische (romanische) Grammatik. Ofen, 1859 .	1758

DINNA Climent : Versuri la inf. scólei române. Timisoara, 1856	1675
DOBREANO I. Die Rechte der Donaufürstenthümer. Berlin, 1858	1721
DORNER Joseph : Das Banat. Pressburg, 1839.	1378
DÓSA Elek : Erdélyhoni jogtudomány. Kolozsvártt, 1861.	1818
DÓZSA Dániel : Csatározás a daco-roman törekvések ellen. Kolozsvártt, 1863	1889
DÖBRENTÉY Gábor moldvai kérdései. Budán, 1842	1410
— Régi magyar nyelvemlékek. Budán, 1842	1421
DRAGESCU C. Joachim : Noptile Carpatine. (Roman) Pesta, 1867	2015
DRĂGUȘANUL I. Codru : Peregrinul Transelvan. Sabiiu, 1865.	1967
DREGHICIU Meletiu : Istoria Ungariei. Timisióra, 1871.	2151
DUVEYRIER Ch. : L'Autriche dans les Pr. Dan. Paris, 1858	1718
— Austria în principatele române. Bucuresci, 1859.	1744
DER RUSSISCH-türkische Streit. Pest, 1854.	1650
DER RUSSISCH-türkische Krieg. Pesth, 1854.	1653
DER SIEBENBÜRGISCHE Landtag 1863. Hermannstadt, 1863.	1904
DER UNGARISCHE Reichstag. Pest, 1861. I—III.	1846
DIE KARLSBURGER Conferenz. Hermannstadt, 1861	1816
DIE PETITION der Romanen Siebenbürgens. Wien, 1860	1791
DIE WICHTIGSTEN Ergebnisse der ... Volkszählung. Hermannstadt, 1872	2178
ECHO der Skizzen ... von Kecskeméthy. Hamburg, 1862	1875
EDELSPACHER Antal : Rumun elemek a magyar nyelvben. Budapest, 1875	2273
EGRESSY Gábor törökországi naplója. Pesten, 1851	1587
EGY szó a magyar királyhoz. Bécs, 1859	1742
EISENBAHN- u. Dampfschiffahrts-Buch. Pest, 1851	1593
EJURY Julius : Die Lösung der orientalischen Frage. Pressburg, 1878.	2375
ELSNER J. G. Ungarn. Leipzig, 1840. I—II.	1401
EMBER-GROZESCU : Román népdalok. Bevezette Vulcanu József. Budapest, 1877.	2314
EMERICZY-KÁRPÁTI : Carte conducatoria la propunerea geografiei. Budapesta, 1877	2321
— Magasinu de rezultate geografice. Buda-Pesta, 1878.	2367
EMLÉKIRAT a keleti vasutnak csatlakozási pontjára nézve. Pest, 1870	2128
EMLÉKLAP az 1860. évből. Pest, 1861	1800

- ENDLICHER Ladislaus : *Rerum Hung. mon. Arpadiana. Sangalli*, 1849 1537
- ENDRÓDI Sándor : *Falusi álmok. Budapest*, 1875. Ed. II. . 2267
- EÖTVÖS Josef : *Ueber die Gleichberechtigung der Nationalitäten in Oesterreich. Pest*, 1850 1558
- *Felelet Báró Kemény Gábornak. Pest*, 1860 1797
- *A nemzetiségi kérdés. Pest*, 1865 1946
- *Die Nationalitäten-Frage. Pest*, 1865 1947
- *beszédei. Budapest*, 1875. 2280
- ERDÉLY . . . névtára. Nagy-Szeben, 1862. 1869
- ERDÉLYI Arthur : *Mult, Jelen, Jövő. Kolosvárt*, 1849 . . . 1529
- *Erdélyről. Kolozsvárt*, 1849 1538
- ERDÉLYI János : *Népdalok és mondák. Pesten*, 1847. . . 1483
- *Magyar közmondások könyve. Pesten*, 1851 . . . 1591
- ERDÉLYI ev. ref. egyházi főtanács : *Czelder Márton működése Romániában. 1861—69. Kolozsvártt*, 1870 . . 2138
- ERDÉLYI ROMÁN : *Őszinte szó. Kolozsvár*, 1864. 1931
- ÉRDY János : *Erdély érmei képtalaszszal. Pesten*, 1862. . 1878
- FEJÉR Georgius : *Genus . . Joannis Corvini. Budae*, 1844. 1437
- FEKETE (Negrutiu) János : *Magyar román nyelvtan. Kolosvár*, 1852 1612
- *Értekezés az irodalomról. Eger*, 1864. 1923
- FÉNYES Elek : *Magyarországstatistikája. Pesten*, 1842. I—III. 1420
- *Magyarország leírása. Pesten*, 1847 1482
- *Ungarn im Vormärz. Leipzig*, 1851 1590
- *A orosz-török háboru. Pest*, 1854. I—II. 1640
- *A török birodalom leírása. Pest*, 1854 1646
- *Magyarország 1859-ben. Pest*, 1859 1749
- *A magyar elem s ellenesei. Pest*, 1860 1772
- *Magyarországstatistikai . . szempontból. Pest*, 1860. 1794/5
- *A magyar birodalom nemzetiségei. Pesten*, 1867. . . 2022
- FÉNYES-LUCZENBACHER : *Ungarn und seine Völker. Pesth*, 1846. 1468
- FESSLER-KLEIN : *Geschichte von Ungarn. Leipzig*, 1867. I—V 2007
- FETTI Spiridon : *Charta M. Pr. Transilvania. Sabiiu*, 1862 . 1866
- FIALLA Ludovic : *Raport științific . . din spitalul Filantropia. București*, 1870. 2117
- *Raport al diviziei chirurgicale. Bucuresci*, 1872 . . 2181
- *Guérison de six aveugles-nés. Bucarest*, 1878. . . 2342
- FILEK Heinrich : *Das Fürstenthum Romanien. Wien*, 1869. 2085
- FILO-ROMÂN : *Elemente de dreptul public. Brașov*, 1846 . 1470

FINDURA Emerich : Ortslexikon der Länder der Ungarischen Krone. Budapest, 1878	2362
FLEHTENMAHER H. Conte Ștefan Seceni. Eșii, 1839. . .	1384
FLORENT Simon kérvénye Nm. Horváth Boldizsár igazságtügyi miniszter urhoz. Pest, 1871	2161
— kérvénye . . . Szelistye-Talmács és Töröcsvár . . . területeinek rendezésére. Pest, 1871	2162
FODOR András : Méhádia. Kolozsvártt, 1844	1448
FOGLAR Ludwig : Donau-Sagen. Wien, 1860.	1784
FORGATSCH Ludwig : Die schiffbare Donau. Wien, 1849 .	1528
FORMULARII pentru procedura criminala. Sibiiu, 1865. . .	1955
— de protocoale și eshibite. Sibiiu, 1865.	1961
FRAKNÓI Guilelmus : Liber rationum Ludovici II. regis. Budapestini, 1876	2301
FRANCISC Josif : Către popoarele Mele ! Pest, 1866. . . .	1982
— Statut organic al bisericeii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania. Sabiiu, 1869	2090
FRANK Iosif Petru : Calea ferată Pitesci — Rimnic — Sibiiu. București, 1872	2194
— Die Anschlüsse der Ungarischen an die Rumänischen Bahnen. Pest, 1873	2221
FRANKL Vilmos : Hazai és külföldi iskolázás a XVI. században. Budapest, 1873	2225
FRIED F. Magyar-Ország. Wien, 1849. (Karte.)	1541
FRONIUS Friedrich : Zwei botanische Excursionen. Hermannstadt, 1856	1673
FUSS Michael : Flora Transsilvaniae. Cibinii, 1856	1674
GAÁL László : Az erdélyi kenészségekről. Nagy-Enyeden, 1846	1469
GALETTI J. G. A. Egyetemi világismerete. Pesten, 1844.	1444
GALGÓCZY Károly : Magyarország...statisticája. Pesten, 1855.	1664
GÁSPÁR Ioan : Legendariu romanescu. Buda, 1871	2171
GEGUS Dániel : Magyar országgyűlési törvénykönyv. Pest, 1866	1974
GEOGRAFIA pentru scolele poporali. Blasiu, 1878. . . .	2354
GERANDO Ágost : Nehány észrevétel. Lipcsében, 1843 .	1432
— La Transylvanie. Paris, 1845. I—II	1465
GF. J. C. Attila und rother Frack. Klausenburg, 1861. .	1843
GLATTER : Gedanken über die Kriterien der Nationalität. Budapest, 1874	2250
GOLESCO A. G. Die pol. Stellung der Roumainen. Wien, 1848.	1508
GOROVE István : Nemzetiség. Pesten, 1842	1413

GOZSDU Manó főispán felsőházi beszéde. Pest, 1861	1836
GÖNCZI Paul : Cultura de fărgări. In Pesta, 1860	1764
— Instrucțiune la tractarea ... globului pamentesc. Buda, 1872.	2196
— Elementariu sau ABCdariu. Buda Pesta, 1874.	2242
GÖRGEI Arthur : Mein Leben und Wirken in Ungarn. Leip- zig, 1852. I—II	1608
GREGUSS Ágost tanulmányai. Pest, 1872. I—II	2180
GREISSING Joseph : Foie de souvenir. Braşov, 1844	1441
GROCSANSZKY János : Oda. Pesten, 1847.	1475
GÜNTHER Antal : A magyarországi latin és görög ... kath. egyház önkormányzatát szervező gyűlés naplója. Pest, 1871. I—II	2154
GYÁSZDAL Kracsun Ede ... fölött. Esztergomban, 1862.	1877
GYÁSZHANGOK... Fretzilla János... elhunytán. Pesten, 1844.	1451
GYÖNGYÖSI István válogatott poetai munkái. Pest, 1865.	1965
GYÖRGY Endre : Keletre magyar. Budapest, 1877	2313
HÁBORUKÖNYV. Pest, 1859.	1738
HAEUFLER J.V. Sprachenkarte d. Oest. Monarchie. Pest, 1846.	1467
— Bilder-Gallerie aus Ungarn. Pest, 1847.	1487
HAHN Michael : Historisch-top.-stat. Beiträge. Pest, 1855.	1663
HAJNALD Lajos erdélyi pk. felsőházi beszéde. Pest, 1861.	1835
HAJNIK Károly : Az 1865. erdélyi országgyűlés ... nap- lója. Kolozsvártt, 1865.	1959
— Országgyűlési emlékkönyv. Pest, 1866	1986
HALMÁGYI Sándor : Saphira. (Regény) Kolozsvártt, 1859. I—II.	1752
HANDBUCH der Wojwodschaft Serbien. Temeswar, 1854.	1639
HARAY Viktor : Töredék egy menekült naplójából. Kolozs- vártt, 1861	1811
HASZDEU Bogdan Petriceicu : Istoria toleranței religioase în România. Bucuresci, 1868	2038
— Istoria critică a Românilor. Bucuresci, 1873	2229
— Histoire critique des Roumains. Bucarest, 1878.	2343
HATVANY Imre : Szózat. Pesten, 1848.	1496
HATZEGAN Demetrius : Theses ex universa jurisprudentia. Pestini, 1855	1667
HEGEDÜS Lajos : Eredeti tréfák ... a cigány életből. Pest, 1864	1915
HERBSTBLÄTTER vom unteren Ister und Bosphorus. De- breczen, 1872	2215

- HERRMANN Antal : Opitz Márton Erdélyben. Budapest, 1876. **2299**
- HEUFLER Lúdvic : Descrierea Monarhiei. Viena, 1861. **1804**
- HINTZ Johann : Geschichte ... der gr. n. unirten in Siebenbürgen. Hermannstadt, 1850 **1571**
- Das wandernde Siebenbürgen. Kronstadt, 1876 . **2292**
- HODOSIU Iosif : Romanii și Constituțiunile Transilvaniei. Pesta, 1871 **2149**
- HORN J. E. Zur ... Centralisationsfrage. Leipzig, 1850. **1567**
- La Hongrie et la crise européenne. Paris, 1860 . . . **1771**
- Liberté et nationalité. Paris, 1860 **1778**
- HORN Julius : Das Königreich Ungarn. Pest, 1863. . . **1898**
- HORVÁTH Mihály : A magyarok története. Pápan, 1842. I—IV. **1423**
- Huszonöt év Magyarország történelméből. Genfben, 1864. I—II. **1920**
- Magyarország függetlenségi harcának története. Genfben, 1865. I—III **1943**
- Kisebb történelmi munkái. Pest, 1867. I—IV. . . **2010**
- HORVÁTH K. Vinzenz : Die orientalische Frage und ihre Folgen. Budapest, 1878. **2376**
- HORY-MOLDOVÁN : Részvét-Album. Kolozsvártt, 1872 . . **2192**
- HOSSZU Iosif : Cuventarile dietali. Clusiu, 1865 **1976/a**
- HUNFALVY Johann : Ungarn und Siebenbürgen. Darmstadt, 1857. I—III **1710**
- János : Magyarország és Erdély képekben. Darmstadt, 1864 **1932**
- Hazánk közlekedési eszközeiről. Pest, 1867. . . . **2101**
- HUNFALVY Pál : Magyarország ethnographiája. Budapest, 1876 **2285**
- Paul : Ethnographie von Ungarn. Budapest, 1877 . . **2311**
- Pál : A rumun nyelv. Budapest, 1878. **2348**
- Paul : Rumänische Geschichtschreibung und Sprachwissenschaft. Budapest, 1878. **2358**
- HURMUZAKI Eudoxius, Freiherr : Fragmente zur Geschichte der Rumänen. Bucuresci, 1878. I—V **2372**
- HUTTER J. Von Orsova bis Kiutahaia. Braunschweig, 1851. **1599**
- ILIESCU Petru : Reportu... despre activitatea soc. Petru Maior. Budapest, 1877 **2307**
- ILLÉSHÁZY-MIKÓ följegyzései. Pest, 1863 **1906**
- IMÁDSÁGOS könyvecske. Debreczen, 1859. Ed. V. . . . **1753**
- IMREFI : A magyar menekültek. Pesten, 1850 **1568**
- INCZE József : Erdélyország ... végzései. Kolozsvártt, 1845. **1466**

INDREPTARIU ... la introducerea cartilor funduare in Tran-	
silvania. Clusiu, 1868	2045
INSTRUCTIUNE pentru antistii comunitatilor. Clusiu, 1869 .	2108
— pentru judecatoriile urbariali. Buda-Pesta, 1868. .	2059
INSTRUITIUNE pentru sateni. Sibiu, 1856	1677
INTRU onorea ... ep. Procopie Ivaskovics. Arad, 1853. .	1630
IPOLYI Arnold : Oláh Miklós ... levelezése. (1527—1538)	
Budapest, 1875	2266
IRÁNYI-BRÁTIANO : Lettres hongrois-roumaines. Paris, 1851.	1598
IRÁNYI-CHASSIN : Histoire ... de la révolution de Hongrie.	
Paris, 1859. I—II.	1757
IRÁNYI Dániel : Magyarország függetlensége. Milano, 1863 .	1884
ISTORIA Ungariei pentru scolele poporali. Blasiu, 1878 .	2353
ISTRATI Neculai : Mihul. Iași, 1850	1564
ISZER Andreas : Walachische Sprachlehre. Kronstadt, 1846.	1472
— Deutsch-walachisches Wörterbuch. Brașov, 1848 .	1518
— Walachisch-deutsches Wörterbuch. Kronstadt, 1850	1574
IVÁNYI Ede : A magyar birodalom ... cimerei. Pest, 1869 .	2079
IVÁNYI István : Vidékünk története. Temesvárott, 1875 .	2272
JAKAB Elek : Kolozsvár története. Budán, 1870. I—V. .	2111
— A királyföldi viszonyok ismertetése. Pest, 1871. I—II	2145
JAKAB-VENTER : Cărticică teatrală. Brașov, 1847	1484
JANCSÓ Károly : Aggodalom és megnyugtató. Kolozsvártt,	
1848	1501
JANKOVICH Vincze : Korrajzok és eszmetöredékek. B.-	
Gyarmat, 1871	2170
JANOTYCKH Johann : Federzeichnungen. Wien, 1850 . . .	1548
JEGYZÉKE ... a M.K. Egy. nyomda könyveinek. Budán, 1851.	1595
JERNEY János keleti utazása. Pesten, 1851. I—II. . . .	1601
JOANNOVICS György : Adalékok a magyar szóalkotás kér-	
déséhez. Budapest, 1870.	2120
— Az ik-es igék. Budapest, 1877.	2330
JÓKAI Mór : Forradalmi és csataképek. Pest, 1850. I—II.	1555
— Egy bujdosó naplója. Pest, 1851	1607
— A magyar nemzet története. Pesten, 1854.	1645
— Véres könyv. Pesten, 1855. I—III	1662
— A magyar nép adomái. Pest, 1856	1680
— Proscrisul de la Sevastopol. Bucuresci, 1856	1687
— Dekameronja. Pest, 1858. I—X	1725
— Szegény gazdagok. Pest, 1860. I—IV	1775
JÓLÉRTESÜLT : Felelet. Pest, 1869	2069

JÓSIKA Kálmán : A magyarok és románok feladata a keleti kérdésben. Pest, 1867	2026
JÓSIKA Nikolaus : Stephan Josika. Leipzig, 1851. I—V.	1583
— Zur Gesch. des ung. Freiheitskampfes. Leipzig, 1851.	1586
— Miklós : Egy m. család a forradalom alatt. Braunschweig, 1852. I—X.	1620
— A két mostoha. (Regény) Pest, 1863. I—II	1888
— A szegény ember dolga csupa komédia. Pesten, 1864.	1934
— Emlékirat. Pest, 1865. I—IV.	1968
JOSSA Heinrich : Ungarische u. sieb. Bergorte. Leipzig, 1862	1872
JULIUS-RUPERTUS : Donauhafen. Pressburg, 1848.	1517
JUNCTIUNEA calilor ferate ale Romaniei cu ale Ungariei și Transilvaniei. Bucuresci, 1871	2156
JUNCTIUNILE căilor ferate Bucuresci-Brașov. Brașov, 1874.	2237
KÁKAY Aranyos: Országgyűlési árny-és fényképek. Pest, 1861.	1854
KALENDARIUM . . . Missionis Moldaviae. Jassi, 1841	1403
— Romano-Fr. Julianum. Galatzii, 1851	1578
KALKBRENNER-STARA : Der geografische Unterrichtsstoff des Krassóer Komitates. Oravitza, 1874	2251
KÁLLAY Benjamin : Die Orientpolitik Russlands. Budapest, 1878.	2340
KÁLLAY Ferencz : A Szózat bírálata. Pesten, 1843	1431
KANITZ F. Die Zinzaren. Wien, 1863.	1912
— Serbien. Leipzig, 1868	2048
— Donau-Bulgarien. Leipzig, 1875. I—III	2270
KÁPOLNAI István ; Magyarország hadászati védelme. Pest, 1867	2005
KARATȘIONI Carol : Istoricul salinelor din România. Bucuresci, 1870	2127
KÁROLYI Ede : Foederált Hunnia. Kassán, 1860	1793
KÁSZONY István: Vázlatok az erdélyi vasúthálózatnak Oláhországval való összeköttetése érdekében. Brassó, 1871.	2173
KATEHISMUL elementar p. romano-catolici. Iașii, 1866.	1990
KAUTZ Gyula : Az austriai birodalom statistikája. Pesten, 1855	1661
KAZINCZY Ferencz utazásai. Budán, 1839	1383
KECSKEMÉTHY Aurel : Ein Jahr aus der Geschichte Ungarns. Wien, 1862.	1859
— Háromezertengeri mértföld. Pest, 1870.	2136
KELENFÖLDY Arthur : Die Verhältnisse im Orient. Leipzig, 1863	1913

- KELETI-BEÖTHY : Statistique de la Hongrie. Budapest, 1874. 2248
- KELETI Charles : Hongrie. Pest, 1873 2227
- Qu'est-ce que la nationalité? Budapest, 1874 . . . 2249
- Karl : Ergebnisse der . . . Volkszählung. Pest, 1871 2146
- Károly : Hazánk és népe. Pest, 1871 2176
- KEMÉNY Dénes : Honegység. Kolozsvár, 1861 1807
- KEMÉNY Gábor : Nagy-Enyednek . . . veszedelme. Pest, 1863. 1894
- KEMÉNY János erdélyi fejedelem önéletírása. Pest, 1856 . . 1683
- KEMÉNY Joseph : Deutsche Fundgruben. Klausenburg, 1839. 1381
- József : Történeti és irodalmi kalászatok. Pest, 1861. 1837
- KEMÉNY-KOVÁCS : Erdélyország történetei tára. Koloszártt,
1845. I—II. 1463
- KEMÉNY Zsigmond : Az unió-törvényekről. Pest, 1861 . . 1853
- tanulmányai. Pest, 1870. I—II 2132
- KERÉKGYÁRTÓ Árpád : Magyarok életrajzai. Pest, 1858. . 1722
- Magyarország mivelődésének története. Pest, 1859. 1745
- Magyarország történetének kézikönyve. Pest, 1867. 2030
- Hazánk évlapjai. Budapest, 1875 2265
- KERESZTESI József : Krónika Magyarország . . . közéletéből
a XVIII-dik század végén. Pest, 1867 2023
- KERKÁPOLY Károly : Publicistikai dolgozatok. Pest, 1869. 2075
- KERNER Anton Josef : Das Pflanzenleben der Donauländer.
Innsbruck, 1863 1911
- KISFALUDY-Társaság Évlapjai. (Vulcanu.) Buda Pest, 1872. 2206
- KLAPKA Georg : Memoiren. Leipzig, 1850 1560
- Der Nationalkrieg in Ungarn. Leipzig, 1851. I—II 1606
- Der Krieg im Orient. Genf, 1855 1669
- The eastern question. London, 1877. 2331
- KNAUZ Ferdinandus : Libri missales . . . ecclesiae Hunga-
ricae. Strigonii, 1870. 2142
- KOGALNICEANU Michael : Geschichte der Zigeuner. Stutt-
gart, 1840 1400
- Letopisișile Țării Moldovii. Iași, 1845. I—III . . . 1456
- Cronicile României. București, 1872. I—III. Ed. II. 2212 3
- KOMÁROMY Ferencz : Pártküzdelmek. Pest, 1872 2202
- KONEK Sándor : Magyar birodalom statistikai kézikönyve.
Budapest, 1875 2257
- KONSTANTINY Johann : Denkschrift über die banater Berg-
werke. Temesvár, 1857. 1694
- KÓNYA Samuel : Chemische Untersuchung der Mineral-
quelle zu Weilutza. Wien, 1870. 2126

- KÓNYI Manó : Az 1863. országgyűlés ... gyorsírói naplója.
Hermannstadt, 1863. 1903
- KOÓS Ferencz : Hálaima. / Rugăciune. Bukurest, 1861. . . 1847
- Románország földrajza. Pest, 1869 2088
- Történelmi dolgozatok a magyar és román nemzet
viharos korszakából. Maros-Vásárhelyt, 1870 2129
- KORÁNYI Viktor : Honvédek napló-jegyzetei. Pest, 1851 . . 1605
- KORIZMICS László... a dunai hajózásról. Pest, 1858 . . . 1729
- Választóihoz. Pest, 1872 2209
- Közgazdasági helyzetünk délkeleti szomszédjaink
felé. Budapest, 1878. 2360
- KORN Philipp : Kossuth und die Ungarn. Hamburg, 1851. 1580
- KOSSUTH Lajos : Az oláh néphez ! Pesten, 1848 1511
- A forradalom végnapjairól. Pesten, 1850 1546
- La question des nationalités. Bruxelles, 1859 . . . 1741
- Progetto di organizzazione politica. Milano, 1860 . . 1788
- Urtheil über den Ausgleich Ungarns. Pest, 1867 . . 2033
- KOVÁCS Ferencz : Magyarország és Ausztria statistikája.
Debreczen, 1869 2082
- KOZMA Endre : Elméleti és gyakorlati román nyelvtan. Ko-
lozsvártt, 1872 2184
- KOZMA Pál : Zaránd-vármegye... leírása. Kolozsvártt, 1848. 1506
- KÖHLER Arnold : Bemerkungen. Kronstadt, 1859 . . . 1735
- KÖRNER Friedrich : Vaterländische Bilder aus Ungarn.
Leipzig, 1858 1712
- KÖVÁRY László : Erdélyország statistikája. Kolozsvártt, 1847 1477
- Györke históriája. Kolozsvártt, 1847 1480
- Erdély régiségei. Pest, 1852 1609
- Erdély földe ritkaságai. Kolozsvártt, 1853 1627
- Erdély nevezetesebb családai. Kolozsvártt, 1854 . . 1654
- Száz történelmi rege. Kolozsvár, 1857 1691
- Történelmi adomák. Kolozsvár, 1857 1692
- Erdély történelme. Kolozsvártt, 1859—1866. I—VI 1736
- Erdély története 1848—49-ben. Pest, 1861 1805
- Okmánytár az 1848—9-iki... eseményeknek. Kolozs-
vártt, 1861. 1806
- Erdély építészeti emlékei. Kolozsvártt, 1866 . . . 1984
- KÖVÉR Paul : Cuventare ... in Batania. Arad, 1869. . . 2067
- KRAMER Friedrich : Aus der Gegenwart und Vergangen-
heit ... Bistritz. Hermannstadt, 1868 2052
- KRASSÓMEGYE közönségének üdvözlő fölirata. Pest, 1863 . 1900

- KRAUS Georg : Siebenbürgische Chronik. Wien, 1862 —
1864. I—II. 1860
- KREKANA Quiricus : Fremdwörterbuch. Hermannstadt, 1848. 1490
- KRIEGS-ATLAS für Zeitungsleser. Pesth, 1854 1647
- KRIZA János : Vadrózsák. Kolozsvártt, 1863. 1886
- KRÜNER Ágoston : Torontálvármegye népszámlálása. Nagy-
Beckerek, 1871. 2150
- KUBINYI-VAHOT : Magyarország és Erdély képekben. Pest,
1853. I—IV. 1626
- KUNÁGOTAI : A „jövő” nemzetisége. Aradon, 1862 1879
- KUNSÁGI-POTEMKIN : Honvédvilág. Pesten, 1868. I—II. . 2043
- KURZ Anton : Nachlese. Kronstadt, 1840 1390
— Borszék. Kronstadt, 1844 1439
— Hora und Kloska. Klausenburg, 1848 1512
- KURZGEFASSTE Grammatik der romanischen Sprache für
Militärs. Hermannstadt, 1871 2159
- KUTHY Lajos : Polgári szózat. Pesten, 1841 1407
- KÜKÜLLŐMEGYEI törvényhatósági szabályrendelet. M. Vá-
sárhely, 1872 2911
- LA HONGRIE. Ses nationalités. Son avenir. Paris, 1878. . 2366
- LÁNYI Károly : Magyarföld egyháztörténetei. Nagyszombat,
1844. I—III 1436
— Magyar egyháztörténelem. Esztergom, 1866. I—II 1981
- LAPEDATU A. Ión : Asupra situațiunei. Brașov., 1877 . . 2322
- LAURIAN A. Treb. Tentamen criticum linguae Romanae.
Viennae, 1840. 1399
- LAURIANU-BĂLCESCU : Temisia. București, 1848 1515
— Die Rumänen der öster. Monarchie. Wien, 1849. . 1542
— Die Rechte der romanischen Nation. Wien, 1850 . 1565
— Documente istorice . . a Românilor. Vienna, 1850 1566
- LÁZÁR Gyula : Az ozmán uralom története Európában. Buda-
pest, 1877. I—II. 2320
- LÁZÁR Miklós : A gróf Lázár család. Kolosvártt, 1858. . 1716
- LEGEA comunale. Sibiu, 1872 2183
— de industria. Pesta, 1872. 2203
— despre venatu. Pesta, 1872. 2205
- LEIRÁSA az orgyilkosok elítélésének és kivégeztetésének
Brassóban. Brassó, 1878. 2355
- LENGYEL Daniel : Die Heilquellen . . Ungarns. Pest, 1854 . 1648
- LENK Ignaz : Siebenbürgens geogr. Lexikon. Wien, 1839. 1386
- LERESCU C. Ion : Historia Casei Austriei. Braila, 1875 . . 2278

LEVITSCHNIGG Heinrich : Kossuth und seine Bannerschaft. Pest, 1850	1547
LIBELLUS alphabeticus... Missionis Moldaviae. Jassi, 1841	1405
LIBERTINI József : A keleti kérdés és Magyarország. Budapest, 1878.	2370
LINZBAUER Franciscus Xav. Codex sanitario-medicalis Hungariae. Budae, 1852—1861. I—VII	1610
LIPSZKY János : Magyarország térképe. Pest, 1852.	1623
LONOVICS-Hollósy Corneliához. Bukarestben, 1860.	1776
LÖHER Franz : Vom Sprach- und Völkerstreit in Ungarn. Hermannstadt, 1873.	2219
— Die Magyaren und andere Ungarn. Leipzig, 1874	2233
LUDVIGH J. La Hongrie devant l'Europe. Bruxelles, 1860	1770
— La Hongrie et les Slaves. Bruxelles, 1860	1782
— La Hongrie et la germanisation. Bruxelles, 1860	1783
— L'Autriche despotique. Bruxelles, 1861	1827
LUKÁCS Béla : Az arany rabjai. Pest, 1872	2191
LUKÁCSI Christophorus : Historia Armenorum Transsilvaniae. Viennae, 1859	1746
LUPULOV Petru : Odă. Buda, 1844	1440
MAAGER Carl : Bericht ... über die Consularverhältnisse ... in den ver. Donaufürstenthümern. Kronstadt, 1862.	1871
MAGYARE : Magyaren-Spiegel. Leipzig, 1844	1435
MAGYARORSZÁG és Erdély ... pénzei. Kolozsvártt, 1868.	2051
— helységnévtára. Pest, 1854.	1638
— jövője keleten. Pest, 1868	2060
MAILÁTH Johann : Geschichte der Magyaren. Regensburg, 1852. I—V.	1615
— Istoria Avstriei. Moskva, 1858	1726
MAJESTÄTS-Gesuch der Bevölkerung des ... II. Romanen-Regimentes. Wien, 1865.	1952
MÁN József ... beiktatása alkalmával tartott beszédek. M. Sziget, 1861	1802
MAN Tivadar : Tételek az összes jog- és államtudományokból. Pest, 1870	2137
MANIU Basiliu : Disertatiune ... despre originea românilor. Timișoara, 1857	1701
— Unitatea latină și cauza română. Bucuresci, 1867.	2024
— La mission de l'Occident latin dans l'Orient de l'Europe. Paris, 1869	2105

- MANIU Basiliu : Misiunea Occidentului latin în Orientele Europei. București, 1869. 2106
- Vasile : Studii asupra scrierii profesorului Jung. București, 1878 2365
- MANIU Joannes : Asserta ex universa jurisprudentia. Pestini, 1861 1823
- MANUARIU pentru judecătoriele ... țierei Făgărașului. Săbiu, 1866 1991
- MARCI Chronica de gestis Hungarorum. Pestini, 1867. . . 2016
- MARGITAY Gábor : A tölgyesi-szoros. Kolozsvár, 1877. . . 2332
- MARIENESCU At. Marian : Poesia populară. Pesta, 1859 . 1734
- Tételek az összes jogtudományokból. Pest, 1861 . 1824
- MÁRKI József : Kalauz a magyar irodalom története s könyvészetében. Budapest, 1878 2377
- MÁRKI Sándor : A Fekete-Körös és vidéke. Nagyvárad, 1877. 2317
- MÁRKUS István : Törökországi képek. Budapest, 1877 . . 2312
- MARLIN Josef : Jenseits der Wäldern. Pest, 1848 1507
- MARSILLAC Ulysse : De Pesth à Bucarest. Bucarest, 1869 . 2104
- MARȚIANU D. P. Coloniștii germani și România. București, 1871. 2168
- MARTINI K. W. Pflanzler und Soldat. Prag, 1854. I—II . 1641
- MĂSURILE și greutățile românești. București, 1848 . . . 1516
- MASZÁK Hugo : Indegetariu la propunerea desemnului elementariu. Buda, 1871 2166
- MATLEKOVITS Alexander : Die Zollpolitik der österreich-ungarischen Monarchie. Leipzig, 1877. 2323
- MATOLAY Victor : Nézetek a nemzetiségi kérdés rendezése felett. Pest, 1868 2035
- MÁTTYUS Nep. János : Lótudomány. Pesten, 1845 1461
- Lótudomány ... táblái. Pesten, 1845 1462
- MELEGA Anania : O preambulă la ... Mehădia. București, 1865. (Versuri) 1963
- MELTZL Oscar : Die Stellung der Siebenbürger Sachsen in Ungarn. Hermannstadt, 1878 2346
- MÉMOIRE sur la partie du Danube ... jusqu'à son entrée en Roumanie. Budapest, 1873. 2363
- MEMORANDUL subțernut ... Dietei ... de România Brăsoveni. Pesta, 1874 2240
- MÉSZÁROS Károly : A magyarországi oroszok. Pesten, 1850. 1573
- Ungvár története. Pesten, 1861 1848
- A magyar szabadságharc előjátéka. Ungvárt, 1862 1880

MĚSZÁROS Lázár emlékiratai. Pest, 1866. I—II	1997
MEYR Ignatiu : Scurtă învățătură . . a băilor de abur.	
Brașov, 1857	1697
— Reguli de scăldat în băi de abur. Brașov, 1857 . .	1698
— Inviatiune spre a întrebuința . . apele . . dela Bor-	
szék. Brassioviu, 1863	1890
— Reguli de scăldat în băi de abur. Brașov, 1863 . .	1891
MICHNAY Endre Dániel : Statistika. Pozsonyban, 1844 . .	1438
MICULESCU Grigoriu Tamás : Procedura cartii funduarie.	
Brasiovu, 1872	2179
— Interpelare. Bucuresci, 1874	2238
MIHAILIC C. Despre lucrarea minelor. Iași, 1842	1419
MIHALI Simeon : Geografia Ardealului. Blasiu, 1857. . .	1696
MIHÁLYI Gábor beszédei. Pest, 1861	1831
MIHÁLYI János : Jog- és államtudományi tettelek. Pest, 1869.	2096
MIKÓ Imre : Bod Péter élete és munkái. Pest, 1862. . .	1876
MIKÓ-Szabó : Erdélyi Történelmi Adatok. Kolozsvártt,	
1855—1862. I—IV	1670
MIKSA György : Árny és fény. Kolozsvártt, 1869	2100
— Az oláhok eredetéről. Gy.- Fehérvár, 1870	2110
— Magyar történeti emlékek külföldön. Kolozsvár, 1876.	2297
MILETICS Szvetozár beszéde a nemzetiségi kérdésben.	
Pest, 1868.	2061
MILLAKOVICH J. Nep. Memoria. . . domini Samuelis	
Vulcan. Quinque-Ecclesiis, 1839	1388
MIRCSE János : Adalékok Capistranói szent János életéhez.	
Esztergom, 1870.	2135
— Johann : Venedig und Ungarn. Wien, 1878	2337
MOCSÁRY Lajos : Nemzetiség. Pest, 1858	1719
— Programm a nemzetiség . . tárgyában. Pest, 1860	1789
MOCSONYI Andreas : Die Sprachen- und Nationalitäten-	
frage. Wien, 1860	1781
MOCSONYI Sándor beszéde a nemzetiségi kérdésben. Pesten,	
1868	2062
MOENICH-VUTKOVICH : Magyar írók névtára. Pozsony-	
ban, 1876	2303
MOGYORÓSSY János : Gyula hajdan és most. Gyulán, 1858.	1713
MOLDOVÁN Gergely : Román népdalok és balladák. Kolozs-	
vártt, 1872	2210
MOLDOVAN M. Ioan : Istoria Ardealului. Blasiu, 1866 . . .	1988
— Geografia Ardealului. Blasiu, 1866	1989

- MOLDOVAN M. Ioan : Istoria Patriei. Blasiu, 1875. Ed. II. 2262
- MONOPOLUL de tăbac. Viena, 1851 1582
- MONUMENTA Hungariae Historica. Acta externa. (1459—1490)
Budapest, 1876—78. I—IV. 2306
- MÖKESCH Samuel : Walachische geistliche Lieder. Hermannstadt, 1846 1473
- Romänische Dichtungen. Hermannstadt, 1851. . . 1592
- MÖCKESCH Martin Samuel : Beweise für die celtische Abstammung der Walachen oder Romanen. Hermannstadt, 1867 2018
- Haideblümchen. Bukarest, 1873. 2230
- MUREȘIAN Andrei : Omagiū de fidelitate. Brașov, 1852 . . 1616
- Din poesiele lui. Brasiovū, 1862 1867
- MURGU Euthym : Uiber das Serben-Congress-Memorandum. Pest, 1865 1962
- MÜLLER Friedrich : Beiträge zur Geschichte des Hexenglaubens. Braunschweig, 1854 1652
- Siebenbürgische Sagen. Kronstadt, 1857 1703
- Deutsche Sprachdenkmäler. Hermannstadt, 1864. 1918
- NAGY Emericus : Codex diplomaticus patrius. Jaurini, 1865—1891. I—VIII. 1969
- NAGY Iván : Magyarország családai. Pest, 1857. I—XIII. 1705
- Zelistyei Wlád család. Pest, 1866 1985
- NAGY Vasiliu : Instructiune la propunerea esercitiilor verbali. Buda, 1870 2131
- Ladislau : Manual de conducere in instructiunea limbai materne. Buda, 1872 2197
- NAGY Mihály : Szatmár-Németi...történetei. Szatmárt, 1860. 1760
- NAGY Miklós : Magyarország képekben. Pest, 1870. I—II. 2122
- NAGY Tekla : Versuri veselitare. Buda, 1842 1416
- NAGY Zoltán : Korrajz. Arad, 1861. 1855
- NEDECZKY Karl : Eine Stimme über den Nationalitäten-Gesetz-Entwurf. Trenchin, 1867. 2002
- NEDELKO Demetrius : Dissertatio de senectute. Pestini, 1839. 1379
- NEUMEISTER R. Altarrede ... zum 24. Januar . . als dem Erwählungstage S. H. des Fürsten . . Cuza. Bucarest, 1865 1941
- NEY Ferencz : A népnevelés hatása. Pesten, 1848 1492
- NICHITA János : Tételek a jog és államtudományokból. Pest, 1868 2049
- NOGEL István utazása keleten. Pesten, 1847 1481

NOVÁK Pál : Oktató beszéd. Aradon, 1841	1404
OBERT Fr. Rumänische Märchen. Kronstadt, 1859.	1740
OMPOLYI : Szünnap kirándulás. Kolozsvártt, 1865	1937
ÓNOSSY : Mátyás : A nemzetiségi kérdés. Bécsben, 1868.	2050
OPITZ Martin : Ausgewählte Dichtungen. Leipzig, 1869.	2099
ORBÁN Balázs : Utazás keleten. Kolozsvár, 1861. I—VI	1803
— A Székelyföld leírása. Pest, 1868. I—VI	2054
— országgyűlési beszédei. Budapest, 1872	2189
ORDO divini officii. Jassiis, 1845.	1457
— „ „ „ Iassiis, 1854.	1637
ORGANISAREA... a invetiamentului national... a Romanilor din Ungaria și din Transilvania. Lugosiu, 1872	2177
ORGANISIRUNGS-Statut des Caransebeser ... Deák-Clubs. Temesvár, 1873.	2223
ORMÓS Zsigmond : A banya sziklája. (Korrajz) Pest, 1858.	1714
ORTSCHAFTS-Verzeichniss. Hermannstadt, 1852	1618
O. S. N. Keleti politikánk. Budapest, 1878.	2374
ÖRTVÖS Ágoston : Rejtelmes levelek. Kolozsvártt, 1848.	1503
PAGET John : Hungary and Transylvania. London, 1839	1387
PALÁSTHY Alesandru : Ce e dreptatea? Budapesta, 1878	2360
PALUGYAI Imre : Békés-Csanád ... leírása. Pest, 1855	1668
PÁLYATÁRS : Adomák és jellemvonások. Pest, 1858	1724
PANORAMA der Oesterreichischen Monarchie. Pesth, 1839	1380
PAP Dénes : A magyar nemzetgyűlés Pesten 1848-ban. Pest, 1866. I—II	2005
— Okmánytár Magyarország függetlenségi harcának történetéhez. Pest, 1868. I—II	2065
— A parlament Debreczenben. 1849. Lipcse, 1870. I—II	2139
PAP János beszédei. Pest, 1861.	1832
PAP (Pop) Zsigmond : Román testvérek ! Pesten, 1848	1509
— Fraților Români ! Pest, 1848	1510
PAPIU-ILARIANU A. Istoria Românilor. Vienna, 1851. I—II	1596
— Emlékirat ... benyujtva Cuza fejedelemnek. Bu- kurest, 1860.	1766
— La Transylvanie. Paris, 1861	1821
— Cestiunea Românilor de peste Carpați. Bucuresci, 1861.	1822
— Les Roumains des états autrichiens. Bucarest, 1861	1828
— Independintia constitutionale a Transilvaniei. Iassii, 1861. I—II.	1841
— Die constitutionelle Unabhängigkeit Siebenbürgens. Breslau, 1862	1862

- PAPIU-ILARIANU A. L'indipendenza costituzionale della Transilvania. Torino, 1862. 1863
- Tesaur de monumente istorice. Bucuresci, 1862. I—III. 1873
- Vietia, operele și ideele lui Georgie Sincai. Bucuresci, 1869. 2093
- PAPP Miklós K. Az 1735-iki zendülés története. Kolozsvártt, 1865. 1938
- PAPP-SZILÁGYI Josephus : Sermo. M.-Varadini, 1863 . . . 1896
- Litterae Encyclicae. M.-Varadini, 1863. 1914
- PAPPFY Jusztin : Politikai programm. Nagyvárad, 1871 . 2174
- Emlékbeszéd . . báró Popp Vazul László . . teme-
tése alkalmával. Nagyvárad, 1875. 2259
- Emlékbeszéd...Deák Ferencz felett. Nagyvárad, 1876. 2283/4
- PAPU Beniaminu : Istoria Transilvaniei. Blasiu, 1872 . . 2195
- PARECZ István : Arad-megye és Arad-város ismertetése. Arad, 1871 2163
- PASCUTIU Dénes : Román nyelvtan. Nagy-Várad, 1855 . . 1665
- PASKUTZ Károl : Hálaoltár . . Erdélyi Vazul úrnak.
Nagyváradon, 1842. 1409
- Báró Bémer László urnak. Váradon, 1843 1427
- PATAKY K. M. Bem in Siebenbürgen. Leipzig, 1850 . . . 1559
- PATRIOT : Un cuvent sincer. Clusiu, 1875 2274
- PELÁTHY István : Hazafiság és nemzetiség. Pest, 1865 . . 1944
- PENCOVITZ Alexandre : Rapport sur l'état des travaux statistiques en Roumanie. Budapest, 1876 . . . 2304
- PERIETZIANO-Buzeu : La Transylvanie et son union forcée avec la Hongrie. Paris, 1870 2114
- PESTI görög-oláh egyházközség görög tagjai : Memorandum. Budapest, 1874 2244
- PESTY Frigyes : A világtörténelem napjai. Pest, 1870. I—II. 2115
- Szörény vármegyei hajdani oláh kerületek. Budapest, 1876. 2286
- A szörényi bánság és Szörény vármegye története. Budapest, 1878. I—III. 2334
- A helynevek és a történelem. Budapest, 1878. . . 2359
- PETITION der romanischen Nation. Olmütz, 1849 1525
- PETIȚIUNEA Românilor din Transilvania. Braşov, 1860 . 1792
- PETRI Basiliu : Planul de invetiamentu... din Ungaria. Sâbiu, 1877. 2329
- PETRI S. Taschenwörterbuch der romanischen und deutschen Sprache. Hermannstadt, 1861. I—II 1813

PETRISIORU Teodoru : Elemente de constituțiunea Patriei. Blasiu, 1877.	2313
PHILIMON Georgie : Ecloga d. Vas. Erdélyi. Oradea Mare, 1843	1426
PHILIPPI Friedrich : Aus Kronstadt's Vergangenheit und Gegenwart. Kronstadt, 1874.	2252
PISZTÓRY Mór : Az osztrák-magyar monarchia statisztikája. Budapest, 1874.	2239
PODHRADSKY József : Béla király névtelen jegyzőjének idejekora. Budán, 1861	1844
POLITICA conducătorilor Natiunei Romane. Clusiu, 1865.	1957
POP Gavriel : Geografia Banatului. Lugosiu, 1864	1916
POPEA Nicolau : Vechia metropolia ortodoxă română a Transilvaniei. Sabiniu, 1870	2130
POPESCU N. Romanii anteluptatori ... in Dieta Ungariei. Viena, 1861.	1857
POPOVICIU Alessandru : Baile lui Ercule. Pesta, 1872 . . .	2182
POPOVICS János : Orthodox hitvallók imakönyve. Nagy- Várad, 1861	1809
— Halotti gyász-beszéd. Nagy-Várad, 1863	1885
POPP Anton : Anfangsgründe der ungarischen Sprachlehre. Pressburg, 1876. Ed. IV.	2350
POPP Gabriel : Denkwürdige Ueberlieferung. Kronstadt, 1845.	1458
POPP-VOSS : Bericht über die Reise nach den Donaufürstenthümern. Kronstadt, 1859.	1739
POPU Iosifu : Manual asupra procedurii...civile. Brașov, 1878.	2344
POPU Nicolau : Istoria Ungariei. Brașov, 1875	2260
— Geografia Ungariei. Brașov, 1876	2300
PORCIUS Florianus : Enumeratio plantarum phanerogami- carum. Claudiopoli, 1878.	2352
POROSZKAY Ignác : Vélemény Magyarország vasúthálózati tervéről. N.-Becskeken, 1867	2021
POSCH Josef : Erdély nagyfejedelemség...névtára. Kolozs- vártt, 1855	1672
POTEMKIN Ödön : Az 1849-ik évi m. hadsereg. Pest, 1867.	2029
POVĂTURE care economia de câmp. In Buda, 1847. . .	1488
PRAGAY Johann : The hungarian revolution. New York, 1850.	1577
PREYER Johann N. Monographie ... von Temesvár. Te- mesvár, 1853	1634/5
PROCESUL pr. Iulia Obrenovici-Huniady. București, 1869.	2098
PROGRAMJA a bukuresti ev. ref. szentegyház félszázados ünnepélyének. Bukuresti, 1865	1948

- PROMEMORIA comitelui ... Murányi. Temisióra, 1869 . . . 2102
- PRÓNAY Gabriel : Esquisses de la vie populaire en Hon-
grie. Pesth, 1855 1668
- PROTOCOLUL ... conferinței naționale românești. Brașov, 1861. 1812
- Congresusului națiunei romane. Sabiiu, 1863. . . . 1893
- dietei ardelene. Sibiu, 1863 1905
- ... dietei ... pe 1865. Clusiu, 1866. 1975
- PROVOCARE catra reuniunile ... de partita politica nati-
onala romana. Arad, 1872 2207/8
- PUBLICAREA protocoalelor funduarie. Cluj, 1871 2164
- PULSZKY Ferencz : Töredékes észrevételek. Pozsonyban, 1840. 1396
- PUȘCARIU Ioan : Comentariu la ... Patenta din 1854.
Sibiu, 1858 1733
- Die romanische Amtssprache. Hermannstadt, 1860. 1786
- Emlékirat. Budán, 1861. 1838
- Disertatiune despre imp. pol. a Ardealului. Sabiiu, 1864. 1927
- Directive p. organizarea comunităților. Tierei
Fagarasiului. Sabiiu, 1866. 1980
- Causa romana la 1872. Sabiiu, 1872 2190
- PUTNOKY Nicolau : Abcdar maghiar. Sibiu, 1872 2193
- QUITZMANN Ernst Anton : Reisebriefe. Stuttgart, 1848. . . 1523
- R. F. I. Megyei alktmányos mozgalmak. Pest, 1861 . . . 1830
- RÁCZ Péter : Vallási párhuzamok. N. Váradon, 1842 . . . 1412
- RADVANI Adolf : Metodul ... spre a învăța limba germană.
București, 1848 1521
- RAFFELSPERGER Franz : Geogr.-stat. Lexikon. Wien, 1845. 1455
- RAMMING Wilhelm : Der Feldzug in Ungarn. Pesth, 1850. 1569
- RATIU Joannes : Theses ex universa jurisprudentia. Budaë,
1857 1693
- REGELN ... der ... Bäder in Zaizon. Bukarest, 1842 . . 1415
- REGULAMENTE p. vătășii ... tierei Făgărașului. Sabiiu, 1864. 1930
- REGULAMENTUL seminariului catolic din Roman. București,
1864 1929
- REGULY-Album. Pesten, 1850 1557
- REISSENBERGER Ludwig : Die Bischöfliche Klosterkirche bei
Kurtea d'Argyisch. Wien, 1860. 1796
- REMELLAY Gusztáv : Hunyadi János. (Regény) Pest, 1857. 1702
- REMÉNYI Károly : A keleti kérdés. Pest, 1867 2020
- RÉSŐ Ensel Sándor : A helynevek magyarázója. Pest, 1861. 1856
- Magyarországi népszokások. Pesten, 1866. 1983
- Erklärung ungarischer Orstnamen. Budapest, 1877. 2315

ROJA G. C. Cercetări despre Românii de dincolo de Dunăre. Craiova, 1867	2027
ROMANI adevațați : Cuvant catre poporul roman. Sibiu, 1861.	1820
ROMÂNII și Magiarii. Brasiovu, 1875	2268
RONGÉ Koloman : Die politische Erziehung der Nation. Temesvar, 1875	2256
ROSSU Joannes : Elegia domino Gerasimo Racz. Aradini, 1840.	1395
ROTH Daniel : Von der Union. Hermannstadt, 1848	1500
ROTH St. L. Der Sprachkampf. Kronstadt, 1842.	1414
ROZSNYAY Dávid ... történelmi maradványai. Pest, 1867.	2004
ROZVÁNY György : Nagy-Szalonta ... története. Gyulán, 1870.	2112
— Alleluja. N.Szalontán, 1876	2302
RUGĂCIUNEA mulțămirii. In Buda, 1847	1486
RUGĂMINTEA celor doi episcopi români. Brashov, 1842. . .	1418
RUMĂNE : Die Einheit Rumäniens. Paris, 1869	2091
RUPP Jakob : Magyarország helyrajzi története. Budapest, 1870. I—III	2116
RUS Ion : Icoana pamentului. Blaj, 1842	1417
— Compendiu de Istoria Transilvaniei. Sibiiu, 1864 . . .	1921
— Elemente de istoria Transilvaniei. Sibiiu, 1865 . . .	1956
RÜSTOW Wilhelm : Az 1848—49-diki magyar hadjárat tör- ténete. Pest, 1866. I—II.	1996
SÁGHY Juliu : Programa ... de ablegat. Budapest, 1875.	2269
ȘAGUNA András püspök főpásztori levele. M. Váshhely, 1848.	1504
— Anrede ... an die Geistlichkeit. Olmütz, 1848	1514
— Promemoria ... der Romanen. Wien, 1849	1530
— Promemorie despre dreptul ... Românilor. Sibiu, 1849.	1531
— Anhang zu der Promemoria. Hermannstadt, 1850 . . .	1562
— Istoria Bisericei ortodoxe. Sibiu, 1860	1768
— Denkschrift ... der Romanen. Hermannstadt, 1860.	1779
— Memorial ... al Românilor. Sibiiu, 1860	1780
— Geschichte der gr.-or. Kirche. Hermannstadt, 1862.	1870
— Proiect ... p. organizarea trebilor bis. Sibiiu, 1864.	1928
— Compendium des kanonischen Rechtes. Hermann- stadt, 1868	2053
SALAMON Ferenc : Magyarország 1849-ben és 1866 után. Pest, 1869	2081
SALINELE române și D-nu Carol Caratșioni. Bucuresci, 1871.	2165
SALZER Michael : Reisebilder aus Siebenbürgen. Hermann- stadt, 1860	1773
SALZMANN-HAN : Icóna creșterii rele. Brașov, 1848 . . .	1505

- SAMMLUNG der... Manifeste und Proklamationen. Ofen, 1849. 1536
- SÁNDOR József: Erdély, Magyarország kiegészítő része.
Pest, 1865 1939
- Okmánytár Erdély legujabb jogtörténelméhez. Kolozs-
vár, 1865 1960
- SARDI Paulus Fr. Epistola pastoralis. Jassiis, 1843. . . . 1429
- SÁSKA Róbert: Bukaresti emlény. Bukarest, 1865. . . . 1966
- SCHASER J. Georg: Denkwürdigkeiten. Hermannstadt, 1848. 1494
- SCHLESINGER Max: Aus Ungarn. Berlin, 1850. 1551
- SCHMIDL Adolf: Die Donau von Wien bis zur Mündung.
Leipzig, 1859 1748
- Das Bihar-Gebirge. Wien, 1863 1901
- SCHMIDT Wilhelm: Die Stammburg der Hunyade. Her-
mannstadt, 1865 1935
- Das Jahr . . . in Meinung der Rumänen. Hermann-
stadt, 1866 1972
- SCHNELL G. G. Die Nationen Siebenbürgens. Kronstadt, 1842. 1411
- SCHNELL Martin: Die Sachsen. Kronstadt, 1844. 1442
- SCHROTT Hugo: Neue Croquis aus Ungarn. Leipzig, 1844. 1449
- SCHULER Friedrich von Libloy: Siebenbürgische Rechts-
Geschichte. Hermannstadt, 1855 1666
- Aus der Türken- und Jesuitenzeit. Berlin, 1877 . . 2309
- SCHULLER J. K. Umrisse. Hermannstadt, 1840 1392
- Beleuchtung der Klagschrift. Hermannstadt, 1844 . 1446
- Megvilágítása a vádiratnak. Szeben, 1844 1447
- Apologetische Bemerkungen. Hermannstadt, 1846 . 1471
- Aus der Walachei. Hermannstadt, 1851 1600
- Zur Frage über den Ursprung der Rumänen. Her-
mannstadt, 1855 1658
- Ueber einige . . . Volkssagen der Rumänen. Hermann-
stadt, 1857 1690
- Aus Siebenbürgens Vorzeit. Hermannstadt, 1857 . 1704
- Kloster Argisch. Hermannstadt, 1858. 1727
- Rumänische Volkslieder. Hermannstadt, 1859 . . . 1747
- Georg Reicherstorffer. (1527—1536) Wien, 1859 . . 1751
- Kolinda. Hermannstadt, 1860 1759
- SCHUSTER Traugott: Cartea visurilor. Sibiu, 1855 . . . 1655/7
- SCHWICKER Johann Heinrich: Geschichte des Temeser
Banats. Gross-Becserek, 1861. 1852
- Statistik des Königreichs Ungarn. Stuttgart, 1877 2308
- SEIZ Joh. Christian: Die Türken. Pest, 1854. 1643

SEVERU A. Ein brüderlich ernstes Wort. Wien, 1860 . . .	1790
SFETNICUL Impăratului. In Peșta, 1848	1498
SIGERUS Karol : Sfaturi bune. En Szibiu, 1859	1750
SILAȘI Vasile : Invățătură . . . despre neatărnarea țării Brașov, 1849	1532
SIMIGIANI Ambrosii Historia vol. II. Cibinii, 1840. . . .	1391
ȘINCAI Gheorghe : Datorințele supușilor. In Buda, 1839. .	1380
— Hronica Românilor. Iași, 1853. I—III	1628
SIULUTIU Alecsandru Sterca : Cuventare. Brasiovu, 1861 .	1817
SIULUȚIU Iosif Sterca : O lacrimă ferbinte. Brasioviu, 1877	2319
SOCIETATE de Leptura : Cununa de urari. Oradea-Mare, 1863.	1897
SÖLLNER J. Statistik des Grossfürstenthums. Siebenbürgen. Hermannstadt, 1856	1678
SPÁNYIK Iosif : Baia minerala . . . dela Ciucu-Jioghiod. Brașov, 1875	2261
SPITZER A. Adolphe : Prospectus de l'école de Commerce. Kronstadt, 1868	2057
STATISTISCHER Ausweis über den Fogarascher Distrikt. Hermannstadt, 1870.	2141
STATUT al comunității . . . Branul. Sibiiu, 1866.	1992
STATUTELE comitatului Solnoc interioare. Clusiu, 1872 . .	2216
— Ordinului imp. . . al Coroanei de Fer. București, 1853.	1633
— Soc. de leptura a Romanilor. M. Szigetu, 1868. . . .	2039
— „ „ „ „ „ M.-Sighetu, 1868	2040
STAUFFE Ad. Ludwig : Der Klosterbau. Kronstadt, 1870 .	2121
SZABÓ Benő : Az oláhok eredetéről. Győr, 1865	1964
SZABÓ Károly : Székely oklevéltár. Kolozsvártt, 1872. I—VIII.	2185
— kisebb történelmi munkái. Budapest, 1873. I—II	2222
SZABÓ-BALÁZS : Erdélyi muzeum. Pesten, 1857	1709
SZABÓ-SZATHMÁRY : Hunyadi Album. Budapest, 1878 .	2347
SZABÓ Vazul : Figyelmeztetés a marhavész ügyében. Nagy- Szeben, 1869.	2080
— Előpatak . . . ismertetése. Nagy-Szeben, 1875	2271
SZALÁRDI János siralmas magyar krónikája. Pest, 1853 .	1629
SZALAY Imre : Török vendégeink elé Rustsukig. Kapos- várrott, 1877.	2326
SZALAY László : Erdély és a Porta. Pest, 1862	1858
— Ladislaus : Geschichte Ungarns. Pest, 1866. I—III .	1995
SZAMOSKÖZY István történeti maradványai. Budapest, 1876. I—IV	2288
SZÁNTAY Aladár : A romanismus. Debreczen, 1877	2325

- SZÁSZ Domokos : Czelder Márton emléke Romániában. Kolozsvár, 1869 2078
- SZÁSZ Károly : Egy képviselő napló-jegyzetei az 1865. országgyűlés alatt. Pest, 1866. I—II 1999
- SZATHMÁRI Pap Károly : Erdély képekben. Kolozsvárt, 1842. 1422
- P. Carol : Solemnitatea deschiderei Divanului. Bucarest, 1857 1706
- Commission international de la reorganisation des Principautés Danubiennes. Bucarest, 1857. . . . 1711
- SZATHMÁRI-GHERGHE : Armata română. București, 1873. 2232
- SZATHMÁRY György : A keleti háboru története 1877 végéig. Budapest, 1878 2338
- SZATHMÁRY P. Károly : Erdély vészcsillaga. Pest, 1858. I—III 1723
- A gyulafehérvár-nagyenyedi Bethlen-főtanoda története. Nagy-Enyed, 1868 2037
- Az ország sebei. (Regény) Pest, 1871. I—IV . . . 2147
- SZÉKELY Sándor : Erdélyország történetei. Kolozsvártt, 1845. 1459
- SZEMERE Barthélemy : La question hongroise. Paris, 1860. 1762
- SZERÉDY József : Egyházjog. Pécssett, 1874. 2253
- SZERÉMI György . . . emlékirata. Pest, 1857 1707
- SZEREMLEI Samu : Magyarország krónikája. Pest, 1867. I—II 2003
- SZIGETHY Miklós : Adatok a XI. zászlóalj történetéhez. Kolozsvárt, 1868. 2036
- SZILÁGYI Ferencz : Az erdélyi unio. Pest, 1861. 1829
- A Hora-világ. Budán, 1865. 1951
- Egy lap Erdély legujabb történelméből. Pest, 1867. 2014
- A Hóra-világ Erdélyben. Pest, 1871 2148
- SZILÁGYI István : Máramaros vármegye . . . leírása. Budapest, 1876 2295
- SZILÁGYI Sándor : Forradalmi mozgalmak. Kolosvárt, 1848. 1502
- Die letzten Tage der m. Revolution. Pesth, 1850 . . 1549
- A magyar forradalom férfiai. Pest, 1850 1550
- A magyar forradalom története. Pest, 1850 1552
- Közlemények Erdély . . . életéből. Pest, 1850 . . . 1554
- Magyar Emléklapok. Pest, 1850 1561
- Magyar nők forradalmi életéből. Pest, 1850 1563
- Magyar Irók Albuma. Pest, 1850 1572
- Gli ultimi giorni della riv. ungherese Modena, 1851. 1579
- Nagyenyedi album. Buda-Pest, 1851 1602
- Erdélyország története. Pest, 1866. I—II 1970
- Báthory Gábor fejedelem története. Pest, 1867 . . 2028

- SZILÁGYI Sándor : A Rákóczyak kora Erdélyben. Pest, 1868. **2034**
- Adalékok Bethlen Gábor ... történetéhez. Budapest, 1873. **2228**
- Okmánytár II. Rákóczy György diplomáciai összeköttetéseihez. Budapest, 1874. **2254**
- Erdélyi országgyűlési emlékek. Budapest, 1875—1898. I—XXI **2281**
- Nádasdy Tamás ... Erdélyben. Budapest, 1876 . . **2291**
- SZILÁGYI-SZATHMÁRY : Szigeti Album. Pest, 1860 . . . **1774**
- SZOKOLAY István : A Korán. Pest, 1854 **1644**
- SZOKOLY Viktor : Honvédalbum. Pest, 1868. **2044**
- SZOMBATHY Ignác : Udvarhely szék és ... város ... leírása. Székelyudvarhelytt, 1874 **2243**
- Dacia meghódítása és a Traján-oszlop képei. Győr, 1878. **2345**
- A Duna- és Don-vidék világtörténelme. Győr, 1878. **2349**
- SZOMBATSÁGI : A nemzetiségi kérdés Magyarországon. Pest, 1861. **1840**
- SZÖLLŐSI Balázs : Máramaros megye ... ismertetése. Pesten, 1856. **1679**
- SZÖLLŐSY Ferencz : Kossuth és a magyar emigráció a török földön. Lipcse, 1870 **2119**
- SZÖLLŐSY Joh. Nep. Sprachlehre. Klausenburg, 1850. . . **1575**
- SZTUPA György : Emlékirat. Budapest, 1877 **2316**
- TABÓDY József : Munkács multja és jelene. Pest, 1860 . . **1769**
- TÁNCSICS Mihály : Nemzetiségi izgatók. Pest, 1872. . . **2199**
- TARIF für ... Walachei und Moldau. București, 1860 . . **1765**
- TELEKI Dominik : Siebenbürgen und die österreichische Regierung. Leipzig, 1865. **1942**
- Domokos : A Hóra-támadás története. Pest, 1865. . **1950**
- Marosszék ... választóihoz képviselői jelentés. Maros-Vásárhelytt, 1872 **2198**
- A székely határórség története. Budapest, 1877. . . **2324**
- TELEKI József : Hunyadi János eredete. Pesten, 1851 . . **1597**
- Hunyadiak kora. Pesten, 1852—1857. I—XII . . . **1613**
- TELEKI Ladislás : La Hongrie. (Manifeste.) Paris, 1848. . **1519**
- TEMPEA Iosef. Stilistica limbei romane. Sibiu, 1876. . . **2293**
- TEUTSCH G. D. Geschichte der Siebenbürger Sachsen. Kronstadt, 1852. **1617**
- TEUTSCHLÄNDER Willibald Stefan : Geschichte der evang. Kirchengemeinde A. C. Bukarest, 1869 **2092**
- THALY Kálmán : Székely-kürt. Pest, 1861 **1814**

- THALY Kálmán : Történelmi kalászatok. Pest, 1862 . . . 1874
 — Régi magyar vitézi énekek. Pest, 1864. I—II . . . 1917
 — Rákóczi Tár. Pest, 1866. I—II . . . 1971
 — Archivum Rákóczianum. Pesten, 1873—1889. I—X. 2226
 THEWREWK József : Drága-Vilma. Pozsonyban, 1840 . . 1397
 THIESS Carl : Geschichtliche Bemerkungen. Kronstadt, 1851. 1585
 THULL Lipót : Egyéni nézetek a nemzetiségi kérdés megol-
 dása tárgyában. Pest, 1867. 2017
 TINERIME romana : D-lui Basilie Erdélyi. Orade Mare, 1844. 1434
 TOLDY István : A magyar politikai szónoklat kézikönyve.
 Pest, 1866. I—II. 1977
 — Öt év története. (1867—1872) Pest, 1872 2187
 TÖVÖLGYI Titusz : A magyar forradalom . . . története 1848—
 1849-ben. Pest, 1871 2158
 TÖRÖK János : Közönséges história. M. Vásárhelyen, 1840. 1394
 — Magyarország primása. Pest, 1859. I—II 1754
 TÖRÖK-OROSZ harcz színhelyeinek . . . leírása. Bécsben, 1854 1649
 TRAUSCH Josef : Bemerkungen. Kronstadt, 1844 . . . 1443
 — Chronicon Fuchsio-Lupino-Oltardinum. Coronae, 1847. 1478
 — Gesch. des Burzenländer Capituls. Kronstadt, 1852. 1611
 — Aktenmässige Darstellung der . . . Landtags-Verhand-
 lungen. Kronstadt, 1866 1978
 — Schriftsteller-Lexikon. Kronstadt, 1868. Vol. I—IV 2041
 TRAUSCHENFELS Eugen : Deutsche Fundgruben. Kron-
 stadt, 1860 1763
 TREBONIANUS Justus : Emancipation ! Braşov, 1848 . . 1499
 TUSNÁDI : A székelyek s egy régi baj. Arad, 1863 . . . 1887
 TÜRRE Etienne : Arrestations, procès et condamnation.
 Paris, 1863 1883
 — Le Congrès européen à Vienne. Paris, 1864 1922
 — A keleti kérdés békés megoldása. Paris, 1867 . . . 2013
 — La question des nationalités. Paris, 1867 2031
 — La réconciliation des nationalités. Paris, 1867 . . . 2032
 — Die Nationalitätenfrage. Wien, 1868 2055
 — Dix ans après. Paris, 1876. 2298
 — A keleti kérdés. Budapest, 1878 2341
 UEBERSICHT . . . Siebenbürgens. Hermannstadt, 1850. . 1553
 UEBERSICHTLICHE Darstellung . . . Siebenbürgens. Her-
 mannstadt, 1852 1625
 UNBEFANGENER : Ein juridisch-pol. Charakterbild . . nach
 dem sieb. Leben gezeichnet. Hermannstadt, 1868. 2058

UNGARISCHER Offizier : Ungarn. Leipzig und Meissen, 1850.	1545
— Staabsoffizier : Ungarn's Fall. Köln, 1851	1588
UNGARN ... mit einer Landkarte. Pesth, 1851	1589
UNGEWITTER : Inbegriff ... der Welttheile. Pest, 1853 .	1632
UNVERRICHT Karol : Konvorbiri ... despre banii cei noi.	
Sibiu, 1858	1730
URHÁZY György : Keleti képek. Pest, 1854.	1642
— Világkrónika. Pesten, 1858	1717
— „ Pesten, 1859	1737
ÜRMÖSY Sándor : Az elbujdosott magyarok. Kolozsvárt, 1844	1450
VAHOT Imre : Történelmi adattár. Pest, 1861	1815
— Honvédek könyve. Pest, 1867	2006
VAJDA László : Válaszirat. Kolozsvártt, 1866.	1979
— Ladislau : Epistola deschisa. Brasiovu, 1873	2220
— Egy jóczélzatu román felszólalás. Kolozsvártt, 1875	2258
VÁLLAS Antal : Nemzeti encyclopaedia. Pesten, 1848 . . .	1520
VANCIA IOANU : Biografia...ep. Erdélyi. Oradea-Mare, 1863.	1882
VÁRADY Michael : Rede gehalten ... zu Gross-Becskerek.	
Pest, 1861	1825
VÁRALJAY József : Felelet a nemzetiségek izgatói kihívására.	
Budán, 1869	2074
VARGYAS Andreas : Geschichte des ung. Freiheits Kampfes.	
Pest, 1869	2077
VARNA Demetriu : Geografia .. Ungariei. Sibiu, 1875 . . .	2263
VASS József : Erdély országgyűlései a vajdák alatt. Pesten,	
1869	2068
VATERLANDSFREUND : Noch ein Wort zur Lösung der Na-	
tionalitätsfrage in Ungarn. Pest, 1866.	1987
VERANCICS Antal ... összes munkái. Pest, 1857. I—XII.	1708
VEREBY Soma : A testvérhaza történetkincsei. Pesten, 1856.	1689
VERESS Alecsandru : Carte de hotarnicie a moșiei Con-	
țești de Jos. București, 1870	2133
— Sándor : A magyar emigratio a keleten. Budapest,	
1878. I—II.	2371
VERHANDLUNGEN des sieb. Landtags. Hermannstadt, 1863.	1902
— „ „ Hermannstadt, 1866.	1976
VERORDNUNG ... für Siebenbürgen. Hermannstadt, 1850	1556
VERSUL unui recrut. Buda, 1848.	1522
VERTHEIDIGUNGS-Schrift der Bevölkerung des ... II. Ro-	
manen-Grenz-Regimentes. Wien, 1865.	1953
VERTLER Máttyás : Történelmi adatok. Pesten, 1861 . . .	1849

- VESZELY Károly : Erdélyi egyháztörténelmi adatok. Kolozsvárt, 1860. 1767
- VESZELY, IMETS és KOVÁCS utazása Moldva-Oláhhonban 1868. Maros-Vásárhelyt, 1870 2118
- VILÁGOSVÁRY Thomas : Der Sprachkampf. Agram, 1841. 1406
- VINCZE István : Europai Törökhon földrajza és történelme. Esztergomban, 1852 1624
- VIRÁG Benedek magyar százada. Pesten, 1862—1863. I—V. 1881
— poétai munkái. Pest, 1863. Ed. III. 1899
- VISCHER Konrád : Kossuth és a légió Olaszországban. Bécsben, 1863. 1892
- VORSTELLUNG ... gegen die Wahl des Anschlusspunktes des siebenbürgischen an das romänische Eisenbahnsystem. Kronstadt, 1870 2140
- VOSZ Franz A. Denkschrift ... über die ... Eisenbahn von Kronstadt in die Walachei. Kronstadt, 1855 . . 1659
- VULCANU Iosif : Goronul lui Horia. Budapesta, 1876 . . . 2287
— Ranele națiunii. (Roman) Buda-Pesta, 1876. I—III. 2294
- WASS János : Szerény vázlata a ... II-dik honvédszászlóalj ...történetének. Brassó, 1872 2201
- WELLMANN Andreas : Reisebriefe aus Siebenbürgen. Kronstadt, 1843. 1425
- WENZEL Gusztáv : Kritikai fejtegetések. Pest, 1857 . . . 1699
— Codex diplomaticus Arpadianus continuatus. Pest, 1860—1874. I—XII. 1777
— Egyetemes európai jogtörténet. Budán, 1869 . . . 2076
- WESSELÉNYI Miklós : Szózat. Lipcsében, 1843. 1430
— Nicolaus : Eine Stimme. Leipzig, 1844 1454
- WESZERLE József ... érmészeti táblái. Pest, 1873. . . . 2218
- WIEDERSPERG Ferdinand : Jagd- und Reiseskizzen aus Ungarn...und der Moldau Prag, 1861. 1808
- WILHELMI St. Adolph : Uebersicht des Fürstenthums Walachei. Kronstadt, 1842. 1408
- WILMSEN Fr. Philip : Preatenul ... Pruncilor. Sibii, 1839. 1377
- WIMPFEN Alfons, Graf : Erinnerungen aus der Walachei. (1854—1856) Wien, 1878. 2369
- WLÁD Alajos képviselő beszéde. Pest, 1861. 1833
— " " beszédei. Pest, 1861. 1834
— A román nép és ügye. Lugoson, 1863 1908
— Aloisiu : Originea familiei Wlad. Lugosiu, 1865 . . 1954
— Cuventările dietali. Logosiu, 1865 1958

WOLF Peter : Siebenbürgen. Reutlingen, 1847.	1476
ZERICH Theodorus : Documenta et testimonia. Coronae, 1865.	1936
ZICHY Edmund : Welche Bahnen brauchen Siebenbürgen. Wien, 1866.	1973
ZOLLBESTIMMUNGEN . . . für . . . Walachei und Moldau. Kronstadt, 1858.	1732
ZSOLDOS Ignatie : Regulele . . . poliției de câmp. Buda, 1844.	1452

II.

EDITORI, TIPOGRAFI ȘI GRAVORI.

Aiud. (Enyed.)

1846. Ref. Collegium ny. 1469.

Alba-Iulia.

(Gyulafehérvár.)

1870. Pollák és Volz 2110.

Altenburg.

1874. Stephan Geibel et Co. 2233.

Arad.

1840—1841. Joseph Schmidt 1395, 1404.

1853. Henric Goldscheider 1630.

1861—1871. Réthy Lipót 1855, 1887, 2163.

1862. Bettelheim testvérek 1879.

1869—1875. Gyulai István 2067, 2207/8, 2235, 2277.

Balassagyarmat.

1871. Kék László 2170.

Bamberg.

1851. J. M. Reindl 1581.

Berlin.

1850. Gustav Schade 1551.

1858. G. Bernstein 1721.

1877. Theobald Grieben 2309.

Blaj.

1842—1878. Tipografia Seminariului 1417, 1676, 1696, 1988, 1989, 2195, 2313, 2353, 2354.

Brăila.

1875. Pericli M. Pestemalgioglu 2278.

Brașov.

(Brassó. Corona. Kronstadt.)

1840—1876. Johann Gött 1390,

1408, 1411, 1414, 1418, 1424,

1425, 1439, 1441, 1442, 1443,

1470, 1472, 1478, 1484, 1505,

1518, 1532, 1574, 1585, 1611,

1617, 1634, 1659, 1698, 1703,

1715, 1739, 1763, 1817, 1868,

1926, 1978, 2041, 2057, 2156,

2173, 2179, 2220, 2237, 2245,

2252, 2260, 2292.

1852—1878. Römer et Kamner

1616, 1697, 1731, 1812, 1819,

1890, 1936, 2011, 2094, 2261,

2201, 2234, 2268, 2300, 2319,

2322, 2344.

1870. Frank und Dressnandt 2121.

Bratislava.

(Pozsony. Pressburg.)

1839—1867. C. Fridrik Wigand

1378, 1397, 1438, 1479, 1517,

2012.

1840—1846. Schmid Antal 1396,
1474.
1855. Schreiber Alajos 1660.
1878. Karl Stampfel 2350.
1876. Nierschy Ferencz 2303.

Braunschweig.

1851—1852. Gebrüder Meyer 1599,
1620.
1854. M. Brehm 1652.

Bruxelles.

1855. Bluff A. ed. 1669.
1859—1860. Fr. van Meenen et
Comp. 1741, 1770.
1860—1861. A. Lacroix, Van Me-
enen et C-ie 1782, 1783, 1827.

București.

1839—1842. Friedrich Walbaum
1389, 1415.
1839. Tip. Colegiului Sf. Sava
1382.
1848—1859. Iosef Copainig 1521,
1633, 1744.
1848—1874. Collegiul National
1515, 1828, 2093, 2165, 2168,
2212/3, 2231, 2238.
1848—1869. C. A. Rosetti et
Vinterhalder 1516, 2106.
1856. Josef Romanov et Comp.
1687.
1857. G. Wonneberg tip. lit. 1706,
1711.
1861—1865. Adolf Ulrich 1847,
1865, 1941.
1861—1862. Stephan Rassidescu
1822, 1873.
1865. Th. Vaidescu 1948, 1949.
1865—1873. Weiss János 1966,
2092, 2103, 2133, 2230.
1867—1870. Tip. Lucrărilor a-
sociati 2024, 2038, 2087, 2095,
2104, 2127.
1869. Imprimerie de l'Etat 2107.
1871—1878. Tip. Laboritorilor Ro-
mâni 2157, 2181, 2217, 2255,
2279, 2305, 2333.

1872. Theodor Michaiescu 2214.
1873. Tip. Curtii 2229.
1873. Manescu Antoniu 2231.
1878. Typ. Soc. Academiei Ro-
mane 2335, 2365.
1878. J. Szöllösy ed. 2343.
1878. Thiel und Weiss 2342.
1878. Socecu et Teclu 2372.

Buda. (Ofen.)

1839—1878. Typographia Regiae
Universitatis 1380, 1383, 1416,
1421, 1437, 1440, 1452, 1460,
1467, 1485, 1488, 1497, 1536,
1582, 1595, 1601, 1610, 1614,
1758, 1838, 1850, 1951, 2064,
2068, 2076, 2111, 2131, 2166,
2172, 2196, 2197, 2242, 2295,
2321, 2367.
1842. Heckenast Gusztáv 1413.
1856. Trach M. lit. 1679.
1861—1869. Bagó Márton 1844,
2074.

Budapest.

(Vide : Pest.)

1851. Lukács László 1602.
1856. Müller G. 1679.
1870—1878. Pesti könyvnyomda
rt. 2116, 2191, 2227, 2360.
1872. Tettei Nándor 2189.
1873. F. Buschmann 2224.
1874. Beck Ferd. és Jak. 2244.
1874—1878. Franklin-társulat 2248
2257, 2265, 2276, 2311, 2320,
2324, 2338, 2348, 2351, 2358,
2361, 2362.
1875. Hunyadi Mátyás ny. 2267.
1875. Antoniu Mezei 2282.
1876. Bartalits Imre 2296.
1876—1878. Athenaeum 2299,
2301, 2306, 2312, 2314, 2318,
2327, 2330, 2334, 2347, 2357,
2359, 2371, 2374.
1877. Tip. suburbei prime 2307.
1877. A. Hartleben 2310.
1877. Khor und Wein 2315.

1877. Rudnyánszky nyomdája
2316.
1877—1878. Lauffer Wilhelm 2340,
2377.
1878. Al. Kocsi 2336.
1878. A. Hornyanszky 2340.
1878. Fanda József 2341.
1878. Tip. Univ. Hung. 2367.
1878. Légrády Testvérek 2364,
2368.

Cannstatt.

1840. C. F. Richter 1400.

Cassel.

1851. Balde Ernst ed. 1586.

Cluj.

(Klausenburg. Kolozsvár.)

1839—1853. Tilsch János ed. 1381,
1480, 1502, 1627.
1842. Szathmári Pap Károly lit.
1422.
1844—1870. Ref. főiskola nyom-
dája 1448, 1450, 1463 V. I.
1477, 1529, 1538, 1612, 1631,
1670, 1736, 1752, 1803, 1886,
1889, 1937, 1938, 1957, 1960,
1976/a, 1979, 2108, 2123, 2138.
1839—1868. Kir. lyceum nyom-
dája 1381, 1450, 1459, 1463
V. II. 1466, 1501, 1503, 1506,
1609, 1627, 1672, 1716, 1767,
1959, 1993, 2051, 2066.
1845—1845. Barráné és Stein ed.
1463, 1575, 1654.
1857—1878. Stein János ed. 1691,
1692, 1960, 1984, 2045, 2078,
2123, 1284, 2192, 2258, 2332,
2339.
1861—1876. Gámán János 1806,
1842, 1975, 2036, 2100, 2125,
2202, 2264, 2297.
1861. Demjén László ed. 1811.
1872—1878. K. Papp Miklós 2185,
2210, 2216, 2274, 2352.

Craiova.

1869. Typographia Nationala 2071.

Darmstadt.

1857—1864. Gustav Georg Lange
tip. 1710, 1932, 1935.
1864. Rohbock Lajos del. 1932,
1935.
1865. Kurz G. M. sc. 1935.
1865. Poppel J. del. 1935.

Debrecen.

1859. Telegdi K. Lajos 1753.
1869—1877. Városi könyvnyomda
2082, 2215, 2328.

Dresden.

1840. Frohberger Adolf ed. 10,
1401.
1840. B. G. Teubner 1401.

Düsseldorf.

1855. Arnz et Comp. lit. 1668.

Eger.

1864. Érseki lyceum nyomdája
1923.

Esztergom.

1852. Beimel 1624.
1862—1870. Horák Egyed 1877,
1981, 2135, 2142.

Galați.

1851. Francisco Monferrato 1578.
1876. Schenk 2289.

Genève. (Genf.)

1855. Lauffer et Comp. ed. 1669.
1864—1865. Puky Miklós 1920,
1943.

Győr. (Iaurinum.)

1865. Sauervein Géza 1964, 1969.
1878. Czéh Sándor 2345, 2349.

Gyula.

1858. Réthy Lipót 1713.
1870—1876. Dobay János 2112,
2302.

Halle.

1843. Wigand Ottó 1432.

Hamburg.

1851. H. G. Vogl 1580.

Iași.

- 1839—1842. Institutul Albinei
1384, 1419.
1845. Officium Eph. Communalium
1457.
1850—1854. Buciumul Roman
1564, 1637.
1853. Tip. Româno-franceză 1628.
1857—1861. Adolf Bermann 1695,
1841.
1867. Tip. Tribunei Române 2025.

Innsbruck.

1863. Wagner 1911.

Jena.

1867. W. Ratz 2019.

Kaposvár.

1877. Jeiteles Herman 2326.

Kecskemét.

1863. Osterlamm Károly 1894.

Košice. (Kassa.)

- 1850—1860. Werfer Károly 1573,
1793.

Köln.

1851. E. Giudice 1588.

Leipzig.

1843. Bernhard Tauchnitz 1433.
1843—1863. Wigand Ottó ed.
1430, 1432, 1559, 1560, 1606,
1801, 1875, 1913.
1844. Friedrich Volckmar ed. 1435.
1844. I. B. Hirschfeld 1449.
1844. Wilhelm Vogel, Sohn 1454.
1850. F. W. Goedsche ed. 1545.
1850—1851. Friedrich Andrä 1567,
1590.
1851. Alexander Wiede 1583.
1851. Arnoldische Buchh. 1586.
1851—1869. F. A. Brockhaus 1604,
1608, 1748, 1942, 2007, 2099.
1855. Hermann Geibel 1668.
1855. C. P. Melzer 1669.
1858. Otto Spamer 1712.
1860. C. A. Haendel 1799.
1861. Bach J. G. lit. 1801.
1862. J. J. Weber 1872.
1866. Heinrich Matthes ed. 1998.
1866. Leopold Schnauss 1998.
1868—1875. Hermann Fries 2048,
2270.
1877. Hässel 2323.

London.

1839. Hering del. 1387.
1839. Samuel Bentley tip. 1387.

Lugoj. (Lugos.)

- 1863—1874. Traunfellner - Wen-
zely 1908, 1916, 1954, 1958,
2177, 2241.

Milano.

1860. Guglielmini 1788.
1863. Lombardi 1884.

Modena.

1851. Carlo Vincenzi 1579.

Moskva.

1858. Tip. L. Stepaiov 1726.

New-York.

1850. F. C. Gutierrez 1577.

Odorhei.

(Szekelyudvarhely.)

1874. Becsek D. 2243.

Ohlau.

1862. U. Bial 1862.

Olomue.

1848-1849. Skarnitzl 1514, 1525.

Oradea.

(Nagyvárad. Várad.)

1842—1863. Tichy Alajos 1409,
1426, 1427, 1428, 1434, 1665,
1684, 1688, 1809, 1885, 1896,
1897, 1914.

1872—1877. Otto Hügel 2203,
2305, 2259, 2317.

1876. Hollósy Lajos 2283/4.

Oravița.

1874. J. Wunder 2251.

Orșova.

1870—1874. Handl József 2113,
2247.

Osijek. (Eszék.)

1862. Lehmann Károly és társa
1874.

Pápa.

1842—1861. Ref. főiskola nyom-
dája 1423, 1445, 1810.

Paris.

1845. Guiraudet et Jouaust 1465.
1848. Impr. Centrale de Napo-
leon Chaix et C-ie 1493.

1848. Marchands de nouveautés
ed. 1519.

1849. Impr. de Cosson 1524.

1851. Ad. Blondeau 1598.

1851. H. Lebrun 1603.

1855. J. Voisvenel 1671.

1855. Ledoyen ed. 1669.

1856—1860. Bailly, Divry et Co.
1682, 1762.

1858. Nap. Chaix et Co. 1718.

1860. L. Tinterlin et Co. 1771,
1778.

1861—1878. E. Dentu 1821, 2366.

1863—1867. Auguste Vallée 1883,
1922, 2031.

1869. A. Le Chevalier 2105.

1870. Pichon-Lany et Dewez 2114.

Pécs.

(Quinqueecclesiae.)

1839. Typ. Lycei Episcopalis 1388.

1874. Ramazetter K. 2253.

Pest.

(Vide : Budapest.)

1839. Ender del. 1385.

1839—1861. Josephus Beimel 1379,
1464, 1468, 1481, 1482, 1483,
1489, 1492, 1496, 1689, 1705,
1714, 1830.

1839—1854. Konrad Adolph Hart-
leben 1385, 1520, 1632, 1647,
1650, 1653.

1841—1872. Landerer és Hecken-
ast 1407, 1413, 1475, 1487,
1507, 1509, 1535, 1546, 1547,
1549, 1550, 1552, 1554, 1555,
1561, 1568, 1569, 1589, 1640,
1643, 1644, 1645, 1646, 1662,
1663, 1680, 1681, 1683, 1686,
1717, 1720, 1724, 1725, 1737,
1738, 1756, 1800, 1861, 1881,
1888, 1899, 1915, 1965, 1968,
1986, 2030, 2043, 2065, 2077,
2122, 2143, 2145, 2152, 2158,
2199.

1842—1845. Trattner-Károlyi^u
1410, 1420, 1431, 1451, 1461.

1844. Spanraft Mihály 1436.

1844. Strauss özvegye és Sommer 1444.
 1845. Grimm V.-Walzel A. F. 1462.
 1845—1867. Eggenberger J. és társa ed. 1462, 2014, 2026.
 1848—1861. Kozma Vazul 1510, 1511, 1563, 1587, 1591, 1609, 1667, 1689, 1705, 1714, 1830.
 1850—1868. Emich Gusztáv 1557, 1597, 1613, 1619, 1621, 1626, 1629, 1642, 1644, 1661, 1664, 1699, 1707, 1708, 1745, 1764, 1775, 1777, 1805, 1815, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1840, 1853, 1854, 1836, 1861, 1876, 1878, 1895, 1900, 1906, 1907, 1909, 1910, 1924, 1939, 1977, 1983, 1985, 1996, 2001, 2003, 2004, 2010, 2016, 2017, 2020, 2022, 2040, 2042, 2044.
 1850. Leopold Sommer 1558.
 1850—1855. Geibel Ármin 1572, 1593, 1668.
 1851—1854. Lukács László 1607, 1648.
 1851—1861. Müller A. 1605, 1702, 1825.
 1852—1854. Magyar Mihály 1623, 1638.
 1853—1860. Walzel, Engel et Mandello tip. lit. 1634/5, 1795.
 1856. Beimel és Kozma 1679.
 1857—1861. Gyurian József 1709, 1814, 1823, 1824, 1826, 1829.
 1858—1859. Boldini Róbert 1722, 1723, 1749.
 1858—1873. Herz János 1728, 1729, 1734, 1755, 1843, 2221.
 1859—1862. Laufer és Stolp 1754, 1858, 1874, 2079.
 1860. Winkler 1769.
 1860—1878. Hornyánszky et Hummel 1798, 1898, 1971, 1987, 2340.
 1860—1878. Wodianer F. 1772, 1789, 1831, 1832, 1845, 1846, 2371.
 1860. Werfer Károly 1774.
 1861—1870. Ráth Mór ed. 1839, 1947, 1997, 1999, 2000, 2023, 2054, 2136.
 1864. Hartleben Adolph ed. 1934.
 1865—1872. Kertész József 1944, 2005, 2006, 2128, 2153, 2186.
 1865—1878. Alexander Kocsi 1962, 2171, 2287, 2294, 2336.
 1866. Poldini Ede 1974.
 1866. Khór és Wein 1994.
 1867. Pollák Testvérek 2005.
 1867—1875. A. Bucsánszky 2015, 2209, 2275.
 1867. Hornyánszky és Träger 2029.
 1868. Pfeiffer Ferdinánd ed. 2034.
 1868—1871. Legrády Testvérek 2035, 2136, 2161, 2162.
 1868. Leitner, Kunosy és Réthy 2046.
 1868—1872. Bartalits Imre 2049, 2124, 2137, 2182, 2240, 2297.
 1868. Fanda és Frohna 2054, 2060.
 1868. Noséda Gyula 2062.
 1869. Gresser H. 2069.
 1869—1876. Athenaeum 2072, 2073, 2075, 2088, 2120, 2134, 2144, 2146, 2147, 2148, 2160, 2167, 2176, 2180, 2188, 2200, 2206, 2218, 2225, 2226, 2228, 2236, 2239, 2249, 2250, 2254, 2266, 2269, 2273, 2281, 2285, 2286, 2288, 2291, 2300, 2302.
 1869. Rudnyánszky Béla 2096.
 1870—1872. Hornyánszky Victor 2139, 2149, 2204.
 1871. Első magyar egyesületi könyvnyomda 2154.
 1871. Deutsch-féle rt. 2155.
- Poznań.**
1854. N. Kamiński i spółki 1651.
- Praha.**
- 1854—1861. Kath. Gerzabek 1641, 1808.
- Regensburg.**
1852. G. Joseph Manz 1615.

Reutlingen.

1847. B. G. Kurtz'sche Buchh.
1476.

1862. L. Bäsler lit. 1866.
1866—1878. Schmiedicke A. ed.
1972, 2346.
1876. Franciscus Michaelis 2293.

Saint-Denis.

1859. M. Drouard et A. Moulin
1757.

Sighetul Marmăției.

(Máramarossziget.)

1861. Kincstári nyomda 1802.
1868. Kaminszky 2039.

Sankt Gallen.

1849. Scheitlin et Zolikofer 1537.

Stuttgart.

1848. Blum und Vogel 1523.
1849. Rieger 1539.
1877. J. G. Cotta 2308.

Sătmar. (Szatmár.)

1860. Kovács Márton 1760.

Târgul-Mureș.

(Marosvásárhely.)

1840—1872. Református Colle-
gium nyomdája 1394, 1504,
2211.
1870—1872. Imreh Sándor 2118,
2159, 2198.

Timișoara.

(Temesvár.)

1849. Joseph Beiche 1540.
1853. Rösch et Comp. ed. 1634/5.
1853—1857. M. Hazay und Sohn
W. 1634/5, 1675, 1685, 1694,
1701.
1853. J. G. Weigel lit. 1634/5.
1854. K. k. Filial-Staatsdruckerei
1639.
1869—1871. Uhrmann és Blau
2044, 2086, 2103, 2151.
1873—1875. Ernest Steger 2223,
2256.
1875. Magyar testvérek 2272.

Torino.

1862. Derossi e Dusso 1863.

Trencin. (Trencsény.)

1867. Skarnitzl 2002.

Sibiu.

(Hermannstadt. Szeben.)

1839—1844. Hochmeister Martins
Erben 1377, 1391, 1392, 1446,
1447.
1840—1878. Samuel Filtsch 1393,
1473, 1700, 1750, 1921, 1927,
1945, 1955, 1956, 1961, 1967,
1980, 1991, 1992, 2047, 2080,
2109, 2130, 2219, 2262, 2263,
2290, 2319, 2346.
1840—1861. Georg v. Closius 1402,
1490, 1494, 1531, 1562, 1657,
1666, 1673, 1674, 1813.
1846—1875. Theodor Steinhausen
1471, 1500, 1592, 1594, 1600,
1677, 1678, 1690, 1704, 1727,
1730, 1747, 1759, 1773, 1816,
1869, 1902, 1903, 1904, 1918,
1919, 1935, 1940, 1972, 1976,
2018, 2058, 2271.
1850—1878. Joseph Drotleff 1553,
1570, 1871, 2052, 2053, 2178,
2329.
1851. Dimitrovits sc. 1594.
1859—1874. Tipografia diecesană
1743, 1768, 1779, 1780, 1786,
1787, 1820, 1893, 1928, 1930,
2083, 2084, 2090, 2159, 2190,
2246.
1862. F. A. R. Crabs 1866.

Užhorod. (Ungvár.)

1861—1862. Jäger Károly 1848, 1880.

Veliki Bečkerek.
(Nagybecskerek.)

1848—1867. Pleitz Pál 1491, 1852, 2021.

Veszprém.

1866. Ramazetter Károly 2000.

Wandsbeck.

1850. Voigt 1570.

Weisskirchen.

(Fehértemplom.)

1871. Julius Wunder 2169.

Wien.

(Bécs. Vienna.)

1839. Anton Strauss's sel. Witwe 1386.

1840—1850. I. P. Sollinger 1398, 1565, 1566.

1840. Trichtl del. 1398.

1840. Scheth Georg lit. 1398.

1840—1867. Typ. Congregationis Mechitaristicae 1399, 1746,

1785, 1805, 1952, 1953, 2008.

1844. Másenek Rudolf lit. 1444.

1844. Rauh János tip. 1444.

1844—1878. Carl Gerold 1453, 1544, 1596, 2085, 2369.

1845. K. k. typogeographische Kunstanstalt 1455.

1846. Franz Edler von Schmid 1508.

1849. Beck'sche Univ. Buchhandlung 1528.

1849. U. Klopff Sen. und U. Eurich 1530.

1849. Artaria et Comp. 1541.

1850. Joseph Keck und Sohn 1548.

1851. Adalbert della Torre 1584.

1852. Somogyi Lipót tip. 1620.

1852—1878. C. Gerold 1622, 1781, 1790, 1791, 1859, 1869, 2369.

1854. Wellishauser J. B. 1649.

1858—1859. Manz Frigyes 1719, 1742.

1859—1878. K. K. Hof- und Staatsdruckerei 1751, 1796, 1860, 2126, 2337, 2356.

1859. Mahlknecht C. sc. 1756.

1860. L. C. Zamarski und C. Dittmarsch 1784.

1860—1865. Jacob és Holzhausen 1797, 1807, 1917, 1946, 1950.

1861—1866. Sommer Lipót 1849, 1934, 1995.

1861. J. Jost 1857.

1862. Friedrich Förster et Brüder 1866.

1863. Pichler A. özvegye s fia 1892.

1863. Rudolf Wirker del. 1901.

1863. Förster et Bartelmus 1901.

1863. F. B. Geitler 1912.

1866—1875. Adolf Holzhausen 1973, 1997, 1999, 2009, 2023, 2037, 2050, 2081, 2089, 2132, 2187, 2280.

1867—1873. Fischer J. C. és társa 2028, 2222.

1868—1870. Fromme Károly 2034, 2115.

1868. G. Ad. Ungár-Szentmiklós 2055.

Zagreb. (Agram.)

1841. K. p. ilirische Nat. Druckerei 1406.

Sine loco.

1849—1866. Sineimpressione 1533, 1534, 1998.

1839. Sans J. sc. 1385.

1839. Black und Armstrong lit. 1385.

III.

BIBLIOGRAFII ȘI OPERE CITATE.

- Arhiva Olteniei*. Craiova, vol. III.
- Arhiva Someșană*. Năsăud, 1930.
- Bibliografia Românească Veche*. De Ioan Bianu și Nerva Hodoș.
Vol. I—III. (1507—1817) București, 1903—1912.
- Brote* Eugen : Cestiunea română în Transilvania și Ungaria.
București, 1895.
- Crăinicianu* Gheorghe : Literatura medicală românească. București, 1907.
- Demjén* József : Az 1849—1857-ik évi magyar könyvészet. Pest, 1862.
- Densușianu* Nic. Revoluția lui Horia. București, 1884.
- Erdélyi* Irodalmi Szemle. Cluj, 1928.
- Foaia* pentru minte, inimă și literatură. Brașov, 1839.
- Gross* Julius : Kronstädter Drucke. Kronstadt, 1886.
- Iarcu* D. Bibliografia cronologică română. București, 1865. Ediția II. București, 1873.
- Iorga* N. Istoria Românilor prin călători. Vol. I—IV. București, 1928—1929.
- Jancsó* Benedek : Szabadságharczunk és a dako-román törekvések. Budapest, 1895.
- Kiszlíngstein* Sándor : Magyar könyvészet. 1876—1885. Budapest, 1890.
- Kurz* Anton : Magazin für Geschichte, Literatur und alle Denk- und Merkwürdigkeiten Siebenbürgens. Vol. I—II. Kronstadt, 1844—47.
- Magyar Könyvjegyzék*. Pest, 1861.
- Márki* Sándor : Bihari román írók. Nagyvárad, 1881.
- Petrik* Géza : Magyarország bibliographiája. (1712—1860) Vol. I—II. Budapest, 1888—1892. Volumul cu anii 1860—1875. Budapest, 1885.

- Revista Istorică Română*. București, 1931.
- Szinnyei József*: Magyar írók élete és munkái. Vol. I—XIV. Budapest, 1891—1914.
- Transilvania*. Sibiu, 1869.
- Trausch Joseph*: Schriftsteller-Lexikon der Siebenbürger Deutschen. Vol. I—III. Kronstadt, 1873—1902. Vol. IV de Dr. Friedrich Schuller. Hermannstadt, 1902.
- Trauschenfels Eugen*: Magazin für Geschichte... Siebenbürgens. Neue Folge. Vol. I—II. Kronstadt, 1859—60.
- Veress Andrei*: Note și scrisori Șincaiane. București, 1927. (Academia Română.)
- Veress Andrei*: Documente privitoare la istoria Ardealului, Moldovei și Țării-Românești. Vol. I—VIII. București, 1929—1935.
- Veress Andrei*: Pictorul Barabás și Români. București, 1930. (Academia Română.)
- Volf György*: Régi magyar codexek. Budapest, 1874.
- Wurzbach Constantin*: Biographisches Lexikon des Kaiserthums Österreich. Vol. I—LX. Leipzig, 1856—91.
-

IV.

PAGINI, GRAVURI ȘI ORNAMENTE.

	Pag.
Ultimele rânduri din evanghelia ungurească scrisă în mănăstirea franciscanilor unguri din Trotuș la anul 1466 de George Hensel Némethi. Originalul scris cu negru și roșu e păstrat în biblioteca regală din München. Textul evangheliei editat la Budapesta în 1842 și 1874	18
Semnele-timbre ale hergheliilor boierilor moldoveni. (După o însemnare din 1828.) Scoase din „Cartea calului” a lui Ioan Mátyus din 1845	33
Foaia de titlu a cărții lui Moisi Bota cu titlul : Graiul român, tipărită în Pesta, la 1847 cu un desen în xilografie, reprezentând o clasă	43
Planul Silistrei din 1854 reprodus depe litografia lui M. Troch din Buda, anexată cărții despre războiul ruso-turc a lui Fényes Elek, din 1854	95
Foaia de titlu a Synopsisului grec în ungurește, tradus de preotul ortodox Ioan Popovici din Karczag întrebuințat ca carte de rugăciune a ortodoxilor de acolo, tipărit în 1861 la Oradea	148
Români și Unguri din Șapte sate în portul lor național, xilografie după desenul lui Ludovic Gerhard, din cartea lui Orbán Balázs despre Secui din 1868	229
Dora d'Istria=prințesa Ileana Ghika. Gravură în oțel executată de venețianul Schiavoni după desenul lui Adolf Salmer, tipărită la Ch. Charden aîné în Paris, anexat unui album dedicat de scriitorii unguri prințesei cu prilejul vizitei ei la Pesta în primăvara anului 1868. Subt portret o odă scrisă în ungurește de Pásztoi	233

V.

INDICE GENERAL.

- AARON F. 3.
 ACKNER M. 9.
 Aiud (Nagy-Enyed) 36, 81, 175, 221, 222.
 ÁCS Károly 122, 130, 264.
 Albaiulia (Gyula-Fehérvár, Karlsburg, Károlyfejevárvár) 150, 189, 221, 247.
 Albinus Septimius 47.
 ÁLDOR Imre 207, 258, 323.
 ALECSANDRI Vasile 112.
 Alexi Ioannes ep. gr. cath. 109, 110.
 ALEXI Theodor 287.
 Alsó-Kosálya 270.
 Altenburg 283.
 Andegavensis codex diplomaticus 321.
 Andornak 141.
 Andrássy György országbíró 177.
 Anglia 61.
 APOR Péter 180.
 Arad 9, 11, 92, 163, 171, 173, 235, 266, 277, 284, 296.
 Arad com. 29, 37, 92, 206, 266.
 ARANY László 275.
 ARÁNYI Lajos 213.
 Ardelenu I. Iosiph 284.
 Ardoini Petrus Raphael ep. in Moldavia 11.
 Argeş (Argisch) Kloster 122, 143, 249.
 ARICESCU C. A. 278, 283.
 Armeni 128.
 Armenopolis v. Gherla.
 ARMONT S. P. Dr. 236.
 Árpadiana Monumenta 58.
 ASBÓTH Johann 235.
 ASBÓTH Lajos 165.
 Asia 34, 98, 103.
 ASZALAY Joseph 60.
 ATANASIAD I. B. 243.
 AUGENZEUGE 57, 71.
 Austria (Oesterreich) 55, 60, 64, 93, 101, 104, 108, 119, 122, 126, 127, 133, 138—140, 146, 153, 154, 159, 168, 185, 190, 191, 223, 225, 239, 240, 290, 296, 300.
 B. 153.
 BABEŞ Aurel 302.
 BABEŞ Vincent 140.
 Bács com. 216.
 BADEWITZ Karl 208.
 Bágy 8.
 BAKCSI Ferencz 267.
 Balassagyarmat 267.
 BALÁZS Sándor 116.
 BĂLCESCU Nicolae 51, 314.
 Balkan 294.
 BALKU Ignatie paroh 21.
 BALLAGI Aladár 319.
 BALLAGI Károly 259, 312.
 Ballagi Mór 155.
 Bamberg 72.
 Banat 1, 51, 53, 96, 98, 109, 117, 145, 162, 183, 209, 267, 287.
 Banat-Weisskirchen v. Weisskirchen.
 Bánfalva 180.
 BÁNFFY Albert br. 268.
 Bánffy György comes gub. Trans. 5.
 BÁNOVITS Alesandru 286.
 BARABÁS Miklós 130, 144, 322.
 BÁRÁNDY Johann 37.

- BÁRÁNY Ágoston 32, 44.
 BARCSAY Kálmán 272.
 BARITIU George 25, 149, 151, 212, 242, 284, 314.
 BARITIU Octaviu 205, 251.
 BARNUTIU Simeon 89, 218.
 Barót 35.
 BARTAL Georgius 39.
 BARTAY Gusztáv és Ede 41.
Bartók Gábor 132.
 Batania 235.
Bathányi Kázmér gróf 42.
 BAUER őrnagy 255.
 BAUSZNERN Guido 191, 225.
 Baziaş 287.
 BECKE F. C. 167, 185.
 Bécs v. Wien.
 BEDEUS Joseph 29, 77.
 Beiuş 20.
 Békés com. 101.
 BÉLA király Névtelen jegyzője 159.
 Bélbor 24.
 Belletristica : 48, 52, 67, 70, 73, 81, 83, 87, 96, 97, 101, 107, 116, 118, 121, 129, 137, 140, 144, 149, 150, 173, 177, 182, 183, 188, 197, 214, 244, 260, 270, 271, 273, 276—279, 293, 301, 304.
Belmonte Philipps, de 71.
 BEM *Josef* gen. cap. 51, 55, 57, 63, 65, 69, 99, 255.
Bémer László br. ep. Varadiensis 21.
 BENEDEK Lajos 315.
 BENICZKY K. Irma 296.
 BENIGNI J. H. 7, 8, 11, 20, 27.
 BENKŐ Károly 92, 234.
 BEÖTHY Leon 288.
 BÉRCZY Károly 87, 109, 175.
 Berlin 62, 120, 236, 306, 320.
 Bern 59.
Bernát Sigismund 14.
 Betlean 56.
Bethlen Gabriel pr. Trans. 282.
 BETHLEN Miklós gróf 120, 185.
 Bibliographia 77, 304, 327.
 BIELZ E. A. 113.
 Bihar com. 268.
 Bihar-Gebirge, Beschreibung 177.
Biró Sámuel historicus 180.
 Bistriţa (Bistritz) 17, 114, 228.
 BIZONI Károly 34.
 Blaj (Blasiu) 16, 89, 106, 112, 204, 274, 308, 320.
 BLÁNA Szilárd 271.
 Blasiu v. Blaj.
 BOCK Carol Ernest medicus 284.
 BOCSOR István 26, 148.
Bod Péter 169.
 Bodzauer Pass 166, 258.
 BOERESCO B. 246.
 Bogschan 111.
 BOIU Zacharia 167, 239.
 BOLDÉNYI J. 44, 54, 81, 82.
 BOLDIZÁR Francisc 252.
 BOLESZNY Antal 247, 287.
 BOLINTINEANU Dimitrie 108, 240.
 BONCIU Demetriu 296.
 BOROSS Mihail 236.
 Borszék 24, 174, 281.
 BORSZÉKY Soma 224.
 Bosporus 279.
 BOTA Moysi 42, 109.
 Botanica 44, 105, 318, 320.
 BOZÓKY Alajos 262.
 BÖHM Leonhard 145, 209, 240, 267.
 Böhmen 147.
 BÖSZÖRMÉNY Kálmán 313.
Böszörményi László 155.
 Brăila 296.
 Bran 205.
 BRANU Petru 109.
 Braşov (Brashov, Brasiovu, Brassó, Coronae, Kronstadt) 7, 13, 14—16, 20, 24, 25, 31, 36—38, 41, 42, 46, 48, 52, 55, 56, 70, 73, 74, 84, 86, 93, 100, 105, 112, 113, 118, 123—125, 133, 142, 149—151, 166—168, 174, 185, 188, 201, 212, 213, 223, 231, 234, 242, 250, 258, 263, 268, 270, 275, 279, 280, 284, 285, 287, 289, 291, 294, 301, 303, 310, 317, 320; ~ theatralia 41.
 BRĂTIANU J. C. 104.
 BRĂTIANU Demetre 79, 152.
 Bratislava (Posonium, Pozsony, Pressburg) 1, 9, 24, 37, 39, 52, 85, 101, 107, 213, 302, 304, 319, 326.
 Braunschweig 79, 87, 99.
 Breslau 165.
 BROCIŃER J. 300.

- BROȘTEANU P. 243.
 BRUCKNER Wilhelm 216, 246.
Brukenthal Samuel gub. Trans. 45.
 Bruxelles 65, 103, 126, 135, 139, 140, 154.
 București (Bukarest) 3, 7, 15, 51—53, 79, 92, 109, 115, 117, 127, 133, 134, 137, 152, 154, 160, 162, 166, 168, 169, 186, 190, 192, 196, 197, 217, 222, 240, 242, 243, 245, 246, 249, 252, 254, 263, 266, 267, 270, 274, 278—280, 282—290, 296, 304, 313, 314, 316, 319, 320, 323, 326.
 București: Ev. Lutherische Kirche 190, 242.
 București: Ev. ref. egyház 160, 161, 192, 193, 237, 256.
 Buda (Ofen) 2, 13—15, 18, 24, 25, 29, 35, 41, 45, 53, 58, 73, 77, 80, 84, 85, 108, 111, 117, 132, 154, 157, 159—161, 178, 192, 193, 214, 221, 225, 236, 237, 247, 249, 254, 260, 266, 268, 274. *Buda-pest*
 BUDAI Ferencz 205. *1841-1871*
 Budapest 81, 107, 231, 249, 269, 272, 280—282, 284—286, 288—291, 293—299, 301—316, 318, 321, 322, 325, 326. Cfr. Buda, Pest.
 Bukarest v. București.
 Bulgaria 118, 125, 247, 294.
 Burzenländer Kapitul 84.
 Butschetsch m. 105.
 Buziaș 297.
 C. H. 59.
 Cannstatt 10.
Capistrano Giovanni, de 255.
 Caransebeș 281, 286, 295.
Carol I. pr. Romaniae 245.
Casca Fr. 10.
 Cassel 74.
 Cernăuți (Czernowitz) 306.
 Cetatea-Albă 236.
 CHASSIN Charles-Louis 131.
 Chemia (Aurel Babeș) 302.
 CHERRIER Miklós 107.
 CHOWNITZ (Chowanetz) Julian 59, 72.
 Cibinium v. Sibiu.
 Cluj (Clusiu, Klausenburg, Kolosvár, Kolozsvár) 3, 19, 27—29, 31, 32, 35, 38, 39, 47, 48, 50, 51, 55, 58, 71, 84, 90, 92, 99, 103, 104, 110, 111, 119, 124, 129, 135, 146, 149, 151, 159, 173, 174, 187, 189, 195, 196, 200—203, 205, 221, 224, 227, 234, 235, 237, 244, 246, 247, 251, 252, 256, 259, 266, 271, 273, 276, 277, 279, 280, 291, 292, 295, 302, 311, 313, 319.
Colinianu N. 152.
 Constantinopol v. Istanbul.
 Conțești de Jos 255.
 Corona v. Brașov.
 Cosma Andrei 268, 274.
 COTTA Bernhard 168.
Crăciun Eduard theologus 170.
 Craiova 218, 236.
 CRETIU Georgius 110.
 Croatia 60, 117.
 Csanád com. 101.
 Csángó in Moldavia 13, 18, 34, 40, 186, 231, 249; Cfr. Franciscani; Romano-catholici.
 CSAPLOVICS Johann 22.
 CSÁVOLSZKY Ludovic 276.
 CSEH Carol 381.
 CSEREI Mihály historicus 88.
 CSERNOVICS Péter 158.
 Csik, Gyergyó és Kászón 92.
 Csongrád com. 101.
 CURTI avocat 172.
 CZELDER Márton missionarius in Moldo-Valachia 162, 166, 256.
 Czernowitz v. Cernăuți.
 CZETZ Johann general 65, 69, 99.
 Dacia 317.
 Dalmatia 117.
Damé Frédéric 317.
Danzer F. Alfons 284.
 Darmstadt 117, 187, 188.
 DEÁK Farkas 159.
Dedák Ferencz 281, 298.
 Debrecen 130, 239, 257, 279, 312, 313.
 Dej 56.
 DEMBINSKI gen. cap. 284.
Demjén László 147.
 DEPUTAT român 161.
 DEUTSCH Georg 307.
 Deva 253.
 Dimbovița județ 255.
 DINNA Climentu 105.

- Doboka com. 202, 256.
Dobra Alesandru ep. de Lugoj 109.
 DOBREANO I. 120.
 Dognácska III, 289.
 Donaufürstenthümer v. Romania.
Dora d'Istria (prințesa Ileana Ghika) 232.
 DORNER Joseph I, 5.
 DÓSA Elek 151.
 DÓZSA Dániel 174.
 DÖBRENTÉY Gábor 13, 18.
 DRĂGESCU C. Joachim 214
 DRĂGUȘANUL I. Codru 197.
 DREGHICIU Meletin 262.
 Drenkova 27.
 Dresden 10.
Drottlet Ioseph tip. 15.
 D. T. 123.
 Dunăre (Ister) 5, 9, 55, 77, 100, 113, 122, 128, 140, 218, 247, 279, 281, 287, 319, 322, 323.
 DUVEYRIER Ch. 119, 127.
 Düsseldorf 103.
 Ecclesiastica I, 6, 9, 11—16, 20—23, 26, 27, 29, 31, 37, 41, 48, 51, 69, 73, 106, 107, 109, 110, 126, 130, 135, 139, 141, 148, 156, 162, 166, 168, 170, 176, 182, 186, 188, 202, 222, 228, 230, 234, 241, 245, 248, 254, 256, 258, 262, 269, 285, 286, 289, 298.
 Economia 32, 41, 52, 73, 93, 100, 106, 123, 129, 134.
 EDELSPACHER Antal 295.
 Eger 185.
 ÉGRESSY Gábor 74.
 EJURY Julius 327.
 Előpatak 295.
 ELSNER J. G. 10.
 EMBER György 308.
 ÉMERICZY Victor 311, 324.
 ENDLICHER Ladislaus 58.
 ENDRÓDI Sándor 293.
 EÖTVÖS József br. 143, 192, 297.
 Eperjes 194.
 ERDÉLYI Arthur (ZALAI Imre) 55, 58.
 ERDÉLYI ev. ref. egyházi főtanács 256.
 ERDÉLYI Gazdasági Egylet 292.
 ERDÉLYI János 40, 76.
 ERDÉLYI román 187.
Erdélyi Vasile ep. gr. cath. Varadinensis 13, 15, 20, 21, 23, 166, 171.
 ÉRDY János 169.
 Eși v. Iași.
 Eszék v. Osijek.
 Esztergom (Strigonium) 89, 170, 202, 255, 258.
Eszterházy Mihály gr. 50.
 Europa 120, 126, 134—136, 220, 245.
 Făgăraș (Fogaras) 20, 186, 202, 205, 258.
 Falk Miksa 26, 192.
 FEJÉR Georgius 24.
 FEKETE (Negrutiu) János 84, 185.
 Fekete-Körös és vidéke 309.
 FÉNYES Elek 17, 35, 40, 75, 94, 97, 128, 136, 143, 216.
Ferdinand I imp. Austriae 25.
 FESSLER Aurelius 212.
 FETTI Spiridon 167.
 FIALLA Ludovic dr. 249, 270, 316.
 FILEK Heinrich 240.
 FILO-ROMÂN 36.
 FINDURA Emerich 322.
 FLEHTENMAHER H. 4.
 FLORENT Simon 265.
 FLORIAN Venter 41.
 FODOR András dr. 27.
 Fogaras v. Făgăraș.
Fogarasi Demeter 48.
 FOGLAR Ludwig 140.
 FORGATSCH Ludwig 55.
 FRAKNÓI (Frankl) Guilelmus 281, 303.
Franciscani in Moldavia 11, 12, 21, 71, 93.
Franciscus Iosephus imp. Austriae 54, 86, 105, 109, 176, 181, 203.
 FRANK Josef Peter 274, 280.
Frankl v. *Fraknói*.
Frățilă (Fretzilla) Ion 29.
Freeland Humphry William 313.
Friebeis István 114.
 FRIED F. 59.
 FRONIUS Friedrich 105.
 FUSS Michael 105.
 GAÁL László 36.
 Galați (Galatzi) 71, 166, 300.

- GALETTI J. G. A. 26.
 GALGÓCZY Károly 102.
 Gallia 61.
 Garibaldi Gius. gen. 152.
 GÁSPÁR Ioan 268.
 GEGUS Dániel 200.
 Genève (Genf) 103, 184, 190, 212.
 Geographia universalis 3, 16, 92, 259.
 GERANDO Auguste 22, 34, 36, 54.
 Germani in Romania 267.
 GF. J. C. 159.
 GHERGHE D. 283.
 Gherla (Armenopolis, Szamosujvár) 109, 110, 128.
 Ghika Alexander pr. Moldaviae 91.
 Ghika Ileana v. Dora d'Istria.
 Giresau 105.
 GLATTER dr. 288.
 GOLESCO A. G. 49.
 GOROVE István 14.
 GOZSDU Manó 157.
 GÖNCZI (Genți) Pavel 134, 274, 286.
 GÖRGEI Arthur 83.
 Graecia 53.
 Graz 96.
 GREGUSS Ágost 270.
 GREISSING Joseph 25.
 GROCSANSZKY János 37.
 Gross-Becserek v. Veliki Bečkerek.
 GROZESCU Julian 308.
 GÜNTHER Antal 262.
 Gyires 110.
 GYÖNGYÖSI István 197.
 Győr (Iaurinum) 196, 198, 285, 317, 318.
 GYÖRGY Endre 310.
 Győrke v. Kőváry László.
 GYULA 118, 248, 304.
 Gyula-Fehérvár v. Albaulua.
 GYULAI Pál 254, 275.
 HAEUFLE J. V. 35, 41.
 Hagiadi Sergiu 218.
 HAHN Michael 101.
 HAJNALD Lajos 156.
 HAJNIK Károly 195, 204.
 Halle (Hála) 22.
 HALMÁGYI Sándor 129.
 Hamburg 69, 72, 75, 169, 170.
 HAN Carol 48.
 Hann Fridrik prof. 27.
 HARAY Viktor 149.
 HAȘDEU (Hajdeu) P. Bogdan 222, 282, 317.
 HATVANI v. HORVÁTH Mihály.
 HATVANY Imre 45.
 Hațeg 272.
 HATZEGAN Demetrius 103.
 Heck S. 66.
 HEGEDŰS Lajos 182.
 Hensel Németi György in Tatros (1466) 18.
 Henszlmann Emerich 35.
 Hermannstadt v. Sibiu.
 HERRMANN Antal 303.
 HERRMANN Michael 51.
 HEUFLER Ludovic 146.
 HINTZ Johann 69.
 Historia universalis 109, 119, 125, 237, 244, 248.
 Hódmezővásárhely 210.
 HODOSIU Iosif 261.
 Homonna 221.
 Hont com. 101.
 Horia și Cloșca 19, 45, 50, 51, 53, 193, 260, 299, 318.
 HORN J. E. 67, 136, 138.
 HORN Julius 177.
 HORVÁTH (Hatvani) Mihály 19, 184, 188, 212, 248.
 HORVÁTH K. Vinzenz 327.
 HORY Béla 273.
 HOSSZU Iosif 201.
 Hugo Károly v. Schrott Hugo.
 HUNFALVY János 117, 187, 213.
 HUNFALVY Pál 298, 307, 318, 312.
 Hungari 14, 28, 218, 243, 283, 294.
 Hungaria: Artes 103, 131, 144, 251; ~ articuli dietales 160, 175, 179, 187, 195, 201, 204, 208, 209, 235; ~ balnea 98; ~ bibliographia 77, 304, 327; ~ ethnographia 34, 35, 40, 44, 76; 103, 203, 275, 296, 298; ~ fontes hist. 58, 84, 85, 88, 91, 115, 116, 138, 159, 164, 198, 199, 214, 217, 234, 257, 303; ~ genealogia 114; ~ geographia 10, 26, 40, 52, 53, 59, 60, 66, 75, 77, 80—82, 89, 93, 94, 101, 107, 117, 175, 177, 187, 213, 216, 249, 251, 282, 292, 303, 322, 234; ~ heraldica 92, 238; ~ historia

- 19, 24, 25, 41, 60, 70, 77, 85, 103,
117, 120, 126, 127, 135, 136, 138—
141, 152—155, 161, 164, 171, 184,
189, 190, 205, 211, 212, 219, 220,
223, 224, 232, 238, 239, 248, 254,
262, 280, 285, 291, 293; ~ industria
22, 24, 216, 276, 287, 296; ~ me-
dica 2, 84, 98; ~ paedagogia 254,
266, 268, 269, 274, 281, 284, 286,
287, 300; ~ statistica 17, 24, 101,
102, 128, 143, 163, 236, 239, 259,
269, 285, 288, 290; ~ veterinaria
238.
- Hunnia 142.
- Hunyadi Ioannes Corvinus 24, 78, 113.
- Hunyadi Iulia 243; ~ consors; ~ Mi-
chael Obrenovics.
- HURMUZAKI Eudoxiu 326.
- Huszdár Lajos báró 14.
- HUTTER J. 79.
- Iaşi (Eşi, Jassi) 4, 11, 12, 17, 21, 31,
67, 90, 91, 93, 112, 158, 205, 218,
252.
- Iaurinum v. Győr.
- ILIESCU Petru 305.
- ILLÉSHÁZY István (1592—1603) 180.
- IMETS Pülöp Jákó (Tusnádi) 173.
- Imrefi v. Vahot Imre.
- INCZE József 35.
- Innsbruck 181.
- IPOLYI Arnold 293.
- IRÁNYI Dániel 79, 131, 172.
- Istanbul (Constantinopol) 77, 122.
- Ister v. Dunăre.
- ISTRATI Neculai 67.
- ISZER Andreas 37, 52.
- Italia (Olaszország) 174.
- Iurisprudentia 102, 103, 111,
123, 148, 151—153, 162, 181, 194—
196, 205, 224, 227, 231, 234, 235,
243, 246, 252, 256, 266, 267, 270,
271, 276, 279, 285, 287, 296, 300.
- IVÁNFI (Jancsik) Ede 238.
- IVÁNYI István 295.
- Ivaskovics Procopie ep. Aradiensis 92.
- JAKAB Elek 247, 259.
- JAKAB Stefan 41.
- JANCSÓ Károly 47.
- JANKOVICH Vincze 267.
- JANOTYCKH Johann 61.
- Jassi v. Iaşi
- Jena 216.
- JERNEY János 80.
- Jesuitenzeit in Siebenbürgen
306.
- Jioghiod v. Zsögöd.
- JOANNOVICS György 250, 313.
- JÓKAI Mór (Sajó) 64, 83, 87, 101,
107, 109, 121, 1397.
- Joldos=Zsoldos.
- JÓLÉRTESÜLT 235.
- Josephus II imp. Austriae 216.
- JÓSIKA Kálmán 218.
- JÓSIKA Miklós (Nikolaus) 73, 87,
173, 188, 198; ~ uxor: Jósika Julia.
- Jósika Stephanus canc. Trans. 73.
- JOSSA Heinrich 168.
- JULIUS K. 52.
- KÁKAY Aranyos v. KECSKEMÉ-
THY Aurél
- KALKBRENNER Sigmund 288.
- KÁLLAY Benjamin 316.
- KÁLLAY Ferencz 22.
- KANITZ F. 182, 226, 294.
- KÁPOLNAI István 211.
- Kaposvár 312.
- KARATŞIONI Carol 252, 266.
- Karczag 148, 172.
- Károlyfejérvár, Karlsburg v. Albaiulia.
- KÁROLYI Ede gr. 142.
- KÁRPÁTI Andrei 311, 324.
- Kassa v. Košice.
- KÁSZONY István 268.
- KAUTZ Gyula 101.
- KAZINCZY Ferencz 3.
- Kazinczy Gábor 88, 180.
- Kecskemét 175.
- KECSKEMÉTHY Aurél (KÁKAY
Aranyos, KUNÁGOTAI) 162—169,
164, 171, 256.
- KELENFÖLDY Arthur 182.
- KELETI Károly 259, 268, 282, 288.
- KEMÉNY Dénes 147.
- KEMÉNY Gábor br. 143, 147, 175.
- KEMÉNY János pr. Trans. 108.
- KEMÉNY Joseph Graf 3, 26, 119, 157.
- KEMÉNY Zsigmond br. 91, 162, 254.
- KERÉKGYÁRTÓ Árpád 120, 127,
219, 293.
- KERESZTESI József 217.

- KERKÁPOLY Károly 237.
 KERNER Anton Josef 181.
 KIRÁLY Pál 259, 312.
 Kintahia (Kuteya) 79, 141.
 Klagenfurt 83.
 KŁAPKA Georg gen. cap. 65, 82, 103, 152, 313.
 Klausenburg v. Cluj.
 Klein Ernest 212.
 KŁOBUSICZKY F. 268.
 KNAUZ Ferdinandus (Nándor) 202, 258.
 KOGALNICEANU Michael 10, 31, 278.
 Kolosvár v. Cluj.
 KOMÁROMY Ferencz 276.
 KONEK Sándor 290.
 KONSTANTINY Johann 111.
 KÓNYA Samuel 252.
 KÓNYI Manó 179.
 KOÓS Ferencz 160, 241, 253.
 KORÁNYI Viktor 82.
 KORIZMICS László 122, 277, 322.
 KORN Philipp 72.
 Košice (Kassa) 70, 142.
 KOSSUTH LOUIS 61, 71, 72, 126, 174, 220, 249, 250, 258.
 KOVÁCS Ferencz 239.
 KOVÁCS István 32.
 Kováts Antonius censor 42.
 KOZMA Endre 271.
 KOZMA Pál 48.
 KÖHLER Arnold 124.
 Köln 75.
 KÖRNER Friedrich 117.
 KŐVÁRY László (Györke) 38, 39, 83, 90, 99, 110, 111, 124, 146, 147, 203.
 KÖVÉR Paul 235.
 Kracsum Ede 169.
 KRAMER Friedrich 228.
 Krassó com. 156, 177, 181, 288.
 KRAUS Georg 164.
 KREKANA Quiricus 42.
 Krimea 94, 103.
 KRIZA János 173.
 Kronstadt v. Braşov.
 KRÜNER Ágoston 262.
 KUBINYI Ferencz 90.
 KUNÁGOTAI v. KECSKEMÉTHY Aurel.
 KUNSÁGI 223.
 KURZ Anton 7, 24, 51.
 KUTHY Lajos 12.
 Kuza Alexander pr. Romaniae 134, 160, 190.
 Kuza Gregorie Vornik 91.
 Küküllő com. 277.
 LÁNYI Károly 23, 202.
 LAPEDATU A. Ión 311.
 LAURIAN A. Treboniu 10, 51, 60, 67.
 LÁZÁR Gyula 310.
 LÁZÁR Miklós gróf 119.
 Leipzig (Lipcese) 10, 21—23, 28, 30, 60, 65, 67, 74, 75, 82, 83, 103, 117, 128, 144, 145, 169, 170, 182, 184, 190, 212, 226, 243, 250, 257, 294, 311.
 Lemeni Joan ep. gr. cath. 16.
 LENGYEL Dániel 98.
 Lengyelfalva 146, 228.
 LENK Ignaz 5.
 LERESCU C. Ion 296.
 LEVITSCHNIGG Heinrich 61.
 LIBERTINI József 325.
 Linguistica 7, 9, 10, 18, 35, 37, 42, 52, 53, 64, 70, 71, 84, 102, 131, 132, 149, 205, 242, 250, 251, 264, 271, 273, 274, 295, 301, 302.
 LINZBAUER Xav. Franciscus dr. 84.
 Lipcese v. Leipzig.
 Lipova (Lippa) 295.
 LIPSZKY János 89.
 London 5, 65, 72, 313.
 Lonovics-Hollósy Cornelia 137.
 LÖHER Franz 283.
 Ludovicus II. rex Hungariae 293, 303;
 ~ uxor: Maria.
 LUDVIGH Jean 140, 154, 220.
 Lugo (Lugos) 109, 181, 183, 194, 195, 269, 285, 286, 295, 297.
 LUKÁCS Béla 273.
 LUKÁCSI Christophorus 128.
 LUPULOV Petru 25.
 MAAGER Carl 167.
 Magnum-Varadinum v. Oradea.
 MAGYARE (MÜLLER Gottfried) 23.
 MAILÁTH Johann Graf 85.
 Maior Petru soc. junimei române din Budapesta 305.
 Makoldy Sámuel 29.
 Makray László 255.

- MAN** József főispán 145, 243.
MAN Tivadar 256.
MANIU Basiliu 113, 217, 245, 324.
MANIU Joannes 152.
Maramureş 107, 112, 137, 145, 222, 223, 243, 302.
MARCI Chronica 214.
Margita 268.
MARGITAY Gábor 313.
Maria regina Hungariae (uxor Ludovici II) 293, 303.
MARIENESCU Marian Atanasie 124, 153.
MÁRKI József 327.
MÁRKI SÁNDOR 309.
MÁRKUS István 308.
MARLIN Josef 48.
Marmier Xavier 103.
Mármarosziget v. Sighetul Marmației.
Marosszék ismertetése 234.
Maros-Vásárhely v. Târgu-Mureş.
MARSILLAC Ulysse 245.
MARTIANU P. D. 267.
MARTINI K. W. 96.
MASZÁK Hugó 266.
Matci (Matia) Corvin regele Ungariei 67, 305.
MATLEKOVITS Alexander 311.
MATOLAY Victor 221.
MÁTRAJ (Ompoly) Ernő 189.
MÁTTYUS Nep. János 32.
Medias 136.
Medicina 2.
Mehadia 1, 5, 27, 196, 270.
Mehedinți judeţ 285.
Meissen 60.
MELEGA Anania 196.
MELTZL Oscar 318.
Mercuria (Szerdahely) 251.
MÉSZÁROS Károly 70, 161, 171.
MÉSZÁROS Lázár 207.
METIANU Ioan 315.
MEYR Ignat dr. 112, 174.
Mezey Cyrill József 185.
MICHNAY Endre Dániel 24.
MICULESCU Gr. Tamás 270, 285.
Mihai-Vodă Viteazul 314.
MIHAILIC C. 17.
MIHALI Simeon 112.
Mihalovic Stephan 41.
MIHÁLYI Gábor 28, 155.
MIHÁLYI János 243.
MIKÓ Ferencz (1594—1613) 180.
MIKÓ Imre 104, 169.
MIKSA György 244, 246.
MILANO 141, 172.
Milcov fl. 186.
MILETICS Szvetozár 232, 275.
Militaria 11, 20, 31.
Militärgränze 117, 263, 284.
MILLAKOVICH Joannes Nep. 6.
MIRCSE János 255, 315.
MOCSÁRY Lajos 119, 141.
MOCSONYI Andreas 139.
MOCSONYI Sándor 232.
Modena 72.
MOENICH Károly 304.
Moga Vasile ep. gr. or. 16, 25, 27.
MOGYORÓSSY János 118.
Moldavia 57, 98, 118, 123, 125, 134, 147, 168, 249, 258; ~ balneologia 252; ~ historia 31.
Moldova (in Banat) 111.
MOLDOVÁN Gergely 273, 277.
MOLDOVAN M. Ioan 204, 292.
Moriarty C. A. 6.
Moskva 122.
MÖKESCHI Martin 1; ~ M. Samuel 37, 76, 215, 283.
Munkács 135.
Murányi Ignác comes com. Temesiensis 244.
MUREŞAN Andrei 25, 48, 86, 167.
MURGU Euthym 196.
Murray John 5.
MÜLLER Friedrich 99, 113, 183.
MÜLLER Gottfried 23.
München 283.
NÁDASDY Tamás (1540) 301.
NAGY Emericus 198.
NAGY Iván 114, 204.
NAGY Ladislau (Vasile) 254, 274.
NAGY Mihály 132.
NAGY Miklós 251.
NAGY Tekla 15.
NAGY Zoltán 163.
Nagy-Enyed v. Aiud.
Nagy-Körös 199, 210, 217.
Nagy-Szalonta v. Salonta.
Nagyszombat v. Trencin.

- Nagy-Várad v. Oradea.
 Năsăud 194, 205, 270, 320.
 Nationalités, question de 126,
 139, 140—142, 144, 151—153, 158,
 187, 191, 192, 204, 210, 215, 217,
 220, 221, 227, 230, 232, 235, 236,
 267, 275, 287, 289, 303.
 NEDECZKY Karl 210.
 NEDELKO Demetrius dr. 2.
Nei, da Doctor v. Ab. *Pavissich*.
Nemesiu Petru 252.
 NEUMEISTER R. 190.
 New-York 71, 72.
 NEY Ferencz 44.
 NICHITA János 227.
Nikolaidi Orescu Cleopatra 320.
 NOGEL István 40.
 NOVÁK Pál 11.
 Nyiregyháza 239.
 OBERT Fr. 125.
 Ocna-Sibiului (Vizakna) 277.
Odobescu A. I. 314.
 Odorheiu (Székelyudvarhely, Udvar-
 hely) 286.
 Oesterreich v. Austria.
 Ofen v. Buda.
 Ohlau 165.
 Oituz 57, 258.
Oláh Nicolaus archiep. Hungariae 41,
 130, 157, 281, 293.
 Oláhország v. Valachia.
 Olaszország v. Italia.
 Ollendorfs Methode 71.
 Olomuc (Olmütz) 51, 54.
Olteanu Ioannes ep. Varadiensis 298.
 OMPOLYI v. MÁTRAJ Ernő.
 ÓNOSSY Mátyás 227.
 OPITZ Martin 243, 303.
 Oradea (Magnum-Varadinum, Nagy-
 Várad, Oradea Mare, Urbe Mare,
 Várad) 13—15, 20, 21, 23, 101,
 102, 109—111, 148, 166, 172, 176,
 182, 262, 268, 276, 291, 298, 309.
 Oravița (Oravitza) 288.
 ORBÁN Balázs 146, 228, 272.
 Orient, question d' 103, 104, 182,
 213, 216, 218, 246, 325—327.
 ORMÓS Zsigmond 118.
 Orșova (Ó-Orsova), 79, 248, 287.
 O. S. N. 326.
 Osijek (Eszék) 168, 169.
 ÖTVÖS Ágoston dr. 47.
 Paedagogia 48.
 PAGET John 5.
 PALÁSTHY Alesandru 324.
 PALUGYAI Imre 101.
 PÁLYATÁRS 121.
 PAP Dénes 209, 234, 257.
 PAP János 155.
 PAP (Pop) Zsigmond 49.
 Pápa 19, 26, 29, 148.
 PAPIU-Ilarianu Alexandru 78, 134,
 152, 154, 158, 165, 166, 168, 174, 242.
 PAPP Miklós K. 189.
 PAPP-Szilágyi Josephus 176, 182.
 PAPPFY Jusztin 268, 298.
 PAPU Beniaminu 274.
 PARECZ István 266.
 Paris 34, 44, 52, 54, 79, 81, 103, 108,
 119, 131, 133, 136, 138, 152, 172,
 184, 213, 220, 241, 246, 248, 303.
 PASCUTIU Dénes 102.
 PASKUTZ Károl 13, 21.
Pásztó=PLATTHY Adorján.
 PATAKY K. M. 65.
 PATRIOT 295.
Pavissich Ab. Prof. (Doctor da *Nei*) 72.
 Pécs (Quinque-Ecclesiae) 6, 289.
 PELÁTHY István 191.
 PENCOVITZ Alexandre 304.
 PERIETZIANO-Buzeu 248.
 Pest (Pesth, Pestá) 2, 5, 12, 14, 17,
 22, 23, 26, 29, 32, 34, 35, 37, 40—42,
 44—46, 48—50, 52, 57, 59, 61—
 64, 66, 68, 70, 71, 74—78, 80, 82—
 85, 87—94, 96—99, 101—103, 107—
 110, 112—122, 124, 125, 127—131,
 134—138, 141, 143, 144, 146, 150,
 152—165, 168—171, 173, 175, 177,
 180—183, 185, 188, 189, 191, 192,
 196—201, 203—205, 207—221, 223,
 224, 227, 228, 230, 232, 234—238,
 241, 243—245, 250—265, 267—273,
 275—277, 279, 280, 282, 307, 312.
 Cfr. Buda, Budapest.
 Pest com. 216.
 PESTI görög-oláh egyházközség 286.
 PESTY Frigyes 248, 299, 314, 321.
 Petersbourg 304.
 Peth Festung 287.

- Petrás* Ince klézsei pap 13, 40.
PETRI Basiliu 313.
PETRI S. 149.
PETRISIORU Teodor 308.
PHILIMON Georgie 20.
PHILIPPI Friedrich 289.
Piribesco Jordache logofetmare 25.
Pisone Pompilio 152.
PISZTÓRY Mór 285.
Pitești 166, 274.
Pius IX 106.
PLATTHY (Pásztói) Adorján 232.
PODHRADSKY József (*Váralyay*) 159, 236.
Poenaru Petru dir. 53.
Poetica romana 53, 76, 79, 90, 92, 105, 112, 137, 167, 176, 215.
Politica 2, 12, 14, 21—23, 28—30, 35—37, 39, 41, 44, 46, 47, 49, 64, 67, 82, 119, 141, 147, 159, 162, 167, 170, 171, 201, 235—237, 241, 268, 272, 276, 277, 280, 281, 283, 294, 295, 297.
POPEA Nicolau 245.
Popescu J. 167.
POPESCU N. 163.
Popovici Alexie prof. 29.
POPOVICIU Alessandru 270.
POPOVICS János 11, 148, 172.
Popovits Moysie insp. 20.
POPP Anton 319.
POPP C. 125.
POPP (Popu) Gabriel 31, 183.
Popp László br. 291.
POPU Josifu 317.
POPU Nicolau 291, 303.
PORCIUS Florianus 320.
POROSZKAY Ignác 216.
POSCH Josef 105.
Posonium v. Bratislava.
POTEMKIN Ödön 219, 223.
Poznań 99.
Pozsony v. Bratislava.
PRÁGAY Johann 71.
Praha (Prag) 96, 147.
Pressburg v. Bratislava.
PREYER N. Johann 93.
PRÓNAY Gabriel, baron de 103.
PULSZKY Ferencz 9.
Purcell von Rorestoven baron Obrist 14, 31.
PUȘCARIU Ioan 123, 140, 157, 186, 202.
PUTNOKY Nicolau 273.
Quinque Ecclesiae v. Pécs.
QUITZMANN Ernst Anton dr. 53.
R. F. I. 155.
Rdcz Gerasim ep. or. Aradiensis 8.
RÁCZ Péter 14.
RADVANI Adolf 53.
RAFFELSPERGER Franz 30.
Ragályi Ferdinand 155.
Rajacsics József metr. 37.
Rákóczi Georgius I. pr. Trans. 47.
RAMMING Wilhelm 68.
Râmnic-Vâlcea 274.
RATIU Joannes 111, 212.
Regensburg 85.
Reguly Antal filolog 64.
Reicherstorffer Georg 129.
REISSENBERGER Ludwig 143.
REMELLAY Gusztáv 113.
REMÉNYI Károly 216.
Resitza 111.
RÉSŐ Ensel Sándor 163, 203, 205, 309.
Retteg 87.
Reutlingen 38.
Revolutio anni 1848—49: 47, 51, 52, 54—66, 68, 71—75, 79, 82, 89, 131, 133, 146, 147, 149, 150, 165, 171, 174, 190, 210, 211, 219, 221, 234, 237, 250, 257, 258, 264, 275, 284.
Ripile (Kogálniceanu) 278.
ROHBOCK Ludwig del. 117, 187.
ROJA G. C. 218.
Roman 186.
ROMANI adevărați 151.
România 49, 53, 119, 120, 181; ~ ethnographia 110, 122, 124, 125, 128, 132, 143, 182, 264, 277, 283; ~ fontes ist. 169; ~ geographia 17, 40, 93, 240, 241, 255, 281; ~ historia 3, 90, 115, 117, 155, 163, 218, 224, 237, 242, 246, 253, 256, 267, 278, 282, 283; ~ Hungari 28; ~ industria 125, 258, 268, 280; ~ literatura 185, 263, 279, 290, 296, 304; ~ medica 249.

- 270; ~ metallurgia 17, 111, 169, 252, 266; ~ statistica 118, 304. Cfr. *Valachia*.
Romano-catholici in Moldavia 11, 12, 21, 31, 71, 93, 205, 258. Cfr. *Csángó*.
 RONGÉ Koloman 290.
 Rosiescu Thoma 254, 266, 274, 286.
 ROSSU Joannes 9.
 ROTH Daniel 46.
 ROTH Stephan Ludwig 15.
 Rothenthurmthor 166, 280.
 ROZSNYAY Dávid historicus 210.
 ROZVÁNY GYÖRGY 247, 304.
 RUKAVINA barone 72.
 RUMĂNE 241.
 RUPERTUS 52.
 RUPP Jakab 249.
 RUS V. Ion 184, 195.
 Rusciori 1.
 Russia 70, 98, 99, 316.
 Rustsuk 312.
 RÜSTOW Wilhelm 207.
 SÁGHY Juliú 294.
 ȘAGUNA (Schaguna) Andrei ep. gr. or. 48, 51, 55, 56, 135, 138, 139, 167, 186, 228.
 Saint-Denis 131.
 Sajó v. JÓKAI Mór.
 SALAMON Ferenc 239.
 Salandari Josephus ep. de Marcopol in Moldavia 205.
 Săliște, Tâlmăciú și celelalte sate 157, 194, 246, 265; ~ *Wlad* de.
 Salonta (Nagy-Szalonta) 247, 304.
 SALZER Michael 136.
 SALZMAN F. Cr. 48.
 Sâmbătsag 14.
 SÁNDOR József 189, 195.
 Sankt Gallen (Sangalli) 58.
 Santeu-Mare 21.
 SARDI Paulus ep. in Moldavia 21.
 SÁSKA Róbert 111, 197.
 Sătmár (Szatmár) 132, 133.
 Saxones 9, 14, 20, 25, 36, 45, 67, 86, 113, 318.
 SCHÄSER Johann Georg 45.
 Schässburg v. Sighișoara.
 Schedel v. Toldy.
 SCHLESINGER Max 62.
 SCHMIDL Adolf 128.
 SCHMIDT Wilhelm 188, 199.
 SCHNELL Gottlieb Georg 14.
 SCHNELL Martin 25.
 Schott Brüder 124.
 SCHOTT'S Wallachische Märchen 124.
 Schönbrunn 181.
 SCHROTT Hugo (*Hugo Károly*) 28.
 SCHULER Friedrich von Libloy 102, 223, 306.
 SCHULLER Johann Karl 8, 9, 27, 36, 79, 100, 110, 114, 122, 128, 129, 132.
 SCHUSTER Traugott Johann 100.
 Schwarzott 27.
 SCHWICKER Johann Heinrich 162, 306, 307, 316.
 Schwiedland Frederic 282.
 Schwiedland S. A. 103.
 SEIZ Johann Christian 96.
 Sentz Alois 228.
 Serben-Congress 196.
 Serbia 226, 247.
 Sevastopol 109.
 SEVERU A. 142.
 Seybt B. Julius 35.
 Sibiu (Cibinium, Hermannstadt, Nagy-Szeben, Szeben) 1, 7, 8, 9, 11, 20, 26, 27, 36, 37, 42, 45, 46, 51, 56, 58, 63, 64, 66, 69, 76, 77, 79, 80, 84, 87, 89, 93, 100, 102, 104, 106, 110, 113, 114, 122, 123, 126, 128, 129, 132, 135, 136, 138—141, 149—151, 164, 166—168, 175, 179, 183, 184, 186—188, 190, 191, 194—197, 199, 200, 202, 205, 215, 225, 228, 231, 235, 238—241, 244—246, 254, 258, 264, 269, 271, 273, 274, 280, 287, 292, 295, 300, 301, 310, 313, 319.
 Siculi 173, 228, 267, 271.
 Siculia 228, 311.
 SIGERUS Karol 129.
 Sighetul Marmației (Mármaros Sziget) 145, 222, 302.
 Sighișoara (Schässburg) 113, 164, 183.
 SILAȘI Vasilie 56.
 Silistria in 1854, plan 95.
 SIMIGIANUS Ambrosius hist. 7.
 ȘINCAI Georgie 90, 242.

- SIULUTIU Sterca Alexandru 150.
 Slavonia 60, 117.
 SÖLLNER J. 106.
 SPÁNYIK Iosif 291.
 SPITZER A. Adolphe 231.
 Sprachkamp f 12, 15, 139.
 STARA Josef 288.
 STAUFÉ Ad. Ludwig 250.
Stefan cel Mare 67.
Stefano Antonio, ep. Bendensis 70, 93.
 St. Stefano, Pacea dela 321.
Stojka Emerich br. 28.
 Stuttgart 53, 59, 72.
Sufu N. censor 4.
 SZABÓ Benő 196, 246.
 SZABÓ Endre 318.
 SZABÓ Károly 214, 271, 280, 311.
 SZABÓ Richárd 116.
 SZABÓ Vazul dr. 238, 295.
 SZALÁRDI János historicus 91.
 SZALAY Imre 312.
Szalay József 108.
 SZALAY László 116, 120, 164, 206.
Szalbek Jakab táblabíró 11.
 SZAMOSKÖZY István historicus 299.
 Szamosujvár v. Gherla.
 SZÁNTAY Aladár 312.
 SZÁSZ Domokos 237, 257.
 SZÁSZ Károly 209.
 Szatmár v. Sätmar.
 SZATHMÁRI P. Károly pictor 19, 115, 117, 283.
 SZATHMÁRY György 315, 318.
 SZATHMÁRY P. Károly romancier 121, 137, 221, 260.
 Szeben v. Sibiu.
Széchenyi (Seceni) Stefan conte 4.
 SZÉKELY Sándor 31.
 Székelyudvarhely v. Odorheiu.
 SZEMERE Barthélemy 133.
 Szerdahely v. Mercuria.
 SZERÉDY József 289.
 SZERÉMI György historicus 115.
 SZEREMLEI Samu 210.
 Sziget v. Sighetul Marmatiei.
 SZIGETHY Miklós 221.
 Szilágy distr. 315.
 SZILÁGYI Ferencz 154, 193, 214, 260.
 SZILÁGYI István 137.
 SZILÁGYI Sándor 47, 61, 63, 66, 70, 72, 81, 198, 210, 218, 221, 282, 289, 299, 301, 302.
 SZOKOLAY István 97.
 SZOKOLY Viktor 207, 224.
 Szolnok com. 56, 279.
 Szombathely 259.
 SZOMBATHY Ignác 286, 317, 318.
 SZOMBATSÁGI (VERTÁN Endre) 158.
 SZÖLLŐSI Balázs 107.
 SZÖLLŐSY Ferencz 250.
 SZÖLLŐSY Nep. Joh. 71.
 Szörény com. 285, 299, 314.
 SZTUPA György 309.
 Tabac (tutun) 73.
 TABÓDY József 35.1
Takácsi György 172.
 TÁNCSICS Mihály 275.
 Târgu-Mureş (Maros-Vásárhely) 8, 48, 151, 249, 253, 274, 277.
 Târgu-Ocna (Bem) 57.
 TELEKI Domokos 190, 193, 274, 311.
 TELEKI József gróf 78, 84
 TELEKI Ladislav 52.
 Temesvár v. Timişoara.
 TEMPEA Iosef 301.
 TEUTSCH G. D. 86.
 TEUTSCHLÄNDER N. Stefan 242.
Thalheim 45.
 THALY Kálmán 150, 168, 183, 199, 281.
 Theatralia 137.
 THEWREWK Josephus de Ponor 4, 9.
 THIESS Carl 74.
 THULL Lipót 215.
 Timiş com. 44, 51, 244, 297.
 Timişoara (Temesvár, Temeswar) 59, 93, 94, 104, 109, 111, 113, 240, 245, 262, 281, 290, 295, 297.
Tittmann Julius 243.
Toldy (Schedel) Franciscus 3, 85, 171, 177, 197, 214.
 TOLDY István 185, 201.
 Torino 166.
 Torontál com. 32, 153, 216, 262.
 TÖVÖLGYI Titusz 264.
 Tölgyesi szoros utja 313.
 Tömös 258.
 TÖRÖK János 8, 130.
 Törökország v. Turcia.

- TRAIAN**, columna lui 324.
Transylvania: Antiquitates 203;
 ~ archeologia 83; ~ articuli diaetales
 35, 45, 200; ~ balnea 15, 24, 25,
 27, 98, 112, 174, 196, 278, 281,
 291, 295; ~ bibliographia 223; ~ bo-
 tanica 105; ~ economia 301; ~ eth-
 nographia 14, 15, 99, 113, 173, 199,
 228; ~ flora 105; ~ fontes ist. 3, 7, 8,
 32, 38, 47, 104, 108, 120, 133, 157, 169,
 180, 183, 185, 195, 210, 218, 271,
 289, 297, 299; ~ genealogia 99, 100,
 119; ~ geographia 5, 19, 20, 30, 34,
 38, 53, 60, 63, 64, 87, 89, 90, 92,
 104, 106, 112, 113, 117, 136, 147,
 167; ~ historia 8, 9, 11, 31, 39, 45,
 47, 50, 51, 55, 58, 66, 67, 69, 102,
 110, 111, 113, 114, 117, 124, 128,
 129, 146, 150, 152, 154, 158, 159,
 162, 165, 166, 170, 174, 179, 184,
 186, 188—191, 193—195, 198, 204,
 212, 214, 216, 218, 221, 228, 235,
 248, 251, 253, 259, 261, 268, 273,
 274, 276, 291, 292, 301, 202; ~ in-
 dustria 185, 200, 231, 252, 263, 267,
 268, 280, 284; ~ kenezii 36; ~ numis-
 matica 170, 227, 279; ~ statistica
 258; ~ veterinaria 292.
TRAUSCH Josephus 25, 36, 38, 84,
 201, 223.
TRAUSCHENFELS Eugen 133.
TREBONIANUS Justus 46.
Trenčín (Nagyszombat, Trencsény) 23,
 210.
Trifu Gavril 311, 324.
Trombitás Parthenius 48.
Tschudi Fredericus 58.
Turcia (Törökország) 49, 53, 68,
 72, 89, 94, 96—99, 108, 146, 308,
 310, 312, 315, 316; ~ hymnus 79.
Turda 212.
Turnu-Severin 287.
Tuşnad 278.
TUSNÁDI v. **IMETS** Fülöp Jákó.
TÜRR Etienne gen. 141, 172, 184,
 213, 220, 230, 303, 316.
Udvárhely v. **Odorheiu**.
Ulm 55.
UNBEFANGENER 231.
UNGARISCHER Offizier 60.
UNGARISCHER Staabsoffizier 75.
UNGEWITTER 92.
Ungvár v. **Uzhorod**.
UNVERRICHT Karol 123.
Urbe-Mare = **Oradea**.
URHÁZY György 96, 119, 125.
Uzhorod (Ungvár) 161, 171.
ŰRMÖSY Sándor 28.
VAHOT Imre (**IMREFI**) 68, 90, 150,
 211.
Văilută (Weilutza) 252.
Vajda-Hunyad arx 188, 213.
Vajda János 131.
Vajda Kamarás 159.
VAIDA László 202, 280.
Valachia (Oláhország) 13, 118, 123,
 125, 134, 166, 168, 247, 258. *Cfr.*
România.
VALENTINIANU G. J. 127.
VÁLLAS Antal 52.
VANCIA Ioan 171.
Várad v. **Oradea**.
VÁRADY Michael 153.
VÁRALJAY József (*Podhradszky* Jó-
 zsef) 236.
VARGYAS Andreas 237.
VARNA Demetriu 292.
Vasici Paul dr. censor 80.
VASS József 235.
VATERLANDSFREUND 204.
Veber H. del. 103.
Vegezzi-Ruscalla 166.
VelikiBeckerek (Gross-Becskerek, Nagy-
 Becskerek) 32, 44, 153, 162, 216,
 238, 262.
Veneția de Jos 140.
Venezia 315.
VENTER Florian 41.
VERANCICS Antonius archiep. Hun-
 gariae, historicus 116.
VEREBY Soma 110.
VERESS Alexandru (Sándor) inginer
 în București 255, 325.
Vertán Endre (Szombatsági) 158.
Vértesi Arnold 207.
VERTLER Mátyás 161.
VESZELY Károly 135.
Veszprém 209.
Veteranische Höhle 287.
Viddin 61.

- Viena v. Wien.
 VILÁGOSVÁRY Thomas 12.
 VINCZE István 89.
 Vindobona v. Wien.
 VIRÁG Benedek 171, 177.
 VISCHER Konrád 174.
 Vizakna v. Ocna-Sibiului.
 VOSZ A. Franz 100, 125.
 VÖRÖSMARTY Mihai 144.
 VULCAN Iosif 276, 299, 301, 308.
Vulcan Samuel ep. gr. cath. Varadinensis 6.
 VUTKOVICH Sándor 304.
 Wandsbeck 69.
 WASS János 275.
Wastler Josef prof. 177.
 Weilutza v. Văilutza.
 Weisskirchen (Banat-Weiss-Kirchen, Fejértemplom) 145, 209, 267.
 WELLMANN Andreas 20.
Wenckstein Otto 66.
 WENZEL (Venczel) Gusztáv 64, 112, 115, 138, 237.
 WESSELÉNYI Miklós 21, 22, 30, 36, 78
 WESZERLE József 279.
 WIEDERSPERG Ferdinand 147.
 Wien (Bécs, Vienna, Vindobona) 5, 9, 10, 29, 30, 49, 55, 59—61, 67, 72, 73, 77, 78, 84, 87, 89, 98, 112, 126, 128, 129, 139, 140, 142—144, 146, 147, 163, 164, 166, 167, 174, 177, 182—184, 188, 192—294, 200, 203, 206—208, 212, 217, 218, 221, 226, 227, 230, 238, 240, 241, 243, 248, 252, 254, 270, 272, 280, 282, 294, 297, 315, 320, 324.
 WILHELM Stephan Adolph 13.
 WILMSEN Friedrich Philip 1.
 WIMPFEN Alfons, Graf 325.
Wirker R. del. 177.
 WLÁD Alajos de Seliste 156, 181, 194, 195, 204.
 WOLF Peter 38.
Wolff Eduard 49.
Wögeher Heinrich 206.
 Zagreb (Agram) 12.
 Zaizon 25.
 ZALAI Imre v. ERDÉLYI Arthur.
 Zara 25.
 Zarand com. 48.
 ZAY Carol conte 14.
 ZERICH Theodorus 188.
 ZICHY Edmund 200.
 Zilah 271.
 Zingari 10, 182, 283.
 Zinzaren 182.
 ZSALUD Isidor revisor libr. 9.
 ZSOLDOS (Joldos) Ignatie 29.
Zsombori László (1816) 4.
 Zsögöd (Jioghiod) 291.

TABLA DE MATERIE.

	Pag.
Prefață	V
Préface	XII
Bibliografia. (1839—1878)	I
I. Indicele autorilor și tipăriturilor fără autor	328
II. Editori, tipografi și gravori.	361
III. Bibliografii și opere citate.	369
IV. Pagini, gravuri și ornamente.	371
V. Indice general.	372

TABLE OF CONTENTS

Page

Index

Introduction

Chapter I

Chapter II

Chapter III

Chapter IV

Chapter V

Chapter VI

Chapter VII

Chapter VIII

Chapter IX

Chapter X

Chapter XI

Chapter XII

Chapter XIII

Chapter XIV

Chapter XV

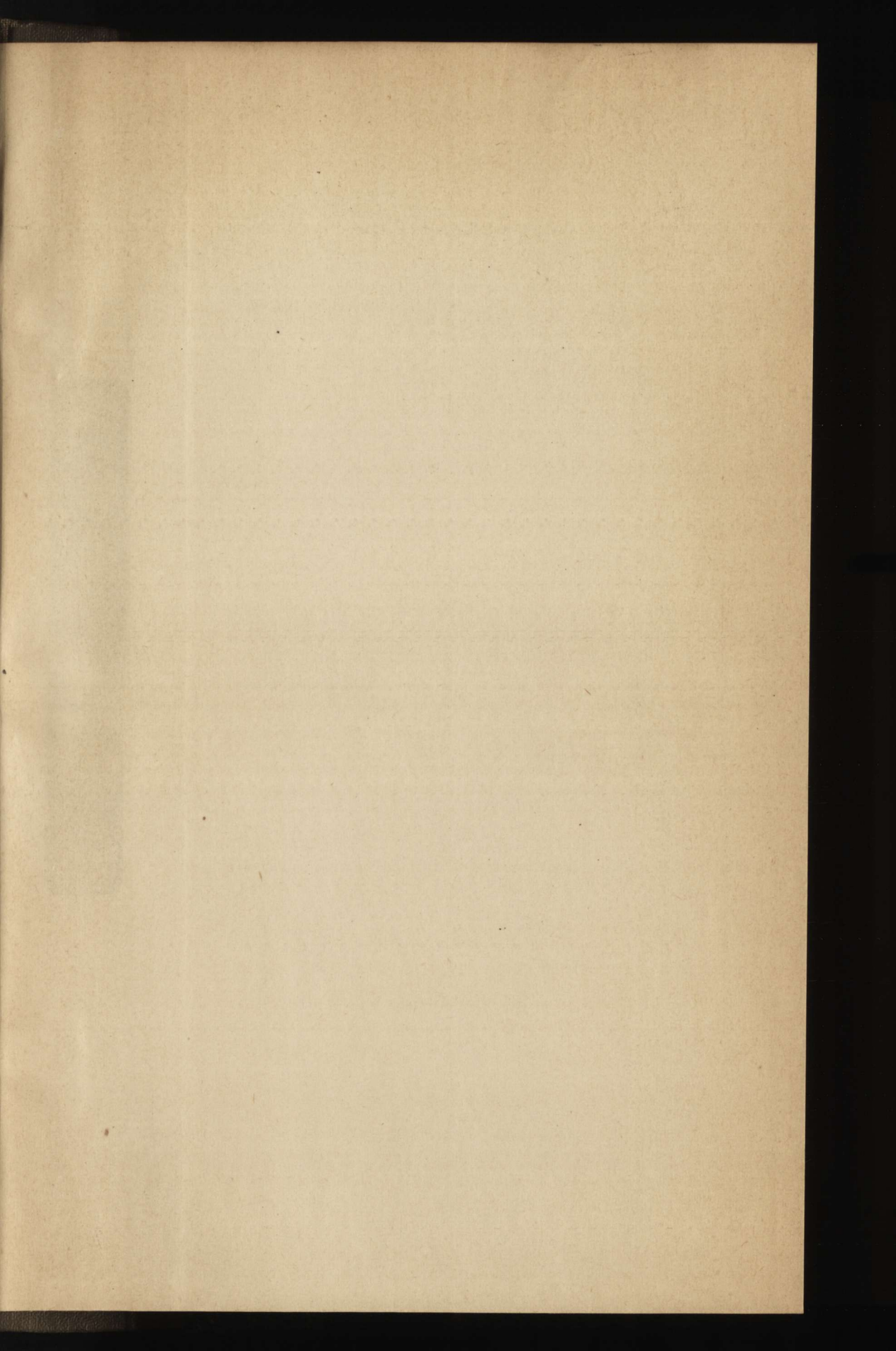
Chapter XVI

Chapter XVII

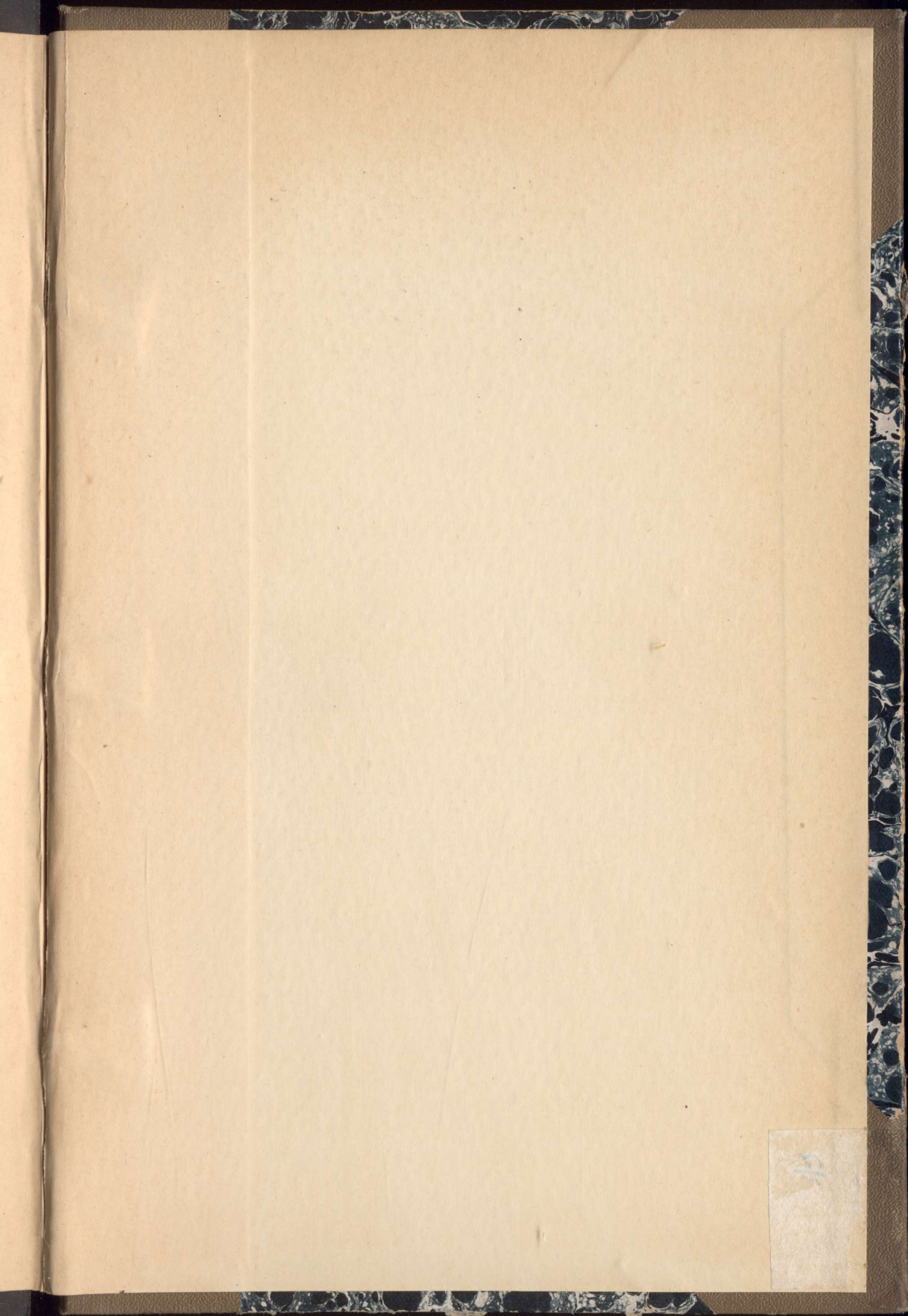
Chapter XVIII

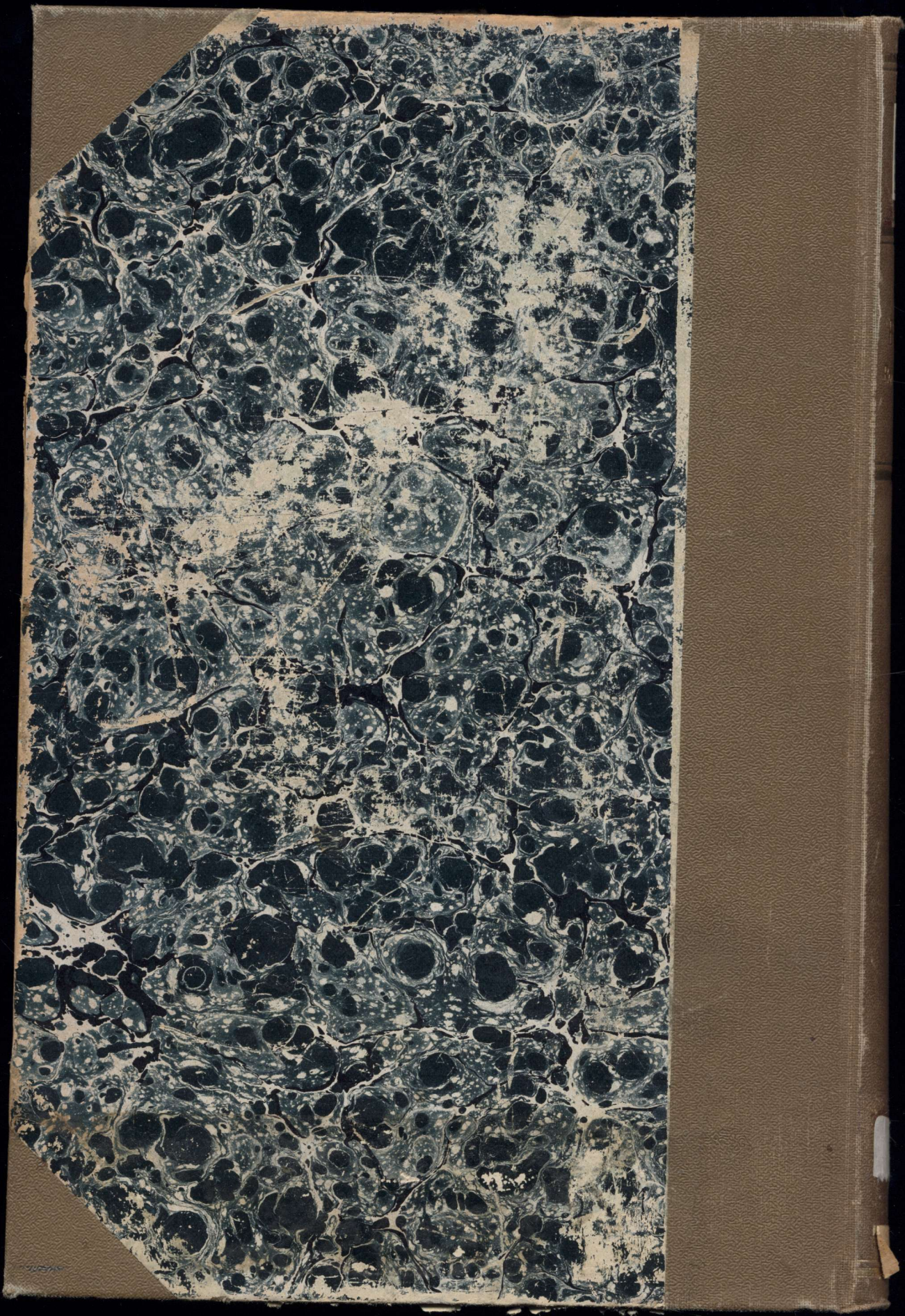
Chapter XIX

Chapter XX

M:2

34. 982/3

Veress
Bibliografia
Romana-Ungara
III.